

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Παρασκευή 8 Σεπτεμβρίου 2017

Αίθουσα Δημαρχείου Κόνιτσας - ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

11:00 – 11:30 ❖ Καλωσόρισμα:

- ✓ **Ανδρέας Παπασπύρου**, Δήμαρχος Κόνιτσας
- ✓ **Ιωάννης Λώλος**, Πρόεδρος ΠΕΔ Ηπείρου, Δήμαρχος Ηγουμενίτσας
- ✓ **Τατιάνα Καλογιάννη**, Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων

11:30 – 12:30 ❖ Χαιρετισμοί:

- ✓ **Παναγιώτης Σκουρλέτης**, Υπουργός Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης
- ✓ **Ιωάννης Τσιρώνης**, Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης
- ✓ Εκπρόσωποι Κομμάτων

12:30 - 13:30

- ✓ Ομιλία Προέδρου ΚΕΔΕ, **Γεωργίου Πατούλη**, Δημάρχου Αμαρουσίου
- ✓ Εισήγηση Προέδρου Επιτροπής Ορεινών Περιοχών, **Αλεξάνδρας – Μαρίνας Σωτηριάδου**, Δημάρχου Παρανεστίου

13:30 – 15:00 Διάλειμμα

15:00 – 17:00 **Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Θεσμικές και οργανωτικές προτεραιότητες, για την αποτελεσματική λειτουργία των Δήμων

Εισηγητές:

- ✓ **Γιάννης Καραγιάννης**, Β' Αντιπρόεδρος ΚΕΔΕ, Δήμαρχος Λαγκαδά
Θέμα: Θεσμικά ζητήματα ορεινών Δήμων
- ✓ **Παύλος Μπαριτάκης**, Δήμαρχος Βιάννου
Θέμα: Οργανωτικά ζητήματα ορεινών Δήμων
- ✓ **Γιάννης Τσιάμης**, Μέλος ΔΣ ΚΕΔΕ, Δημοτικός Σύμβουλος Ορχομενού

Θέμα: Αξιοποίηση των ΤΠΕ για την οργάνωση, την παροχή διοικητικών εξυπηρετήσεων και αναβάθμιση των υπηρεσιών των ορεινών Δήμων.
Κάλυψη κοινωνικών λειτουργιών

✓ **Δημήτρης Καλιαμπάκος**, Καθηγητής Ε.Μ.Π

Θέμα: Σημεία Συγκρότησης μιας κοινής στρατηγικής για την αναπτυξιακή αναγέννηση των ορεινών περιοχών

❖ Τοποθετήσεις – Συζήτηση

17:00 – 19:00

Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

**Αποκεντρωμένη λειτουργία υπηρεσιών, ως παράγοντας
ανάσχεσης της εσωτερικής μετανάστευσης**

Εισηγητές:

✓ **Μαρία Πετράκη, Δρ. Κοινωνικής Πολιτικής**

Θέμα: Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας στους Ορεινούς Δήμους και Περιοχές της χώρας

✓ **Λευτέρης Οικονόμου**, τ. Υπουργός Προστασίας του Πολίτη, Επίτιμος Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας

Θέμα: Η εμπέδωση του αισθήματος ασφάλειας στις ακριτικές περιοχές, αναγκαίος παράγοντας για την καθημερινότητα και επιχειρηματική δραστηριότητα των κατοίκων

✓ **Γιάννης Στεφανάκης**, Δήμαρχος Οροπεδίου Λασιθίου

Θέμα: Πολιτισμός και Παιδεία ως εργαλείο ανάπτυξης των ορεινών περιοχών. Προβλήματα και Προοπτικές

✓ **Γιώργος Ψαθάς**, Πρόεδρος Επιτροπής Πολιτικής Προστασίας ΚΕΔΕ, Δήμαρχος Διρφύων-Μεσσαπίων

Θέμα: Η ανάγκη ενός αποτελεσματικού και μόνιμου μηχανισμού πολιτικής προστασίας στις ορεινές περιοχές.

✓ **Ανδρέας Παπασπύρου**, Δήμαρχος Κόνιτσας

Θέμα: Προτάσεις για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος στις ορεινές περιοχές της χώρας

❖ Τοποθετήσεις – Συζήτηση

Σάββατο 9 Σεπτεμβρίου 2017

10:00 – 13:30

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

**Ζητήματα οικονομικής βιωσιμότητας των ορεινών Δήμων,
ΕΣΠΑ – Αναπτυξιακά προγράμματα**

Εισηγητές :

- ✓ **Αλέξης Κασρινός**, Μέλος ΔΣ ΚΕΔΕ, Δήμαρχος Πηνειού
Θέμα: Ζητήματα οικονομικής βιωσιμότητας των ορεινών Δήμων
- ✓ **Κωνσταντίνος Βαρλαμίτης**, Πρόεδρος Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων
Θέμα: Ο ρόλος του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων στην υποστήριξη των ορεινών Δήμων της χώρας
- ✓ **Ράλλης Γκέκας**, Σύμβουλος ΚΕΔΕ
Θέμα: Ειδικό επενδυτικό πρόγραμμα για τους ορεινούς δήμους και υποστηρικτικός μηχανισμός για την αναβάθμιση των υπηρεσιών
- ✓ **Νίκος Μανέτας**, Διαχειριστική Αρχή
Θέμα: Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 – 2020 και η προσέγγιση Leader ως εργαλείο τοπικής ανάπτυξης των ορεινών περιοχών
- ✓ **Δημήτρης Τζιαχρήστας**, Μέλος ΔΣ ΚΕΔΕ, Δήμαρχος Δομοκού
Θέμα: Θέματα πρωτογενούς παραγωγής – Δασικοί Χάρτες
- ✓ **Λάζαρος Μαλούτας**, μέλος ΔΣ ΚΕΔΕ, Δημοτικός Σύμβουλος Κοζάνης
Θέμα: Εγκαταστάσεις ΑΠΕ και ενεργειακή επάρκεια ορεινών περιοχών
- ✓ **Δημήτρης Τόντης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Κτηνιατρικής, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Θέμα: Συμβολή της ορεινής κτηνοτροφίας στη βιώσιμη ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή μιας περιοχής: η περίπτωση του Δήμου Κόνιτσας
- ✓ **Γιώργος Τάσος**, Κτηνίατρος Msc - Επιχειρηματίας
Καλή πρακτική: Το παράδειγμα του Μπουραζάνι
- ❖ Τοποθετήσεις – Συζήτηση

13:30-14:00

- ❖ **Συμπεράσματα - Κλείσιμο εργασιών συνεδρίου από τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, κ. Γεώργιο Πατούλη**

1^η ΜΕΡΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 08-09-2017

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ): Καλημέρα, κυρίες και κύριοι. Παρακαλώ να περάσουμε μέσα. Ξεκινάμε το Συνέδριό μας.

Κύριοι Υπουργοί, σεβαστοί Πατέρες, αγαπητοί συνάδελφοι, ξεκινάει ένα πάρα πολύ σημαντικό Συνέδριο, με ιδιαίτερη σημειολογία, που αφορά τους ορεινούς Δήμους.

Καλώ στο βήμα τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ και Δήμαρχο Αμαρουσίου, τον κύριο Πατούλη, προκειμένου να προχωρήσει στην έναρξη του Συνεδρίου.

Κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Πανοσιολογιότατοι, κύριε Υπουργέ, κύριε Αναπληρωτά Υπουργέ, κύριοι εκπρόσωποι των κομμάτων, αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι.

Καταρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω για τη συμμετοχή σας εδώ στην ακριτική Ελλάδα, στην όμορφη ορεινή Κόνιτσα, για να μπορέσουμε μέσα από αυτή τη συνάντηση να δώσουμε εκείνο το οποίο χρειάζεται η Πολιτεία για να δημιουργήσει τη μεταρρύθμιση και την κανονικότητα, αλλά και την ισότιμη δυνατότητα λειτουργίας των ορεινών Δήμων.

Είναι μια προσπάθεια η οποία έχει ξεκινήσει προφανώς εδώ και αρκετά χρόνια από την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, και μέσα από τις Επιτροπές τις οποίες έχει δημιουργήσει, παράγει εκτός από ένα πολιτικό τρόπο διεκπεραίωσης των προβλημάτων της Αυτοδιοίκησης και της δυνατότητας της συνεργασίας με την κεντρική κυβέρνηση, και συναντήσεις οι οποίες στόχο έχουν να ωριμάσουν ακόμη περισσότερο την πολιτική άποψη.

Είναι μεγάλη τιμή που κοντά μας είναι η πολιτική ηγεσία και η κυβέρνηση εν προκειμένω, αλλά και κόμματα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, αλλά και εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης,

αλλά και φορείς που σχετίζονται με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπως ο Πρόεδρος του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, αλλά και ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΕΤΑΑ, αλλά και άλλοι σημαντικοί φορείς, όπως η Αντιπεριφερειάρχης της Ηπείρου, εκπροσωπώντας προφανώς τον Περιφερειάρχη, εκπροσωπούσα προφανώς τον Περιφερειάρχη.

Θα έλεγα ότι σε αυτήν την προσπάθεια που δεν περισσεύει κανείς, θα πρέπει όλοι μας ενωμένοι να δημιουργήσουμε εκείνες τις δυνατότητες και συνθήκες στις οποίες θα μπορέσουμε να προχωρήσουμε τη χώρα μπροστά.

Θα ήθελα επ' ευκαιρίας αυτής της δυνατότητας, να ευχαριστήσω αφενός μεν τον εκλεκτό Δήμαρχο και σημαντικό κατά την άποψή μου αυτοδιοικητικό, της Κόνιτσας, Ανδρέα Παπασπύρου, ο οποίος εδώ στα σύνορα της χώρας, μαζί με το Δημοτικό του Συμβούλιο, δίνουν μια σημαντική παρακαταθήκη για το γίνεσθαι της χώρας μας, μέσα από το δικό τους τρόπο, αλλά και την πολύ σημαντική τους προσπάθεια να δημιουργηθεί αυτό το Συνέδριο.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Ηπείρου, Δήμαρχο Ηγουμενίτσας, τον Γιάννη τον Λώλο, ο οποίος όπως είπα και χθες στο Διοικητικό μας Συμβούλιο, πάντα παρών στις συνεδριάσεις της ΚΕΔΕ, εκπροσωπώντας θεσμικά την Περιφέρεια Ηπείρου, αλλά και δίνοντας τη σοβαρότητα του θεσμού τον οποίο εκπροσωπεί.

Επίσης θα έλεγα ότι χρειάζεται να δώσουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ στην κυρία Σωτηριάδου, τη Δήμαρχο Παρανεστίου, εισηγήτρια, αλλά και Πρόεδρο της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών, διότι με εργώδη τρόπο και στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, αλλά και μέσα από την Επιτροπή, έχει δημιουργήσει μια σοβαρή πρόταση και η οποία θα συζητηθεί, κύριοι Υπουργοί, άμεσα μέσα στο Συνέδριό μας.

Με αυτές τις λίγες σκέψεις και βεβαίως τα περισσότερα θα τα πούμε κατά τη διάρκεια της δικής μας εισήγησης, θα ήθελα να

καλέσω εγώ τον Δήμαρχο της Κόνιτσας, τον Ανδρέα τον Παπασπύρου, να κάνει το καλωσόρισμα και να ξεκινήσουμε τις εργασίες του Συνεδρίου μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ: Αιδεσιμότατοι, κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών, κύριε Σκουρλέτη, κύριε Αναπληρωτά Υπουργέ Αγροτικής Ανάπτυξης, κύριε Τσιρώνη, κύριε πρώην Υπουργέ, κύριε Οικονόμου, κύριε Πρόεδρε της ΚΕΔΕ, κύριε Πατούλη, κύριε Διοικητά της 8^{ης} Μεραρχίας, κύριε Περιφερειακό Διευθυντά Αστυνομική της Ηπείρου, κύριοι Βουλευτές, κυρία Αντιπεριφερειάρχης, εκπρόσωπε της Περιφέρειας λόγω της απουσίας στο εξωτερικό του κυρίου Περιφερειάρχη, κυρία Καλογιάννη, κύριοι εκπρόσωποι των λοιπών φορέων, παραγωγικών και λοιπών φορέων της περιοχής, σας καλωσορίζω και σας υποδέχομαι με ιδιαίτερη χαρά στην ιστορική και ακριτική Κόνιτσα.

Η Δημοτική Αρχή και η τοπική κοινωνία θεωρεί ιδιαίτερη τιμή την πραγματοποίηση εδώ του πολύ σημαντικού θεματικού Συνεδρίου της ΚΕΔΕ «Πολιτικές για την ισότιμη συμμετοχή των ορεινών Δήμων στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας».

Αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω θερμά τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, κύριο Γεώργιο Πατούλη, καθώς και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΕ, για την απόφαση αυτή, καθώς και την Πρόεδρο, κυρία Αλίκη Σωτηριάδου, της Επιτροπής των Ορεινών Δήμων, και τα μέλη της Επιτροπής, για την υιοθέτηση και τη στήριξη αυτής της απόφασης, και τον Πρόεδρο της ΠΕΔ και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, διότι και η ΠΕΔ και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου στήριξαν και στηρίζουν αυτή την απόφαση.

Ευχαριστώ θερμά όλους τους Δημάρχους μεγάλων και μικρών πόλεων, και ιδιαίτερα τον Δήμαρχο της πρωτεύουσας, τον κύριο Γεώργιο Καμίνη, γιατί με τη δυναμική παρουσία τους συμβάλλουν σημαντικά στην επιτυχία του Συνεδρίου.

Ευχαριστώ την εκπρόσωπο της Περιφέρειας, Αντιπεριφερειάρχη Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, κυρία Τατιάνα Καλογιάννη, για την αμέριστη και συνεχή βοήθεια στο αυτοδιοικητικό μας έργο, και θα ήθελα εδώ να τονίσω ευχαριστώ και τον Περιφερειάρχη και την Περιφέρεια, τον Περιφερειάρχη που λείπει, και την Περιφέρεια, γιατί είναι σημαντικό σε όσα αιτήματα έχουμε υποβάλλει ανταποκρίθηκε για να καλύψουμε τις ανάγκες του Δήμου και κυρίως να αντιμετωπιστούν οι ζημίες και τα προβλήματα που προκύπτουν κάθε φορά από τα ακραία καιρικά φαινόμενα, που συνηθισμένα είναι στην περιοχή μας.

Άφησα το τέλος να ευχαριστήσω θερμά τον Υπουργό Εσωτερικών, τον κύριο Πάνο Σκουρλέτη, και τον Αναπληρωτή Υπουργό Ανάπτυξης και Τροφίμων, κύριο Ιωάννη Τσιρώνη, που η παρουσία τους επιβεβαιώνει το ενδιαφέρον της Πολιτείας για τους ορεινούς και ακριτικούς Δήμους της χώρας.

Ο Δήμος της Κόνιτσας είναι ένας μικρός πληθυσμιακά Δήμος, με 42 απομακρυσμένες ορεινές, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, Τοπικές Κοινότητες, αλλά μεγάλος σε έκταση, δεύτερος στο Νομό.

Διαθέτει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά της ορεινότητας, τα οποία δημιουργούν προβλήματα που αναζητούν τη λύση τους, αλλά ταυτόχρονα το υπέροχο φυσικό περιβάλλον, τα τρία πεντακάθαρα ποτάμια, την ύπαρξη δύο πολύ σημαντικών ιαματικών πηγών, του Αμαράντου και Καβασίλων, μικρούς αλλά εύφορους κάμπους, καθώς και πολλά εντυπωσιακά αρχιτεκτονικά και θρησκευτικά μνημεία, που παρέχουν ασύγκριτα συγκριτικά πλεονεκτήματα. Επιγραμματικά αναφέρω τα Πέτρινα Χωριά των Μαστοροχωρίων, την οικία του Αγίου Παΐσιου, την Ιερά Μονή Στομίου, την Ιερά Μονή της Μολυβδοσκεπάστης.

Τέτοια συγκριτικά πλεονεκτήματα έχουν ο καθένας τα δικά του όλοι σχεδόν οι ορεινοί Δήμοι, και ζητούν από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς να τους δώσουν τη δυνατότητα σε εξειδικευμένο προσωπικό και πόρους, ώστε προωθώντας την ανάπτυξή τους, να

συμβάλλουν στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας, όπως είναι και το θέμα του Συνεδρίου.

Τα θέματα που απασχολούν τους ορεινούς Δήμους, καθώς και οι προτάσεις για την επίλυσή τους, θα αναπτυχθούν στη συνέχεια από εξαίρετους, έμπειρους ομιλητές. Ωστόσο κρίνω σκόπιμο ότι πρέπει να επισημάνω επιγραμματικά ότι τα κυριότερα κατά την άποψή μου είναι τα θέματα ασφαλείας, τα θέματα υγείας, η μεγάλη ανεργία κυρίως των νέων, οι υποδομές, η αδυναμία των Δημοτικών Αρχών λόγω έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού, να προωθήσουν και να υλοποιήσουν τους αναπτυξιακούς τους στόχους μέσω της υλοποίησης χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Δεν είναι δυνατόν, κύριοι Υπουργοί, αγροτικοί και κτηνοτροφικοί Δήμοι να στερούνται υπηρεσιών κτηνιάτρου, γεωπόνου και δασολόγου.

Συνήθως υποστηρίζουν ότι στα Συνέδρια οι αρμόδιοι φορείς ακούνε και πολλές προτάσεις ακούνε και οι σύνεδροι πολλές υποσχέσεις ακούνε. Εγώ προσωπικά, κύριοι Υπουργοί, πιστεύω ότι η σημερινή παρουσία σας εδώ, παραμερίζοντας σοβαρές υποχρεώσεις σας, δείχνει το ενδιαφέρον σας και ελπίζω να αποδείξει και την πολιτική σας βούληση για την επίλυση τουλάχιστον μερικών προβλημάτων από όσα θα ακουστούν σήμερα. Όχι με παραπομπή στις καλένδες, αλλά τώρα. Αμ' έπος αμ' έργον, έλεγαν οι πρόγονοί μας, το οποίο κάποτε είχε γίνει σύνθημα που αγαπήθηκε από τον κόσμο, εδώ και τώρα.

Κάντε το πράξη, κάντε το να το εφαρμόσετε, θα το αναγνωρίσουμε και θα το εκτιμήσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

Ι. ΛΩΛΟΣ: Αιδεσιμότατοι, κύριε Δήμαρχε και αγαπητέ συνάδελφε Δήμαρχε της Κόνιτσας, κύριε Παπασπύρου, που μας φιλοξενείτε, κύριε Υπουργέ Εσωτερικών, κύριε Πάνο Σκουρλέτη, κύριε Αναπληρωτή Υπουργέ Αγροτικής Ανάπτυξης, κύριε Ιωάννη Τσιρώνη, κύριοι Βουλευτές και εκπρόσωποι των κομμάτων, κύριε Πρόεδρε της ΚΕΔΕ και Δήμαρχε Αμαρουσίου, Γεώργιο Πατούλη,

κυρία Αντιπεριφερειάρχη Ιωαννίνων, κυρία Τατιάνα Καλογιάννη, κυρία Πρόεδρε της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών της ΚΕΔΕ, κυρία Αλεξάνδρα Σωτηριάδου, Δήμαρχε Παρανεστίου, μέλη της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών της ΚΕΔΕ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι Δήμαρχοι και Δήμαρχε Αθηνών, που είχατε την καλοσύνη να έρθετε και στα γραφεία της ΠΕΔ να συναντηθούμε, κύριοι Αντιδήμαρχοι, κύριοι Δημοτικοί Σύμβουλοι, κυρίες και κύριοι εκπρόσωποι Αρχών, φορέων, μέσων μαζικής ενημέρωσης, κυρίες και κύριοι εργαζόμενοι στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Σας καλωσορίζω στην περιφέρεια, την Ήπειρο. Σας καλωσορίζω στον ακριτικό Δήμο Κόνιτσας, όπου φιλοξενείται το πρώτο Θεματικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ «Πολιτικές για την ισότιμη συμμετοχή των ορεινών Δήμων στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας, το οποίο πραγματοποιείται με την υποστήριξη της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών και του Δήμου Κόνιτσας.

Κυρίες και κύριοι, η περιφέρειά μας χαρακτηρίζεται ως κατεξοχήν ορεινή, με την οροσειρά της Πίνδου, τη μεγαλύτερη της Ηπείρου, με το Γράμμο, τον Σμόλικα, την Τύμφη, τα Αθαμανικά Όρη, τα βουνά Τσαμαντά, Φιλιατών, Παραμυθιάς και Σουλίου, να δεσπόζουν στον χώρο και στον χρόνο, στον πολιτισμό και στην ιστορία μας.

Θεωρούμε σημαντική την πραγματοποίηση αυτού του θεματικού Συνεδρίου στην περιοχή μας και ευχαριστούμε τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ, καθώς και την Πρόεδρο και όλα τα μέλη της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών, για την ουσιαστική λειτουργία της Επιτροπής και την επεξεργασία των προβλημάτων των μικρών και ορεινών Δήμων, καθώς και για την επιλογή της Κόνιτσας ως τόπος διεξαγωγής του πρώτου Συνεδρίου.

Φυσικά γνωρίζουμε το έργο της Επιτροπής μέσα από δύο εκλεκτούς συναδέλφους που συμμετέχουν στην εν λόγω Επιτροπή, τον Δήμαρχο της Κόνιτσας, τον Ανδρέα Παπασπύρου, και τον Δήμαρχο του Μετσόβου, Κώστα Τζαφέα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, ως Περιφερειακή Ένωση Δήμων Ηπείρου, από την αρχή της θητείας μας συμμετείχαμε ενεργά στο διάλογο για τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συμβάλλοντας με προτάσεις στη διαμόρφωση αυτοδιοικητικών θέσεων.

Αποτελεί πλέον κοινή πεποίθηση ότι για τους ορεινούς Δήμους θα πρέπει να εφαρμοστούν ειδικές πολιτικές με στόχο τη βιωσιμότητα και την τοπική ανάπτυξη. Πρέπει να τύχουν ειδικής χρηματοδότησης από την Πολιτεία και τη θέσπιση ειδικών προγραμμάτων. Να ενισχυθεί η διοικητική τους ικανότητα με προσωπικό, τεχνικά μέσα και συμβουλευτική υποστήριξη. Ειδικότερα σήμερα που η Αυτοδιοίκηση καλείται και έχει αναλάβει ρόλους πολιτικούς, οικονομικούς και αναπτυξιακούς, ώστε να συμβάλλει να ξεπεραστεί η γενικευμένη οικονομική και κοινωνική κρίση της χώρας. Να στηρίξει της τοπικές κοινωνίες και τους πολίτες στην καθημερινότητά τους.

Στο πλαίσιο αυτού του θεματικού Συνεδρίου θα καταθέσουμε και σήμερα ένα κείμενο θέσεων και προτάσεων, για τη διαμόρφωση των οποίων υιοθετήσαμε και τις επεξεργασμένες προτάσεις της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών.

Θα αναφερθώ και εγώ με τη σειρά μου σε ορισμένες που θεωρώ σημαντικές. Πρέπει να αποσαφηνιστεί θεσμικά ο όρος της ορεινότητας, να υπάρξει σαφής διάκριση ορεινός Δήμος, ορεινή περιοχή. Είμαι πεπεισμένος ότι αυτό θα απασχολήσει τις εργασίες του Συνεδρίου μας.

Σχετικά με την υποστελέχωση των Δήμων, ζητάμε μετ' επιτάσεως να γίνει δεκτή η πρόταση μοριοδότησης της εντοπιότητας για τις προσλήψεις προσωπικού, καθώς και για την εφαρμογή της κινητικότητας, να γίνεται μετά τη σύμφωνη γνώμη της Δημοτικής Αρχής.

Πρέπει άμεσα να θεσπιστεί ειδικό πρόγραμμα για την τεχνική υποστήριξη των μικρών Δήμων προκειμένου να γίνουν

ανταγωνιστική, καθώς και ειδικό επενδυτικό πρόγραμμα για την αναβάθμιση των υπηρεσιών τους.

Να αλλάξει ο άδικος τρόπος κατανομής των ΚΑΠ και ΣΑΤΑ, με την αύξηση του συντελεστή ορεινότητας, και να θεσπιστεί επιτέλους η κατηγοριοποίηση των Δήμων με στόχο τη δίκαιη χρηματοδότησή τους.

Ολοκληρωμένη διαχείριση βοσκοτόπων, με τη σύνταξη Τοπικών Σχεδίων των βοσκήσιμων γαιών, για την επιβίωση της κτηνοτροφίας μας.

Επιστροφή του τέλους βοσκής στους Δήμους.

Κύριε Υπουργέ, πρέπει να γίνει ξεκαθάρισμα των αρμοδιοτήτων μεταξύ του Α' και του Β' Βαθμού. Πλέον ξεκάθαρα ο κάθε Βαθμός να υλοποιεί και τις αρμοδιότητές του, γιατί αυτή τη στιγμή δυστυχώς βρισκόμαστε σε σύγχυση.

Δασικοί χάρτες. Να δοθεί λύση νομοθετικά στο τι είναι δάσος και τι δασική έκταση. Να εξαιρεθούν της δασικής νομοθεσίας οι εποικιστικές εκτάσεις και οι δασωθέντες αγροί. Μόνο τότε θα ξεπεραστούν τα προβλήματα που προκύπτουν από τη θέσπισή τους.

Απλοποίηση της διαδικασίας και τροποποίηση της νομοθεσίας για την παραχώρηση δημοτικών εκτάσεων στους κτηνοτρόφους με σκοπό την ανέγερση μονίμων σταβλικών εγκαταστάσεων. Είμαστε ο μόνος φορέας ο οποίος δεν μπορούμε να παραχωρήσουμε στους κτηνοτρόφους μας έκταση για να γίνουν μόνιμες σταβλικές εγκαταστάσεις, το γνωρίζετε οι συνάδελφοι Δήμαρχοι, παρά μόνο πρόχειρες σταβλικές εγκαταστάσεις. Πιστεύω δεν είναι αυτό το ζητούμενο και δεν θέλουμε να οδηγήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση την κτηνοτροφία μας.

Ειδικό φορολογικό καθεστώς και μειωμένο ΦΠΑ σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές, πολλές από τις οποίες έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, αλλά και την προσφυγική κρίση. Να σταματήσει η αιμορραγία τους επιτέλους σε ανθρώπινο δυναμικό.

Μειούμενο τιμολόγιο της ΔΕΗ για την αντιμετώπιση των εκτεταμένων δικτύων φωτισμού και των πολλών αντλιοστασίων.

Νομοθετική ρύθμιση για τις κατεχόμενες δημοτικές αγροτικές εκτάσεις, νόμος 10/80, ο οποίος ως προς τη διατύπωσή του κρίθηκε αντισυνταγματικός.

Κύριοι κύριοι Υπουργοί, επικροτούμε την έναρξη προγραμμάτων στους Δήμους για την εκπόνηση μελετών και ωρίμανσης έργων υποδομών από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, κυρίως σε μικρούς Δήμους που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα, αλλά και λόγω των γεωγραφικών τους ιδιαιτεροτήτων.

Χαιρετίζουμε επίσης την έκτακτη χρηματοδότηση των 85 μικρών νησιωτικών και ορεινών Δήμων. Και τα δύο πάγια αιτήματα της Αυτοδιοίκησης. Δεν αρκούν μόνο αυτά. Είναι αναγκαίο να υπάρξει ένα μόνιμο και σταθερό πρόγραμμα έργων και δράσεων. Όχι μόνο από τους ΚΑΠ, αλλά και από νέους πόρους που θα δίνονται με συγκεκριμένα κριτήρια.

Παράλληλα, η μη απόδοση θεσμοθετημένων πόρων σε συνδυασμό με τη δραματική μείωση της ΣΑΤΑ, την περιορισμένη χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο, που δεν ξεπερνά το 2,5%, προκαλούν ασφυκτικές πιέσεις στους Δήμους μας.

Ως Τοπική Αυτοδιοίκηση εξακολουθούμε να διεκδικούμε την οικονομική μας αυτοτέλεια, προκειμένου μέσω της αποκέντρωσης από το κεντρικό κράτος, να ανταποκριθούμε στις πραγματικές ανάγκες των πολιτών και των τοπικών μας κοινωνιών.

Κυρίες και κύριοι σύνεδροι, μέσα από την πλούσια, ουσιαστική και ιδιαίτερα στοχευμένη θεματολογία του Συνεδρίου, αλλά και την ανταλλαγή προτάσεων και απόψεων, πιστεύω ότι θα προσδιοριστούν και θα ιεραρχηθούν εκείνες οι πολιτικές οι οποίες θα δίνουν λύσεις σε πολλά και μεγάλα προβλήματα των μικρών και ορεινών Δήμων. Και θέλω να πιστεύω ότι αυτές επιτέλους θα υιοθετηθούν και από την κεντρική εξουσία.

Εύχομαι καλή επιτυχία στο Συνέδριο, στις εργασίες του Συνεδρίου μας, και καλή διαμονή στην Ήπειρο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε τον Γιάννη Λώλο, τον Πρόεδρο της ΠΕΔ Ηπείρου και Δήμαρχο Ηγουμενίτσας.

Καλώ στο βήμα την κυρία Αντιπεριφερειάρχη, την Τατιάνα Καλογιάννη. Κυρία Καλογιάννη, εγώ θέλω να σας ευχαριστήσω και προσωπικά για τη συνεργασία που έχουμε και με την ιδιότητά ως Προέδρου του Συνδέσμου Ιαματικών Πηγών Ελλάδας, για την άριστη συνεργασία. Θα τα πούμε στη συνέχεια.

Το βήμα δικό σας.

Τ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ: Αιδεσιμότατοι, κύριε Υπουργέ, κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι.

Η ιστορική Κόνιτσα, με τη φροντίδα του φιλόξενου Δημάρχου Παπασπύρου, υποδέχεται σήμερα ένα ιδιαίτερης σημασίας Συνέδριο, πανελλήνιας απήχησης, για την επιτυχία του οποίου μεταφέρω τις ευχές και του Περιφερειάρχη μας, Αλέξανδρου Καχριμάνη.

Από το 1985, κατά το οποίο ξεκίνησαν οι χρηματοδοτήσεις προς τη χώρα μας στο πλαίσιο των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων, ΜΟΠ, όπως όλοι γνωρίζουμε, μέχρι το 2020, λήξη της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, 35 έτη μέχρι το 20, η χώρα μας θα έχει διαχειριστεί υποστήριξη εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό τη διαρθρωτική ανάπτυξη, της τάξεως των 96 περίπου δισεκατομμυρίων ευρώ.

Υλοποιήθηκαν δημόσιες υποδομές, δρόμοι, λιμάνια, πανεπιστήμια, νοσοκομεία, σχολεία, και αναπτύχθηκαν τα μητροπολιτικά κέντρα Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Όμως οι ορεινοί όγκοι δεν επωφελήθηκαν δραστικά, αφού τα όποια έργα υλοποιήθηκαν στις περιοχές αυτές, δεν επέφεραν την αυτοτροφοδοτούμενη και βιώσιμη ανάπτυξη.

Είναι γεγονός ότι η παραδοσιακή ταύτιση του όρου ορεινοί όγκοι και κατ' επέκταση υπαίθρος, με τις αγροτικές δραστηριότητες, έπαψε πια να ισχύει και να υφίσταται προ πολλού και αναγνωρίζεται πλέον λειτουργικά και ταυτόχρονα ως χώρος πρώτης και δεύτερης κατοικίας αστικών στρωμάτων, χώρος αναψυχής τουρισμού, χώρος φυσικού πλούτου, νερό, χλωρίδα, πανίδα, υπέδαφος και λοιπά, και χώρος παραγωγής, γεωργία, κτηνοτροφία, βιοτεχνία.

Η τόνωση της υπαίθρου και η ενδυνάμωση του αγροτικού πληθυσμού είναι θέμα εθνικής επιβίωσης, γιατί η αστική κοινωνία είναι μια κοινωνία που καταναλώνει, δεν δημιουργεί, δεν αυτοαναπαράγεται. Δυστυχώς η υπερτροφική ανάπτυξη του δημοσίου καλλιέργησε τις τελευταίες δεκαετίες στην πατρίδα μας το όραμα της θεσιθηρίας, όπου η χειρωνακτική εργασία θεωρείται πλέον υποτιμητική και η δουλειά γραφείου εξυψωτική.

Με δεδομένα τα συνοπτικώς αναφερόμενα ανωτέρω, η Περιφερειακή Αρχή της Ηπείρου με την ανάληψη των καθηκόντων της αρχές του 2011, ήταν αναγκαίο να εξυπηρετήσει το στρατηγικό της σκοπό της αξιοβίωτης ανάπτυξης και να καταστρώσει τα επιχειρησιακά σχέδια, με ρεαλισμό, ορθολογισμό και ευθυκρισία.

Για αυτό και τη 10^η Ιουνίου του 2011, στο Πανεπιστημιακό Συνεδριακό Κέντρο πραγματοποιήσαμε το πρώτο σε πανελλήνια κλίμακα Περιφερειακό Συνέδριο με τίτλο: Η Ήπειρος σε Σταυροδρόμι. Αυτοτροφοδοτούμενη και βιώσιμη ανάπτυξη ή επιδοτούμενη ανάπτυξη;

Και στις 19 Ιανουαρίου του 2011 αναρτήσαμε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειάς μας όλη τη διεργασία που είχε γίνει από αρχές Ιανουαρίου και σε στενή συνεργασία και με τους Δήμους, αλλά και με όλους τους φορείς εθνικής ευθύνης στην περιοχή μας, και καταγράψαμε όλες τις προτάσεις που χρήζουν χρηματοδότησης και υλοποίησης.

Έτσι καταδείχτηκε απολύτως και τεκμηριώθηκε η ανάγκη υιοθέτησης του προτύπου της πολικής ανάπτυξης, υπό τις δεσμεύσεις ενός πολυσύνθετου υφιστάμενου νομοθετικού πλέγματος, Περιφερειακού Σχεδιασμού, Καλλικράτης, Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, Τομεακά, ευρωπαϊκά, Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, Γενικά, Ειδικά Χωροταξικά, Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και λοιπά.

Το πρώτο απαραίτητο συστατικό στοιχείο της πολιτικής αυτής, ήταν ο εξοπλισμός των ορεινών περιοχών με όλες τις απαιτούμενες βασικές υποδομές. Οδικό δίκτυο και προσβασιμότητα, επαρκή και ποιοτικά δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, εκτεταμένη ηλεκτροδότηση, αξιόπιστη και σύγχρονη διαχείριση των αποβλήτων, σύγχρονη τηλεπικοινωνιακή πρόσβαση, κατά προτίμηση ευρυζωνική, αποτελεσματική πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, οργανωμένος μηχανισμός μετακίνησης των μαθητών σε σχολικές μονάδες, δομές στήριξης ατόμων τρίτης ηλικίας και ευκαιρίες πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Σε δεύτερο επίπεδο σχεδιάσαμε και εντάξαμε στον βραχυπρόθεσμο σχεδιασμό μας χρηματοδοτήσεις έργων και δράσεων στους τέσσερις άξονες της έξυπνης εξειδίκευσης, υγεία-ευεξία, αγροβιοδιατροφή, νέα επιχειρηματικότητα, δημιουργική βιομηχανία, οι οποίοι θα λειτουργήσουν και ως προωθητική δραστηριότητα, δηλαδή ως η ατμομηχανή στη διαμόρφωση της οικονομικής και κοινωνικής φυσιογνωμίας της περιοχής μας.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να παραθέσω ένα από τα πιο πετυχημένα παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής στον τομέα της περιφερειακής ανάπτυξης. Ένα παράδειγμα προς μίμηση, όταν η διαθεσιμότητα των πόρων συνοδεύεται από οραματισμό και διαχειριστική δεινότητα. Αυτό του Μετσόβου.

Το έτος 1948, ο εθνικός ευεργέτης Μιχαήλ Τοσίτσας, με την εμψυχωτική πρωτοβουλία του ευπατρίδη πολιτικού, Ευάγγελου Αβέρωφ, δώρισε το ποσό των 1,73 εκατομμυρίων δολαρίων για τη

δημιουργία του Ιδρύματος Βαρώνου Μιχαήλ Τοσίτσα. Στο παράρτημα της διαθήκης του ευεργέτη, που αφορά στα έργα τα εκτελεστέα υπό του Ιδρύματος, στην περιοχή του Μετσόβου, δίνεται μόνο μια ολιγοσέλιδη συνοπτική περιγραφή. Ξυλουργικό εργοστάσιο, τυροκομείο, ανοικοδόμηση οικογενειακού αρχοντικού, νοσοκομείο, διάφορα κοινωφελή έργα, και φοιτητική εστία στην Αθήνα και άλλα.

Τα αποτελέσματα τα γνωρίζουμε όλοι, και όπως χαρακτηριστικά συνοψίζει και ο Καθηγητής Μιχάλης Τρίτος, το Μέτσοβο με τη βοήθεια του Ιδρύματος γίνεται ένα πρότυπο ευημερούσας κωμοπόλεως, μοντέλο ανάπτυξης με υψηλό βιοτικό επίπεδο, με εντυπωσιακή τουριστική κίνηση, με ικανοποιητική ποιότητα ζωής, με ζηλευτή οικονομική προοπτική, με μηδενικό μεταναστευτικό δείκτη.

Πόλος ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού στοχεύουμε να μετατραπεί και η Κόνιτσα, και μέσω της υλοποίησης του έργου EX TOUR, για το οποίο σήμερα σας ανακοινώνω και την ένταξή του στο Πρόγραμμα Interreg Ελλάδα – Αλβανία.

Ο γενικός στόχος του έργου είναι να ενισχυθεί ο θεματικός περιπετειώδης τουρισμός στη διασυνοριακή περιοχή, παρέχοντας επαρκή εκπαίδευση σε νέους επαγγελματίες, και βελτιώνοντας την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Επιπλέον το έργο επιδιώκει να δημιουργήσει μια κουλτούρα και εκτίμηση για τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, που θα μεταφερθούν από επαγγελματίες οδηγούς στους πολίτες.

Οι Τοπικές Κοινότητες θα αποκτήσουν πολλαπλά οφέλη. Η βιώσιμη ανάπτυξη και η περιβαλλοντική συνείδηση θα ενισχυθούν. Η τουριστική περίοδος θα παραταθεί, ο αριθμός των επισκεπτών θα αυξηθεί και οι νέες θέσεις θα δημιουργηθούν.

Συνδυαστικά και σε συνέργεια και εν τάχει, ταυτόχρονα η Περιφερειακή Αρχή υλοποιεί την ανάπτυξη, καταγραφή, παρεμβάσεις, και σήμανση των μονοπατιών, για την οποία

πιστοποίηση αυτών μίλησε χθες και ο Υπουργός, κύριος Τσιρώνης, και ικανοποιηθήκαμε.

Ταυτόχρονα για την πολική ανάπτυξη συνέργεια είναι και η ανάπτυξη των ιαματικών λουτρών, που σε συνεργασία με τους αντίστοιχους Δήμους της Περιφέρειάς μας προχωρούμε.

Για την επιτυχία δε της χρηματοδότησης μέσω του Interreg, είναι αναγκαίο να σημειωθεί η άρτια και στενή συνεργασία με τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου, που επέδειξαν τόσο ο Δήμος Κόνιτσας, όσο και η Διοίκηση της Αναγνωστοπουλείου Σχολής, στις εγκαταστάσεις της οποίας θα χωροθετηθούν οι εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος.

Κλείνοντας, θέλω να επισημάνω ότι πριν την περάτωση της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου είναι αναγκαίο να ξεκινήσει η συζήτηση για την επόμενη μέρα. Οφείλουμε εγκαίρως να προετοιμαστούμε για τη μετά επιδοτήσεων εποχή και να καθορίσουμε με σαφήνεια και ακρίβεια τα βήματα της στρατηγικής απεξάρτησης, τα οποία πρέπει να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένα στις συνεχώς εξελισσόμενες συνθήκες.

Και επειδή, κυρίες και κύριοι, η αλήθεια αποτελεί την απόλυτη άμυνα, σε κάθε περίπτωση και περισσότερο όσον αφορά τα δημόσια πρόσωπα, επιτρέψτε μου να καταθέσω ορισμένες απόψεις σχετικά με την εν γένει δραστηριότητα της αιρετής Περιφερειακής Αρχής της Ηπείρου, κυρίως για να το γνωρίσουν όλοι όσοι ενδεχόμενα δεν γνωρίζουν και διχάζουν την κοινωνία θέτοντας ανύπαρκτα θέματα.

Με προγραμματικές συμβάσεις η Περιφέρεια καλύπτει κενά Δήμων τόσο σε επιστημονικό, όσο και σε τεχνικό προσωπικό. Έχει εντάξει στο ΕΣΠΑ, και στο Περιφερειακό, που εκείνη έχει την αρμοδιότητα, όλα τα ώριμα και επιλέξιμα έργα και αυτά που καλύπτουν τις προδιαγραφές, που έχουν προταθεί από τους Δήμους της.

Με προγραμματικές συμβάσεις με τους Δήμους υλοποιεί τα έργα όλων των βιολογικών καθαρισμών, ύψους 120 εκατομμυρίων.

Με προγραμματική σύμβαση με τους Δήμους προωθούνται, έχουν μάλλον προωθηθεί, γιατί υπογράψαμε και το ΣΔΙΤ, το μεγάλο έργο του εργοστασίου επεξεργασίας απορριμμάτων, προωθούνται όλα τα έργα διαχείρισης απορριμμάτων στην περιφέρειά μας.

Υπάρχει πολύ καλό επίπεδο συνεργασίας με όλους τους Δήμους και κυρίως τους ορεινούς, που αντιμετωπίζουν και τα συχνότερα και μεγαλύτερα προβλήματα σε ζητήματα πολιτικής προστασίας.

Από την Περιφέρεια Ηπείρου δεν έχει μείνει κανείς απολύτως ακάλυπτος ως προς τους Δήμους, είτε αφορούν στην αντιμετώπιση ζημιών από χιονοπτώσεις, είτε από λοιπά φυσικά φαινόμενα.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Κυρία Αντιπεριφερειάρχα, ολοκληρώστε σας παρακαλώ.

Τ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ: Η Περιφέρεια Ηπείρου, όπως και όλες οι Περιφέρειες, έχει αναλάβει και διεκπεραιώνει με πολύ καλά αποτελέσματα, και τις μετακινήσεις των μαθητών.

Η συνεργασία της Περιφέρειας και των Δήμων επεκτείνεται και σε άλλα ζητήματα. Γίνεται κοινή προσπάθεια προκειμένου να κινητοποιήσουμε δυνάμεις στους ορεινούς κυρίως Δήμους, για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα.

Για συντομία και οικονομία του χρόνου δεν θα επεκταθώ άλλο. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ και εύχομαι αποδοτικές εργασίες στο Συνέδριό σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Σας ευχαριστούμε πολύ.

Το λόγο έχει ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, κύριος Πάνος Σκουρλέτης.

Π. ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ: Απλά Εσωτερικών. Διοικητικής Ανασυγκρότησης μετά τον τελευταίο ανασχηματισμό έχει αυτονομηθεί.

Αγαπητέ Δήμαρχε της Κόνιτσας, που μας φιλοξενείς σε αυτή εδώ την όμορφη γωνιά της Ελλάδας, βέβαια θα μου πείτε ποιες

γωνιές της Ελλάδας δεν είναι όμορφες. Για αυτό άλλωστε μας ζηλεύουν και πολλοί.

Συνάδελφε Υπουργέ, Πρόεδρε της ΚΕΔΚΕ, κυρία Αντιπεριφερειάρχης, Πρόεδρε της ΠΕΔ Ηπείρου, εκπρόσωποι των ορεινών Δήμων, εκπρόσωποι των Σωμάτων Ασφαλείας και των Ενόπλων Δυνάμεων, σεβαστοί Πατέρες.

Προσερχόμενος σήμερα εδώ θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι έχω πλήρη συνείδηση ότι πάω να απευθύνω έναν χαιρετισμό σε ανθρώπους οι οποίοι καθημερινά υπερασπίζονται ένα κομμάτι της ταυτότητας της πατρίδας μας, με ιδιαίτερο βάρος, με διαχρονική αξία. Είναι η ορεινότητα. Είναι οι ορεινοί Δήμοι. Μέσα σε ιδιαίτερες δύσκολες συνθήκες. Και αυτό προσδίδει ακόμα μεγαλύτερη αξία σε αυτό που κάνετε. Και ιδιαίτερα οι αιρετοί, που έχουν εκλεγεί μέσα από αυθεντικά δημοκρατικές διαδικασίες. Κάνουν ένα ακόμη πιο θα έλεγε κανείς αξιοπρόσεκτο και αξιόλογο έργο. Και ισχύει για όλους.

Κυρίες και κύριοι, διανύουμε μια κρίσιμη μεταβατική περίοδο μεγάλης ευθύνης για όλους όσους κατέχουν δημόσια αξιώματα, είτε στο επίπεδο της κυβέρνησης, είτε στο επίπεδο της Αυτοδιοίκησης.

Η έκβαση αυτής της περιόδου θα καθορίσει και την ταυτότητα της πατρίδας μας στην επόμενη φάση. Όταν το 2015 η οικονομική κρίση, έχοντας πλέον μετατραπεί και σε πολιτική κρίση, σε κρίση αξιών, θεσμών, οδήγησε στην καθοριστική ανατροπή του πολιτικού συστήματος, πέρα από τη σαφή εντολή του ελληνικού λαού να βγούμε από τα μνημόνια και από την επιτροπεία για να μπορέσουμε να ξανά σταθούμε ως χώρα, ως λαός, στα πόδια της, η εντολή εκείνη έθεσε επιπρόσθετα και επιτακτικά το ζήτημα της μετάβασης της χώρας σε μια νέα φάση, ώστε να αφήσει πίσω της τα κακώς κείμενα των τελευταίων σαράντα ετών. Τη διαπλοκή, τα φαινόμενα της διαφθοράς, την αναξιοκρατία, την κοινωνική και πολιτική υστέρηση.

Όλα αυτά και ακόμη περισσότερα που αφορούν ένα κύκλο που έκλεισε αφού έδωσε όσα μπορούσε να δώσει. Δεν μηδενίζουμε

ότι συνέβη στο παρελθόν, απλώς κοιτάμε τις ανάγκες του σήμερα και πώς θα μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις και τα στοιχεία του μέλλοντος.

Την ιστορία της επόμενης μέρας, και αυτό νομίζω ότι είναι ένα διαχρονικό συμπέρασμα, για τον τόπο μας, δεν θα τη γράψουν οι πρωταγωνιστές της προηγούμενης. Νέοι θεσμοί, νέοι κανόνες και δομές, νέοι άνθρωποι, ιδέες και αντιλήψεις, αναδύονται κάθε μέρα που περνάει. Και χαίρομαι ιδιαίτερα όταν στο γραφείο μου βλέπω, ιδιαίτερα σε αρκετούς ορεινούς Δήμους, ανθρώπους νέους στην ηλικία, να έχουν ξανά γυρίσει, μορφωμένους, στον τόπο τους, να έχουν εκλεγεί και να υπηρετούν αυτόν τον τόπο, να προσπαθούν να απαντήσουν στις καθημερινές αγωνίες των κατοίκων της περιοχής τους.

Ήρθε ο καιρός λοιπόν να εμβαθύνουμε στις αξίες της δημοκρατίας, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της λαϊκής συμμετοχής. Της δικαιότερης κατανομής των βαρών και ωφελειών υπέρ των πολλών, οι οποίοι συνέφεραν και τα περισσότερα όλα τα προηγούμενα χρόνια.

Σήμερα πορευόμαστε στη βάση του συσχετισμού ανάμεσα στις ανάγκες και τις πραγματικές δυνατότητες, σε συνδυασμό με το πολιτικό όραμα που πρέπει να μας αντιπροσωπεύει.

Ο συγκεκριασμός δεν είναι εύκολος. Εργαζόμαστε καθημερινά ώστε οι ανεκπλήρωτες ανάγκες να μειώνονται και οι δυνατότητες να αυξάνονται.

Αλλά ανεξάρτητα από τις εξελίξεις, τα εμπόδια, ή τις ευτυχείς στιγμές αυτής της προσπάθειας, η κυβέρνηση είναι δεσμευμένη και προσηλωμένη στη λαϊκή εντολή για αλλαγές με προοδευτικό και κοινωνικό πρόσημο.

Αυτό αφορά και τον χώρο της Αυτοδιοίκησης. Είστε αυτόπτες μάρτυρες και διαχειριστές των δυσκολιών αυτής της περιόδου, των πρωτόγνωρων αντιφάσεων που χαρακτηρίζουν αυτή την περίοδο, αλλά και των καθημερινών δραμάτων που βιώνουν αρκετοί

συμπολίτες μας. Άλλωστε είναι ένα από τα χαρακτηριστικά του θεσμού της Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω από αυτό το βήμα ότι δεν είστε μόνοι σας. Είμαστε οι φυσικοί σας σύμμαχοι, στις προσπάθειες που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μπορούμε να φέρουμε μαζί το καινούργιο, ο καθένας από τη θέση του και με ευθύνη στο σεβασμό του ιδιαίτερου ρόλου και της ευθύνης που αναλογεί από το πόστο το οποίο αναφέρεται και μιλάει, με αλληλοσεβασμό στη διακρίτοτητα των ρόλων. Το θετικό στοιχείο αυτής της χρονικής συγκυρίας είναι ότι η θέση της χώρας βελτιώνεται διαρκώς, δείχνοντας ότι οι θυσίες, δίκαιες ή άδικες, πιάνουν τόπο.

Έχουμε σημαντικές εξελίξεις και σαφείς ενδείξεις για την ομαλή πορεία εξόδου από το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής τον Αύγουστο του 2018. Συνηγορούν σε αυτό η δοκιμαστική επιτυχημένη έξοδος στις αγορές, η μείωση της ανεργίας, η βελτίωση των εξαγωγών, η αύξηση στον κλάδο της μεταποίησης, και πολλά ακόμα τα οποία πλέον δεν είναι προσδοκίες, είναι καθημερινές ειδήσεις.

Δεν περιγράφω μαγικές εικόνες. Πολλά μπορούν να ειπωθούν επίσης για όσα έχουμε να κάνουμε ώστε να εδραιωθεί και στη συνέχεια να γίνει ορατή η βελτίωση της καθημερινότητας.

Κυρίες και κύριοι, σήμερα στεκόμαστε μπροστά σας με τη σιγουριά ότι οι ορεινοί Δήμοι στηρίχτηκαν ουσιαστικά από το Υπουργείο Εσωτερικών και αυτή η στήριξη συνιστά δείγμα γραφής για τις επόμενες κινήσεις, για τις επόμενες αποφάσεις που θα λάβουμε, για την ομαλή λειτουργία των ορεινών Δήμων.

Θα μπορούσα να σας πω ότι το μότο του Υπουργείου Εσωτερικών είναι δεν υποσχόμαστε παραπάνω από αυτά που μπορούμε να κάνουμε, και αυτό θα το έχετε διαπιστώσει. Με τα λίγα μέσα που διαθέτουμε, μέσα σε αυτό το περιοριστικό πλαίσιο, όχι δημιουργώντας ψεύτικες προσδοκίες.

Μέσα λοιπόν σε αυτό το πλαίσιο το προηγούμενο διάστημα κατευθύνθηκαν στους ορεινούς Δήμους περισσότερα... στους νησιωτικούς, αλλά περισσότερους από αυτούς στους ορεινούς Δήμους, τα είκοσι εκατομμύρια της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης που δώσαμε για το 2017. Πρόκειται για μια απόφαση που προέκυψε από την καταγραφή των ειδικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζει αυτή η κατηγορία Δήμων, με τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά, δημογραφικά χαρακτηριστικά τους.

Το Υπουργείο Εσωτερικών στάθηκε αρωγός και στην προσπάθεια των ορεινών Δήμων για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τα ακραία καιρικά φαινόμενα, καθώς και για την αντιμετώπιση των φαινομένων της λειψυδρίας.

Την περίοδο 2016 και 2017 θέλω να σας θυμίσω ότι οι ορεινοί Δήμοι ενισχύθηκαν στη βάση των αιτημάτων τους με περίπου 14 εκατομμύρια ευρώ, για αυτούς τους σκοπούς.

Στο πλαίσιο του προγράμματος για την κάλυψη ληξιπρόθεσμων οφειλών των Δήμων, οι ορεινοί Δήμοι έλαβαν περίπου 15 εκατομμύρια ευρώ, έτσι ώστε να μην υστερήσουν, να μη στερηθούν αντίστοιχους πόρους που προορίζονται για υπηρεσίες προς τους δημότες τους.

Πρόσφατα δημιουργήσαμε ένα παρόμοιο πρόγραμμα που αξιοποίησε πόρους, το πρόγραμμα ΑΞΙΑ, και αφορά την κάλυψη χρεών των Δήμων που προκύπτουν από τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις. Ήδη έχουν αποδοθεί περίπου 1,8 εκατομμύρια και συνεχίζουμε.

Η σημασία του είναι μεγάλη, επειδή αυτές οι δικαστικές αποφάσεις αιφνιδιάζουν πολλές φορές τους Δήμους και απειλούσαν τους προϋπολογισμούς τους. Άλλωστε αφορούν και τη θητεία ανθρώπων που ήταν και πριν από εσάς. Αλλά υπάρχει συνέχεια, όπως και στο κράτος. Εμείς ξεπληρώνουμε χρέη προηγούμενων κυβερνήσεων, έτσι και εσείς στους Δήμους σας είστε υποχρεωμένοι να ξεπληρώνετε χρέη προηγούμενων Διοικήσεων.

Μας ζητήσατε βοήθεια και ήταν εύλογο το αίτημά σας, και βρέθηκε αυτή η λύση. Σε αυτό το σημείο θέλω να υπογραμμίσω ότι πέρα από την πρακτική σημασία και το συγκεκριμένο πρόγραμμα, αποδεικνύεται επίσης η αξία του διαλόγου και της συνεννόησης ανάμεσά μας.

Δεν νομίζω ότι έχει κανείς από εσάς να καταλογίσει στην προσπάθεια εξυπηρέτησης, πάνω στα συγκεκριμένα, τα έκτακτα προβλήματα, εκ μέρους του Υπουργείου Εσωτερικών, την οποιαδήποτε μεροληψία. Με τον ίδιο αντικειμενικό τρόπο προσεγγίζουμε τον κάθε Δήμο, τον κάθε ορεινό Δήμο, και προσπαθούμε με αυτά που διαθέτουμε να ανταποκριθούμε.

Τον περασμένο Μάιο εγκρίθηκαν 82 στοχευμένες προσλήψεις τακτικού ειδικού επιστημονικού προσωπικού στους μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς Δήμους, για την υλοποίηση του αναπτυξιακού στρατηγικού σχεδιασμού τους, μέσω της στελέχωσης των τμημάτων που είναι επιφορτισμένα με την ωρίμανση μελετών για την απορρόφηση κονδυλίων από προγράμματα ΕΣΠΑ.

Θέλω επίσης να ξέρετε ότι τα αιτήματα των ορεινών Δήμων για προσωπικό προωθούνται κατά προτεραιότητα προς το αρμόδιο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης για να ληφθούν υπόψη στην επόμενη κατανομή τακτικού προσωπικού.

Συμμετείχαμε ενεργά σε μια ακόμη διευθέτηση, ώστε να χρηματοδοτείται η ωρίμανση μελετών για τους ορεινούς Δήμους μέσω του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων. Ακούστηκε και πριν από λίγο. Είναι εδώ και ο κύριος Βαρλαμίτης, ο άνθρωπός μας θα έλεγα εγώ, ο οποίος έχει βοηθήσει τα μάλα την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Βλέπω δίπλα του τον κύριο Γκοτσόπουλο, από την ΕΕΤΑΑ. Ο συνδυασμός αυτών των δύο είναι πολύτιμος στις μέρες μας και μας δίνει τη δυνατότητα να ξεπερνάμε καθημερινά προβλήματα που προκύπτουν από την υποστελέχωση, είτε από άλλου είδους προβλήματα που αντιμετωπίζουμε.

Επιλύσαμε την πρόσφατη κρίση στον τομέα της καθαριότητας των ΟΤΑ. Θα έλεγα ότι κόψαμε ένα γόρδιο δεσμό ο οποίος ερχόταν από τα παλιά, με έναν τρόπο που θα επιτρέψει στους ορεινούς Δήμους για πρώτη φορά εδώ και πολλά χρόνια, να καλύψουν τις ανάγκες τους για την αποκομιδή των απορριμμάτων με μόνιμο προσωπικό. Σε συνθήκες περιορισμού των προσλήψεων, αλλά που όπως ξέρετε επειδή αυτές οι προσλήψεις βασίζονται στα ανταποδοτικά έσοδα, δεν υπόκεινται στον κανόνα του περιορισμού των προσλήψεων, του ένα προς τέσσερα δηλαδή που ισχύει για τους άλλους τομείς.

Όλοι καταλαβαίνουμε το πολλαπλασιαστικό όφελος για τους ορεινούς Δήμους συγκριτικά με τους Δήμους των αστικών κέντρων, έστω και με αυτή τη ρύθμιση.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφερθώ και στην πρόσφατη νομοθετική μας ρύθμιση, με την οποία δίνουμε τη δυνατότητα παροχής κινήτρων, στέγασης και σίτισης, από απομακρυσμένους Δήμους, για να υποστηρίξουν την τοποθέτηση στην περιοχή τους γιατρών, νοσηλευτών, πυροσβεστών και προσωπικού άλλων απαραίτητων ειδικοτήτων. Ήταν και αυτό κάτι που μας το ζητήσατε εσείς. Διότι αντιλαμβανόμαστε τι σημαίνει για να στηρίξεις τη ζωή, τις ανάγκες των κατοίκων στους ορεινούς Δήμους, να έχουν μια στοιχειώδη κάλυψη στις βασικές τους ανάγκες, είτε στο πεδίο της παιδείας, είτε στο πεδίο της υγείας.

Κυρίες και κύριοι, για πάρα πολλά χρόνια οι ορεινές περιοχές, ανεξάρτητα από τη διοικητική τους δομή, κρατήθηκαν στο περιθώριο της ανάπτυξης, με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες για τη χώρα μας. Και ιδιαίτερα αυτό φάνηκε τα χρόνια της ύφεσης.

Είμαστε διαμετρικά αντίθετοι με αυτή την προσέγγιση και τα όσα ανέφερα πριν το αποδεικνύουν. Αναφερόμαστε στην καταδίκη, εντός εισαγωγικών, των μικρών και μεσαίων οικονομικών εγχειρημάτων, στο όνομα μιας γενικής και αόριστης αντίληψης για τη μεγέθυνση της οικονομίας και της παραγωγής.

Είμαστε υπέρ της κοινωνικής οικονομίας η οποία μπορεί να συνενώσει διάσπαρτες δυνάμεις όπου αυτό απαιτείται. Είμαστε υπέρ της επιχειρηματικής δραστηριότητας η οποία καλύπτει υπαρκτές ανάγκες, ανεξάρτητα από το μέγεθός της. Και αυτό πρέπει να το υπογραμμίζουμε ιδιαίτερα για τη δική μας μικρή χώρα, με τις ιδιομορφίες, η οποία την κάνουν την οικονομία της να διαφέρει από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Σήμερα η ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας είναι οι μικρές και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Επιζητούμε μεγάλες επενδύσεις, μα δεν θα αποκλείσουμε την οικονομία και την κοινωνία από μικρότερες δυνάμεις που ζητούν την ευκαιρία να δοκιμαστούν και να δημιουργήσουν στον τόπο τους.

Είμαι απόλυτα πεπεισμένος ότι ο αδρανής πλούτος της περιφέρειας και ειδικότερα των ορεινών περιοχών, πρέπει και μπορεί να ενεργοποιηθεί προς το συνολικό συμφέρον της χώρας μας.

Θυμάμαι, και επιτρέψτε μου να αναφερθώ στην πρώτη επίσκεψή μου ως Υπουργός σε ορεινό Δήμο, στο Παρανέστι, που ακριβώς μου παρουσίαζε η Δήμαρχος τις μεγάλες δυνατότητες που υπάρχουν για την αξιοποίηση του φυσικού κεφαλαίου της περιοχής, με φτηνές ιδέες, όπου η φαντασία μπορεί να τις κάνει πραγματικότητα. Πρέπει να απελευθερώσουμε αυτές τις δημιουργικές δυνάμεις, οι οποίες δεν απαιτούν πάντοτε πόρους. Απαιτούν όμως μεράκι, φαντασία, παράκαμψη της γραφειοκρατίας.

Ζούμε λοιπόν σε μια εποχή που το αυθεντικό σπανίζει και εσείς την αυθεντικότητα την έχετε σε αφθονία. Υπάρχει η δυνατότητα απελευθέρωσης λοιπόν εγκλωβισμένων δυνάμεων στις ορεινές περιοχές και εμείς ως κυβέρνηση εργαζόμαστε συστηματικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Πρόσφατα ψηφίστηκε ένας νόμος που ρυθμίζει με θετικό τρόπο πολλά ζητήματα λειτουργίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού. Άλλωστε σε μεγάλο βαθμό βασίστηκε σε

θέσεις των φορέων της. Ο Ν.4483/17. Μπορεί να αντιμετωπιστεί ως ένα προοίμιο των μεγάλων παρεμβάσεων μας στο θεσμικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επιτρέψτε μου να αναφέρω επιγραμματικά κάποια ενδεικτικά σημεία του, όπως ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης. Είναι ένα εργαλείο πετυχημένο πια, το οποίο έχει αντέξει τα τελευταία χρόνια της κρίσης οι ΔΕΥΑ, το οποίο το θωρακίσαμε έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στην από εδώ και πέρα φάση. Χωρίς να λέμε ότι έχουμε λύσει και όλα τα προβλήματα αυτών των επιχειρήσεων.

Άλλο σημείο η χορήγηση της αντιμισθίας στο σύνολο πλέον των Αντιδημάρχων και αποζημίωσης για τη συμμετοχή στα Δημοτικά Συμβούλια μη αστικών Δήμων σε Δημοτικούς Συμβούλους.

Κύριε Πρόεδρε της ΚΕΔΕ, θυμόσαστε ότι μόλις βγήκε αυτό περίπου μας είπαν ότι θα χρεοκοπήσουμε τη χώρα, διότι δώσαμε τη δυνατότητα σε ανθρώπους οι οποίοι από το υστέρημα του χρόνου τους, αλλά και καμιά φορά και της ίδιας τους της τσέπης, προσφέρουν, κατέχουν κρίσιμες θέσεις, και έπρεπε να τους αναγνωρίσουμε το αυτονόητο, να υπάρχει μια αντιμισθία. Πράγμα που συμβάλλει και στη χρηστή διαχείριση όλων αυτών των λειτουργιών.

Αυτά λοιπόν καμιά φορά δεν γίνονται αντιληπτά και κατανοητά από τα συστημικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά και από διάφορες άλλες δυνάμεις οι οποίες πολλές φορές στο λόγο τους προσεγγίζουν τα θέματα ισοπεδωτικά.

Δώσαμε τη δυνατότητα ρύθμισης οφειλών τρίτων προς τους ΟΤΑ Α' Βαθμού με πολύ ευνοϊκούς όρους. Επέκταση της παροχής μέσων ατομικής προστασίας στους συμβασιούχους για την καθαριότητα στον ΟΤΑ και είδατε πόσο τραγικά επίκαιρες ήταν αυτές οι ρυθμίσεις, με τον μεγάλο αριθμό ατυχημάτων, θανατηφόρων ατυχημάτων, που έχουν συμβεί στην καθαριότητα

τους τελευταίους μήνες. Και χρειάζεται μια εγρήγορση από όλους μας.

Επεκτείναμε το επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας σε ειδικότητες εργαζομένων που αυτονόητα θα έπρεπε να το λαμβάνουν.

Συστήθηκε Ειδική Γραμματεία Ιθαγένειας, με στόχο τη χάραξη πολιτικής για διευκόλυνση του έργου των υπηρεσιών.

Θεσπίσαμε ένα έργο το οποίο αφορά κατά κύριο λόγο τους Δήμους και τους πολίτες, το Μητρώο Πολιτών. Ένα πολύ σημαντικό βήμα στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Σε λίγες εβδομάδες, σε λίγο καιρό, θα έχουμε την εφαρμογή του, το οποίο θα διασυνδέει δημοτολόγια και ληξιαρχεία, και θα απαλλάξει τον πολίτη από την ανάγκη να προσκομίζει αυτός τα έγγραφα. Σύντομα θα έχουμε λοιπόν νεότερα που θα αφορούν τη συγκεκριμένη ενεργοποίηση του συστήματος.

Θα μπορούσαμε να μιλάμε ώρα πολλή για τα περίπου 130 άρθρα αυτού του νόμου, όμως είμαι σίγουρος ότι είστε καλά ενημερωμένοι.

Πριν αναφερθώ στις επόμενες παρεμβάσεις μας θέλω μόνο να επισημάνω τη σημασία που έχει για το Υπουργείο Εσωτερικών το ζήτημα της πρόσληψης τακτικού προσωπικού στις Υπηρεσίες Καθαριότητας και των Δήμων, με διαγωνισμό, όπως έχουμε δρομολογήσει, μέσω του ΑΣΕΠ.

Αποτρέψαμε κάτι το οποίο νομίζω ότι είναι και η συντριπτική βούληση η δική σας, τους όρους, με όρους εισβολής την είσοδο ιδιωτικών συμφερόντων στον κρίσιμο τομέα που αφορά την καθαριότητα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Και έτσι νομίζω με καλύτερους όρους προσεγγίζουμε το θέμα στην επόμενη φάση.

Η πολιτική μας προσέγγιση προσβλέπει σε μια Αυτοδιοίκηση πιο ισχυρή, περισσότερο αντιπροσωπευτική και δημοκρατική, με σεβασμό στην εκπορευόμενη από το σύνταγμα αυτοτέλειά της. Πρέπει Πολιτεία και άνθρωποι της Αυτοδιοίκησης να

δημιουργήσουμε αυτό που διακηρυκτικά ίσως οι περισσότεροι αποδεχόμαστε, περισσότερο πραγματικό χώρο στην Αυτοδιοίκηση. Αυτή είναι η στόχευσή μας.

Τα βασικά πεδία παρέμβασης της επερχόμενης αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου τα έχετε υπόψη σας. Εξάλλου ο διάλογος είναι εξαντλητικός και ο αντίλογος σε ορισμένα θέματα ακούστηκε επαρκώς, και βοηθάει πολλές φορές και έχει ληφθεί υπόψη, ενώ η όλη διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη.

Βεβαίως οι επικείμενες αλλαγές στον Καλλικράτη οφείλουν να υπηρετούν την ώριμη ανάγκη της κοινωνίας για τον εκσυγχρονισμό των δομών της δημόσιας διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης.

Ταυτόχρονα πρέπει να βοηθήσουν την Αυτοδιοίκηση να συμβάλλει στους συνολικούς της στόχους και τις προσπάθειες για παραγωγική και οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας. Η πορεία προς τη λήξη του φαύλου κύκλου των θυσιών ώστε να επανακάμψει η κοινωνία, θα είναι ασθενική αν δεν συντονίσουμε τις δυνάμεις μας, εάν σε αυτή την προσπάθεια δεν έχει το δικό της μερίδιο η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Τα αρκετά χρόνια εφαρμογής του Καλλικράτη αποκάλυψαν τα αδύνατά του σημεία. Η παρέμβασή μας, λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές δυνατότητες αυτής της περιόδου, θα επιδιώξει να διορθώσει ορισμένες πλευρές του, παράλληλα με τις τομές που θα επιδιώξουμε.

Θέλω να επισημάνω ότι θεματικές συζητήσεις, όπως η σημερινή, βοηθούν πάρα πολύ αυτή την προσπάθεια, τόσο στο πεδίο των μεταρρυθμίσεων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, όσο και για την οικονομική επανεκκίνηση της χώρας.

Οι παρεμβάσεις του Υπουργείου Εσωτερικών αφορούν κρίσιμους τομείς που χρήζουν επανεξέτασης και αποσαφήνισης και εστιάζουν στους τέσσερις βασικούς άξονες, τη διακυβέρνηση των Δήμων και τη σχέση τους με τους πολίτες, τον αναπροσδιορισμό της ανακατανομής των αρμοδιοτήτων ανάμεσα στους Βαθμούς της

Αυτοδιοίκησης, αλλά και το κράτος, τον αναπτυξιακό ρόλο της Αυτοδιοίκησης και τα οικονομικά της.

Θα αναφερθώ εν συντομία σε ορισμένα σημεία παρέμβασης. Οι αλληπάλληλες δομικές παρεμβάσεις των τελευταίων ετών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, δεν επέφεραν τις αναγκαίες αλλαγές στα ζητήματα της λαϊκής συμμετοχής. Επανασχεδιάζονται οι θεσμοί ενδοδημοτικής αποκέντρωσης ώστε να δημιουργηθούν ισχυρές τοπικές δομές στο εσωτερικό κάθε Δήμου, με ουσιαστικές αρμοδιότητες, σε συνδυασμό με την ενίσχυση των θεσμών άμεσης κοινωνικής συμμετοχής. Παράλληλα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της μητροπολιτικής διακυβέρνησης.

Θεσμοθετείται ένα απλό και διαυγές σύστημα διακυβέρνησης, ανοιχτό, πλουραλιστικό, με νέες διαδικασίες, όπου η συμμετοχή με δικαίωμα λόγου των εργαζομένων στα Όργανα, είτε του Δήμου, είτε της Περιφέρειας, θα προβλέπεται.

Ενισχύονται οι διαδικασίες συμμετοχής κατάρτισης του προϋπολογισμού των ΟΤΑ, ώστε να έχει λόγο στον αυτοδιοικητικό σχεδιασμό η τοπική κοινωνία.

Εκτιμάμε ότι πέρα από κάθε αμφιβολία και δισταγμό, η απλή αναλογική μπορεί να εκφράσει στο μέγιστο βαθμό τη λαϊκή εντολή. Ειδικά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και εφόσον ενισχυθούν οι συσχετισμοί και εφόσον ενισχυθούν οι συμμετοχικοί θεσμοί, η εύρεση κοινού τόπου με συνεργασίες και συγκλίσεις είναι πλέον δυνατή, σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό, με πιο υγιείς όρους από ότι σήμερα. Θα προωθηθεί έτσι μια αλλαγή η οποία αποτυπώνει τη θετική απαίτηση της κοινωνίας και δημιουργεί νέους δημοκρατικούς όρους αποτελεσματικής διακυβέρνησης. Στη βάση αυτή αποσυνδέονται οι Αυτοδιοικητικές Εκλογές από τις Ευρωεκλογές, ενώ διατηρείται ο θεσμός του Δημάρχου, του Περιφερειάρχη, με την άμεση εκλογή του από το λαό.

Σχεδιάζεται ένα μοντέλο αναπροσδιορισμού των ασκούμενων από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την κρατική διοίκηση

αρμοδιοτήτων, ώστε να ενισχυθεί ο θεσμικός ρόλος και η αποτελεσματικότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πιστέψτε με, αυτό που λέμε επανακαθορισμός ή ξεκαθάρισμα των αρμοδιοτήτων, δεν είναι κάτι απλό. Μόνο για παράδειγμα το Υπουργείο που υπηρετούσαμε μαζί με τον Γιάννη τον Τσιρώνη, το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος, πάνω από 500 αρμοδιότητες ασκούνται από το Υπουργείο, από την Αποκεντρωμένη, από την Περιφέρεια και τους Δήμους. Είναι μια δουλειά βάθους που δεν έγινε ποτέ, γιατί αρεσκόμασταν μέχρι τώρα σε αυτόν τον τόπο να μιλάμε για διακηρύξεις, αλλά να μη σκάβουμε από κάτω, να δούμε τι θεμελιώνει πραγματικά και τι κάνει πραγματικότητα αυτές τις καλές προθέσεις. Αυτό είναι ένα δύσκολο έργο, το οποίο βέβαια το κάνουμε σε δύσκολες συνθήκες. Όσο μπορέσουμε λοιπόν θα σκάψουμε μαζί και ότι είναι ώριμο θα το κάνουμε από κοινού.

Η νέα κατηγοριοποίηση των Δήμων είναι πολύ σημαντική, το αναφέρατε και εσείς, βάσει των ιδιαίτερων κοινωνικών και γεωγραφικών χαρακτηριστικών τους. Θα επιχειρήσει να αμβλύνει τις επιπτώσεις της διακριτής αντιμετώπισης Δήμων ειδικών κατηγοριών, όπως οι ορεινοί, οι οποίοι στο σημερινό καθεστώς υφίστανται τις συνέπειες μιας ισοπεδωτικής και οριζόντιας προσέγγισης. Και μπορώ να θυμηθώ τις πολλές περιπτώσεις που Δήμαρχοι ορεινών περιοχών μου μιλούσαν για τις μεγάλες αποστάσεις, δηλαδή εσείς, τα προβληματικά οδικά δίκτυα, τις μεγάλες ανάγκες σε καύσιμα, τη φθορά ή την έλλειψη υλικών, αλλά και την αδικία του να αξιολογούνται μόνο ως προς τον πληθυσμό, και έτσι να λαμβάνουν μικρότερη χρηματοδότηση από αυτή που πραγματικά έχουν ανάγκη ή τους αναλογεί.

Δημιουργούνται επίσης νέα εργαλεία χρηματοδότησης και διαμορφώνονται ρυθμίσεις για τη διασύνδεση των ΟΤΑ με αναπτυξιακά προγράμματα και πιστώσεις.

Επικαιροποιούνται οι διαδικασίες του αναπτυξιακού προγραμματισμού με τη θεσμοθέτηση συνεργιών μεταξύ όλων των

βαθμίδων της διοίκησης και τη σταθερή συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Μελετάται η δυνατότητα για διαδημοτικές και διαπεριφερειακές, διαβαθμικές συνεργασίες. Κρατήστε το αυτό το θέμα. Κρατήστε το. Ξέρουμε αυτή τη στιγμή ότι αυτό το οποίο θα θέλαμε, το ιδανικό, να υπάρχει αν είναι δυνατόν σε κάθε Δήμο Υπηρεσία Πολεοδομίας. Είναι ρεαλιστικό λέτε με βάση σήμερα; Δεν είναι ρεαλιστικό. Παρ' όλα αυτά όμως, μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε, όχι στα πλαίσια μιας ρύθμισης που στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν λειτούργησε, αυτό της διοικητικής υποστήριξης και έπρεπε να παρακαλάς αυτόν που θα σου την παρείχε, τον μεγάλο Δήμο, κάποιος από έναν μικρότερο.

Μπορούμε λοιπόν να δούμε αυτές τις... να απαντήσουμε σε αυτό το θέμα, μέσα από διαδημοτικές, διαπεριφερειακές και διαβαθμικές συνεργασίες.

Αυτά είναι ακριβώς τα σημεία που μελετάμε τώρα σε αυτό το θέμα και πολύ σύντομα θα τα έχετε με ένα συγκεκριμένο και αποτυπωμένο τρόπο στα χέρια σας για να τα συζητήσουμε πιο εμπεριστατωμένα.

Μελετάται επίσης η αλλαγή του τρόπου κατανομής της κρατικής επιχορήγησης στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, βάσει μιας νέας εξίσωσης, ενός αλγόριθμου, που θα λαμβάνει υπόψη του το ελάχιστο κόστος λειτουργίας ενός ΟΤΑ. Ταυτόχρονα θα περιορίζει τις ανισότητες που λειτουργούν σε βάρος των μικρών και μειονεκτούντων Δήμων.

Ο κύριος Καμίνης έφυγε. Το λέω, γιατί λέω ο κύριος Καμίνης έφυγε; Γιατί είναι ο Δήμαρχος της Αθήνας, και κύριε Πατούλη, που είστε Δήμαρχος στο Μαρούσι, πρέπει να καταλάβουμε αυτή την αναγκαιότητα, και όταν πάμε να κάνουμε πράξη αυτή την κατηγοριοποίηση, τη νέα ανακατανομή, ή κύριε Μπίρμπα, που είστε Δήμαρχος Αιγάλεω, της Β' Αθήνας, πρέπει να δείξουμε εκεί πέρα ακριβώς ένα περίσσευμα καρδιάς, αλλά και να καταλάβουμε τις

πραγματικές ανάγκες που έχει ο τόπος μας. Και ο τόπος μας είναι από τη μια άκρη ως την άλλη. Δεν είναι μόνο η Αθήνα, δεν είναι μόνο η Θεσσαλονίκη, δεν είναι μόνο τα μεγάλα αστικά κέντρα.

Γίνεται η επεξεργασία λοιπόν ενός δημοκρατικού και σύγχρονου, αποτελεσματικού και διαρκούς συστήματος οικονομικής διαχείρισης και δημοσιονομικής εποπτείας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που θα εξασφαλίζει και τη βιωσιμότητα και τις αρχές της αυτοτέλειάς τους. Σε αυτό το πλαίσιο εξετάζονται νέα κριτήρια κατανομής και τρόποι είσπραξης των ίδιων εσόδων. Επίσης ιδρύονται μονάδες εσωτερικού ελέγχου των ΟΤΑ, με αντικειμενική αξιολόγηση διαδικασιών και λειτουργιών.

Κυρίες και κύριοι, εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, θα μας δοθεί η ευκαιρία να μιλήσουμε αρκετές φορές το επόμενο διάστημα και θέλω να ξέρετε, όπως νομίζω ότι το έχετε διαπιστώσει, ότι οι πόρτες του δικού μου γραφείου, των συνεργατών μου, είναι ανοιχτές, για εσάς και για τους συνεργάτες σας, όποτε θέλετε.

Τους μήνες που βρίσκομαι στο Υπουργείο διαπίστωσα τα μεγάλα προβλήματα, αλλά και τις μεγάλες δυνατότητες της χώρας μας. Η ανάγκη υπέρβασης της κρίσης και της θεσμικής καθυστέρησης είναι επιτακτική και μας αφορά όλους. Είναι ένας στόχος που περνά από την οικονομική ανάκαμψη, από την οικονομική ανάταξη, αλλά και από τη θεσμική πρόοδο και την επαναφορά των δικαιωμάτων του κόσμου της εργασίας.

Για να το κατορθώσουμε αυτό δίνουμε μια διαρκή μάχη σε πολλά επίπεδα ώστε να διατηρήσει, αλλά και να διευρύνει η Ελλάδα την ευρωπαϊκή της ταυτότητα, μα και να συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας νέας ευρωπαϊκής ταυτότητας. Δεν ξέρω πόσοι παρακολουθήσατε χθες τον εμπνευσμένο λόγο του Γάλλου Προέδρου, όπου και αυτός έδωσε από τη δικιά του πλευρά την ανάγκη να αλλάξει η ρότα της σημερινής Ευρώπης για να υπάρξει στο μέλλον.

Θέλουμε λοιπόν να συμβάλλουμε σε αυτό που ονομάζουμε ευρωπαϊκή ευημερία, αυτό που ονομάζουμε ευημερία για τον τόπο μας.

Με αυτές τις επισημάνσεις, σας ευχαριστώ ειλικρινά για την πρόσκληση που μου κάνατε και εύχομαι από καρδιάς, ολόψυχα, καλή επιτυχία στο Συνεδριό σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε τον Υπουργό Εσωτερικών.

Στη συνέχεια έχει το λόγο ο Γιάννης Τσιρώνης, Αναπληρωτής Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης.

Κύριε Υπουργέ.

Ι. ΤΣΙΡΩΝΗΣ: Αιδεσιμότατοι, αγαπητοί συνάδελφοι, συνάδελφε Υπουργέ, αγαπητέ Πρόεδρε της ΚΕΔΕ.

Θέλω καταρχήν να ευχαριστήσω την ΚΕΔΕ για την διοργάνωση αυτού του Συνεδρίου και πρωτίστως βέβαια τον φίλο τον Δήμαρχο, για την θερμή φιλοξενία.

Κυρίες και κύριοι, είναι πραγματικά μεγάλη η χαρά μου που βρίσκομαι εδώ πέρα στην Κόνιτσα, την αγαπημένη Κόνιτσα, όχι επειδή είναι τόπος της γενέτειράς μου, αλλά γιατί είναι τόπος που μου άρεσε να περνάω πάρα πολύ χρόνο όταν είχα ελεύθερο χρόνο.

Θέλω να ξεκινήσω με μία πολύ μικρή εμπειρία, που θα δείξει το μέγεθος του προβλήματος. Ορειβατούσα με τη γυναίκα μου σε ένα βουνό στην Ισπανία και περπατούσαν δίπλα μας ένα άλλο ζευγάρι, που ήταν Ολλανδοί. Ανταλλάξαμε φιλικές κουβέντες και με ρώτησαν από πού είμαι και είπα από την Ελλάδα. Εντυπωσιάστηκαν και μου είπαν: α, ορειβάτες από την Ελλάδα. Έχει η Ελλάδα βουνά; Μπορεί να πέσαμε σε αγράμματο Ολλανδό, αλλά ρωτάω, ποιος αγράμματος θα έλεγε ποτέ αν έχει βουνά ας πούμε η Ελβετία; Η Ελλάδα, είναι από τις ορεινότερες περιοχές στην Ευρώπη και αυτός ο άνθρωπος είχε έρθει στην Ελλάδα επανειλημμένα, από ότι μου είπε, παραθέριζε στην Ελλάδα στα γνωστά θέρετρα τα παραθαλάσσια και αγνοούσε, ένας ορειβάτης, ότι η Ελλάδα έχει βουνά.

Θέλω να πω ότι όταν θέλουμε να πιάσουμε το πρόβλημα που συζητάμε σήμερα και τα στοιχεία που έχουμε μπροστά μας, πρέπει να γυρίσουμε να δούμε γιατί έγινε αυτό. Οι περιοχές οι ορεινές της Ελλάδας και τα μικρά νησιά, βίωσαν επανειλημμένους φαύλους κύκλους εγκατάλειψης, που ξεκινάνε από πολλές αιτίες, από πολιτικές αιτίες μετά τον εμφύλιο, από εσωτερική μετανάστευση, από λαθεμένες πολιτικές οι οποίες πριμοδότησαν επαγγέλματα, κυρίως υπηρεσιών, από δευτερογενείς φαύλους κύκλους, όταν άρχισε η ζωή εδώ να γίνεται πολύ ακριβή και όταν λέω ακριβή, δεν εννοώ σε κόστος. Εννοώ στο αν θέλει το παιδί μου να κάνει κιθάρα. Αν θέλει το παιδί μου να κάνει μπάσκετ. Πράγμα το οποίο το είχε στην πόρτα του ένα παιδί σε ένα αστικό κέντρο και εδώ πέρα ήταν κάτι που ήταν επειδή έτυχε να είναι κάποιος άλλος και δεν ήταν οι επιλογές. Περιορίστηκαν πολύ οι επιλογές.

Αλλά επιτρέψτε μου να πω κάτι ακόμα πιο θλιβερό, από τη συστηματική, σε βαθμό μεγέθους συνειδητής απαξίωσης, των επαγγελματιών τα οποία σχετίζονταν με τους ορεινούς όγκους. Την ίδια ώρα που ένας τσοπάνος στην Ελβετία είναι όσο περήφανος είναι ένας καθηγητής πανεπιστημίου, στην Ελλάδα η έννοια της παράδοσης ταυτίστηκε με την οπισθοδρόμηση. Ενώ η παράδοση είναι νεωτερικότητα. Γιατί η ίδια η λέξη παράδοση, σημαίνει παραδίδω σε κάποιον και εκείνος το κάνει όπως θέλει. Είτε μιλάμε για το δημοτικό μας τραγούδι, είτε μιλάμε για τον πολιτιστικό πλούτο, τα ήθη και τα έθιμα. Εμείς την παράδοση την ταυτίσαμε με κάτι μουσείο, με κάτι παλιό, με κάτι οπισθοδρομικό, με κάτι συντηρητικό, πράγμα που δεν ήταν ποτέ έτσι.

Ταυτίσαμε τον Έλληνα κτηνοτρόφο με κάποιον άνθρωπο που, δεν ξέρω, δεν έπαιρνε τα γράμματα; Και πραγματικά, ειλικρινά, δεν ξέρω πώς με αξιολογείτε ως Υπουργό, είμαι σε αυτό το πόστο 2 χρόνια και μαθαίνω κάθε μέρα. Αλλά αν ο Πρωθυπουργός μου είχε ζητήσει να αναλάβω μία στάνη, σε 2 χρόνια λέτε, τι θα είχα καταφέρει; Πόσα χρόνια χρειάζεται για να γίνει κάποιος καλός

τσοπάνος και πόσα χρόνια χρειάζεται για να γίνει κάποιος καλός χημικός; Γιατί άραγε λοιπόν, ένας άνθρωπος που είναι τσοπάνος, είναι μειωμένων ικανοτήτων και αυτό το πράγμα πέρασε συστηματικά τη δεκαετία του '50, του '60. Ο αγαθός, αδαής, οπισθοδρομικός άνθρωπος της υπαίθρου, σε σχέση με τα επαγγέλματα που πολύ σωστά είπε και η κυρία Αντιπεριφερειάρχης, τα οποία ήταν τα επαγγέλματα τα καλά, των ικανών, ενός υπαλλήλου γραφείου. Και φτάσαμε στο σημείο – θέλω να το πω αυτό – άνθρωποι είναι πάρα πολύ άξιοι, νέοι, έξυπνοι, που έχουν εισόδημα, να μη μπορούν να βρουν γυναίκα για να παντρευτούν. Επειδή είναι κτηνοτρόφοι.

Αυτό το πράγμα είναι που κατέληξε να έχουμε να συζητάμε σήμερα τα προβλήματα της υπαίθρου. Γιατί μπορώ να πω, έστω και αν γινόταν άναρχα και δυστυχώς με πελατειακό τρόπο, ότι λεφτά έπεσαν στις Περιφέρειες. Το θέμα είναι, αυτά τα λεφτά τι έγιναν. Γιατί εγώ βλέπω ακόμα και κάτι ορεινά δασικά χωριά, τουριστικές εγκαταστάσεις, να σαπίζουν. Πολλά πράγματα έγιναν που σαπίζουν σήμερα, γιατί όπως έλεγε και ο Πρωταγόρας: πάντων χρημάτων μέτρον άνθρωπος. Αυτό που λείπει τελικά, είναι ο άνθρωπος. Γιατί εμείς ως κοινωνία απαξιώσαμε και εγκαταλείψαμε αυτές τις περιοχές. Και φτάσαμε στο σημείο να μου λέει Δήμαρχος ορεινής περιοχής, ότι σε εμένα – λέει – κάθε λάμπα που αλλάζω, στο δίκτυο ηλεκτροφωτισμού της περιοχής μου, που ήταν χωριά, μου κοστίζει, ανά κάτοικο, 1.000 φορές παραπάνω από ότι κοστίζει στη Θεσσαλονίκη. Και αυτό είναι επειδή δεν υπάρχουν οι άνθρωποι να απολαύσουν αυτά τα αγαθά.

Αυτοί λοιπόν ήταν οι φαύλοι κύκλοι και οι οποίοι δημιούργησαν και άλλα πολλά προβλήματα. Αυτή η απομάκρυνση του κράτους, αυτή η μαύρη τρύπα των ορεινών περιοχών.

Δεν είναι εύκολο να σπάσουμε αυτό τον φαύλο κύκλο. Πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε αυτό, γιατί, ξαναλέω, δεν οφείλεται στο λάθος κάποιου Πρωθυπουργού ή στο λάθος κάποιου Υπουργού. Οφείλεται

σε αιτίες που είναι βαθιά ριζωμένες στην ελληνική κοινωνία μετά τον εμφύλιο. Αλλά μπορώ να πω τι έχουμε κάνει εμείς τον τελευταίο καιρό, για να σπάσουμε αυτόν τον φαύλο κύκλο και να κάτσουμε όλοι μαζί να συζητήσουμε πώς θα σπάσει αυτός ο φαύλος κύκλος.

Να υπάρχει μια βεβαιότητα. Εγώ δεν θεωρώ ότι υπάρχει καμία ελπίδα για αυτή τη χώρα, όσο τα 2/3 της χώρας δεν αποδίδουν πάνω από 2% του ΑΕΠ. Και μιλάμε για τους δασικούς ορεινούς μας όγκους. Θα αναφέρω ένα μόνο νούμερο, για να μην κουράσω, γιατί έχω πολλά. Και το κάθε ένα είναι χειρότερο από το άλλο, αν συγκρίνουμε άλλες χώρες με τη δική μας. Η Λιθουανία έχει το 2% του ΑΕΠ της, από δασοπονία. Μιλάμε για μια χώρα που τα δάση είναι κατά κύριο λόγο τεχνητά, με ορεινή αποψιλωτική υλοτομία και η οποία 90% αποδίδει μόνο ρεύμα. Δηλαδή τα καίνε για να παράγουν ηλεκτρικό. Δεν έχουν δηλαδή ούτε τρούφες, ούτε θυμάρια, ούτε ρίγανες, ούτε δρυ, ούτε ελληνική καστανιά, ένα μοναδικό είδος και πολύ περισσότερο βέβαια, δεν έχουν караγκούνικο, καλαρρύτικο, δεν υπάρχουν αυτά εκεί. Και όμως, έχουν 2% από δασοπονία. Και εμείς έχουμε κάτω από 0,3, αν θυμάμαι καλά, του ΑΕΠ από τη δασοπονία και έχουμε διπλάσια δασοκάλυψη από τη Λιθουανία. Ρωτάω λοιπόν, πόσος πλούτος πάει χαμένος, γιατί οι δασεργάτες μας είναι αυτοί που είναι, λίγοι και με πάρα πολύ μεγάλες δυσκολίες επιβίωσης; Τι διαφέρουν, λοιπόν, από τους Λιθουανούς συναδέλφους τους;

Τον πρώτο νόμο τον οποίο θέλω να ευχαριστήσω ότι σχεδόν το σύνολο της Βουλής τον ψήφισε, πέρασε με συντριπτική πλειοψηφία, ήταν ένας νόμος για τους δασικούς συνεταιρισμούς, που αφορά άμεσα την περιοχή. Είναι δασικοί συνεταιρισμοί πια, οι οποίοι αποτελούνται από δασεργάτες, παύει αυτό το απόστημα, έχω έναν συνεταιρισμό εικονικό και μπαίνουν μέσα κάποιοι Αλβανοί – σέβομαι απόλυτα τους Αλβανούς, καμία παρεξήγηση – και ουσιαστικά δεν υπάρχει οικονομική δραστηριότητα παρά μονάχα μια υλοτόμηση και είναι ένας νόμος που τον φτιάξαμε μαζί με τους

δασεργάτες. Πιστεύω ότι επειδή τον φτιάξαμε μαζί με τους δασεργάτες, οι οποίοι είναι πολύ σοφοί στη δουλειά τους, θα έχει μια επιτυχία. Νομίζω από του χρόνου, γιατί υπάρχει μια 2ετής αναμονή για να μπορέσουν να αναπροσαρμοστούν οι συνεταιρισμοί, ο νόμος θα λειτουργήσει.

Μια τεράστια τομή, που πέρασε στα ψιλά των εφημερίδων, αλλά εδώ όταν ήρθα είναι πρώτο θέμα, είναι τα διαχειριστικά σχέδια βοσκήσιμων γαιών. Τα οποία τα υπογράψαμε, ήταν ένα πράγμα που έλειπε από την Ελλάδα, η πρώτη απόπειρα να γίνει κάτι ανάλογο ήταν από τη δεκαετία του '80, ποτέ κανείς δεν τόλμησε, ποτέ κανένας δεν κατάφερε να το φτάσει στο σημείο που είμαστε τώρα. Μένει αυτή τη στιγμή ένας αγώνας δρόμου, θα καλέσω και την Ένωση Περιφερειών Ελλάδος γιατί αυτοί είναι που αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν το έργο, να είμαστε στο γραφείο, με τους Δημάρχους είμαστε σε τακτική επαφή, τα διαχειριστικά σχέδια βοσκήσιμων γαιών ήταν μια επανάσταση.

Γιατί όμως ήταν μια επανάσταση; Πρώτα από όλα, διότι λύνουν το κρίσιμο θέμα της βοσκοϊκανότητας. Τελειώνει δηλαδή από τη μια μεριά η πράσινη ερήμωση και η πράσινη ερήμωση είναι λόγγωση που λέμε, ότι από την εγκατάλειψη έχει πάει το πουρνάρι και έχει καταλάβει τα πάντα και δεν μπορεί να μπει ούτε άγριο ζώο, ούτε πολύ περισσότερο πρόβατο, εκεί που παλιά βοσκούσαν τα πρόβατα, αλλά υπάρχει και η αντίστροφη ερήμωση, η εγκατάλειψη, η απώλεια εδαφών, η απώλεια της βοσκοϊκανότητας, με τις βροχές, που μένουν τα βουνά, πέτρα.

Αυτά τα δύο μπορεί να λυθούν άμεσα, αν έχουμε σωστά διαχειριστικά σχέδια. Και όχι μονάχα να λυθούν, αλλά η βοσκή που θα γίνεται εκεί και η χλόωση και η δάσωση που θα γίνει, θα πολλαπλασιάσει όχι μόνο τη βοσκοϊκανότητα, αλλά πολύ περισσότερο και τις επιλέξιμες εκτάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γιατί πλέον θα έχουμε ένα ισχυρό επιχείρημα και εκτιμάμε ότι μόνο

από την αλλαγή του ορισμού θα έχουμε 8 εκατομμύρια περισσότερα στρέμματα βοσκήσιμης γης.

Εδώ θέλω να επισημάνω κάτι. Το παράπονο των περισσότερων κτηνοτρόφων είναι ότι πέφτει η τιμή του γάλακτος και η τιμή του γάλακτος πέφτει γιατί έρχεται γάλα από τη Σαρδηνία, που φτάνει στον... Στον καταναλωτή δεν φτάνει. Στα τυροκομεία, στις γαλακτοβιομηχανίες, με 0,75. Δεν υπάρχει περίπτωση να βγει Έλληνας κτηνοτρόφος πουλώντας 0,75.

Αλλά η απλή ερώτηση είναι, γιατί ένας Ιταλός μπορεί να πουλάει το γάλα του στην Ελλάδα, από ένα μακρινό νησί, να φτάνει εδώ με 0,75 στην πόρτα του εργοστασίου; Πώς αυτός βγαίνει; Η απάντηση είναι πάρα πολύ απλή. Δεν εισάγουν ζωοτροφές. Οι ζωοτροφές είναι αυτό που παράγουν οι ίδιοι. Η ιδιοπαραγωγή ζωοτροφής. Μπορεί ο δικός μας κτηνοτρόφος να το κάνει; Αυτή τη στιγμή, όχι. Με τα διαχειριστικά, θα μπορέσει.

Δεν είναι λοιπόν μόνο η επιλεξιμότητα, δεν είναι μόνο το τυπικό στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι η ουσία να μπορέσω να αυξήσω την βοσκοϊκανότητα. Και να θυμίσω ότι αυτά τα βουνά τάιζαν τριπλάσια, τετραπλάσια, πενταπλάσια πρόβατα κάποιες εποχές. Έχουμε πάρα πολύ λιγότερη, αυτή τη στιγμή, κτηνοτροφία από ότι είχαμε στο παρελθόν. Πώς μπορούσαν τότε και τάιζαν τα πρόβατά τους, χωρίς λοιπόν να εισάγουν ζωοτροφές;

Εδώ πέρα λοιπόν, τα διαχειριστικά σχέδια θα απαντήσουν οριστικά και θα μπορέσουμε να έχουμε ένα τρομερό εργαλείο για να πολλαπλασιάσουμε τον κύκλο εργασιών της κτηνοτροφίας μας.

Θα περάσω σε άλλα πολύτιμα εργαλεία που θα βοηθήσουν στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Να μιλήσω για τον ορεινό τουρισμό. Μην ξαναπούμε για τον αδαή Ολλανδό ο οποίος αγνοούσε ότι η Ελλάδα είναι μια ορεινή χώρα. Να πω όμως ότι αυτή τη στιγμή αν πάτε σε οποιοδήποτε μαγαζί που πουλάει χάρτες πεζοπορίας στην Ευρώπη, οι μόνοι χάρτες που λείπουν, είναι από την Ελλάδα. Πάλι βέβαια υπάρχουν μετεμφυλιακά κατάλοιπα ότι οι

χάρτες ήταν απόρρητοι, δεν είχαμε στην Ελλάδα. Βρίσκεις χάρτες Παταγονίας, βρίσκεις χάρτες Νορβηγίας, βρίσκεις χάρτες όλου του πλανήτη, εκτός από ελληνικούς.

Αλλά εδώ υπάρχει ένα τεράστιο ζήτημα. Δεν πιστοποιήθηκαν ποτέ τα ελληνικά μονοπάτια, ώστε να είναι εξασφαλισμένος αυτός που περπατάει. Πού θα πιεί νερό, πού θα δει, τι θα αγοράσει, πού θα κοιμηθεί; Και γιατί άραγε να μην κοιμηθεί στις ελληνικές κτηνοτροφικές μονάδες μας; Εγώ προσωπικά τις λατρεύω, όπως ήταν και χωρίς καμία υποδομή κοιμόμουν, αλλά αυτό δεν έχει καμία σημασία, ο άλλος θέλει κάποιες παραπάνω υποδομές και αυτές είναι εύκολο να αναπτυχθούν και να έχουμε ένα πρόσθετο εισόδημα.

Η λεπτομέρεια είναι ότι ο πεζοπορικός τουρισμός, είναι ο πιο ακριβός τουρισμός στον κόσμο. Ο πεζοπόρος, κατά κεφαλήν, αφήνει τα περισσότερα χρήματα όταν πηγαίνει σε οποιοδήποτε μέρος. Είναι μια δραστηριότητα η οποία είναι ακριβή, δίνει χρήματα στον τόπο. Αυτό λοιπόν εμείς το έχουμε και κάθετα και κοιμάται.

Ένα πάρα πολύ σημαντικό ζήτημα, είναι να κατοχυρώσουμε το ελληνικό προϊόν. Και εδώ πέρα υπάρχουν τρία μέτωπα. Ταυτοποίηση, βελτίωση και κατοχύρωση, έλεγχος δηλαδή, αν αυτό το οποίο πουλιέται είναι πράγματι ελληνικό. Δεν θέλω να μπω σε τεχνικές λεπτομέρειες και σας κουράσω. Το σίγουρο όμως είναι ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια έχουν κάνει πάρα πολλές τέτοιες έρευνες. Υπάρχουν εκεί, κάθονται στα συρτάρια. Αυτό που δεν έγινε ποτέ, είναι ο ιδιωτικός τομέας, δηλαδή οι παραγωγοί μας, να συνεργαστούν με τα πανεπιστήμια για το τι ζητάνε. Ζητάω να πιστοποιήσω ότι το καλαρρύτικο είναι πολύ πλούσιο σε Ω3; Ζητάω να πιστοποιήσω ότι το μέλι της δρυός είναι εφάμιλλο του Μανούκα που πουλιέται με 200 € το λίτρο; Γιατί αυτοί το έχουν προβάλλει και το έχουν ταυτοποιήσει; Ζητάω να κατοχυρώσω, με γονιδιακό τρόπο, και είναι εύκολο, ότι το ΠΟΠ μου έχει μέσα μόνο ελληνικό γάλα και είναι μόνο ελληνικό μέλι;

Αυτά λοιπόν, είναι πράγματα που μπορούν να τα κάνουν εύκολα τα πανεπιστήμιά μας και τα κάνουν ήδη, αλλά τα κάνουν άναρχα. Συνεργαστήκαμε λοιπόν με το Υπουργείο Παιδείας, την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, ενώνουμε δυνάμεις, καλούμε όλα τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα της χώρας, μαζί όμως με τους παραγωγούς, και φτιάχνουμε clusters, ομάδες εργασίας, διεπιστημονικές, που θα λέμε: αυτή η ομάδα δουλεύει τη γονιδιακή βελτίωση του τάδε πρόβατου.

Είπε χθες ένας επιστήμονας, ότι το περίφημο Λακόν, το οποίο έφτιαχνε το ροκφόρ, όταν ξεκίνησε παρήγαγε 80 κιλά γάλα, λιγότερο από τα ελληνικά πρόβατα, το χρόνο. Σήμερα παράγει 300, 400, με έξυπνες γενετικές βελτιώσεις. Άρα τα δικά μας πρόβατα, που ήδη έχουμε αυτή τη στιγμή πρόβατα στη Λέσβο που παράγουν πολύ γάλα, θα μπορούσαν με τον κατάλληλο τρόπο να απογειώσουν την κτηνοτροφία.

Η έρευνα και η καινοτομία είναι παρούσα. Είναι παρούσα όμως, σας λέω, άναρχα και ασύνδετα. Αυτό που κάνουμε εμείς, ενώνουμε δυνάμεις.

Θα σχολιάσω λίγο τους δασικούς χάρτες. Οι δασικοί χάρτες τερματίζουν την ομηρία όλων των Ελλήνων πολιτών, που έπρεπε να τα έχουν καλά με κάποιον τοπάρχη, με κάποιον πολιτικό ή με κάποιον Υπουργό, για να κρύβουμε κάτω από το χαλάκι το αν αυτό το οποίο κατέχουν, εκμεταλλεύονται, δουλεύουν, είναι δασικό ή δεν είναι δασικό. Καταλαβαίνω βέβαια ότι όταν ένας καρκίνος είναι απλωμένος επί πάνω από 50 – 60 χρόνια, για να αναφέρω μόνο την περίοδο από το Σύνταγμα του '75, αλλά υπάρχουν και παλαιότερες αμαρτίες, γη η οποία πιθανά ήταν δημόσια και εκχερσώθηκε, έχει αλλάξει μπορεί και τρία και τέσσερα χέρια. Από κληρονομίες, από παραχωρήσεις, από ανθρώπους οι οποίοι ενοικίασαν και παίρνουν επιδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση γιατί παράγουν οι άνθρωποι, και φυσικά είναι πάρα πολύ δυσάρεστο σήμερα, μετά από τόσες δεκαετίες, να τους πεις: λυπάμαι, αυτό εδώ πέρα το

κτήμα είναι δασικό, άρα δεν ανήκει, άρα δεν είχες δικαίωμα, δεν είσαι ο ιδιοκτήτης ή δεν είσαι ο νομέας και τα λοιπά.

Ένα είναι βέβαιο – και εδώ πέρα θέλω να καθησυχάσω, γιατί είναι σαφές αυτό που θα πω, δεν υπάρχει ούτε μία, ούτε μία αγροτική δραστηριότητα, πολύ δε περισσότερο η κτηνοτροφία, η οποία να επηρεαστεί έστω και στο ελάχιστο, από την εκπόνηση δασικών χαρτών. Τα περίφημα λοιπόν που είπε νομίζω η Αντιπεριφερειάρχης, τα ΑΔ, οι αγροί που δασώθηκαν, μόνο ένα ελάττωμα έχουν. Καταρχήν προστατεύονται από το Σύνταγμα και είναι αδύνατο αυτή τη στιγμή, έτσι όπως είναι το θεσμικό πλαίσιο και δεν πρόκειται να αλλάξει, το Συμβούλιο Επικρατείας δεν πρόκειται να το δεχθεί, να πεις ότι ένας δασωθείς αγρός δεν είναι δάσος. Δάσος είναι. Ή η δασική έκταση, ανάλογα με τη μορφή.

Εκείνο όμως που μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα, είναι ότι όλες οι οικονομικές δραστηριότητες που κάνει ένας άνθρωπος σε αυτή την έκταση, θα συνεχίσουν να γίνονται κανονικά. Μπορεί θαυμάσια να καλλιεργήσει, προφανώς όχι μόνο μπορεί – ο νόμος το λέει ρητά – μπορεί να βοσκήσει και μάλιστα επιβάλλεται να βοσκήσει και άρα δεν χάνει ούτε ένα ευρώ από τις επιδοτήσεις του, αν αυτό λέγεται δασικό. Τι χάνει, φυσικά; Χάνει τη δυνατότητα, αν έχει 100 στρέμματα, να κάνει ένα μεγάλο ξενοδοχείο, όπως θα έκανε σε μία άλλη έκταση η οποία βέβαια δεν είναι δασική. Δεν μπορεί να κάνει μία βίλα. Δεν μπορεί να χτίσει πολυκατοικίες. Αλλά ούτε ένα ευρώ οικονομικής δραστηριότητας πρωτογενούς τομέα δεν επηρεάζεται από τον χαρακτηρισμό δάσος είτε μη δάσος. Ούτε το ιδιοκτησιακό. Γιατί οι δασικοί χάρτες δεν κρίνουν το ιδιοκτησιακό ζήτημα.

Είναι σαφές, είναι ξεκάθαρο, μην ακούτε ημιμαθείς, στον Τύπο, οι οποίοι λένε κάποια πράγματα και τρομοκρατούν τον κόσμο. Για να το ξεκαθαρίσουμε αυτό.

Δύο πράγματα θα πω άλλα και θα κλείσω. Έχουμε ξεκινήσει μία συνεργασία με το Υπουργείο Απασχόλησης, για να βάλουμε

ξανά μέσα σε σχολάζουσες γαίες, ανέργους. Αυτό δεν έχει ξαναγίνει στην Ελλάδα παρά μονάχα μία φορά, το '12, πειραματικά, δεν συνεχίστηκε, μιλάμε για τα προγράμματα της Κοινωνικής Οικονομίας, τα οποία επιδοτούνται αυτή τη στιγμή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τους ανέργους. Για πρώτη φορά θέλουμε ο άνθρωπος που θα πάρει ένα τέτοιο πρόγραμμα και θα εργαστεί, όχι να βγάζει φωτοτυπίες σε κάποιο Δήμο, όχι να καθαρίζει το ρείθρο κάποιου πεζοδρομίου, αλλά να μπει στην παραγωγή.

Το μόνο που ζητάμε αυτή τη στιγμή από τους Δημάρχους, είναι να μας καταθέσουν προγράμματα, ήδη με τον Δήμαρχο, τον φίλο, μου είπε ότι υπάρχει αυτή τη στιγμή ένα τέτοιο κτήμα εδώ πέρα που ανήκει στο Δημόσιο, ανήκει στο Υπουργείο μας και μπορεί να αξιοποιηθεί, άρα πρέπει να επιλέξουμε τι θα κάνουμε σε αυτό το κτήμα και να προσκαλέσουμε τους ανθρώπους να το αξιοποιήσουν.

Θέλω να ευχαριστήσω και δημόσια τον Σεβασμιότατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος, τον κύριο Ιερώνυμο, που όταν τον επισκέφτηκα και του είπα αυτή την αναγκαιότητα και του είπα ότι θέλουμε και αν υπάρχουν σχολάζουσες – γιατί ξέρω ότι η Εκκλησία παραχωρεί σε ακτήμονες κτήματα φυσικά και καλλιεργούνται, αλλά υπάρχουν και σχολάζοντα – όχι μόνο ενθουσιάστηκε και έκανε και εγκύκλιο στη Διαρκή Ιερά Σύνοδο, αλλά το ίδιο απόγευμα μετά την επίσκεψή μου, μου έστειλε ένα τοπογραφικό 20.000 στρέμματα στην Βοιωτία, μία έκταση, μου λέει: αυτό το κτήμα το μοναστικό, κάποτε το δίνανε σε ακτήμονες, σήμερα δεν μπαίνει κανένας άνθρωπος, αν υπάρχουν άνεργοι που μπορούν να μπουν και εκεί πέρα οι άνθρωποι να ζήσουν και να δουλέψουν, πάρτε το, κάντε το εσείς ότι θέλετε.

Και άρα αυτή είναι η λογική να αξιοποιήσουμε, γιατί όχι και οι ιδιωτικές εκτάσεις που σχολάζουν. Και ο ιδιώτης θέλει να παραχωρήσει μία έκταση, δεν λέω να τη χαρίσει, να την

παραχωρήσει, για να μπορέσει να φρεζαριστεί, τα δέντρα να κλαδευτούν και να μπουν άνεργοι.

Άρα λοιπόν αυτή τη στιγμή, αυτό που πάμε να λύσουμε με αυτόν τον τρόπο, είναι αυτό που είπα στην αρχή. Αυτό που λείπει αυτή τη στιγμή από τις περισσότερες ορεινές περιοχές μας, είναι ο άνθρωπος. Μόνο αν έρθει ο άνθρωπος, τα χρήματα που θα δώσουν η Περιφέρεια, οι Δήμοι, το Υπουργείο, θα πιάσουν τόπο και θα μπούμε και σε έναν κύκλο εργασιών. Και δεν θα είναι απλώς κάποιες υποδομές που θα ρημάζουν.

Μόνο αν υπάρχει ο άνθρωπος ο οποίος εργάζεται, αυτά τα χρήματα θα ξανακάνουν κύκλους και κύκλους και κάθε ευρώ που θα ρίχνουμε, γιατί δεν έχουμε πια πολλά. Λίγα είναι και μετρημένα. Κάθε ευρώ που πρέπει να ρίχνουμε, πρέπει να αξιοποιείται μία, δύο, τρεις, τέσσερις, πέντε φορές. Να κάνει κύκλο μέσα στην οικονομία. Μόνο έτσι θα έχουμε συνέχεια και θα μπορέσουμε να γυρίσει κάποιος, να ξανά έρθουν οι άνθρωποι.

Θα κλείσω λοιπόν, με ένα πολύ κρίσιμο ζήτημα το οποίο ενδιαφέρει πάρα πολύ τον εξηλεκτρισμό των κτηνοτροφικών μας μονάδων στα ορεινά και γενικά το θέμα της ενεργειακής αυτάρκειας.

Εμείς εδώ πέρα έχουμε, πέρα από τις κλασικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, που είναι η ηλιακή και η αιολική, έχουμε τρεις γίγαντες που κοιμούνται. Ο ένας είναι η γεωθερμία. Δεν νοείται θερμοκήπιο στην Ελλάδα να καίει πετρέλαιο. Γεωθερμία χαμηλής ενθαλπίας από κάτω υπέρ επαρκεί, για να μην καταναλώνει πετρέλαιο, με μια απλή αντλία θερμότητας, που είναι το χιλιοστό του κόστους από ότι είναι η πετρελαιομηχανή σε απομακρυσμένες περιοχές ή η σύνδεση με τη ΔΕΗ. Υπάρχει η βιομάζα, μιλάμε σε αγροτική περιοχή καταλαβαίνετε τι σημαίνει κλαδέματα, τι σημαίνει τα στάχια που μένουν στο χωράφι, τι σημαίνει, ξέρω εγώ, υπολείμματα κτηνοτροφίας, τα οποία μολύνουν και ρέματα. Και μιλάμε και για το βιοαέριο.

Βέβαια κατανοώ ότι δεν μπορεί ένας αγρότης με μικρό κλήρο να κάνει τέτοια έργα ενεργειακής αξιοποίησης. Αυτό όμως μπορούν να το κάνουν ομάδες παραγωγών και – υπάρχει μια διερεύνηση, δεν λέω, μπορεί να υπάρχει νομικό κώλυμα, το διερευνούμε – γιατί όχι οι ΤΟΕΒ. Οι ΤΟΕΒ είναι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί, η μετατροπή τους σε ενεργειακούς συνεταιρισμούς δεν ξέρω αν αυτή τη στιγμή είναι εφικτή, αλλά σίγουρα μιλάμε ότι έχουμε κάποιο κύτταρο, που λέγεται ένα Νομικό Πρόσωπο, που είναι όλοι οι αγρότες μιας περιοχής, είναι υποχρεωτικά στον ΤΟΕΒ, μπορούμε να αξιοποιήσουμε και να πούμε ότι αυτοί οι άνθρωποι παράγουν ρεύμα, ξοφλάνε, γιατί το μεγαλύτερο κόστος αυτή τη στιγμή στην αγροτική παραγωγή είναι το ρεύμα και τα μεγαλύτερα χρέη των ΤΟΕΒ είναι τα χρέη προς τη ΔΕΗ, να ξεκινήσουμε να παράγουμε ρεύμα.

Τελειώνω με κάτι που μου είχε πει ο Δήμαρχος του Νευροκοπίου και το οποίο το κρατάω εδώ μέσα στην ψυχή μου. Ήμασταν – λέει – 20.000 ψυχές πριν τον πόλεμο και ζούσαμε πάρα πολύ καλά. Και σήμερα είμαστε 8.000 ψυχές και είμαστε στο όριο. Αυτό και μόνο δείχνει ότι η εγκατάλειψη είναι εκείνη που δημιουργεί το μείζον πρόβλημα.

Σας ευχαριστώ, είμαι συνέχεια μαζί σας, το γραφείο είναι ανοικτό, ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι για εμένα, ο πρώτος άνθρωπος που έρχεται στο γραφείο μου και τον δέχομαι, είναι ο παραγωγός, ο μικρός επενδυτής, και ο μεγάλος επενδυτής φυσικά και να είσαστε βέβαιοι ότι αν είμαστε όλοι μαζί, θα τα καταφέρουμε.

Έχω πει επανειλημμένα και στον Πρόεδρο, ο πολίτης δεν ενδιαφέρεται αν είναι κάτι αρμοδιότητα της Περιφέρειας ή του Υπουργείου ή του Δήμου. Ο πολίτης λέει: το κράτος. Εννοεί την Πολιτεία. Και η Πολιτεία είναι μία. Δεν έχουμε κανένα δικαίωμα να αρχίζουμε και να λέμε: α, δεν φταίω εγώ, όχι δεν φταίει, όχι φταίει. Όταν αποτυγχάνει ένα κομμάτι της Πολιτείας, έχουμε αποτύχει όλοι μαζί παρέα. Για αυτό ξέρετε ότι είμαι κοντά σας και θα δουλέψουμε

πάντα όλα τα θέματα μαζί. Σας ευχαριστώ πολύ, καλή δύναμη, καλή συνέχεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Πριν προχωρήσουμε στις εισηγήσεις, την κεντρική εισήγηση από τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, τον κύριο Πατούλη και την Πρόεδρο της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών, την κυρία Σωτηριάδου, θα κλείσουμε τον κύκλο των χαιρετισμών με πρώτο τον κύριο Κωνσταντίνο Τασούλα, Βουλευτή Ιωαννίνων της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Σας καλούμε να χαιρετίσετε το Συνεδριό μας.

Κ. ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Σεβαστοί Πατέρες της Εκκλησίας, κυρίες και κύριοι.

Θα ήθελα ως Βουλευτής Ιωαννίνων να ευχαριστήσω την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος για την αποδοχή της διεξαγωγής αυτού του πολύ ενδιαφέροντος Συνεδρίου, εδώ στα Γιάννενα και μάλιστα στην Κόνιτσα. Συγχαρητήρια και στον κύριο Πατούλη και βεβαίως στον κύριο Παπασπύρου, για αυτή τη γόνιμη διεκδίκηση της φιλοξενίας ενός τόσο ενδιαφέροντος Συνεδρίου.

Ενδιαφέροντος υπό την έννοια ότι θα άξιζε σε 2 χρόνια να ξανά κληθούμε εδώ και να πει ο καθένας, στον τομέα της αρμοδιότητας και της ευθύνης του, όχι αν εκφώνησε έναν συναρπαστικό λόγο, αλλά τι έγινε επί των προφανώς χρησίων συμπερασμάτων αυτού του Συνεδρίου.

Εκ μέρους της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ και του Προέδρου της, του κυρίου Μητσοτάκη, θα ήθελα να χαιρετίσω το στόχο του Συνεδρίου, την ισότιμη συμμετοχή των ορεινών Δήμων στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας. Αν και η έκφραση: ισότιμη συμμετοχή των Δήμων, των ορεινών, στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας, είναι αντισυνταγματική. Διότι το Σύνταγμα δεν προβλέπει ισότιμη συμμετοχή, προβλέπει ξεχωριστή συμμετοχή, προβλέπει περισσότερη συμμετοχή από τους άλλους. Και σας το λέω αυτό για να δείτε πόσο ισχύει στην Ελλάδα η

φράση: άλλα λένε τα γράμματα – ακόμη και αν είναι συνταγματικά – και άλλα λένε τα πράγματα.

Η διακεκριμένη μεταχείριση των ορεινών και νησιωτικών περιοχών, προβλέπεται ήδη από το Σύνταγμα του '75, το άρθρο 106. Δεν πρόλαβα να δω το Σύνταγμα του '52 αν το προέβλεπε. Ωστόσο, αυτά όλα παραμένουν ζητούμενα και παραμένουν ζητούμενα – για να δανειστώ την έκφραση του κυρίου Σκουρλέτη – γιατί είμεθα προσηλωμένοι στους εξαντλητικούς διαλόγους. Ενώ θα ήταν πολύ πιο χαριτωμένο και αποτελεσματικό, εάν δεν μας εξαντλούσαν οι διάλογοι και μας εξαντλούσαν οι πράξεις. Η πολιτική μετατοπίστηκε από το πεδίο της πράξης εδώ και πολλά χρόνια, πήγε στο πεδίο της εικόνας, των δημοσίων σχέσεων και ο μόνος τομέας ο οποίος δεν σε γλιτώνει, όσο καλός και αν είσαι στις δημόσιες σχέσεις, και ομιλεί κάποιος ο οποίος έχει περάσει όλα τα στάδια της δημοσίας αναμείξεως, έχω υπάρξει Δήμαρχος, Δημοτικός Σύμβουλος, Πρόεδρος Οργανισμού, Βουλευτής, Υπουργός, έχω διαπράξει δηλαδή όλα τα κακά που μπορούσε κανείς να διαπράξει εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος, μέσα από διαφορετικούς ρόλους, για να συστηθώ, ο μόνος τομέας της δημοσίας αναμείξεως ο οποίος δεν σε γλιτώνει η δημόσια σχέση και η επικοινωνία, είναι αν είσαι Δήμαρχος. Γιατί εκεί η καθημερινότητα είναι αδυσώπητη.

Συμφωνώ λοιπόν και μεταφέρω την άποψη όπως την εξέφρασε ο κύριος Μητσοτάκης πέρυσι στο τελευταίο τακτικό σας Συνέδριο, στο «Βελλίδειο», ότι είμαστε υπέρ μιας αυτόνομης και αυτοδύναμης και οικονομικά ανεξάρτητης Τοπικής Αυτοδιοίκησης, βάσει ευρωπαϊκών προτύπων και βεβαίως αντιλαμβάνομαι ότι αυτές τις εποχές, όλες αυτές οι επαγγελίες οι πολιτικές, απομένει να επαληθευτούν στην πράξη και έτσι πρέπει να γίνει.

Αλλά νομίζω πως σήμερα, που η προσπάθεια της χώρας είναι να βγει από αυτή τη σερνάμενη δοκιμασία, η οποία δεν έχει προηγούμενο χρονικό με καμία άλλη χώρα η οποία μπήκε στην ίδια

περιπέτεια με εμάς, τώρα που η χώρα έκανε αυτή την προσπάθεια, θα πρέπει όλοι να καταλάβουμε πως ότι είναι αναπτυξιακό και ότι βοηθάει την οικονομία της χώρας, θα πρέπει να γίνει εθνική αναγκαιότητα.

Εθνική αναγκαιότητα αυτή τη στιγμή δεν είναι ο διάλογος ο εξαντλητικός. Εθνική αναγκαιότητα είναι η αποτελεσματικότητα των κρατικών μορφών άσκησης διοίκησης. Δεν έχουμε πρόβλημα δημοκρατίας στη χώρα μας, έχουμε πρόβλημα αποτελεσματικότητας και πρέπει να το παραδεχτούμε. Έχουμε πρόβλημα διαδικασιών, έχουμε πρόβλημα με το Δημόσιο Λογιστικό, έχουμε πρόβλημα με το ότι εμείς, όταν είμαστε αντιπολίτευση, κατηγορούμε την πλειοψηφία ότι είναι διεφθαρμένη και εν συνεχεία πέφτουμε στην παγίδα. Γιατί όποιος αντιπολιτεύεται ως εισαγγελέυς, κυβερνά ως κατηγορούμενος. Μόνοι μας έχουμε βγάλει τα μάτια μας, γιατί ένα μέρος της κοινωνίας θεωρεί την Τοπική Αυτοδιοίκηση σαν άντρο διαφθοράς, ενώ πρέπει να ξέρουμε – και απευθύνομαι σε Δημάρχους – ότι η διαφθορά στη χώρα είναι όση είναι πραγματική, αλλά και πάρα πολλή συκοφαντία, την οποία δεν θεωρούμε διαφθορά στη χώρα, τη θεωρούμε σαν μέσο προώθησης της προσωπικής μας πολιτικής σταδιοδρομίας.

Η συκοφαντία στην Ελλάδα, η οποία έχει αμαυρώσει Τοπική Αυτοδιοίκηση και πολλά πράγματα, είναι μέσο πολιτικής προαγωγής και όχι κατάπτυστη διαδικασία διαφθοράς. Όπως είναι διαφθορά το να κλέβεις, είναι διαφθορά και το να συκοφαντείς. Πρέπει να το αναδείξουμε και αυτό. Και το έχει πληρώσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η χώρα λοιπόν, χρειάζεται αποτελεσματικότητα και λιγότερα λόγια.

Και στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την αναβάθμιση της λειτουργικότητας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή των 13 Περιφερειών και των 325 Δήμων, υπάρχει άξονας που μιλάει για την απλοποίηση των διαδικασιών, την

προτυποποίηση των διαδικασιών. Εκεί είναι ο πυρήνας του προβλήματος.

Θα ακούσουμε από διακεκριμένους ομιλητές, ότι υπάρχουν ήδη μηχανισμοί που μπορούν να βοηθήσουν τους ορεινούς Δήμους. Αίφνης, το LEADER, από το Πρόγραμμα Αγροτικής Αναπτυξέως 2014 – 2020, μπορούμε να το δούμε σαν μηχανισμό ανάπτυξης των ορεινών Δήμων. Ο κύριος Καλιαμπάκος από το Πολυτεχνείο, θα μας μιλήσει για τις αναπτυξιακές δυνατότητες και τον συντονισμό των προσπάθειών. Άλλοι Δήμαρχοι θα μιλήσουν για θέματα δημογραφικά, για θέματα παιδείας στις ορεινές περιοχές.

Η κυρία Καλογιάννη είπε το παράδειγμα του Μετσόβου. Το παράδειγμα του Μετσόβου ήταν συναρπαστικό όχι για τα 1.700.000 δολάρια του βαρόνου Μιχαήλ Τοσίτσα, ο οποίος μονήρης και παράξενος, στη Λωζάνη, επείσθη μετά από 10ετή αλληλογραφία, από τον αείμνηστο Ευάγγελο Αβέρωφ, να αφήσει αυτό το ιλιγγιώδες ποσόν υπέρ του Μετσόβου. Δεν ήταν τόσο το ποσόν, όσο το ότι αυτό το ποσόν το διαχειρίστηκε ένας φορέας ιδιωτικού δικαίου και όχι ένας φορέας του δημοσίου λογιστικού. Πέταγε τότε το ίδρυμα με τις διαδικασίες τις πιο απλές.

Δεν είναι τυχαίο ότι η ελληνική Πολιτεία, για να αντιμετωπίσει την οξύτητα του προσφυγικού προβλήματος, κατέφυγε στη σωτήρια βοήθεια των Ενόπλων Δυνάμεων, που έχουν άλλες διαδικασίες από το Δημόσιο, για να αντιμετωπίσει ένα κορυφαίο πρόβλημα. Δεν είναι τυχαίο ότι τους Ολυμπιακούς Αγώνες τους κάναμε με άλλον μηχανισμό. Γιατί διατηρούμε τον ίδιο μηχανισμό για την καθημερινότητά μας; Και αν άντεχε η καθημερινότητά μας τον μηχανισμό του Δημοσίου, αντέχει η προσπάθεια εξόδου της χώρας τις σημερινές διαδικασίες; Αντέχετε ως Δήμαρχοι, να αποδίδετε το 10% - 15% των ικανοτήτων σας; Δεν γίνεται.

Πρέπει λοιπόν να αντιληφθούμε ότι υπάρχουν προγράμματα και ότι χρέος της Πολιτείας είναι να κάνει χρήση αυτών των Συνεδρίων και αυτών των ενημερωτικών προτάσεων της ΚΕΔΕ, για

την απλοποίηση των διαδικασιών. Ο καθένας να αποδίδει με βάση την αξία του και όχι να είναι τεράστια η γραφειοκρατία, τεράστιος ο όγκος των υπογραφών. Είμαστε ακόμη, παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει, το πιο συγκεντρωτικό κράτος.

Χαιρετίζουμε, λοιπόν, αυτό το Συνέδριο και τις πρωτοβουλίες της ΚΕΔΕ και θα υποστηρίξουμε κάθε δίκαιη βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στους Δήμους. Για να ανασάνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση και από τον ίδιο της τον εαυτό και από τον υπερβολικό έλεγχο που υπάρχει.

Πριν από την διεύρυνση των αρμοδιοτήτων, πριν την αλλαγή του 102 του Συντάγματος, θα πρέπει να λυθούν τα χέρια. Και μην παραπλανάστε, ποτέ στην πραγματικότητα δεν υπήρχε σύγκρουση μεταξύ αποτελεσματικότητας και διαφάνειας. Ποτέ. Απλώς, συχνά την διαφάνεια στην Ελλάδα την χρησιμοποιούμε για να κατηγορήσουμε τους πολιτικούς μας αντιπάλους ως αδιαφανείς.

Επαναλαμβάνω, είναι ο εύκολος τρόπος να πλήξεις κάποιον στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα αν πεις κάποιον αναποτελεσματικό, το πολύ κάποιος να καταφύγει στο λεξικό. Αν τον πεις απατεώνα, πέτυχες το στόχο σου. Πρέπει να ξεφύγουμε από αυτό. Πρέπει να βάλουμε την αποτελεσματικότητα σαν την κορωνίδα των δραστηριοτήτων μας.

Κλείνω. Όταν κατέπεσε ως όραμα η μεγάλη ιδέα με τη Μικρασιατική Καταστροφή, γοήτευε τη χώρα αυτό που αντικατέστησε τη μεγάλη ιδέα, που ήταν η ανάπτυξη της χώρας. Και η γοητεία από την ανάπτυξη της χώρας, εκφράστηκε ακόμη και από λογοτεχνική γενιά. Η γενιά του '30, γοητεύτηκε από τι νομίζετε; Από τον πρώτο μεγάλο δρόμο που έγινε στη χώρα. Από τη Λεωφόρο Συγγρού. Έχουν γράψει για τη Λεωφόρο Συγγρού και ο Γιώργος ο Θεοτοκάς και ο Γιώργος Σεφέρης. «Και όμως, αγάπησα αυτόν τον μεγάλο δρόμο, με το διπλό λίκνισμα του μεγάλου δρόμου, που θαυματοουργά σε πάει προς την θάλασσα». Έγραψε ο Σεφέρης για τη Λεωφόρο Συγγρού. Ήταν τέτοια η ανάγκη της χώρας να σταθεί

στα πόδια της, τέτοια η ανάγκη να διαλαλήσει τη μετατροπή της από ψωροκώσταινα σε αναπτυσσόμενη χώρα, που ακόμη και ποιητής που βραβεύτηκε με Νόμπελ, έγραψε για τη Λεωφόρο Συγγρού.

Την εποποιία της ανάπτυξης της σύγχρονης Ελλάδος, θα τη γράψουμε μαζί, αλλά θα τη γράψουμε εφόσον κάποιοι ηγηθούν. Γιατί εύκολο να λέμε στην Ελλάδα: όλοι μαζί. Γιατί κατά βάθος όσοι το λέμε, εννοούμε: όλοι μαζί μου. Απλώς το: μου, δεν το τονίζουμε. Πρέπει λοιπόν να το εννοήσουμε, πρέπει να απλοποιήσουμε τη ζωή μας, πρέπει να πάψει η κεντρική εξουσία να είναι καχύποπτη έναντι της Αυτοδιοικήσεως και πρέπει επιτέλους τα συμπεράσματα αυτών των Συνεδρίων των χρησίων, να ξανά έρχονται προς λογοδοσία μετά από 2 χρόνια. Κύριε Δήμαρχε, είμαι στη διάθεσή σας μετά από 2 χρόνια, να σας πω τι έκανα από την πλευρά μου για την υλοποίηση των χρήσιμων συμπερασμάτων αυτού του Συνεδρίου.

Καλή επιτυχία.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε τον κύριο Βουλευτή.

Έχοντας ξεπεράσει κατά 35 λεπτά το χρονοδιάγραμμα το οποίο έχουμε θέσει για να κυλήσει το Συνέδριό μας, θα καλέσω δύο εκπροσώπους κομμάτων ακόμα για να χαιρετίσουν και θα τους παρακαλούσα μέσα σε ένα 3λεπτο να ολοκληρώσουν τον χαιρετισμό τους, προκειμένου να περάσουμε στην ουσιαστική φάση του Συνεδρίου.

Καλώ στο βήμα τον κύριο Γοργόλη Γιώργο, εκπρόσωπο των ΑΝΕΛ. Είναι εδώ ο κύριος Γοργόλης;

Ωραία, προχωρούμε στον κύριο Παναγιώτη Καραγιάννη, Δημοτικό Σύμβουλο του Δήμου Πωγωνίου, εκπρόσωπο του ΚΚΕ.

Π. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ: Καλησπέρα και από εμάς σε όλους και χαιρετίζουμε και εμείς από την πλευρά μας το σημερινό Συνέδριο, που πραγματικά είναι πολύ ενδιαφέρον.

Επιτρέψτε μας όμως εν συντομία να καταθέσουμε κάποιες σκέψεις. Θα προσπαθήσουμε να είμαστε όσο πιο σύντομοι γίνεται και μέσα στο χρονοδιάγραμμα.

Ως προς τον χαρακτήρα του Συνεδρίου γενικώς θα μπορούσαμε να πούμε ότι συμπληρώνει σε ένα βαθμό τις περιοδείες της κυβέρνησης ανά την Ελλάδα και ενόψει της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, για να διαδοθεί αυτό το αφήγημα της δίκαιης ανάπτυξης, της παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας, του εθνικού στόχου που απαιτεί και εθνική συνεννόηση και ομοψυχία και από ότι φαίνεται, και η ΚΕΔΕ επιδιώκει να παίξει το δικό της ρόλο σε όλη αυτή την ιστορία.

Αυτό όμως που εμείς θέλουμε να θέσουμε ως ερώτημα στα λαϊκά στρώματα και τους εργαζόμενους, στους κατοίκους των Δήμων μας εδώ, είναι ότι για ποιον είναι πραγματικά αυτή η ανάπτυξη; Ποιον πρόκειται να ωφελήσουν οι θεσμικές, οι πολιτικές και άλλες παρεμβάσεις, οι σχεδιασμοί και τα προγράμματα για τη χρηματοδότηση, που πρόκειται να συζητηθούν και στο σημερινό Συνέδριο;

Με λίγα λόγια, επειδή υπάρχει στον τίτλο ο όρος: αναπτυξιακή ανασυγκρότηση, σε ποια ανάπτυξη καλούνται να συμμετάσχουν οι ορεινοί Δήμοι; Πολύ συνοπτικά, θα πούμε ότι αυτή είναι η ανάπτυξη της κοινής αγροτικής πολιτικής και των αγροτικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ξεκληρίζει τους μικρομεσαίους αγροτοκτηνοτρόφους για να συγκεντρωθεί η γη σε όλο και λιγότερα χέρια, με αποτέλεσμα να ερημώνουν και άλλο τα χωριά μας.

Επίσης θα πούμε ότι είναι η ανάπτυξη που στοχεύει στην ανάδειξη της χώρας σε «ενεργειακό κόμβο» και που στο όνομα της οποίας ήδη με το νομοθετικό πλαίσιο του 2014 καταργήθηκε η όποια προστασία των δασικών εκτάσεων από επεμβάσεις για την κατασκευή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, για την κατασκευή αγωγών φυσικού αερίου, για την εξόρυξη υδρογονανθράκων. Την κατεύθυνση αυτή νομίζω την έδωσε κάπως και ο κύριος Τσιρώνης, για το πώς αξιοποιούμε τον δασικό μας πλούτο.

Σε αυτή την κατεύθυνση βλέπουμε σήμερα σε όλη τη χώρα -και στους Δήμους μας εδώ – να ξεφυτρώνουν μια σειρά αιολικά

πάρκα με βασική επιδίωξη την είσοδο των μονοπωλιακών Ομίλων στην παραγωγή και διανομή της ενέργειας, ακριβώς στη ρότα της απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας. Όμως αυτή η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας και η ιδιωτικοποίησή της, είναι που επέβαλλαν ενεργειακή φτώχεια στο λαό, πανάκριβα τιμολόγια, καταστροφή του περιβάλλοντος.

Για αυτό, την ίδια ώρα που οι μεγάλοι μονοπωλιακοί Όμιλοι θησαυρίζουν πραγματικά αξιοποιώντας το φυσικό πλούτο, τα λαϊκά και τα αγροτικά νοικοκυριά συνεχίζουν να πληρώνουν πανάκριβα το ρεύμα και την πράσινη ενέργεια, ενώ ετοιμάζονται να επιβαρυνθούν και άλλο με το περιβαλλοντικό τέλος για το νερό, που ψήφισε η σημερινή κυβέρνηση στα πλαίσια της Οδηγίας 60/2000 για τη διαχείριση για τα νερά.

Επίσης είναι μια ανάπτυξη που στην περιοχή την βλέπουν καθημερινά και σε αριθμούς και με αυξανόμενα κέρδη, οι επιχειρήσεις των τροφίμων και των ποτών, όμως την ίδια ώρα την πληρώνουν οι εργάτες με τις μειώσεις των μισθών – που ξέρουμε όλοι πού έχουν φτάσει, στα 521 – και οι μικροί κτηνοτρόφοι που δεν πληρώνονται από τις γαλακτοβιομηχανίες και ταυτόχρονα μειώνεται και η τιμή πώλησης, τα λαϊκά στρώματα, που η ακρίβεια ακριβώς των προϊόντων, τους στερεί τα βασικά αγαθά. Γιατί ακριβώς αυτή η ανάπτυξη πρωτίστως ενδιαφέρει τις εξαγωγές και όχι την εγχώρια κατανάλωση, που έχει τσακιστεί.

Άρα από αυτή τη σκοπιά, σύντομα, με βάση αυτά, νομίζω γίνεται ξεκάθαρο ότι μιλάμε για μία ανάπτυξη η οποία αφορά μόνο το μεγάλο κεφάλαιο, τους μονοπωλιακούς Ομίλους και όχι πραγματικά την ικανοποίηση των συνεχώς διευρυνόμενων λαϊκών αναγκών και αυτή η ανάπτυξη και αυτός ο δρόμος είναι που οδηγεί στο να έχουμε φτάσει σε αυτή την κατάσταση σήμερα και στα χωριά μας.

Σύντομα επίσης να τονίσουμε ότι θεωρούμε παραπλανητική και την κουβέντα και τη συζήτηση που γίνεται γύρω από την ισότιμη

συμμετοχή, όπως ορίζεται, των Δήμων που έχουν απομονωθεί, εδώ, των ορεινών. Γιατί ακριβώς, καμιά πολιτική συνοχής ή ισότιμης συμμετοχής, δεν μπορεί να περιορίσει και πολύ περισσότερο να εξαλείψει την ανισόμετρη ανάπτυξη που είναι ακριβώς νόμος του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, που λειτουργεί ακριβώς με αποκλειστικό κριτήριο το κέρδος του κεφαλαίου και που για αυτό το λόγο αναπτύσσεται και με απόλυτη αναρχία. Γιατί ο καπιταλιστής επιχειρηματίας θα επενδύσει εκεί που θα προσδοκά ότι θα βγάλει το μεγαλύτερο δυνατό κέρδος και από αυτή τη σκοπιά θα περιμένει και από το αστικό κράτος και την κυβέρνηση αλλά και την Τοπική Διοίκηση, να τον επιδοτήσει, να του εξασφαλίσει φοροαπαλλαγές και μια σειρά άλλα μέτρα, για να μπορέσει να έχει το μεγαλύτερο δυνατό κέρδος.

Τι έχουν ζήσει οι κάτοικοι των περιοχών μας εδώ όλα αυτά τα χρόνια; Τι έχουν ζήσει όχι μόνο τώρα, αλλά και στα χρόνια της ανάπτυξης και πώς κατάλαβαν τι πραγματικά σημαίνουν οι διακηρύξεις για φτηνό και ευέλικτο κράτος, πώς κατάλαβαν τι σημαίνει οι ανάγκες τους να αντιμετωπίζονται ως κόστος και να εμπορευματοποιούνται;

Ακριβώς με την πρώτη λειτουργία του Καλλικράτη – επειδή δεν ακούστηκαν μέχρι τώρα και θα θέλω πολύ σύντομα να τα πω – έκλεισαν όλα τα Κοινοτικά γραφεία και μεταφέρθηκε το προσωπικό που είχε απομείνει στις έδρες των Κοινοτικών Ενοτήτων, ενώ στη συνέχεια και τα περιφερειακά Δημαρχεία αποδυναμώθηκαν, στελεχώνονται πλέον με έναν – δύο υπαλλήλους που αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν όλες τις υπηρεσίες. Κάθε χρόνο κλείνουν σχολικές μονάδες σε όλη την Ελλάδα, ειδικά σε τέτοιες περιοχές.

Τοπικά κτηνιατρεία, όπως και Κέντρα Αγροτικής Ανάπτυξης, και στο Μέτσοβο και στην Κόνιτσα και στο Καλπάκι και στον Παρακάλαμο, αυτά που ανήκαν δηλαδή στις Περιφέρειες, έκλεισαν όλα. Τα Δημοτικά σφαγεία νοικιάστηκαν σε ιδιώτες και τα

περισσότερα επίσης έκλεισαν. Τα Ειρηνοδικεία στην Κόνιτσα, εδώ, αλλά και εφορίες και στο Μέτσοβο και στην Κόνιτσα, έκλεισαν. Οι Μονάδες Υγείας υπολειτουργούν. Βλέπετε ποια είναι η κατάσταση. Δεν χρειάζεται καν να αναφερθούμε για την έλλειψη των αναγκαίων μέτρων αντιπυρικής και αντιπλημμυρικής προστασίας και αντισεισμικής θωράκισης, για τα οποία δεν υπάρχει ούτε η χρηματοδότηση, ούτε φυσικά και το προσωπικό για να μπορέσει να γίνουν έστω και τα στοιχειώδη.

Και σε όλα αυτά, δυστυχώς, η ΚΕΔΕ έπαιξε και αυτή πρωταγωνιστικό ρόλο και εκτιμάμε πως και σήμερα οι προτροπές για εξαιρέσεις των ορεινών Δήμων από κάποιες επιμέρους αντιλαϊκές πολιτικές των κυβερνήσεων, που κάποιες μπορεί να τις εφαρμόσει κιόλας η κυβέρνηση η σημερινή, όπως η απαγόρευση των προσλήψεων ή οι προτάσεις για ανακατανομή των ήδη μειωμένων πόρων της ΚΑΠ, προς τους ορεινούς Δήμους, λύσεις δεν μπορούν να δώσουν. Ίσως μπορεί να λειάνουν κάποιες πλευρές, αλλά τα προβλήματα τα λαϊκά που πραγματικά ταλανίζουν τα χωριά και τον τόπο μας, θα επανέλθουν ακόμα περισσότερο πιο οξυμένα.

Από αυτή τη σκοπιά, για να κλείνω, το ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ δεν γυρνά την πλάτη απέναντι στα οξυμμένα προβλήματα των Δήμων και ειδικά των Δήμων των ορεινών περιοχών και απομακρυσμένων περιοχών και των νησιωτικών περιοχών και φυσικά των κατοίκων τους. Από αυτή την άποψη, για αυτό το ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ πρωτοστατεί και μέσα στη Βουλή αλλά και έξω στο δρόμο, στον αγώνα, για την εξασφάλιση από τον κρατικό προϋπολογισμό όλων των αναγκαίων λειτουργικών δαπανών και της μισθοδοσίας των εργαζομένων, για να αποδοθεί το σύνολο των πόρων που έχουν θεσπιστεί για την Τοπική Διοίκηση και των οφειλόμενων σε αυτή και να παρθούν και επιπρόσθετα μέτρα στήριξης για απομακρυσμένες περιοχές, ορεινές περιοχές και για τα νησιά.

Απαιτεί μεταξύ άλλων, την εξασφάλιση της λειτουργίας και ανάπτυξη νέων δημόσιων κοινωνικών δομών με σύγχρονες, δωρεάν παροχές και υπηρεσίες για όλους. Διεκδικεί με κάθε τρόπο και μέσο, σχεδιασμό και υλοποίηση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, υποδομών και μηχανισμών δημόσιας προστασίας από πλημμύρες, πυρκαγιές, σεισμούς, από άλλες καταστροφές, από καιρικά φαινόμενα, ρύπανση και μόλυνση του νερού και του αέρα. Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και αξιοποίηση των Κοινοτικών κονδυλίων για σύγχρονες κτιριακές και κοινωνικές υποδομές που να καλύπτουν όλο το φάσμα των προνοιακών, αθλητικών και πολιτιστικών αναγκών.

Το ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ και σήμερα, από αυτό το βήμα εδώ, σας καλεί όλους όσοι από τους αιρετούς επιμένετε να έχετε ως αφετηρία και έγνοια τις αγωνίες και τον αγώνα του λαού, να μην εγκλωβιστείτε στη λογική για το πώς οι Δήμοι θα γίνουν πιο λειτουργικοί και αποτελεσματικοί στην προώθηση μιας βαθιάς αντιλαϊκής πολιτικής. Να μην εγκλωβιστείτε σε δήθεν τοπικές ιδιαιτερότητες και άλλα σχετικά. Κάτι τέτοιο είναι επιζήμιο, κάτι τέτοιο συσκοτίζει τον ταξικό χαρακτήρα των αλλαγών που προωθεί και η σημερινή κυβέρνηση. Ρίχνει στάχτη στα μάτια για τον αντιλαϊκό χαρακτήρα των αλλαγών που ξεκίνησαν πολλά χρόνια πριν την καπιταλιστική κρίση και στόχο έχουν να προσαρμόσουν ακριβώς την Τοπική Διοίκηση πιο πιστά στις ανάγκες της καπιταλιστικής ανάπτυξης, πιο εχθρικά και αδιάφορα απέναντι στις λαϊκές ανάγκες και κινητοποιήσεις.

Κλείνω. Η αντίληψη του ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ για τις δομές διοίκησης και διεύθυνσης σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο, έχει θεμέλιό της την κοινωνική ιδιοκτησία στα συγκεντρωμένα μέσα παραγωγής, τον κεντρικό σχεδιασμό της παραγωγής με κίνητρο πραγματικά την διευρυνόμενη ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών. Στηρίζεται στην εργατική συμμετοχή και το λαϊκό έλεγχο από τα κάτω προς τα πάνω, που διαρθρώνεται πρώτα

από όλα σε επίπεδο παραγωγικής μονάδας και κοινωνικής υπηρεσίας.

Το ότι σήμερα είμαστε στην κατάσταση που είμαστε, δεν γίνεται λόγω έλλειψης δημοκρατίας, αδιαφάνειας ή διαφθοράς, αλλά είναι αποτέλεσμα ακριβώς της πολιτικής αυτής που εφαρμόζεται, με βασικό γνώμονα την εξυπηρέτηση των κερδών των μεγάλων επιχειρηματικών Ομίλων.

Μόνο πάνω σε αυτήν τη βάση που ανέλυσα πιο πριν, μπορεί να διαμορφώνεται ένα ενιαίο, σύγχρονο και δωρεάν κρατικό σύστημα Υγείας, Πρόνοιας, Παιδείας. Να εξασφαλίζεται ο σχεδιασμός ανάπτυξης ανά τομέα και κλάδο, αξιοποιώντας τον ασύγκριτο φυσικό και παραγωγικό πλούτο της χώρας και τα πλεονεκτήματα της κάθε περιοχής. Κατά την άποψή μας, μόνο εκεί μπορεί να υπάρξει μια πραγματική διέξοδος.

Σας ευχαριστώ πολύ για τον χρόνο σας, καλή συνέχεια στο Συνέδριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Και εμείς ευχαριστούμε για τον σύντομο χαιρετισμό σας.

Προχωρούμε στην κεντρική εισήγηση του Συνεδρίου μας. Καλώ στο βήμα τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ και Δήμαρχο Αμαρουσίου, τον κύριο Γιώργο Πατούλη.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι, ακούγοντας τους χαιρετισμούς, τις εισηγήσεις από τους αρμόδιους Υπουργούς, θα ήθελα να τοποθετηθούμε ως Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος επί της ουσίας για τα ζητήματα που αφορούν προφανώς την Αυτοδιοίκηση και την διαχείριση των ορεινών Δήμων.

Όπως γνωρίζετε, για την ΚΕΔΕ τα ζητήματα της τοπικής ανάπτυξης αποτελούν ζητήματα πρώτης προτεραιότητας. Υποστηρίζουμε με συνέπεια όλο αυτό το διάστημα, ότι δεν μπορεί να υπάρξει εθνική ανάπτυξη, εάν δεν υπάρξει πρώτα τοπική ανάπτυξη. Ακούστηκε και από τους αρμοδίους και από τον κύριο Τσιρώνη προφανώς και ο βασικός μοχλός όμως για την τοπική

ανάπτυξη είναι, κατά τη δική μας άποψη, οι Δήμοι. Είναι απαραίτητο για κρίσιμα ζητήματα που αφορούν την καθημερινότητα των πολιτών μας, τον κύριο, αποφασιστικό λόγο και ρόλο, θα πρέπει να τον έχει ο θεσμός του κράτους που βρίσκεται κοντά στον πολίτη. Εγγύτερα του πολίτη. Και αυτός ο θεσμός είναι η Αυτοδιοίκηση.

Για ζητήματα όπως η καθημερινότητα, η υγεία, η εκπαίδευση, η ασφάλεια, τα έργα τοπικής σημασίας, η συντήρηση των τοπικών υποδομών, οι κοινωνικές δομές στήριξης των ανθρώπων που χρειάζονται βοήθεια, τον κύριο ρόλο πρέπει να τον έχουν οι Δήμοι. Πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε και στη χώρα μας. Ζητάμε ρόλο, αρμοδιότητες, μαζί με τους αντίστοιχους, φυσικά, πόρους. Γιατί μέχρι σήμερα, το κεντρικό κράτος, διαχρονικά, μας μεταβιβάζει μόνον αρμοδιότητες και ευθύνες, χωρίς πόρους. Και αυτούς, μας τους δίνει, περικόποντάς τους διαρκώς. Και αυτό δεν συμβαίνει μόνον, επαναλαμβάνω, προφανώς με τη σημερινή κυβέρνηση, αλλά συμβαίνει, όσον αφορά την περικοπή των πόρων, από το 2010.

Ο κόμπος αυτός έχει φτάσει πλέον στο χτένι και το υπερσυγκεντρωτικό μέχρι σήμερα σχήμα λειτουργίας του κράτους μας, με τους Δήμους αδύναμους, με τους πολίτες αμέτοχους και ουσιαστικά ανεύθυνους για την διαχείριση της καθημερινότητάς τους, δεν μπορεί πλέον να συνεχίσει να υπάρχει. Δεν είναι δυνατόν να αποφασίζει ο Υπουργός Υγείας ή Παιδείας από την Αθήνα, για το αν θα έχει γιατρό ή δάσκαλο ο κάτοικος της Κόνιτσας. Δεν ζει εδώ, δεν το ξέρει, δεν – αν θέλετε – στενοχωριέται τόσο, σίγουρα, όπως ο κάτοικος που δεν έχει το γιατρό.

Δεν είναι δυνατόν να μπορεί να εξαρτάται ο Δήμαρχος της Κόνιτσας, ο Αντρέας Παπασπύρου από τις διαθέσεις του Περιφερειάρχη – και το λέω συμβολικά, δεν θέλω να πω τίποτα για τον Περιφερειάρχη, τίποτα για τον Δήμαρχο – για το αν θα εντάξει στους προϋπολογισμούς της Περιφέρειας τα κονδύλια του ΕΣΠΑ για

έργα που του είναι απαραίτητα για τον τόπο και όχι για τη διασύνδεση μεταξύ των Δήμων.

Δεν είναι δυνατόν να προσελκύει επενδύσεις μια περιοχή που ο κάτοικος δεν αισθάνεται ασφαλής, γιατί ο Υπουργός από την Αθήνα αποφάσισε να κλείσει το Αστυνομικό Τμήμα, χωρίς να ρωτήσει και κανέναν. Ούτε μπορεί να στηρίξει την τοπική ανάπτυξη και επιχειρηματικότητα, όταν αυξάνει υπερβολικά τον ΦΠΑ και καθιστά με τον τρόπο αυτό λιγότερο ανταγωνιστικό το τοπικό προϊόν ή υπηρεσία σε σχέση με αυτό που προσφέρουν γειτονικές χώρες.

Πώς θα μείνει ο νέος στην Κόνιτσα αν δεν έχει δουλειά, αν το παιδί δεν έχει γιατρό ή δάσκαλο; Αν δεν αισθάνεται ασφαλής; Πώς θα λειτουργήσουν οι δημοτικές υπηρεσίες των ορεινών Δήμων αν δεν έχουν το προσωπικό που χρειάζονται για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των κατοίκων; Πώς θα μείνει ο κάτοικος όταν δεν έχει υπηρεσίες; Είναι δυνατόν να περιμένουμε ότι οι ορεινοί Δήμοι θα τους εγκρίνει κάποιο κονδύλι κάποιος, για να μπορέσει να λειτουργήσει;

Προφανώς και χειροκροτήσαμε δημόσια τα 20 εκατομμύρια τα οποία δόθηκαν στους μικρούς Δήμους, κάτι που είχε ούτως ή αλλιώς ζητήσει η ΚΕΔΕ και προφανώς αυτό πιστώνεται στη σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών που το έκανε πράξη. Και αυτό δεν αφορά ένα θέμα υποχρηματοδότησης, ιδιαίτερα των μικρών Δήμων, μέσα από τη διαχρονικότητα ζωής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Δεν μπορεί να εξαρτάται η ζωή των πολιτών σας, κυρία Σωτηριάδου και κύριε Παπασπύρου, από την υπογραφή του Υπουργού ή του Περιφερειάρχη, εάν θα μπορέσετε εσείς να δείτε στα μάτια τους κατοίκους, για την προσφορά ή μη των λειτουργιών τις οποίες θα έπρεπε να προσφέρετε ως Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Αυτή η ιστορία πρέπει να τελειώσει. Ο στόχος μας είναι να τα αλλάξουμε. Και θεωρώ ότι η μεταρρύθμιση η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη, είναι μία πολύ καλή ευκαιρία. Πρέπει να αποδυναμώσουμε

τον συγκεντρωτισμό και το απρόσωπο κράτος και να ενδυναμώσουμε τους πολίτες. Να αποδυναμώσουμε το κέντρο και να ενισχύσουμε την περιφέρεια. Να δώσουμε δύναμη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και αξία στους πολίτες.

Δεν μιλάμε δηλαδή απλά για ένα νέο μοντέλο οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους, αλλά για μια ριζική αναδιανομή εξουσίας και ευθύνης. Σας μιλώ για ένα κράτος στο οποίο η Τοπική Αυτοδιοίκηση των 325 Δήμων και 13 Περιφερειών, θα έχουν πραγματική διοικητική ανεξαρτησία και πραγματική οικονομική αυτοτέλεια.

Και όλα αυτά τα διεκδικούμε καταρχήν ως Αυτοδιοίκηση, ως Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, ως ΚΕΔΕ, γιατί διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος για να βγούμε από την κρίση. Γιατί η κρίση που δοκιμάζει εδώ και οκτώ χρόνια τη χώρα μας και τις αντοχές της οικονομίας και της κοινωνίας μας, έχει δομικά χαρακτηριστικά. Είναι αποτέλεσμα ενός στρεβλού μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης που στηρίχθηκε στην κομματικοκρατία, στο λαϊκισμό και την ύπαρξη μιας ισχυρής κεντρικής εξουσίας, που κύριο χαρακτηριστικό της ήταν η ομοιομορφία και ο συγκεντρωτικός σχεδιασμός.

Αυτό το σύστημα όμως κατέρρευσε και οδήγησε τη χώρα σε χρεοκοπία. Αυτό το συγκεντρωτικό σύστημα πέτυχε το ακατόρθωτο, να διαχειρισθεί τα τελευταία 35-40 χρόνια πάνω από 1.000 δις ευρώ επιδοτήσεις και δάνεια και να πτωχεύσει. Μην ξεχνάτε ότι το τεράστιο χρέος της χώρας δεν το δημιούργησε η Αυτοδιοίκηση, όπως στρεβλά ακούγεται, αλλά το κεντρικό κράτος. Λιγότερο από 1% είναι η συμβολή της Αυτοδιοίκησης στη δημιουργία αυτού του χρέους. Το υπόλοιπο 99%, άλλοι το δημιούργησαν.

Αυτό λοιπόν το αποτυχημένο σύστημα, δεν μπορεί να εγγυηθεί σε καμία περίπτωση, την αναπτυξιακή αναγέννηση της χώρας. Δεν μπορεί να εγγυηθεί δηλαδή ότι η Ελλάδα και οι

Έλληνες, θα βρουν ξανά αυτοπεποίθηση, που έχει χαθεί και αξιοπρέπεια, που έχει συντριβεί.

Στις σημερινές συνθήκες, χρειαζόμαστε επείγοντως μια ριζική αλλαγή, μια γενναία μεταρρύθμιση. Το κεντρικό κράτος δεν είναι πλέον ικανό να αντιμετωπίσει, όπως ακριβώς λειτουργεί εδώ και πολλά χρόνια, τα μεγάλα προβλήματα που το ίδιο δημιούργησε. Χρειαζόμαστε μια ριζική μεταρρύθμιση στο μοντέλο λειτουργίας του κράτους, στο μοντέλο λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης. Απαιτείται δηλαδή μια γενναία αποκέντρωση, μια ουσιαστική, πρωταγωνιστική συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που μπορεί να αποτελέσει τον αναπτυξιακό μοχλό και μέσο εξόδου από την κρίση.

Σε όλη την Ευρώπη ο ρόλος των Δήμων στην ανάκαμψη και στην τοπική ανάπτυξη, είναι θεμελιώδης. Αποκέντρωση και επιχειρηματικότητα, οι δύο πυλώνες που αποτελούν την αιχμή του δόρατος για την εκτίναξη των ευρωπαϊκών κοινωνιών στην τρίτη δεκαετία του 21^{ου} αιώνα. Αυτόν το δρόμο, κατά την προσωπική άποψη, αλλά και κατά την άποψη της Κεντρικής Ένωσης, πρέπει να ακολουθήσει και η Ελλάδα.

Κυρίες και κύριοι, η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί θεμελιώδη θεσμό της ελληνικής Πολιτείας, με πολιτικό, διοικητικό και αναπτυξιακό ρόλο. Αυτούς τους ρόλους θα τους αναδείξουμε και θα τους ενισχύσουμε, θέτοντας ως πρώτη προτεραιότητα την ανάγκη της χώρας για μια ολοκληρωμένη, επαναλαμβάνω, μεταρρύθμιση στη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

Η νέα διοικητική μεταρρύθμιση δεν μπορεί πλέον να αφορά μόνο την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά το σύνολο του διοικητικού συστήματος της χώρας, Κεντρική και Αποκεντρωμένη Διοίκηση – Περιφέρειες – Δήμους.

Η πρότασή μας ως Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος προς την Επιτροπή Αναθεώρησης του «Καλλικράτη», που όπως ξέρουμε ήταν σε δραστηριότητα, για τις μεταρρυθμίσεις του Κανονιστικού

Πλαισίου, σύμφωνα και με τις αποφάσεις του Τακτικού Συνεδρίου στη Θεσσαλονίκη το 2016, αλλά και τις μεταγενέστερες αποφάσεις του Διοικητικού μας Συμβουλίου, είναι ολοκληρωμένη και αφορά το νέο σύστημα διακυβέρνησης, τις αρμοδιότητες, την οικονομική διαχείριση, το προσωπικό των ΟΤΑ, την καταστατική θέση των αιρετών, τους συμβασιακούς θεσμούς, τα ιδρύματα, τα Νομικά Πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των ΟΤΑ, την εποπτεία, τον έλεγχο και τους ελεγκτικούς θεσμούς. Ενώ μιλάμε και για ειδικό κεφάλαιο και νέο Κώδικα Δήμων και Περιφερειών, που θα αναγνωρίζει τις νομικές αποκλίσεις των διαφορετικών κατηγοριών Δήμων από τις κανονιστικές ρυθμίσεις που αφορούν το μεσαίο Δήμο.

Με αφετηρία το Συνέδριο της Κόνιτσας, κύριε Δήμαρχε και κύριε Πρόεδρε της ΠΕΔ Ηπείρου, που θέτει στην ατζέντα του το ζήτημα της ισότιμης συμμετοχής των ορεινών Δήμων στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας, η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος ξεκινά μια μεγάλη πολιτική εκστρατεία. Μια εκστρατεία που στόχο έχει όχι μόνο την ενημέρωση και την ενεργοποίηση των τοπικών μας κοινωνιών πάνω σε κρίσιμα θέματα που αφορούν άμεσα την καθημερινότητά τους, αλλά τη ωρίμανση πολιτικών αλλαγών που μπορούν να γίνουν εργαλείο της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας, για να προχωρήσουμε μπροστά.

Παράλληλα, θέτουμε ως κύριο στόχο μας την επιβολή στο δημόσιο διάλογο μιας μεταρρυθμιστικής ατζέντας. Η κυβέρνηση έχει διατυπώσει δημόσια την άποψη ότι ως το τέλος του χρόνου θα έχει προχωρήσει στην καθιέρωση της απλής αναλογικής για τις δημοτικές εκλογές. Το είπε κατά κάποιο τρόπο, όχι χρονικά, και σήμερα ο Υπουργός, πριν, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του.

Έχει θέσει και μια σειρά ακόμη από θέματα, όπως αυτό της μείωσης της θητείας των αιρετών, την επιβολή Εκτελεστικού Γραμματέα, που όχι σήμερα, αλλά άλλες φορές έχουμε μιλήσει.

Εμείς επιθυμούμε... Εσείς όχι.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Το διατυπώνουμε λοιπόν, ότι εσείς όχι.

Εμείς λοιπόν, επιθυμούμε να υπάρξει ένας ουσιαστικός διάλογος, εφ' όλης της ύλης και όχι μόνον για το εκλογικό. Το έχουμε συζητήσει με τον κύριο Σκουρλέτη, ότι ένας τέτοιος διάλογος θα γίνει, είναι απαραίτητος να γίνει, θέλουμε να γίνει και εμείς θα προσέλθουμε σε αυτόν το γόνιμο διάλογο. Στο διάλογο αυτό η ΚΕΔΕ κατεβαίνει με συγκεκριμένες θέσεις.

Θέση πρώτη. Άμεση έναρξη διαλόγου για τη μεταρρύθμιση στην Αυτοδιοίκηση και την αλλαγή του «Καλλικράτη». Με δεδομένο ότι η ανάδειξη των αιρετών της αυτοδιοίκησης, αυτό δεν μπορεί να γίνει πριν ολοκληρωθεί η αλλαγή του «Καλλικράτη». Προτεραιότητα για τις τοπικές κοινωνίες είναι μια αποτελεσματική Δημόσια Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση.

Θέση δεύτερη. Αποκέντρωση, με μεταβίβαση πόρων και αρμοδιοτήτων. Νομίζω ότι είπαμε κάποια, δεν θέλω να κουράσω σήμερα αυτή την ώρα περισσότερο.

Θέση τρίτη. Όχι στην αλλαγή του εκλογικού νόμου, πριν υπάρξουν απτά αποτελέσματα αυτών των μεταρρυθμίσεων. Δεν έχουμε κόμπλεξ για οποιονδήποτε τρόπο εκλογής. Αυτό που μας ανησυχεί μόνο, είναι η επόμενη μέρα των εκλογών να μας δώσει τη δυνατότητα του διοικείν της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσα από συγκεκριμένες ρυθμίσεις τις οποίες μπορούμε να συζητήσουμε, επιβάλλεται να συζητήσουμε.

Θέση τέταρτη. Ενίσχυση της καταστατικής θέσης των αιρετών της Αυτοδιοίκησης. Απαιτούμε την θέσπιση συγκεκριμένων πολιτικών για την ενίσχυση της καταστατικής θέσης των αιρετών και ισότιμη αντιμετώπιση σε σχέση με το υπόλοιπο πολιτικό προσωπικό. Ο αυτοδιοικητικός νιώθει στη χώρα μας δεύτερης κατηγορίας πολιτικός λειτουργός. Θα πει κανείς, γιατί το λέμε; Όταν ακόμα και από παλιούς Κοινοτάρχες, από παλιούς Δημάρχους, ζητάνε χρήματα να επιστραφούν, ετών, ενώ από τη νομοθετική εξουσία όχι μόνο δεν ζητάνε, αλλά παίρνουν και αναδρομικά πίσω,

αντιλαμβάνεστε ότι αυτό δεν είναι τουλάχιστον συνειδησιακά ανεκτό.

Θέση πέμπτη . Επιμένουμε εμείς στην θητεία των πέντε ετών. Και ο λόγος είναι ότι επειδή η χώρα έχει απέραντη γραφειοκρατία, επειδή ακόμα δεν έχει δώσει τα στοιχεία εκείνα της γρήγορης διαδικασίας της θεωρίας στην πράξη, θεωρούμε ότι είναι απαραίτητο, σήμερα τουλάχιστον, αυτό να παραμείνει.

Θέση έκτη. Στους Δήμους το τοπικό κοινωνικό κράτος. Απαιτούμε τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και διατηρησιμότητας των κοινωνικών δομών και υπηρεσιών, από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους. Οι Δήμοι πρέπει να αναλάβουν τη διοίκηση του τοπικού κοινωνικού κράτους, γιατί είναι εγγύτεροι στον πολίτη, στο πρόβλημα, στη λύση. Οτιδήποτε ερμαφρόδιτο αφορά το κεντρικό κράτος ή και την Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση, είναι περισσότερο χρονοβόρο, κοστοβόρο και χαλάει κανείς τις καρδιές του χωρίς λόγο.

Θέση έβδομη. Υιοθέτηση σύγχρονης πολιτικής για τους εργαζόμενους στους ΟΤΑ. Θεωρούμε ότι πρέπει να υπάρξουν και εκεί μοντέλα τα οποία να διευκολύνουν τους εργαζόμενους, να μπορούν να υποστηρίξουν την υιοθέτηση μιας σύγχρονης πολιτικής για το ανθρώπινο δυναμικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία αγωνίζεται πολλές φορές σε προβλήματα και λόγω της αφυδάτωσης από προσωπικό σε δομές, δεν μπορεί να τα καταφέρει όπως θα ήθελε ο πολίτης.

Με βελτίωση των συνθηκών εργασίας τους, νέο σύστημα προγραμματισμού των ανθρώπινων πόρων, σύγχρονο και αντικειμενικό σύστημα αξιολόγησης των επιδόσεων των υπηρεσιών και των υπαλλήλων.

Θέση όγδοη. Προώθηση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η προώθηση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αποτελεί αναγκαίο βήμα για τη δημιουργία ενός ευέλικτου και αποτελεσματικού

κρατικού μηχανισμού, με στόχο την άμεση και με χαμηλό κόστος εξυπηρέτηση των πολιτών.

Θέση ένατη, εφαρμογή ειδικού προγράμματος για τους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους που θα περιλαμβάνει ειδικό κανονιστικό πλαίσιο, προώθηση χρηματοδότησης, διοικητική και τεχνική υποστήριξη. Επίσης, για τις προσλήψεις προσωπικού στους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους ζητούμε να προβλεφθεί γενναία αύξηση της μοριοδότησης της εντοπιότητας, καθώς και οικονομικά κίνητρα για να καλυφθούν οι πρόσθετες οικονομικές ανάγκες των υπαλλήλων για τη διαμονή, τη διαβίωση και τις μετακινήσεις τους.

Και θέση δέκατη, ενίσχυση της οικονομικής αυτοτέλειας των Δήμων. Καμία μεταρρύθμιση στη λειτουργία των Δήμων δεν μπορεί να γίνει, αν δεν συνοδεύεται από τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους. Ζητούμε την ενίσχυση της οικονομικής αυτοτέλειας, την υιοθέτηση συγκεκριμένων πολιτικών, όπως η προώθηση της φορολογικής αποκέντρωσης.

Πρώτο βήμα, ο Φόρος Ακίνητης Περιουσίας να αποτελέσει τοπικό φόρο, όπως σε όλη την Ευρώπη συμβαίνει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες βεβαίως κάθε Δήμου, ώστε να προωθεί και η τοπική ανάπτυξη.

Άμεση απόδοση, κατά εμάς, των παρακρατηθέντων της περιόδου 2010-2016.

Αποκατάσταση των ΚΑΠ και καμία περαιτέρω μείωση.

Δημιουργία Αναπτυξιακού Προγράμματος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το πρόγραμμα αυτό θα χρηματοδοτηθεί από τις χρηματοροές της νέας γενιάς παρακρατηθέντων, το εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, το Πράσινο Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Πράγματι το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και με τη Συμβολή του Υπουργείου Εσωτερικών, έχει κάνει μία προσπάθεια το τελευταίο διάστημα η οποία είναι εκτιμητέα. Όμως επίσης θα πρέπει να γίνει σαφές – και

το έχουμε συζητήσει και με το Υπουργείο και με τον Υπουργό – το 2,5% το οποίο διατίθεται από τα χρήματα του Πράσινου Ταμείου για την Αυτοδιοίκηση και για άλλες υπηρεσίες, είναι πολύ χαμηλό και θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί.

Πρόσβαση των Δήμων στο ΕΣΠΑ, μέσω ειδικού προγράμματος, που εμείς το είχαμε κατατάξει πριν 1 χρόνο στα 2 δις.

Μεταφορά των ακινήτων του Δημοσίου στους Δήμους. Γίνεται μία προσπάθεια, πρέπει να επιταχυνθεί, πρέπει να είναι καθολικότερη, από το ένα σημείο της χώρας στο άλλο, για να υπάρχει και περαιτέρω αξιοποίηση.

Διεύρυνση του ρόλου των Δήμων στην παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας και στην υποστήριξη της επιχειρηματικότητας, μέσω ενός νέου θεσμού προώθησης της τοπικής ανάπτυξης, του Τοπικού Συμφώνου Προώθησης της Επιχειρηματικότητας.

Απόδοση πόρων που μας αφαιρέθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Τέλη βοσκότοπων, που θεωρώ ιδιαίτερα και για τους ορεινούς, αλλά και για άλλους Δήμους είναι απαραίτητο, φόρος ζύθου, πετρελαιοειδή, τέλη παραχωρησιούχων Δημοσίου και λοιπά.

Παραχώρηση στους ΟΤΑ του δικαιώματος χρήσης των αιγιαλών και παράλληλη απόδοση μέρους των εσόδων στο κεντρικό κράτος. Δεν είναι δυνατόν, χωρίς την ευθύνη, προφανώς, του Υπουργείου Εσωτερικών, αλλά από το Υπουργείο Οικονομικών, να ακούμε ότι το κράτος του χρόνου θα διαχειριστεί τους αιγιαλούς και απλώς θα δώσει κάποια τέλη στους Δήμους για να μαζεύουν τα σκουπίδια. Θεωρώ ότι αυτό θα πρέπει να αλλάξει ακόμα και ως θέση έστω λεκτική.

Κυρίες και κύριοι, οι εμπειρίες που όλοι αποκομίσαμε τα τελευταία τουλάχιστον χρόνια, συγκλίνουν σε ένα συμπέρασμα. Η χώρα χρειάζεται επείγοντως ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο. Ένα μοντέλο που θα βάζει την περιφέρεια ψηλά και όχι στο περιθώριο.

Ένα νέο μοντέλο που θα στηρίζεται στην επαναοριοθέτηση ρόλων, πόρων και αρμοδιοτήτων μεταξύ του κεντρικού κράτους και της Αυτοδιοίκησης. Μια επαναοριοθέτηση που θα πρέπει να υπηρετεί το στόχο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης με βάση τις αρχές της εγγύτητας, της επικουρικότητας και της αποτελεσματικότητας, το ακούσαμε και από τον αρμόδιο Βουλευτή εδώ της Ηπείρου, που πρέπει να πούμε ότι ο κύριος Τασούλας υπήρξε και αυτοδιοικητικός στο Δήμο Κηφισιάς, επί σειρά ετών. Ένα νέο μοντέλο που θα δίνει προτεραιότητα στις ανάγκες των πολιτών και των τοπικών κοινωνιών και όχι στην εξυπηρέτηση των μικροπολιτικών συμφερόντων. Χρειαζόμαστε δηλαδή ένα νέο μοντέλο όπου οι τοπικές κοινωνίες θα αποφασίζουν οι ίδιες για το μέλλον τους και όχι να αποφασίζουν άλλοι για αυτούς. .

Εμείς, ως Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, θέλουμε να υπάρξει μια γενναία μεταρρύθμιση. Μια μεταρρύθμιση ευθύνης. Ένα νέο μοντέλο οργάνωσης του κράτους, που θα δίνει πρωταγωνιστικό ρόλο στην Αυτοδιοίκηση.

Και επειδή θεωρούμε πολύ βασικό, έστω και... άσχετα αν καθυστέρησε, το λεγόμενο νομοσχέδιο – σκούπα, το οποίο έγινε από τον σημερινό Υπουργό, με κάποιες αφαιρέσεις, αλλά κεντρικά ο άξονας αυτού...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Και προσθέσεις.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Και ολίγον προσθέσεις. Αλλά ο βασικός άξονας παρέμεινε για την καθημερινότητα στο να λειτουργήσει και να δώσει λύσεις, θεωρούμε ότι είναι μια ιστορική ευκαιρία και μια ιστορική ευθύνη όλων μας. Μια ιστορική ευκαιρία να δημιουργήσουμε προς τα μπροστά τις συνθήκες που είναι απαραίτητες για τη χώρα και μια ιστορική ευθύνη να κάτσουμε όλοι ενωμένοι και όχι όλοι μαζί με το: μου, αλλά όλοι μαζί με το: μας, ώστε να θέλουμε μέσα από αυτόν τον διάλογο, με ορίζοντα όχι λίγους μήνες στις νομοθετικές ρυθμίσεις, αλλά για τις επόμενες δεκαετίες και εμείς σε αυτόν τον διάλογο θα προσέλθουμε με συνέπεια, ευθύνη, έχοντας στο πλευρό

μας τους πολίτες, αλλά πάνω από όλα τη συνείδησή μας, την οποία θα θέλουμε να διατηρήσουμε καθαρή, ανάλογα το ρόλο που διαδραματίζουμε σήμερα ή όποιος άλλος αύριο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ για την αναλυτική εισήγησή του.

Και τώρα στο βήμα έχει σειρά η κυρία Αλίκη Σωτηριάδου, Πρόεδρος της Επιτροπής Ορεινών Δήμων. Παρακαλώ.

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Πανοσιολογιότατε, αγαπητέ συνάδελφε Ανδρέα Παπασπύρου Δήμαρχε της Κόνιτσας, κύριε Υπουργέ των Εσωτερικών, αύθις να ευχαριστήσω για την έκτακτη χρηματοδότηση, δεν είναι το άπαν, αλλά ήταν σημαντική και σας ευχαριστούμε εκ μέρους όλων των συναδέλφων των ορεινών Δήμων, κύριε Αναπληρωτή Υπουργέ, κύριοι Βουλευτές, κύριε Πρόεδρε της ΚΕΔΕ, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, κυρία Αντιπεριφερειάρχη, κύριε Πρόεδρε της ΠΕΔ Ηπείρου, κύριοι εκπρόσωποι Αρχών και φορέων, συναδέλφισσες και συνάδελφοι της τοπικής και περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, αγαπητοί συνεργάτες υπάλληλοι στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, κυρίες και κύριοι.

Σας καλωσορίζω και εγώ με τη σειρά μου στο 1^ο Θεματικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ για τις ορεινές περιοχές.

Δήμαρχε, αγαπητέ Ανδρέα, σε ευχαριστούμε για τη φιλοξενία στην όμορφη Κόνιτσα, με τους επιβλητικούς ορεινούς όγκους και τις εντυπωσιακές χαράδρες, τις εκκλησιές και τα γεφύρια, στη γενέτειρα του Αγίου Παϊσίου. Βουνό με βουνό δε σμίγει, λέει η παροιμία. Σμίγουν όμως οι άνθρωποι και ενώνουν τα βουνά, όταν το θέλουν.

Το όνειρο ενός Συνεδρίου αφιερωμένο στην ορεινή Ελλάδα, όπου θα συζητούνταν τα ιδιαίτερα προβλήματα, οι δυνατότητες ανάπτυξης και η αξιοποίηση του ορεινού πλούτου της χώρας, γίνεται σήμερα πραγματικότητα.

Βεβαίως το πρώτο βήμα έγινε με την ίδρυση αυτής της Επιτροπής, από το παρόντα Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ. Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, για τη σύσταση αυτής της ξεχωριστής Επιτροπής. Είναι απόδειξη απτή της αναγνώρισης της ανάγκης αντιμετώπισης των ιδιαίτερων ζητημάτων των ορεινών περιοχών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, 30 και πλέον χρόνια νωρίτερα αναγνώριζε και η χώρα μας υιοθετούσε τις Οδηγίες της, χωρίς όμως να έχει λάβει ποτέ χώρα μια συζήτηση εστιασμένη στα φλέγοντα ζητήματα που μας απασχολούν. Έτσι, ο όποιος διάλογος, μετουσιωνόταν σε κάποιες παραγράφους Συνεδρίων της ΚΕΔΕ, χωρίς όμως να αποφέρει τα αναμενόμενα και απαιτούμενα αποτελέσματα. Άλλωστε γενικότερα η Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας είναι ένας δοκιμασμένος θεσμός, δοκιμαζόμενος διαρκώς και ταλαιπωρημένος από την κεντρική εξουσία θεσμός, χρόνια τώρα, καθώς είναι αναγκασμένη ακόμα και σήμερα να διεκδικεί τα αυτονόητα.

Η ανάγκη επίλυσης γενικότερων ζητημάτων που απασχολούν όλους τους Δήμους της χώρας, συχνά δεν άφηνε περιθώρια να αντιμετωπιστούν τα ειδικότερα ζητήματα των ορεινών περιοχών. Παρατηρείται επίσης το φαινόμενο, εξαιτίας ακριβώς του συγκεντρωτισμού που επικρατεί, σε αντίθεση με τις διαχρονικές εξαγγελίες για αποκέντρωση, να υφίσταται ενίοτε ανάμεσα και στους κόλπους της ίδιας της Αυτοδιοίκησης, απουσία διάθεσης να ανοίξει αυτός ο διάλογος, γιατί εν πολλοίς εμφολωρεί η ανασφάλεια ότι αν υπάρξει η αρμόζουσα αντιμετώπιση χωρίς την αντίστοιχη πρόνοια από το κράτος, αυτό μπορεί να σημαίνει μια μοιρασιά των ίδιων πόρων, που ούτως ή άλλως είναι ανεπαρκείς, για το σύνολο της Αυτοδιοίκησης της χώρας μας.

Όμως δεν είναι ποτέ αργά. Ο ειδικός αυτός διάλογος ξεκινάει εδώ στην Κόνιτσα σήμερα, στο 1^ο Θεματικό Συνέδριο, τον τίτλο του οποίου... Έφυγε ο κύριος Τασούλας; Τον τίτλο του οποίου, κύριε

Τασούλα, θα μου επιτρέψετε να υπερασπιστώ. Σαφέστατα και δεν είναι αντισυνταγματικός. Αν κανείς διαβάσει προσεκτικά τον τίτλο, δεν μιλά για ισότιμη αντιμετώπιση των ορεινών Δήμων όπως επιβάλλει το Σύνταγμα, οπότε θα ίσχυε...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Αφήστε με να τελειώσω, σας παρακαλώ.

Οπότε θα ίσχυε αυτό που λέτε περί αντισυνταγματικότητας. Μιλά για ισότιμη συμμετοχή των ορεινών Δήμων στην ανάπτυξη της χώρας.

Το συμπέρασμα που θέλουμε να βγει από αυτό το Συνέδριο, είναι ότι η κεντρική εξουσία πρέπει να δώσει τα φόντα εκείνα στους ορεινούς Δήμους, ώστε να μπορούν από το δικό τους χώρο να συμβάλλουν στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας.

Και είναι, πιστέψτε με, σημαντικό αυτό το Συνέδριο, γιατί η ορεινή Ελλάδα με τους ελάχιστους κατοίκους, είναι εκείνη όπου παράγονται εξαγωγίμα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα. Είναι η ορεινή Ελλάδα όπου μπορεί να αναπτυχθεί τουρισμός τεσσάρων εποχών, για να επιτευχθεί η οικονομία της χώρας μας. Είναι τα συγκεκριμένα γεωμορφολογικά και ανθρωπογεωγραφικά χαρακτηριστικά της χώρας που την κάνουν να διακρίνεται για την έντονη χωρική διάσπασή της με νησιά και ορεινούς όγκους.

Η χώρα μας είναι συνολικά η πλέον παράκτια, νησιωτική και συνάμα ορεινή χώρα της Ευρώπης. Και για τον φίλο από την Ολλανδία που δεν ήξερε, κύριε Υπουργέ, η Ελλάδα και η Αυστρία είναι οι πλέον ορεινές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ορεινότητα της Ελλάδας, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ξεπερνά το 70% της χώρας και συγκεντρώνει μόλις το 10% του πληθυσμού της. Η δυσαναλογία αυτή, είναι – όπως σωστά επισημάνθηκε – απότοκη λανθασμένων πολιτικών επιλογών των προηγούμενων δεκαετιών. Είναι πια φανερό όμως, ότι εγκυμονεί κινδύνους για τη δημογραφική, την οικονομική και την κοινωνική

κατάρρευση των ορεινών περιοχών, που δεν είναι η μειονότητα, αλλά η πλειονότητα του γεωγραφικού μας χώρου.

Γνωρίζουμε όλοι καλά τι έχει σημάνει αυτή η κατάσταση για το σύνολο της χώρας και τι ακόμα θα συμβεί αν εξακολουθήσουν οι πολιτικές που αγνοούν, περιφρονούν και απαξιώνουν την ελληνική ύπαιθρο. Σε άλλες ορεινές χώρες, έχοντας συνειδητοποιήσει την αξία των βουνών και των κοινωνιών, που παρά τις αντιξοότητες που τις χαρακτηρίζουν, κρατιούνται γαντζωμένες σε αυτές, έχουν θεσπίσει χρόνια τώρα, πολιτικές για την προστασία και την ενίσχυσή τους. Στη χώρα μας, η ελληνική ύπαιθρος μαραζώνει και η αστυφιλία μεγαλώνει. Και οι νέοι μας φεύγουν στο εξωτερικό.

Στην επόμενη φάση, αν ακολουθήσουμε τις ίδιες με τις έως σήμερα επιλογές, τα αστικά κέντρα, ξεπερνώντας την ήδη επιβαρυσμένη φέρουσα ικανότητά τους, θα φτάσουν στο επίπεδο να στερούνται προϊόντων και αγαθών, που προέρχονται από την οικονομία των ορεινών περιοχών. Ξέρουμε ότι οι οικονομίες δεν αναπτύσσονται μόνο με την παροχή υπηρεσιών. Όλοι εμείς που κατοικούμε σε αυτές τις περιοχές, γνωρίζουμε ότι η ορεινότητα, πέρα από γεωμορφολογικό χαρακτηριστικό, είναι η συνείδηση, η ταυτότητά μας, ταυτόχρονα.

Ποιες είναι όμως οι ορεινές περιοχές; Είναι ζήτημα πρωταρχικής σημασίας, όπως ειπώθηκε, η διαλεύκανση του ορισμού τους. Η ένταξη των Δήμων και των Κοινοτήτων στις περιοχές της Οδηγίας '75, ακολουθεί τη διάκριση σε ορεινές, μειονεκτικές περιοχές με ειδικά προβλήματα. Ορεινές και μειονεκτικές με ειδικά προβλήματα. Η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία διακρίνει πεδινές, ημιορεινές και ορεινές περιοχές.

Υπάρχουν διαφοροποιήσεις λοιπόν, ανάμεσα στους ορισμούς που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Ένωση και σε αυτούς που ακολουθούν τα ίδια τα κράτη – μέλη όπως η χώρα μας. Όπως και η Αυστρία. Αυτό από μόνο του δημιουργεί προβλήματα και αμφιβολίες για το κατά πόσο οι πολιτικές και τα μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

για τις ορεινές περιοχές και κατ' επέκταση για τα κράτη – μέλη, είναι στοχευμένα και μπορούν να αντιμετωπίσουν ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά τα ιδιαίτερα και πολυδιάστατα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα των ορεινών περιοχών.

Ανακύπτει έτσι ως θεμελιώδους σημασίας ζήτημα, το θέμα της διάκρισης των εννοιών: ορεινός Δήμος, ορεινή περιοχή, ορεινή Κοινότητα, μειονεκτική Κοινότητα. Είναι αναγκαία η αποσαφήνιση της σημερινής κατάστασης της θεσμικής κατοχύρωσης ενός Δήμου ως ορεινού, προκειμένου να είναι εφαρμόσιμες οι θετικές διακεκριμένες πολιτικές για τους Δήμους αυτούς.

Αν ανατρέξει κανείς στη διεθνή εμπειρία, θα διαπιστώσει ότι στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στις 21 Δεκέμβρη του '16 και συγκεκριμένα στην απόφαση 71234 για την βιώσιμη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών, αναφέρεται ότι ο ΟΗΕ ενθαρρύνει τα κράτη – μέλη του να υιοθετήσουν για το θέμα ένα μακροπρόθεσμο όραμα και ολιστικές προσεγγίσεις. Να αυξήσουν τις προσπάθειες για τον τερματισμό της φτώχειας σε όλες τις μορφές και διαστάσεις της και να αντιμετωπίσουν την επισιτιστική ανασφάλεια, τον υποσιτισμό, τον κοινωνικό αποκλεισμό και τον κίνδυνο καταστροφών στις ορεινές περιοχές.

Να ληφθεί υπόψη ότι μία προσέγγιση ολοκληρωμένου τοπίου που αντιμετωπίζει την διαχείριση των φυσικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων και των λεκανών απορροής και της αιφόρου διαχείρισης των δασών, καθώς και την ανθεκτικότητα στις κλιματικές μεταβολές, μπορεί να οδηγήσει στην βιώσιμη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών, των τοπικών ορεινών κοινοτήτων και στην αιφόρο χρήση των ορεινών πόρων. Από αυτή την άποψη, η προσπάθεια διαχείρισης των ορεινών περιοχών, είναι φανερό ότι δεν είναι ελληνικό θέμα. Είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα, που έχει επιστημονικό αντικείμενο για το οποίο υπάρχει πλούσια διεθνής εμπειρία.

Αφού ξεκινήσαμε, λοιπόν, από τον ΟΗΕ, ας προσπαθήσουμε να δούμε το πρόβλημα στην ευρύτερη γειτονιά μας. Οι ορεινές περιοχές στη νοτιοανατολική Ευρώπη, διαθέτουν έναν πολύ μεγάλο οικολογικό, πολιτιστικό, κοινωνικό και οικονομικό πλούτο. Αποτελούν σημαντικές πηγές βιοποικιλότητας και οικότοπων πανευρωπαϊκής σημασίας. Εμπεριέχουν προστατευόμενες περιοχές, εθνικά πάρκα και μνημεία της φύσης. Παράλληλα όμως, χαρακτηρίζονται ως οι φτωχότερες ζώνες της περιοχής.

Το σημαντικότερο στοιχείο στην κοινωνικοοικονομική προσέγγιση των περιοχών μας, είναι ότι διαθέτουν μεγάλα αναπτυξιακά αποθέματα, που μπορούν να αποτελέσουν το εφαλτήριο για την βιώσιμη ανάπτυξή τους.

Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των ορεινών περιοχών της νοτιοανατολικής Ευρώπης, δεν έχουν σύνορα. Εκτείνονται και διαπερνούν πολλές χώρες. Η διεθνής συνεργασία από αυτή την άποψη είναι πρωταρχικής σημασίας, καθώς η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ορισμένων από αυτές τις χώρες δεν έδωσε αποτελεσματική λύση.

Έχουμε καλές πρακτικές διεθνούς συνεργασίας ορεινών περιοχών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως η Σύμβαση των Άλπεων ή η Σύμβαση των Καρπαθίων. Με βάση τις διεθνείς στατιστικές, αν προσπαθήσουμε να χαρτογραφήσουμε τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά ακόμα και τις επιστημονικές έρευνες και μελέτες που γίνονται για την βιώσιμη ανάπτυξη των ορεινών ευρωπαϊκών περιοχών, θα παρατηρήσουμε ότι οι περισσότερες εντοπίζονται στην Ελβετία, τη Γαλλία, την Ιταλία και τη Γερμανία. Οι περιοχές της Βαλκανικής Χερσονήσου ουσιαστικά απουσιάζουν. Πρέπει κάτι να γίνει για αυτό.

Πρέπει να δημιουργήσουμε εθνικές στρατηγικές και σχέδια βιώσιμης ανάπτυξης στις ορεινές περιοχές. Στη χώρα μας απουσιάζει όμως ο εθνικός φορέας για την προστασία και ανάπτυξη των ορεινών περιοχών, στον οποίο συμμετέχοντας εκπρόσωποι των

συναρμόδιων Υπουργείων και των εθνικής εμβέλειας Ενώσεων (ΚΕΔΕ, ΕΝΠΕ), θα μπορούσαν, αξιοποιώντας τις έρευνες και μελέτες για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, εκτιμώντας τα προβλήματα των περιοχών αυτών, να πρότειναν συντονισμένα εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές αντιμετώπισής τους.

Η σύσταση Ινστιτούτου Ορεινής Πολιτικής, κατά αντιστοιχία του προβλεπόμενου στο άρθρο 208 του 3852, Ινστιτούτου Νησιωτικής Πολιτικής, θα μπορούσε να λειτουργήσει υποστηρικτικά στον εθνικό αυτό φορέα. Και εδώ σίγουρα θα μπορούσε κανείς να μιλήσει για άνιση μεταχείριση και αντισυνταγματικότητα. Τούτο άλλωστε επιβάλλεται από το Σύνταγμα.

Η διεθνής εμπειρία έχει να μας προσφέρει πολλές καλές πρακτικές και σε αυτό το θέμα. Δεν είναι τυχαίο, παραδείγματος χάρη, ότι η στρατηγική για την βιώσιμη ανάπτυξη στις Άλπεις, στηρίζεται σε Εθνικά Σχέδια, όπως τα περίφημα Mountain Park της Ελβετίας.

Στον στρατηγικό σχεδιασμό για την βιώσιμη ανάπτυξη των ορεινών Δήμων, δεν πρέπει να αποκλείεται κανείς. Στις μέρες μας δεν έχουμε την πολυτέλεια να αποκλείουμε παραγωγικές, κοινωνικές, οικονομικές ομάδες. Πρέπει όλοι οι φορείς των ορεινών περιοχών, Δήμοι και Περιφέρειες, παραγωγικοί, κοινωνικοί, περιβαλλοντικοί φορείς, μαζί με τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα, παράλληλα φυσικά και με το κεντρικό κράτος, να διαμορφώσουμε έναν ευέλικτο, αποτελεσματικό και σύγχρονο στρατηγικό σχεδιασμό για την ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

Ένα παράδειγμα καλής πρακτικής, ως χαρακτηριστικότερη ίσως περίπτωση, νομίζω ότι είναι αυτή της διαχείρισης του ορεινού όγκου των ιταλικών Άλπεων. Στην περίπτωση αυτή, δημιουργήθηκε ένα σχήμα στο οποίο συμμετείχαν σε τοπικό επίπεδο οι Δήμαρχοι και οι αιρετοί των Δήμων, τοπικά επιστημονικά στελέχη, επιστήμονες διαχείρισης των δασών, χωροτάκτες, αξιωματούχοι των Υπηρεσιών Πολιτικής Προστασίας, γεωγράφοι, τοπογράφοι. Σε

περιφερειακό επίπεδο, συμμετέχουν στελέχη από την Υπηρεσία Δασών της Περιφέρειας, ερευνητές, γεωλόγοι, στελέχη της Περιφερειακής Υπηρεσίας Πολιτικής Προστασίας και επιστήμονες και ερευνητές, που ως επιστημονικό αντικείμενο έχουν την αγροτική ανάπτυξη.

Τα στελέχη αυτά ασχολούνται κυρίως με τις δημογραφικές αλλαγές που συμβαίνουν στον ορεινό όγκο των Άλπεων και τις αλλαγές στην αγροτική οικονομία και τα δάση, τις περιβαλλοντικές αλλαγές, την οικονομική ανάπτυξη και τις συνέπειες που προκαλούνται από τις αλλαγές στις χρήσεις γης, στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Ένας επιπλέον λόγος που κανείς θα πρότεινε αυτό το μοντέλο διαχείρισης, είναι ότι για τις περιοχές αυτές, δεν έχουμε πλούσια και έγκυρα στατιστικά στοιχεία. Αυτό το πρόβλημα λοιπόν, μπορεί να λυθεί μέσω της συμμετοχής. Η σύγχρονη διεθνής διαχειριστική πρακτική των ορεινών περιοχών, μας υποδεικνύει επίσης ότι η ουσιαστική συμμετοχή όλων των (...) της ανάπτυξης στις ορεινές περιοχές, γίνεται σήμερα ακόμα περισσότερο αποτελεσματική, αν αξιοποιηθούν τα καινοτόμα εποπτικά εργαλεία, τα μέσα και οι δυνατότητες που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες. Και εδώ ίσως όσοι έχασαν την προσοχή τους, ίσως να την ξαναβρούμε, μαζί.

Νέες τεχνολογίες, κύριοι Υπουργοί. Και μιας και φτάσαμε σε αυτή τη μαγική λέξη, ας δούμε τι επικρατεί στους καθαρά, κυριολεκτικά, κατά το γράμμα του νόμου, ορεινούς Δήμους της χώρας. Ψηφιακά οργανογράμματα, προγράμματα που θα αναπτυχθούν αύριο, φίλε Γιάννη, δεν υπάρχει όμως, κύριοι Υπουργοί, το απαραίτητο προσωπικό, το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό στους ορεινούς Δήμους, που είναι επαρκώς εκπαιδευμένο, για να χρησιμοποιήσει τις νέες τεχνολογίες.

Αν κάνουμε μια ερώτηση στους 31 ορεινούς Δήμους, πόσοι έχουν έναν υπάλληλο πληροφορικής, πιθανότατα θα σας πουν αυτό που λέει ο Δημήτρης. Κανένας. Μιλάμε όμως για νέες τεχνολογίες.

Και μιλάμε και για προθεσμίες που πρέπει να τηρήσουμε, όπως όλοι οι άλλοι Δήμοι της χώρας, όπως ο Δήμος της Αθήνας, ο Δήμος της Λάρισας, ο Δήμος των Ιωαννίνων. Πρέπει και εμείς με την ίδια ταχύτητα, μέσα στις ίδιες προθεσμίες, να ανταποκριθούμε σε αυτά που μας ζητάτε. Πρέπει να γίνουμε μάγοι, πραγματικά. Δεν γίνεται.

Η Πολιτεία πρέπει να κατανοήσει λοιπόν, ότι η υποστελέχωση των Υπηρεσιών των Δήμων μας, ιδιαίτερα μάλιστα με εξειδικευμένο προσωπικό, καθιστά την Αυτοδιοίκηση Α΄ Βαθμού διαμελισμένη σε Δήμους διαφορετικών ταχυτήτων.

Χαίρομαι που άκουσα τη θέση σας, κύριε Υπουργέ. Είναι επιτέλους αυτό κατανοητό. Αλλά, ξέρετε, όπως και στο Παρανέστι, στην εξαγγελία σας, ήμουν διστακτική στο να πω ευχαριστώ για την εξαγγελία σας για το ότι θα μας δίνετε χρήματα στους ορεινούς Δήμους. Γιατί, κακά τα ψέματα, έχουμε συνηθίσει πολλά να ακούμε και λίγα να βλέπουμε. Για αυτό και ευχαρίστησα αφότου πήραμε τα χρήματα. Συγχωρήστε με αν είναι θράσος, αλλά πάρα πολλές φορές έχουμε ευχαριστήσει, χωρίς να έπρεπε να ευχαριστήσουμε τελικά.

Έτσι λοιπόν και τώρα, που έχω ακούσει ότι νοιάζεστε για αυτά τα προβλήματα, ότι συμερίζεστε αυτούς τους προβληματισμούς, θα σας πω και τότε ευχαριστώ, όταν θα δω να γίνονται πράξη αυτά τα οποία συμερίζεστε.

Και αυτό λοιπόν, αυτή η στέρηση στους ορεινούς Δήμους, δεν είναι γιατί υστερούν σε άτομα με όραμα, σε αυτοδιοικητικούς που δεν νοιάζονται. Μάλιστα θα έλεγα ότι είναι χαρακτηριστικό ότι στους ορεινούς Δήμους υπάρχουν πάρα πολλοί αιρετοί οι οποίοι έχουν αφήσει τα αστικά κέντρα και έχουν επιστρέψει σε αυτούς για να τους υπηρετήσουν. Είναι ένα άλλο παράδειγμα που δείχνει και αυτό κάποια πράγματα.

Οι δυσλειτουργίες αυτές, οφείλονται στο ότι από την κεντρική εξουσία δεν είχαμε την αντιμετώπιση που έπρεπε όσον αφορά τη στελέχωση αυτών των Δήμων.

Κινητικότητα. Ξέρετε πόσο έπληξε μόνο τους ορεινούς Δήμους και τα νησιά, το μέτρο της ενδοαυτοδιοικητικής κινητικότητας; Καμία μέριμνα δεν πήρε το κράτος τότε. Στο Δήμο Παρανεστίου, στα τέλη Αυγούστου του 2014, είχαν φύγει 8 από τους 14 υπαλλήλους. Ανέλαβα έναν Δήμο χωρίς ένα άτομο στην Οικονομική Υπηρεσία. Και δεν είμαι βέβαια το μοναδικό παράδειγμα. Υπάρχουν και άλλοι Δήμοι που αντιμετώπισαν τέτοια φαινόμενα. Πού ήταν το κράτος; Πού ήταν το κράτος το 2014 όταν γινόταν αυτό το έγκλημα στην Αυτοδιοίκηση; Αυτό το έγκλημα κατά των κατοίκων αυτών των περιοχών. Δεν υπήρχε η δυνατότητα ανάκλησης, δεν υπήρχε ο έλεγχος.

Ποιο είναι το έγκλημα που συντελείται σήμερα, κύριε Υπουργέ; Ξανακάνετε κινητικότητα, συνεχίζετε και εσείς με το ίδιο λάθος ή με διαφορετικό τρόπο, χωρίς να λαμβάνεται και πάλι υπόψη η γνώμη της Δημοτικής Αρχής για την κινητικότητα.

Πρόσφατα μέτρα που λήφθηκαν προς μετριασμό των συνεπειών λοιπόν, δήθεν των μνημονιακών απαιτήσεων, είχαν αρνητικές συνέπειες μόνο για τους ορεινούς Δήμους. Οι υπάλληλοί μας έφυγαν για να πάνε στα αστικά κέντρα, να πάνε στις Περιφέρειες, όπου τα πράγματα κατά κανόνα, από δουλειά τουλάχιστον, είναι πιο χαλαρά.

Την ίδια στιγμή, έχουμε ελάχιστους Αντιδημάρχους, διότι το κριτήριο είναι πληθυσμιακό. Δύο Αντιδήμαρχοι. 1.037.000 στρέμματα ο Δήμος. Άμα ξεκινήσει κανείς το πρωί, θα φτάσει το βράδυ στην άλλη μεριά. Αν εγώ είμαι σε ένα Συνέδριο, δεν θα υπάρχει κάποιος να υπογράψει στη μία Δημοτική Ενότητα να πάρει ένας άνθρωπος ένα πιστοποιητικό. Την ίδια στιγμή που όλοι κοπτώμεθα για την άμεση εξυπηρέτηση του πολίτη. Δεν πρέπει κανείς να το δει; Ανάλογα πάμε και στον αριθμό των ειδικών συνεργατών. Ένας ειδικός συνεργάτης.

Να πούμε για το ζήτημα των Γενικών Γραμματέων; Ο κύριος Κουρουμπλής είχε πει ότι θα έχουν Γενικούς Γραμματείς όλοι οι Δήμοι. Πάγωσε και αυτό, κύριε Υπουργέ. Να πούμε το αυτονόητο;

Αν κανείς πει σε έναν συνάδελφο Δήμαρχο μιας χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι δεν έχει έναν ιδιαίτερο γραμματέα, θα χρειαστεί να κάνει τουλάχιστον τρεις φορές μετάφραση. Γιατί θα νομίζει ότι τα αγγλικά του ή τα γερμανικά του δεν είναι καλά και δεν λέει σωστά αυτό που λέει. Και όμως, ρωτήστε τους ορεινούς Δήμους, πόσοι Δήμαρχοι έχουν έναν γραμματέα έξω από το γραφείο τους, για να κάνει τα τηλέφωνα τους τουλάχιστον, για να σηκώνει τα τηλέφωνα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Μόνοι μας.

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Μόνοι μας, λένε οι συνάδελφοι.

Υποστελεχωμένες και οι Κοινωνικές Υπηρεσίες. Εκεί που οι κάτοικοι όμως φορολογούνται ακριβώς με τον ίδιο τρόπο όπως και οι άλλοι συμπολίτες μας στην Ελλάδα. Η παροχή των υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι μονόδρομος. Και την ίδια στιγμή που το υπερασπίζομαι αυτό, αναρωτιέμαι πώς. Αν πρόκειται πάλι να μας δώσουν μία αρμοδιότητα χωρίς πόρους και χωρίς προσωπικό, δεν θα μπορέσουμε. Και είναι αυτό το μεγάλο ζητούμενο τελικά. Ζητάμε αρμοδιότητες γιατί βλέπουμε ότι δεν εξυπηρετούνται οι κάτοικοι αυτών των περιοχών ή και άλλων περιοχών και άλλα ζητήματα, αλλά όταν μας τις δίνουν, δεν μπορούμε να τις εκτελέσουμε. Γιατί μόνο αρμοδιότητες μας δίνονται, χωρίς τους πόρους.

Οι Δήμοι, ιδιαίτερα οι ορεινοί, μετά τον 3852, οι Τεχνικές μας Υπηρεσίες, ξέρετε καλά ότι πήγαν – οι πρώην ΤΥΔΚ που μας υποστήριζαν – στους Δήμους του Νομού. Αν ρωτήσετε τους ορεινούς Δήμους, ελάχιστοι είναι αυτοί που εξυπηρετούνται από το μητροπολιτικό Δήμο του Νομού. Και λίγοι αυτοί – χάρηκα με το παράδειγμα της Ηπείρου – λίγοι είναι αυτοί που μπορούν να εξυπηρετηθούν και από τις Περιφέρειες. Γιατί και εκείνοι μετρούν τη

δική τους διαχειριστική επάρκεια, μετρούν τα έργα που πρέπει να κάνουν, τα έργα που μπορούν να παρακολουθήσουν και, κακά τα ψέματα, αν δεν έχεις προσωπικό μέσα στο Δήμο, τα πράγματα δεν είναι ποτέ ίδια.

Η υποχρεωτική λοιπόν και διοικητική υποστήριξη των ορεινών Δήμων από τις έδρες των Νομών ή από όμορους Δήμους, εν πολλοίς έμεινε γράμμα κενό. Να σας πω ότι στη δική μου περίπτωση χρειάστηκε αλληλογραφία 6 – 7 μηνών για να καταλήξουμε ότι η διοικητική υποστήριξη για ένα έργο το οποίο παρακολουθούνταν... Προσέξτε. Έχω βρει, όταν ανέλαβα ως Δήμαρχος, ένα απενταγμένο έργο το οποίο ξαναζητήσαμε έλεγχο από τον ΕΣΠΕΛ. Το έργο παρακολουθούνταν και επιβλέπονταν από την πρώην ΤΥΔΚ. Δεν παραδόθηκε ποτέ στο Δήμο, στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου. Όταν έρχεται ο ΕΣΠΕΛ να κάνει έναν έλεγχο, απευθύνει το έγγραφο στο Δήμο και ο Δήμος το απευθύνει στον Δήμο του Νομού, διότι εκεί υπηρετούν όλοι οι επιβλέποντες του έργου. Και αυτοί λένε: δεν είμαστε υπεύθυνοι εμείς. Και εγώ πρέπει ξαφνικά να γίνω μάγος, να δω πώς ένα έργο του 2007, ενός άλλου Δήμου, που δεν επέβλεψε κανένας από τους υπαλλήλους του Δήμου, θα πρέπει να διευθετηθεί το πρόβλημά του. Αυτά είναι προβλήματα τραγικά.

Και να σας πω και το άλλο, μιας και μιλάμε για έργα. Είναι οι Δήμαρχοι των ορεινών Δήμων που θα κάτσουν στο εδώλιο του κατηγορουμένου, γιατί δεν έχουν βιολογικούς καθαρισμούς. Όχι γιατί αμέλησαν να τους λειτουργούν, αλλά γιατί δεν έχουν. Και όμως, είναι αυτοί οι Δήμοι για τους οποίους δεν υπάρχει χρηματοδοτικό εργαλείο, γιατί δεν έχουμε πληθυσμό πάνω από 2.000 κατοίκους. Δεν μας χρηματοδοτούν λοιπόν, γιατί δεν έχουμε τον απαραίτητο πληθυσμό οι οικισμοί μας, οι περισσότεροι ορεινοί Δήμοι, είναι δύσκολο να βρεις οικισμούς με 2.000 κατοίκους, δεν μπορείς να κάνεις βιολογικό, κάθεσαι όμως στο εδώλιο του κατηγορουμένου διότι έχεις παραβεί το νόμο.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Πληρώνεις και πρόστιμο.

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Και το πρόστιμο ο Δήμος και βεβαίως είναι και οι υποθέσεις που είναι στα δικαστήρια, οι οποίες θα μας κυνηγούν αργότερα, όταν ενδεχομένως θα έχουμε εγγόνια, ακόμη.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η πρωτοβουλία του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων του Υπουργείου και βεβαίως της ΕΕΤΑΑ, η συνεργασία της ΕΕΤΑΑ για την χρηματοδότηση μελετών, είναι πολύ σημαντική προσπάθεια, πραγματικά. Είναι ένα πολύ καλό βήμα. Πάλι όμως, όπως είχα πει και στη σύσκεψη που κάναμε με τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα της ΕΕΤΑΑ και τον Πρόεδρο του Ταμείου Παρακαταθηκών, πάλι ανακύπτει το ερώτημα: ποιες Τεχνικές Υπηρεσίες θα επιβλέψουν τις μελέτες, ποιες Τεχνικές Υπηρεσίες θα κάνουν τους διαγωνισμούς για τις μελέτες; Δεν μπορούμε να συγκροτήσουμε Επιτροπές, γιατί οι Επιτροπές που προβλέπει ο 4412 δεν μπορούν να στελεχωθούν στους Δήμους μας, διότι δεν έχουμε το απαραίτητο προσωπικό.

Θα πρέπει σίγουρα να επανεξεταστεί κάποια στιγμή το ζήτημα των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών. Υπάρχουν αυτή τη στιγμή ΚΕΠ τα οποία λειτουργούν μέσα στις έδρες πρώην Δήμων, τα οποία θα μπορούσε το προσωπικό τους να παρέχει υπηρεσίες και σε άλλες Τοπικές Κοινότητες. Μην έχετε την ανασφάλεια ότι μπορεί να γίνει κατάχρηση από τους Δημάρχους, γιατί το ακούσαμε και αυτό. Ότι μπορεί να γίνει κατάχρηση από τους Δημάρχους και να αλλοιωθεί ο θεσμός και ο τρόπος λειτουργίας των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών. Νομίζω ότι είναι πεποίθηση όλων των Δημάρχων ότι τα Κέντρα είναι μία πολύ σωστή δομή, η οποία αποφέρει, αποδίδει. Κανένας Δήμαρχος δεν είναι τόσο κουτός που να θέλει να χαλάσει μία καλή δομή για να κάνει κάποιου είδους κατάχρηση. Και να πω ότι αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στο σημερινό περιβάλλον που δεν μπορούμε να κάνουμε προσλήψεις.

Εκείνο που θα πρέπει όμως σίγουρα να δούμε, δεν ξέρω ποιο τρόπο θα βρείτε. Θα βρείτε έναν τρόπο. Πρέπει να βρείτε έναν

τρόπο. Πρέπει να μοριοδοτούνται στις προσλήψεις, οι κάτοικοι των ορεινών περιοχών. Γιατί μόνο αυτοί οι κάτοικοι δεν φεύγουν. Ξέρω το ζήτημα περί της συνταγματικότητας ή μη, υπάρχουν αποφάσεις, όμως σίγουρα θα υπάρχει και κάποιος τρόπος. Ο υπάλληλος που έρχεται από την Πάτρα, για παράδειγμα, στη Δράμα ή στην Ξάνθη, σε ένα ορεινό χωριό, είναι σίγουρο ότι κάποια στιγμή θα θελήσει να πάει να βρει την οικογένειά του. Θα κάνει παιδιά, δεν μπορεί να μείνει. Ερχόμαστε πολλές φορές αντιμέτωποι με ζητήματα μετατάξεων ουσίας, που σαν άνθρωποι μέσα μας λέμε ναι. Σαν Δήμαρχοι δεν μπορούμε να πούμε ναι, διότι θα διαλύσουμε για άλλη μια φορά το Δήμο.

Δεν είναι θέμα, βέβαια, δικό μας, προσωπικό. Προσωπικά έχω πάρει πάντα το κόστος να πω όχι, για να μην καταστραφεί ο Δήμος. Μέσα μου μη με ρωτάτε πώς το έκανα. Το έκανα όμως, γιατί έτσι έκρινα ότι πρέπει να γίνει. Όμως, δεν είναι το ζήτημα προσωπικό των Δημάρχων. Το ζήτημα είναι ότι αν δεν υπάρχει ισχυρή μοριοδότηση για την εντοπιότητα και την παραμονή σε αυτές τις περιοχές, δεν θα έχουμε ποτέ τη δυνατότητα να έχουμε προσωπικό.

Έκανα δύο φορές προκήρυξη για 8μηνη απασχόληση για έναν χειριστή. Έχω τρία μηχανήματα και έχω έναν οδηγό. Για το γκρέιτερ δεν υπάρχει οδηγός. Δύο φορές κάναμε προκήρυξη. Δεν έρχονται για 8 μήνες απασχόληση σε μία ορεινή περιοχή. Γιατί; Γιατί υπολογίζουν και τα κόστη των μετακινήσεών τους καθημερινά, δεν έρχεται κανείς με σύμβαση σε αυτές τις περιοχές.

Όσον αφορά τα οικονομικά ζητήματα, θα κάνω μία πολύ μικρή αναφορά, γιατί θα αναπτυχθούν αύριο από τον κύριο Καστρινό.

Ο υπολογισμός του πραγματικού λειτουργικού κόστους των ορεινών Δήμων, είναι ένα ζήτημα κεφαλαιώδους σημασίας. Μεγάλες αποστάσεις, τεράστια δίκτυα που έχουμε, μεγάλες συντηρήσεις δρόμων. Τα Δασαρχεία, ξέρετε πολύ καλά ότι δεν κάνουν τίποτα πλέον, δεν έχουν προσωπικό, δεν έχουν χρήματα, δεν έχουν

μηχανήματα. Αυτό τουλάχιστον αντιμετωπίζουμε οι περισσότεροι, το έχουμε συζητήσει επανειλημμένα στην Επιτροπή.

Ναι, αλλά είναι οι κάτοικοι των δικών μας περιοχών που βασανίζονται. Είναι οι αγρότες μας, είναι οι κτηνοτρόφοι, είναι οι υλοτόμοι μας. Ενίοτε μάλιστα τους λένε ότι: θα πάρετε αυτό το έργο να υλοποιήσετε, αλλά θα φροντίσετε εσείς να ανοίξετε το δρόμο. Και όταν πέφτει ο πρώτος ογκόλιθος από μία κατάπτωση, δεν μπορούν με τα υίμογ που έχουν να ανοίξουν τους δρόμους και ξαναέρχονται στο Δήμο. Πώς όμως, με τι χρήματα θα καθαρίζει ο Δήμος τα δασικά οδικά δίκτυα; Κάποτε είχαμε και ένα τέλος για τις βοσκήσιμες γαίες, σήμερα δεν έχουμε ούτε και αυτό. Μας το πήρατε και αυτό. Και ακόμα...

Χαμογελάτε, κύριε Υπουργέ, αλλά εμείς δεν μπορούμε να χαμογελάσουμε, γιατί εμείς ακόμα περιμένουμε τις Περιφέρειες να κάνουν τα σχέδια βοσκοϊκανότητας, να κάνουν τις μελέτες. Και μας ήρθε και το χαρτάκι να ενημερώσουμε τους κτηνοτρόφους για την κατανομή των βοσκοτόπων και να υπογράψουν οι Δήμαρχοι ως Περιφερειάρχες. Μας ήρθε και αυτό, να υπογράψουμε ως Περιφερειάρχες τη σύμβαση και να καλέσουμε τον... Ποιον να πω, ποιον έχω μπροστά μου; Τον Δημήτρη τον Τσιαντή, να τον καλέσουμε, που είναι κάτοικος τριών Νομών πέρα από εμάς, χωρίς άλλα στοιχεία και να του στείλουμε και συστημένη επιστολή, λέει, σε ποια διεύθυνση άραγε; Και ότι αν δεν το κάνουμε αυτό, θα μπορεί σαφέστατα να μας κατηγορήσει ο άνθρωπος αν χάσει μετά τις επιδοτήσεις του της επόμενης χρονιάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Αλίκη, να συνεχίσουμε στο...

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Ναι. Να μην τα πω;

ΟΜΙΛΗΤΕΣ: (εκτός μικροφώνου)

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Να τα πω; Κουρασθήκατε; Κουρασθήκατε.

ΟΜΙΛΗΤΕΣ: (εκτός μικροφώνου)

A. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Λοιπόν, το κριτήριο της κατανομής των ΚΑΠ και της ΣΑΤΑ, χάρηκα που το συμερίζεστε το θέμα, κύριε Υπουργέ.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

A. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Εν τω άμα και το θάμα.

Ένα παιδί... Είδατε πόση ήταν η θερμοκρασία σήμερα το πρωί εδώ. Και θα δείτε πώς θα είναι και το βράδυ. Το ξημέρωμα λοιπόν, οκτώ παρά, θα πρέπει αυτό το παιδάκι να πάει στο σχολειό του. Και απευθύνομαι σε όλους τους παρισταμένους πολιτικούς, Βουλευτές, πρώην Υπουργούς, νυν και επόμενους. Αυτό το παιδί λοιπόν, θα ξεκινήσει οκτώ παρά να πάει στο σχολειό του και η απόσταση που θα πρέπει να διανύσει, αν είναι μικρότερη από 2 χιλιόμετρα, θα πρέπει να την κάνει με τα πόδια. Και αν είναι πιο μεγάλο παιδί, αν είναι πιο μεγάλης ηλικίας, αν είναι πάνω από 1.200 μέτρα, πρέπει να την κάνει με τα πόδια. Σε ένα δρόμο που δεν έχει πιθανότατα και φωτισμό, που σίγουρα δεν έχει πεζοδρόμιο, που πολλές φορές είναι εθνικό δίκτυο, που πολλές φορές είναι από χωριό σε χωριό. Τις περισσότερες φορές. Έτσι ζουν και τα δικά σας παιδιά στις πόλεις; Τα δικά μου έζησαν και τα δύο σενάρια.

Πώς θα πω εγώ λοιπόν, έναν νέο άνθρωπο να έρθει και να κατοικήσει σε μια ορεινή περιοχή; Πόσοι νομίζετε αντέχουν να κάνουν αυτή την αλλαγή; Τι έχετε κάνει όλα αυτά τα χρόνια για αυτή την Ελλάδα; Τι έχετε κάνει όλα αυτά τα χρόνια για αυτή την Ελλάδα; Και δεν θα μιλήσω ούτε για κολυμβητήρια, ούτε για τις δυνατότητες τις πολιτιστικές, ούτε για τον αθλητισμό. Δεν θα μιλήσω για αυτά, γιατί μάλλον φαντάζουν πολυτέλεια να τα πει κανείς.

Η Πολιτεία ξεριζώνει λοιπόν κάθε παραγωγική δύναμη που υπάρχει στις ορεινές περιοχές. Τους κτηνοτρόφους με τον τρόπο που προανέφερα, τους αγρότες, τους νέους, γιατί μια νέα οικογένεια θέλει στοιχειώδη πράγματα για την οικογένειά της, για τα παιδιά της. Τα χρειάζεται. Δεν γίνεται. Είναι η ίδια η Πολιτεία αυτή που χρόνια τώρα δεν αποδίδει στην Αυτοδιοίκηση πόρους. Έχουμε

τα μεγαλύτερα δάση, όπως είπε πολύ σωστά ο Υπουργός. Τι έγιναν εκείνοι οι πόροι που κάποτε παίρναμε; Και με τα έσοδά τους τι κάναμε; Κάναμε δρόμους. Τα αποδίδαμε δηλαδή στον υλοτόμο, στην Υπηρεσία του, στον υλοτόμο, υπηρετούσαμε τον πολίτη πάλι. Στον κτηνοτρόφο.

Σήμερα οι νέοι εγκαταλείπουν και το επάγγελμα των γονιών τους, γιατί βλέπουν ότι δεν έχει μέλλον. Γιατί βλέπουν ότι είναι ένα μαρτύριο. Δεν είναι πια επάγγελμα, είναι μαρτύριο. Γιατί δεν υπάρχει μια Πολιτεία που να τους βλέπει. Και αυτό που κάποτε ένιωθαν την Αυτοδιοίκηση ως πρώτο θεσμό κοντά τους, ο Δήμαρχος, ο Δήμος είναι κοντά, τώρα δεν το έχουν και αυτό, γιατί έρχονται και τους λέμε: δεν έχουμε εμείς αρμοδιότητα. Να πάτε στην Περιφέρεια. Άντε γεια, λένε.

Κανένας λόγος, λοιπόν, για την κατοχύρωση κάποιων πόρων από το Δήμο, καμία απόδοση περιβαλλοντικών τελών από τη ΔΕΗ. Γιατί, δεν κατάλαβα, πρέπει να παίρνουμε τέλη από τα μικρά υδροηλεκτρικά έργα και να μην παίρνουμε από τα μεγάλα; Γιατί όχι; Γιατί δεν έχουμε καμία ευνοϊκή τιμολόγηση από τη ΔΕΗ; Τόσα πράγματα έχουμε κάνει στην Αυτοδιοίκηση. Ούτε καν στοιχεία ενημερωμένα δεν έχουμε όταν τα ζητάμε.

Μίλησαν για γεωτρήσεις, για τις μετατοπίσεις και τις επεκτάσεις, θα μιλήσουν και αύριο οι συνάδελφοι. Να προχωρήσω.

Είναι ανάγκη η αύξηση του μεριδίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, με προτεραιότητα στους μικρούς ορεινούς Δήμους που στερούνται διαχειριστικής επάρκειας και η απόδοση των πόρων του Πράσινου Ταμείου, ώστε να εξυπηρετεί το Ταμείο τους καταστατικούς σκοπούς του.

Στον τομέα των συγκοινωνιών, αναφέρθηκα ήδη. Είναι άμεσης προτεραιότητας ζήτημα η ανάγκη ρύθμισης που αφορά στρατηγικές επιλογές σχετικά με την υποστήριξη του αγροτικού χώρου. Επειδή η

ώρα έχει περάσει, δεν θα αναφερθώ σε αυτές, γιατί είμαι σίγουρη ότι θα το κάνει πάρα πολύ καλά αύριο ο κύριος Τζιαχρήστας.

Η αγροτιά είναι που ζει κυρίως σε αυτές τις περιοχές ακόμα, όμως ο άλλος μεγάλος δυνατός πόλος ανάπτυξης αυτών των περιοχών, είναι ο τουρισμός. Και ξέρετε όλοι ότι οι ορεινές περιοχές δεν έχουν τριτογενή τομέα μόνο μία εποχή. Έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τουρισμό τέσσερις εποχές το χρόνο.

Επί τη ευκαιρία, να σας καλέσω 13 με 15 Οκτωβρίου στο Παρανέστι, όπου θα έχουμε τους 11^{ους} Αγώνες Βουνού παρθένου δάσους Παρανεστίου. Μια προσπάθεια που ξεκίνησε και εξακολουθεί τώρα πια σε πάρα πολλές περιοχές στην Ελλάδα, με αγώνες βουνού, για να αναδείξουμε το μοναδικό παρθένο δάσος της Ευρώπης. Ήταν ο μόνος τρόπος που είχαμε βρει εκείνη την εποχή, το 2007, για να αναδείξουμε μια ομορφιά η οποία ακόμα σήμερα παραμένει ανεκμετάλλευτη, όπως και η ομορφιά εδώ και σε πολλές άλλες περιοχές.

Είναι αναγκαία λοιπόν η ενίσχυση από το Υπουργείο και η εφαρμογή προγραμμάτων όπως το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης για την επισκευή, βελτίωση και συντήρηση αγροτικών και δασικών δρόμων, μιας και από αλλού δεν υπάρχουν αυτές οι δυνατότητες.

Η δημιουργία ΚΕΠ για τους αγρότες. Επίσης, φαντάζομαι, θα αναφερθεί ο κύριος Τζιαχρήστας αύριο και θα προχωρήσω.

Στον τομέα της υγείας. Δύο ασθενοφόρα προμηθεύτηκε το Κέντρο Υγείας Παρανεστίου το 2015. Είπα, επιτέλους ένα 4Χ4 ασθενοφόρο, να μπορούμε να παίρνουμε έναν άνθρωπο που έχει πάθει κάτι, δυστυχώς, μέσα στον ορεινό όγκο. 2017, δεν έχει κανένα. Θαύμα. Από το 2003 πάλευα για ένα ασθενοφόρο. Ήρθαν το 2015 δύο και το 2017 δεν έχουμε κανένα. Θα με ρωτήσετε αν έχουμε οδηγούς; Όχι, δεν έχουμε. Να πούμε για τις περιοχές με τα Αγροτικά Ιατρεία που ξέρω από τα μέλη της Επιτροπής ότι αντιμετωπίζουν σοβαρότατο πρόβλημα;

Και ναι, ήταν καλό το μέτρο να μπορούν οι Δήμοι να υποστηρίξουν τους υπαλλήλους που έρχονται σε αυτές τις περιοχές. Με ποιο πόρο θα το κάνουμε; Θα βγούμε από τα σπίτια μας για να βάλουμε το γιατρό; Ευχαρίστως να το κάνουμε. Αν μπορούμε... Θα το κάναμε και αυτό. Αν μπορούμε.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Ναι, εμείς το ζητήσαμε και με πόρο όμως, κύριε Υπουργέ, δεν το ζητήσαμε σκέτο. Αυτό ήταν που είπα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Ναι, δύναται. Δύναται. Αλλά λέει, να καλύψουμε τη σίτιση... Να σας πω την αλήθεια; Προσωπικά η ίδια το ζήτησα στην Αλεξανδρούπολη από τον κύριο Κουρουμπλή. Και παίρνω την ευθύνη των λόγων μου. Γιατί το είχαμε συζητήσει στην Επιτροπή να μπορούμε.. Έτσι, κύριε Γκέτσιο; Να μπορούμε να δώσουμε κίνητρα, αλλά να μας δοθεί και κάποιος πόρος. Από πού θα τα δώσουμε αυτά;

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Λοιπόν, Αλίκη, να κλείσουμε. Να τα βάλουμε σε έναν κύκλο τα πράγματα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Εμένα ο δικός μου ρόλος είναι άχαρος και ξέρει ότι είναι φίλη μου και την αγαπάω και την εκτιμάω. Είναι πολύ άχαρος ο ρόλος μου.

Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Λοιπόν, θα τελειώσω, άλλωστε η εισήγησή μου είναι νομίζω διαθέσιμη έξω, οπότε δεν θα σας κρατήσω άλλο.

Στο τομέα των υποδομών, έχουμε πει, το ΦΠΑ στις ορεινές περιοχές νομίζω ότι θα πρέπει να έχει αν όχι ίση, τουλάχιστον ανάλογη αντιμετώπιση με αυτή που υπήρχε για τα νησιά. Στο τομέα της παιδείας και του πολιτισμού και του αθλητισμού, έχω ήδη κάνει κάποιες αναφορές. Κλείνουν τα σχολεία. Άλλο ένα μεγάλο πρόβλημα. Επειδή είναι λίγοι οι μαθητές. Και ακούω ότι σε κάποιες περιοχές και με έναν ή δύο μαθητές, λειτουργούν νηπιαγωγεία. Σε άλλες όχι. Δεν θα έπρεπε να το δούμε και αυτό;

Στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Αν ανατρέξει κανείς και δει τις χρηματοδοτήσεις των Δήμων για την πολιτική προστασία – και δεν αναφέρομαι στο σήμερα, αναφέρομαι διαχρονικά, από το 2003 που ασχολούμαι – αν δει κανείς τις χρηματοδοτήσεις για την πολιτική προστασία και την πυροπροστασία, μπορεί ο Δήμος που έχει τη μεγαλύτερη δασοκάλυψη, με 90% δασοκάλυψη, να παίρνει ίσα ή και λιγότερα χρήματα με ένα Δήμο που έχει έκταση το 1/5 της έκτασής του και μπορεί καθόλου ή ένα περιστατικό μικρό δάσος.

Θα μου επιτρέψετε να πω... θα ήθελα να πω κάτι και για τη θέση της γυναίκας στις ορεινές περιοχές. Είναι ένα ζήτημα το οποίο θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό και είναι χρέος μου να το αναπτύξω. Την εισήγησή μου θα την δείτε αναλυτικά στην εισήγηση που έχει κυκλοφορήσει, για να μη σας κουράσω με αυτή.

Θεωρώ όμως χρέος μου να πω ότι πρέπει, ξεκινώντας από εμάς τους ίδιους τους αυτοδιοικητικούς, τους Δημάρχους, θα πρέπει να εμπιστευόμαστε τις γυναίκες, γιατί η θέση της γυναίκας στην ορεινή Ελλάδα είναι ακόμα πιο ιδιαίτερη από ότι στα αστικά κέντρα. Και οι δυνατότητες που έχει ο γυναικείος πληθυσμός, το ξέρετε πώς βρέθηκαν όσες γυναίκες βρέθηκαν να ασχολούνται με τα κοινά και τι έχουν αποδώσει οι περισσότερες από αυτές, πάντως οι γυναίκες τις οποίες Δήμαρχοι εμπιστεύτηκαν και τους έδωσαν ρόλους ευθύνης και όχι μόνο κάποιους τομείς που παραδοσιακά θεωρούνται γυναικείοι, έχουν αποδώσει αποτελέσματα.

Και νομίζω ότι η γυναίκα, ειδικά στην ορεινή Ελλάδα, πρέπει να τη δούμε ξεχωριστά, με ότι μπορούμε να κάνουμε για αυτήν και για την υποστήριξή της, αλλά και τη θέση της γυναίκας στην Αυτοδιοίκηση πρέπει να τη δούμε με τον ιδιαίτερο τρόπο που περιγράφεται αναλυτικά στην εισήγησή μου.

Μία αιχμή μόνο θα κάνω όσον αφορά τον εκλογικό νόμο. Δεν είναι ένα θέμα στο οποίο θέλω ακόμη να μπω, αλλά επειδή αναφερθήκατε, κύριε Υπουργέ. Η διεθνής εμπειρία λέει ότι σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες, το εκλογικό σύστημα στις ορεινές

περιοχές είναι διαφορετικό. Το έχετε σκεφτεί καθόλου; Δεν έχω ακούσει κάτι. Θα με ενδιέφερε να έχω μία εικόνα του τι σκέφτεστε για αυτό. Είναι το ίδιο δηλαδή να κατεβάζει κανείς ένα ψηφοδέλτιο στο Δήμο της Αθήνας ή στο Δήμο των Λαρισαίων και το ίδιο είναι στην Κόνιτσα ή στο Παρνεόστι ή στο Βιάννο;

Όπως βλέπετε, έχω παραλείψει αρκετά πράγματα.

Κλείνοντας λοιπόν, θα ήθελα να βεβαιώσω όλους τους συναδέλφους που καταθέτουν ψυχή για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε, που για τους συναδέλφους άλλων ευρωπαϊκών χωρών, όπως είπα, θα ήταν δυσνόητο να τα καταλάβει κανείς, ότι η προσπάθειά μας αξίζει τον κόπο. Η ουσιαστική ενδυνάμωση των ορεινών Δήμων, με σαφή οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων τους, αρμοδιοτήτων που πραγματικά θα μπορούν να υλοποιούν και βεβαίως με πόρους και θεσμικές διαδικασίες σεβαστές από όλους, είμαι βέβαιη ότι θα αλλάξει την προοπτική αυτών των περιοχών. Αξίζει να αγωνιστούμε για αυτό. Σας βεβαιώνω, συνάδελφοι, αξίζει να αγωνιστούμε, παρά τις δυσκολίες.

Και μου έδωσε έναυσμα ο κύριος Υπουργός, ο κύριος Τσιρώνης, να χρησιμοποιήσω και άλλη μία ρήση του Δημάρχου του Νευροκοπίου. Κάποια στιγμή, σε μία δύσκολη στιγμή, μου είπε: Αλίκη, η κατάσταση... Είναι και στρατηγός και αυτός, έχει όμως πολύ καλές ατάκες. Μου είπε: Αλίκη, η κατάσταση είναι, εγκαταλείψατε και επιβιώσατε. Έτσι περιέγραψε μια στιγμή την κατάσταση που βιώνει ένας Δήμαρχος ορεινής περιοχής. Βεβαίως δεν έχει εγκαταλείψει, είναι στις επάλξεις.

Σας διαβεβαιώνω λοιπόν, πως αξίζει τον κόπο, γιατί η ανάπτυξη των ορεινών περιοχών της χώρας δεν είναι μονοσήμαντη υπόθεση. Έχει θετικό πρόσημο για το σύνολο της χώρας μας. Τη σύγχρονη εποχή της οικονομικής κρίσης, είναι καιρός να δώσουμε μια δεύτερη ευκαιρία στον κάθε Έλληνα, την κάθε Ελληνίδα που συρρικνώνεται στα αστικά κέντρα αναζητώντας καλύτερες

προοπτικές που δεν έρχονται, φροντίζοντας για τις περιοχές καταγωγής τους, που διαθέτουν έναν ανεκμετάλλετο εθνικό πλούτο, τον οποίο όλοι μαζί, κράτος, Αυτοδιοίκηση, παραγωγικοί φορείς, μπορούμε να αξιοποιήσουμε για να πετύχουμε την πολυπόθητη ευημερία που βρίσκεται μπροστά μας, αρκεί να το αποφασίσουμε.

Θα επιμένουμε για να επανασχεδιάσουμε εκείνες τις κρίσιμες πολιτικές για την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική μέριμνα και αλληλεγγύη, την δημόσια υγεία, ώστε με ισονομία και ισότιμο ρόλο να μπορούν και οι ορεινές περιοχές της Ελλάδας να συμμετέχουν, με σεβασμό στις θεμελιώδεις αρχές του Συντάγματος, στην ανάπτυξη της χώρας. Η ορεινή Ελλάδα έχει τη δύναμη να ξανά αναστήσει την ελπίδα και να ανεβάσει ψηλά, στη θέση που της αξίζει, τη χώρα μας. Αρκεί να το πιστέψουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ και ευχαριστώ όλα τα μέλη της Επιτροπής μου για την υποστήριξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε την κυρία Σωτηριάδου, τη Δήμαρχο, για την τόσο εμπειριστατωμένη ανάλυση του θέματος των ορεινών Δήμων.

Εγώ είχα δύο φορές το άχαρο προνόμιο να σε διακόψω. Ξέρεις πόσο σε αγαπώ και σε εκτιμώ, όμως πρέπει να τρέξει το πρόγραμμα, το οποίο ήδη έχει πάει πίσω. Είναι 14.20, να κάνουμε μία εκτίμηση γύρω στις 15.30 να... όχι γύρω, στις 15.30 να ξεκινήσουμε, είναι πλήθος...

Μη φεύγετε, σας παρακαλώ πολύ, δεν ολοκληρώσαμε.

Είναι πολλοί και σημαντικοί οι ομιλητές, θα ήθελα λοιπόν να σας παρακαλέσω 15.30 ακριβώς να ξεκινήσουμε.

Θα ήθελα τώρα να καλέσω τον Πρόεδρό μας, τον κύριο Πατούλη, να δώσει κάποια αναμνηστικά στους συναδέλφους.

Κύριε Πρόεδρε.

(απονομή αναμνηστικών)

Α' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Να σας πω λίγο τη διαδικασία για να μπορούμε να συνεννοηθούμε πώς θα το τρέξουμε.

Καταρχήν, όπως σε κάθε Συνέδριο, μετά θα έχουμε παρεμβάσεις. Έχετε μέσα την κάρτα τη γνωστή. Προφανώς θα είναι κάποιοι που θα κάνουν και ερωτήσεις. Ας τα καταθέσετε εδώ στο Προεδρείο για να τα βάλουμε σε μια σειρά.

Από εκεί και πέρα, θα αλλάξουμε λίγο τη σειρά, καθαρά για λόγους να εξυπηρετήσουμε τον κύριο καθηγητή. Θα προηγηθεί ο κύριος Καλιαμπάκος, ο Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με θέμα: Σημεία συγκρότησης μιας κοινής στρατηγικής για την αναπτυξιακή αναγέννηση των ορεινών περιοχών.

Μετά την εισήγησή του και προκειμένου να μπορέσει να φύγει άμεσα, κατ' εξαίρεση, θα δεχτεί δύο-τρεις ερωτήσεις, διευκρινίσεις, για να τον αποδεσμεύσουμε. Και μετά θα συνεχίσουμε κανονικά το πρόγραμμα.

Κύριε Καθηγητά, είμαστε στη διάθεσή σας.

Δ. ΚΑΛΙΑΜΠΑΚΟΣ: Γεια σας. Να συστηθώ. Λέγομαι Δημήτρης Καλιαμπάκος. Είμαι Καθηγητής στο Πολυτεχνείο, όπως είπε ο Πρόεδρος. Αλλά η βασική ιδιότητα με την οποία είμαι σήμερα εδώ, είμαι ο Διευθυντής του Μετσόβιου Κέντρου Διεπιστημονικής Έρευνας.

Μου έκανε εντύπωση ότι σε όλες τις ομιλίες που αναφέρθηκαν στις ορεινές περιοχές, δεν φαίνεται να είναι γνωστό καν ότι υπάρχει ένα ερευνητικό κέντρο που ασχολείται μόνο με τις ορεινές περιοχές. Οι Ηπειρώτες το ξέρουν πάρα πολύ καλά. Για τους Ηπειρώτες είναι μια πραγματικότητα που ίσως άλλαξε ορισμένα πράγματα εδώ στην περιοχή. Όχι στην Κόνιτσα μόνο. Δηλαδή κοιτάξτε λίγο, αυτή είναι η Ήπειρος και αυτά είναι για κάθε μια ορεινή περιοχή της Ηπείρου

ξεχωριστή ανάλυση από ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Πολυτεχνείου, αφιερωμένο στις ορεινές περιοχές. Απλώς είναι ένα πολύ καλό παράδειγμα πόσο ξεχωριστά μπορεί να είναι άνθρωποι που δουλεύουν τα ίδια πράγματα.

Ήταν τόσο φτωχές οι παρουσιάσεις όσον αφορά συγκεκριμένα τις ορεινές περιοχές, όχι απλώς από την άποψη της εμπειρίας των προβλημάτων, αλλά που να συνολικοποιούν την κατάσταση, που να λένε στον άλλον ότι ξέρετε, δεν είμαστε μόνο κάποιοι από αυτούς που γκρινιάζουν, γιατί όλοι γκρινιάζουν σήμερα, όλοι έχουν προβλήματα και όλοι έχουν μεγάλα προβλήματα. Και στο επίπεδο των κοσμητικών επιθέτων δεν κερδίζει κανένας. Εκείνο που χρειάζεται είναι μια καλύτερη ανάλυση του τι συμβαίνει και αν υπάρχει, ποιος είναι ο δρόμος διεξόδου.

Με αυτό θα ασχοληθώ σε αυτό το ένα τέταρτο-είκοσι λεπτά που έχω στη διάθεσή μου.

Δηλαδή, το ξανά λέω, άκουγα τις εισηγήσεις, άκουγα ένα πολυβόλο προβλημάτων, γιατί είναι πραγματικά τα προβλήματα. Αλλά ξέρετε, όταν είναι ένα εκατομμύριο τα προβλήματα, αν λύσεις τρία από αυτά, παραμένουν άπειρα, και δεν συνιστούν πάλι διαφορά.

Με κάποιο τρόπο λοιπόν, πρέπει να βρούμε τον τρόπο για να αρχίσουν να λύνονται πολύ περισσότερα προβλήματα. Και σίγουρα ο τρόπος είναι το βήμα που ήδη έχετε κάνει. Δηλαδή οι ορεινές περιοχές να αποκτήσουν στην πράξη κοινή γλώσσα, κοινή πολιτική και κοινές διεκδικήσεις. Αλλά συγκεκριμένες διεκδικήσεις.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει τεράστια δύναμη στο βαθμό που ενωθεί και χτυπήσει συγκεκριμένα σε συγκεκριμένους στόχους.

Θα προσπαθήσω από τους άπειρους στόχους να δούμε ποια πρέπει να είναι εκείνα τα πρώτα βήματα που θα μπορούσαν πιθανά να μαζέψουν τις ορεινές περιοχές σαν ορισμένα βασικά ζητήματα διεκδίκησης.

Κοιτάξτε, αυτός είναι ο χάρτης της Ευρώπης. Η Ευρώπη είναι απέραντες πεδιάδες, εκτός από βουνά στα νότια και στα βόρεια. Αυτά είναι δηλαδή... Και ο χάρτης αυτός, και ο πίνακας αυτός δείχνει την πραγματικότητα, που λέει ότι Νορβηγία, η πιο ορεινή χώρα, Ελβετία η δεύτερη, Σλοβενία, και Ελλάδα, οι χώρες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην πρώτη θέση, 78%.

Αυτή την πραγματικότητα, ότι η Ελλάδα σε ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της είναι βουνά, αναφέρθηκε προηγουμένως, αποτυπώνεται στο σύνταγμα. Στο σύνταγμα λοιπόν... Όπως επίσης και ο νησιωτικός χαρακτήρας της Ελλάδας. Στο άρθρο 106, που από εκεί πρέπει να ξεκινάμε, επίμονα και σταθερά, μέχρι να αλλάξουν τα πράγματα, λέει ότι χρειάζεται ειδική μέριμνα, ειδική διοικητική μέριμνα, για τις ορεινές και νησιωτικές, και για τις παραμεθόριες περιοχές. Ανδρέα, εμείς (...) μαζί.

Αλλά ειδική μέριμνα, η Ελλάδα δεν είναι Ελλάδα, λέει αλλού, στην αιτιολογική έκθεση, μακριά από την ορεινότητά της και τη νησιωτικότητά της.

Όμως πριν πούμε το τι συμβαίνει στην Ελλάδα. Είναι καλό να έχουμε στο νου μας ότι αυτό το οποίο διαμορφώνεται ως πραγματικότητα τα τελευταία πενήντα-εξήντα χρόνια, δεν ήταν πάντα έτσι. Για την ακρίβεια, τα προηγούμενα 400 χρόνια η Ελλάδα ήταν βασικά η ορεινή Ελλάδα. Δηλαδή η Ελλάδα ζούσε, ανέπνεε και αναπτυσσόταν στα βουνά. Οι κατακτητές είχαν πιάσει τους κάμπους και τα λιμάνια, η ελεύθερη Ελλάδα ανέπνεε στα βουνά, και εκεί αναπτυσσόταν και παραγωγικά.

Κάναμε πριν σχεδόν ένα μήνα μία υπέροχη συζήτηση εδώ για τη φυσιογνωμία της Κόνιτσας και τις προοπτικές της. Ξέρετε πόσο πραγματική ανάλυση θέλει κάθε ξεχωριστή περίπτωση ορεινής περιοχής για να βρει το δρόμο της; Αυτό μόνο αν το δείτε στα παραδείγματα μπορείτε να σας πείσω, δεν θα μπω σε αυτό. Όμως λέγαμε για την Κόνιτσα ότι ήταν αστικό κέντρο στα βουνά, ήταν ανεξάρτητο αστικό κέντρο μακριά από τα Γιάννενα. Ήταν οι

Κονιτσιώτες. Αυτό είχε μια μεγάλη ιστορία και μια μεγάλη δυναμική πίσω του.

Επομένως, επιστρέφω και λέω ότι η Ελλάδα αναπτυσσόταν στα βουνά και ήρθαν τέσσερα μεγάλα χτυπήματα, πιο συγκεκριμένα, ο Παγκόσμιος Πόλεμος, πρώτος, δεύτερος, δεύτερο, ο εμφύλιος που ακολούθησε, και μετά το τσουνάμι της αστυφιλίας και της μετανάστευσης και στράγγιξε τη ζωή από τα βουνά.

Αυτό, θυμάστε μια εισήγηση ίσως, το είπε ο κύριος Τσιρώνης, λέει τι γίνονται οι άνθρωποι; Εκεί θα δούμε. Γιατί χωρίς ανθρώπους τα βουνά δεν έχουν νόημα.

Ρίξτε μια ματιά σε αυτόν τον πίνακα. Αυτές είναι οι μεταβολές του πραγματικού πληθυσμού σε ορεινές περιοχές. Λέει ότι στη δεκαετία του '40, '41-'50, πόλεμος και εμφύλιος, οι ορεινές περιοχές έχασαν το 16% του πληθυσμού τους. Λέει επίσης ότι στη δεκαετία του '60-'70, με το διπλό χτύπημα αστυφιλία και μετανάστευση, έχασαν άλλο ένα 21%. Λέει ο πίνακας αυτός ότι μετά αρχίζουν τα πράγματα να ισορροπούν, έχουμε απώλειες στις ορεινές περιοχές, μείον 5, μείον 1% το '81-'91, 1% αύξηση το '91-2001, δηλαδή μια σταθεροποίηση του πληθυσμού στις ορεινές περιοχές και μια μικρή αύξηση του πληθυσμού στις ημιορεινές περιοχές

Προσέξτε τώρα, κάτι το οποίο είναι εξαιρετικά ανησυχητικό. Τη δεκαετία 2001-2011, έχουμε μια νέα δραματική μείωση των ορεινών περιοχών. Χωρίς αυτό το νούμερο ως νούμερο, κανένας δεν πρόκειται μόνο με δραματικά κοσμητικά επίθετα να αλλάξει γνώμη για τις ορεινές περιοχές ή να καταλάβει το επείγον του θέματος.

Βεβαίως εσείς ξέρετε ότι ο πραγματικός πληθυσμός δεν είναι και τόσο πραγματικός. Είναι ο πληθυσμός που απογράφεται την ημέρα της απογραφής. Και βεβαίως το '11 που ήταν αυτός ο πληθυσμός, είχαν στενέψει τα πράγματα, είχε φοβηθεί ο κόσμος και

δύσκολα πήγαινε στο χωριό του μόνο και μόνο για να γραφτεί ότι το χωριό έχει κάποιο μικρό πληθυσμό.

Για αυτό πήραμε και το μόνιμο πληθυσμός, αυτός δηλαδή που δηλώνει ως μόνιμος πληθυσμός στις ορεινές περιοχές. Μείον 9% στο μόνιμο πληθυσμό την τελευταία 10ετία. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Επαναλαμβάνω και θα το επαναλαμβάνω κουραστικά και μέχρι τέλους, είναι τελείως διαφορετικό να μιλάς με κοσμητικά επίθετα και τελείως διαφορετικό να αποδεικνύεις αυτό το οποίο λες.

Στη συζήτηση με την πολιτική ηγεσία η φράση που λέει ότι είμαστε άσχημα, δεν λέει απολύτως τίποτα. Λέει ότι χάσαμε 10% του πληθυσμού την τελευταία 10ετία, είναι ένα πολύ συγκλονιστικό επιχείρημα. Σε συνδυασμό με αυτό που λέει το σύνταγμα, ότι έπρεπε να έχεις πάρει ειδική μέριμνα.

Πάμε λίγο παρακάτω. Αυτός ο πίνακας λέει πολύ περισσότερα λόγια από όλα τα κοσμητικά επίθετα μαζί. Ένας πίνακας. Για να τον δούμε λίγο.

Μέσο οικογενειακό εισόδημα στις ορεινές περιοχές, με πολύ μεγάλη δυσκολία, γιατί βεβαίως η ορεινότητα έχει πρόβλημα στον ορισμό της, αλλά το Πολυτεχνείο έχει κάνει πολύ περισσότερα βήματα στον ορισμό της ορεινότητας και επομένως υπάρχει υποδομή για το τι πρέπει να προτείνουμε για ορεινότητα, δεν είμαστε δηλαδή στη φάση πρέπει να λύσουμε. Είμαστε στη φάση ότι υπάρχει η υποδομή και πρέπει να γίνει αποδεκτή.

Με βάση λοιπόν τον ορισμό του Πολυτεχνείου για την ορεινότητα και τις έρευνες του Πολυτεχνείου, υπάρχει μια καταγεγραμμένη διαφορά στο οικογενειακό εισόδημα πάνω από 15% στις ορεινές περιοχές. Τι σημαίνει αυτό. Σημαίνει, για να έχουμε λίγο μια αίσθηση των μεγεθών, η κρίση η οποία έσπασε τα πόδια στην ελληνική κοινωνία, είχε σαν αποτέλεσμα μια μείωση, μια μέση μείωση του οικογενειακού εισοδήματος, κατά ένα 25%. Μια μέση μείωση στο ΑΕΠ πείτε, έτσι; Οι ορεινές περιοχές κουβαλάνε

μια δεύτερη τέτοια κρίση μόνιμα στις πλάτες τους, της τάξεως του 15%. Αυτό είναι το πρώτο στοιχείο.

Το δεύτερο στοιχείο, όσον αφορά τον πληθυσμό άνω των 50 ετών. Οι λοιπές ηπειρωτικές περιοχές 37%, 48% στις ορεινές περιοχές. Γήρανση του πληθυσμού με νούμερα πια.

Πληθυσμός με ανώτατη εκπαίδευση 29% μέσος στην Ελλάδα, 12% στις ορεινές περιοχές. Γυμνή από στελεχιακό δυναμικό που μένει στις ορεινές περιοχές, με νούμερα όμως.

Τρίτο στοιχείο. Απασχολούμενοι 38% στον μέσο πληθυσμό, 28% στις ορεινές περιοχές. Πολύ χαμηλά τα νούμερα και τα δύο, αλλά η διαφορά των ορεινών περιοχών πια γίνεται ανάγλυφη με νούμερα.

Και κάτι άλλο, επειδή άκουσα και διάφορα γλαφυρά για τις νέες τεχνολογίες. 55% χωρίς σύνδεση οικογένειες στο υπόλοιπο της Ελλάδας, 82% στις ορεινές περιοχές. Εκεί που το θέμα της σύνδεσης με τον υπόλοιπο κόσμο είναι ζωτικής ανάγκης.

Εκεί, σκεφτείτε οι Δήμαρχοι που είναι εδώ, όταν κάνουμε τα μεγάλα βήματα προς τα εμπρός, λέμε ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες βασικά πρέπει να εφαρμοστούν πρώτα από όλα στις ορεινές περιοχές, γιατί εκεί υπάρχει ανάγκη. Το να δείχνει ένας με μια φωτογραφία σε ένα κινητό το πρόβλημα τον Δήμαρχο, που πια αναπτύσσεται, εμείς το ξεκινήσαμε, πού είναι ο Μίγδος; Έφυγε ο Μίγδος; Θα του βάλω απουσία. Το ξεκινήσαμε στο Καραϊσκάκη, έναν από τους πιο απομονωμένους Δήμους στην Ελλάδα. Στο Δήμο Καραϊσκάκη. Εκεί λοιπόν, σε αυτές τις περιοχές, το πρόβλημα της ψηφιακής απομόνωσης είναι επίσης πολύ έντονο. Με νούμερα πια.

Δεν θα μείνω στα προβλήματα, γιατί σίγουρα τα ζείτε τόσο έντονα που τα ξέρετε καλύτερα από εμένα. Θα επικεντρώσω την ομιλία μου κατά τη γνώμη μου στο ποια πρέπει να είναι τα κοινά βήματα που πρέπει να αποφασίσουν οι ορεινές περιοχές για να έχουν καλύτερες προοπτικές.

Πριν ας απαντήσουμε στο εξής ερώτημα. Υπάρχει ειδική μέριμνα για τις ορεινές περιοχές στην Ελλάδα; Υπάρχει μια πολύ ωραία... πάλι θα προσπαθήσω να αποδείξω τι λέω. Υπάρχει μια βασική, ένα βασικό ευρωπαϊκό πρόγραμμα, το Nordregio, το 2004. Ήταν πρόγραμμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, για να καθορίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση την πολιτική της για τις ορεινές περιοχές. Κατέταξε λοιπόν τις χώρες τις ευρωπαϊκές σε τέσσερα επίπεδα, με βάση το ερώτημα αν έχουν ειδική πολιτική για τις ορεινές περιοχές. Λέει, πρώτο επίπεδο αυτές οι χώρες οι οποίες έχουν ολοκληρωμένη πολιτική για τις ορεινές περιοχές. Αυτές οι χώρες έχουν ειδικούς νόμους. Θα τις βρούμε παρακάτω ποιες είναι. Έχουν mountain laws. Ειδικούς νόμους συνολικούς για τις ορεινές περιοχές.

Δεύτερον. Αν δεν έχεις κάτι τέτοιο, ένα δεύτερο επίπεδο συγκρότησης πολιτικής είναι να έχεις σε πολλούς τομείς άποψη και πρόταση για τις ορεινές περιοχές, δηλαδή πολυτομεακή πολιτική για τις ορεινές περιοχές.

Τρίτο. Αν δεν έχεις πολυτομεακή πολιτική, ας έχεις ένα τομέα. Τομεακή πολιτική για τις ορεινές περιοχές.

Και τέταρτον, να μην έχεις τίποτα.

Το 2004 η πρώτη ορεινή χώρα της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατατάχθηκε στην τέταρτη κατηγορία.

Από τότε μέχρι σήμερα αυτά τα οποία αναφέρθηκαν, τα δειλά βήματα, κάποια μέτρα σποραδικά, δεν επιτρέπουν καν την Ελλάδα να διεκδικεί ότι πέρασε από την κατηγορία τέσσερα στην κατηγορία τρία. Γιατί δεν έχει σε κανέναν τομέα αυθεντική ολοκληρωμένη πολιτική για τις ορεινές περιοχές. Να τα λέμε καθαρά. Γιατί αν τα λέμε περίπου δεν θα ξέρουμε ούτε τι παλεύουμε, ούτε τι έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Η Ελλάδα λοιπόν, έξω από τον μεγάλο συναισθηματισμό και τα πολλά λόγια και τα μπράβο και τα ζήτω και παιδιά μπράβο, παλέψτε, κατατάσσεται ακόμη στην κατηγορία 4 όσον αφορά την

ολοκληρωμένη πολιτική για τις ορεινές περιοχές. Εντάξει, σας μαύρισα και εγώ την καρδιά.

Θέλω να μείνω σε τέσσερα πράγματα, που κατά τη γνώμη μου μπορούν να διεκδικηθούν. Το πρώτο πράγμα. Τέσσερις άμεσοι στόχοι. Κατά τη γνώμη μου οι ορεινοί Δήμοι δεν πρέπει να ζητήσουν τίποτα λιγότερο από το να διαμορφωθεί άμεσα συνολική πολιτική για τις ορεινές περιοχές. Δηλαδή, αν πάμε με τη γραμμή από το 4 να πάμε στο 3, στο 2, για να είμαστε κάποτε στο 1, τότε ανεπιστρεπті θα έχουμε χάσει το παιχνίδι του να ζήσουν οι ορεινές περιοχές.

Το βασικό μας αίτημα είναι το εξής, πρέπει να είναι το εξής. Οι ορεινοί Δήμοι πρέπει να απαιτήσουν η Πολιτεία να διαμορφώσει συνολική γραμμή για τις ορεινές περιοχές, δηλαδή νόμο για τα βουνά.

Δεν είναι εδώ ο κύριος Τσιρώνης. Για αυτό επέμενα να ακουστούν ορισμένα πράγματα την ώρα που είναι η πολιτική ηγεσία εδώ. Απόρησε πάρα πολύ γιατί ο Ολλανδός δεν ήξερε καν ότι η Ελλάδα έχει βουνά. Οι χώρες οι οποίες έχουν βουνά στα οποία στηρίζεται η ανάπτυξή τους, δηλαδή Γαλλία, Ελβετία, Ιταλία και Ισπανία λίγο αργότερα, έχουν ολοκληρωμένη πολιτική για τις ορεινές περιοχές από τη δεκαετία του '70. Τα πράγματα δεν έρχονται και ανεκδοτολογικά δεν αντιμετωπίζονται.

Το βασικό στοιχείο λοιπόν είναι να διαμορφωθεί μια συνολική πολιτική. Αν πάμε να παίξουμε το παιχνίδι με το ένα εκατομμύριο προβλήματα, δεν θα έχουμε καν την αίσθηση ότι τα πράγματα προχωράνε μπροστά. Πρέπει να αλλάξει συνολικά το πλαίσιο αντιμετώπισης των ορεινών περιοχών και αυτό γίνεται μόνο με μια ολοκληρωμένη πολιτική, η οποία θα διαπερνά όλους τους τομείς και όλα τα ζητήματα. Αλλά ποια πολιτική είναι αυτή;

Πριν δούμε το θέμα ποιας πολιτικής, κατά τη γνώμη μου υπάρχει ένα απαραίτητο βήμα. Υπάρχει ως τυπική κατά τη γνώμη μου ανταπόκριση σε αυτό που καλεί το σύνταγμα, μια υποεπιτροπή

της Βουλής για τις νησιωτικές και ορεινές περιοχές. Κατά τη γνώμη μου είναι πάρα πολύ μακριά από το να παίξει το ρόλο της.

Είναι σαφές ότι θα πρέπει να φτιαχτεί μια επιτροπή για τις ορεινές περιοχές. Ο στόχος... είτε να σπάσει σε δύο υποεπιτροπές, είτε να φτιαχτούν δύο ανεξάρτητες επιτροπές, κατά τη γνώμη μου είναι προαπαιτούμενο έτσι ώστε να υπάρχει μια θεσμική οδός για να διεκδικούνται πράγματα. Οι κυβερνήσεις έρχονται και παρέρχονται, οι ορεινές περιοχές είναι εκεί πέρα και δίνουν πολύ σκληρό αγώνα εσαεί. Και βεβαίως εσείς είστε άνθρωποι κωλοπετσωμένοι, δεν πιστεύετε ότι ο επόμενος που θα έρθει μόνο και επειδή είναι ο επόμενος θα λύσει τα προβλήματα. Τα ξέρετε αυτά. Χρειάζονται πολύ βαθιές τομές. Για να έχουμε βαθιές τομές στον τρόπο που η Πολιτεία αντιμετωπίζει τις ορεινές περιοχές, θέλουμε αντίστοιχους θεσμούς. Ότι η Επιτροπή, η κοινή Επιτροπή Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών, έχει 21 μέλη, εκ των οποίων πέντε ή έξι έχουν στοιχειώδη σχέση με τις ορεινές περιοχές, πέντε ή έξι στου είκοσι ένα, ότι η πλειοψηφία τους είναι από την Αθήνα ή τη Θεσσαλονίκη, ή ότι από την Ήπειρο, η πιο ορεινή περιφέρεια της Ελλάδας, δεν υπάρχει ένας Βουλευτής στην Επιτροπή αυτή, καταλαβαίνετε τι αποτελέσματα μπορεί να βγάλει.

Άρα το δεύτερο βασικό στοιχείο διεκδίκησης είναι άμεσα να διαμορφωθεί Επιτροπή του Κοινοβουλίου για τις ορεινές περιοχές

Το κάνατε στην ΚΕΔΕ. Εξαιρετική σημασία η πρωτοβουλία. Πρέπει αυτό να έχει τον θεσμικό της αντίστοιχο, τον θεσμικό συνομιλητή.

Το τρίτο κατά τη γνώμη μου στοιχείο και θα το πω, το τόνισα από την πρώτη στιγμή, είναι το εξής. Χρειάζεται μια στρατηγική συνεργασία μεταξύ των ορεινών Δήμων και της αντίστοιχης Επιτροπής της ΚΕΔΕ, με το Ερευνητικό Κέντρο που έχει βασικό του αντικείμενο τις ορεινές περιοχές. Δεν γίνονται τα πράγματα χωρίς τεκμηρίωση.

Ανέφερα στην αρχή και το επαναλαμβάνω, τα κοσμητικά επίθετα δεν βγάζουν πουθενά. Θέλουν επιχειρηματολογία, θέλουν επιστημονική τεκμηρίωση οι προτάσεις.

Στην Ατζέντα 21, όταν κατάλαβε ο πλανήτης ότι δεν πάει πουθενά χωρίς τις ορεινές περιοχές σαν έναν από του έξι μεγάλους στόχους, είπαν δύο πράγματα. Για να σωθούν οι ορεινές περιοχές θέλουν γνώση για τις ορεινές περιοχές και πολιτική για τις ορεινές περιοχές. Αυτά τα δύο πράγματα πρέπει να πηγαίνουν μαζί. Είναι ο τρίτος κατά τη γνώμη μου βασικός στόχος. Δηλαδή οι προτάσεις δεν μπορεί να είναι το άθροισμα όλων των πραγμάτων που ακούγονται. Θέλουν ιεράρχηση και θέλουν και διατομεακότητα. Αυτό θέλει επιστημονική επεξεργασία. Θέλει δηλαδή οι ορεινές περιοχές, θέλουν βασικό επιστημονικό σύμμαχο στις προσπάθειές τους. Σταθερό και με συνεχή προσπάθεια.

Για τον τέταρτο στόχο θα μου επιτρέψετε να κάνω μια μικρή εισαγωγή. Από τη δουλειά του ΜΕΚΔΕ, από τη δουλειά που έχει κάνει το Πολυτεχνείο, σας λέω μόνο ορισμένα νούμερα, αποδείχτηκε ότι οι ενεργειακές ανάγκες των νοικοκυριών είναι ευθέως ανάλογες του υψομέτρου. Είναι άλλο, επιμένω, κουραστικό, να το υποπτευόμαστε, άλλο να το λέμε με κοσμητικά επίθετα και άλλο να το αποδεικνύουμε.

Αποδείχτηκε λοιπόν ότι Γιάννενα, Μέτσοβο και Κέρκυρα, που είναι περίπου στο ίδιο γεωγραφικό πλάτος, για την Κόνιτσα ισχύουν αντίστοιχα, το Μέτσοβο έχει 50% παραπάνω ενεργειακές θερμικές ανάγκες από τα Γιάννενα και 2,5 φορές παραπάνω, 250% παραπάνω από την Κέρκυρα. Νούμερα. Αποδείχτηκε ότι ένα σπίτι στα 800 μέτρα έχει διπλάσιες θερμικές ανάγκες από ένα σπίτι στη θάλασσα.

Για το λόγο αυτό, πάλι με στοιχεία, τα οποία προφανώς δεν προλαβαίνω να αναπτύξω στο (...) αυτής της εισήγησης, υπάρχει το εξής τραγικό νούμερο. Εννέα στα δέκα ορεινά νοικοκυριά, αποδεδειγμένα με βάση τη δουλειά του Πολυτεχνείου, υποφέρουν

από ενεργειακή φτώχεια. Το όριο για την ενεργειακή φτώχεια στην Ευρώπη είναι το 10%. Δηλαδή όποιος δίνει από το εισόδημά του παραπάνω από το 10%, θεωρείται ενεργειακά φτωχός, δηλαδή ότι πληρώνει πολύ ακριβά την ενέργεια. Οι ορεινές περιοχές κατά μέσο όρο στην Ελλάδα δίνουν περίπου 20%, 18%.

Αγαπητοί συνάδελφοι, με την έννοια της κοινής αγάπης για τα βουνά και τους ανθρώπους τους, αν δεν αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα, αυτό θα είναι το πέμπτο τσουνάμι που θα λιώσει τις ορεινές περιοχές. Η εποχή της βελέντζας έχει περάσει οριστικά. Δεν μπορεί να γυρίσει ο κόσμος στο τζάκι και στη βελέντζα.

Επίσης, δεν είναι δυνατόν να διανοηθεί κανείς τουρισμό με καταλύματα που κάνουν οικονομία στο πετρέλαιο, είτε ανάβουν μόλις εμφανιστεί ο πρώτος πελάτης, και το ξέρετε πολύ καλά. Έτσι χάνει τον επόμενο πελάτη.

Δεν είναι δυνατόν να υπάρξει καμία αναπτυξιακή προοπτική όταν η ενέργεια είναι τόσο ακριβή στις ορεινές περιοχές.

Αν θέλετε να επικεντρώσουμε σε ένα μεγάλο θέμα, για να δώσουμε και την αίσθηση ότι όλοι μαζί σαν ορεινές περιοχές μπορούμε να καταφέρουμε κάτι, ίσως πρέπει να ξεκινήσουμε από το θέμα της ενέργειας και της ενεργειακής φτώχειας.

Τα δύο πράγματα που έκαναν, είτε... το ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ για παράδειγμα. Στις ορεινές περιοχές πολύ συχνά έχουμε σπίτια πέτρινα. Τι λέμε μεταξύ μας; Α, τα πέτρινα σπίτια έχουν τεράστια θερμομονωτική ικανότητα. Δεν έχουν καμία θερμομονωτική ικανότητα. Είναι όλα τρύπια. Θέλουν ένα ολόκληρο πορτοφόλι για να ζεσταθούν. Είναι άλλο ότι όταν ζεσταθούν κρατάνε τη ζέστη. Μην το μπερδεύουμε αυτό. Επομένως θέλουν στοιχεία... θέλουν θερμομόνωση. Υπάρχουν τρόποι με τον οποίο να εξοικονομήσεις το κόστος. Ωραία, το ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ, το πρώτο ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ που δεν έχει τελειώσει, δεν ανέφερε καν τις ορεινές περιοχές. Εκεί που η ανάγκη είναι δραματική, είναι τραγική.

Δεύτερον. Δώσανε, κάνανε μια επιδοματική πολιτική για το πετρέλαιο. Και τη βάλανε π.χ. στο Μέτσοβο, μιας που είμαστε ντόπιοι πια στο Μέτσοβο και μπορούμε να πούμε περισσότερα πράγματα, βάλανε νομίζω 600 λίτρα ή 1.000 λίτρα για το πετρέλαιο στο... το επίδομα. Ένα σπίτι στο Μέτσοβο δεν καίει λιγότερο από 2.000 λίτρα πετρελαίου το χρόνο. Αυτό είναι ορεινές περιοχές. Και επίσης δεν μπορεί να ζήσει και χωρίς το πετρέλαιο. Κλείνουν δωμάτια, κλείνουν πράγματα. Αυτά πια αποδεδειγμένα με νούμερα.

Άρα κατά τη γνώμη μου ο τέταρτος στόχος, πρέπει να δοθεί μια κοινή μάχη για τον χειμώνα που έρχεται, ανακούφισης του ενεργειακού προβλήματος στις ορεινές περιοχές.

Ολοκληρώνω. Αγαπητοί συνάδελφοι, ίσως η κρίση να είναι η τελευταία μας ευκαιρία. Εκτός αν μας ισοπεδώσει. Θα σας πω γιατί. Για δύο-τρεις λόγους. Δεν θα κάνω μεγάλη αναφορά σε αυτό. Πάλι, και αυτό είναι κομμάτι μιας μεγάλης συζήτησης, αλλά ήθελα να επικεντρώσω στα βήματα προς μια κοινή γραμμή διεκδίκησης.

Πρώτο πράγμα. Τα βουνά έχουν δυναμικό προς αξιοποίηση. Έχουν γη, έχουν αρωματικά φυτά, έχουν τουρισμό, έχουν πετρέλαιο, έχουν πρώτες ύλες, έχουν δάσος, έχουν βιομάζα. Η πλατεία Ομονοίας δεν έχει, η πλατεία Νέας Σμύρνης δεν έχει, και αντίστοιχα βάλτε και τις υπόλοιπες πλατείες. Πριν την κρίση τα αστικά κέντρα φερόνταν σαν θάλασσες ευκαιριών, τώρα είναι έρημοι απογοήτευσης. Θα σπρώξουν ορισμένους προς τα βουνά. Εκεί υπάρχει ένα σπίτι από τον πατέρα, υπάρχει λίγο γης, υπάρχουν ορισμένες ιδέες. Πρώτο στοιχείο αυτό. Όμως δεν συμμερίζομαι την προσέγγιση που έκανε ο κύριος Τσιρώνης ότι υπάρχουν άπειρες, εξαιρετικά καλές ευκαιρίες, που απλώς δεν υπάρχει κόσμος να το κάνει.

Η τελευταία ορεινή περιοχή με την οποία ασχοληθήκαμε πέρσι ήταν η Ζίτσα. Και έχω ένα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα. Η Ζίτσα έχει κάμπο και νερό, και έχει και χωράφια τα οποία δεν καλλιεργούνται. Και λέγαμε, ρε παιδιά, γιατί δεν τα δίνετε τα

χωράφια; Μόλις μια δικιά μας μεταπτυχιακή φοιτήτρια έκανε αυτό που πρέπει να γίνεται πάντα, όχι απλώς έλεγε ιδέες, έβαλε τα νούμερα κάτω, έβγαινε ότι καμία επένδυση στον γεωργικό τομέα δεν είναι επωφελής αν η γη είναι κάτω από εκατό στρέμματα.

Άρα μη λέμε ότι να' ναι κουβέντες, κάθεστε στα καφεενεία και δεν θέλετε και εμείς εδώ ελάτε. Δεν γίνονται έτσι τα πράγματα. Χρειάζονται συγκεκριμένα μέτρα και συγκεκριμένα βήματα. Υπάρχουν οι δυνατότητες, μπορούν να στηρίξουν γκρεμισμένες ζωές τα βουνά, αλλά όχι με ευχολόγια και με προσεγγίσεις απλοϊκές. Θέλει την τελευταία λέξη της τεχνολογίας και καλά οικονομικά. Δεν γίνεται αλλιώς. Ένα αυτό.

Αλλά υπάρχουν άλλα δύο πράγματα που στηρίζουν αυτή την υπόθεση της ανάπτυξης στις ορεινές περιοχές. Το πρώτο στοιχείο είναι το εξής. Οι ορεινές περιοχές δεν ήταν ποτέ μαθημένες στα μεγαλεία και στα πλούτη έτσι ώστε να συντριβεί η ψυχολογία τους τώρα που τα πράγματα άλλαξαν. Εμείς όσοι μείναμε και όσοι το ξανά παλεύουμε, το κάνουμε σε δύσκολες συνθήκες πάντα. Αυτό για ένα λαό που είχε μάθει στα εύκολα, είναι πολύ δύσκολο να ξανά κάνει restart. Σε αυτό οι ορεινές περιοχές έχουν μεγάλο ψυχολογικό πλεονέκτημα και μην το υποτιμάτε το ψυχολογικό πλεονέκτημα δεδομένου ότι στην οικονομία πολλά πράγματα είναι ψυχολογία. Και υπάρχουν και άλλα πράγματα, αλλά ας μη μείνω σε αυτά.

Το σίγουρο είναι ότι το ανοιχτό ζήτημα θέλει μια άλλου τύπου προσπάθεια, συλλογική προσπάθεια από όλους τους ανθρώπους των ορεινών περιοχών.

Δεύτερο στοιχείο. Μην πάμε από κάτω προς τα πάνω, δεν θα τελειώσουμε ποτέ και δεν θα έχουμε μετακινήσει και την αρκούδα ούτε ένα εκατοστό. Δηλαδή στα χίλια προβλήματα λύσε μου αυτό ή λύσε μου το άλλο. Πρέπει να πάμε ανάποδα. Θα πρέπει να συντονίσουμε τις προσπάθειες οι ορεινοί Δήμοι, μέσω της πρώτης αλλαγής μιας ειδική κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τις ορεινές περιοχές, για τη διαμόρφωση μιας συνολικής πολιτικής για τα

βουνά, η οποία θα διευκολύνει την επίλυση όλων των άλλων προβλημάτων. Όπως το έκαναν οι τρεις που έδειξαν το δρόμο, Ελβετία, Γαλλία, Ιταλία, και για αυτό έχουν τόσο ανεπτυγμένα βουνά.

Και τέταρτο θέμα, μην υποτιμήσουμε, μη χάσουμε τη μάχη εκεί που κατά τη γνώμη μου παίζεται, και ίσως παίζεται, κατά τη γνώμη μου εκεί παίζεται, στο θέμα το ενεργειακό. Αν δεν μπορέσουμε να πάρουμε μεγάλη ανακούφιση στο ενεργειακό, άμεσα και από αυτό το χειμώνα, τα πράγματα θα είναι πολύ δύσκολα. Το καμπανάκι έχει ήδη ξανά χτυπήσει με νούμερα. 19% στο πραγματικό πληθυσμό, 10% στον μόνιμο πληθυσμό, μείωση στην προηγούμενη δεκαετία, την καλή δεκαετία. Το στοίχημα όμως είναι ανοιχτό για από εδώ και εμπρός.

Εμείς παραμένουμε, όχι σύμμαχοι, κομμάτι σας, ειλικρινά. Οι Ηπειρώτες το ξέρουν αυτό, όταν το λέμε το κάνουμε κιόλας, και η φιλοδοξία μας να, είναι τελειώνοντας με τους ορεινούς Δήμους της Ηπείρου, να πάμε και παραπέρα και παραπέρα, καλύπτοντας όλη την Ελλάδα. Τα Άγραφα έχουν μια προτεραιότητα σε αυτή την ιστορία

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Καθηγητή.

Επειδή ο χρόνος είναι περιορισμένος, θα αλλάξουμε τη διαδικασία. Αν επιθυμούν δύο-τρεις κάποιες ερωτήσεις στον κύριο Καθηγητή, ο καθένας παίρνει το μικρόφωνο και δηλώνει την ιδιότητά του και ρωτά. Αν υπάρχουν, αλλιώς να τον αποδεσμεύσουμε. Παρακαλώ.

Κύριε Καθηγητά, σας ευχαριστούμε πάρα πολύ, καλή συνέχεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Ι. ΤΣΙΑΜΗΣ): Να συνεχίσουμε με τον Αντιπρόεδρο της ΚΕΔΕ και Δήμαρχο Λαγκαδά, τον κύριο Καραγιάννη Ιωάννη, ο οποίος θα μας μιλήσει για τα θεσμικά ζητήματα των ορεινών Δήμων.

Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ: Θα προσπαθήσω συνοπτικά να αναφερθώ και στα θεσμικά ζητήματα που αφορούν τους ορεινούς Δήμους, και παράλληλα να... επίκαιρα, να κάνω μια πολύ σύντομη αξιολόγηση, με αναφορές βέβαια πάντα στους ορεινούς Δήμους, και για τον 4483, που πλέον έχει ψηφιστεί και αποτελεί νόμο του κράτους, αλλά και για το πόρισμα της Επιτροπής του ΥΠΕΣ, ότι έχει να κάνει σχετικά με πάλι τους ορεινούς Δήμους, αλλά και κάποια θέματα που έμμεσα ή άμεσα αφορούν όλη την Αυτοδιοίκηση. Φυσικά αφορούν την Αυτοδιοίκηση, αλλά αφορούν περισσότερο τους περιφερειακούς Δήμους.

Να ξεκινήσω συγχαίροντας τον Δήμαρχο της Κόνιτσας, και για τη φιλοξενία, αλλά και για τη συνεργασία αυτές τις μέρες του Συνεδρίου. Εγώ θα ήθελα προσωπικά και με την άλλη μου ιδιότητα, του Προέδρου του Πανελληνίου Συνδέσμου Δήμων που έχουν Ιαματικές Πηγές, είναι 56 Δήμοι σε όλη την Ελλάδα, όπου εκεί ο Δήμος της Κόνιτσας, θέλω να το τονίσω, έχει επιδείξει μια ιδιαίτερη συμπεριφορά και ζήλο, και συνεργασία με τον Σύνδεσμο Ιαματικών Πηγών. Έχουμε προχωρήσει τη διαδικασία για την κατάθεση και την αναγνώριση των ιαματικών πόρων. Μάλιστα η πηγή του Αμαράντου με τον ατμό είναι ιδιαίτερη, όπως και από ότι ξέρω και Καβάσιλα, Πυξαριά.

Παράλληλα έχουμε μια πολύ καλή συνεργασία και με... Δήμαρχε, σε βλέπω εκεί στο βάθος, έχουμε μια πάρα πολύ καλή συνεργασία και με τους άλλους Δήμους που έχουν ιαματικές πηγές στην περιοχή, το Δήμο Πρέβεζας, το Δήμο Άρτας, το Δήμο Φιλιατών. Εκεί έχουμε να κάνουμε κάποια βήματα. Και βέβαια με την Αντιπεριφερειάρχη, την κυρία Καλογιάννη, που ήταν εδώ το πρωί, που είναι και ένα παράδειγμα θετικής σχέσης και συνεργασίας των δύο Βαθμών Αυτοδιοίκησης και την έχουμε καλέσει και στο επόμενο Διοικητικό Συμβούλιο, στη Θεσσαλονίκη, των Ιαματικών Πηγών, το ερχόμενο Σάββατο, για να μας αναπτύξει

το project το οποίο σχεδιάζει για τις ιαματικές πηγές που αφορούν την Ήπειρο.

Έχοντας την ιδιότητα και την τιμή να είμαι για τρίτη θητεία Δήμαρχος Λαγκαδά, σε ένα Δήμο που με τα νέα χαρακτηριστικά του από το Καλλικράτη έχει 1,5 εκατομμύριο στρέμματα, 37 οικισμούς και η ορεινότητά του σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό του Δήμου, και πεδινές περιοχές φυσικά, και αστικές περιοχές, θεωρώ ότι μπορώ να κατανοήσω πολλά, αν όχι όλα, τα ζητήματα τα οποία ετέθησαν, και από την κυρία Πρόεδρο, και από τους υπολοίπους συναδέλφους, και πιστεύω μέχρι το τέλος θα έχουμε και άλλα τέτοια θέματα ειδικά να επεξεργαστούμε, καθώς τα προβλήματα είναι πάρα πολλά.

Ξέρω ότι οι εικόνες από την καθημερινότητά μας είναι τελείως διαφορετικές από τους αστικούς Δήμους. Αυτό το οποίο εμείς βιώνουμε για να μπορέσει ένας συμπολίτης μας να εκδώσει πιστοποιητικό σαράντα χιλιόμετρα μακριά από την πρωτεύουσα του Δήμου, με τις εγκυκλίους που πολλές φορές είναι άκομφες και δυσλειτουργικές από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Αυτό που βιώνουμε με την αγροτική οδοποιία, με τις εκατοντάδες χιλιομέτρων αγροτικού δικτύου. Με τα ζητήματα και με την έλλειψη θεσμικού πλαισίου για την άρδευση. Με τα θέματα με τα ΦΟΠ.

Με την ανομοιογένεια του πληθυσμού την οποία έχουμε. Ο Δήμος ο δικός μου ξεκινάει από τα όρια του Πολυγύρου και φτάνει στις Σέρρες. Σκεφτείτε πόσα διαφορετικά γκρουπ τον αποτελούν και πόσες διαφορετικές νοοτροπίες.

Από την έλλειψη σύγχρονων μέσων, απορριματοφόρων, όταν το Πράσινο Ταμείο, και πολύ καλά έκανε, προνόησε να δώσει δωρεάν απορριματοφόρα τελευταίας τεχνολογίας στα αστικά κέντρα, αυτοί έχουν το προνόμιο, εμείς πρέπει να κάνουμε ένα διαγωνισμό και να βρούμε τα ποσά, να δεσμεύσουμε ποσά για να αγοράσουμε ένα απορριματοφόρο, όταν το κάθε απορριματοφόρο

στο Δήμο Λαγκαδά κάθε μέρα κάνει εκατό χιλιόμετρα για να πάει στο ΧΥΤΑ, και φυσικά τα 15 απορριμματοφόρα σιγά-σιγά το ένα μένει πίσω από το άλλο. Ξέρετε ποιες είναι οι δαιδαλώδεις διαδικασίες για την επισκευή από τα συνεργεία.

Όταν στις προσκλήσεις του ΕΣΠΑ για αποχετευτικά δίκτυα, αυτό το όριο των 2.000 κατοίκων δεν μπορεί κανείς να το εξηγήσει ότι υπάρχουν οικισμοί κάτω από 2.000 κατοίκους, που αυτοί έχουν τα ιδιαίτερα προβλήματα, και πολλοί έχουν και ιδιαίτερα περιβαλλοντικά θέματα. Οι μισοί οικισμοί του Δήμου Λαγκαδά είναι γύρω από την Κορώνεια και είναι κάτω από 2.000. Αναφέρω το Δήμο Λαγκαδά σαν παράδειγμα προφανώς. Δεν ήρθα να κλαφτώ για το Δήμο Λαγκαδά, προς Θεού.

Όταν έχουμε μηδαμινή ΣΑΤΑ.

Όταν υπάρχει το δεδομένο της έλλειψης πλέον επαρκούς ασφάλειας, καθώς πολλά Αστυνομικά Τμήματα στη λογική της συγχώνευσης καταργήθηκαν, πολλά από τα οποία στεγάζονταν σε δημοτικούς χώρους, παραχωρημένους. Ποιο κριτήριο οικονομίας; Άλλα ήταν τα κριτήρια. Και αυτό βέβαια δεν έχει να κάνει με τη σημερινή κυβέρνηση. Ήταν μια στρατηγική η οποία ξεκίνησε από την προηγούμενη, η προηγούμενη αυτή δομή.

Όταν εκλιπαρούμε για ένα σταθμό ΕΚΑΒ έξω από το πολεοδομικό συγκρότημα και πολλοί από εσάς, που σώζει ζωές. Ακούστηκε ότι υπάρχουν... Αλίκη, εσύ δεν έχεις ασθενοφόρα, κάποια άλλα Κέντρα Υγείας έχουν ασθενοφόρα, δεν έχουν οδηγούς στις βάρδιες.

Όταν έχουμε τα θέματα με τις ΔΕΥΑ, που τα αστικά συγκροτήματα, οι Δήμοι των αστικών περιοχών δεν μπορούν να καταλάβουν τι σημαίνει λειτουργία ΔΕΥΑ, τι σημαίνει διαφορετικά τιμολόγια, τι σημαίνει γεωτρήσεις, τι σημαίνει γεωτρήσεις, καμένες γεωτρήσεις, τι σημαίνει στατιστικά κάθε μέρα ένας από τους οικισμούς σου να μένει από νερό. Αυτά τα θέματα είναι πολυτέλειες για τους αστικούς Δήμους.

Όταν τα θέματα των αστικών συγκοινωνιών περιορίζονται μόνο μέσα στα πολεοδομικά συγκροτήματα και οι γύρω περιοχές έχουν δύο και τρία συστήματα και είναι μια τεράστια, μια δαιδαλώδης διαδικασία, η διαδικασία της Δημοτικής Συγκοινωνίας. Ποιος προσπάθησε από εσάς να κάνει Δημοτική Συγκοινωνία και δεν κόλλησε; Είναι τρομερά δύσκολο και αλίμονο σε όποιον το προσπαθήσει. Σας το λέω γιατί έκανα μια προσπάθεια.

Όταν έχει καταργηθεί η Δημοτική Αστυνομία και σήμερα οι περισσότεροι, το 80%, δεν έχουν Δημοτική Αστυνομία. Είναι ελάχιστοι αυτοί οι οποίοι έχουν και προσπαθούμε αυτούς που πήγαν στις φυλακές να τους γυρίσουμε πίσω και κανένας δεν το κάνει αυτό. Είχαμε κάνει πρόταση πριν από ένα χρόνο να γίνει μια κεντρική δεξαμενή στο ΥΠΕΣ και να γίνει μια ομοιογενής μεταφορά αυτών των υπαλλήλων σε όλους τους Δήμους. Όλοι οι Δήμοι θα έπρεπε να έχουν σήμερα Δημοτική Αστυνομία και όχι πέντε-δέκα.

Είναι πάρα πολλά τα θέματα λοιπόν. Θεωρώ ότι μια παραδοχή βασική πρέπει να υπάρξει. Πως ότι έχει φτιαχτεί σε επίπεδο θεσμικό, σε επίπεδο νομοθετημάτων, είτε λέγεται 3463, ο πρώτος Δημοτικός Κώδικας, είτε λέγεται 3852, Καλλικράτης, στο μυαλό του νομοθέτη υπήρχε πάντα μέσα ο αστικός Δήμος. Ποτέ δεν ασχολήθηκαν με τους περιφερειακούς αγροτικούς Δήμους. Είναι όλα στη λογική της λειτουργίας των αστικών περιοχών και θα σας το αποδείξω περισσότερο και με τις καινούργιες παρεμβάσεις οι οποίες έχουν γίνει.

Τώρα, όσον αφορά τους ορεινούς Δήμους, έτσι να αφήσουμε λίγο τα καθημερινά και να πάμε λίγο στα πιο θεωρητικά-νομικά.

Η Επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών, το πόρισμα το οποίο εκεί παρήχθη, περιορίζεται, και θα το πω αυτό, στον αναπροσδιορισμό της έννοιας του ορεινού Δήμου, με κριτήριο τον αριθμό των Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων που συγκεντρώνουν τα ορεινά χαρακτηριστικά ή το ποσοστό της έκτασης.

Εμείς θεωρούμε ότι μετά από τόσα χρόνια από την εφαρμογή του Καλλικράτη, ότι οι ορεινοί Δήμοι δεν μπορούν να ανταποκριθούν στην αποστολή τους, με την έννοια ότι η άσκηση τόσων αρμοδιοτήτων προϋποθέτει κατά τη συνταγματική επιταγή μεταφορά και προσωπικού και πόρων.

Επομένως άλλα είναι τα θέματα που μας απασχολούν και δεν θα πρέπει να περιοριστούμε μόνο στην αποσαφήνιση της ορεινότητας.

Απαιτείται πρώτα από όλα, είπε πάρα πολλά η συνάδελφος Δήμαρχος, σαφής θεσμική κατοχύρωση του χαρακτηρισμού ενός Δήμου ως ορεινού. Θεσμική κατοχύρωση.

Καταγραφή, όπως είπες και με την ευρωπαϊκή πρακτική, τι ισχύει αλλού και πώς μπορούμε αυτά εδώ να τα μεταφέρουμε στην ελληνική πρακτική.

Βελτίωσης της νομοθεσίας για την άσκηση πρόσθετων αρμοδιοτήτων και τη διοικητική υποστήριξη των ορεινών Δήμων.

Η θεσμική κατοχύρωση της υποχρεωτικής διοικητικής υποστήριξης των ορεινών Δήμων από το Δήμο της έδρας του Νομού. Δαιδαλώδης η διαδικασία.

Η θέσπιση δυνατότητας στελέχωσης όλων των Δήμων, ανεξαρτήτως πληθυσμού, με Γενικό Γραμματέα, Ιδιαίτερο Γραμματέα, Συμπαραστάτη του Δημότη, της Επιχείρησης. Αυτό θέλει συζήτηση, ως προς τον Συμπαραστάτη, ως προς τις υποθέσεις που μπορεί να εφαρμοστεί.

Η αύξηση του αριθμού των Αντιδημάρχων στους ορεινούς Δήμους. Ξέρουμε πολύ καλά πόσο αναγκαία είναι να λειτουργούν αποκεντρωμένα και τοπικά οι Αντιδημαρχίες.

Η αύξηση του αριθμού των ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών, επιστημονικών συνεργατών, τουλάχιστον ισάριθμοι με τους Αντιδημάρχους.

Η απαγκίστρωση από τη γραφειοκρατία των πολλαπλών εγκρίσεων που απαιτούνται για τις προσλήψεις προσωπικού, πάντα βέβαια σε πλαίσιο διαφάνειας.

Η άμεση ανάγκη που έχουμε όλοι μας για τη στελέχωση των Τεχνικών Υπηρεσιών. Ξέρετε πολύ καλά τι γίνεται σήμερα στις Τεχνικές Υπηρεσίες, τι έχει γίνει μέσα από την κινητικότητα, και πόσο είναι αναγκαίο η κάθε Τεχνική Υπηρεσία σήμερα να λειτουργεί. Σήμερα δεν μπορούν να λειτουργήσουν οι Υπηρεσίες αυτές στους περιφερειακούς Δήμους.

Και εδώ βέβαια κολλάει και η θέσπιση κινήτρων για την πρόσληψη και την παραμονή του προσωπικού, όπως αύξηση της μοριοδότησης της εντοπιότητας, και βέβαια πάρα πολλή σημασία να δοθεί σε αυτούς τους Δήμους, είναι και Δήμος Λαγκαδά, αλλά και πάρα πολλοί Δήμοι, που έχουν πληγεί από την κινητικότητα.

Από εκεί και πέρα, τα Αγροτικά Ιατρεία, όπως είπα για τους σταθμούς του ΕΚΑΒ που απαιτούμε, υπολειτουργούν. Χρειάζεται να δοθούν κίνητρα για να στελεχωθούν οι θέσεις των αγροτικών γιατρών.

Υπάρχουν κενές θέσεις κοινωνικών λειτουργών.

Υπάρχει ένα πολύ μεγάλο ζήτημα, που χθες το αντιμετωπίσαμε και στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ, και αφορά το ζήτημα με τις κατατμήσεις, με τις αναθέσεις, ανά Δημοτική Ενότητα. Υπάρχει εδώ το πρόβλημα το οποίο έχει τεθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Είναι παλιά ιστορία. Εγώ το είχα θέσει και στο Συνέδριο της Αλεξανδρούπολης πριν από δύο χρόνια. Υπάρχουν δύο νόμοι, ένα που αφορά Τοπικές και Δημοτικές Κοινότητες, και ένα την παροχή υπηρεσιών, τα οποία... οι οποίοι αυτοί δύο νόμοι δεν έχουν καταργηθεί. Και αυτό το θέμα θα μας απασχολήσει την άλλη εβδομάδα, θα ζητήσουμε συνάντηση με το Ελεγκτικό Συνέδριο. Δεν μπορούμε να λειτουργήσουμε αν καταργηθεί αυτή η διάταξη. Όσοι έχουν έξι και επτά Δημοτικές Ενότητες, και πέντε και τέσσερις και τρεις, ξέρουν πολύ καλά τι σημαίνει για την

καθημερινότητα η κατάργηση αυτής της διάταξης. Θεωρώ ότι δεν μπορούμε να συζητάμε για λειτουργία των Δήμων χωρίς αυτή τη διάταξη.

Από εκεί και πέρα, αν πάω σε λίγο πιο γενική θεώρηση του νόμου, του νόμου σκούπα, του 4483, και το τι πλέον περιλαμβάνει σε σχέση με την Αυτοδιοίκηση και τους περιφερειακούς και ορεινούς Δήμους.

Επιτρέψτε μου, επειδή πρέπει να επικαιροποιούμε κάθε φορά τη σκέψη μας και επειδή είμαστε σε Συνέδριο, και πάρα πολλοί από εσάς δεν έχετε αναλύσει την κάθε διάταξη, και βέβαια δεν ήρθα εδώ να κάνω τον πιο έξυπνο, πλην όμως πρέπει να τονίσουμε πως ότι από όσα ζητήσαμε που αφορούν την καταστατική θέση των αιρετών, δεν συμπεριλήφθηκαν στο νομοσχέδιο.

Γενικά τα 140 άρθρα του νομοσχεδίου αντιμετωπίζουν, όντως αντιμετωπίζουν, και οργανωτικά και διαχειριστικά ζητήματα, και επιλύονται όντως ορισμένα καθημερινά... ζητήματα της καθημερινότητας. Άλλα είναι μείζονος σημασίας, άλλα ήσσονος σημασίας. Ωστόσο ότι έχουμε ζητήσει, ιδιαίτερα για τα αναπτυξιακά θέματα και τα θεσμικά, δεν έχουν γίνει αποδεκτά.

Γνωρίζοντας, είδα ήταν εδώ και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών, την προσπάθεια που έγινε για τις διατάξεις που αφορούν τη θεσμική θωράκιση των αιρετών, όσον αφορά την έκπτωση των αιρετών, όσον αφορά την άρση των καταλογισμών, τίποτα από αυτές εδώ τις προτάσεις, τις δίκαιες προτάσεις, και συνταγματικά κατοχυρωμένες, δεν έγινε δεκτό.

Δεν έγινε καν αποδεκτή η πρόταση για τη δυνατότητα απόσπασης μετάταξης των αιρετών που είναι εκπαιδευτικοί, στρατιωτικοί και αστυνομικοί. Για τη χορήγηση ειδικής άδειας στους αιρετούς δημοσίους υπαλλήλους. Για το θέμα των συνταξιούχων δεν υπάρχει σαφής ρύθμιση, απλά φημολογείται ή αιωρείται ότι έχει επιλυθεί. Είναι ένα θέμα το οποίο...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ: Ακριβώς. Είναι ένα θέμα το οποίο εκκρεμεί και μπορεί να το βρούμε μπροστά μας.

Δεν έγινε δεκτή η πρόταση, έστω και αν είναι μικρότερης σημασίας, για τη σύσταση θέσης ιδιαίτερου γραμματέα του Δημάρχου. Για τον Γενικό Γραμματέα σε όλους τους Δήμους.

Για τη μοριοδότηση, το είχαμε ζητήσει, και αυτό και αν είναι ειδικό θέμα για το Συνέδριό μας, της εντοπιότητας στις προσλήψεις προσωπικού για τους ορεινούς και μικρούς νησιωτικούς Δήμους. Γιατί να μη γίνει αυτή εδώ η διάταξη; Πώς θα μπορέσουν να στελεχωθούν αυτές οι Υπηρεσίες;

Δεν υιοθετήθηκε η πρότασή μας για το Εθνικό Μητρώο Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, να εγγράφονται εκεί οι αιρετοί.

Και βέβαια η κορυφαία αντίδρασή μας, κάθε μετάταξη ή απόσπαση υπαλλήλου, να απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Δημάρχου. Δεν έγινε αποδεκτή αυτή εδώ, η αυτονόητη πρότασή μας.

Θέλω να πω ότι είναι πολλές θεσμικές εκκρεμότητες και στα πλαίσια αυτού του Συνεδρίου απλά εδώ τις επικαιροποιούμε. Παράλληλα όμως υπάρχει και ένα άλλο κείμενο, αυτό το κείμενο το οποίο παρήγαγε η Επιτροπή που για πολλούς μήνες συνεδρίαζε στο Υπουργείο Εσωτερικών, και βεβαίως είναι το αναμενόμενο νομοσχέδιο και για το εκλογικό σύστημα, και για μια άλλη σειρά από ζητήματα που θα δείξουν... θα προχωρήσουν τη θεσμική ανασυγκρότηση του κράτους.

Είχα κάνει μια λεπτομερή ανάλυση του εκλογικού συστήματος στο Συνέδριο, το ειδικό Συνέδριο το οποίο είχε γίνει. Δεν θα θελήσω να κάνω κάτι εδώ σήμερα, άλλωστε όλοι το γνωρίζετε ποιες είναι οι προθέσεις της κυβέρνησης.

Ήταν ξεκάθαρη η θέση του Προέδρου σχετικά με την απλή αναλογική. Εμείς θέλουμε σταθερό σύστημα διοίκησης, το οποίο να δίνει δυνατότητα στη Δημοτική Αρχή να λαμβάνει αποφάσεις, να

ασκεί τη διοίκηση και να μην υπάρχει αστάθεια και ανασφάλεια στη Δημοτική Αρχή καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας της.

Προφανώς και δεν συμφωνούμε, το είπε και ο Πρόεδρος, στη μείωση της θητείας από πέντε σε τέσσερα χρόνια. Επόμενο κομμάτι το οποίο αμέσως μετά τη μείωση αναφέρει το πόρισμα της Επιτροπής, είναι το ζήτημα, και εδώ έχει ειδικό βάρος η συζήτηση αυτού του θέματος και θα πρέπει να εκφραστεί η θέση σας, της κατάργησης της εσωτερικής διαίρεσης των Δήμων σε Εκλογικές Περιφέρειες και ενιαία εκλογή των Δημοτικών Συμβούλων σε όλη την έκταση του Δήμου.

Εδώ σηκώνει κουβέντα. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό εδώ. Πλέον δεν θα εκλέγονται ανά Δημοτική Ενότητα. Θα υπάρχει ενιαία εκλογή από... Αυτό έχει τα θετικά και τα αρνητικά. Αυτό ας πούμε ότι μπορεί να συζητηθεί με κάποιες προϋποθέσεις να γίνει δεκτό. Αυτό όμως που εμένα με προβληματίζει ως προερχόμενος από ένα Δήμο με 35 Τοπικά Συμβούλια, και ξέρετε πολύ καλά, αγαπητοί συνάδελφοι από τους μικρούς Δήμους που είμαστε όλοι, τους μεσαίους Δήμους, τι σημαίνει Πρόεδρος Τοπικού Συμβουλίου και πόσο ένας θετικός Πρόεδρος μπορεί να βοηθήσει μια Διοίκηση σήμερα. Προτείνεται λοιπόν από την Επιτροπή, η οποία δεν ξέρω πώς έχει αντιληφθεί τη διοίκηση των Δήμων αυτών εδώ, η κατάργηση των Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων, θα μείνουν μόνο ως γεωγραφικές έννοιες, και η πρόταση είναι να αντικατασταθούν από ανεξάρτητο Συμβούλιο σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας.

Οι εκλογείς μιας συγκεκριμένης Δημοτικής Ενότητας θα ψηφίζουν τους εκπροσώπους τους, κατάργηση, να το πούμε λιανά, πλέον δεν θα υπάρχουν Πρόεδροι. Ούτε σε Τοπικές, ούτε σε Δημοτικές Κοινότητες. Θα υπάρχει ο Πρόεδρος της Δημοτικής Ενότητας, θα εκλέγεται ανεξαρτήτως του κεντρικού Συνδυασμού που εκλέγει τους Δημοτικούς Συμβούλους, ο αριθμός των Συμβούλων θα καθορίζεται ανάλογα με τον πληθυσμό των

Δημοτικών Ενοτήτων και τον αριθμό των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων που την απαρτίζουν, αλλά μόνο συμβολικά. Μόνο...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ: Αυτά τα λέει το πόρισμα, Θόδωρε, εντάξει. Μακάρι να μην περάσει. Απλά είναι κάτι το οποίο σήμερα όμως είναι ένα κείμενο, ένα draft εργασίας, που εμείς πρέπει να το απορρίψουμε.

Από εκεί και πέρα, και ίσως είναι και στη σωστή κατεύθυνση, προβλέπει την κατάργηση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, ή εν πάση περιπτώσει να λειτουργήσει σε μια νέα δομή σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας. Και αυτό είναι πρακτικό, και αν θέλετε αξιολογείται και θετικά να μπορεί το κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος να το αξιολογεί η κάθε Δημοτική Ενότητα, εφόσον υπάρξει αυτή η δομή, με την προϋπόθεση βέβαια ότι θα παραμείνουν οι Πρόεδροι.

Προβληματίζει η κατάργηση της Οικονομικής Επιτροπής. Μα είναι η καρδιά του Δήμου. Για εμάς που είμαστε πολλά χρόνια στην Αυτοδιοίκηση, πώς μπορούμε να λειτουργήσουμε χωρίς Οικονομική Επιτροπή;

Η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων θα πάνε στα Συμβούλια Δημοτικών Ενοτήτων.

Εντάξει, η συμμετοχή εκπροσώπου των εργαζομένων του Δήμου στις συνεδριάσεις Εκτελεστικής Επιτροπής. Εργαζόμενος του Δήμου στις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής. Χωρίς σχόλιο.

Η δυνατότητα διεξαγωγής τοπικού δημοψηφίσματος όχι μόνο με πρωτοβουλία των Οργάνων του Δήμου, αλλά και με λαϊκή πρωτοβουλία. Και αυτό χωρίς σχόλιο.

Η πρόταση για τις Πολεοδομίες. Μια κεντρική Πολεοδομική Υπηρεσία στην έδρα κάθε Περιφέρειας. Περιφέρειας. Και ένα Πολεοδομικό Γραφείο στην έδρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας. Εδώ σήμερα δεν προλαβαίνουμε να παρέχουμε διοικητική

υποστήριξη στο γειτονικό Δήμο. Σκεφτείτε να έχουμε ένα κεντρικό Περιφερειακό Γραφείο Πολεοδομικό, εδώ, να το προσομοιώσουμε εδώ, πώς μπορούμε να λειτουργήσουμε.

Αυτά εδώ πρέπει να τα απορρίψουμε, να πάρουμε θέση, και σίγουρα πάνω σε αυτά εδώ και εμείς εκπροσωπώντας σας, μιλώντας αύριο, εφόσον κληθούμε για το κείμενο αυτού του νόμου, αυτά εδώ να φύγουν. Αυτή είναι η δικιά μου προσωπική άποψη.

Τώρα, δεν θα μπω καθόλου στο κομμάτι της εποπτείας. Ξέρουν εδώ οι συνάδελφοι πόσο έχω ασχοληθεί με αυτό το θέμα και πόσο είμαστε απογοητευμένοι, όχι μόνο από τη σημερινή κυβέρνηση, από όλες τις κυβερνήσεις, που δεν εισήγαγαν και δεν λειτούργησαν το θεσμό της υπηρεσίας εποπτείας, το θεσμό της αυτοτελούς υπηρεσίας εποπτείας των ΟΤΑ, που ήταν πολύ καλά δομημένη, η αυτοτέλειά της ήταν κατοχυρωμένη. Έγιναν τρεις-τέσσερις προσπάθειες προκειμένου να αλλάξει ο τρόπος λειτουργίας, έστω και (...) αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει και πραγματικά να δώσει λύσεις. Εμείς θεωρούμε ότι πρέπει να λειτουργήσει αυτός ο θεσμός.

Αναφέρθηκε ο Πρόεδρος στο θέμα των ελέγχων. Ναι, συμφωνούμε στην αναγκαιότητα εσωτερικού ελέγχου, στους μεσαίους, μεγάλους Δήμους, και στους μικρούς Δήμους αν είναι δυνατόν, αλλά μέσα σε ένα αποδεκτό κανονιστικό πλαίσιο, με πρόγραμμα υποστήριξης των Δήμων. Εμείς θέλουμε τον προληπτικό έλεγχο, τον θέλουμε πλήρως, με κάθε δυνατότητα και μέσα στο Δήμο. Αυτό δημιουργεί και μια ασφάλεια δικαίου στις αποφάσεις μας. Όλα αυτά εδώ όμως προϋποθέτουν παράλληλα και μια αναβάθμιση της αξιοπιστίας σήμερα της καταστατικής θέσης των αιρετών, η οποία πλήττεται, και που πολλά μπορούμε να πούμε για αυτά εδώ, θα τα πούμε βέβαια στο γενικό Συνέδριο το οποίο θα γίνει.

Ίσως να μην είναι τόσο δομημένη η ομιλία μου. Εγώ προσπάθησα να πιάσω points, να σας δώσω θέματα που μας

απασχολούν και που σήμερα είναι... και που αφορούν την καθημερινότητά μας, και που είναι επικαιροποιημένα μέσα στα νομοσχέδια που έχουμε μπροστά μας, και στο σχέδιο της Επιτροπής. Όλα αυτά θα απασχολήσουν στους επόμενους μήνες. Έρχονται μπροστά μας σημαντικά νομοσχέδια. Πρέπει να έχουμε θέση. Είμαστε σε εγρήγορση. Απλά σήμερα περιγράψαμε τα ζητήματα. Όχι το πρόβλημα, τα ζητήματα. Υπάρχουν θετικές διατάξεις, υπάρχουν όμως και διατάξεις που πρέπει να μας θέσουν σε εγρήγορση. Το σύννεφο της απλής αναλογικής, το σύννεφο το οποίο πλανάται και που ορισμένοι με δικιά τους ευθύνη, δεν εννοώ την ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, δημιουργούν σε σχέση με την κατάτμηση Δήμων, με τον νέο Καλλικράτη 2, είναι αν θέλετε αυτό που κρύβει από πίσω το πρόβλημα. Το πρόβλημα σήμερα είναι ότι ο ορεινοί Δήμοι, οι περιφερειακοί Δήμοι, έχουν μια σειρά από θεσμικά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Χρειάζεται ένα νέο πλαίσιο, χρειάζεται μια ειδική χρηματοδότηση, και χρειάζεται κάποια στιγμή να καταλάβουν αυτοί οι οποίοι νομοθετούν ότι δεν είναι μόνο ο αστικός ιστός. Η πλειοψηφία στην Ελλάδα είμαστε εμείς. Αυτοί οι Δήμοι έχουν την πλειοψηφία και πάνω σε αυτούς πρέπει να δομηθεί το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Να ευχαριστήσουμε τον Δήμαρχο Λαγκαδά, τον Γιάννη τον Καραγιάννη, και Αντιπρόεδρο της ΚΕΔΕ.

Να καλωσορίσουμε και τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ.

Ο Παύλος ο Μπαριτάκης, Δήμαρχος Βιάννου, θα μιλήσει για οργανωτικά ζητήματα ορεινών Δήμων.

Π. ΜΠΑΡΙΤΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλησπέρα και από εμένα.

Να πούμε ένα ευχαριστώ στον Δήμαρχο, τον Ανδρέα τον Παπασταύρου, και στο Δήμο Κόνιτσας, για τη φιλοξενία και για την εξαιρετική διοργάνωση του Συνεδρίου. Το πρώτο θεματικό Συνέδριο

για τις ορεινές περιοχές και έχει μεγάλη σημασία που γίνεται εδώ στην ακριτική Κόνιτσα.

Κύριε Πρόεδρε της ΚΕΔΕ, αγαπητή Πρόεδρε της Επιτροπής μας, Ορεινών Περιοχών. Πρέπει να πούμε ότι οι μικροί, οι ορεινοί Δήμοι, είναι κυρίως αγροτικοί ή κτηνοτροφικοί, και κατά βάση είναι χωρίς ανεπτυγμένες υπηρεσίες. Αυτό βέβαια τους καθιστά αυτόματα και μειονεκτικούς σε σχέση με τους μεγαλύτερους αστικούς ή μεγάλους περιφερειακούς Δήμους, που ουσιαστικά αντιμετωπίζουν την ίδια καθημερινή γραφειοκρατία, με ελάχιστα όμως μέσα, προσωπικό και πόρους.

Είναι δεδομένο επίσης ότι τα δημοτικά μας έσοδα κινούνται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και το ζητούμενο είναι ότι εάν η συγκρότηση και στελέχωση των Υπηρεσιών μπορεί να ανταποκρίνεται στοιχειωδώς στην ικανοποίηση των βασικών αναγκών εξυπηρέτησης της καθημερινότητας και των πολιτών.

Οι ορεινοί Δήμοι δεν διαθέτουν την αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή, καθώς και το απαραίτητο προσωπικό, για την άσκηση όλων των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων, και επομένως οι ανάγκες αυτές θα έπρεπε, σύμφωνα και με τον Καλλικράτη, να ικανοποιούνται από το Δήμο της έδρας της Περιφερειακής Ενότητας του Νομού, κάτι όμως που όλοι γνωρίζουμε, όλοι έχουμε ζήσει εδώ και επτά χρόνια, δεν έχει εφαρμοστεί. Και αν σε κάποιες περιπτώσεις μεμονωμένα έχει εφαρμοστεί, αυτό γίνεται με πολύ μεγάλη δυσκολία.

Να υπενθυμίσουμε ότι η κατάργηση των ΤΥΔΚ, των Υπηρεσιών που ουσιαστικά στήριζαν τις Τεχνικές Υπηρεσίες των μικρών Δήμων, έφερε μεγάλα προβλήματα, διότι οι μηχανικοί, τα στελέχη της Υπηρεσίας αυτής έφυγαν και πήγαν στο Δήμο της έδρας, χωρίς οι Δήμοι της έδρας να αξιοποιήσουν, ενώ είχαν την υποχρέωση με βάση τον Καλλικράτη, το στελεχειακό αυτό δυναμικό για να υποστηρίξουν τους μικρούς ορεινούς Δήμους.

Ήρθε λοιπόν το προσωπικό εκείνο των καταργημένων ΤΥΔΚ να προστεθεί στις οργανωμένες Τεχνικές Υπηρεσίες των Δήμων των μεγάλων πόλεων, και οι Δήμοι μας καλούνται σήμερα να ανταποκριθούν στην προετοιμασία των έργων, σε ένα περισσότερο από ποτέ ανταγωνιστικό πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020, με ένα ανύπαρκτο ή στην καλύτερη των περιπτώσεων ελάχιστο προσωπικό.

Και άραγε σε ένα τέτοιο πρόγραμμα ανταγωνιστικό, που το γνωρίζουμε όλοι πόσο δαιδαλώδες και πόσο δύσκολο είναι, τι μελέτες μπορείς να κάνεις και τι μπορείς πραγματικά να διεκδικήσεις μέσα σε αυτό το περιβάλλον.

Η Πολιτεία θα πρέπει να αφουγκραστεί και να κατανοήσει ότι η υποστελέχωση των Δήμων μας είναι ιδιαίτερα χωρίς εξειδικευμένο προσωπικό, καθιστά την Αυτοδιοίκηση του Α' Βαθμού διαμελισμένη και σε Δήμους διαφορετικών ταχυτήτων, αυτό είναι μια πραγματικότητα, καθώς οι δυνατότητες του τόπου και των ανθρώπων και των υπηρεσιών, αλλά γιατί απουσιάζει εντελώς το ενδιαφέρον της κεντρικής εξουσίας, ειδικά στις αραιοκατοικημένες περιοχές.

Και δεν είναι μόνο αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι. Ξέρουμε όλοι ότι στο Δήμο, στον Δήμαρχο, θα έρθει ο καθένας για ότι πρόβλημα τον απασχολεί. Είτε είναι πρόβλημα για την υγεία του, είτε είναι πρόβλημα για την αστυνόμευσή του, είτε είναι πρόβλημα για τα δάση. Οποιαδήποτε ευθύνη της κεντρικής Πολιτείας, στο Δήμο, στον Δήμαρχο, θα απευθυνθεί ο κάθε πολίτης, ο οποίος πρέπει να δώσει τη λύση.

Και ο Υπουργός είπε ότι είμαστε μια αλυσίδα, είμαστε πραγματικά μια διοίκηση, η Πολιτεία. Είναι όμως το ίδιο όταν αφήνεται ένας Δήμος χωρίς στελέχωση, χωρίς προσωπικό, να έρθει να καλύψει τα ελλείμματα του κεντρικού κράτους;

Άραγε και με την προσπάθεια που γίνεται, τι επιτυχία μπορεί να έχει αυτή η προσπάθεια την οποία κάνουμε; Διότι ξέρουμε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πολίτες μας.

Οι πιέσεις βέβαια που ασκούνται από τους πληθυσμιακά μεγάλους Δήμους, είναι προφανώς ισχυρότερες. Για αυτό και οι εκάστοτε κυβερνήσεις φαίνεται ότι εθελουφλούν μπροστά στο φαινόμενο της αστυφιλίας, το είπε ο κύριος καθηγητής προηγούμενα, που έχει τις ρίζες και την αιτία του στο γεγονός εγκατάλειψης της υπαίθρου και των πλεονεκτημάτων που αυτή έχει στην ελληνική οικονομία.

Διαφορετικά λοιπόν τα μέτρα που λήφθηκαν προς μετριασμό των συνεπειών και των επιβληθέντων από τα μνημόνια μέτρων, όπως το μέτρο της κινητικότητας, που έπληξαν για άλλη μια φορά τους μικρούς Δήμους. Και είναι λογικό ότι ο κάθε υπάλληλος θα θέλει να φύγει από το μικρό Δήμο, από τον απόμακρο Δήμο, και να πάει στο αστικό... σε ένα κέντρο, σε έναν αστικό Δήμο, σε μια υπηρεσία κρατική, για να διασφαλίσει και τη θέση του, αλλά και για να είναι κοντύτερα στην οικογένειά του.

Οι ορεινοί Δήμοι και ειδικά οι μεγάλοι σε έκταση, με λίγους κατοίκους, στερούνται του ανάλογου αριθμού Αντιδημάρχων λόγω του πληθυσμού τους, και πρέπει να ξέρουμε τη σοβαρότητα που έχει να έχουμε Αντιδημάρχους, γιατί αυτοί ουσιαστικά καλύπτουν από το πρωί μέχρι το βράδυ, χωρίς Κυριακές, χωρίς αργίες, ακόμα και υπηρεσιακές ανάγκες του Δήμου.

Άρα λοιπόν ένας μικρός Δήμος με δύο Αντιδημάρχους, μάλιστα μέχρι πρόσφατα, μέχρι 31/7, πριν την ψήφιση του τελευταίου πολυνομοσχεδίου, ήταν άμισθος ο ένας εκ των δύο, καταλαβαίνετε τι προβλήματα δημιουργούσε, αλλά και ποιος θα ερχόταν να κάνει τον άμισθο Αντιδήμαρχο και να φορτώνεται μόνο προβλήματα και μόνο διαδικασίες, να πηγαίνει ακόμα και τα δικαστήρια. Πάντως πρέπει να τονίσουμε ότι είναι θετικό ότι αυτή η αδικία, έστω και μετά από κάποια χρόνια, αποκαταστάθηκε.

Στερούμαστε, αναφέρθηκε και ο Δήμαρχος Λαγκαδά, των υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα. Εδώ πραγματικά και αν είναι αδιανόητο, έχουν όλοι οι μεγάλοι Δήμοι, δεν έχουν οι μικροί, ενώ θα έπρεπε οι μικροί και εφόσον οι προϋπολογισμοί μπορούν να αντέξουν μια τέτοια δαπάνη, να υπήρχε η πρόβλεψη να έχουν τον Γενικό Γραμματέα αφού θα μπορεί να παρεμβαίνει σε ειδικά διοικητικά και σε άλλα θέματα. Και μάλιστα οι Δήμοι, που είναι μεγάλες μονάδες πλέον, όταν ξέρουμε ότι στοιχειωδώς σε μια μικρή επιχείρηση πρέπει να έχει έναν γραμματέα, πρέπει να έχει έναν σύμβουλο, για να μπορέσει να λειτουργήσει.

Κοινωνικές υπηρεσίες στους μικρούς Δήμους υποστελεχωμένες, έως ανύπαρκτες. Εκεί μάλιστα που οι κάτοικοι φορολογούνται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως και οι υπόλοιποι συμπολίτες των μεγάλων αστικών περιοχών. Δεν έχουν την δυνατότητα ούτε καν να αναζητήσουν ούτε να έχουν αυτές τις υπηρεσίες.

Η παροχή των υπηρεσιών αυτών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένας μοναδικός δρόμος. Εξαιρεθήκαμε μάλιστα και από τα Κέντρα Κοινότητας. Δεν έχουμε δικαίωμα όταν είμαστε κάτω από 10.000, να έχουμε Κέντρο Κοινότητας. Πραγματικά κάτι αδιανόητο. Κέντρο Κοινότητας που έπρεπε να ξεκινήσει από τους μικρούς Δήμους, δεν ξέρω για ποιο λόγο εξαιρεθήκαμε και δεν μπορούμε να λειτουργήσουμε. Πήγαν πάλι στους μεγάλους Δήμους.

Θεσμική κατοχύρωση της υποχρεωτικής διοικητικής υποστήριξης των ορεινών Δήμων από τις έδρες των Νομών ή από όμορους Δήμους ή τις Υπηρεσίες της Περιφερειακής Ενότητας, προβάλλει ως άμεση ανάγκη όσο τουλάχιστον απαγορεύονται οι αναγκαίες προσλήψεις.

Και πρέπει η Πολιτεία να δει και το θεσμικό πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του προσωπικού του ΚΕΠ, που είναι υπηρεσίες που λειτουργούν στελεχωμένες, αλλά δεν μπορούμε, δεν έχουμε τη δυνατότητα να τους αναθέσουμε οτιδήποτε άλλο πλην αυτό το

οποίο κάνουμε. Και ενώ μπορεί να έχουν χρόνο, να μπορούν να αποδώσουν και σε κάποια υπηρεσία ή να κάνουν παράλληλα κάποια δραστηριότητα, δεν μπορούν, δεν έχουμε δυστυχώς αυτό το δικαίωμα.

Η Πολιτεία πρέπει να θεσπίσει άμεσα κίνητρα για την πρόσληψη, αλλά και παραμονή του προσωπικού και έξτρα μοριοδότηση της εντοπιότητας, ένα κίνητρο που θα συμβάλλει πιστεύω καθοριστικά στη στελέχωση των ορεινών Δήμων.

Επιτακτική επίσης είναι η ανάγκη να αποκατασταθεί η αδικία με τους ειδικούς συμβούλους, ειδικούς συνεργάτες, επιστημονικοί συνεργάτες, τουλάχιστον όσοι είναι και οι Αντιδήμαρχοι. Είναι και αυτό μια άλλη αδικία. Όλοι οι μεγάλοι Δήμοι έχουν οι Δήμαρχοι τη δυνατότητα να έχουν τον ειδικό τους γραμματέα, να έχουν συνεργάτες ειδικούς, επιστημονικούς συνεργάτες, όσοι και οι Αντιδήμαρχοι. Αντίστοιχα στους μικρούς Δήμους εξαιρούμαστε και έχουμε μόνο το 50% των Αντιδημάρχων, ενώ έχουμε μεγαλύτερες ανάγκες για να βοηθήσουμε τις υποστελεχωμένες Τεχνικές μας Υπηρεσίες.

Άμεσα επίσης θα πρέπει να προχωρήσει η διαδικασία με το ΑΣΕΠ. Είπε και ο Υπουργός το πρωί για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού. Εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού. Έχουν υποβάλλει όλοι οι ορεινοί Δήμοι και μάλιστα το 2017 έχουν υποβληθεί αιτήματα για τη στελέχωση των Υπηρεσιών. Θα πρέπει τουλάχιστον να δοθεί μια προτεραιότητα στους μικρούς ορεινούς Δήμους, έτσι ώστε να προχωρήσουν, επειδή είναι διαδικασίες οι οποίες καθυστερούν, να προχωρήσουν και να καλυφθούν αυτές οι ανάγκες με βάση τα αιτήματα που έχουν ήδη υποβληθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών από τον Μάρτιο του 2017.

Απαιτείται η εφαρμογή ενός ειδικού προγράμματος τεχνικής υποστήριξης των μικρών Δήμων για την ωριμότητα έργων και δράσεων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Όπως επίσης θα πρέπει να δούμε και τον 4412, τον νόμο περί δημοσίων συμβάσεων, που ένα χρόνο μετά την εφαρμογή του έχει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα στις Τεχνικές Υπηρεσίες. Τώρα μάλιστα είμαστε εν αναμονή των ηλεκτρονικών διαγωνισμών. Καταλαβαίνετε ότι εδώ και ενάμισι-δύο μήνες περίπου, δεν γίνεται κανένας διαγωνισμός, δεν έχει ανοίξει ακόμα το Μητρώο των ηλεκτρονικών διαγωνισμών, και βρισκόμαστε σε μια συνεχόμενη αναστάτωση.

Θα πρέπει να τονίσω εδώ, ειδικά για τους διαγωνισμούς, ότι απαιτούνται 26, 26 πραγματικά αριθμημένες διαδικασίες διοικητικές πράξεις, από τη στιγμή που ένα Δημοτικό Συμβούλιο θα πάρει την απόφαση να εκτελέσει ένα τέτοιο έργο. 26. Αυτή είναι η γραφειοκρατία. Δηλαδή χρονικά μεταφράζεται από έξι έως οκτώ μήνες στην καλύτερη των περιπτώσεων, για να μπορέσουμε να ξεκινήσει ένα έργο από τη στιγμή που θα παρθεί η απόφαση στο Δημοτικό Συμβούλιο, μέχρι να υπογραφεί η σύμβαση.

Καταλαβαίνετε λοιπόν πόσο δύσκολα είναι και πόσο δυσκολότερα γίνεται για εμάς τους μικρούς Δήμους, χωρίς στελεχιακό δυναμικό, και μάλιστα με τον περιορισμό ότι πλέον κάθε μηχανικός δεν μπορεί να λαμβάνει πάνω από τρεις επιβλέψεις ανά έργο ΕΣΠΑ. Όταν οι μικροί Δήμοι έχουν ένα με δύο στην καλύτερη περίπτωση, των μηχανικών, όση και καλή διάθεση και όσα... ακόμα και χρήματα να υπάρχουν, δεν μπορείς να προχωρήσεις και να κάνεις κάποια πράγματα με αυτές δυστυχώς τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις που έχει σήμερα το σύστημα.

Οφείλουμε βέβαια να το πούμε και να αναγνωρίσουμε την ενίσχυση που έχει δώσει το Υπουργείο Εσωτερικών, για πρώτη φορά. Ξέρετε, τόσα χρόνια, από το 2011 που είχαμε τον 3852, ακούγαμε ορεινοί, αλλά μόνο αρμοδιότητες βλέπαμε. Δεν βλέπαμε και τίποτα άλλο. Μόνο αρμοδιότητες και το προσωπικό μας να φεύγει. Τουλάχιστον ήρθε μια φορά και λόγω ορεινότητας δόθηκαν κάποια χρήματα. Και αυτό πρέπει να το επικροτήσουμε και πρέπει

να πούμε ότι και η ΚΕΔΕ και ο Πρόεδρος, ο οποίος συναίνεσε σε αυτή την προσπάθεια, είναι στα θετικά τους. Αν αρχίσουμε πάλι ότι γιατί πήραν αυτοί οι ορεινοί και να λέμε ότι όλοι είμαστε ορεινοί, διότι ακούγονται και κάποιοι ψίθυροι, τελικά θα πάρουμε πάλι από δύο και τρία χιλιάδικα, να καθόμαστε να τα βλέπουμε. Τουλάχιστον αυτά τα χρήματα μπορούν να πιάσουν κάποιο τόπο και να ενισχύσουν πραγματικά Δήμους, διότι αν καταρρεύσουν οι ορεινοί Δήμοι, θα καταρρεύσουν και οι μεγάλοι Δήμοι. Αναγκαστικά αυτοί θα πρέπει να ασκήσουν τις αρμοδιότητες. Πώς θα αντέξουν; Δεν έχει καμία σχέση ένας αστικός Δήμος να το πω της Αττικής, με έναν ορεινό Δήμο, με ένα Δήμο που θα κάνει αγροτική οδοποιία, που έχει να κάνει με την άρδευση, που έχει να κάνει με τα αντλιοστάσια, τα είπε και ο συνάδελφος ο Γιάννης προηγούμενα. Και καταλαβαίνετε να έχεις εκατό ή εκατόν πενήντα αντλιοστάσια και να στηρίζεται η οικονομία του τόπου σου στο νερό, το οποίο το αντλείς χωρίς έργα υποδομής, και τα οποία πρέπει να στηρίξεις μόνος σου με τις δικές σου δυνάμεις και μέσα από ανταποδοτικότητες. Είναι πάρα πολύ δύσκολο.

Όπως επίσης να τονίσουμε, είναι πολύ σημαντικό το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων αυτές τις 85.000 € που έβγαλε για τους ορεινούς Δήμους. Μια σημαντική βοήθεια... Δεν ξέρω τη διαδικασία τώρα, αν θα σκοντάψουμε, διότι ναι μεν υπάρχουν χρήματα, αλλά πολλές φορές σκοντάφτουμε στη διαδικασία της αξιοποίησης όλων αυτών των χρημάτων που αφορούν μελέτες και ωρίμανση έργων.

Και βέβαια το σύστημα των μελετών. Κανείς μας, τουλάχιστον από ότι βλέπω εγώ στην Κρήτη, δεν θα μπορέσει πλέον να ξανά κάνει μελέτη. Με το νέο σύστημα, με τις ηλεκτρονικές κληρώσεις, ενώ υπήρχε το ευέλικτο πρόγραμμα με τις αναθέσεις των μελετών με το 30% του πτυχίου και μπορούσαμε να κάνουμε πέντε μελέτες, από τώρα και έπειτα δεν μπορούμε να κάνουμε. Είναι τόσο δύσκολη η γραφειοκρατία. Αν θέλεις να κάνεις με ηλεκτρονική κλήρωση, δεν

ξέρεις τι θα σου έρθει και από πού θα σου έρθει και αν θα σου κάνει τη μελέτη. Αν θα προχωρήσεις σε διαγωνισμούς πρέπει να έχεις τις πιστώσεις τις αντίστοιχες που προβλέπονται. Καταλαβαίνετε πόσο δύσκολα είναι τα πράγματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι ορεινοί Δήμοι αποτελούν την εσχατιά της Ελλάδας. Και οι νησιωτικοί Δήμοι. Και εκεί παρόμοια προβλήματα και περισσότερα έχουν και αυτοί. Εάν η Πολιτεία δεν σκύψει πάνω στα προβλήματα αυτά που είναι η καθημερινότητα, που είναι η επιβίωσή μας, αν και όλοι εμείς, σαν ΚΕΔΕ, σαν Διοίκηση της ΚΕΔΕ, δεν τα δει, δεν δει τη διαφορετικότητα των προβλημάτων που έχουν οι μικροί Δήμοι, αλλά πιστεύουμε ότι όλα είναι ενιαία, τότε οι ορεινοί Δήμοι, οι μικροί Δήμοι, θα έχουν σημαντικά προβλήματα και ειδικά στην πορεία αν με τις αλλαγές που ετοιμάζονται στον Καλλικράτη, το εκλογικό σύστημα, πολλοί Δήμοι δεν θα μπορέσουν ούτε να λειτουργήσουν, ούτε να ανταποκριθούν στο έργο τους.

Σας ευχαριστώ πολύ και συγχαρητήρια και στην ΚΕΔΕ και στην Επιτροπή Ορεινών Δήμων και στο Δήμο Κόνιτσας, για το πρώτο αυτό θεματικό Συνέδριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ): Ευχαριστούμε πολύ τον συνάδελφο Δήμαρχο.

Ο λόγος τώρα στον κύριο Γιάννη Τσιάμη, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΕ, Δημοτικό Σύμβουλο Ορχομενού. Το θέμα το οποίο θα αναπτύξει είναι: Ο μηχανισμός διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης των ορεινών Δήμων.

Γιάννη, πριν ξεκινήσεις να παρακαλέσω, έχουμε ήδη δύο κάρτες παρέμβασης, όσοι συνάδελφοι θελήσουν να παρέμβουν, ας το κάνουν τώρα, για να οριοθετήσουμε και το χρόνο.

Γιάννη, ο λόγος σε εσένα.

Ι. ΤΣΙΑΜΗΣ: Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Δήμαρχε της Κόνιτσας, κύριε Παπασπύρου, σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για την άψογη φιλοξενία.

Κύριε Πρόεδρε, κυρία Πρόεδρε της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών.

Όταν ξεκίνησαν οι Επιτροπές, είπα στην Αλίκη τη Σωτηριάδου ότι θα πρέπει να με θεωρεί ένα από τα μέλη της Επιτροπής της. Αυτό διότι την αυτοδιοικητική μου θητεία το 1994, 23 ετών, την ξεκίνησα ως Κοινοτάρχης, σε μια Κοινότητα ημιορεινή 1.200 κατοίκων, και μπορώ να γνωρίζω τι σημαίνει να θέλεις να κάνεις έργο με έναν γραμματέα.

Δεν χρειάζεται νομίζω να επαναλάβω τίποτα από τα πολλά προβλήματα τα οποία γνωρίζετε. Αναφέρθηκαν από τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, από την κυρία Σωτηριάδου και από τους προηγούμενους ομιλητές.

Στην εισήγησή μου που θα σας παρουσιάσω, ως ΚΕΔΕ, η πρόταση με έναν ρεαλιστικό, εφικτό τρόπο, πώς χρησιμοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών μπορούμε να βελτιώσουμε και να διευκολύνουμε με έγκυρο τρόπο την εσωτερική λειτουργία των μικρών Δήμων και ορεινών, στη διοικητική και οικονομική λειτουργία τους σήμερα.

Δεν χρειαζόμαστε καμία παρέμβαση από την κυβέρνηση, δεν θέλουμε να μας κάνει τίποτα, ειδικά μετά τη σημερινή εξαγγελία του κυρίου Σκουρλέτη και θα σας εξηγήσω τι εννοώ. Από το μόνο που εξαρτάται αυτό το οποίο θα σας παρουσιάσω, το οποίο δουλεύεται ήδη εδώ και δύο χρόνια, απλά τώρα θα σας γίνει γνωστό γιατί τώρα με τον Πρόεδρο περάσαμε σε ένα επόμενο στάδιο. Το μόνο που απαιτείται είναι η δική σας συνεργασία. Δεν θέλουμε τίποτε άλλο. Κανένα Υπουργείο και κανέναν από την κεντρική κυβέρνηση. Είναι δικό μας.

Θέλω να υπενθυμίσω για λόγους τάξης ότι στην απόφαση του Συνεδρίου μας στη Θεσσαλονίκη τον Δεκέμβριο του 2016, περιλαμβάνεται για τους ορεινούς Δήμους η ακόλουθη αναφορά. Ένα ειδικό πρόγραμμα είχαμε ψηφίσει όλοι μαζί, για τους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους.

Στην παράγραφο 3 λοιπόν, προτείνουμε τη διασφάλιση της διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης των λειτουργιών των μικρών ορεινών. Η ΚΕΔΕ λοιπόν με βάση αυτές τις δεσμεύσεις, έχει αναλάβει την πρωτοβουλία μέσω των Επιτροπών της, και θέλω παρουσία και του Προέδρου της ΚΕΔΕ, ο οποίος παρακολουθεί, την άψογη συνεργασία, γιατί αυτή η εισήγηση, είναι μια κοινή εισήγηση, όπως έχετε δει και στο φάκελο, της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών, της Επιτροπής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και της Επιτροπής Νησιωτικότητας, που είναι ο Δήμαρχος Σάμου, ο κύριος Αγγελόπουλος, ως υπεύθυνος για τα μικρά νησιά.

Έχει ξεκινήσει λοιπόν, με κοινή εισήγηση και με συνεργασία του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εδώ και δύο μήνες μελέτη, έχει υιοθετηθεί ομόφωνα από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ, και αυτή τη στιγμή εδώ και δύο μήνες δουλεύεται η μελέτη από το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και θα εξηγήσουμε.

Κατά συνέπεια, μετά από όλα αυτά, εμείς καλεστήκαμε να βρούμε καινοτόμες λύσεις με τις οποίες θα διασφαλίσουμε μηχανισμό αποτελεσματικής, αλλά και αποδοτικής παροχής υποστήριξης στις υπηρεσίες μας εσωτερικά, στα στελέχη, όχι αυτά που θα έρθουν ή τα εξειδικευμένα, σε αυτά που είναι τώρα, τα έμπειρα στελέχη, με βάση λοιπόν το ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτουμε αυτή τη στιγμή.

Τις λύσεις αυτές μπορούν να μας τις δώσουν και να μας προσφέρουν μόνο μέσω της τεχνολογίας. Βέβαια δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε το γεγονός ότι υπάρχουν πάρα πολλά ζητήματα και προβλήματα γενικότερα για την Αυτοδιοίκηση, που δεν μπορούν να επιλύσουν οι Δημοτικές Αρχές, ούτε είναι και της αρμοδιότητάς μας.

Για παράδειγμα, το θέμα της ευρυζωνικότητας, έλεγε ο κύριος καθηγητής πριν, το θέμα της ευρυζωνικότητας, το ΣΥΖΕΥΞΙΣ 2, οι λευκές περιοχές, αυτά δεν είναι δικά μας ζητήματα. Το ότι εμένα το χωριό μου, 110 χιλιόμετρα από την Αθήνα, δεν έχει ADSL, δεν είναι

δικό μου ζήτημα. Το ότι... το ζήτημα της υποστελέχωσης, το οποίο είναι σε όλες τις ομιλίες, δεν είναι κάτι που μπορεί να επιλύσει ο Δήμαρχος, ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ, το Διοικητικό Συμβούλιο ή όλοι εμείς μαζί. Αυτό το καθορίζει κάποιος άλλος.

Όμως πρέπει να βρούμε τρόπους και να παλέψουμε με αυτά τα οποία έχουμε σήμερα, έτσι ώστε να μπορούμε... να μην επιτρέψουμε μάλλον να μεγαλώσει ακόμα περισσότερο το χάσμα αυτό που υπάρχει μεταξύ των τεσσάρων και πέντε κατηγοριών Δήμων που υπάρχει αυτή τη στιγμή, και με το χάσμα το οποίο δημιουργείται.

Με αυτά λοιπόν, και χωρίς να ξοδεύω άλλο το χρόνο σας, θα μου επιτρέψετε να πάω δίπλα στο video wall και θα ξεκινήσουμε αμέσως να δούμε βήμα-βήμα αυτό που έχουμε κάνει δύο χρόνια και πάνω εκεί θα πατήσει ο μηχανισμός τον οποίο συζητούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πιο κρίσιμη διοικητική μεταρρύθμιση είναι η εσωτερική. Η επέμβαση δηλαδή στη διοικητική μικροκλίμακα μέσα στο εσωτερικό του Δήμου. Εάν ένας Δήμος δεν μπορεί να οργανωθεί ο ίδιος, δεν μπορεί να μιλάει ότι μπορεί να παρέχει σοβαρές υπηρεσίες στους δημότες του.

Επίσης, η φυσιογνωμία των Δήμων, και δεν αναφέρομαι μόνο στους αστικούς, ορεινούς, νησιωτικούς, είναι και άλλες κατηγορίες στις οποίες απαιτεί να υπάρχει τοπική ψηφιακή ατζέντα.

Προσέξτε, ο σχεδιασμός, η φιλοσοφία και η στρατηγική όμως, είναι ίδια για όλους, είτε για την Κόνιτσα, είτε για την Αθήνα. Και εξηγούμε αμέσως τι εννοούμε.

Αυτό το οποίο σας παρουσιάζω, έχει αποφασιστεί στο Συνέδριο, όχι της Θεσσαλονίκης, στη Χαλκιδική, υιοθετήθηκε, είναι το μοντέλο το οποίο ακολουθούμε, και αφορά οποιονδήποτε Οργανισμό, είτε της δημόσιας, είτε της ιδιωτικής... δημόσιας διοίκησης ή ιδιωτικό, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου. Είναι το άλφα στην πληροφορική και στην τεχνολογία.

Εκεί μέσα βρίσκεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Για να μπορέσουμε να φτάσουμε ένας μικρός ή μεγάλος Δήμος, να παρέχει μία ή πεντακόσιες υπηρεσίες σοβαρές στους δημότες, πρέπει να υπάρξουν τρεις ακρογωνιαίοι λίθοι. Πρώτος, διαδικασίες. Δεύτερον, προτυποποιημένες και απλουστευμένες. Τρίτον, διαλειτουργικότητα.

Προφανώς γνωρίζετε ότι λειτουργούμε με το Διάταγμα του '59 και με διαδικασίες του '70, που η κυβέρνηση επαγγέλλεται ότι θα τις κάνει πληροφορική. Συγνώμη, δεν γίνεται πληροφορική αυτό. Δεν μπορεί να υπάρξει τεχνολογία σε διαδικασίες πεπαλαιωμένες.

Επίσης, υποδομές. Πρέπει να αποφασίσουμε την αρχιτεκτονική συστημάτων, θα τη δείτε παρακάτω, γιατί αυτά έχουν δρομολογηθεί όλα και είναι με πρωτόκολλα συνεργασίας, και βέβαια δεν μπορεί να είναι κάτι άλλο εκτός από το σύννεφο, διότι το 2017 δεν μπορεί ο Δήμαρχος να έχει δίπλα στο γραφείο του επειδή αισθάνεται ανασφάλεια λόγω των τεχνολογιών, ένα κομπιούτερ, ένα server, για να αισθάνεται εκείνος καλά, ούτε μπορούμε να πληρώνουμε σίδερα.

Δεδομένα, ανοιχτά, προστατευμένα, και ομαδοποιημένα.

Αν υπάρχουν αυτά τα τρία, οι τρεις ακρογωνιαίοι λίθοι, τότε μπορώ να έχω υπηρεσίες. Υπηρεσίες με συμμετοχικότητα και αλληλεπίδραση.

Αυτό το μοντέλο για την Κόνιτσα έχει 20 υπηρεσίες και για το Τόκιο έχει 500. Αυτό είναι το μοντέλο. Αυτό ακολουθούμε, για τους Δήμους, την ΚΕΔΕ, τα Νομικά μας Πρόσωπα, για τα πάντα.

Με βάση αυτό λοιπόν, τι έχει πετύχει η ΚΕΔΕ. Καις σας τα λέω όλα αυτά για να δείτε πού θα έρθει να πατήσει αυτό το 4σέλιδο, το οποίο όποιος το διάβασε ενδεχομένως δικαιολογημένα να χαμογέλασε, στο φάκελό του, αλλά θέλω να σας δείξω πού θα πατήσει αυτό, γιατί δεν είναι ουτοπία, είναι πραγματικότητα.

Τι έχουμε πετύχει στην ΚΕΔΕ δύο χρόνια – δυόμισι τώρα, και ότι δείτε είναι με πρωτόκολλα συνεργασίας μεταξύ του Προέδρου της ΚΕΔΕ και του αρμόδιου φορέα.

Πρώτον. Η ΚΕΔΕ για τους 325 Δήμους, στο Υπουργείο Οικονομικών, εκεί που είναι το TAXIS, στο καινούργιο G Cloud, που έχετε ακούσει, διαθέτει χώρο. Διαθέτει χώρο από τον Ιούλιο του '16. Καθώς επίσης και όλες τις πιστοποιήσεις που διέπουν αυτό το data center για εμάς. Το πιο σημαντικό. Πάνω εκεί υπάρχει το Κέντρο Διαλειτουργικότητας. Παράδειγμα, αναφέρθηκε ότι δεν μπορούμε να επικοινωνήσουμε με τη ΔΕΗ. Για να μιλήσουμε με τη ΔΕΗ ή να μιλήσουμε με το Τεχνικό Επιμελητήριο για τα τέλη για τους ημιυπαίθριους, ή για τον ΟΠΕΚΕΠ, ή για την ΗΔΙΚΑ, να φτιάξουμε ένα σύστημα για τους ανταποκριτές του ΟΓΑ, που είναι οι πιο καλοί υπάλληλοί μας, θα πρέπει για λόγους φορολογικού απορρήτου και προστασίας δεδομένων, να περάσουμε από αυτό το Κέντρο. Αυτό είναι το πιο σημαντικό.

Πιο σημαντικό ακόμη, το ΕΣΠΑ 2007-2013, με πιλότο το Δήμο Αθηναίων, αυτό ήξεραν οι άνθρωποι στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, δημιούργησαν 18 υπηρεσίες για τους Δήμους. Στοιχεία κατόχου οχήματος τη συγκεκριμένη στιγμή, στοιχεία πληροφόρησης του Ε1, στοιχεία πληροφόρησης του Ε9, τέλη παρεπιδημούντων και άλλα πολλά, τα οποία είναι έτοιμα, έχουμε κάνει τα αιτήματα όλα επίσημα στο TAXIS από την ΚΕΔΕ, αλλά ο κύριος Πιτσιλής δεν βάζει την υπογραφή του, διότι στη μοναδική ευρωπαϊκή χώρα το data center του Υπουργείου Οικονομικών βρίσκεται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων. Το Κέντρο Διαλειτουργικότητας βρίσκεται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, αλλά ο κύριος Τσακαλώτος ήθελε τις εφαρμογές να τις έχει η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, ο Διοικητής της, του οποίου απαιτείται υπογραφή. Εδώ και έξι μήνες λοιπόν, προκειμένου να απολαύσουμε

αυτές τις υπηρεσίες, στο βαθμό που μπορούν όποιοι Δήμοι αρχικά, δεν έχει μπει αυτή η υπογραφή.

Εμείς βέβαια προχωρούμε πιλοτικά με το ηλεκτρονικό παράβολο και το μητρώο, και με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων μας είπε ότι για να μπορέσετε να πάρετε δεδομένα, γιατί το πρώτο αφορά τις υποδομές και πάμε στα δεδομένα τώρα, θα πρέπει, γιατί δεν μπορούμε να μιλήσουμε με 325 Δήμους, θα πρέπει να γίνει η ΚΕΔΕ κεντρικός φορέας. Για να γίνει κεντρικός φορέας μας χρηματοδότησε το Υπουργείο Εσωτερικών, παραδίδεται 30/11, με 12 Δήμους πιλοτικά, ο μηχανισμός ταυτοποίησης. Δηλαδή ο χρήστης Λαζουράς που βλέπω εδώ πέρα, θα βλέπουμε ότι μπαίνει στον μηχανισμό του, είναι ο υπάλληλος, και θα μιλάει για να πάρει την πληροφορία που θέλει.

Μη φαντάζεστε ότι εμείς θέλουμε να πάρουμε το Ε1 για να δούμε ότι ο Τσιάμης έχει εισόδημα 30.000. Όχι. Εμείς θέλουμε και το εξηγήσαμε αυτό, εμείς θέλουμε να δούμε το ΑΦΜ του Τσιάμη, είναι το εισόδημά του μεταξύ 1.000 και 10.000; Ναι, όχι. Αν είναι ναι, θα κάνω κοινωνική πολιτική. Δεν θέλω να πάρω τα στοιχεία του Ε9 για να δω το περιουσιολόγιο του Τσιάμη. Όχι. Θέλω αριθμό ρολογιού ή ΑΤΑΚ, της ΔΕΗ, ή ΑΤΑΚ, τα τετραγωνικά και το ακίνητο, αν υπάρχει ταυτοποίηση. Δεν θέλω να πάρω τη λίστα. Αυτά και άλλα πολλά.

Αναβιώσαμε την ψηφιακή πλατφόρμα του ψηφιακού Δήμου και έχουμε δική μας πλέον ως ΚΕΔΕ με το ΙΤΑ, πλατφόρμα τηλεκατάρτισης. Γιατί; Γιατί όταν έρθει το ηλεκτρονικό παράβολο εκεί, δεν μπορούμε να γυρίσουμε τους 325 Δήμους για να εκπαιδεύσουμε πώς θα πάνε να μπουν, να (...), το ηλεκτρονικό παράβολο. Έχουμε λοιπόν τον μηχανισμό αυτόν, ο οποίος θα γίνει η εκπαίδευση on line, θα μένει πάνω και θα μπορεί ο χρήστης και οι υπάλληλοι των Δήμων να τη χρησιμοποιούν όποτε θέλουν.

Επίσης, αυτό γίνεται και σύγχρονο και θα έρθει σύντομα να καλύψει, φαντάζομαι αρχές του '18, έχει δεσμευτεί και ο Πρόεδρος,

για να μπορείτε να κάνετε οι ορεινοί τηλε-conference. Να μιλάτε μεταξύ σας.

Αυτό είναι ένα αίτημα το οποίο ομολογώ ότι ξεκίνησε από την ΠΕΔ Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, οι οποίοι δεν μπορούν να μιλήσουν ποτέ, άρα μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε και εσείς.

Επίσης, αυτό κρατήστε το γιατί εδώ πάνω πατάει, είναι το Γραφείο Υποστήριξης και πατάει όλος ο μηχανισμός τον οποίο θα σας αναλύσω αμέσως μετά.

Το πιο σημαντικό κατά την προσωπική μου γνώμη. Συγκροτήσαμε από τον Νοέμβριο 485 στελέχη σε 270 Δήμους. Επειδή ξέρετε μετά από είκοσι χρόνια στην Αυτοδιοίκηση, όταν μιλάμε με τους Δημάρχους, όλοι μου λένε τι ωραία πράγματα είναι αυτά, αλλά επιστρέφοντας στους Δήμους η καθημερινότητα τους πνίγει και δεν μπορώ να πάω παρακάτω. Αποφασίσαμε λοιπόν στην ΚΕΔΕ να πάμε από κάτω προς τα πάνω. Και αυτό είναι ένα δίκτυο στελεχών, είναι ένα δίκτυο υπαλλήλων που μου πρότειναν οι Δήμοι, είναι ένα δίκτυο που έχει μέσα ειδικούς συνεργάτες, γενικούς γραμματείς, διοικητικούς υπαλλήλους, άνθρωποι οι οποίοι είναι απόλυτα ενημερωμένοι για όλο αυτό το οποίο σας περιγράφω εγώ τώρα. Αυτοί το ξέρουν εδώ και τρεις μήνες όλο αυτό.

Άρα λοιπόν, κύριοι Δήμαρχοι, αν θέλετε να μάθετε την πορεία για το ηλεκτρονικό παράβολο, αναζητήστε στο Δήμο σας τον άνθρωπο που μου έχετε δηλώσει. Αν δεν το έχετε κάνει, στη Γραμματεία έξω δηλώστε δίπλα στο όνομα ότι εγώ θέλω, δεν το έχω κάνει, και θα επικοινωνήσουμε εμείς και οι συνεργάτες μαζί σας για να το δηλώσετε.

Σε αυτό το δίκτυο το οποίο είναι οι ψηφιακοί μας πρεσβευτές για ότι συζητάμε, έχουμε δώσει τέσσερα εργαλεία. Έχουμε δώσει πλατφόρμα διαβούλευσης, έχουμε δώσει πλατφόρμα το οποίο συνεδριάζουμε με όλους αυτούς, έχουμε δώσει δικό μας portal, το οποίο ανεβάζουν και εκείνοι ιδέες και υπάρχει μια αμφίδρομη επικοινωνία, διότι αυτό που βιώνουν οι Δήμαρχοι, δεν μπορώ εγώ

να τους ζαλίζω και με την τεχνολογία. Όχι ότι δεν τους ενδιαφέρει. Ίσα-ίσα πρέπει να καταθέσω ότι Δήμαρχοι οι οποίοι δεν χρησιμοποιηθούν καν smart phone, είναι τόσο μεγάλη η επιθυμία τους να προχωρήσουν σε καινοτομίες και νέα τεχνολογία, αλλά δεν μπορούν.

Με βάση αυτή την ανάλυση που κάναμε πάνω σε αυτό εδώ, το οποίο οφείλω να ομολογήσω και προκαλώ, δεν υπάρχει κανένας Οργανισμός στη δημόσια διοίκηση της χώρας ο οποίος να διαθέτει αυτή την κάθετη δομή, μόνο η ΚΕΔΕ για τους Δήμους, κανένας άλλος δεν το έχει, πάνω σε αυτή τη δομή λοιπόν ξεκινάμε να δούμε τι δουλεύει αυτή τη στιγμή, τι τρέχει από προγράμματα, που σας αφορά. Αυτό εγώ θα σας παρουσιάσω. Έναν μηχανισμό που θα βοηθήσει διοικητικά τις Διοικητικές Υπηρεσίες και τις Οικονομικές Υπηρεσίες, αυτές που έχετε τώρα, τους υπαλλήλους που έχετε τώρα, πώς θα μπορούν να κάνουν πιο εύκολη τη δουλειά, να αποσυμφορηθείτε εσείς, για να ασχοληθείτε με αυτό που πρέπει.

ΚΕΔΕ, Ελεγκτικό Συνέδριο. Υπάρχει μια εισήγηση μέσα στο φάκελο. Θεωρώ ίσως το πιο σημαντικό έργο το οποίο μπορεί να γίνει. Οφείλω από βήματος να ευχαριστήσω και τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, αλλά πολύ περισσότερο την Αντιπρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, την κυρία Μαραγκού, η οποία έχει αγκαλιάσει αυτήν την προσπάθεια διότι πιστεύει στους Δήμους.

Τι είναι αυτό το πράγμα με δύο λόγια, αν και θα το διαβάσετε. Ότι ακριβώς σήμερα στέλνεται στο φάκελο προς τον Επίτροπο, αυτό θα γίνεται ηλεκτρονικά. Με ηλεκτρονική υπογραφή. Αντιλαμβάνεστε... Όσοι είμαστε από την περιφέρεια τώρα, ξέρουμε ότι δεν έχουμε Επίτροπο δίπλα στο Δήμο. Βενζίνες, τηλέφωνα. Γιατί στα Καλάβρυτα πέρασες αυτό και εμένα στον Ορχομενό δεν το περνάς; Τεράστια ιστορία. Ένταλμα που είναι τρεις μήνες πριν, βλέπουμε άλλο που είναι ένα μήνα.

Δεσμεύτηκε το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι θα παρακολουθεί την παραγωγικότητα των Επιτρόπων, εγώ θα βλέπω πότε το άνοιξε το

ένταλμά μου, θα μου γυρίζει αυτόματα πίσω τι μου λείπει και δεν θα βάζει άλλο από πάνω ή άλλου Δήμου.

Το πιο σημαντικό από όλα; Δεσμεύτηκε ότι θα φτιάξει βιβλιοθήκη πάνω σε αυτή την πλατφόρμα, που σημαίνει ότι αν στο Λαγκαδά έχεις εγκρίνει το ένταλμα για το ασύρματο δίκτυο του Λαγκαδά, πρέπει να το εγκρίνεις και στον Ορχομενό. Και αυτό θα είναι αναρτημένο. Χωρίς να πηγαίνουμε μπρος-πίσω στον συντονιστή.

Θεωρώ ότι είναι εκπληκτικό έργο. Και για το πρώτο και για το δεύτερο πιστεύω ότι η χρηματοδότησή τους, στο τακτικό Συνέδριο, από ότι ξέρω Νοέμβριο ενδεχομένως, θα είμαστε σε θέση να ανακοινώσουμε ότι έχουν χρηματοδοτηθεί και τα δύο και θα το εξηγήσω.

Υπουργείο Εσωτερικών, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα. Στον πρώτο ακρογωνιαίο λίθο που είπαμε, ήταν η προτυποποίηση και απλούστευση διαδικασιών. Να τη. Αυτό είναι ένα έργο 30 εκατομμυρίων. Έπρεπε να έχει γίνει εδώ και δύο χρόνια, κάλλιο αργά παρά ποτέ. Την πρώτη πρόσκληση, είναι εδώ και ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΕΤΑΑ, στις 20 Σεπτέμβρη, είναι δικαιούχος η ΕΕΤΑΑ, του πρώτου έργου, 3,6 εκατομμύρια, και θα κάνει το τεχνικό δελτίο.

Σας τα λέω αυτά και τι αφορά; Αφορά ότι κατηγορίες Δήμων, και ορεινών, θα πρέπει να καταγραφούν όλες οι διαδικασίες, όχι αυτό που θα σας δείξω εγώ μόνο μετά, θα πρέπει να καταγραφούν όλες οι διαδικασίες, να προτυποποιηθούν, να απλοποιηθούν, να νομοθετηθούν και να πάνε να γίνουν ενιαίο πληροφοριακό σύστημα. Ναι, έχει βάθος, για αυτό και ξεκινάμε τα υπόλοιπα, στη δομή που λέμε.

Δηλαδή με παράδειγμα, αν η Οικονομική Υπηρεσία με τα Έσοδα και την Τεχνική, μιλάει αυτή τη στιγμή με 17 έγγραφα για μια δουλειά, αυτά πρέπει να γίνουν 5, τα 12 να καταργηθούν, τα 5 να εκσυγχρονιστούν και να προσθέσω άλλες δύο διαδικασίες

σύγχρονες. Αυτό απαιτεί και νομοθέτημα. Και αυτό θεωρώ ότι είναι το σημαντικότερο έργο στην Αυτοδιοίκηση γιατί μιλάει για μεταρρύθμιση.

Πάμε τώρα στο πρώτο. Άρα τι είπαμε μέχρι τώρα; Είπαμε ότι έχουμε όλη τη δομή για να στηριχτεί αυτό που λέμε παρακάτω. Δημιουργία διαδικτυακής πλατφόρμας, ταμπλό, υποστήριξης ορεινών Δήμων. Θα φτιάξουμε ροές εργασιών και αρχείων, παρέχοντας ταυτόχρονα διαδικασίες και έγγραφα και με διαχωρισμό ανά λειτουργία και θεματική ενότητα.

Με βάση την τεχνολογία, εμείς θα έρθουμε να υποστηρίξουμε τους μικρούς Δήμους. Επειδή ένας γεωπόνος βγάζει μισθοδοσία, φτιάχνει και το ένταλμα, θα πρέπει να τον βοηθήσω, χωρίς να περιμένω προσωπικό, που δεν το βλέπω, διαχωρίζοντας αυτά, προτυποποιώντας, να τα λύσει. Θέλω να κάνω προμήθεια καυσίμων. Το (...) θα σου πει ότι τα έγγραφα είναι αυτά, θα απαντήσεις ότι εγώ δεν προλαβαίνω να το φτιάξω, γιατί δύο είμαστε στο νησί. Θα το φτιάξουμε εμείς, θα του το στείλουμε, θα βάλει το ποσό και την υπογραφή, και θα προχωρήσει τη διαδικασία του. Δεν μπορώ να κάνω την απόφαση Οικονομικής Επιτροπής, έχω καθυστερήσει. Θα τη φτιάξουμε εμείς.

Βασικοί τομείς υποστήριξης. Μητρώο φορέων ανθρώπινου δυναμικού. Τα περνάω πολύ γρήγορα γιατί ενδεχομένως να υπάρχουν ερωτήσεις, το οποίο θέλω να αποσαφηνιστούν όλες. Μητρώο συνεργατών. Όλες αυτές τις διαδικασίες εμείς θα τις υποστηρίξουμε και τις μελετάμε αυτή τη στιγμή. Η μελέτη του ΙΤΑ θα παραδοθεί 30 Οκτωβρίου. Υπηρεσίες διοικητικού περιεχομένου, ακίνητη περιουσία, κανονιστικές, ροές εργασιών, και προσέξτε, και με ημερολόγιο, ποιο έκλεισε, ποιο είναι ανοιχτό, με ποιον μίλησα στο Δήμο. Σύστημα ερωτήσεων-απαντήσεων, για να μην ανακυκλώνουμε τα ίδια. Φάκελοι με αναφορά στον φορέα, την υπηρεσία και το θέμα. Πρότυπες διαδικασίες και πρότυπα ενεργειών, αυτό το οποίο σας είπα. Ανάλυση και επεξεργασία και

στατιστικά στοιχεία. Πλήρης ιστορικότητα των κινήσεων και των ανταλλαγών αιτημάτων και αρχείων, καθώς και η αρχειοθέτηση και διατήρηση των φακέλων. Δηλαδή εάν πάω αυτή στιγμή σε έναν οποιοδήποτε μικρό Δήμο με πρώτο το δικό μου, και του ζητήσω backup αρχείο, θα πέσουν κάτω ξεροί από τα γέλια. Εδώ λοιπόν, εκτός από την πλατφόρμα που το κρατάμε, τα κρατάμε και στο G Cloud στο Υπουργείο Οικονομικών. Καταλάβατε; Δεν χρειάζεται να αγοράζουμε, γιατί δεν έχετε και τους ανθρώπους πληροφορικής για να συμβουλευθούν.

Οργανωτική δομή υποστηρικτικού μηχανισμού. Πώς θα το οργανώσουμε αυτό το πράγμα και πού είναι το μυστικό, γιατί τεχνολογία και πρόγραμμα μπορεί να γράψει οποιοσδήποτε. Οι πρότυπες διαδικασίες είναι και αυτό είναι το πιο σημαντικό από όλα. Αυτό χρειάζεται μηχανισμό, ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο θα κάτσει με κεφαλόφωνο σε έναν χώρο και θα είναι δέκα άνθρωποι για να υποστηρίξουν 25 Δήμους. Όχι δέκα εξειδικευμένοι εβδομήντα. Όχι. Ομάδα εξειδικευμένων έμπειρων, θα είναι οικονομολόγοι, λογιστικοί, λογιστές, διοικητικοί, δικηγόροι. Άνθρωποι οι οποίοι όταν θα σηκώσει το τηλέφωνο και θα του πει απεγνωσμένα η Τήλος, ήρθε μια δικαστική απόφαση 5.000 €, εγώ δεν έχω στο προϋπολογισμό, τι να κάνω; Θα του πει ότι πήγαινε στο επόμενο Συμβούλιο, βάλε το αρνητικά και στο επόμενο διόρθωσέ τη. Και αυτό είναι έγκυρο και θα το δείτε και για τον επόμενο Δήμο στις ερωτήσεις – απαντήσεις πάνω.

Η ομάδα υποστήριξης σε κεντρική δομή ώστε να συντονίζει, να καθοδηγεί το Δήμο, και εάν δεν μπορεί να τις διεκπεραιώσει, θα τις διεκπεραιώνουν αυτοί οι άνθρωποι για λογαριασμό του Δήμου.

Προσέξτε, η ΚΕΔΕ δεν υποκαθιστά τη λειτουργία του Δήμου. Βοηθά υποστηρικτικά. Δεν θα υποκαταστήσουμε εμείς το Δήμο, θα τον βοηθήσουμε.

Προσδοκώμενα οφέλη. Εύκολα. Λειτουργούμε νομότυπα. Το βασικότερο. Απαλλάσσετε όσο μπορείτε, λίγο ή πολύ, και κάνετε αυτό για το οποίο σας έχει επιλέξει ο κόσμος.

Οι υπάλληλοι καθοδηγούνται και αναβαθμίζονται και σε γνωστικό και σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Και βέβαια εξυγιαίνεται και η κατάσταση στο Δήμο, διότι πολύ καλά γνωρίζετε, μαζί με τα νησιά, ότι για να έχετε μια λογιστική υποστήριξη μιας εταιρίας, θέλετε ανάλογα με το πού βρισκόσαστε είκοσι με τριάντα χιλιάδες. Εκτός από τα συστήματα πληροφορικής.

Εκμεταλλεύεται την τεχνολογία... Όλη αυτή την παρουσίαση δεν χρειάζεται να ζητήσετε. Στον άνθρωπό σας που έχετε στο δίκτυο, θα την πάρει αύριο το πρωί, θα την έχει και θα είναι ενημερωμένος.

Με την παραπάνω ολοκληρωμένη πρόταση δίνεται η δυνατότητα να επιδιωχθεί ειδικευμένη χρηματοδότηση. Ευχαριστώ πάρα πολύ τον Υπουργό Εσωτερικών, τον κύριο Σκουρλέτη, που σήμερα είπε ότι το μότο του Υπουργείου είναι κάνω ότι μπορώ και ότι έχω. Μάλιστα. Αυτό να έχει να το χρηματοδοτήσει. Άρα λοιπόν για αυτό σας είπα ότι δεν χρειαζόμαστε μετά και τη σημερινή του ανακοίνωση, κανέναν απολύτως.

Απαιτήσεις για να λειτουργήσει αυτό. Απαραίτητη συνεργασία με όλους ανεξαιρέτως τους ορεινούς Δήμους για τους οποίους μιλούμε, αλλά δεν αφορά μόνο εσάς.

Εντός δέκα ημερών περίπου θα λάβετε ένα διαδικτυακό ερωτηματολόγιο. Είναι απλό, δεν θα ζητάμε τρελά πράγματα. Θα πρέπει να καταγράψουμε την πρώτη εικόνα για να δούμε αν έχουμε παρεκκλίνει από τις κατευθύνσεις που μελετά τώρα το ΙΤΑ.

Επίσης, θα πρέπει να υπάρχουν προτάσεις από κάτω σε ειδικό πεδίο, με τα προβλήματα τα οποία ενδεχομένως δεν έχουμε αντιληφθεί ή που θέλετε να επιλυθούν, σε αυτόν τον χρόνο ή στον μελλοντικό.

Μην φανταστείτε ότι αυτό το πράγμα που θα γράψετε μπορεί να φαίνεται αστείο. Εμείς θέλουμε το πρόβλημα. Από εκεί και πέρα μπορεί να το καταφέρουμε, μπορεί και να μην το καταφέρουμε.

Προσοχή. Πάρα πολλοί θα έρθουν στους Δήμους, είναι ρητό, για τη δημιουργία της διαδικτυακής πλατφόρμας δεν μας ενδιαφέρουν τα πληροφοριακά συστήματα που λειτουργούν σήμερα στους Δήμους σας. Θα απαιτηθεί μελλοντικά μόνο η σύνδεση με το ΟΠΣ του Δήμου και για δική σας μεγαλύτερη διευκόλυνση. Καμία παρέμβαση στο πληροφοριακό σύστημα του Δήμου δεν θα υπάρξει. Δηλαδή τι σημαίνει αυτό; Έχω internet στο Δήμο και δουλεύω. Θέλουμε όμως να πάρουμε αυτόματα τα στοιχεία για να φτιάξω ένα διαγωνισμό με τον 4412; Πρέπει να μου κάνεις γέφυρα στο πληροφοριακό σύστημα. Δεν θέλεις; Μην μου κάνεις, κάτσε ξανά πέρνα τα. Το θεωρώ χαζό, αλλά βεβαίως δεν μας αφορά καθόλου το τι πληροφοριακό σύστημα έχετε αυτή τη στιγμή στο Δήμο σας.

Χρονοδιάγραμμα. Έως 30 Οκτωβρίου του '17 παραδίδεται εμπεριστατωμένη μελέτη εξειδίκευσης από το ΙΤΑ, τόσο σε τεχνολογικό, όσο και συγκεκριμενοποίηση της ροής των εργασιών, του τρόπου υλοποίησης στο πεδίο, θα επιλεγούν κάποιοι Δήμοι, καθώς και στη βιωσιμότητα της λύσης. Εμείς είμαστε αιρετοί, θα φύγουμε. Αυτό πρέπει να δομηθεί με έναν τρόπο το οποίο να αποκτήσει βιωσιμότητα.

Στις απαιτήσεις του έργου βέβαια, δεν μπορεί να ισχύει αυτή η ημερομηνία αν δεν απαντηθούν τα ερωτηματολόγια, ή επειδή είναι και απόφαση της ΚΕΔΕ, θα προχωρήσουμε με όσους απαντήσουν. Δεν υπάρχει πισωγύρισμα εδώ πέρα σε όλο αυτό.

Κατόπιν θα επιλέξουμε έξι ορεινούς Δήμους και μάλλον έξι νησιωτικούς, στους οποίους θα πάμε στο πεδίο, θα πάμε στο Δήμο, μαζί με την ομάδα του ΙΤΑ, και θα καταγράψουμε βήμα-βήμα τις διαδικασίες, αφού θα έχω και τα ερωτηματολόγια τα δικά σας.

Μέχρι το τέλος Νοεμβρίου του '17 αποδοχή της μελέτης από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ και πρόταση χρηματοδότησης προς το ΥΠΕΣ, της πλατφόρμας.

Τα χρήματα αυτά της πλατφόρμας δεν είναι πολλά. Όλο το μυστικό βρίσκεται στη χρηματοδότηση των εξειδικευμένων ανθρώπων που θα είναι στον μηχανισμό υποστήριξης. Δεν έχει κανένα νόημα να έρθει η ΚΕΔΕ και να πει ορεινέ Δήμο, δώσε μου είκοσι πέντε χιλιάδικα ο καθένας σας. Αυτά είναι αστειότητες. Όχι μηδέν, αλλά μπορεί να είναι δύο, τρεις, πέντε, μέχρι εκεί, και για συγκεκριμένους λόγους.

Άρα λοιπόν το κομμάτι της χρηματοδότησης από το Υπουργείο και σε ετήσια βάση, είναι του ανθρώπινου δυναμικού, του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, που θα κάνει αυτή την υποστήριξη.

Δεν έχω κάτι άλλο να σας πω. Φαντάζομαι ότι ενδεχομένως να υπάρχουν ερωτήσεις. Εγώ κλείνοντας θα πω ότι το εγχείρημα αυτό κρίνεται φιλόδοξο, φιλόδοξο μεν αλλά εφικτό δε, και πάνω από όλα επιτακτικό για τους μικρούς Δήμους. Το ψηφιακό χάσμα αυτή τη στιγμή τείνει να γίνει κάτι παραπάνω από τεράστιο, των μικρών Δήμων με των υπολοίπων. Αν θέλουμε λοιπόν να στοχεύσουμε στη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των μικρών Δήμων.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την προσοχή σας και είμαι στη διάθεσή σας αν μπορώ να απαντήσω σε οποιαδήποτε ερώτηση. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ): Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον κύριο Τσιάμη για τα όσα χρήσιμα μας έχει πει.

Έχουν υποβληθεί κάποιες ερωτήσεις, αλλά το Προεδρείο αποφάσισε για οικονομία του χρόνου να συνεχίσουμε και τη δεύτερη Συνεδρία και στη συνέχεια, όταν τελειώσει η Συνεδρία, να γίνουν συνολικά οι ερωτήσεις.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Έτσι μου είπαν τώρα ότι αποφάσισαν.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ο κύριος Πρόεδρος τι λέει;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Α. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ): Έχετε δύο λεπτά χρόνο λοιπόν να σας ακούσουμε. Τα δύο μπορεί να γίνουν και τρία, όχι περισσότερο όμως, για λόγους συνέπειας στη διαδικασία.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Κύριε Δήμαρχε, κύριοι Δήμαρχοι, κύριοι προσκεκλημένοι, παρακολούθησα με προσοχή από την ώρα που ήρθα μέχρι τώρα, δεν έφυγα από την αίθουσα. Θα ξεκινήσω σχετικά με τους ορεινούς όγκους.

Εδώ που γίνεται σήμερα αυτό το Συνέδριο, όχι μόνο στην Κόνιτσα, αλλά και στο Νομό Ιωαννίνων, η φύση προίκισε με βουνά, πολλά βουνά. Λίγο κάμπο. Πολλά ποτάμια, πολλές πηγές, πολύ νερό.

Όμως εδώ και πάρα πολλά χρόνια, τριάντα χρόνια, ακούμε ότι στον επόμενο χρόνο θα λυθεί το πρόβλημα της άρδευσης αυτών των λίγων... της λίγης πεδιάδας που υπάρχει, αλλά και της ύδρευσης του κόσμου.

Φτάσαμε στο 2017 και όμως ούτε τον κάμπο αυτόν τον λίγο, που ποτίζεται πολύ λίγος κάμπος τώρα, δεν... υπάρχει λειψυδρία, αλλά και για το νερό, τώρα, το 2017, πολλά χωριά τώρα που ήρθαν είδαν να κλείνουν τις βρύσες.

Άρα η ανάπτυξη για να υπάρξει θα πρέπει να έχει ως κέντρο όχι το κέρδος, αλλά τους εργαζόμενους, τον κόσμο που μένει στα χωριά.

Δεύτερο ζήτημα, που έχει να κάνει με τους Δήμους. Ήδη δεν έχουμε πολύ καιρό που εμείς οι εργαζόμενοι στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, και το γνωρίζετε και εσείς, βγήκαμε από μια μεγάλη κινητοποίηση σε σχέση με την έλλειψη προσωπικού που υπάρχει στους Δήμους, και η έλλειψη προσωπικού στους Δήμους δεν μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη των Δήμων.

Και αναδείξαμε αυτό το διάστημα, σε σχέση και με την καθαριότητα, ότι υπήρχαν δυνατότητες σε αυτές τις συνθήκες τις μνημονιακές, σε αυτές τις αντιλαϊκές συνθήκες, να γίνει πρόσληψη προσωπικού, γιατί και η κυβέρνηση έλεγε πριν ότι είναι μνημονιακά, δεν μπορούμε να πάρουμε κόσμο, αλλά και οι Δήμαρχοι μας έλεγαν ότι θέλουμε να πάρουμε τον κόσμο αλλά δεν μας αφήνει η Τρόικα.

Είχαμε μια επιτυχία. Ελλιπή, δεν... όσο θα θέλαμε, αλλά εν πάση περιπτώσει έτσι θα διατηρηθούν τουλάχιστον κάποιοι φορείς στην καθαριότητα. Και ευθύνη των Δημάρχων, που πάρα πολλοί την έχουν δώσει την καθαριότητα στους ιδιώτες, είναι ότι πρέπει να δουν και αυτοί οι εργαζόμενοι στους ιδιώτες πώς δουλεύουν. Έχουμε δει εργαζόμενοι να δουλεύουν δώδεκα η ώρα, μόνο ο οδηγός, δώδεκα η ώρα τη νύχτα να μαζεύει σκουπίδια. Και αν θα πάτε, και να πάτε, στο Κέντρο Διαλογής της Ανακύκλωσης στη Βιομηχανική Ζώνη, και εκεί θα δείτε τι εστί ιδιωτική πρωτοβουλία και τι συνθήκες υπάρχει. Μια χαβούζα. Και εκεί είναι και η ΕΕΤΑΑ, που έχει ευθύνη, μέτοχος στην επιχείρηση.

Με βάση τις κινητοποιήσεις που έγιναν το προηγούμενο διάστημα, αναδείχτηκε και ένα άλλο ζήτημα. Καταλαβαίνουμε ότι υπάρχει πρόβλημα πόρων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση από την κυβέρνηση, αλλά εμείς κάνουμε την κριτική στους Δήμους, αν και κατά πόσο αγωνίζονται για να δουν και το ζήτημα των εργαζομένων. Δεν μπορεί να μη δίνονται τα είδη ατομικής προστασίας στους εργαζόμενους γιατί υπάρχει έλλειψη πόρων ή να μη δίνεται το ένα λίτρο γάλα στον καιρό το... στους εργαζόμενους.

Δεν μπορεί χωρίς... έλλειψη, πώς θα γίνει; Να πάρουμε το Δήμο μια που είναι εδώ, σαν δείγμα λέμε. Όση καλή θέληση να έχει ένας Δήμος, και ο Δήμος της Κόνιτσας, ο Δήμαρχος, όταν υπάρχει ένας υδραυλικός για να λύσει το πρόβλημα στο Δήμο όλο, με όλα αυτά τα χωριά που ανέφερε ο... Όταν υπάρχουν δύο χειριστές για

να λύσουν το πρόβλημα και με τα χιόνια τον χειμώνα που υπάρχουν και αποκλείονται χωριά. Μπορεί να γίνει; Όχι.

Και εν πάση περιπτώσει...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Αμ μπράβο, εντάξει, είστε αυτής της άποψης, κύριε. Καλά κάνετε. Όμως με την κινητοποίηση η οποία έγινε το προηγούμενο διάστημα και αποτράπηκε ο κοινωνικός αυτοματισμός που πήγαν να κάνουν και πολλοί Δήμαρχοι, και που μετά δεν προχώρησαν στην πρόσληψη προσωπικού, που μπορούσαν, ενώ μας έλεγαν πριν ότι δεν μπορούμε, που μπορούσαν τώρα με τη νομοθετική ρύθμιση, μεταξύ αυτών είναι και ο Δήμος Κόνιτσας, όμως λέω το εξής. Βεβαίως μπορούν, όμως πέρα από την αποτροπή που κάναμε του κοινωνικού αυτοματισμού, γιατί είχαμε τη στήριξη του κόσμου, βγήκε και ένα άλλο ζήτημα. Αυτό που μας έλεγαν μέχρι τώρα, ότι ο δημόσιος τομέας ή το πολύ προσωπικό που υπάρχει στην Ελλάδα, αποδείχτηκε ότι στην Ελλάδα και δη στους Δήμους, είναι πολύ ελλειμματικός σε προσωπικό, και δεν ακούστηκε όσο έπρεπε κατά τη γνώμη μας σήμερα εδώ.

Να μη σας κουράσω, κλείνω, και ζητάμε να είστε συμπαραστάτες και να πρωτοστατήσετε στη μονιμοποίηση των εργαζομένων, που έχουν 15 χρόνια... Δεν μπορεί κάθε χρόνο το Βοήθεια στο Σπίτι, να λέτε για παροχή υπηρεσιών, κοινωνικής υπηρεσίας στους Δήμους, και οι εργαζόμενοι να είναι επί 15 χρόνια, να ανανεώνονται κάθε χρόνο οι συμβάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Α. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ): Ευχαριστούμε.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Χρειάζεται κατά τη γνώμη μας, και κλείνω, να διεκδικήσουμε και να πρωτοστατήσετε, και να πάρουν οι Δήμοι τους πόρους που αναλογούν, αλλά και βέβαια, εμείς βάζουμε και ένα ζήτημα επί τάπητος, το έχετε ακούσει και από αλλού, ότι θα γίνει αγώνας... Όχι, κύριε, δεν είναι το χρέος που οφείλουν οι εργαζόμενοι να πληρώσουν ή η Ελλάδα στους δανειστές. Χρέος μας είναι να αγωνιστούμε για τη διαγραφή αυτού του χρέους.

Καλή επιτυχία στο Συνέδριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε πολύ. Κάποιες από τις επισημάνσεις σας ήταν όντως εύστοχες, κάποιες άλλες όμως θα έλεγα ότι σας βρίσκω λίγο ελλιπή στην ενημέρωση, έχετε κάποια ελλιπή ενημέρωση, γιατί αν διαβάζατε τα πρακτικά όλων των Συνεδρίων της ΚΕΔΕ, θα βλέπατε, αγαπητέ συνεργάτη, ότι η ΚΕΔΕ μόνιμα ζητά τη μονιμοποίηση των ατόμων που απασχολούνται στα προγράμματα Βοήθεια στο Σπίτι...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Το δυναμικά είναι σχετικό ανάλογα με το πώς κρίνει καθένας ότι πρέπει να αντιδρά σε τέτοιου είδους ζητήματα. Δεν ξέρω αν θεωρείτε ότι ο δυναμικός τρόπος που εκθέσατε το πρόβλημά σας μπορεί να επιφέρει αποτελέσματα έτσι, γιατί από ότι κατάλαβα, τουλάχιστον εγώ αυτό εισέπραξε, εσείς βάλλατε απέναντι στους Δήμους, οι οποίοι υποστηρίζουν μόνιμα τα αιτήματά σας, τόσο για την πρόσληψη του προσωπικού πρόσφατα για την καθαριότητα, και δεν μπορούμε να έχουμε ίσα μέτρα και ίσα σταθμά για όλους τους Δήμους. Γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι υπήρχαν Δήμοι οι οποίοι μπορούσαν να σηκώσουν το βάρος νέων προσλήψεων και άλλοι οι οποίοι δεν μπορούσαν να το σηκώσουν. Άρα δεν μπορούμε να βάζουμε όλους τους Δήμους στην ίδια κατάταξη ή να στοχοποιούμε κάποιους Δήμους που δεν ακολούθησαν αυτό που ακολούθησαν άλλοι, γιατί ο κάθε Δήμος, κάθε Δημοτικό Συμβούλιο, γνωρίζει τις ανάγκες τις δικές του και τις δυνατότητες που έχει για χρηματοδότηση εφόσον πρόκειται για ανταποδοτικές υπηρεσίες.

Και επειδή πολύς λόγος γίνεται τελευταία και σωστά γίνεται, και για τα εργατικά ατυχήματα που υπάρχουν στους Δήμους, εγώ κάτι τέτοιο περίμενα να ακούσω σε μια τοποθέτηση από τη δική σας πλευρά, θα πρέπει όταν οι Δήμοι αγοράζουν τον εξοπλισμό που πρέπει για την προστασία των εργαζομένων, και οι εργαζόμενοι να

φέρουν τον εξοπλισμό, έτσι; Να λέμε τα πράγματα από κάθε πλευρά.

Σας ευχαριστώ πολύ για την παρέμβασή σας, και να περάσουμε, όπως είπε ο Δήμαρχος, στην τελευταία Ενότητα της σημερινής μέρας, για να απαντήσουμε τελικά συνολικά στις απαντήσεις είπατε, Δήμαρχε.

Β' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Α. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ): Καλούμε την κυρία Μαρία Πετράκη, Δόκτωρ Κοινωνικής Πολιτικής. Θα μας αναπτύξει το θέμα: Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας στους Ορεινούς Δήμους και περιοχές της χώρας.

Ευχαριστούμε πολύ που είστε μαζί μας.

Μ. ΠΕΤΡΑΚΗ: Σας ευχαριστώ και εγώ για την πρόσκληση, την ΚΕΔΕ, και φυσικά το Δήμο Κόνιτσας, για τη συνδιοργάνωση και την εξαιρετική φιλοξενία.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Συγνώμη, με συγχωρείτε πολύ. Αν θέλει ο κύριος Οικονόμου, ο κύριος Στεφανάκης, ο κύριος Ψαθάς, να έρθουν πάνω για να κάνετε τις εισηγήσεις σας και ο Ανδρέας που είναι ήδη εδώ.

Κυρία Πετράκη, έχετε το λόγο.

Μ. ΠΕΤΡΑΚΗ: Σας ευχαριστώ πολύ.

Ουσιαστικά ξεκινάμε με το κομμάτι της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στους ορεινούς Δήμους της χώρας. Η εισήγησή μου, το περίγραμμα της παρουσίασης, έχει τις ακόλουθες ενότητες Αρχικά θα δούμε τι σημαίνει, τι είναι Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, ποιο είναι το περιεχόμενό της. Ποιες είναι οι στρατηγικές για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Ποια είναι τα προβλήματα και γενικότερα οι αιτίες της αργής εξέλιξης στη χώρα μας. Και φυσικά θα αναφερθούμε στο ρόλο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην ενδυνάμωση της τοπικής κοινωνίας και συγκεκριμένα των ορεινών Δήμων. Και θα κλείσουμε φυσικά με το θεσμικό

πλαίσιο, το πιο πρόσφατο, που αφορά την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.

Γιατί λοιπόν Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και τι είναι η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Είναι μια έννοια ουσιαστικά του συστήματος υγείας, η οποία είναι ευρύτερη της ιατρικής περίθαλψης.

Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας λοιπόν, δεν είναι η σφραγίδα γενικότερα στο βιβλιάριο, δεν είναι δηλαδή η συνταγογράφηση. Είναι και αυτό, αλλά αφορά ουσιαστικά και δίνει μεγάλη έμφαση στην πρόληψη της ασθένειας, στην αγωγή της υγείας, στον τρόπο ζωής. Αφορά επίσης διαγνωστικές εξετάσεις, καθώς και τη θεραπεία εκτός νοσοκομείου, φυσικά και την περίθαλψη.

Αλλά έχει να κάνει και με ζητήματα, είναι λοιπόν κάτι ευρύτερο, ολιστικό, έχει να κάνει δηλαδή και με ζητήματα ψυχικής υγείας, ποιότητας ζωής του πληθυσμού σε μια περιοχή, τρόπου ζωής, υγιεινού τρόπου ζωής, άρα και με νοοτροπία και λοιπά, που όλα αυτά σχετίζονται και με την πρόληψη που αναφέραμε.

Θα δούμε λοιπόν στη συνέχεια αυτόν τον πίνακα, όπου ουσιαστικά η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας αποτελεί το πρώτο σημείο επαφής των ατόμων με το σύστημα υγείας, αφού φέρνει τη φροντίδα για την υγεία πιο κοντά στον τόπο κατοικίας και εργασίας των πολιτών. Όπως είπαμε όμως, αφορά και την πρόληψη.

Αντανακλά τα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και πολιτικά χαρακτηριστικά μιας χώρας και των κοινοτήτων της

Στόχος είναι η κάλυψη πραγματικών αναγκών φροντίδας υγείας και κοινωνικής πρόνοιας σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας και η προσέγγιση της υγείας ως θεμελιώδους κοινωνικού δικαιώματος, ασχέτως των κοινωνικών, οικονομικών, θρησκευτικών ή φυλετικών χαρακτηριστικών τους.

Αναφέρεται στη φιλοσοφία της σφαιρικής αντίληψης της έννοιας της υγείας και στην πελατοκεντρική παροχή υπηρεσιών μέσα από τις υπηρεσίες πρόληψης και αγωγής υγείας, με

αποκέντρωση και ενεργητική συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και του ίδιου του πολίτη.

Θα δούμε όμως τι σημαίνει στη συνέχεια αποκέντρωση και σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη και πώς προσλαμβάνεται η έννοια της αποκέντρωσης και πώς υλοποιείται στη χώρα μας, είναι ένα ζήτημα που θα το εξετάσουμε στη συνέχεια.

Δεύτερον. Προϋποθέτει στρατηγικό σχεδιασμό και προγράμματα ικανά να μπορούν να προστατεύσουν και να κινητοποιήσουν τον πληθυσμό, στη βελτίωση της υγείας και της ποιότητας της ζωής τους. Τόσο όμως η πρόληψη, όσο και η εξωνοσοκομειακή περίθαλψη είναι απαραίτητο να παρέχονται συνδυαστικά μέσα από ένα δίκτυο υποστηρικτικών θεσμών και επιμέρους μονάδων σε τοπικό επίπεδο.

Σε αυτό το δίκτυο εμπλέκονται τοπικοί φορείς, που συνεργάζονται στο πλαίσιο μιας συμφωνίας ως ίσοι εταίροι, για την επίτευξη κοινών στόχων σε ένα συγκεκριμένο θεματικό πεδίο, όπου λαμβάνονται υπόψη όλες οι απόψεις και οι προτεινόμενες λύσεις για τα τοπικά προβλήματα.

Το δίκτυο αυτό κινητοποιεί την τοπική κοινωνία αποφεύγοντας τον κατακερματισμό των πόρων, ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται η πολιτική υποστήριξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Τέλος, δίδεται η δυνατότητα πρόσβασης και εμπλοκής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων όσον αφορά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες προσαρμόζονται σε κάθε τοπική κοινωνία στις ανάγκες των κατοίκων, στη διαθεσιμότητα των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης, στη γεωγραφική θέση της τοπικής κοινωνίας, και είναι ένα ζήτημα εδώ για τους ορεινούς Δήμους, όπου στην αρμοδιότητά τους είναι μεγάλες οι εκτάσεις, ο πληθυσμός είναι διάσπαρτος, οπότε αντιλαμβάνεστε και τις δυσκολίες που καλούνται να ξεπεράσουν.

Και φυσικά προσαρμόζονται και στην εγγύτητα σε άλλες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης στην περιοχή.

Τα στοιχεία της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας ουσιαστικά τι περιλαμβάνουν. Έχουν να κάνουν με την εκπαίδευση σχετικά με τα προβλήματα, τα επικρατούντα προβλήματα υγείας και τις μεθόδους πρόληψης. Την προώθηση της προσφοράς τροφίμων και γενικότερα τη λογική σε μια σωστή διατροφή και έναν υγιεινό τρόπο διατροφής. Όπως αντιλαμβάνεστε, είναι πολύ σημαντικό να εκπαιδευτεί ο πληθυσμός, να ενημερωθεί σωστά, έτσι ώστε να αποφεύγονται καρδιαγγειακά προβλήματα και λοιπά, και γενικότερα το κόστος που προκαλεί στο σύστημα υγείας άλλες μέθοδοι, και γενικότερα η κατανάλωση φαρμάκων και λοιπά. Άρα είναι ένας τρόπος να αποφευχθεί αυτό με σωστή ενημέρωση του πληθυσμού και πρόληψη και αγωγή υγείας.

Καθώς επίσης εμβολιασμούς... αυτά θα τα περάσω γρήγορα, πρόληψη και έλεγχος από τοπικά ενδημικά νοσήματα, κατάλληλη θεραπεία κοινών ασθενειών, παροχή βασικών φαρμάκων και λοιπά.

Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας ως ρυθμιστής τώρα του συστήματος υγείας, επικεντρώνεται στην προαγωγή της υγείας μέσω της συνεργασίας μεταξύ όλων των επαγγελματιών υγείας και της τοπικής κοινότητας. Αποτελεί την κύρια είσοδο του χρήσης στο σύστημα υπηρεσιών υγείας. Επιτρέπει τον έλεγχο ροής των ασθενών στη νοσοκομειακή περίθαλψη. Αποτελεί μηχανισμό ελέγχου των δαπανών υγείας. Αποτελεί μηχανισμό ορθολογικού σχεδιασμού των νοσοκομειακών δομών.

Τώρα, όσον αφορά τις στρατηγικές ή τους στόχους αν θέλετε, της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, οι οποίοι έχουν τεθεί από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, είναι οι ακόλουθοι. Πρώτον, η μείωση της αυξημένης θνησιμότητας των φτωχών περιθωριοποιημένων πληθυσμών, που μας αφορά αυτό. Ουσιαστικά μιλάμε για την εξασφάλιση πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας σε αδύναμους πληθυσμούς, και η επικέντρωση σε παρεμβάσεις που θα

επηρεάσουν άμεσα τις κύριες αιτίες θνησιμότητας, νοσηρότητας και αναπηρίας, για 0τους πληθυσμούς αυτούς.

Γενικότερα θα λέγαμε ότι υπάρχει το έλλειμμα αν θέλετε του να έχουμε μια σαφή εικόνα και επιδημιολογικών στοιχείων για συγκεκριμένες περιοχές. Δηλαδή να έχει γίνει, να γνωρίζουμε τις ανάγκες της περιοχής, έτσι ώστε και οι δράσεις μας να είναι στοχευμένες, το προσωπικό το οποίο ουσιαστικά, θα δούμε και στη συνέχεια και για τα ΤΟΜΥ, θα στελεχώνει τις δομές και λοιπά και λοιπά.

Άρα δεν μπορούμε να μένουμε σε αριθμούς, για παράδειγμα όπως θα δούμε να αποτελείται το ΤΟΜΥ θα δούμε από 12 άτομα, όταν για παράδειγμα σε μια περιοχή μπορεί να είναι πιο γερασμένη, άλλες ανάγκες έχει ο πληθυσμός, για παράδειγμα μπορεί να έχει για περισσότερους καρδιολόγους, αν τα περιστατικά μου είναι ανάλογα, άλλη περιοχή να είναι πιο νεανική, ο πληθυσμός της, να έχει ανάγκη από πιο πολλούς παιδιάτρους και λοιπά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Μ. ΠΕΤΡΑΚΗ: Δεύτερον... Πολύ σωστό. Το αναφέρουμε σαν παράδειγμα αυτό, έτσι; Συγκεκριμένα στους ορεινούς Δήμους, έχετε απόλυτο δίκιο, ότι ο πληθυσμός είναι γερασμένος, απλά μιλάμε το πώς πρέπει να ξεπεράσουμε στενά πλαίσια.

Δεύτερος στόχος λοιπόν, που έχει τεθεί από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, είναι η μείωση των κυριότερων παραγόντων κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία, μέσω της πρόληψης και προαγωγής της υγείας. Αντιμετωπίζει γνωστούς παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν την εξέλιξη της υγείας της τοπικής κοινωνίας.

Ο τρίτος στόχος είναι η ανάπτυξη βιώσιμων συστημάτων υγείας. Ως βασικό λοιπόν στοιχείο των συστημάτων υγείας θα πρέπει να ρυθμίζει ουσιαστικά τη λειτουργία των δομών αυτών, να υποστηρίζεται από την πολιτική ηγεσία και να αναγνωρίζεται ως ανάγκη από τον πληθυσμό.

Και τελευταίος στόχος είναι η ανάπτυξη ευνοϊκού πολιτικού και θεσμικού περιβάλλοντος. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας συνεργάζεται και σε άλλους τομείς της πολιτικής, για παράδειγμα παιδεία, περιβάλλον, και στηρίζει την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη.

Ένα παράδειγμα θα σας πω εδώ. Να πάρουμε την περίπτωση, για παράδειγμα, της Γερμανίας. Ουσιαστικά το ασφαλιστικό ταμείο εκεί χρηματοδοτεί μια κοινωνική επιχείρηση για να αναπτύξει ένα πρόγραμμα αθλοπαιδίες για παράδειγμα, διότι... και να αναπτύξει γενικότερα τον μαζικό αθλητισμό, διότι το θεωρεί προτιμότερο και μικρότερο αυτό το κόστος από το να πληρώνει φάρμακα για καρδιαγγειακά νοσήματα και λοιπά και λοιπά. Άρα είναι και αυτό μια πρόκληση.

Τώρα, θα περάσουμε στα εμπόδια όσον αφορά την εφαρμογή της Πρωτοβάθμιας Υγείας, και σε κάποια προβλήματα. Τα πιο κοινά είναι η παρερμηνεία της έννοιας της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας. Πολλοί λοιπόν έχουν τη σύγχυση ότι Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι να πάω να μου γράψουν κάποια φάρμακα, είναι η συνταγογράφηση. Υπάρχει λανθασμένη επίσης αντίληψη ότι η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι ένας τρόπος περίθαλψης για τους φτωχούς. Επίσης, η άσκηση επιλεκτικών στρατηγικών, ένα άλλο πρόβλημα. Η έλλειψη πολιτικής βούλησης και η ανεπαρκής πολιτική δέσμευση. Να σας πω μόνο ότι από το 1917 μέχρι σήμερα, μέχρι το 2017, δηλαδή τα τελευταία εκατό χρόνια, για παράδειγμα έχουν περάσει 100 Υπουργοί Υγείας από το Υπουργείο Υγείας, 74 Αναπληρωτές Υπουργοί και 4 Υφυπουργοί. Όπως αντιλαμβάνεστε, είναι ένα ζήτημα και το ζήτημα της συνέχειας της πολιτικής. Οπότε η κάθε γενικότερα κυβέρνηση που έρχεται να μην αναιρεί ή να χτίζει νέα νομοσχέδια στα συντρίμια των προηγούμενων και λοιπά. Άρα είναι ένα ζήτημα και αυτό γενικότερα της πολιτικής συναίνεσης και μαζί, και με τις τοπικές κοινωνίες που πρέπει φυσικά να τους δοθεί ρόλος, και την επιστημονική τεκμηρίωση, να πάμε σε κάτι πιο

μακρόπνοο και πιο λειτουργικό. Όπως κάνουν... έτσι κυρίως το σκανδιναβικό μοντέλο και άλλα ανεπτυγμένα κράτη.

Η αδυναμία λοιπόν, ένα άλλο πρόβλημα είναι του κεντρικού σχεδιασμού και της διαχείρισης. Οι ταχύτατες δημογραφικές και επιδημιολογικές αλλαγές. Και τέλος η ακατάλληλη χρήση και κατανομή των πόρων για την τεχνολογία υψηλού κόστους.

Τώρα, πάμε λίγο στην τοπική κοινωνία και στη στροφή ουσιαστικά προς το τοπικό επίπεδο και την τοπική κοινωνία.

Οι κεντρικά σχεδιασμένες πολιτικές δεν προσφέρουν, όπως αντιλαμβανόμαστε, την απαιτούμενη ευελιξία για την αντιμετώπιση των τοπικών προβλημάτων. Είναι αναγκαία λοιπόν η μεταβίβαση ευθυνών σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση προβλημάτων ανεργίας και οικονομικής ύφεσης, και γενικότερα προκειμένου να αντιμετωπιστούν και τα ζητήματα της εσωτερικής μετανάστευσης. Άρα πρέπει να αξιοποιηθεί ο τοπικός πληθυσμός και μπορεί ουσιαστικά η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας να αποτελέσει και ένα εργαλείο στα χέρια της τοπικής κοινωνίας για τοπική ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή.

Και φυσικά όλα αυτά θα επιτευχθούν και με την ενδυνάμωση των πολιτών και τη συμμετοχή τους όχι απλά ως χρήστες, αλλά και ως αξιολογητές των παρεχόμενων υπηρεσιών, της ποιότητας των υπηρεσιών και λοιπά. Και φυσικά και της κατάδειξης των αναγκών που υπάρχουν.

Πώς λοιπόν μπορεί η τοπική κοινωνία να φέρει ουσιαστικά και να αποτελέσει μια εναλλακτική λύση. Η ενδυνάμωση της τοπικής κοινωνίας μπορεί ουσιαστικά με αυτόν τον τρόπο να πραγματοποιηθεί... να αντιμετωπιστούν μάλλον οι ανάγκες και οι προτεραιότητες σε τοπικό επίπεδο καλύτερα. Να προχωρήσουμε σε μια αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και συμμετοχή πολιτών στην επίλυση των προβλημάτων που τους ενδιαφέρουν άμεσα. Να υπάρξει μικρότερη γραφειοκρατία. Να παρέχονται υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις τοπικές ανάγκες όπως είπαμε. Να

αντιμετωπιστεί η έλλειψη αδράνειας όσον αφορά την εφαρμογή νέων ιδεών. Και φυσικά να υπάρξει μεγαλύτερη αποδοτικότητα στο σχεδιασμό των πολιτικών και των προγραμμάτων.

Τώρα, νομίζω ότι δεν θα σας κουράσω με αυτά. Θα σταθώ όμως σε αυτό που είπα και πριν, ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να αποτελέσει, με εργαλείο την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, μπορεί ουσιαστικά να προωθήσει την καταγραφή και να προβεί στην καταγραφή των πραγματικών αναγκών υγείας του τοπικού πληθυσμού. Να αντιμετωπίσει ζητήματα όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός και ιδιαίτερα που έχουν διογκωθεί εξαιτίας της κρίσης. Να ελέγξει τις διαπεριφερειακές ροές πληθυσμού. Να δημιουργήσει στοχευμένα προγράμματα αγωγής υγείας και φυσικά να παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και περίθαλψης.

Γενικότερα θα λέγαμε ότι η αποκεντρωμένη πολιτική είναι το ζητούμενο και είναι αυτό το οποίο ισχύει ουσιαστικά σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη. Άρα πρέπει να είμαστε πιο κοντά στην ανάλυση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και να δώσουμε τη δυνατότητα για αποτελεσματικότερο χειρισμό των τοπικών προβλημάτων.

Αυτό, όπως θα δείτε στον πίνακα που ακολουθεί... Μάλιστα, μου έχει περάσει έναν πίνακα, αυτό είναι το πρόβλημα. Τέλος πάντων, δεν πειράζει, θα σας το πω πολύ απλά. Ουσιαστικά είχα έναν πίνακα με τα μοντέλα πολιτικής και τα μοντέλα των κρατών ομαδοποιημένα. Ουσιαστικά θα βλέπαμε σε αυτόν τον πίνακα ότι η Ελλάδα ανήκει στο μοντέλο κρατους με συγκεντρωτικό χαρακτήρα. Δηλαδή συγκεκριμένα το περιφερειακό και τοπικό επίπεδο μπορούν να υπάρχουν, αλλά υπάγονται γενικά στο κεντρικό κράτος και εξαρτώνται από αυτό. Οπότε είναι ένα ζήτημα αυτό. Στον αντίποδα βλέπουμε ουσιαστικά τη Μεγάλη Βρετανία, την Ιταλία, την Ισπανία, άλλες χώρες, όπου υπάρχει πραγματικά περιφερειακό, τοπικό κράτος και ουσιαστικά υπάρχει μια αυτονομία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και με άλλα παραδείγματα. Στην Αγγλία για παράδειγμα, ο κοινοτικός νοσηλευτής αν θέλετε, είναι ο

διαχειριστής του προβλήματος, καταγράφει τις ανάγκες του πληθυσμού και φυσικά διαχειρίζεται και ολοκληρώνει αυτός τα ζητήματα. Ενώ στη χώρα μας ουσιαστικά είναι κεντρικά αποκεντρωμένο το κράτος, άρα υπάρχει μεγάλη εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση.

Θα κλείσουμε λίγο με κάποια ζητήματα που αφορούν στο παρόν θεσμικό πλαίσιο, στο τελευταίο θεσμικό πλαίσιο. Θα κάνουμε μια σύντομη αναφορά στο Ν.4328/14. Όπως γνωρίζετε, με αυτό το νόμο ουσιαστικά θεσμοθετείται το ΠΕΔΥ. Θα το περάσω πολύ γρήγορα γιατί είναι κάτι το οποίο δεν ισχύει πλέον. Ήρθε ο Ν.4486/17, είναι η τελευταία θεσμική παρέμβαση, όπου ουσιαστικά ψηφίστηκε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο λίγο πριν τη διακοπή των εργασιών της Βουλής και οργανώνεται εκ νέου η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας στη χώρα μας.

Στο πρώτο επίπεδο της δομής της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας πλέον, παρέχονται υπηρεσίες από τις ΤΟΜΥ, τα Περιφερειακά Ιατρεία, τα Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία και τα Ειδικά Περιφερειακά Ιατρεία, ενώ στο δεύτερο επίπεδο, θα το δούμε στη συνέχεια και σχηματικά, στους ασθενείς παρέχονται υπηρεσίες περιπατητικής φροντίδας, καθώς και υπηρεσίες εξωνοσοκομειακής και εξειδικευμένης φροντίδας από τα Κέντρα Υγείας.

Όπως θα δείτε λοιπόν εδώ σε αυτό το σχήμα, προσπάθησα να σας το αποδώσω σχηματικά, έχουμε το Υπουργείο Υγείας. Πλέον η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι... ανήκει στο ΕΣΥ. Οργανώνεται σε κάθε Υγειονομική Περιφέρεια. Σύμφωνα λοιπόν με τη νέα οργάνωση των υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, οι υπηρεσίες παρέχονται στο πλαίσιο ενός συστήματος που οργανώνεται και λειτουργεί στις ΔΥΠΕ υπό την αιγίδα του ΕΣΥ, όπως είδαμε. Στο πρώτο επίπεδο, που είναι η διαχωριστική κόκκινη γραμμή, στο πρώτο επίπεδο δομής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, παρέχονται υπηρεσίες από τις Τοπικές Ομάδες Υγείας, τα ΤΟΜΥ, και φυσικά από τα Περιφερειακά Ιατρεία, τα Πολυδύναμα

Περιφερειακά, τα Ειδικά Περιφερειακά Ιατρεία και τα Τοπικά Ιατρεία. Στο δεύτερο επίπεδο παρέχονται υπηρεσίες από τα Κέντρα Υγείας, και φυσικά τα Κέντρα Υγείας ανήκουν στα τοπικά δίκτυα υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Θα κλείσω με το εξής αντί επιλόγου, με τη συγκεκριμένη αν θέλετε εικόνα, όπου τελικά αντιλαμβανόμαστε ότι όλα είναι θέμα πολιτικής. Βλέπετε λοιπόν εδώ έναν ασθενή στο γιατρό του, όπου λέει, φοβάμαι λέει ο γιατρός, ότι σας μένουν έξι μήνες ζωής. Αποκλείεται, χρειάζομαι τουλάχιστον δέκα χρόνια, του λέει ο ασθενής. Λυπάμαι, οκτώ μήνες το πολύ. Ξέχνα το, θα πάρω τον Υπουργό Υγείας για πολιτική λύση.

Οπότε αυτό θα μπορούσε να μεταφραστεί με πολλούς τρόπους...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Μ. ΠΕΤΡΑΚΗ: Α, μάλιστα, πολύ ωραία.

Λοιπόν, θα μπορούσε λοιπόν να μεταφραστεί με πολλούς τρόπους, έτσι; Δηλαδή αν είναι αποτελεσματικό γενικότερα αυτό το μοντέλο, αν θα πρέπει επιτέλους να ενισχύσουμε γενικότερα, να ενδυναμώσουμε και τους πολίτες, να υπάρχει διασύνδεση και συνεργασία και της Κοινωνικής Υπηρεσίας με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, και γενικότερα φυσικά να έχουμε συγκεκριμένα στοιχεία, επιδημιολογικά δεδομένα της κάθε περιοχής, να γνωρίζουμε τις ανάγκες, προκειμένου να κάνουμε προτεραιοποίηση και να έχουμε ένα συγκεκριμένο σχέδιο για πρόληψη, προαγωγή υγείας και λοιπά

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ): Ευχαριστούμε θερμά την κυρία Πετράκη για όσα χρήσιμα μας είπε για το πρωτοβάθμιο σύστημα υγείας.

Παρακαλούμε τον πρώην Υπουργό και Επίτιμο Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας, τον κύριο Οικονόμου Ελευθέριο, να μας παρουσιάσει το θέμα: Η εμπέδωση του αισθήματος ασφαλείας στις

ακριτικές περιοχές – Αναγκαίος παράγοντας για την καθημερινότητα και επιχειρηματική δραστηριότητα των κατοίκων.

Ευχαριστώ.

Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, την Πρόεδρο της Επιτροπής Ορεινών Δήμων, τον αγαπητό Δήμαρχο και φίλο της Κόνιτσας, και βέβαια να πω ότι και αισθάνομαι και ως Κονιτσιώτης στην καταγωγή ιδιαίτερη τιμή του ότι η ΚΕΔΕ επέλεξε να κάνει αυτό το Συνέδριο εδώ με υψηλό συμβολισμό.

Και από κάθε πλευρά να ευχαριστήσω τους διοργανωτές της σημερινής εκδήλωσης, την οποία θεωρώ ιδιαίτερα χρήσιμη γιατί μας δίνεται η δυνατότητα να μιλήσουμε με τόλμη και ειλικρίνεια για προβλήματα που μαστίζουν τις ακριτικές περιοχές, αλλά και τη χώρα μας γενικότερα, από πλευράς ασφάλειας, σε περιβάλλον οικονομικής κρίσης. Προβλήματα που πρέπει να ενώνουν επιτέλους όλους τους εμπλεκόμενους σε έναν από κοινού αγώνα για τη λύση τους.

Το θέμα ασφαλώς δεν μπορεί να αναπτυχθεί με πληρότητα στο μικρό χρονικό πλαίσιο που υπάρχει, για αυτό θα αναφερθώ κατ' ανάγκη συνοπτικά και με αναφορά συνολικά στο μείζον θέμα της ασφάλειας, δίνοντας κυρίως το έναυσμα για προβληματισμό και δημιουργικό διάλογο.

Αποσπασματικές προσεγγίσεις του θέματος και επιμέρους προτεινόμενες λύσεις για την εμπέδωση αισθήματος ασφάλειας, μαρτυρούν προχειρότητα και άσκηση κοντόφθαλμων πολιτικών, χωρίς εν τέλει ουσιαστικά αποτελέσματα.

Είναι γνωστό ότι τι τελευταίες δεκαετίες καταγράφηκαν μεγάλες αλλαγές στο ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό και γεωπολιτικό περιβάλλον, αλλά και στον εσωτερικό ιστό της χώρας, που συναρτώνται κυρίως με την ποσοτική και ποιοτική διαφοροποίηση της εγκληματικότητας και την εμφάνιση νέων απειλών.

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από νέα φαινόμενα βίας, που παράγονται από τις μαζικές μετακινήσεις πληθυσμών, την αποξένωση, τις νέες ανισότητες που προκαλούν η φτώχεια, η εξαθλίωση και ο φανατισμός, αλλά ακόμα και από τη ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη και την αποϊδεολογικοποίηση που ρευστοποιεί αξίες και συμπεριφορές.

Είναι γενικώς αποδεκτό ότι η άρση του διπολισμού που σηματοδότησε μια σειρά ανακατατάξεων και αλλαγών και νέες γεωπολιτικές ισορροπίες και συσχετισμούς, καθώς και η διεθνοποίηση του εγκλήματος με την παράνομη μετανάστευση, την εμπορία των ναρκωτικών, την εμπορία των ανθρώπων, τα όπλα μαζικής καταστροφής, τις νέες μορφές εγκληματικότητας, αλλά και οι ασύμμετρες απειλές, είναι μερικοί από τους κρίσιμους παράγοντες που διαμόρφωσαν και διαμορφώνουν το νέο περιβάλλον ασφάλειας.

Με βάση τα παραπάνω, η έννοια της ασφάλειας αποκτά κρίσιμες παραμέτρους, με επιπτώσεις ευρύτερα κοινωνικές, καθώς το διεθνές, το περιφερειακό και το εθνικό περιβάλλον ασφάλειας, τείνουν να χαρακτηριστούν ως πεδία συγκριτικά ομόκεντρα.

Η πρόκληση για το σύνολο των χωρών είναι η αντιμετώπιση μιας δέσμης απειλών που παράγουν ανασφάλεια σε παγκόσμιο επίπεδο, απειλών που προέρχονται, όπως προαναφέραμε, από τη διασπορά όπλων μαζικής καταστροφής, την κατάρρευση αδύναμων κρατών, τις φυσικές καταστροφές, την ανεξέλεγκτη μετακίνηση πληθυσμών, τη διακίνηση ναρκωτικών, όπλων, και δυστυχώς ανθρώπινων υπάρξεων, αλλά και της διεθνούς τρομοκρατίας.

Η παγκοσμιοποίηση δεν έχει επιπτώσεις μόνο στην οικονομία, την τεχνολογία, την ενέργεια, τον πολιτισμό. Επηρεάζει καθοριστικά το περιβάλλον ασφαλείας μέσα στο οποίο οι δραστηριότητες αυτές αναπτύσσονται.

Στην εποχή λοιπόν που όλα αλλάζουν με ασύλληπτες ταχύτητες, οι σύγχρονες κοινωνίες αντιμετωπίζουν νέες

πρωτόγνωρες και απρόβλεπτες απειλές, που επιβάλλουν σε κράτη και διεθνείς οργανισμούς να απαντήσουν με αξιοπιστία και αποτελεσματικότητα.

Ο ιστορικός του μέλλοντος θα αναφέρει σίγουρα ότι η ασφάλεια των πολιτών υπήρξε ένα από τα μεγαλύτερα ζητούμενα στις αρχές του 21^{ου} αιώνα.

Η πρόκληση για το σύνολο των χωρών είναι αντιμετώπιση των απειλών αυτών που παράγουν ανασφάλεια σε παγκόσμιο επίπεδο. Η δε πρόκληση για τη χώρα μας σήμερα είναι ακόμη μεγαλύτερη, γιατί καλείται να αντιμετωπίσει όλες αυτές τις απειλές υπό τις δυσμενέστερες συνθήκες λόγω της οικονομικής κρίσης που διέρχεται, και η οποία απειλεί σοβαρά την κοινωνική συνοχή, αλλά και της φόρτισης που έχει στη χώρα μας η έννοια της ασφάλειας λόγω των ανώμαλων πολιτικών καταστάσεων που βίωσε η χώρα κατά το παρελθόν.

Αντιμετωπίζουμε μια μεγάλη οικονομική κρίση και ταυτόχρονα μια νέα πραγματικότητα μετά από δεκαετίες μεταπολιτευτικής περιόδου. Οι προκλήσεις είναι μεγάλες, οι ευκαιρίες πολλές, αλλά και οι κίνδυνοι ακόμη περισσότεροι.

Το στοίχημα είναι να μπορέσουμε να ελαχιστοποιήσουμε τους κινδύνους και να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες.

Είναι αλήθεια πως η κατάσταση τόσο στις πόλεις, όσο και στην ύπαιθρο, και ιδιαίτερα στις ακριτικές περιοχές, είναι αρκετά προβληματική. Πλήττονται από κρούσματα βίας και εγκληματικότητας. Ο τουρισμός υπονομεύεται, η καθημερινότητα των πολιτών δυσκολεύει, η εμπορική, αλλά και κάθε είδους αναπτυξιακή δραστηριότητα σιγοσβήνει. Η κοινωνική και οικονομική ζωή νοσεί, το αίσθημα της ανασφάλειας γενικεύεται και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για περαιτέρω εγκατάλειψη των ακριτικών περιοχών από τους λίγους και κατά βάση ηλικιωμένους που κατοικούν σε αυτές ακόμη.

Οι ακριτικές περιοχές έχουν εγκαταλειφθεί. Ελλείπει το αναπτυξιακό όραμα και ο σχεδιασμός για την ανάπτυξή τους και εν τέλει ουδείς ανησυχεί για το κατά πόσο μπορεί να επιβιώσει η χώρα με ολίγες υδροκεφαλικές πόλεις και πλήρη εγκατάλειψη της υπαίθριου, και δη των ακριτικών περιοχών, όταν μάλιστα περιβαλλόμαστε από κράτη που για μια σειρά λόγων παράγουν αλυτρωτισμό.

Αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι οι λίγοι κατάφεραν να τρομοκρατήσουν τους πολλούς και να αιχμαλωτίσουν τους νοικοκυραίους μέσα στα ίδια τους τα σπίτια, και από πολλές ακριτικές ή ορεινές περιοχές να τους εκδιώξουν από τα σπίτια τους, και παρ' όλα αυτά επικρατεί ένα είδος στρουθοκαμηλισμού στο Αθηνοκεντρικό κράτος.

Σύμφωνα με τη θεωρία του σπασμένου παραθύρου, αν αφήσεις κάποια μικρά προβλήματα άλυτα, κάποια στιγμή θα βρεις μπροστά σου ένα πολύ μεγαλύτερο και δισεπίλυτο πρόβλημα.

Ο ονομασία της θεωρίας προήλθε από το ενδεικτικό παράδειγμα ενός κτιρίου, του οποίου ένα σπασμένο παράθυρο δεν επισκευάστηκε έγκαιρα. Η αίσθηση εγκατάλειψης το καθιστά πιθανό στόχο εγκληματιών. Λίγο καιρό αργότερα ενδέχεται να είναι σπασμένα τα περισσότερα τζάμια του κτιρίου και αν είναι ακατοίκητο ίσως να καταληφθεί από αστέγους.

Παράλληλα, σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, η αισθητική υποβάθμιση ή εγκατάλειψη μιας περιοχής, σχετίζεται με την αύξηση της εγκληματικότητας.

Με βάση τα προαναφερθέντα, και μέχρι στη χώρα μας να μπορέσουμε να αποκτήσουμε συναντίληψη για τα αυτονόητα και να υλοποιήσουμε υψηλή στρατηγική στον τομέα της ασφάλειας, είναι απόλυτα αναγκαίο να ληφθούν μέτρα που θα αποσκοπούν στην εμπέδωση του αισθήματος ασφαλείας και ειδικότερα στις ακριτικές περιοχές.

Οφείλουμε να εξασφαλίσουμε στους κατοίκους των περιοχών αυτών να αισθάνονται ασφαλείς και οι νεότεροι που ζουν στα αστικά κέντρα να νιώθουν ότι οι γονείς τους στα χωριά είναι ασφαλείς και η Πολιτεία μεριμνά και είναι παρούσα.

Υπό τις παρούσες συνθήκες αποτελεί άμεση ανάγκη η εμπέδωση αισθήματος ασφαλείας στην ύπαιθρο και ειδικότερα στις παραμεθόριες περιοχές και ορεινή Ελλάδα.

Η καταπολέμηση της εγκληματοφοβίας απαιτεί την εκπόνηση ειδικού επιχειρησιακού σχεδιασμού ανά Περιφέρεια, με τη σύμπραξη των τοπικών φορέων, που θα στοχεύει στην ένστολη παρουσία και σε στοχευμένες δράσεις, σε συνεργασία ανάλογα με τις δυνατότητες και με τις στρατιωτικές δυνάμεις κατά μήκος της παραμεθορίου.

Η δε υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδιασμού χρειάζεται και την κατάλληλη επικοινωνιακή υποστήριξη τόσο σε τοπικό, όσο και σε ευρύτερο περιβάλλον, γιατί η εγκληματοφοβία δεν αντιμετωπίζεται αν δεν υπάρχει και η σωστή επικοινωνιακή υποστήριξη.

Το οφείλουμε και ως ελάχιστη αναγνώριση στις θυσίες και στους αγώνες των μεγαλύτερων γενεών που έδωσαν για εθνική ανεξαρτησία, δημοκρατία, πρόοδο και ανάπτυξη της πατρίδας μας. Δεν μπορεί να γίνει για κανένα λόγο αποδεκτή η εγκατάλειψη των ακριτικών περιοχών εκτός των άλλων και από τις δυνάμεις ασφαλείας και να παραδοθούν στο έλεος διαφόρων εγκληματικών ομάδων και μάλιστα αλλοδαπών και δη ομόρων χωρών, με προφανείς σοβαρές επιπτώσεις και στην εθνική μας ασφάλεια.

Θα επανέλθω όμως στα βασικά θέματα στον τομέα της ασφάλειας, γιατί όπως ελέχθη, μόνο με συνολική αντιμετώπισή τους μπορεί να διασφαλιστεί ασφαλές περιβάλλον για τη χώρα. Απαιτείται μια ομπρέλα ασφαλείας για τη χώρα και όχι πολλές μικρές.

Είναι πια κοινή παραδοχή ότι μια από τις βασικές συνιστώσες του προβλήματος είναι η παράνομη μετανάστευση, η οποία συνδέεται με διάφορες μορφές οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας, αλλά και με γκρίζες πτυχές της διεθνούς τρομοκρατίας.

Για να γίνει κατανοητό το μέγεθος του προβλήματος, αρκεί να αναφερθεί ότι η Ελλάδα δέχεται το 80 με 90% της παράνομης μετανάστευσης στην Ευρώπη. Η χώρα μας είναι πολύ μικρή για να δεχτεί ένα τόσο μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα. Είναι δυσβάσταχτο το κόστος, όχι μόνο το οικονομικό, αλλά και το κοινωνικό.

Η Ελληνική Αστυνομία σήμερα έχει καταστεί ο κύριος διαχειριστής του προβλήματος της λαθρομετανάστευσης, διαθέτοντας για το σκοπό αυτό σημαντικούς πόρους και μέσα, στην αντιμετώπιση ενός προβλήματος το οποίο έχει πολλαπλές εθνικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές διαστάσεις για τη χώρα μας. Το ένα τρίτο περίπου του προσωπικού ασχολείται καθημερινά μόνο με το θέμα αυτό.

Είναι προφανές λοιπόν ότι τα μέτρα που θα πρέπει να αναπτυχθούν στο στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο, πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά το ένα προς το άλλο και να καλύπτουν όλα τα πεδία για τον σχεδιασμό και ανάπτυξη δράσεων προς αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού. Είναι βέβαιο ότι η σημερινή κατάσταση δεν μπορεί να συνεχιστεί. Προσβάλλει την Ελλάδα, προσβάλλει τους Έλληνες, τραυματίζει την καθημερινότητα χιλιάδων πολιτών, καταδικάζει σε φρικτές συνθήκες διαβίωσης, στην αρρώστια, ακόμα και στο θάνατο, χιλιάδες παράνομους μετανάστες.

Η ανάπτυξη ολοκληρωμένου σχεδίου φύλαξης και επιτήρησης των χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων, είναι επιβεβλημένη σήμερα όσο ποτέ άλλοτε στο παρελθόν. Δεν αναφέρομαι μόνο στα ανατολικά σύνορά μας, αλλά στο σύνολο, γιατί για παράδειγμα ανατολικά αντιμετωπίζουμε το γνωστό θέμα της μεγάλης εισόδου

παράνομων αλλοδαπών, αλλά βορειοδυτικά το πρόβλημα της οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας, όπως διακίνησης όπλων, ναρκωτικών, λαθρεμπορίου, και εμπορίας ανθρώπων, αποτελεί ιδιαίτερα σοβαρή απειλή.

Δεν νοείται σοβαρή χώρα και μάλιστα επιφορτισμένη και με διεθνείς υποχρεώσεις έναντι άλλων κρατών-μελών εταίρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να μην έχει αναπτύξει και λειτουργεί σύγχρονο και αποτελεσματικό σύστημα επιτήρησης και φύλαξης των συνόρων, όταν αυτά είναι και ευρωπαϊκά σύνορα, και να μην υλοποιεί στρατηγικές αντιμετώπισης διαφόρων μορφών εγκληματικών δραστηριοτήτων, όταν μάλιστα ενέχουν και διεθνές ενδιαφέρον.

Στο εσωτερικό η δημιουργία χώρων κράτησης των παράνομων αλλοδαπών θα δράσει κυρίως αποτρεπτικά ως προς την είσοδο νέων, αλλά και θα συμβάλλει σημαντικά στη μείωση των διαβιούντων στη χώρα μας, αφού κάθε παράνομος αλλοδαπός θα γνωρίζει ότι αφού συλληφθεί θα παραμένει κρατούμενος μέχρι να καταστεί εφικτή η απέλασή του και κατά συνέπεια η είσοδός του και παραμονή του στη χώρα μας δεν αποτελεί λύση.

Υπενθυμίζω τις θέσεις διάφορων φορέων για το θέμα αυτό, που είναι εν πολλοίς αντίθετες, αποσπασματικές, θα έλεγα και κάποιες υποκριτικές. Είναι πρόσφατες οι συζητήσεις και αντιφατικές τοποθετήσεις για τον φράχτη στον Έβρο, οι οξείες δηλώσεις και κινητοποιήσεις μερικών τοπικών αρχόντων για τους χώρους κράτησης, που τελικά καταμαρτυρούν την έλλειψη εθνικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης, που απειλεί εν τέλει την εθνική μας ασφάλεια.

Τα μέτρα αντιμετώπισης θα πρέπει να είναι τέτοια που να δίνουν σαφή μηνύματα στις χώρες προέλευσης, αλλά και στα κυκλώματα λαθροδιακίνησης, ότι η Ελλάδα δεν είναι ξέφραγο αμπέλι.

Απαιτείται η χάραξη μακρόπνοης εθνικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της λαθρομετανάστευσης. Είναι η ώρα της αλήθειας και της πράξης.

Μια άλλη σημαντική πληγή, με βαθιές προεκτάσεις, είναι η μαζική πολιτική βία και η τρομοκρατία. Το θέμα δε αυτό αποκτά ξεχωριστή σημασία γιατί είμαστε σε συνθήκες που η κρίση υπό προϋποθέσεις μπορεί να δημιουργήσει γενικευμένη χρήση βίας, με ότι αυτό συνεπάγεται για τη χώρα μας.

Είναι προφανές ότι δεν αναφερόμαστε στις ειρηνικές διαδηλώσεις. Είναι σεβαστό το δικαίωμα των πολιτών να διαμαρτύρονται, να διαδηλώνουν. Εξάλλου η Ελλάδα ήταν και πρέπει να παραμείνει το λίκνο της δημοκρατίας. Η παραγωγή ιδεών, θέσεων, παρεμβάσεων, χρειάζεται και τη φυσική παρουσία του πλήθους. Οι απόψεις διαμορφώνονται συλλογικά. Δημόσια συνάθροιση σημαίνει ελεύθερη έκφραση ιδεών, σημαίνει ενεργούς πολίτες, γιατί δημοκρατία χωρίς δημόσιο χώρο, χωρίς ελευθερία έκφρασης, δεν νοείται.

Πρέπει να σταλεί όμως ένα κεντρικό μήνυμα. Καμία ανοχή στην ανομία και στη βία, από όπου και αν προέρχεται αυτή. Καμία ανοχή στην ανομία και τη βία, η οποία πλήττει κυρίως τα φτωχά στρώματα, πλήττει την κοινωνική συνοχή της χώρας και δημιουργεί αντικίνητρα ως προς την ανάπτυξη επενδυτικού ενδιαφέροντος.

Βεβαίως το θέμα της βίας δεν είναι μόνο αστυνομικό ζήτημα. Δεν λύνεται το θέμα της βίας με αστυνομοκρατία. Είναι θέμα κοινωνικό, οικονομικό, θέμα παιδείας, θέμα κουλτούρας, θέμα οργάνωσης του κράτους μας, θέμα προοπτικής των νέων παιδιών.

Ωστόσο, όλο αυτό το πρόβλημα δεν μπορεί να μην αντιμετωπίζεται και να εμπεδώνεται τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό κυρίως, ότι στην πατρίδα μας υπάρχει διαρκώς κοινωνική αναταραχή και αδυναμία αντιμετώπισης αυτών των φαινομένων.

Δεν νομίζω ότι είναι ανάγκη να αναφερθώ ειδικότερα στο θέμα της τρομοκρατίας. Συνεχίζουμε να (...) το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας και σε αυτόν τον τομέα. Κανείς δεν πιστεύει σήμερα ότι μια βόμβα μπροστά σε Υπουργείο, σε μια Αστυνομική Υπηρεσία, σε μια Πρεσβεία ή σε ένα πρόσωπο, θα μας οδηγήσει στο να λύσουμε τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα του καπιταλισμού και της ελεύθερης αγοράς. Και κανένας τρομοκράτης δεν επιτρέπεται να επηρεάζει τη θέση της χώρας στο διεθνές προσκήνιο και σε κρίσιμους τομείς της οικονομίας, όπως ο τουρισμός και οι ξένες επενδύσεις.

Για την καταπολέμησή της δεν αρκεί απλά η φραστική καταδίκη της, αλλά η εφαρμογή ολοκληρωμένης αντιτρομοκρατικής πολιτικής, βάσει κοινής πολιτικής συναντίληψης, η οποία αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση για ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών, εκδήλωση επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων και έκτιση των ποινών. Οι καιροί ου μενετοί.

Εξίσου σοβαρό ζήτημα είναι το οργανωμένο έγκλημα και η εγκληματικότητα του δρόμου. Είμαστε η μόνη ευρωπαϊκή χώρα στην οποία γίνεται σχεδόν καθημερινά είτε για διάπραξη ληστειών, είτε για άλλες εγκληματικές πράξεις, χρήση μακρύκανων όπλων τύπου Καλάζνικοφ, τόσο στην ύπαιθρο, όσο και στην αστική περιοχή.

Κάτι ανάλογο ισχύει και με τις βόμβες μολότωφ. Στη χώρα μας τείνουμε να τις θεωρούμε περίπου παιδικό παιχνίδι και όχι επικίνδυνες βόμβες με τις οποίες οι Ρώσοι στο Στάλινγκραντ το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο αντιμετώπισαν τα γερμανικά τεθωρακισμένα.

Η αδυναμία του δικονομικού και ποινικού συστήματός μας να προσφέρει στους δικαστές το απαραίτητο πλαίσιο να διαχειριστούν το έγκλημα στο σημαντικότερο πεδίο της έρευνας και της ποινικής κύρωσης, εμπεδώνει απόψεις περί εκτεταμένης ατιμωρησίας.

Χρειάζεται εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου, του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, του σωφρονιστικού συστήματος και των διωκτικών Αρχών.

Ο αριθμός των υπηρετούντων στα Σώματα Ασφαλείας, ο τεχνικός τους εξοπλισμός, η εκπαίδευση και οι μέθοδοι οργάνωσης της αντεγκληματικής δράσης, είναι παράγοντες που προσδιορίζουν την αποτελεσματικότητα των Αστυνομικών Αρχών.

Από μελέτες που πραγματοποιήθηκαν ειδικά στις Ηνωμένες Πολιτείες, διαπιστώθηκε ότι στη δεκαετία 1991-2001, που καταγράφηκε η σημαντικότερη μείωση της εγκληματικότητας, ο αριθμός των υπηρετούντων στα Σώματα Ασφαλείας αυξήθηκε κατά 14% και οι δημόσιες δαπάνες για αστυνόμευση κατά 20%.

Δεν θα πρέπει βέβαια να υποτιμάμε και τη συμβολή της τεχνολογίας στην πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος. Για παράδειγμα, η δημιουργία εθνικής βάσης DNA στα εγκληματολογικά εργαστήρια και η χρήση των καμερών και άλλων μέσων επιτήρησης, όπως για παράδειγμα μη επανδρωμένα αεροσκάφη, είναι πολύ αναγκαία και λειτουργούν σε όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη χώρα μας συζητάμε για αυτά με πολλή υποκρισία. Όλη η Ελλάδα είναι γεμάτη κάμερες και αν βάλει η Αστυνομία μια κάμερα στο δρόμο ή συζητήσουμε για ηλεκτρονική επιτήρηση των συνόρων και άλλου υψηλού ενδιαφέροντος περιοχών, όλα τα ανακλαστικά περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας ενεργοποιούνται.

Αναμφίβολα χρειάζεται ο δημοκρατικός έλεγχος, αλλά είναι άλλο πράγμα η υποκρισία που υπάρχει για τα θέματα αυτά. Χρειάζεται λοιπόν μια σύγχρονη αντεγκληματική πολιτική, που να απαντά στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα.

Απευθυνόμενος στους άρχοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αυτό που θα ήθελα να τονίσω είναι ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του σύγχρονου διεθνικού σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, προϋποθέτει αρχικά την εγκατάλειψη μυθοπλαστικά

ανατροφοδοτούμενων στερεοτύπων περί αυθαίρετης νομικά και κοινωνικά ανάληψης αστυνομικής δράσης.

Μετά την περιθωριοποίηση των ιδεοληψιών, θα πρέπει να υπάρξει αναγνώριση και παραδοχή του κεντρικού ρόλου που πρέπει να διαδραματίσει η Αστυνομία στο εγκληματικό τοπίο, εξαιτίας της αναντίρρητης συσσωρευμένης γνώσης και εμπειρίας.

Όμως ακόμα και αν γίνουν αποδεκτές οι προηγούμενες προϋποθέσεις, το περιεχόμενο του σύγχρονου δόγματος ασφαλείας και η μεθοδολογία προστασίας του, δεν πρέπει να αποτελεί αστυνομική μόνο παραγωγή, αλλά πρέπει να είναι προϊόν σύμπραξης κοινωνίας – Αστυνομίας, και εδώ ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ιδιαίτερα σημαντικός, έτσι ώστε το δόγμα ασφαλείας αφενός να ανταποκρίνεται στις επίκαιρες κοινωνικές απαιτήσεις και στις αναγκαιότητες αντεγκληματικής δράσης, αφετέρου να έχει την προαπαιτούμενη ισχυρή νομιμοποίηση που θα προέρχεται από τη συναίνεση των μερών και θα επιτρέπει την ακώλυτη και διαχρονική, χωρίς παρεκκλίσεις και μεθοδεύσεις εφαρμογή του, υπό την προστασία και τον έλεγχο των αρχών της δικαιοσύνης.

Η πραγματικότητα αυτή επιβάλλει μακρόχρονη δέσμευση για την επίτευξη μακρόχρονης σταθερότητας και βιώσιμων λύσεων. Επιβάλλει επίσης τη δέσμευση σε ένα πλαίσιο αρχών. Ο κοινός παρονομαστής όλων που αποσκοπούν στη διαμόρφωση του νέου περιβάλλοντος ασφαλείας, πρέπει να είναι ένα σύνολο αξιών που εμπεριέχονται στις έννοιες της δημοκρατίας, της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών.

Όταν το κράτος και οι διωκτικές αρχές εκπέμπουν εικόνα αποδιάρθρωσης και αδυναμίας επιβολής του νόμου, το αίσθημα ανασφάλειας των πολιτών διογκώνεται, το έλλειμα εμπιστοσύνης τους προς τις διωκτικές αρχές αυξάνεται, το θράσος των κακοποιών επιτείνεται.

Δεδομένου δε ότι ευρισκόμεθα στην ακριτική αυτή περιοχή, επιτρέψτε μου να αναφερθώ εν συντομία σε θέματα διακρατικής συνεργασίας με τη γείτονα Αλβανία, σε θέματα ασφάλειας, τα οποία επηρεάζουν σοβαρά την ποιότητα ζωής των κατοίκων των όμορων με την Αλβανία περιοχών.

Ειδικότερα στον τομέα της ασφάλειας και της διμερούς συνεργασίας με την Αλβανία, ελάχιστα έχουν υλοποιηθεί από τα προβλεπόμενα στις συμφωνίες που υπογράφηκαν κατά καιρούς, και αυτό σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην έλλειψη στρατηγικής, κατάλληλων θεσμικών δομών στο αρμόδιο Υπουργείο, υποστήριξης δράσεων διακρατικού χαρακτήρα και γενικότερης αντίληψης άσκησης της λεγόμενης διπλωματίας της ασφάλειας.

Το Υπουργείο κινείται σχεδόν αποκλειστικά στις συμβατικές υποχρεώσεις του, όπως αυτές καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους άλλους διεθνείς Οργανισμούς που συμμετέχει.

Διάφορες πρωτοβουλίες που αναδεικνύουν τη χώρα μας ως στρατηγικό εταίρο του διεθνή παράγοντα με στόχο την ασφάλεια, ανάπτυξη δημοκρατίας στην περιοχή των Βαλκανίων και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης γενικότερα, δεν έχουν συνέχεια, συνέπεια, μακρόχρονο πολιτικό σχεδιασμό και υποστήριξη.

Αδυνατούμε να παρακολουθήσουμε και κατανοήσουμε τις εξελίξεις στον τομέα της ασφάλειας και να συμβάλλουμε στη διαμόρφωσή του στην ευρύτερη περιοχή μας, Αλβανία, Κόσσοβο, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Μέση Ανατολή, με προφανείς τις δυσμενείς επιπτώσεις της διασφάλισης των εθνικών μας συμφερόντων. Ελλείπει όραμα πολιτικής ασφάλειας.

Είναι επείγουσα ανάγκη επανεξέτασης της πολιτικής μας έναντι της Αλβανίας και του αλβανικού παράγοντα γενικότερα, αλλά και των σχέσεών μας συνολικότερα με τους Βαλκάνιους, υπό το πρίσμα των παρατηρούμενων νέων εξελίξεων και του ρόλου μας ως χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ.

Η διασφάλιση των εθνικών μας συμφερόντων απαιτεί υπέρβαση των αγκυλώσεων του παρελθόντος, όραμα, ρεαλισμό, χάραξη μακρόχρονης στρατηγικής, εθνική συνεννόηση.

Ειδικότερα προς την Αλβανία, η υλοποίηση των συμφωνηθέντων θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα με ανάληψη πρωτοβουλιών από ελληνικής πλευράς. Με βάση όμως τα γεγονότα του παρελθόντος και τις αναφερθείσες θεσμικές ελλείψεις και αδυναμίες, ο μόνος βέβαιος δρόμος που θα οδηγήσει σε ορατά θετικά αποτελέσματα στον τομέα της ασφάλειας, είναι η ανάληψη και προώθηση πρωτοβουλιών και μάλιστα από κοινού με την Ιταλία, που θα αποσκοπούν στην υπογραφή ευρωπαϊκής συμφωνίας συνεργασίας με την Αλβανία και διενέργεια από κοινού με τις αλβανικές αρχές ευρωπαϊκών επιχειρησιακών δράσεων, τόσο σε προληπτικό, όσο και σε κατασταλτικό επίπεδο.

Το τελευταίο δε διάστημα γίνεται πολλή κουβέντα για την αναδιάρθρωση της Ελληνικής Αστυνομίας. Ναι, χρειάζεται αναδιάρθρωση, χρειάζονται νέες δομές που να ανταποκρίνονται στις εσωτερικές και διεθνείς προκλήσεις και στις επίκαιρες κοινωνικές απαιτήσεις.

Και θα πω ένα απλό παράδειγμα σχετικά με τη σημερινή διάρθρωση των υπηρεσιών ασφαλείας. Η απόσταση από τη Θεσσαλονίκη στην Ηγουμενίτσα λόγω της Εγνατίας είναι 2,5 ώρες. Είναι ασύλληπτο γεγονός αυτό για εμάς τους παλιότερους, όπου για να πας από την Ηγουμενίτσα στη Θεσσαλονίκη έπρεπε να το σκεφτείς μια εβδομάδα και να ταξιδεύεις μια ημέρα. Σήμερα ξεκινά κάποιος από τη Θεσσαλονίκη, δραστηριοποιείται κατά μήκος του άξονα των πόλεων που υπάρχουν μέχρι την Ηγουμενίτσα, εγκληματεί και ξανά γυρίζει στη Θεσσαλονίκη.

Άρα λοιπόν μιλάμε για άλλα δεδομένα, για άλλες δυνατότητες, για ταχεία μετακίνηση των εγκληματικών ομάδων. Δεν μπορούμε εμείς να λειτουργούμε με δομές ανταποκρινόμενες στις ανάγκες των δεκαετιών του 1960 και του 1970.

Απαιτείται όμως σοβαρή μελέτη και ανάλυση των σύγχρονων δεδομένων προκειμένου η αναδιοργάνωση να υπηρετεί αναπτυξιακούς στόχους και το εθνικό συμφέρον γενικότερα. Δεν υπάρχουν περιθώρια για πειραματισμούς, επιπολαιότητες και πισωγυρίσματα.

Προ πέντε ετών προκηρύχτηκε διεθνής ανοιχτός διαγωνισμός για την εκπόνηση μίας μελέτης αναδιάρθρωσης, αναδιοργάνωσης, των υπηρεσιών της Ελληνικής Αστυνομίας. Το συγκεκριμένο έργο συνολικού προϋπολογισμού 467.000 €, είχε ενταχθεί στο ΕΣΠΑ και αποσκοπούσε στην εκπόνηση μίας ολοκληρωμένης μελέτης από υψηλού κύρους εθνικούς και διεθνείς φορείς, για την αναδιοργάνωση και αναδιάρθρωση των υπηρεσιών της Αστυνομίας. Ο διαγωνισμός στη συνέχεια δυστυχώς ματαιώθηκε με πρωτοβουλία του Υπουργείου και ανατέθηκε η σύνταξη της μελέτης σε τρεις-τέσσερις αξιωματικούς του Σώματος.

Και βέβαια πρέπει να συμβάλλουν οι αστυνομικοί με την εμπειρία τους και τις γνώσεις τους στην αναδιάρθρωση του Σώματος, όμως το περιεχόμενο της μελέτης αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού της Αστυνομίας και η εκπόνησή της, δεν πρέπει να αποτελεί αστυνομική μόνο παραγωγή, όχι γιατί η εσωτερική ασφάλεια είναι εξαιρετικά υπόθεση για να την αφήσουμε μόνο στους αστυνόμους, αλλά γιατί αυτή πρέπει να απαγκιστρωθεί από αντιλήψεις και αγκυλώσεις που σέρνει ο καθένας μέσα από το Σώμα Ασφαλείας από το οποίο προέρχεται, από τις Υπηρεσίες Ασφαλείας στις οποίες υπηρέτησε, και ενδεχομένως από ορισμένα συντεχνιακά συμφέροντα και προσωπικά, τα οποία μέσα από κάποιες ιδεοληψίες προσπαθεί να διατηρήσει.

Εξάλλου το αποτέλεσμα της επιχειρούμενης σήμερα αναδιάρθρωσης μαρτυρεί την αποτυχία του εγχειρήματος γιατί ουσιαστικά δεν απαντά στις προκλήσεις της εποχής για την εμπέδωση αισθήματος ασφάλειας, αλλά εξυπηρετεί κατά βάση

απαιτήσεις εξοικονόμησης πόρων, μέσων και ανθρώπινου δυναμικού, αυστηρά με λογιστική μνημονιακής αντίληψης.

Κυρίες και κύριοι, όλα όσα ειπώθηκαν οδηγούν σε μια θεμελιώδη διαπίστωση. Το θέμα της ασφάλειας δεν μπορεί στα σύγχρονα δημοκρατικά καθεστώτα να στοιχειοθετείται από διαφορετικές προσεγγίσεις. Η ασφάλεια είναι αγαθό που συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή, στο να αισθάνεται μια κοινωνία ότι μπορεί να δημιουργήσει χωρίς να φοβάται. Και σήμερα που η δημιουργία και η ανάπτυξη αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την έξοδο της χώρας μας από την κρίση, η εμπέδωση αισθήματος ασφάλειας είναι πιο αναγκαία από ποτέ.

Εξάλλου τη δημόσια ασφάλεια ως αγαθό μόνο η δημοκρατία μπορεί να την προσφέρει, να την εγγυηθεί και να την κατοχυρώσει. Μην ξεχνάμε ότι οι δικτατορίες και τα καταπιεστικά καθεστώτα το πρώτο δικαίωμα που καταλύουν και το πρώτο αγαθό που αφαιρούν από το λαό, είναι αυτό της ασφάλειας.

Και πιστεύω ότι βασική υποχρέωση σήμερα των πολιτικών δυνάμεων είναι να συνεννοηθούν στο θέμα της ασφάλειας για να μπορούν να εγγυώνται καθημερινά ένα ασφαλές περιβάλλον. Είναι πλέον ανάγκη να αποκτήσουμε θεσμικές δομές και στρατηγική ασφάλειας.

Και συμπερασματικά επιτρέψτε μου να αναφέρω αυτό που επανειλημμένα έχω προτείνει και ιδιαίτερα τόνισα και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, όπου είχα την τιμή ως πρώτος Αρχηγός της ΕΛΑΣ να κληθώ για θέματα ασφάλειας, ότι είναι ανάγκη στη χώρα μας να υπάρξει ένα εθνικό δόγμα εσωτερικής ασφάλειας. Στο πλαίσιο της εθνικής συναίνεσης για την εθνική ασφάλεια της χώρας, πραγματικά είναι απολύτως αναγκαίο να υπάρξει αυτό το δόγμα, όπου η χώρα μας, η πατρίδα μας, να μπορεί να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τόσο τις παραδοσιακές απειλές και κινδύνους, όσο και τις νέες ασύμμετρες προκλήσεις που

προέρχονται από ένα δραματικά συνθετότερο και ιδιαίτερα απρόβλεπτο εσωτερικό, διεθνές και περιφερειακό περιβάλλον.

Πρόκειται για μια νέα αντίληψη ενάντια στα μέχρι σήμερα στερεότυπα. Μια αντίληψη που αποσυνδέει το αγαθό της ασφάλειας από την έννοια μόνο της καταστολής και καθιστά σαφές ότι περισσότερη ασφάλεια σημαίνει περισσότερη δημοκρατία, ισότητα, δικαιοσύνη, ανάπτυξη και ευημερία για όλους τους πολίτες.

Δεν μπορεί σαράντα χρόνια μετά τη δικτατορία και εβδομήντα από τον εμφύλιο, να ζούμε με τις σκιές και τα φαντάσματα του παρελθόντος.

Κυρίες και κύριοι, στην πατρίδα μας χρωστάμε αν μη τι άλλο όλοι έναν απολογισμό, τι έχουμε κάνει μέχρι σήμερα, τι δεν έχουμε κάνει, και τι πρέπει επιτέλους να κάνουμε.

Ήρθε η ώρα, μακριά από αγκυλώσεις και ψευδοδιλήμματα, να αποφασίσουμε ποια Ελλάδα θέλουμε.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Ευχαριστούμε θερμά τον κύριο Οικονόμου, για τον σαφή τρόπο που περιέγραψε το μεγάλο πρόβλημα της ασφάλειας και τις εμπειριστατωμένες προτάσεις.

Παρακαλώ τον κύριο Στεφανάκη, Δήμαρχο Οροπεδίου Λασιθίου, να παρουσιάσει το θέμα: Πολιτισμός και παιδεία ως εργαλείο ανάπτυξης των ορεινών περιοχών – Προβλήματα και προοπτικές.

Ευχαριστώ.

Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ: Σεβαστοί Πατέρες, αγαπητέ Πρόεδρε της ΚΕΔΕ, αγαπητέ Δήμαρχε, Ανδρέα Παπασπύρου, της Κόνιτσας, αγαπητή Πρόεδρε της Επιτροπής των Ορεινών, κύριοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι.

Καταρχήν είναι ιδιαίτερη χαρά για εμάς τους Κρητικούς που συμμετέχουμε και είμαστε εδώ. Συμμετέχουμε, ούτως άλλως θα συμμετείχαμε, ότι είμαστε εδώ στην Κόνιτσα, γιατί το 1941, τον Απρίλιο, κατά την υποχώρηση των ελληνικών στρατευμάτων, η

Μεραρχία Κρητών πέρασε από εδώ, και συγκεκριμένα και ο παππούς μου, ο Στεφανάκης ο Γιάννης, διανυκτέρευσε εδώ στην Κόνιτσα. Είναι ιδιαίτερη τιμή για εμάς...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ: Έτσι.

Λοιπόν, μπαίνω όμως κατευθείαν στο θέμα και θα είμαι ιδιαίτερα σύντομος.

Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον Δήμαρχο για τη φιλοξενία, και το Δήμο, στην υπέροχη εδώ Κόνιτσα.

Ο τίτλος του Συνεδρίου, Ισότιμη Συμμετοχή των Ορεινών Δήμων στην Αναπτυξιακή Ανασυγκρότηση της Χώρας, και το κομμάτι για το οποίο θα αναφερθώ, αφορά τον πολιτισμό και την παιδεία ως εργαλεία ανάπτυξης των ορεινών περιοχών.

Ποια είναι τα κοινά χαρακτηριστικά που έχουμε εμείς οι ορεινοί Δήμοι; Λίγο πολύ τα έχουμε πει τόση ώρα που κουβεντιάζουμε εδώ. Εμείς στην Επιτροπή από τις πρώτες συνεδριάσεις τα ξεκαθαρίσαμε κατευθείαν. Θυμάμαι βγαίναμε και λέγαμε έχουμε αυτά τα προβλήματα, έχουμε αυτά τα προβλήματα, έχουμε θέματα με τα ανταποδοτικά μας, έχουμε θέματα με το προσωπικό, θεσμικά ζητήματα. Όλα αυτά είναι κοινά σε όλους μας.

Ένα κοινό που μας απασχολεί όλους, είναι και το θέμα της παιδείας, το θέμα της κουλτούρας των περιοχών μας, το θέμα του πολιτισμού γενικότερα, των υποδομών, και είναι και κάτι το οποίο μπορούμε να το αντιστρέψουμε και να το κάνουμε πλεονέκτημα.

Είναι όμως ικανό πλεονέκτημα για να είμαστε ισάξιοι εμείς οι ορεινοί Δήμοι, που συνήθως είμαστε και μικροί Δήμοι, με τους μεγάλους Δήμους; Είναι μόνο το πληθυσμιακό το κριτήριο για ένταξη σε μεγάλα χρηματοδοτικά προγράμματα, όπως είναι το Leader, όπως είναι οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις; Είναι ο πολιτισμός εργαλείο και η παιδεία, για να μπορέσουμε να συμμετέχουμε ισάξια στη διανομή των κονδυλίων; Δεν είναι. Μπορεί

να γίνει; Μπορούμε να το κάνουμε. Και μπορούμε να το κάνουμε εάν χαράξουμε μια συγκεκριμένη στρατηγική.

Πώς μπορεί να γίνει αυτό; Δεν γίνεται εύκολα. Αυτό που πρέπει να σχεδιάσουμε είναι με ποιον τρόπο θα καταγράψουμε τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής, που αφορούν στον πολιτισμό, αφορούν στην ιστορικότητα της περιοχής, της κάθε περιοχής, από την αρχαία περίοδο μέχρι και τη νεότερη ιστορία μας, να καταγράψουμε ότι έχουμε στη λαογραφική μας κληρονομιά, όλη αυτή την πολιτιστική κληρονομιά. τη θρησκεία μας, την ιστορία μας, να την καταγράψουμε, να την τυποποιήσουμε και να κάνουμε, σε συνεργασία με τους δημότες μας, παραγωγή πολιτισμού. Να κάνουμε μια βιωματική, να σχεδιάσουμε μια βιωματική διαδικασία, με τη συμμετοχή των δημοτών, και να κάνουμε παραγωγή πολιτισμού.

Θα μου πείτε, τι θέλεις να πεις τώρα, Δήμαρχε. Θέλω να πω κάτι πολύ συγκεκριμένο. Ότι θα πρέπει πλέον να δούμε τεχνοκρατικά το τι ακριβώς συμβαίνει γύρω μας. Η UNESCO ήδη από το 2010 έχει εκδώσει μια μελέτη σχετικά με τον πολιτισμό και την οικονομία της... την πολιτιστική οικονομία, όπου δείχνει μια ταχεία ανάπτυξη και μεταφορά των επενδυτικών κεφαλαίων σε δράσεις πολιτισμού, όσον αφορά κυρίως και το τουριστικό κομμάτι. Άλλωστε εδώ στην Κόνιτσα είναι έντονο αυτό, οι δραστηριότητες που έχετε.

Για να γίνει αυτό θα πρέπει να κάνουμε συνεργασίες με φορείς, με ακαδημαϊκά κέντρα, και να κάνουμε συνέργειες, να κάνουμε δικτύωση. Η Επιτροπή των Ορεινών μπορεί να... της ΚΕΔΕ, και η ίδια η ΚΕΔΕ, θα μπορούσε να πάρει μια πρωτοβουλία τέτοια, ώστε να ενισχύσει τους Δήμους να κάνουν μέσω της ΚΕΔΕ μια δικτύωση, Πρόεδρε, όπου στη δικτύωση αυτή να καταγραφούν όλα αυτά τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά, να τα τυποποιήσουμε, και να κάνουμε και κοινές εκδηλώσεις.

Εμείς από το 2015 είχαμε ξεκινήσει κάτι ανάλογο με άλλους Δήμους και σχεδιάσαμε κάποιες πιλοτικές πολιτιστικές εκδηλώσεις, το Myth and Culture, έτσι το λέγαμε, που ουσιαστικά ήταν εκδηλώσεις φεγγαροβραδιάς του Αυγούστου σε συγκεκριμένους χώρους, σε συνδυασμό με συμπόσια. Τα συμπόσια όμως είχαν τη στόχευση της τοπικής ανάπτυξης μέσα από τον πολιτισμό της κάθε περιοχής, όπου συμμετείχαν πανεπιστήμια, το Πανεπιστήμιο Πειραιά, το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το Πάντειο Πανεπιστήμιο και άλλα Ιδρύματα, με καθηγητές. Εμείς προσφέραμε τη φιλοξενία. Και μέσα από αυτή τη διεργασία βγήκαν ουσιαστικά πράγματα. Εκεί συμμετείχαν και άλλοι Δήμαρχοι. Αυτή η δικτύωση μπορεί να μας δείξει κάποιες συγκεκριμένες στοχεύσεις εξειδικευμένες για κάθε Δήμο.

Τι κερδίζουμε όμως μέσα από όλα αυτά; Οι ορεινοί Δήμοι ξέρετε έχουμε ένα κοινό χαρακτηριστικό πολύ ιδιαίτερο. Έχουμε μείωση πληθυσμού στις περισσότερες των περιπτώσεων. Στο Δήμο Οροπεδίου Λασιθίου έχουμε μείωση πληθυσμού που έχει καταγραφεί από τις απογραφές που γίνονται κάθε δέκα χρόνια, έχουμε μείωση της τάξεως του 20% κάθε δέκα χρόνια. Αυτό μαθηματικά μας οδηγεί σε κλείσιμο. Πρέπει λοιπόν να γίνουμε ελκυστικοί για τους νέους ανθρώπους, ώστε οι νέοι άνθρωποι να μην φεύγουν από την περιοχή, και ελκυστικοί για άλλους ανθρώπους νέους πάλι, αλλά όχι ανθρώπους που κατάγονται από τις περιοχές μας, που να έρθουν να επενδύσουν στις περιοχές μας. Αυτό γίνεται μέσα από την ανάδειξη των πολιτιστικών στοιχείων, την σύνδεση του πολιτισμού με τον τουρισμό, και με τον πρωτογενή τομέα, που όλοι έχουμε.

Θα μπορούσε στρατηγικά η ανάδειξη των πολιτιστικών στοιχείων της κάθε περιοχής, εάν γίνει με έντονο τρόπο, με ιδιαίτερη ένταση, θα μπορούσε να αποτελεί κριτήριο για ισότιμη συμμετοχή στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας, και θα μπορούσαμε να διεκδικούμε ισάξια αυτά που μας ανήκουν.

Θα ήθελα να επαναφέρω δοθείσης ευκαιρίας, το αίτημα που είχαμε υποβάλλει στον Υπουργό Εσωτερικών, τον κύριο Κουρουμπλή, για έσοδα από τα εισιτήρια των αρχαιολογικών χώρων, το είχατε περάσει και στην ΚΕΔΕ ομόφωνα, στο Δ.Σ. της ΚΕΔΕ. Θα ήθελα να το επαναφέρουμε και στον νέο Υπουργό, γιατί πραγματικά είναι κάτι το οποίο μας λύνει πολλά προβλήματα.

Εμείς στην περιοχή μας έχουμε το Σπήλαιο του Δία, το Δικταίο Άντρο, και έχουμε πάνω από 200.000 επισκέπτες κάθε χρόνο, το οποίο μεταφράζεται σε πάνω από ένα εκατομμύριο έσοδα και από αυτά τα χρήματα δεν μένει τίποτα στην περιοχή μας. Αντίθετα, η επιβάρυνση όλης αυτής της λειτουργίας, της υποδοχής του κόσμου, η καθαριότητα, επαφίεται στο Δήμο.

Η παιδεία. Η παιδεία είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι το οποίο θα πρέπει να μας βοηθήσει κυρίως η Πολιτεία ώστε να υποστηρίξουμε και εμείς τις υποδομές μας, να υπάρχουν οι χώροι, οι κατάλληλοι χώροι για τα παιδιά, να φτιάξουμε δομές όπως είναι τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης, τα σχολεία μας, και πάντα στα πλαίσια του να είναι ελκυστικοί για τους νέους ανθρώπους οι Δήμοι οι ορεινοί, οι οποίοι φθίνουν, δυστυχώς φθίνουν, φθίνει ο πληθυσμός.

Στο κομμάτι αυτό, τώρα με τις προσκλήσεις που αναμένουμε από το Leader, εμείς σχεδιάζουμε να υποβάλλουμε ένα ακαδημαϊκό κέντρο στην περιοχή μας, το οποίο είναι επιλέξιμη δαπάνη, και προτείνεται και για άλλες περιοχές, όπου θα φιλοξενοούνται φοιτητές με τα προγράμματα τα Erasmus, έχουμε ενταχθεί ήδη στο πρόγραμμα Erasmus, και θα μπορούμε να φιλοξενούμε φοιτητές από άλλες περιοχές, για να υπάρχει και ενδυνάμωση της νέας γενιάς.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε είναι τα γνωστά. Είναι τα τεράστια προβλήματα που έχουμε όσον αφορά τις χρηματοδοτήσεις, την υποστελέχωση των Δήμων, τον χρόνο των αιρετών που δεν υπάρχει γιατί κάνουμε και υπηρεσιακές δουλειές,

όπως έχετε ήδη καταλάβει και έχουν τοποθετηθεί οι προηγούμενοι συνάδελφοι.

Τελειώνοντας, κλείνοντας θα ήθελα να αναφέρω ότι μπορούμε πολύ εύκολα να υιοθετήσουμε καλές πρακτικές και από το εξωτερικό, αλλά και από την Ελλάδα. Υπάρχουν Δήμαρχοι που έχουν κάνει πολύ καλή δουλειά, και τώρα και στο παρελθόν. Να καταγραφούν αυτά και να μπορέσουμε να τα υιοθετήσουμε, και να μπορέσουμε να προχωρήσουμε στην ανάδειξη αυτών των καλών πρακτικών, και να τα υιοθετήσουμε, γιατί όχι;

Τελειώνοντας και κλείνω με αυτό, θέλω να αναφερθώ σε κάτι ιδιαίτερο. Δεν αφορά τον πολιτισμό και την παιδεία. Είναι ο Ν.4071/2012, το άρθρο 4. Μας αφορά όλους τους ορεινούς Δήμους. Αφορά τη διαχείριση των υδάτων, και θα πρέπει αυτό να το διαφυλάξουμε...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ: Είναι τεράστιο θέμα. Θα πρέπει να το διαφυλάξουμε, γιατί όλα τα νερά ξεκινούν από τους ορεινούς Δήμους.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Να είστε καλά, κύριε Δήμαρχε του Οροπεδίου Λασιθίου, για την περιγραφή του θέματος και για τις πολύ χρήσιμες πρακτικές προτάσεις που μας δώσατε.

Παρακαλώ τον κύριο Γιώργο Ψαθά, Πρόεδρο της Επιτροπής Πολιτικής Προστασίας της ΚΕΔΕ, και Δήμαρχο Διρφύων και Μεσσαπίων, για την παρουσίαση του θέματος: Η ανάγκη ενός αποτελεσματικού και μόνιμου μηχανισμού πολιτικής προστασίας στις ορεινές περιοχές.

Γ. ΨΑΘΑΣ: Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Δήμαρχε, και για τη φιλοξενία ιδιαίτερα. Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε, και την Πρόεδρο της Επιτροπής, για τον ιδιαίτερο γλαφυρό τρόπο που παρουσίασε τα προβλήματα των ορεινών Δήμων, και ήταν απόλυτα ουσιαστική.

Εγώ έχω μια... εγώ είμαι ένας Δήμος με ένα όρος, Δίρφυς, 1.743 μέτρα, και είμαι εκτός ορεινών όγκων. Αν τρέξει ένα μέτρο, όπως αναφέρθηκε ο φίλος μου, ο Γιάννης ο Τσιάμης, εγώ είμαι μέσα; Αν τρέξει ένα μέτρο για τους ορεινούς όγκους με περιπατητικές διαδρομές, εγώ θα είμαι μέσα;

Άρα θεωρώ ότι απαραίτητα πρέπει να δούμε τον όρο ορεινότητα και να τον βάλουμε σε ένα πραγματικό πλαίσιο, που να είναι απόλυτα σαφές το ποιος πρέπει να ανήκει σε αυτό.

Εμείς ως Πολιτική Προστασία και ως Επιτροπή και δίνοντάς μου την ευκαιρία ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο, και τους οποίους ευχαριστώ, και τους συνεργάτες μου στην Επιτροπή, και επειδή η Επιτροπή έχει άξονα τον άνθρωπο και την παρουσία των κατοίκων, και όταν βλέπουμε ότι δίνεται μεγάλη σημασία σε αστικές ή άλλες περιοχές, με οργανωμένη υποδομή, με μηχανισμούς άμεσης παρέμβασης, με μεγέθη ικανά να αντιμετωπίσουν ευρείας κλίμακας φυσικές και άλλες καταστροφές, φανταζόμαστε πόσο σημαντική είναι η ύπαρξη ακόμα και ενός στοιχειώδους μηχανισμού πολιτικής προστασίας στην ελληνική περιφέρεια. Και πολύ περισσότερο σε αυτές τις ορεινές και δυσπρόσιτες περιοχές της χώρας μας.

Η υλοποίηση των δράσεων της πολιτικής προστασίας ανήκει κατά κύριο λόγο στην Αυτοδιοίκηση, κυρίως στη φάση της πρόληψης. Δίνεται δε ιδιαίτερη σημασία στο στάδιο της πρόληψης, με την έννοια της επιχειρησιακής, και όχι απλώς στενά διοικητικής υποχρέωσης, οργάνωσης και υλοποίησης των σχετικών μέτρων πρόληψης, με έμφαση στον τομέα της πυροπροστασίας, αλλά και των προληπτικών εργασιών και παρεμβάσεων για την αποφυγή αντιπλημμυρικών φαινομένων.

Για αυτό χρειάζεται να δράσουμε κάθε μέρα ως Αυτοδιοίκηση, να οργανώνουμε και να ενισχύουμε μηχανισμούς και μέσα, που θα είναι έτοιμα να λειτουργήσουν και να αντιμετωπίσουν όποτε και αν απαιτηθεί, έκτακτα γεγονότα. Μηχανισμούς που να απλώνονται

στην ομπρέλα προστασίας σε κάθε γωνιά, σε κάθε χωριό της πατρίδας μας.

Αλλά για να λειτουργήσει αποτελεσματικά ένας τοπικός μηχανισμός πολιτικής προστασίας, υπάρχουν ζητήματα που πρέπει να επιλύσουμε και προϋποθέσεις που πρέπει να θέσουμε στην Πολιτεία, αναγκαίες για την αποτελεσματική προστασία του πολίτη από φυσικές ή άλλες καταστροφές.

Θα επισημάνω για την οικονομία του χρόνου, χωρίς να εξαντλήσω όλα τα ανοιχτά ζητήματα, που σχετίζονται με την πολιτική προστασία, αλλά και την ανάγκη άμεσης παρέμβασης και ανακούφισης του τοπικού πληθυσμού από τις συνέπειες που μπορεί να προκληθούν από την εκδήλωση φυσικών ή άλλων καταστροφών, τις βασικές παραμέτρους και προϋποθέσεις για την οργάνωση μιας αποτελεσματικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

Θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντική, αγαπητοί συνάδελφοι, την επεξεργασία διατάξεων στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο πολιτικής προστασίας που αναπαράγουν δυσλειτουργίες του παρελθόντος, γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, μεταθέτουν αρμοδιότητες χωρίς πόρους στην Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση, και διατάξεων βάσει των οποίων διώκονται αβίαστα δικαστικά αιρετοί για πλημμελή άσκηση των καθηκόντων τους. Και δυστυχώς έχουμε πολλά παραδείγματα, συνάδελφοι.

Απαιτούμε λοιπόν την εξασφάλιση των απαραίτητων πιστώσεων και δίκαιη κατανομή στους Δήμους, λαμβάνοντας υπόψη γεωολογικά, χωροταξικά και μορφολογικά κριτήρια.

Με δεδομένο ότι αυτό το ζήτημα μας απασχολεί χρόνια χωρίς να έχουμε οριστικές λύσεις, έχουμε κατ' επανάληψη προτείνει να αλλάξει η κατανομή της ΣΑΤΑ και να είναι μια διαρκής χρηματοδοτική γραμμή ΣΑΤΑ Πολιτικής Προστασίας, και όχι ΣΑΤΑ πυροπροστασίας.

Ζητάμε την αναβάθμιση επίσης του ρόλου των Συνδέσμων για να μπορούν να αποτελούν φορείς στήριξης και έκφρασης πολιτικής

προστασίας στο πλαίσιο του Α' Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για να παίξουν σημαντικό ρόλο σε διαδημοτικό, υπερτοπικό επίπεδο.

Διαπιστώνουμε επίσης την ανάγκη στα πλαίσια ΕΣΠΑ 2014-2020, η περιβαλλοντική προστασία, η κλιματική αλλαγή και η καινοτομία ως δομικές προτεραιότητες για να καλύψουν ανάγκες πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο.

Θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντική την ενίσχυση και αξιοποίηση του εθελοντικού κινήματος, την ενθάρρυνση των Δήμων και των Συνδέσμων για την ίδρυση εθελοντικών πυροσβεστικών υπηρεσιών, συγκεντρώνοντας διάσπαρτα σήμερα αυτό το ανθρώπινο δυναμικό που πραγματικά δείχνει τεράστιο ενδιαφέρον.

Πιστεύουμε επίσης ότι πρέπει τα προγράμματα ενίσχυσης και απασχόλησης της κοινωφελούς εργασίας, να υπάρχει μια διακριτή κατηγορία με δικαιούχους τους Δήμους, με τους Συνδέσμους, για την κάλυψη αναγκών πολιτικής προστασίας. Τα άτομα αυτά θα μπορούν να καλύπτουν τη φύλαξη, την επιτήρηση περιστατικών δασών και άλλων ευαίσθητων περιοχών, εργασίες αποψίλωσης και ότι άλλο απαιτείται από τις ανάγκες που προκύπτουν για εμάς.

Αλλά για να μπορέσει να έχει νόημα και αποτέλεσμα η επίλυση αυτών των ζητημάτων, απαιτείται να έχουμε ένα αξιόπιστο κράτος, σε σχέση με τις θεσμικές του επιλογές, με τον χρονικό προγραμματισμό και τον αναγκαίο συντονισμό για μια αποτελεσματική προστασία σε τοπικό επίπεδο.

Ένα παράδειγμα θα αναφέρω. Οι χρηματοδοτήσεις των Δασαρχείων έρχονται τον Ιούνιο-Ιούλιο. Καταλαβαίνετε τι τεράστιο πρόβλημα δημιουργείται. Απλά το αναφέρω για να...

Δεν χρειάζεται πολλές θεωρίες. Υπάρχει η εμπειρία, υπάρχουν οι πολύ καλές πρακτικές στη χώρα μας. Ας τις αξιοποιήσουμε και ας τις διερευνήσουμε.

Το κράτος οφείλει να διασφαλίζει σε όλους μας ένα σταθερό θεσμικό και οικονομικό περιβάλλον και έναν αναγκαίο γενικό συντονισμό, διασφαλίζοντας όρους για μια αποτελεσματική πολιτική

προστασία στους Δήμους, στον εγγύτερο θεσμό προς τον πολίτη, τον θεσμό που έχει αρμοδιότητα, έχει ευθύνη και μπορεί να παρέμβει άμεσα και στον πιο απομακρυσμένο οικισμό της χώρας.

Δεν μπορεί να χρειαζόμαστε τέσσερις και πέντε υπογραφές διαφορετικών υπηρεσιών για να μετακινηθεί ένα όχημα του Δήμου μας από ένα Δήμο σε ένα άλλο. Και αν μείνουμε απόλυτα προσηλωμένοι στις νόμιμες και προβλεπόμενες διαδικασίες, ένα είναι σίγουρο. Ότι θα φτάσει στην αποστολή του μετά από δέκα μέρες, η οποία βοήθεια αποφασίσει ένας Δήμος για να συνδράμει σε κάποιον άλλο που δοκιμάζεται.

Αλλά απαιτείται και η έγκαιρη κατανομή των πόρων, ειδικά στην πυροπροστασία. Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε μια βελτίωση σε αυτό, αλλά και πάλι οριακά με βάση τις πολυδαίδαλες γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Με την ψήφιση και σταδιακή εφαρμογή του 3852/10, αλλά και τις μετέπειτα χρονικά νομοθετικές ρυθμίσεις που ακολούθησαν, έχουν πλέον μεταφερθεί στους Δήμους σημαντικές αρμοδιότητες τεχνικής αστυνόμευσης και συντήρησης οδικών ή άλλων υποδομών της χώρας.

Εδώ θα ήθελα να επισημάνω ότι η γεωμορφολογία της χώρας δημιουργεί ειδικές και ιδιαίτερες συνθήκες στην εμφάνιση φαινομένων φυσικών ή άλλων καταστροφών ανά περιοχή σε περιοχή, από Δήμο σε Δήμο, αλλά και σε ενδοδημοτικό επίπεδο αφού έχουμε Δήμους σε παραλιακό μέτωπο και ταυτόχρονα με οικισμούς σε υψόμετρο πάνω από χίλια μέτρα.

Για αυτό απαιτείται τόσο στην κατανομή των τακτικών πόρων, όσο και στην κατανομή ΣΑΤΑ Πυροπροστασίας, που εμείς θέλουμε όπως είπα πριν να τη λέμε ΣΑΤΑ Πολιτικής Προστασίας, και το διεκδικούμε αυτό, οι παράμετροι αυτοί να λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη και να μη λειτουργούν με ισοπεδωτικά κριτήρια πληθυσμού και έκτασης.

Είπα και πριν ότι ο συντελεστής ορεινότητας θα πρέπει να μην αντιμετωπίζεται ως ένα on-off, αλλά να είναι ένας δίκαιος συντελεστής που να καλύπτει την κάθε ιδιαιτερότητα, τη μικροκλίμακα σε κάθε περιοχή.

Οι Δήμοι δεν είναι υποχρεωμένοι να προβαίνουν σε σειρά εργασιών και παρεμβάσεων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, πλημμύρες, χιόνια, σεισμοί, πυρκαγιές, τόσο εντός των οικισμών, όσο και στο σύνολο σχεδόν των δημοσίων υποδομών, ανεξάρτητα από άλλες φορές της τυπικής τους αρμοδιότητας.

Αυτό έχουμε, όπως είπα πριν, την υποχρέωση. Όχι δεν. Δε. Είναι υποχρεωμένοι και για αυτό. Είμαστε λοιπόν υποχρεωμένοι και για αυτά.

Ενδεικτικά θέλω να αναφέρω ότι είναι οι καθαρισμοί των ρεμάτων και φρεατίων, είναι οι κλαδεύσεις, είναι η οργάνωση σταθμών αποχιονισμού, είναι η οργάνωση υποδομών φιλοξενίας αστέγων, άμεσης φροντίδας, διάνοιξη – συντήρηση οδών σε αγροτικούς Δήμους της χώρας. Η μεταφορά και η άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών που κατά κανόνα δεν συνοδεύεται με τους αναγκαίους και επαρκείς πόρους, αποτελεί μεγάλο ζήτημα στην πλήρη και αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών από εμάς.

Οι Δήμοι έχουν στη διάθεσή τους συνήθως περιορισμένο ή παροπλισμένο μηχανολογικό εξοπλισμό, περιορισμένους πόρους και μέσα, ενώ σοβαρές ελλείψεις παρατηρούνται και στο ανθρώπινο δυναμικό, τόσο σε αριθμό, όσο και σε εξειδίκευση, και αναφέρθηκαν οι συνάδελφοι.

Η ανάθεση των υπηρεσιών αυτών σε τρίτους, πέρα από την οικονομική επιβάρυνση, συνδυάζεται και σε σημαντική χρονική καθυστέρηση σε διοικητικές και διαγωνιστικές διαδικασίες, με αποτέλεσμα πολλές φορές η εκτέλεση των εργολαβιών αυτών δεν συμβαδίζει χρονικά με τις ανάγκες στη βάση του αρχικού

προγραμματισμού. Αποφιλώσεις, αποχιονισμοί, αντιπυρική και τα λοιπά.

Πέρα από αυτό, δεν είναι λίγες οι φορές που οι ανάγκες επέμβασης ή αποκατάστασης έχουν επείγοντα και έκτακτο χαρακτήρα, μετά από πλημμύρα, από σεισμό, από τροχαίο ατύχημα, από φθορές στην ασφάλεια της κυκλοφορίας.

Για να αντιμετωπιστούν λοιπόν αποτελεσματικά οι ανάγκες αυτές, είναι ίσως όσο ποτέ αναγκαίο να προτείνουμε τη δημιουργία σε διαδημοτική κυρίως βάση, ενός μόνιμου μηχανισμού τεχνητής και τεχνικής εποπτείας και συντήρησης υποδομών. Οι μονάδες αυτές θα μπορούσαν κατά βάση να λειτουργήσουν στα πλαίσια υφιστάμενων Συνδέσμων ΟΤΑ, με τροποποίηση του σκοπού τους, ή να οργανωθούν στα πλαίσια άλλων διαδημοτικών συνεργασιών.

Έτσι θα αποφύγουμε το εμπόδιο από την απαγόρευση δημιουργίας νέων φορέων σε περίοδο δημοσιονομικής προσαρμογής και θα έχουμε μια κοινή οργάνωση των υπηρεσιών αυτών σε διαδημοτική βάση, που μπορεί να συμβάλλει, διότι έτσι θα δημιουργηθούν οικονομίες κλίμακας στην οργάνωση των υπηρεσιών, στην αξιοποίηση και κοινών προμηθειών. Θα δημιουργήσουμε συγκέντρωση και συνέργεια μηχανολογικού εξοπλισμού. Δηλαδή θα μπορεί ένα μηχάνημα έργων του Δήμου, γκρέιντερ, που υπάρχει σήμερα σε ένα Δήμο, να αξιοποιείται σε ένα όμορο Δήμο κάποια άλλη στιγμή για αντίστοιχες ανάγκες, αντί να μισθώνουμε γκρέιντερ από έναν ιδιώτη.

Δημιουργείται επίσης συγκέντρωση προσωπικού με συνέργειες και ρόλους που μπορούν να συνθέσουν ένα επαρκές σύνολο με επιχειρησιακή δυνατότητα, καλύπτοντας συμπληρωματικά τις κύριες δράσεις και παρεμβάσεις μιας τέτοιας δομής, τεχνικοί, χειριστές, εργατοτεχνικό προσωπικό.

Η μονάδα αυτή η διαδημοτική θα μπορεί να προβαίνει σε τακτικές συντηρήσεις και εργολαβίες των κατηγοριών που περιγράψαμε πιο πάνω, που θα είναι ενταγμένες και το τεχνικό

πρόγραμμα των οικείων Δήμων άμεσα προγραμματισμένο και χωρίς μεγάλη οικονομική επιβάρυνση.

Θα μπορεί να εκτελεί έργα πυροπροστασίας, που χρηματοδοτούνται από την ετήσια κατανομή της ΣΑΤΑ. Κάθε μονάδα θα μπορεί να εκτελεί εργασίες για λογαριασμό τρίτων μέσω προγραμματικών συμβάσεων και αναθέσεων. Έργα αναδασώσεων, εργασίες των Δασικών Υπηρεσιών, της ΔΕΔΔΗΕ. Και με αυτό το τρόπο μπορεί να εξασφαλίζουμε και σημαντικά έσοδα, που θα καθιστούν τις μονάδες αυτές και οικονομικά βιώσιμες.

Θα πρέπει επίσης να δούμε τις συνέργειες και τους τρόπους που θα μπορούν να βοηθούν οι μονάδες, αυτές που είχε εξαγγείλει το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, για την επανασύσταση της ΜΟΜΑ, της τεχνογνωσίας που μπορεί να μεταφέρει αυτή, και των συνεργειών με τους δικούς μας μηχανισμούς.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον θα μπορούσε να έχει η κυβερνητική αυτή πρωτοβουλία σε ακριτικές και ορεινές και νησιώτικες περιοχές της χώρας, αξιοποιώντας και την πρότασή μας για δημιουργία μονάδων τεχνικής εποπτείας και συντήρησης υποδομών.

Αυτές οι συνέργειες θα μπορούσαν επίσης να εξασφαλίσουν ειδικά στις ορεινές περιοχές, η κοινή αξιοποίηση προγραμματικών συμβάσεων υποδομών, πυροσβεστικών σταθμών, εργοτάξια, αποχιονισμού, με τον μηχανισμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι μονάδες αυτές επίσης θα μπορούν να αξιοποιούνται για σημαντικό αριθμό έργων αυτεπιστασίας σε Δήμους, όπως είπα πριν.

Μέσω των μονάδων αυτών θα μπορεί να αξιοποιείται η λανθάνουσα δυναμική που παρατηρείται σε μηχανολογικό εξοπλισμό και μέσα, προσφέροντας διαρκείς υπηρεσίες συντηρήσεις, καθαρισμού και τα λοιπά, και τη βελτίωση της εικόνας των τοπικών υποδομών της χώρας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θέλω να πιστεύω ότι μπορούμε να βελτιώσουμε το αίσθημα κοινωνικής προστασίας και ασφάλειας του

πολίτη. Έχουμε δείξει δείγματα γραφής ως αυτοδιοικητικοί σε αυτό και μπορούμε να πετύχουμε σε οργάνωση και αποτελεσματικότητα.

Το μυστικό της πολιτικής προστασίας είναι συνεργασία και συντονισμός κατά την άποψή μου, και για να είναι αποτελεσματικό όλο αυτό, η προσπάθεια αυτή πρέπει... αυτή η ανάπτυξη των μηχανισμών πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, ειδικά σε ορεινές και δυσπρόσιτες περιοχές, να έχει ως κριτήριο την εγγύτητα, να έχει διαρθρωθεί και οργανωθεί τοπικά, και όχι να καλύπτεται από μονάδες και εξοπλισμό που θα πρέπει να μεταφερθεί δύο ώρες μακριά.

Άρα πρέπει να οργανωθούμε, θεωρούμε διαδημοτικά, για να μπορέσουμε να πετύχουμε περισσότερα πράγματα.

Για το αίσθημα ασφάλειας του πολίτη που ζει στις ορεινές περιοχές και σχετίζεται με την προστασία από τα φυσικά φαινόμενα, την παροχή υπηρεσιών υγείας και παιδείας, είναι βασικό κριτήριο στη συγκράτηση του πληθυσμού και στην ανάπτυξη των ορεινών περιοχών.

Αυτό ας αποτελέσει την πιο βασική πυξίδα της Αυτοδιοίκησης, ας αποτελέσει το αδιαπραγμάτευτο δικαίωμα στην ισονομία και στη διατήρηση ενός κοινωνικού και αποτελεσματικού κράτους, που μαζί με την Αυτοδιοίκηση σέβεται και προστατεύει τον πολίτη σε κάθε γωνιά της χώρας.

Σας ευχαριστώ. Ευχαριστώ και τους συναδέλφους στην Επιτροπή, τον Πρόεδρο και όλους. Ευχαριστώ πολύ. Και μου έδωσε την ευκαιρία να έχω κοντά μου και τον Αρχηγό που υπηρετεί στο Σώμα επί 25 χρόνια. Να είστε καλά.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Και τώρα παρακαλείται ο οικοδεσπότης Δήμαρχος Κόνιτσας να αναπτύξει ένα πολύ σημαντικό θέμα, με κρίσιμες εθνικές παραμέτρους, που έχει σχέση με την υπογεννητικότητα.

Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ: Κύριε Πρόεδρε και κυρία Πρόεδρε της Επιτροπής των Ορεινών Δήμων, γνωρίζω πολύ καλά, και φίλες και φίλοι, ότι είναι αργά πια, ότι η καμπύλη της κόπωσης έχει ανοδική

πορεία και η καμπύλη της προσοχής, της αντοχής για προσοχή, έχει στρέψει τα κοίλα προς τα κάτω. Όμως θα προσπαθήσω μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα να παρουσιάσω το θέμα, είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα, για τις προτάσεις αντιμετώπισης των ζητημάτων που προκαλεί η δημογραφία, το δημογραφικό πρόβλημα, στις ορεινές περιοχές.

Στην παρούσα παρουσίαση θα γίνει λόγος για αυτό το θέμα, που είναι μείζον σημασίας, εθνικό πρόβλημα, είναι το θέμα για το δημογραφικό.

Πολιτικοί και οικονομικοί φορείς, αλλά και η κοινή γνώμη, υποστηρίζουν ότι η χώρα μας αντιμετωπίζει οξύ δημογραφικό πρόβλημα, το οποίο με την πάροδο του χρόνου καθίσταται πιο έντονο και απειλητικό για την επιβίωση του έθνους.

Το φαινόμενο αυτό δεν είναι σύγχρονο. Είχε απασχολήσει τους Έλληνες από τους αρχαιότερους χρόνους. Σύμφωνα λοιπόν με τον Θουκυδίδη, άνδρες γαρ πόλις και ου τείχη ουδέ νήες ανδρών κεναί, που σε ελεύθερη μετάφραση σημαίνει ότι οι άντρες λοιπόν είναι η πόλη, το κράτος δηλαδή, και όχι τα τείχη, ούτε τα πλοία, κενά από άντρες.

Το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδος έχει δύο συνιστώσες. Τη χαμηλή γεννητικότητα και συνακόλουθα τη μείωση του νεανικού πληθυσμού, και την αύξηση του μέσου όρου ηλικίας των Ελλήνων, και συνεπώς την αύξηση του γεροντικού πληθυσμού στην ελληνική κοινωνία.

Εξετάζοντας τους δύο αυτούς παράγοντες, βλέπουμε ότι η χώρα κατέχει τα υψηλότερα ποσοστά γερασμένου πληθυσμού τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και στα Βαλκάνια. Για να συνειδητοποιήσουμε δε το πόσο σημαντικό είναι το δημογραφικό πρόβλημα στη χώρα, αξίζει να παραθέσουμε συνοπτικά ορισμένα στοιχεία.

Από το 1951 μέχρι το 2011, ο πληθυσμός της Ελλάδος αυξήθηκε από τα 7,6 στα 11,1 εκατομμύρια κατοίκους, η δε αύξηση

του πληθυσμού στις τελευταίες δεκαετίες οφειλόταν αποκλειστικά στις κατά τόπους περιόδους μεταστατικές ροές και στη ραγδαία αύξηση του προσδόκιμου ζωής, το οποίο μέσα σε αυτό το διάστημα αυξήθηκε κατά 14 χρόνια.

Από το 1951 και μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '70, η αύξηση του πληθυσμού της χώρας οφείλονταν σχεδόν αποκλειστικά στο θετικό φυσικό ισοζύγιο, δηλαδή στο ότι υπήρχαν περισσότερες γεννήσεις από ότι θάνατοι.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '70 όμως, και μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '80, ενώ διατηρήθηκε ο υψηλός αριθμός των γεννήσεων, αναστράφηκε και το μεταναστευτικό ισοζύγιο, καθώς εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες επέστρεψαν στη χώρα.

Τη δεκαετία του '90 και ως το τέλος της επόμενης δεκαετίας, η αύξηση του πληθυσμού άλλαξε και πάλι χαρακτήρα. Το φυσικό ισοζύγιο σχεδόν εκμηδενίστηκε καθώς οι γεννήσεις μειώθηκαν πολύ, ενώ η Ελλάδα έγινε χώρα υποδοχής μεταναστών, κυρίως από τους βόρειους γείτονές τους.

Από το 2011 η Ελλάδα είχε μπει σε μια νέα φάση πρωτοφανή μεταπολεμικά. Το φυσικό ισοζύγιο πλέον γίνεται αρνητικό, οι θάνατοι είναι περισσότεροι από τις γεννήσεις, αλλά και το μεταναστευτικό ισοζύγιο, παρά την προσφυγική κρίση, είναι και αυτό αρνητικό, καθώς πολλοί Έλληνες, κυρίως νέοι, επιστήμονες, μεταναστεύουν σε αναζήτηση εργασίας λόγω της υψηλότατης ανεργίας.

Την 1^η Ιανουαρίου του '16, ο πληθυσμός της Ελλάδος ήταν 10,7 εκατομμύρια, δηλαδή ήδη μικρότερος κατά 360.000 από το 2011.

Η οικονομική κρίση αναμένεται να επιταχύνει τις μακρόχρονες τάσεις εξέλιξης των βασικών δημογραφικών συνιστωσών. Η γονιμότητα στην Ελλάδα είχε φθίνουσα πορεία. Ο δείκτης γονιμότητας από το 1950 έως το 1980, διατηρήθηκε στο 2,3 έως 2,2 γεννήσεις ανά γυναίκα. Αυτή όμως η σταθερότητα του δείκτη

γονιμότητας, δεν συνεχίζεται μετά από το 1981. Αντίθετα, παρατηρείται μια επικίνδυνη πτώση, κατεβάζοντας τα μεγέθη για το έτος '84 στο 1,82 γεννήσεις ανά γυναίκα, ενώ στα έτη '87 έως '99 ο δείκτης γονιμότητας κατεβαίνει ακόμα περισσότερο, για να φτάσει το '99 στο 1,23.

Σήμερα η Ελλάδα κατατάσσεται μεταξύ των χωρών με τον χαμηλότερο δείκτη γονιμότητας στην Ευρώπη. Η Ελλάδα γερνάει. Τα τελευταία 60 χρόνια ο πληθυσμός των κατοίκων ηλικίας πάνω από 65 έτη τετραπλασιάστηκε, ενώ ο πληθυσμός των κατοίκων με ηλικία άνω των 85 ετών, δεκαπλασιάστηκε.

Το 1961 μόλις το 8,3% του πληθυσμού ήταν ηλικίας πάνω από 65. Το 2014 η σύνθεση του πληθυσμού είναι εντελώς διαφορετική, με το 20,5 του πληθυσμού να είναι πάνω από τα 65 χρόνια.

Η τάση δημογραφικής συρρίκνωσης καταγράφεται σε μελέτες διεθνών οργανισμών, αλλά και της ΕΛΣΤΑΤ, που έχουν δημιουργήσει προβολές για τη μελλοντική εξέλιξη του πληθυσμού στην Ελλάδα.

Το Δημογραφικό Ινστιτούτο της Βιέννης προχώρησε στην εκτίμηση πως ο πληθυσμός της Ελλάδας το 2050 θα είναι 11,7 εκατομμύρια, η ΕΛΣΤΑΤ εκτίμησε τον πληθυσμό στα 11,5, ο ΟΟΣΑ είχε μιλήσει για 10,6 εκατομμύρια, ενώ το Τμήμα Πληθυσμών του ΟΗΕ για 9,5 εκατομμύρια. Η Eurostat είχε εκτιμήσει πως ο πληθυσμός της Ελλάδος το 2050 θα είναι 9,1 εκατομμύρια. Και τέλος ο Οργανισμός Διανέοσις μιλάει για πληθυσμό 8,8 εκατομμυρίων ατόμων, με αυξανόμενη γήρανση της ελληνικής κοινωνίας.

Η συγκλονιστική αυτή έρευνα της Διανέοσις, που είναι έρευνα βέβαια, προβάλλει στο μέλλον τάσεις που ήδη εκφράζονται. Σύμφωνα με όλα τα σενάρια, το μέγεθος του πληθυσμού της εργάσιμης ηλικίας αναμένεται να μειωθεί σημαντικά ανάμεσα στο 2015 και το 2050.

Όπως είναι φανερό, η σημασία των ευρημάτων μιας τέτοιας έρευνας είναι πολυδιάστατη. Κανένας μακροπρόθεσμος πολιτικός σχεδιασμός δεν μπορεί να γίνει χωρίς να ληφθούν υπόψη το μέγεθος και η σύσταση του πληθυσμού.

Ασφαλιστικό σύστημα, πολιτική για την εργασία, την εκπαίδευση, την κοινωνική πρόνοια, τη μετανάστευση, ακόμα και για την άμυνα και τις διεθνείς σχέσεις, όλα επηρεάζονται σαφώς από τις δημογραφικές τάσεις.

Αίτια της υπογεννητικότητας. Η ευημερία υπήρξε ένας από τους βασικούς λόγους που προκάλεσε την υπογεννητικότητα, γιατί επιδιώχθηκε όχι τόσο με την αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας, αλλά με τη μείωση των μελών της οικογένειας, και ως εκ τούτου κατέληξε στην υπογεννητικότητα.

Το φαινόμενο αυτό διαμορφώθηκε από κοινωνικούς, οικονομικούς, ψυχολογικούς, δημογραφικούς παράγοντες, οι οποίοι αλληλοεπηρεάζονται και αλληλοεξαρτώνται, σπουδαιότεροι από τους οποίους είναι η μείωση της γαμηλιότητας, συχνότητας γάμου στον πληθυσμό, αριθμό γάμων ανά εκατό κατοίκους. Η μείωση αυτή μετά το 1980, λόγω αύξηση της μέσης ηλικίας του γάμου, αύξηση της ηλικίας αγάμων, ανεργία και έλλειψη εισοδήματος, αυξήθηκε σημαντικά.

Δεύτερον, η αύξηση των διαζυγίων.

Τρίτον, η ανεργία, πλήττει κυρίως του νέους και για αυτό υπάρχει και μείωση των γάμων σε μικρές ηλικίες, καθώς και σε γεννήσεις.

Τέταρτον, το κόστος ανατροφής των παιδιών.

Πέμπτο, η επαγγελματική απασχόληση της γυναίκας.

Έκτο, η φύλαξη παιδιών και σε σχέση με τους βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Και το σημαντικότερο, το φορολογικό σύστημα δεν ευνοεί ιδιαίτερα την απόκτηση παιδιών και τη δημιουργία μεγάλων οικογενειών.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αστικοποίηση είναι ένας άλλος λόγος. Οι πολυμελείς οικογένειες ήταν κυρίως αγροτικές. Εγκαθιστάμενες όμως στις πόλεις υιοθετούν την επιλογή της μικρής οικογένειας που επικρατεί στις κοινωνίες των πόλεων.

Η μετανάστευση ήταν ένας άλλος παράγων. Η εξωτερική μετανάστευση ασκεί αρνητική επίδραση στη γονιμότητα, διότι προκαλεί χωρισμό των συζύγων για ένα μικρό ή μεγάλο διάστημα.

Άλλοι παράγοντες, όπως η απομάκρυνση από τα παραδοσιακά ελληνικά πρότυπα, η ελαττούμενη επίδραση των αρχών της χριστιανικής διδασκαλίας, και κυρίως η λανθάνουσα εισαγόμενη αντίληψη για τον οικογενειακό προγραμματισμό.

Οι κυριότερες επιπτώσεις της υπογεννητικότητας είναι η δημογραφική γήρανση, προκαλεί μείωση της παραγωγικότητας και της εξέλιξης της τεχνολογίας, αυξητική τάση των δαπανών υγείας, και αύξηση των δαπανών συντάξεως.

Εδώ θέλω να διευκρινίσω ότι η μείωση της εξέλιξης της τεχνολογίας επηρεάζεται διότι οπωσδήποτε την τεχνολογία τη γνωρίζουν πολύ καλά και τη δουλεύουν κυρίως οι νέοι.

Η αλλοίωση του πληθυσμιακού στοιχείου, οι εθνικές και γεωπολιτικές συνέπειες.

Είναι γεγονός ότι ανισορροπία μεταξύ γειτονικών κρατών και μεταξύ ομάδων θρησκείας ή εθνοτήτων, που διαβιούν στο εσωτερικό μιας χώρας, αργά ή γρήγορα τείνει να καλυφθεί με ειρηνικό ή βίαιο τρόπο, και οδηγεί στην επικράτηση δυστυχώς αυτού που διαθέτει υπέρτερες δημογραφικές δυνάμεις.

Τέταρτον, η ερήμωση της υπαίθρου, η οποία προκαλείται από την αύξηση του αριθμού των ατόμων που ζουν μόνα τους. Οι πολυμελείς οικογένειες συνεχώς μειώνονται. Το στοιχείο αυτό σε συνδυασμό με την αστικοποίηση και τη διαρκώς αυξανόμενη τάση φυγής από την ύπαιθρο και ειδικότερα από τις ορεινές περιοχές, έχει σαν αποτέλεσμα τα απομακρυσμένα νησιά και χωριά της

Ελλάδος να ερημώσουν και να δίδουν εικόνα εγκατάλειψης δυστυχώς.

Οι αίθουσες των Δημοτικών κυρίως Σχολείων, δίδουν ανάγλυφα την εικόνα αυτή, παρά τον αυξανόμενο αριθμό των αλλοδαπών μαθητών.

Ο κίνδυνος της παντελούς ερήμωσης των ορεινών περιοχών είναι άμεσος και ιδιαίτερα σοβαρός. Ο κίνδυνος αυτός υπήρξε και σε άλλες χώρες, οι οποίες όμως έγκαιρα αντιλήφθηκαν τη σημασία και τις επιπτώσεις του, και εκπόνησαν προσαρμοσμένα κατά περίπτωση συγκεκριμένα προγράμματα ανάκαμψης των ορεινών οικισμών, για να κρατήσουν ζωντανές τις ορεινές περιοχές.

Πολλοί υποστηρίζουν ότι η κατάσταση είναι μη αναστρέψιμη. Δεν συμμεριζόμαστε την άποψη αυτή, γιατί μέχρι τώρα δεν έγινε κάποια σοβαρή καλά μελετημένη προσπάθεια για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Προς την κατεύθυνση αυτή και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις προαναφερόμενες παραμέτρους, προτείνουμε τα ακόλουθα μέτρα για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος.

Εδώ θα τα πω πιο αργά γιατί βρίσκομαι προς το τέλος της παρουσίασης, γιατί αυτό είναι και το αντικείμενο, το κύριο αντικείμενο της παρουσίασης.

Παροχή προστασίας και υπηρεσιών στην έγκυο γυναίκα και μητέρα. Εργασιακές διευκολύνσεις των γονέων. Ενίσχυση του εισοδήματος των οικογενειών, ιδιαίτερα των οικογενειών με τρία ή περισσότερα παιδιά. Προστασία της μονογονεϊκής οικογένειας. Βελτίωσης της διαδικασίας υιοθεσίας τέκνου. Αντιμετώπιση προβλημάτων γονιμοποίησης, και στήριξης των οικογενειών της υπαίθρου.

Εκτιμούμε ότι πέρα από τα ενδεικνυόμενα μέτρα που συνοπτικά ήδη αναφέραμε για τη βελτίωση των συντελεστών γεννητικότητας και που αφορούν σε όλη την επικράτεια, ειδικότερα για τις ορεινές περιοχές πρέπει να μελετηθούν και να υλοποιηθούν

μέτρα προκειμένου να σταματήσει η διαρκώς αυξανόμενη φυγή των κατοίκων και να παραμείνουν οι κάτοικοι των ορεινών περιοχών στα χωριά τους.

Να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις θέσεων εργασίας και κατ' επέκταση παραγωγικής απασχόλησης ιδιαίτερα των νέων.

Να προσληφθούν και να υλοποιηθούν προγράμματα από κοινοτικούς και ή εθνικούς πόρους, που θα παρέχουν ευκαιρίες οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, που θα αποτελέσουν κίνητρα προσέλκυσης για επιστροφή και μετεγκατάστασης κυρίως νέων ανθρώπων.

Τα παραπάνω μέτρα πρέπει να μελετηθούν από ειδικούς με εμπειρία, κατά περίπτωση, αφού αναλυθούν προσεκτικά όλοι οι παράγοντες που υπεισέρχονται στο πρόβλημα.

Ωστόσο από τη διαρκή επαφή με τους ακρίτες των ορεινών περιοχών που επιμένουν ακόμα να κρατάνε Θερμοπύλες, αποκωδικοποιώντας τις εμπειρίες τους, τα αιτήματα, καθώς και τα παράπονά τους, προτείνουμε τα εξής.

Για την ανάσχεση της φυγής των κατοίκων και της παραμονής τους στα χωριά τους, διαμόρφωση ασφαλούς περιβάλλοντος. Καμία οικονομική ή επιχειρηματική δραστηριότητα δεν μπορεί να αναπτυχθεί όταν τα άτομα δεν αισθάνονται ασφαλή και δεν έχουν πειστεί ότι υφίσταται επαρκής και αποτελεσματική αστυνόμευση, που εγγυάται την προσωπική ακεραιότητα και την εξασφάλιση της περιουσίας τους.

Δεύτερον. Βελτίωση και αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας και της κοινωνικής πολιτικής, με τη στελέχωση των Κέντρων Υγείας με το απαιτούμενο επιστημονικό, νοσηλευτικό προσωπικό, τον εφοδιασμό τους με μέσα υλικά ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του δύσκολου έργου τους, τη θέσπιση κινήτρων για το προσωπικό, τα οποία πρέπει όμως να τηρούνται, την αναβάθμιση και ενίσχυση του δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης που λειτουργούνται με πρωτοβουλία των Δήμων.

Άλλο ένα θέμα είναι η βελτίωση της καθημερινότητας των δημοτών, με την υλοποίηση έργων υποδομών, βελτίωση του οδικού δικτύου, δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, συλλογή αποκομιδής απορριμμάτων, μέσα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, όπως είναι η τηλεόραση - δεν έχουμε ψηφιακό σήμερα δυστυχώς και μας υποσχέθηκαν από το Υπουργείο το αρμόδιο ότι μέχρι το τέλος του χρόνου αυτό θα καλυφθεί - και internet.

Για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και απασχόλησης ιδιαίτερα των νέων, η δημιουργία νέων επαγγελματιών με ευρωπαϊκή αναγνώριση και πιστοποίηση σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις των αγορών, και ανάλογα με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε ορεινής περιοχής. Παραδείγματος χάριν, για την ανάπτυξη του τουρισμού στους ορεινούς όγκους, έχουμε ανάγκη δημιουργίας σχολής, για την εκπαίδευση στις ειδικότητες οδηγών βουνού, οδηγών ράφτινγκ και καγιάκ, οδηγών παραπέντε, εκπαιδευτών flight fishing. Επίσης πιστοποίηση των ορειβατικών και περιπατητικών μονοπατιών, καθώς και τη δημιουργία ορειβατικών καταφυγίων με ευρωπαϊκές προδιαγραφές.

Δεύτερον. Ενθάρρυνση της στήριξης πρωτοβουλιών στον πρωτογενή τομέα, με παροχή κινήτρων ενίσχυσης της αγροτικής και κτηνοτροφικής δραστηριότητας, με προγράμματα νέων αγροτών, βελτίωση βοσκοτόπων, και προστασίας του δασικού πλούτου.

Απλοποίηση της διαδικασίας σχετικά με τις παραχωρήσεις εκτάσεων για εγκατάσταση οργάνωση σταβλικών εγκαταστάσεων, μικρών τυροκομείων και σύγχρονων σφαγείων.

Η προσπάθεια αυτή πρέπει να καθοδηγηθεί μέσα από τη δημιουργία περιφερειακών ερευνητικών κέντρων, σε συνεργασία με τα τοπικά Πανεπιστήμια και ΤΕΙ, στον αγροτικό τομέα, την προώθηση νέων καλλιεργειών με έμφαση στα αρωματικά, φαρμακευτικά φυτά, την τρούφα, και την ανάδειξη και αξιοποίηση της αρίστης ποιότητας των κτηνοτροφικών προϊόντων, γάλα, κρέας,

λόγω της μοναδικής βιοποικιλότητας και χλωρίδας που διαθέτουν οι ορεινές περιοχές.

Αξιοποίηση των λοιπών συγκριτικών πλεονεκτημάτων για αύξηση της επισκεψιμότητας και κατ' επέκταση της προώθησης τουριστικής ανάπτυξης, θρησκευτικού τουρισμού, αρχιτεκτονικά μνημεία, ιαματικές πηγές.

Για τη δημιουργία ευκαιριών οικονομικών και επιχειρηματικής δραστηριότητας, που θα αποτελέσουν κίνητρα προσέλκυσης για επιστροφή και μετεγκατάσταση κυρίως νέων ανθρώπων.

Σύσταση και λειτουργία ενός Ινστιτούτου Ορεινής Πολιτικής, κατ' αντιστοιχία με την πρόβλεψη για το Ινστιτούτο Νησιωτικής Πολιτικής. Είναι πάρα πολύ σοβαρό, το έχει θέσει η ΚΕΔΕ και βέβαια η Επιτροπή των Ορεινών Δήμων. Περιμένουμε την υλοποίησή του.

Θέσπιση αναπτυξιακών και φορολογικών κινήτρων και πρόβλεψη στον αναπτυξιακό νόμο ειδικών ρυθμίσεων υπέρ των μικρών ορεινών Δήμων, για δημιουργία νέων επιχειρήσεων στις ορεινές και ιδιαίτερα παραμεθόριες περιοχές.

Χωροθέτηση βιοτεχνικών πάρκων στους ορεινούς παραμεθόριους Δήμους που φιλοξενούν σταθμούς συνόρων. Οι μορφές ανάπτυξης στους ορεινούς Δήμους θα πρέπει να στηριχθούν στην ύπαρξη ή τη χρηματοδότηση εκπόνηση Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων και ΣΧΟΑΠ.

Η ανάπτυξη ετοιμότητας για εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων που θα παρέχει ο Αδριατικός άξονας, ο παρα-Αδριατικός άξονας, που ξεκινά από Τεργέστη και συνδέει Σπλιτ, Ντουμπρόβνικ, Μαυροβούνιο, Τίρανα, Ιωάννινα.

Με τον άξονα αυτόν η βόρεια και κεντρική Ευρώπη θα έχει πολύ εύκολη οδική πρόσβαση στις ελληνικές θάλασσες, αλλά και στον πολιτισμό και το μοναδικό φυσικό περιβάλλον της χώρας μας.

Είναι βέβαιο ότι για να γίνουν αυτά θα πρέπει οι ορεινοί Δήμοι να είναι σε θέση να συνδράμουν τις πρωτοβουλίες των δημοτών και

σε μερικές περιπτώσεις να είναι αυτοί που θα ανοίγουν τις ευκαιρίες ανάπτυξης.

Έχουν τη βούληση οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς να μας δώσουν τη δυνατότητα εξασφαλίζοντας τη στελέχωσή τους με το αναγκαίο εξειδικευμένο προσωπικό και τους απαραίτητους πόρους.

Ορεινοί αγροτικοί και κτηνοτροφικοί Δήμοι δεν είναι δυνατόν να στερούνται της παροχής υπηρεσιών γεωπόνου, κτηνιάτρου και δασολόγου.

Κυρίες και κύριοι, κλείνοντας τη σύντομη παρέμβασή μου, θα ήθελα να επισημάνω ότι η συνεχώς αυξανόμενη τάση φυγής των κατοίκων από την ύπαιθρο, είναι πρόβλημα ιδιαίτερα σοβαρό. Η ορεινή Ελλάδα ερημώνει. Σε μερικά χρόνια, αν δεν ληφθούν μέτρα, η ανάσα των χωριών θα αργοσβήσει και η ελπίδα θα έχει χαθεί.

Είναι επιβεβλημένο το κράτος με τους αρμόδιους φορείς να αναλάβει πρωτοβουλίες για να κερδηθεί η μάχη συγκράτησης του εναπομείναντος πληθυσμού, του αγροτικού πληθυσμού, στις εστίες του, πριν είναι πολύ αργά. Πριν τα ακριτικά μας φυλάκια, τα κοινωνικά φυλάκια, όπως κατ' επανάληψη έχω πει εγώ, σβήσουν το ένα μετά το άλλο, με ότι αυτό συνεπάγεται.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, ολοκληρώνοντας ουσιαστικά και τη δεύτερη απογευματινή Συνεδρία, νομίζω όλο και πιο πολύ μπαίνουμε στο βάθος, αλλά και στην ουσία των ζητημάτων της ορεινότητας, των προβλημάτων της Αυτοδιοίκησης, και ενδεχομένως της παρέμβασης που θα πρέπει να κάνουμε, και αυτό βεβαίως θα μπορέσουμε να το διατυπώσουμε στην αυριανή μας συνάντηση.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Βεβαίως.

Καταρχήν να συγχαρώ από τη δική μου πλευρά όλους τους ομιλητές, οι οποίοι μέσα από τη δική τους πολιτική έμπειρη και ουσιαστική παρέμβαση, δημιούργησαν την παρακαταθήκη που έχει

ανάγκη να διατυπώνεται από την Αυτοδιοίκηση με σοβαρότητα, με επεξεργασμένες θέσεις, έμπειρες, ουσιαστικές, και με βέλτιστες πρακτικές οι οποίες ισχύουν προφανώς σε άλλες χώρες και πρέπει άμεσα να ισχύσουν και στη δική μας χώρα.

Όμως πριν αποφωνήσουμε τη σημερινή μέρα, γιατί μας έχει έκπληξη βραδινή ο Δήμαρχος, με συνεργασία βεβαίως με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, που θα σχετίζεται με τη γευσιγνωσία, να πούμε ότι... και θα παρακαλέσω να μας βοηθήσετε σε αυτό, οι τεχνικοί, υπάρχουν κάποιες ήδη καταγραφές συναδέλφων που θα ήθελα να ρωτήσουν ή να κάνουν μια μικρή, θα παρακαλέσουμε για αυτό, τοποθέτηση, για να μπορέσουν ενδεχομένως να υπάρχουν και σχετικές απαντήσεις, και βλέπω εδώ πρώτο τον Δήμαρχο Καλαβρύτων, τον Γιώργο τον Λαζουρά, τον οποίον είναι και στα θέματα τα θεσμικά της Επιτροπής μας.

Να τον παρακαλέσουμε ή από θέσης ή επί... αλλά αν είναι κάποια τοποθέτηση, και επί θέσεως μπορεί να γίνει. Και θα μου επιτρέψεις πριν πάρεις το λόγο, ήδη πήρες το μικρόφωνο, να πω ότι η μεγάλη έκπληξη, αλλά όχι τουλάχιστον για εμένα, είναι ότι οι άγιοι Πατέρες από το πρωί δεν έχουν κουνήσει καθόλου από τη θέση τους, και οφείλω να σας πω ότι οφείλεται προφανώς στους ιδίους, αλλά και στην εκλεκτή, που είναι της πάσης γνωστή, τουλάχιστον πανελλαδικά, Μητροπόλεως, με τον άξιο Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Ανδρέα, και τον οποίο θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε μέσα από τη δική σας παρουσία, και τουλάχιστον εγώ ως αυτοδιοικητικός που σέβομαι και την Εκκλησία και τη θρησκεία, να σας ευχαριστήσουμε για την παρουσία σας χειροκροτώντας σας, για την παρουσία, αλλά κυρίως για την προσοχή που από το πρωί έχετε επιδείξει.

Κύρια Λαζουρά, ο λόγος σε εσάς.

Γ. ΛΑΖΟΥΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Να πω λοιπόν ότι προς στιγμήν εγώ, ένας Δήμος με υψόμετρο πάνω από 800 μέτρα, με τέσσερα βουνά, τον Χελμό, τον Ερύμανθο,

το Καλλιφώνι, το Αροάνιο, και πολλά άλλα, με απότομες πλαγιές, θεωρούμαι παραλιακός Δήμος, και σκέφτηκα να έρθω εδώ ή να μην έρθω; Γιατί δυστυχώς σε αυτή την ατυχή νομοθέτηση του άρθρου 1 του Καλλικράτη, ο Δήμος Καλαβρύτων, όπως και πολλοί άλλοι Δήμοι, είπαμε πόσοι είναι ορεινοί στην Ελλάδα, δεν χαρακτηριζόμαστε ως ορεινοί.

Ασφαλώς χαριτολογώ βεβαίως ότι δεν χαρακτηρίζομαι ως ορεινός, και χαριτολογώ λοιπόν γιατί δεν χαρακτηρίζομαι ως ορεινός, γιατί η ορεινότητα, αγαπητέ Σπύρο, η ορεινότητα είναι φυσική κατάσταση. Όπως το νερό είναι υγρό, και αγαπητέ Πρόεδρε, όπως ο αέρας είναι αέριο, όπως τα στερεά είναι στερεά. Και την ορεινότητα, η οποία προκύπτει από τη Στατιστική Υπηρεσία και από τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορεί να την αφαιρέσει από κανέναν Δήμο και από καμιά περιοχή κανένα πλάσμα του νόμου, καμία πλασματική νομοθέτηση, η οποία έγινε, αν δούμε τη ratio του νόμου, το σκοπό, και έπρεπε να τον είχαν δει τόσο καιρό ειδικοί στο Υπουργείο και αλλού, έγινε γιατί αυτοί οι Δήμοι ήταν μικροί και προκειμένου να καλύψουν το πληθυσμιακό κατώφλι των 10.000, είπε τότε ο νομοθέτης, ατυχώς, εξ ου και ο χαρακτηρισμός γονατογράφημα του Λάζαρου του Κυρίζογλου για τον Καλλικράτη, με τον οποίο συμφωνώ ως προς τις ρυθμίσει και τα προβλήματα που έχει δημιουργήσει, ατυχώς λοιπόν χαρακτήρισε 31 μόνο Δήμους ορεινούς. Ακριβώς για να μην... (...) το πληθυσμιακό κατώφλι.

Αυτό δεν σημαίνει ότι εγώ, ο Γιώργος ο Καπετζώνης, τόσο άλλοι Δήμοι, η Γκιώνα, τα Βαρδούσια, ο φίλος ο Ψαθάς ο Γιώργος που είπε νωρίτερα, το Σούλι εδώ, ο Δήμος Ερυμάνθου, δεν είμαστε ορεινοί Δήμοι ή ορεινές περιοχές.

Και ποιο είναι το ασφαλές κριτήριο; Και εκεί θα καταλήξω, δεν θα πω περισσότερα, γιατί συμφωνώ στα υπόλοιπα, σε όλες τις τοποθετήσεις, και δίνω συγχαρητήρια στους εισηγητές όλους. Το ασφαλές κριτήριο είναι η Στατιστική Υπηρεσία, τα 800 μέτρα

υψόμετρο και άνω, αυτό που ο πρώτος Υπουργός που το είδε, με τη βοήθεια της ΚΕΔΕ όπως πληροφορήθηκα και θέλω να ευχαριστήσω και εσάς και τον Υπουργό, τον κύριο Σκουρλέτη, ήταν ο κύριος Σκουρλέτης. Βεβαίως το άφησε ημιτελές, γιατί υπάρχουν και άλλοι Δήμοι με τέτοια κριτήρια, και πιστεύουμε ότι θα πρέπει αυτό να συμπληρωθεί.

Θέλω λοιπόν να τονίσω την αναγκαιότητα, που ειπώθηκε, μου φαίνεται από τον Αντιπρόεδρο, τον κύριο Καραγιάννη, αλλά και από τον Πάυλο τον Μπαριτάκη, την αναγκαιότητα να γίνει μια νέα θεσμοθέτηση του ορισμού των ορεινών Δήμων.

Προσωπικά πιστεύω ότι δεν χρειάζεται, γιατί το άρθρο 209, που είναι ερμηνευτικό άρθρο, το λύνει. Αλλά στη δημόσια διοίκηση πρέπει να τους τα κάνουμε μασημένη τροφή, να τους τα κάνουμε, συγχωρήστε μου την έκφραση, νιανιά, για να καταλάβουν ότι αυτό που λέει το 209, ότι ορεινοί Δήμοι είναι οι 31, συν αυτοί που λέει η Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έτσι λέει το 209, αλλά αυτό το έχουμε στην άκρη, το έχουμε ξεχάσει.

Δεν θέλω να εισάγω καινά δαιμόνια, θέλω να πω ότι πρέπει να είμαστε όλοι ενωμένοι, να είμαστε όλοι ισχυροί. Η ορεινότητα είναι χαρακτηριστικό της χώρας μας και βεβαίως με κριτήριο, το αντικειμενικό κριτήριο της πραγματικής κατάστασης, της Στατιστικής Υπηρεσίας, να χαρακτηριστούν και άλλες περιοχές, οι οποίες πρέπει να γίνουν ανά Κοινότητα ενδεχομένως. Και είναι και μια πρόταση που μεταφέρω εδώ, της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων Δυτικής Ελλάδος, που ομόφωνα προχθές, δεν είναι εδώ ο Πρόεδρος, αποφάσισε ότι ο χαρακτηρισμούς σε ορεινούς, και αυτό να ληφθεί υπόψη στην τροποποίηση, πρέπει να γίνει ανά Κοινότητα, γιατί αυτό είναι το σωστό. Υπάρχουν Δήμοι... ας πούμε είναι ο Δήμος Επιδαύρου, που είναι παραλία η περισσότερη, και έχει και κάποια ορεινά τμήματα. Είναι όλος ορεινός. Μπορεί να είναι όλος ορεινός; Γιατί χαρακτηρίστηκε; Για να αποφύγει το

πληθυσμιακό κατώφλι, το λέει στις σελίδες 16 και 25 της αιτιολογικής έκθεσης του νόμου.

Λοιπόν, αυτό ήθελα να το καταστήσω σαφές. Δεν δημιουργώ κανένα θέμα. Ενωμένοι όλοι να προχωρήσουμε. Συμφωνώ με τις εισηγήσεις.

Και μια ερώτηση στον Γιάννη τον Τσιάμη, για την πολύ καλή παρουσίασή του. Εάν αυτά τα οποία πολύ ορθώς μας παρουσίασε, μπορούν να εφαρμοστούν στο Δήμο Καλαβρύτων, που είναι ορεινός χαρακτηρίζεται-δεν χαρακτηρίζεται στο νόμο έτσι, γιατί σας είπα το αν το νερό είναι νερό δεν χρειάζεται να το πει κανένας νόμος, και αν τα Καλάβρυτα είναι ορεινά και τόσες άλλες περιοχές, δεν χρειάζεται να το χαρακτηρίσει κανένας ατυχής νομοθέτηση του Καλλικράτη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστούμε τον Δήμαρχο, τον κύριο Λαζουρά. Και αυτό που θα πρέπει επ' αφορμής να κρατήσουμε, είναι καταρχήν για πρώτη φορά εντελώς απόλυτα η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος έδωσε τη δυνατότητα από χρήματα των αστικών πόλεων, να δοθούν στους μικρότερους ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους, μέχρι να διορθώσουμε, να ρυθμίσουμε, τον τρόπο διαδικασιών των ΚΑΠ και των όποιων άλλων χρηματοδοτικών πηγών βρούμε. Ήταν μια ώριμη θα έλεγα και αλληλέγγυα απόφαση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, η οποία τέθηκε επί Υπουργίας Κουρουμπλή και προφανώς κατόπιν υιοθετήθηκε, το είπα και το πρωί, ξέρετε, επειδή κάποιοι είπαν, λέει δεν τον δείρατε πολύ τον Υπουργό. Όποτε χρειαστεί δέρνουμε. Συγνώμη, Πατέρες. Αλλά θα πρέπει να δέρνεις αιτιολογικά και αιτιολογημένα.

Όμως δεν ολοκληρώσαμε ως Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος. Υπάρχουν ακόμα πολλά βήματα που πρέπει να γίνουν, ώστε όλοι οι Δήμοι να νιώσουν με την επάρκεια... είπες κάποια, να μην επαναλάβω αυτά που είπες. Νομίζω ότι κατά κάποιον τρόπο κατεγράφησαν και δεν διαγράφησαν.

Να δώσουμε το λόγο στον κύριο Ντάφλη Δημήτρη, Δημοτικός Σύμβουλος Κόνιτσας, για τις ιαματικές πηγές. Είναι εδώ;

Δ. ΝΤΑΦΛΗΣ: Εγώ χαίρομαι ιδιαίτερα γιατί είμαι και Κονιτσιώτης. Συγχαρητήρια πραγματικά που έγινε το Συνέδριο εδώ των Ορεινών Περιοχών, αυτό είναι προς τιμή μας, αλλά ας μη μείνουμε μόνο στην επανάληψη των συνεδρίων, γιατί έχουν γίνει πολλά συνέδρια εδώ. Ας ελπίσουμε ότι από αυτή τη συγκέντρωση, με τις τόσες ωραίες παρουσιάσεις, να έχουμε και έναν καρπό για τον τόπο μας.

Επίσης, όπως πολύ σωστά τονίστηκε εδώ, ότι έχουμε τρία ποτάμια, τον Αώο, τον Βοϊδομάτη και τον Σαραντάπορο, είναι κρίμα να μην έχουμε μια πίστα κανόε καγιάκ.

Επίσης, εκείνο που ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι για τα Καβάσιλα. Όλα τα χρόνια οι Δήμαρχοι φροντίζουν οι έρημοι να πάρουν αυτό το σήμα. Εδώ στο προηγούμενο μήνα που είχαμε ένα Συνέδριο Αποδήμων, ειπώθηκε από παλιό Δήμαρχο ότι δεν ξέρω για ποιο λόγο μας δυσκολεύουν να το πάρουμε αυτό. Να μην το χοντρύνω περισσότερο. Μήπως είναι συμφέροντα; Δεν ξέρω.

Πάντως συγχαρητήρια για το Συνέδριο που κάνετε εδώ. Αυτό ήθελα να πω.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ο κύριος Καλιντέρης ο Γιώργος, Αντιδήμαρχος Δήμου Κόνιτσας.

Παρακαλώ.

Γ. ΚΑΛΙΝΤΕΡΗΣ: Ευχαριστώ πολύ που μου δώσατε το λόγο. Ευχαριστούμε καταρχήν σαν Κονιτσιώτες, παρότι ο Δήμαρχος τα είπε τόσο ωραία και στην αρχή και τώρα, το ότι γίνεται ένα τόσο μεγάλο Συνέδριο στην Κόνιτσα. Ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Θα απευθυνθώ με δύο θέματα. Το ένα είναι για το προσωπικό, όχι μόνο των Δήμων, αλλά γενικότερα των Υπηρεσιών στις επαρχίες, γιατί όπως τονίστηκε, η μείωση του πληθυσμού πρέπει να καταλάβουμε ότι οφείλεται και σε αυτή την αιτία.

Παίρνουμε προσωπικό και πρέπει να το καταλάβουμε, δεν ξέρω πόσο φτάνει και αν έχει δοθεί έμφαση και προς τους

Υπουργούς. Βγάζουμε ανακοινώσεις, θα πάρουμε προσωπικό, και βάζουμε πολλές φορές και μόρια εντοπιότητας. Και αφού πάρουμε και τα μόρια εντοπιότητας και μπούμε στις θέσεις, στη συνέχεια δεν μένουμε στην Κόνιτσα, αλλά μένουμε στα Γιάννενα. Άρα δεν πρέπει να το δώσουμε λίγο σε αυτό το θέμα, να εξηγήσουμε στους Υπουργούς, ότι δεν μπορούν... να (...) μάλιστα και αυτοκίνητα υπηρεσιών για να μεταφέρουν το προσωπικό από την Κόνιτσα στα Γιάννενα, όταν προσλήφθηκαν για την Κόνιτσα;

Άρα εκείνο που θα τόνιζα είναι ότι, πρώτον, πρέπει να δίνονται πάρα πολλά μόρια εντοπιότητας, ώστε τουλάχιστον οι νέοι που θέλουν να μείνουν στην Κόνιτσα να μένουν, αλλά με την υποχρέωση ότι πραγματικά να μένουν.

Αυτά τα δύο αν τα προσέξουμε, πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό, γιατί αφορά επαναλαμβάνω, όχι μόνο τους Δήμους, όλες τις Υπηρεσίες των επαρχιών και για αυτό διαλυθήκαμε και για αυτή την αιτία πληθυσμιακά.

Το δεύτερο θέμα το οποίο ήθελα να αναφερθώ, παρότι ανέλυσε ο κύριος Δήμαρχος το δημογραφικό, θα ήθελα να υπενθυμίσω ένα θέμα σε σχέση πάλι με το δημογραφικό, το οποίο αφορά τα Υπουργεία. Πρέπει να σας υπενθυμίσω ότι το 1994, αν θυμάμαι καλά, είχε γίνει μια διακομματική Επιτροπή για το δημογραφικό. Όπως είπαμε, ήδη επαρχία διαλύεται, και όσο καλά έργα και αν φτιάξουμε, και όσες πίστεις και αν φτιάξουμε για καγιάκ και για κανό, όσα παραπέντε και τα λοιπά, δεν θα δώσουν τελικά... είναι και αυτά μια ένεση, αλλά δεν θα δώσουν τη λύση.

Αρκεί να σας πω ότι υπάρχουν πολλές περιοχές, και το ξέρετε, δεν χρειάζεται να αναφερθώ συγκεκριμένα, οι οποίες τουριστικά είναι πολύ ανεπτυγμένες, αλλά πληθυσμιακά είναι συρρικνωμένες. Άρα λοιπόν πρέπει να δοθούν κίνητρα για να μπορέσει να μείνει κόσμος στην επαρχία, να μείνουν στα χωριά, να μείνουν εδώ, εκεί. Δεν χρειάζεται πολλές φιλοσοφίες. Αν πάτε στα Υπουργεία, κύριε Πρόεδρε, και ανοίξουν... πιστεύω να μην τα

πέταξαν, υπάρχει η διακομματική Επιτροπή η οποία είχε κάνει τη μελέτη, πάρα πολύ καλά συμπεράσματα τότε, το '94, και αφού συζητήθηκαν όλα αυτά διακομματικά, συμφώνησαν, το πήραν, το έβαλαν σε ένα συρτάρι και κάπου εκεί μουχλιάζει.

Αν το ξεμουχλιάσουμε και το φέρουμε στην επιφάνεια, πιστεύω ότι θα λυθεί ένα μεγάλο πρόβλημα, το μεγαλύτερο πρόβλημα πιστεύω της Ελλάδος αυτή τη στιγμή.

Θα ήθελα να υπενθυμίσω ακόμα ένα σημείο σε σχέση με το δημογραφικό. Αν θυμάστε, επί Χριστοδούλου, του Αρχιεπισκόπου, δόθηκε ένα κίνητρο ώστε... στη Θράκη πάνω αν θυμάμαι καλά, και τότε είχαμε μια αντίστροφη θετική μέτρηση του πληθυσμού στην περιοχή. Πρέπει να σκεφτούμε, όσο και αν δεν μας αρέσουν πολλές φορές, τα επιδόματα, το ένα, το άλλο, ότι πρέπει να ενισχύσουμε τις οικογένειες που έχουν τρία, τέσσερα και περισσότερα παιδιά, να δώσουμε και οι Δήμοι εγώ θα έλεγα, να δώσουν οικόπεδα δωρεάν, το κράτος να δώσει κάποια επιδόματα, ώστε να μπορέσουμε να αντιστρέψουμε αυτό το κλίμα. Όταν ο δείκτης γονιμότητας έχει φτάσει κάτω από το όριο και όλα μας δείχνουν ότι καταρρέει η Ελλάδα, εμείς συζητάμε απλώς συνήθως για την ανάπτυξη, χωρίς να λαμβάνουμε ιδιαίτερα αυτό το μέτρο.

Πρέπει λοιπόν να το λάβουμε σοβαρότατα, αλλιώς θα συζητάμε σε μια Κόνιτσα η οποία βλέπουμε τα σχολεία να μειώνονται, βλέπουμε τα σχολεία στα 42 χωριά να είναι μόνο σε δύο χωριά σχολείο αυτή τη στιγμή και καταλαβαίνετε ότι είναι πάρα πολύ μεγάλο το πρόβλημα.

Ευχαριστώ πολύ. Να μην σας καθυστερώ περισσότερο.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστούμε και εμείς.

Και κλείνουμε με τον Δήμαρχο Σερβίων, τον Θανάση τον Κοσματοπούλο, ο οποίος, παρακαλώ, για λειτουργικά ζητήματα μικρών Δήμων, γραφειοκρατία και σχέση με την Περιφέρεια.

Α. ΚΟΣΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ: Καλησπέρα σας. Συγχαρητήρια στον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, στον Δήμαρχο Κόνιτσας. Στον Δήμαρχο

υπόσχομαι ότι θα του στείλω καμιά 50αριά πινακίδες από την έξοδο της Εγνατίας προς Γιάννενα, μέχρι και εδώ την Κόνιτσα, να γράφει το σημείο της Κόνιτσας, για να μη χάνονται οι επισκέπτες. Είναι κρίμα, έτσι; Και εδώ μέσα στην πόλη, με την ένδειξη Δημαρχείο...

Λοιπόν, είμαι Δήμαρχος σε ένα μικρό Δήμο, απέραντο σε έκταση, με ποικιλομορφία. Είναι ένας Δήμος χρυσορυχείο. Τα έχω πει σε πάνω από δέκα Υπουργούς, τα έχω πει και στην ΚΕΔΕ σε συνέδρια, και διαβλέπω ότι και η ΚΕΔΕ παίρνει τα πατήματα της κεντρικής εξουσίας.

Λοιπόν, είναι κρίμα... δηλαδή εγώ βλέπω το Δήμο μου σαν μικρογραφία της χώρας μας. Είναι έγκλημα, τερατούργημα, να μένουν τέτοιες ευκαιρίες ανεκμετάλλευτες.

Έχω δύο λίμνες, που με μελέτες Ολλανδών που τους είχα φέρει εγώ όταν ήμουν στην Περιφέρεια, με μελέτες επίσημες, βεβαιώνουν ότι αν εκμεταλλευτούμε ιχθυοκαλλιέργεια, τουρισμό, μεταποίηση ψαριού και τέτοια, δημιουργούνται 1.300 θέσεις εργασίας. Το έδαφος που έχουμε, τα νερά που έχουμε, το αρδευτικό, ορεινό όγκο με... να εκμεταλλευτούμε όλες τις ευκαιρίες, μιλάμε για... τι να σας πω; Είναι δηλαδή να χτυπιέται κανένας κάτω.

Θα πω κάτι που έχει σχέση και με το δεύτερο θέμα, το θέμα σχέσεις με την Περιφέρεια. Στο Δήμο μου ανήκει το Καταφύγι, στο οποίο γεννήθηκε ο Ζορμπάς, Γεώργιος, όχι Αλέξης Ζορμπάς, και πέθανε στα Σκόπια. Φρόντισα, με φοβερές δαπάνες προσωπικές δικές μου, να εξασφαλίσουμε τα λείψανά του και μπορούμε να τα φέρουμε όποτε θέλουμε.

Σήμερα δεν μπορεί κανένας να ανέβει στο Καταφύγι. Γιατί; Γιατί ένας δρόμος, ο βασικός που ήταν, έκανε μια κατάπτωση πενήντα μέτρων. Η άποψη του Δημάρχου, σύμφωνα με μελέτες μηχανικών, ήταν να γίνει ένα σκέπαστρο με πολύ μικρή δαπάνη. Η Περιφέρεια προτίμησε άλλη μέθοδο, ρήμαξε όλο το βουνό και σήμερα έχει ρίξει σε περιοχή Natura στο πρανές χιλιάδες κυβικά τσιμέντου. Εγώ νομίζω ότι είναι ένα θέμα ακραία σοβαρό, πήγα και

στις Βρυξέλλες για αυτό. Οι άνθρωποι όχι μόνο πρέπει να απενταχθούν, να αποταχθούν, αλλά πρέπει να τιμωρηθούν και αυστηρά.

Και λόγω αυτής της κόντρας, επειδή εγώ δεν δέχτηκα να υπογράψω και να συναινέσω σε αυτό το τερατούργημα, που την περασμένη Κυριακή, όχι αυτή, την προηγούμενη, είχα φέρει ένα κλιμάκιο από το Μετσόβιο και θα μου στείλει και την έκθεση πραγματογνωμοσύνης, οι άνθρωποι κατέγραψαν υλικό που θα το δείχνουν στους φοιτητές τους σαν παράδειγμα προς αποφυγήν. Τόσο απλά τα πράγματα.

Και τώρα δημιούργησαν μια καταστροφή στο οδικό σύστημα σε μήκος πάνω από πεντακόσια μέτρα. Έκαναν ένα δρόμο θαυμάσιο με 40 πόντους πίσσα, πάνω στα μπάζα που έριξαν από το βουνό πάνω που έριξαν προς τα κάτω. Τέλος πάντων, καλέσανε και τον Περγάμου τον Ιωάννη από το Πατριαρχείο να κάνει τα εγκαίνια και ο άνθρωπος μόλις είδε, έριξε μια εικόνα, λέει με συγχωρείτε, αλλά δεν θα εκτεθώ.

Τέλος πάντων, λόγω αυτής της κόντρας, η Περιφέρεια, θα σας πω δυο κουβέντες μόνο, απείλησε ότι θα κλείσει τη στρόφιγγα, δηλαδή την οικονομική παροχή προς το Δήμο. Ζητήσαμε την άλλη φορά επειδή είχαμε πρόβλημα με τα μηχανήματά μας, ένα γκρέιντερ για δασοπροστασία και απάντησε ότι στο Δήμο Σερβίων ούτε στον επόμενο αιώνα, έτσι, και άλλα παρόμοια.

Αυτά θα πάρουν φυσικά και τη δικαστική οδό, αλλά το θέμα είναι ότι ο Δήμος υποφέρει, δεν προχωράμε αυτά τα αναπτυξιακά προγράμματα και καταλαβαίνετε ότι τα πράγματα εξελίσσονται δραματικά.

Λοιπόν, θα σας πω μόνο, δημιούργησαν ένα εδαφολογικό εργαστήριο, τα πιο πολλά έξοδα από την τσέπη μου, το καλύτερο στη Νότια Ευρώπη σύμφωνα με καθηγητές από τη Γεωπονική Σχολή των Αθηνών. Είναι έτοιμο εδώ και δυόμισι χρόνια και

περιμένω από την Περιφέρεια να μου κάνει μια σύμβαση 100.000 € να βάλουμε πέντε παιδιά να δουλέψουν.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ολοκληρώστε αν θέλετε.

Α. ΚΟΣΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ: Μια κουβέντα ακόμα.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Παρακαλώ.

Α. ΚΟΣΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν βρήκα κτηνίατρο στο Δήμο. Έκανα επανειλημμένες ενέργειες, έχω φτάσει στα άκρα, και μέχρι τώρα δεν έχει έρθει (...) σε έναν ορεινό Δήμο, βασικά κτηνοτροφικό, με 150.000 κεφάλια ζώα μικρά-μεγάλα.

Ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστούμε τον κύριο Κοσματόπουλο. Όμως εδώ στη συνάντηση των Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων, τα λέτε. Προφανώς δεν είναι εδώ η ηγεσία, προφανώς δεν είναι κανείς της Περιφέρειας, και προφανώς το να μας πει κανείς ότι έχουμε περπατησιά της κεντρικής κυβέρνησης, αν θέλαμε θα είχαμε γίνει κεντρική κυβέρνηση.

Α. ΚΟΣΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Εντάξει, με χιούμορ το αντιλαμβάνομαι, αλλά επειδή ίσως και άλλοι εκ των μελών και των προσπαθειών δεν έχουν το ίδιο χιούμορ που έχετε εσείς ή ενδεχομένως και εγώ, για αυτό το αποσαφηνίζω, για να μην έχουμε στεναχωρημένους ανθρώπους σε αυτή την αίθουσα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, νομίζω ότι θα κλείσουμε και κλείνουμε γιατί είχα πει λίγο πριν ότι ήταν ο τελευταίος ο Δήμαρχος. Εδόθη προφανώς γιατί δεν ήταν εδώ, αλλά εν τοιαύτη περιπτώσει θα πάρει το λόγο προφανώς, αλλά κλείνει η συνάντηση αυτή σήμερα. Ο Νίκος ο Εξάρχου, ο επικεφαλής της ελάσσονος αντιπολίτευσης του Δήμου Κόνιτσας, για την ανάπτυξη των μειονεκτικών περιοχών.

Παρακαλώ το μικρόφωνο.

Ν. ΕΞΑΡΧΟΥ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Πραγματικά είναι τύχη για την Κόνιτσα αυτή η συνεδρίαση.

Θα εκφράσω, κύριε Πρόεδρε και αγαπητοί σύνεδροι, την προσωπική μου άποψη.

Στην Κόνιτσα βρίσκομαι πάνω από 50 χρόνια και πραγματικά είναι μια μειονεκτική περιοχή, αλλά η μοίρα της Κόνιτσας δεν είναι ξεχωριστή από τη μοίρα άλλων ορεινών περιοχών.

Καταρχήν κατά την άποψή μου η Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να ξεκαθαρίσει κάτι το οποίο κατά τη δική μου γνώμη είναι βασικό. Η Αυτοδιοίκηση και ο κρατικός μηχανισμός υποχρεούται να προσφέρουν σωστές υπηρεσίες στον πολίτη. Άρα έχετε δίκιο σε αυτό που λέτε για την επάνδρωση των υπηρεσιών του Δήμου και τα λοιπά.

Όμως είτε το θέλουμε, είτε δεν το θέλουμε, ευτυχώς κατά την άποψή μου, δεν μπορούν οι Δήμοι να παίξουν το ρόλο του επιχειρηματία. Αν θέλουμε να αλλάξει η μοίρα των ορεινών περιοχών, θα πρέπει να γίνουν μεγάλες επενδύσεις από ιδιώτες. Αν πιστεύετε ή κάποιοι πιστεύουν ότι με το να έρθω εγώ στην Κόνιτσα και να πάρω δήθεν εκατό πρόβατα, θα λύσω βέβαια το δικό μου πρόβλημα, αλλά δεν θα λύσω το πρόβλημα του γείτονα. Εάν σε αυτή τη χώρα δεν γίνουν μεγάλες ιδιωτικές επενδύσεις στις μειονεκτικές περιοχές, οι περιοχές αυτές μια ζωή θα έχουν αυτή τη μοίρα τη σημερινή και θα πηγαίνουν προς το χειρότερο.

Για να γίνουν όμως ιδιωτικές επενδύσεις, θα πρέπει τέλος πάντων να καταλάβουμε ότι θα πρέπει να αλλάξει και το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας του ιδιωτικού τομέα, και το φορολογικό πλαίσιο λειτουργίας του ιδιωτικού τομέα, αλλά αυτό μόνο δεν αρκεί. Το να ανοίξει σήμερα ένας επιχειρηματίας ένα εργοστάσιο εμφιάλωσης νερού στην Αγία Παρασκευή, στο χωριό μου, παράδειγμα, θα πρέπει να έχει και καλό οδικό δίκτυο. Πού θα πάει τα νερά;

Άρα επομένως θέλουμε να αλλάξει η μοίρα των περιοχών; Ιδιωτικές μεγάλες επενδύσεις και αλλαγή όλου του πλαισίου του νομοθετικού και του φορολογικού.

Και κάτι άλλο, κύριε Πρόεδρε. Επειδή άκουσα τον κύριο Υπουργό το πρωί να μιλάει για το σύστημα το καινούργιο που θα έρθει τον Οκτώβρη, για το πώς θα λειτουργούν οι Δήμοι και τα λοιπά, εγώ θα έλεγα και το εξής. Θα πρέπει να καταλάβουμε εμείς οι αιρετοί ότι αυτό που ήταν λειτούργημα στην αθηναϊκή δημοκρατία, πολλοί από εμάς το έχουμε κάνει επάγγελμα. Άρα θα πρέπει τέλος πάντων να προχωρήσουμε και σε άλλες μορφές διοίκησης. Δεν μπορεί δηλαδή κάποιος να είναι τριάντα και σαράντα χρόνια Δήμαρχος. Και ούτε είναι κολυμπήθρα ο λαός για τις όποιες ανομίες των πολιτικών, γιατί η λογική ότι ψηφίζόμαστε από το λαό και άρα ο λαός έχει αυτή τη κολυμπήθρα και ξεχνάμε εμείς τις όποιες παρατυπίες ή παρανομίες αν υπάρχουν, αυτό είναι χτύπημα της ουσίας της δημοκρατίας.

Άρα θα πρέπει να θεσμοθετηθεί, οκτώ χρόνια Δήμαρχος; Ή δώδεκα; Δεκαέξι χρόνια Δημοτικός Σύμβουλος; Για να ανανεώνονται τα Δημοτικά Συμβούλια.

Και επίσης παρότι πολιτικά δεν ανήκω στη σημερινή κυβέρνηση της χώρας, εγώ θεωρώ ότι η απλή αναλογική στους μικρούς Δήμους θα μας οδηγήσει μπροστά. Και ξέρετε γιατί; Δεν θα πηγαίνουμε εμείς οι Δημοτικοί Σύμβουλοι αδιάβαστοι στο Δημοτικό Συμβούλιο, όπου λειτουργεί το δημαρχοκεντρικό σύστημα και θα λέμε όταν λέμε όταν είμαστε πλειοψηφία ότι λέει ο Δήμαρχος και δεν σηκώνουμε κουβέντα κανένας, ή η αντιπολίτευση να ασκεί αντιπολίτευση μόνο για να φαίνεται ότι ασκεί αντιπολίτευση μήπως και αναλάβει την πλειοψηφία. Εκεί οδηγούμαστε με αυτό το σύστημα.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ολοκληρώστε παρακαλώ.

Ν. ΕΞΑΡΧΟΥ: Ευχαριστώ πολύ που με αφήσατε.

Στους μικρούς Δήμους η απλή αναλογική θα πάει τα πράγματα μπροστά.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ και εμείς.

Αγαπητοί συνάδελφοι, για να αποφωνήσουμε και από αυτά που ακούσαμε αν θέλει κάποιος καταρχήν να δώσει μια απάντηση και από το τραπέζι.

Δώστε το μικρόφωνο παρακαλώ.

Ι. ΤΣΙΑΜΗΣ: Ο σχεδιασμός της ΚΕΔΕ για τον μηχανισμό υποστήριξης κεντρικά, αφορά όλους τους Δήμους. Η προτεραιότητα που μπήκε από τον Πρόεδρο και το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ, είναι το εξής. Στους μικρούς Δήμους δεν αναζητούμε εξειδικευμένο προσωπικό, αναζητούμε προσωπικά γενικά. Στους πιο μεγάλους Δήμους αναζητά εξειδικευμένο προσωπικό. Για αυτό προτιμήσαμε να κάνουμε την αρχή με τους μικρούς Δήμους, έτσι ώστε να βγάλουμε και τις παιδικές αρρώστιες, έτσι ώστε να ανταποκριθούμε και στους μεγάλους. Θα εξαρτηθεί, και ο Πρόεδρος, το έχουμε συζητήσει, από το πλήθος των εξειδικευμένων ανθρώπων που θα επανδρώσουν το μηχανισμό υποστήριξης. Αν το Υπουργείο Εσωτερικών χρηματοδοτήσει ετησίως τριάντα ανθρώπους, αντιλαμβάνεστε ότι θα είναι το 50% των Δήμων.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Ι. ΤΣΙΑΜΗΣ: Δεν ξέρω αν παρακολουθήσατε την παρουσίασή μου. Νομίζω πως όχι.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Ι. ΤΣΙΑΜΗΣ: Να σας πω τι δεν λύνεται. Αν πάω στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, θα έχω ένα στέλεχος το οποίο έχει μάθει τη διοίκηση του 2000, αλλά εγώ δεν θέλω αυτόν τον άνθρωπο. Εγώ θέλω τον άνθρωπο ο οποίος έχει εμπειρία, και όταν θα πάρει ο υπάλληλος, ο έμπειρος υπάλληλος, από το μικρό Δήμο, και θα τον ρωτήσει κάτι, θα πρέπει να του δώσει μια απάντηση και όχι να του πει θα το κοιτάξω και θα το δω.

Άρα λοιπόν, βεβαίως...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Ι. ΤΣΙΑΜΗΣ: Αφήστε να σας πω. Βεβαίως και αναζητούμε στελέχη και μακάρι να μπορούσαμε, αλλά αυτό ξέρετε το οποίο θα μετρήσει περισσότερο ή η πλειοψηφία, είναι τα έμπειρα στελέχη, για να μπορούν να έχουν... γιατί ξέρετε, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, το back office δεν είναι εύκολο πράγμα.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ωραία. Θα το καλύψω και εγώ εν μέρει. Πριν κλείσω εγώ, θα δώσω στην Αλίκη, την κυρία Σωτηριάδου, για δύο λεπτά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ναι, ναι, θα προσπαθήσω να το απαντήσω.

Α. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους εισηγητές για τις εισηγήσεις τους, για το χρόνο που διέθεσαν για να έχουμε αυτές τις εισηγήσεις σήμερα. Και να πω δύο-τρεις πολύ μικρές και πολύ σύντομες παρατηρήσεις.

Επειδή πράγματι όλοι οι αιρετοί είμαστε σήμερα, την επόμενη 4ετία μπορεί να μην είμαστε, αν θελήσει ο λαός μπορεί να ξανά είμαστε, κανένας δεν είναι αιρετός επειδή απλά το ήθελε. Κάποιος τον επιλέγει, κύριε συνάδελφε εδώ από τον Κόνιτσα. Κάποιος τον επιλέγει και βρίσκεται στη θέση που βρίσκεται, μία, δύο, τρεις ή δεκατρείς 4ετίες. Δεν γίνεται κανείς Δήμαρχος επειδή απλά το ήθελε να γίνει ή Δημοτικός Σύμβουλος.

Να πω λοιπόν και σε ένα άλλο επίπεδο, δεν ξέρω αν είναι εδώ ο επίτιμος Αρχηγός, ο κύριος Οικονόμου, ότι όσον αφορά το μεταναστευτικό, πολύ σωστά είναι όλα όσα μας είπε, αλλά η χώρα δεν είναι... η έλλειψη μεταναστευτικής πολιτικής, που τελικά το βάρος αυτής της έλλειψης ήρθε πάλι στους Δήμους, δεν είναι μόνο σημερινό φαινόμενο, είναι και προηγούμενο, και επειδή και οι κυβερνήσεις έρχονται και παρέρχονται, ας θυμόμαστε όλοι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση ήταν αυτή που έφερε το βάρος και αυτό του μεταναστευτικού, και της λαθρομετανάστευσης, της παράνομης μετανάστευσης και των προσφύγων. Και ότι επίσης στο παρελθόν έγιναν, εντός εισαγωγικών, εισβολές προαναχωρησιακών κέντρων σε πολύ ακριτικές περιοχές, όπως είναι και η περιοχή του Δήμου

μου μεταξύ αυτών. Δηλαδή τοποθετήθηκαν προαναχωρησιακά κέντρα κράτησης σε περιοχές που αντιμετωπίζουν ακριβώς τα προβλήματα που ανέφερε ο κύριος Οικονόμου.

Οι αστοχίες υπάρχουν πάντα. Ας κοιτάξουμε λοιπόν να τις βελτιώσουμε.

Πολύ εύστοχα όσα είπε ο Γιάννης, ο κύριος Τσιάμης, και όλοι οι συνάδελφοι βέβαια από την Επιτροπή Ορεινών, δεν τους αναφέρω κατ' ιδίαν, γιατί εμείς έτσι και αλλιώς έχουμε μια ευθύνη παραπάνω.

Να πω για τον φίλο τον Γιώργο τον Ψαθά. Στην εισήγησή του, που ήταν πάρα πολύ εύστοχη πραγματικά, θέλω να έχουμε όλοι την εικόνα των φωτιών που είχαμε, των πυρκαγιών που είχαμε τις τελευταίες μέρες. Δεν είδα κανέναν δημοσιογράφο να αναζητά ένα Δασαρχείο. Οι Πυροσβεστικές Υπηρεσίες ήταν εκεί. Όλοι οι δημοσιογράφοι έλεγαν ο Δήμαρχος, πού είναι ο Δήμαρχος, τι έκανες Δήμαρχε. Χωρίς πόρους, χωρίς προσωπικό. Τον μόνο που αναζητούσαν ήταν ο Δήμαρχος. Αυτή την εικόνα έχουμε χρέος όλοι να την επικοινωνήσουμε αρνητικά, για να μάθει ο κόσμος ότι όχι επειδή υπάρχουν τα μέσα τα οποία πάντα αναζητούν τον Δήμαρχο, καλά κάνουν, να μας δώσουν όμως και τους πόρους και τα μέσα για να μπορούμε να ανταποκρινόμαστε καλύτερα.

Και τέλος να πω, κλείνοντας να πω ότι στις δημοκρατίες, αγαπητέ συνάδελφε, τα όρια αυτά που θέλει κανείς να βάλει ανάλογα με τις πολιτικές του πεποιθήσεις είναι πάντα σεβαστά, αλλά πάνω από όλα υπάρχει η δημοκρατία, και αυτήν πρέπει να τη διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν ξέρω αν κάποιος άλλος θέλει να απαντήσει, να κάνουμε την αποφώνηση, μάλλον δεν θέλει.

Να πω δυο κουβέντες πάνω σε αυτά που ακούστηκαν. Δεν θα τοποθετηθώ επί της ουσίας του Συνεδρίου μας, διότι και αύριο θα

έχουμε το χρόνο. Να πω ένα-δυο από αυτά που ακούστηκαν σαν ερωτήματα στο τέλος.

Καταρχήν όσον αφορά τις θητείες και όσον αφορά την απλή αναλογική. Η νομοθετική εξουσία, και να μην πυροβολούμε οι ίδιοι το σπίτι μας συνεχώς, γιατί το κάνουμε κατ' επανάληψη. Μας πυροβολεί η νομοθετική εξουσία. Έχουμε τους πολίτες που χωρίς όπλα πρέπει να κάνουμε ότι μπορούμε για αυτούς. Έχουμε τα μέσα ενημέρωσης, τα οποία πυροβολούν τους Δημάρχους, τις αυτοδιοικήσεις, τους Δημοτικούς Συμβούλους. Μιλάνε για διαφθορά, μιλάνε για δάνεια, μιλάνε για τα πάντα. Και αντί να ορθώσουμε τον πολιτικό μας λόγο, αγαπητέ Δήμαρχε Σερβίων... Παρακαλώ, άκουσε λιγάκι, γιατί βεβαίως, έχεις μια εκλεκτή συνάδελφο δίπλα και παρασύρεσαι. Όμως θα πρέπει να καταλάβουμε...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Κατανοητό, σε έχω καταλάβει.

Όμως πρέπει να κατανοήσουμε πολύ περισσότερο ότι θα πρέπει επιτέλους να διαφυλάξουμε και το σπίτι μας, στο οποίο έχουμε τη νομοθετική εξουσία που λιγάκι δεν καλοβλέπει την αυτοδιοικητική εξουσία. Γιατί; Γιατί θέλει να έχει κομματικούς... κομματικό πολιτικό προσωπικό και δεν θέλει αξίους μεταξύ αξίων που αναδεικνύονται από τις τοπικές διοικήσεις.

Ποιος λοιπόν νομοθετεί για τις θητείες και για τον ποιο τρόπο θα μπορέσει κανείς να επιλεγεί; Όχι εμείς προφανώς. Η νομοθετική εξουσία. Εφόσον λοιπόν θέλει κανείς θητείες, θα πρέπει εκείνοι που νομοθετούν να αποφασίσουν και για τον δικό τους εαυτό και να το δει και η κοινωνία. Πρώτα θα πρέπει να ξεκινήσουμε από πάνω προς τα κάτω.

Άρα δεν μπορεί δηλαδή όποιος θέλει να είναι σαράντα χρόνια Βουλευτής, τριάντα χρόνια Υπουργός, να αποφασίζει για όλους και για τον εαυτό του προφανώς, και εμείς μεταξύ μας να λέμε να μας αποφασίσουν. Βεβαίως, να βάλουμε παντού θητείες, αλλά παντού, από πάνω προς τα κάτω.

Το δεύτερο. Επειδή, ξέρετε, το είπα και το πρωί στη δική μου ομιλία, η χρεωκοπημένη χώρα και βάσει συγκεκριμένων στοιχείων, το 1% το χρέος του κράτους οφείλεται στην Αυτοδιοίκηση. Το 99% οφείλεται σε εκείνους που και νομοθετούν και αποφασίζουν και εξουσιάζουν, διαχρονικά. Αυτό δεν πρέπει να σας φύγει από το μυαλό, γιατί πάλι μέσα από τα μέσα ενημέρωσης, που δεν εξουσιάζουμε εμείς προφανώς, του ημερήσιου Τύπου, έξω από αυτή την αίθουσα εξουσιάζονται, από εκείνους που αποφασίζουν και νομοθετούν πάλι, μιλούν συνεχώς για την Αυτοδιοίκηση. Και άμα βρουν και μια αφυδατωμένη κατάσταση υπηρεσιών Αυτοδιοίκησης, που δεν έχει το κατάλληλο εκπαιδευμένο προσωπικό ή σε αριθμό, και γίνει και κανένα λάθος σε κανένα Δήμο, εκεί να δεις φούντωμα, εκεί να δεις εν τοιαύτη περιπτώσει πώς φωτίζουν ότι η Αυτοδιοίκηση έκανε, ότι τα κλέψανε, και σε κάθε περίπτωση... Μην ξεχνάτε ότι οποιαδήποτε νομιμοποίηση εντάλματος πλέον στην Αυτοδιοίκηση έχει περίπου 13 ανεξάρτητες Αρχές οι οποίες επιβλέπουν ανά πάσα στιγμή. Και αυτό βεβαίως αποτελεί μια εργώδη διαδικασία την οποία πληρώνουμε και σε ανάπτυξη και σε χρονική διαδικασία ολοκλήρωσης από τη θεωρία στην πράξη.

Κλείνοντας, σε αυτό που ειπώθηκε για τους εργαζόμενους, ακούστε, εγώ θα συμφωνήσω απολύτως και θα συμφωνήσουμε γιατί το έχουμε συζητήσει και στο Διοικητικό μας Συμβούλιο, ότι ένας εργαζόμενος ο οποίος έρχεται και δώσαμε αγώνα για να υπάρχει μοριοδότηση εντοπιότητας, και μάλιστα ακόμα και στα 8μηνα δημιουργήσαμε τέτοιες προϋποθέσεις, και το θυμάσαι αγαπητέ κύριε Τσιάμη. Κάναμε αγώνα για αυτό. Και φυσικά συμφωνώ, δεν μπορεί κάποιος ο οποίος επιλέχθηκε να είναι εδώ, να πηγαίνει 50-100 χιλιόμετρα πιο εκεί και να έχει την αδυναμία της οποιασδήποτε στιγμής παρέμβασης στο Δήμο γιατί απέχει 3-4 ώρες. Καθαρές κουβέντες.

Και βέβαια, όπως ένας ανειδίκευτος γιατρός, ο οποίος βγήκε από το πανεπιστήμιο, για να πάει στο αγροτικό, θα έπρεπε να είναι έμπειρα εκπαιδευμένος, δηλαδή να έχει αποκτήσει ώρες πτήσεως που λέμε, γιατί τον στέλνεις απλώς να βλέπουν μια άσπρη ποδιά. Αυτό θέλουμε ή να σώζει ζωή; Μάλλον το δεύτερο. Δεν μας λείπει το δήθεν, μας λείπει η ουσία. Έτσι ακριβώς και ένας δημοτικός υπηρεσιακός υπάλληλος θα πρέπει να έχει αποκτήσει τη βέλτιστη πρακτική εκπαίδευσης εάν είναι μόνος του για να μπορέσει να βοηθήσει την κοινωνία την τοπική.

Εδώ υπάρχουν συστήματα προφανώς, τα οποία η ΚΕΔΕ ως μια πλατφόρμα help desk, του χρόνου πιστεύω θα έχουμε αυτή την πλατφόρμα, θα βοηθάμε επί της ουσίας κάθε Δήμο, είτε νησιωτικό, είτε ορεινό, είτε απομονωμένο, είτε μικρό, είτε μεγάλο, σε ζητήματα που μπορεί να έχει ένας υπηρεσιακός υπάλληλος και ο οποίος νιώθει αποκλεισμένος στο Θεό και στον ουρανό. Εκεί λοιπόν θα έχουμε απαντήσεις σύντομα.

Υπό αυτή την έννοια θεωρούμε, και προφανώς το έχουμε διατυπώσει, ποιος εκπαιδεύει τους υπαλλήλους στις νέες τεχνολογίες; Ποιος εκπαιδεύει τους υπαλλήλους στους νέους νόμους οι οποίοι βγαίνουν κατά ριπάς; Ποιος εκπαιδεύει τους υπαλλήλους στις νέες ανάγκες λειτουργίας μιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης; Η απάντηση είναι κανείς. Και αυτό το κανείς δεν αφορά μόνο τους ορεινούς. Προφανώς αφορά τους ορεινούς, αλλά αφορά ακόμα και τους αστικούς Δήμους. Και πώς το πληρώνουμε αυτό; Πάνω από όλα ο πολίτης, ο οποίος χάνει χρόνο, χάνει ποιότητα, και φυσικά και ο αιρετός που άφησε τη δουλειά του και πήγε εκεί να κάνει έργο και δεν κάνει έργο. Και δεν είναι θέμα πολιτικοκομματικό, είναι θέμα τοπικό, διότι εγώ νομίζω ότι ο κάθε ένας θέλει να γίνει Δήμαρχος ή αυτοδιοικητικός και κυρίως στις μικρότερες κοινωνίες, όχι για να βγάλει κανένα κομπόδεμα με την έννοια του μισθού, αλλά γιατί πιστεύει ότι έχει ηθικό όφελος να βοηθήσει τον τόπο του κατ' ουσίαν. Τουλάχιστον πλειοψηφικά

μιλάω, για να μη θεωρήσουμε ότι μπορεί να είναι... Εγώ νομίζω στην μεγαλύτερη πλειοψηφία.

Άρα λοιπόν, εδώ το θέμα που πρέπει να απαντηθεί από το ελληνικό κράτος, είναι η εκπαίδευση. Η συνεχής εκπαίδευση των υπηρεσιών, ειδικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που είναι στον εγγύτερο βαθμό κοντά στον πολίτη. Στον επάνω βαθμό μπορεί κάποιος να καλύψει τον άλλον. Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ο μοναδικός υπάλληλος που έχει τον πολίτη που πρέπει να εξυπηρετήσει, εάν δεν είναι εκπαιδευμένος ταλαιπωρούνται όλοι.

Με αυτές τις σκέψεις, αυτό τι σημαίνει; Έχουμε πολλή δουλειά. Και επειδή ακούστηκε πολλές φορές ενωμένοι, και μάλιστα είπε και κανείς ενωμένοι όταν λέω ελάτε μαζί μου ας πούμε. Όχι. Ενωμένοι ως Αυτοδιοίκηση. Έχουμε ηθική υποχρέωση σε αυτή τη χώρα που κατέρρευσε οκτώ χρόνια, να ενωθούμε, να ξεσκονιστούμε, να δούμε τι πρέπει να κάνουμε και μέσα από μια πυξίδα να το κάνουμε, με τις ευλογίες της Εκκλησίας.

Καλό βράδυ. Πάμε για φαγητό. Ένα πούλμαν περιμένει έξω όλους μας να πάμε. Αύριο ξεκινάμε, για να μην ξεχνιόμαστε, μετά ακριβώς από το πρωινό, στις δέκα η ώρα.

Ευχαριστώ.

2^η ΜΕΡΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 09-09-2017

Γ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ (Α. – Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ): Κύριοι συνάδελφοι, ελπίζω να απολαύσατε τη βραδιά χθες στην όμορφη Κόνιτσα.

Λοιπόν, να ξεκινήσουμε σιγά – σιγά. Θα παρακαλούσα και τους συναδέλφους που βρίσκονται έξω, να έρθουν στην αίθουσα, είναι καθ' οδόν και ο κύριος Πρόεδρος, να ξεκινήσουμε τη δεύτερη ημέρα.

Θεωρώ ότι χθες ειπώθηκαν χρήσιμα πράγματα από όλους τους ομιλητές, σταχυολογήθηκαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στους ορεινούς Δήμους και τις ορεινές περιοχές. Σχολιάζοντας, δεν βλέπω τον αγαπητό Δήμαρχο... τον Λάζαρο. Τέλος πάντων, θα τον δω σε λίγο.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Όχι, όχι, τον Δήμαρχο που σχολίασε για το πρόβλημα του χαρακτηρισμού των ορεινών Δήμων, των Καλαβρύτων. Μπράβο, τον Λαζουρά. Είπα Λάζαρος, ναι.

Αυτό ακριβώς είναι που έχουμε θέσει ως πρώτη προτεραιότητα, τα μέλη της Επιτροπής το γνωρίζουν καλά και όσοι έχουν παρακολουθήσει και τα Συνέδρια της ΚΕΔΕ.

Γεια σου, Δήμαρχε, έλα, που δεν σε έβλεπα.

Να πω ότι αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει αρνητική διάκριση σε ...(πρόβλημα μικροφώνου)... αυτών που δεν είναι χαρακτηρισμένοι. Υπάρχει μάλλον ακριβώς το αντίθετο, κατά την προσωπική μου αντίληψη. Με την έννοια ότι δεν παίρνονται θετικά μέτρα για τους ορεινούς Δήμους και βεβαίως παραμένει το ζήτημα του χαρακτηρισμού των ορεινών περιοχών που δεν είναι ορεινοί Δήμοι.

Σύμφωνα όμως με το άρθρο 209, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, γνωρίζετε ότι τα προγράμματα για τα οποία κυρίως

γίνεται λόγος για την διάκριση αυτή, τα προγράμματα που εφαρμόζονται στους ορεινούς Δήμους, απαρεγκλίτως εφαρμόζονται και στις ορεινές περιοχές. Δηλαδή η θετική διάκριση που υπήρχε από τον 3852 κατά την ψήφισή του υπέρ των... Μισό λεπτό.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Παρακαλώ. Άλλωστε, αν δεν είναι η δική σας περιοχή μαχητική, ποια άλλη θα είναι; Αλλά, ξέρετε, έχουμε μαρτυρικούς Δήμους που σημαίνει μαχητικούς και στη Δράμα, οπότε να μην πάμε έτσι πρωί – πρωί.

Ευχαριστώ που μου επιτρέπετε να συνεχίσω, Δήμαρχε.

Να πω λοιπόν, ότι οι θετικές διακρίσεις που προέβλεπε ο 3852 για τους 31 ορεινούς Δήμους, με το 209, επεκτάθηκαν και σε όλες τις ορεινές περιοχές. Αυτό δημιούργησε επίσης ένα ζήτημα, διότι όποιο θετικό μέτρο θα δίνονταν στους ορεινούς Δήμους, ακριβώς λόγω αυτής της επέκτασης και σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση, δεν μπορούσε να παρθεί. Παραμένει όμως και σας είπα ότι είναι πρώτη προτεραιότητα της Επιτροπής, έχει καταγραφεί ως πρώτη προτεραιότητα η αποσαφήνιση αυτού του όρου.

Τώρα, όσον αφορά τις σημερινές εισηγήσεις, θα παρακαλέσω τους συναδέλφους που έχουν εισηγήσεις, να ανέβουν επάνω στο πάνελ.

Να καλωσορίσουμε τον κύριο Πρύτανη που βρίσκεται εδώ και μας τιμά με την παρουσία του.

Όπως είπα, ο Πρόεδρος είναι καθ' οδόν.

Ο κύριος Αλέξης Καστρινός λοιπόν, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΕ και Δήμαρχος Πηνειού, παρακαλώ αν θέλετε, να ανέβετε.

Ο κύριος Κωνσταντίνος Βαρλαμίτης, ο Πρόεδρος του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, που θα μας μιλήσει για ένα πολύ ενδιαφέρον πρόγραμμα.

Ο κύριος Ράλλης Γκέκας, σύμβουλος της ΚΕΔΕ.

Ο κύριος Δημήτρης Τζιαχρήστας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αγροτικής Ανάπτυξης της ΚΕΔΕ και Δήμαρχος Δομοκού.

Ο κύριος Λάζαρος Μαλούτας, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΕ και Δημοτικός Σύμβουλος Κοζάνης.

Ο κύριος Τόντης Δημήτρης, αναπληρωτής Καθηγητής Κτηνιατρικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Και ο κύριος Γιώργος Τάσσος, κτηνίατρος και επιχειρηματίας στην περιοχή, που θα μας μιλήσει για παράδειγμα καλής πρακτικής στην περιοχή της Κόνιτσας.

Ολοκληρώνοντας τις εισηγήσεις και της σημερινής ημέρας, θα καταθέσουμε τις προτάσεις του Συνεδρίου, θα συνταχθεί το κείμενο των προτάσεων του Συνεδρίου. Θα παρακαλούσα όλους να είμαστε εδώ μέχρι το μεσημέρι, για να ακούσουμε τις πολύ σημαντικές εισηγήσεις που θα έχουμε. Άλλωστε ο καιρός τώρα είναι βροχερός, οπότε θα μας κρατήσει καλύτερα μέσα. Έχουμε πολύ ενδιαφέροντα πράγματα, όπως είπα, να ακούσουμε. Εύχομαι καλή επιτυχία και στις εργασίες της σημερινής ημέρας.

Θα υπάρχει χρόνος για τις παρεμβάσεις, οπότε όποιος θέλει, όπως και χθες, μπορεί να φέρνει την κάρτα παρέμβασής του για να τις μαζεύουμε όλες μαζί, για να προλάβουμε να κάνουμε και τις παρεμβάσεις.

Θα πρότεινα, αν έχουμε την υπομονή, να τελειώσουμε με τις εισηγήσεις σε μία φάση, να μην έχουμε δηλαδή διακοπή. Θα παρακαλούσα τους εισηγητές να μην ακολουθήσουν το παράδειγμά μου, που ήταν κακό παράδειγμα χθες, και να τηρήσουν το χρόνο. Εγώ ζητώ συγγνώμη για την μακροσκελή εισήγηση χθες, αλλά υπήρξε μία αλλαγή όπου έπρεπε να κάνω τις δυο εισηγήσεις σε μία αργά το βράδυ και για αυτό παρατάθηκε λίγο ο χρόνος της ομιλίας μου. Ζητώ συγγνώμη για αυτό. Ελπίζω να είστε συνεπέστεροι από εμένα, κύριοι εισηγητές. Σας ευχαριστώ πολύ.

Ας έρθει λοιπόν ο κύριος Καστρινός. Αλέξη, ευχαριστώ.

Α. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ: Προκαταβολικά, να ευχαριστήσω όλους όσους βρίσκονται σήμερα εδώ. Να ευχαριστήσουμε πρώτα από όλα τον Δήμαρχο της Κόνιτσας, τον στρατηγό, να ευχαριστήσουμε τον Πρόεδρο της ΠΕΔ τον Γιάννη το Λώλο, να ευχαριστήσουμε την Πρόεδρο της Επιτροπής Ορεινών Όγκων την κυρία Σωτηριάδου, να ευχαριστήσουμε την ΚΕΔΕ, προεξέχοντος του Προέδρου, γιατί αν δεν θέλει ο Πρόεδρος, δεν μπορεί να συνεχιστούν και τα υπόλοιπα. Έτσι δουλεύει παραταξιακά στο πλαίσιο της δημοκρατίας το σύστημα. Το ότι επιλέχθηκε ο χώρος αυτός εδώ πέρα για να γίνει πράξη το Συνέδριο για τους ορεινούς όγκους.

Να ευχαριστήσουμε όλη την ΚΕΔΕ, γιατί έχει σημασία να το πούμε και να το γνωστοποιήσουμε, που έκανε την Επιτροπή αυτή, η οποία πράγματι έχει κάνει ένα σημαντικό έργο και σηματοδοτεί ορισμένα πράγματα.

Και να ευχαριστήσουμε, αν θέλετε, παρότι εγώ δεν είμαι φίλα προσκείμενος, που για πρώτη φορά η κυβέρνηση ασχολήθηκε με τους ορεινούς όγκους με κάποιο ποσό. Αυτή είναι μια καταρχήν καλή πρόθεση, για να λέμε τα πράγματα όπως είναι. Να ξεχωρίσουμε, άλλο το ένα, άλλο το άλλο, θα τα πω στη συνέχεια.

Πρώτα από όλα να ευχαριστήσω όλο αυτό το λαό που ήρθε σήμερα εδώ. Δεν κοιτάμε πόσοι ήρθαν, πόσοι ξεκίνησαν να έρθουν. Έτσι έλεγε ο Παπανδρέου άλλωστε.

Και το δεύτερο βασικότερο πράγμα, είναι στο τι θα πούμε. Και τα συμπεράσματα που θα βγουν, στο τι μπορεί να καταλάβει ο καθένας, να αποκομίσει, να πάρει, για να μπορεί να κάνει τη συνέχιση αυτών των πραγμάτων.

Χθες άκουσα με προσοχή και την εισήγηση των Υπουργών των δύο, αλλά και της κυρίας Σωτηριάδου και του Προέδρου της ΚΕΔΕ. Πιο πολύ η κυρία Σωτηριάδου ήταν μια κατάθεση ψυχής αυτά που είπε, πέραν από την πολιτική διάσταση που μπορεί να δώσει ο οποιοσδήποτε στην οποιαδήποτε ομιλία και τοποθέτηση.

Είναι εύκολο να ξεφύγουμε από τις εισηγήσεις, γιατί είναι πολλά τα πράγματα που θέλουμε να πούμε και είναι και πολλές οι παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν και που στην πορεία εκτιμώ ότι θα αλλάξουν πολλά πράγματα και θα διαπιστώσουμε ότι ήταν αναγκαία να γίνουν.

Δεν μπορεί να μείνει αναπάντητο, αν θέλετε, και το ερώτημα που έκανε ο Γιώργος ο Λαζουράς, γιατί σίγουρα, ξέρετε, σε οτιδήποτε διαμορφώνεται, υπάρχουν παρεξηγήσεις – σε εισαγωγικά – υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, διαφορετικές σκέψεις, διαφορετικά πλησιάσματα και θα ξεκινήσουμε με βασική προϋπόθεση ότι όλοι έχουν δίκιο ποιο είναι το καλύτερο δυνατό για να μπορεί να βρεθεί κοινή συνισταμένη.

Πρώτα από όλα να ευχαριστήσω, συνάδελφοι και συναδέλφισσες, τους διοργανωτές του σημερινού Συνεδρίου για την ειδική πρόσκληση.

Πρόεδρε, καλημέρα, για σένα λέγαμε τα καλά λόγια.

Να ευχαριστήσουμε τον Πρύτανη που παρίσταται.

Είναι αλήθεια ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ενιαία, αλλά δεν έχει τα ίδια προβλήματα, τις ίδιες αρμοδιότητες και τις ίδιες δυνατότητες. Οι μεγάλοι πληθυσμιακά Δήμοι, εκτός από τις επιστημονικές και τεχνικές δυνατότητες που έχουν, λόγω του μεγέθους τους, αλλά κυρίως λόγω της εγγύτητάς τους με τα κέντρα λήψης αποφάσεων, έχουν πολύ μεγαλύτερη πρόσβαση σε αυτά.

Στην Ελλάδα, για μία ακόμα φορά έχουμε κατορθώσει να αντιστρέψουμε την πραγματικότητα. Στην Ισπανία και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όλοι οι Δήμοι δεν έχουν τις ίδιες αρμοδιότητες. Εξαρτάται από τη δυνατότητά τους να τις υλοποιήσουν. Έτσι η Βαρκελώνη και η Μαδρίτη έχουν πολύ περισσότερες αρμοδιότητες από ότι ένας ορεινός μικρός Δήμος στα Πυρηναία.

Στη χώρα μας γίνεται το ακριβώς αντίθετο. Οι Δήμοι των δύο πολεοδομικών συγκροτημάτων δεν έχουν ως αρμοδιότητα την ύδρευση, δεν έχουν την άρδευση, δεν έχουν την αποχέτευση, δεν

έχουν την αγροτική οδοποιία, ακόμη και ορισμένους από τους κεντρικούς οδικούς άξονες ή ορισμένα από τα πάρκα τους, που δεν τα διαχειρίζονται αυτοί. Παρατηρείται δηλαδή μια ανισορροπία μεταξύ των αρμοδιοτήτων και της κατεύθυνσης των χρηματοδοτικών πόρων. Το πρόβλημα εντοπίζεται κυρίως στις υποδομές, δηλαδή στην κατανομή της ΣΑΤΑ, αλλά πιστέψτε με, έχει ένα πολύ μεγάλο βάρος και στο ζήτημα των λειτουργικών δαπανών, δηλαδή τους ΚΑΠ.

Θα ήθελα να σας υπενθυμίσω ότι η Οικονομική Επιτροπή της ΚΕΔΕ επανειλημμένα έχει προτείνει την αλλαγή του τρόπου κατανομής των ΚΑΠ και της ΣΑΤΑ. Γιατί ξέρετε, σε οτιδήποτε το Υπουργείο, σου λέει ποια είναι η άποψη της ΚΕΔΕ. Ρίχνει το μπαλάκι αλλού. Και στην Ελλάδα έχουμε διαμορφώσει δυσμενείς συνθήκες, γιατί ποτέ δεν είχαμε κάποια κριτήρια επιλογής έτσι ώστε να μπορούμε να μην έχουμε την αμφιβολία ή την υστεροβουλία στο πίσω μέρος του μυαλού μας, ότι κάτι δεν γίνεται με το σωστό τρόπο.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της ΚΕΔΕ, αλλά και ως Δήμαρχος ενός περιφερειακού Δήμου 21.000 κατοίκων, είμαι χαρούμενος που μου δίνετε την ευκαιρία να αναδείξω τα προβλήματα που υπάρχουν στους ορεινούς ΟΤΑ.

Ας ξεκινήσουμε από τα γενικότερα οικονομικά μας προβλήματα. Όλοι γνωρίζουμε – νομίζω ότι δεν χρειάζονται ιδιαίτερες λεπτομέρειες – ότι τα τελευταία χρόνια η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει μπει στο στόχαστρο. Έχει υποστεί τις μεγαλύτερες μειώσεις και παράλληλα της έχουν επιβληθεί να παρουσιάζει, αναλογικά, τα μεγαλύτερα πλεονάσματα από τους υπόλοιπους τομείς της γενικής κυβέρνησης.

Επιτρέψτε μου να κάνω μια παρένθεση εδώ. Επειδή ακούγεται ότι ο Υπουργός Οικονομικών, ο κύριος Τσακαλώτος, ψάχνει 300 εκατομμύρια ευρώ και δεν βρίσκει από κανένα Υπουργείο, θα θέλαμε να προειδοποιήσουμε τους πρόθυμους – σε εισαγωγικά –

του Υπουργείου Εσωτερικών, να μην το διανοηθούν. Δώσαμε. Σε όλα δηλαδή στη ζωή, υπάρχουν όρια. Η πορεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού του '17 που η ίδια η κυβέρνηση ψήφισε, παρά τις όποιες θριαμβολογίες της, δεν βρίσκεται στο καλύτερο δυνατό σημείο. Τουλάχιστον σε σχέση με αυτά τα περιορισμένα κονδύλια που έχουν εγγραφεί για τους Δήμους. Υπενθυμίζω ότι κλείνουμε το τρίτο 3μηνο του έτους και όλοι οι Δήμοι θα έχετε δεχθεί χαρτί από το Παρατηρητήριο, που κάτω υπογράφει εκπρόσωπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο οποίο λέει ότι, απαντήστε μας τι έχετε κάνει με το ένα, με το άλλο και με τη ροή του προϋπολογισμού.

Ας πούμε, για παράδειγμα λέει, δεν έχετε έσοδα, όταν το ίδιο το κράτος, η κρατική μηχανή, το Υπουργείο, δεν έχει δώσει τις 6 από τις 8 δόσεις ΣΑΤΑ ας πούμε, ακόμα. Δεν έχει μπει σε διαδικασία κουβέντας για τα παρακρατηθέντα, έχει κόψει το φόρο ζύθου και ένα σωρό άλλα πράγματα τα οποία με τεχνητά τρεναρίσματα, για να δείξει πλεόνασμα αυτό, δημιουργεί σε εμάς την ανισορροπία της δημιουργίας προβλημάτων στο Παρατηρητήριο.

Πάμε στον συγκεντρωτικό πίνακα των αποδόσεων μέχρι σήμερα. Από τους ΚΑΠ, πρέπει να πάρουμε 1.262.817.883,03. Από τη ΣΑΤΑ, 81.856.668. Σύνολο ΚΑΠ και ΣΑΤΑ, 1.344.674.551. Υπόλοιπο, ένα εκατομμύριο περίπου, μηδέν μηδέν δύο τριακόσια είκοσι πέντε τετρακόσια σαράντα εννιά, άρα το συνολικό είναι δύο τρία σαράντα επτά.

Απαιτούμε λοιπόν την ομαλή χρηματοροή των ποσών που έχουν εγγραφεί στον κρατικό προϋπολογισμό, όπως επίσης και την εφαρμογή του Συντάγματος και του νόμου – επειδή όλοι μιλάμε με αριθμούς και νόμους – 3852, εννοούμε τον «Καλλικράτη» που έγινε το '10. Στον «Καλλικράτη» μέσα έλεγε ότι η εισροή χρημάτων πηγαίνει βάσει του φόρου ακίνητης περιουσίας, πηγαίνει βάσει του ΦΠΑ, πηγαίνει βάσει κάποιων χρηματοδοτικών προϋποθέσεων, στα

οποία επί της ουσίας δεν γίνεται τίποτα. Με αποτέλεσμα να μη μπορούμε να δημιουργήσουμε αυτά που έχουμε οραματιστεί, αυτά που έχουμε δεσμευτεί στον κόσμο μας όλοι.

Οι τοπικές κοινωνίες, οι οικονομικές, παραγωγικές και πολεοδομικές υποδομές, να ξέρουμε ότι στις τοπικές κοινωνίες βρίσκονται σε ένα κρίσιμο σημείο. Η απουσία κονδυλίων για τη συντήρηση και επισκευή τους, τα οποία προέρχονται κυρίως από τη ΣΑΤΑ, έχει δημιουργήσει μια πολύ εύθραυστη κατάσταση. Να υπενθυμίσω ότι οι υποδομές αυτές κόστισαν εκατομμύρια ευρώ στον ελληνικό λαό και αυτή τη στιγμή κινδυνεύουν με άμεση απαξίωση. Μπορεί με κάποιο τρόπο να βρεις έναν τρόπο να φτιάξεις ένα ωραίο σπίτι, το δύσκολο είναι να συντηρήσεις αυτό το όμορφο σπίτι. Ο μεγαλύτερος όμως κίνδυνος που ενυπάρχει, είναι ότι η μη επαρκής συντήρηση και επισκευή τους, μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του κινδύνου για ατυχήματα στην μετακίνηση των πολιτών και εμπορευμάτων, στην εργασιακή ζωή των στελεχών μας και γενικότερα στην ποιότητα ζωής των δημοτών. Το έλλειμμα αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στους ορεινούς Δήμους, λόγω των γεωμορφολογικών, οικονομικών και κλιματολογικών συνθηκών.

Από αυτή την άποψη, θεωρώ αναγκαία την επαναφορά της πρότασης που ψηφίστηκε στο πρόσφατο Συνέδριο της ΚΕΔΕ. Υπενθυμίζω ότι η πρότασή μας ουσιαστικά διεκδικούσε την δημιουργία ενός τοπικού αναπτυξιακού προγράμματος παρόμοιο με το «ΘΗΣΕΑ». Ειπώθηκε χθες ότι, ας πούμε, για παράδειγμα, η Διαχειριστική Αρχή... Συγγνώμη, Τεχνική Υπηρεσία, με διαχειριστική επάρκεια, δεν μπορεί να έχουν οι ορεινοί Δήμοι. Δηλαδή το να έχει ένα ποσό το οποίο θα είναι στον προϋπολογισμό του και να μένει, να μένει, να μένει, χωρίς ποτέ να μπορεί να γίνει κάτι, αυτό δεν οδηγεί στην πραγματοποίηση κάποιων στόχων, παρότι έχουν πάρει τα χρηματικά δεδομένα, ας πούμε.

Ενώ ο «ΘΗΣΕΑΣ» δεν είχε ούτε δέσμευση, ούτε ανταγωνιστικό πρόγραμμα ήταν, ότι υπήρχε ήταν δικαιωματικά δικό

σου και επιπλέον έπαιρνες και την έκπτωση. Ενώ τώρα τα χρήματα του ΕΣΠΑ, επειδή είναι ανταγωνιστικό το πρόγραμμα, είναι απολογιστικά. Δηλαδή αν έχουμε μια επιχορήγηση σε ένα συγκεκριμένο έργο, με 2 εκατομμύρια ευρώ, αν η έκπτωση είναι 50%, το 1 εκατομμύριο ξανά γυρίζει πίσω, ξανά γίνεται αλλαγή από το Περιφερειακό Συμβούλιο, της κατανομής των πόρων του ΕΣΠΑ και ξανά γίνεται άλλη ένταξη και προχωράμε με τον ίδιο τρόπο.

Παρότι δεν έχει περάσει ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό διάστημα από τη σύγκληση του Τακτικού μας Συνεδρίου, η αναγκαιότητα της επαναφοράς και η υλοποίηση της πρότασης έχει αυξηθεί, γιατί οι συνθήκες έχουν επιβαρυνθεί ακόμα περισσότερο. Το γεγονός αυτό οφείλεται οριστικά σε τρία σημεία.

Πρώτον. Το Υπουργείο Εσωτερικών δεν έχει κάνει τίποτα στο να αποκαταστήσει τη νομιμότητα στην χρηματοδότηση των κεντρικών αυτοτελών πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Δεύτερον. Δεν έχει ξεκινήσει καν η συζήτηση για τη νέα γενιά των παρακρατηθέντων. Ενδεικτικά θα σας πω. Είμαι ένας Δήμος 21.000, έπαιρνα από τα παρακρατηθέντα 403.000 το χρόνο. 403.000 το χρόνο σε ελεύθερο κωδικό. Δηλαδή μπορούσα να τα κάνω οτιδήποτε. Και ξέρετε ότι όλοι οι Δήμοι, πού έχουμε το πρόβλημά μας; Στα ανταποδοτικά δεν το έχουμε; Το μεγαλύτερο πρόβλημα εκεί δεν είναι; Εύκολα μπορούμε εμείς να...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Α. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ: Τι απαγορεύεται; Από τα παρακρατηθέντα, μπορείς να τα χρησιμοποιήσεις για οπουδήποτε θέλεις. Από το άρθρο 27. Οπουδήποτε. Είναι το μοναδικό που μπορείς σε οτιδήποτε. Πέραν του ότι στο τέλος, στο τελευταίο τρίμηνο, μπορείς να κάνεις οποιαδήποτε μεταβολή και να πληρώσεις οτιδήποτε άλλο θέλεις.

Ανεξάρτητα από αυτό όμως το πράγμα, θέλουμε να πούμε ότι με τα χρήματα αυτά μπορούσαν να καλυφθούν κάποιες αρρωστημένες καταστάσεις που έρχονται από το παρελθόν και που

όλοι οι Δήμοι, είτε καλώς, είτε κακώς, όσο και νοικοκύρηδες να λέμε ότι είμαστε, τα συναντούμε.

Δεν έχει, λοιπόν, ξεκινήσει η συζήτηση αυτή. Φανταστείτε δηλαδή τα 400 χιλιάδικα, φανταστείτε από το '10 μέχρι σήμερα, δηλαδή επί 8 χρόνια, εγώ θα σας πω με 400 χιλιάδικα μόνο, είναι 3.200.000 €. 3.200.000 είναι τεράστιο το νούμερο. Και προσέξτε, είναι πακέτο, είναι cash, δηλαδή είναι ταμείο του Δήμου τα χρήματα αυτά. Δεν μπορεί δηλαδή η έκπτωση να πάει πίσω, να σας κάνω να καταλάβετε.

Και τρίτο και πάρα πολύ σημαντικό, είναι ότι ενώ βρισκόμαστε στο τρίτο τρίμηνο του '17, τα έργα του ΕΣΠΑ που αφορούν κυρίως τους Δήμους, ουσιαστικά καρκινοβατούν. Είπε πολύ σωστά ο Πρόεδρός μας, ότι έρχεται ο Περιφερειάρχης, ο Περιφερειάρχης τη δουλειά του κάνει – σε εισαγωγικά – αλλά και εμείς τη δουλειά μας κάνουμε. Ξέρετε, εντάξει, καλά είναι τα: όλοι μαζί αγαπημένοι, Α' - Β' Βαθμός και ούτω κάθε εξής, αλλά από εκεί και πέρα, όταν έρχεται στο σπίτι σου η ζημιά, κοιτάς πώς θα σώσεις το σπίτι σου. Δεν θα κοιτάξεις το σπίτι σου και τα δίπλα οικόπεδα. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Δεν μας δίνει τίποτα ο Περιφερειάρχης από την τσέπη του. Για να μην τα μπερδέψουμε. Έχει απόλυτο δίκιο ο Πρόεδρος, ο Πρόεδρος μας εκφράζει, αυτές είναι οι απόψεις του Συνεδρίου μας και τα έχουμε πει επανειλημμένα.

Από αυτή την άποψη, έχω την αίσθηση ότι πρέπει να επαναφέρουμε επικαιροποιημένη την πρόταση του τακτικού μας Συνεδρίου. Η επικαιροποίηση της πρότασης δεν έχει να κάνει με αλλαγή στην ουσία της, έχει να κάνει με τις νέες συνθήκες. Γνωρίζουμε όλοι την δύσκολη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας. Δεν διεκδικούμε τίποτα παράλογο. Το ξαναλέω, απαιτούμε το αυτονόητο. Η κυβέρνηση να εφαρμόζει το Σύνταγμα και τους νόμους. Αυτό δεν μας ζητάνε; Δηλαδή για οποιαδήποτε παραπομπή, για οποιαδήποτε παράβαση καθήκοντος, δεν μας λένε:

εφαρμόστε το Σύνταγμα και τους νόμους; Αυτό ζητάμε και εμείς, να εφαρμόσει η κυβέρνηση τους νόμους που έχει ψηφίσει.

Θα πρέπει επιτέλους ο νόμος του Καλλικράτη να εφαρμοστεί κατά γράμμα. Να ξέρετε ότι αν εφαρμοζόταν κατά γράμμα, δεν θα είχαμε καμία άλλη οικονομική απαίτηση. Δηλαδή θα μπορούσαμε να βγάλουμε τις όποιες υποχρεώσεις μας. Αυτή η αυτονόητη απαίτηση είναι για μια ακόμα φορά επίκαιρη, αφού σε λίγες μέρες αναμένουμε το σχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του '18. Είναι πολύ σημαντικό κατά τη γνώμη μου, στο σχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού του '18 να υπάρχει κονδύλι σχετικό με τη νέα γενιά παρακρατηθέντων. Ένα μέρος αυτού του κονδυλίου θα μπορούσε να χρηματοδοτήσει το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Προηγούμενα αναφερθήκαμε ότι ως Δήμοι δεν έχουμε παράλογα αιτήματα. Αυτό σημαίνει επίσης ότι μπορούμε πολύ εύκολα να εντοπίσουμε τον παραλογισμό που μας οδηγεί η κεντρική κυβέρνηση, κυρίως στην καθημερινότητά μας.

Ένα από τα πλέον προφανή, παράλογα στοιχεία της κεντρικής κυβερνητικής πολιτικής, είναι τα υπέρογκα πλεονάσματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που ενέταξε στο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δημοσιονομικής σταθερότητας. Δηλαδή για να μπορεί να παρουσιάσει ότι υπάρχουν πλεονάσματα, έβαλε στην Αυτοδιοίκηση ένα νούμερο, τα οποία όσο και να θες να τα πιάσεις, δεν μπορεί να πιαστούν.

Εμείς λέμε κάτι πολύ απλό. Γιατί για να πιαστούν, θα πάμε σε περικοπές. Αν πάμε σε περικοπές, είναι για να πάμε όλοι μας φυλακή. Εμείς λέμε λοιπόν, κάτι πολύ απλό. Το πρόγραμμα σταθερότητας και ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφέρεται σε ισοσκελισμένους ισολογισμούς. Συμφωνούμε λοιπόν εμείς με αυτό.

Θέλετε να το προχωρήσουμε όμως ακόμα περαιτέρω; Επειδή από την αρχή της κρίσης μέχρι σήμερα, είμαστε ο μόνος τομέας της γενικής κυβέρνησης που παρουσιάζει πλεονάσματα, δεχόμαστε να

συνεχίσουμε να επιτυγχάνουμε κάποια πλεονάσματα. Όχι όμως αυτά τα τεράστια, έτσι όπως εμφανίζονται στο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα του '18 – '21.

Αντίθετα προτείνουμε η διαφορά που θα υπάρξει μεταξύ των πλεονασμάτων του μεσοπρόθεσμου προγράμματος και των πλεονασμάτων που θα συμφωνήσει η ΚΕΔΕ με το Γενικό Λογιστήριο του κράτους, να αποτελέσει μια ακόμα πηγή χρηματοδότησης του νέου τοπικού αναπτυξιακού προγράμματος.

Όπως είναι γνωστό, η κεντρική κυβέρνηση εν μία νυκτί αφαίρεσε από την Τοπική Αυτοδιοίκηση έναν ιστορικό της πόρο, τον φόρο ζύθου. Απαιτούμε την άμεση επαναφορά του φόρου ζύθου στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Διεκδικούμε μάλιστα τα έσοδα από το φόρο αυτό, να χρηματοδοτήσουν ένα υποπρόγραμμα του Προγράμματος Τοπικής Ανάπτυξης, το οποίο θα στοχεύει αποκλειστικά στους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους. Ήταν μια δέσμευση από το ξεκίνημα του Προέδρου, υλοποιήθηκε αυτή η δέσμευση, εμείς προτείναμε τέσσερις τρόπους χρηματοδότησης, θα μπορούσε να ήταν άλλος ο τρόπος χρηματοδότησης, ναι μεν να δοθούν, αλλά με άλλο τρόπο, ώστε να μην υπάρχει καμία γενικότερη επιβάρυνση και να μην υπάρχει το διαίρει και βασίλευε στους Δήμους.

Να μην πηγαίνουμε στην διαδικασία το φόρο ζύθου που κόπηκε από όλους τους Δήμους, να πηγαίνουμε από το Υπουργείο Εσωτερικών και να λένε ότι: εσύ θα πάρεις γιατί κρίνεσαι ορεινός, εσύ δεν θα πάρεις γιατί δεν κρίνεσαι ορεινός και ούτω κάθε εξής. Να μην πηγαίνουμε στη διαδικασία ας πούμε για παράδειγμα που – σε εισαγωγικά – κατήγγειλε ο Γιώργος ο Λαζουράς, με την καλή διάθεση και με την διεκδίκηση και αυτός σαν Δήμαρχος για το Δήμο του.

Ο μεγάλος παραλογισμός όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι στο ΕΣΠΑ. Γιατί εμείς... Να σας πω πριν τοποθετηθώ για το ΕΣΠΑ, ένα σημαντικό πραγματάκι το οποίο θέλω να καταλάβετε. Ότι αν

είχαμε τα έσοδα από το φόρο αυτό, του ζύθου, που έλεγα πριν, θα μπορούσαμε να χρηματοδοτήσουμε ένα υποπρόγραμμα του Προγράμματος Τοπικής Ανάπτυξης, το οποίο θα το είχαμε σαν παράμετρο και θα λέγαμε ότι αυτό να πηγαίνει στους μικρούς νησιωτικούς και ορεινούς. Εκεί δεν θα θιγόμαστε και πολύ όλοι οι υπόλοιποι.

Ο μεγάλος παραλογισμός όμως, είναι στο ΕΣΠΑ. Σε μια χώρα που στενάζει τόσα χρόνια από την ύφεση, που ψάχνουμε εναγωνίως για μία επένδυση. Υπάρχουν τόσα δισεκατομμύρια ευρώ τα οποία είναι παρκαρισμένα και δεν τα αξιοποιούμε. Να σας υπενθυμίσω ότι πρόσφατα, πριν λίγους μήνες, πραγματοποιήθηκε Διεθνές Συνέδριο στις Βρυξέλλες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο είχε ως αντικείμενο τις τοπικές δημόσιες επενδύσεις. Γιατί αυτό το ξαφνικό ενδιαφέρον; Γιατί όλες οι μελέτες δείχνουν ότι οι τοπικές επενδύσεις έχουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, μεγάλη και γρήγορη απορρόφηση και κυρίως, επιδρούν θετικά στην τοπική απασχόληση.

Όταν λοιπόν επιμέναμε ότι η ΕΕΤΑΑ θα πρέπει να πάρει τα 2 εκατομμύρια για να μπορούμε να προχωρήσουμε και να είναι φορέας υλοποίησης έργων, δεν το λέγαμε για κάποιον άλλο λόγο. Το λέγαμε για να μπορούν να απευθυνθούν οι Δήμοι, οι οποίοι Δήμοι, οι τοπικές κοινωνίες δηλαδή σε γενικότερη κλίμακα, να το πω έτσι, θα είχαν την όποια ωφέλεια προέκυπτε. Χωρίς έργα, δεν μπορεί να γίνει καμία αλλαγή της κατρακύλας που πηγαίνει η χώρα μας.

Εμείς ως χώρα τι κάνουμε; Τα περισσότερα μέτρα δράσης και έργα του ΕΣΠΑ που αφορούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, δεν τα έχουμε ξεκινήσει ακόμα. Την τελευταία φορά που ο κύριος Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών ήρθε στην ΚΕΔΕ, μας ενημέρωσε ότι η πρόταση της ΚΕΔΕ για δημιουργία ενός ειδικού επενδυτικού προγράμματος για τους Δήμους του ΕΣΠΑ, δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί. Ανεξάρτητα από το αν συμφωνούμε ή όχι,

νομίζω ότι ο χρόνος σήμερα δεν μας επιτρέπει την πολυτέλεια να συζητήσουμε για την διάρθρωση του ΕΣΠΑ.

Δεν χρειάζεται να σας υπενθυμίσω ότι το ΕΣΠΑ είναι διάρκειας από το 2014 ως το 2020. Αυτό όμως που πρέπει να καταλάβει ο κύριος Υπουργός – και δεν είναι προσωποποιημένη διάσταση, πολιτικά μιλάμε – είναι ότι δεν μπορεί σήμερα οι ενέργειές μας να είναι αποσπασματικές. Χρειάζεται ο μεγαλύτερος δυνατός συντονισμός, για να αποφέρει τα μεγαλύτερα δυνατά αποτελέσματα. Τα κονδύλια του ΕΣΠΑ για τους Δήμους πρέπει να ενεργοποιηθούν άμεσα και σε προτεραιότητα. Να συνδυαστούν δε, με τα κονδύλια από εθνικούς πόρους, όπως επίσης και τα Κοινοτικά ανταγωνιστικά προγράμματα, αλλά και όποια άλλη χρηματοδοτική πηγή μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε εναλλακτικά.

Για να ξεπεράσουμε τις επιφυλάξεις του κυρίου Υπουργού, που η αλήθεια είναι δεν είναι πρόβλημα δικό του αλλά των Περιφερειάρχων... Αλλά και οι Περιφερειάρχες κάπου ανήκουν. Δεν είμαστε απολιτίκ, να το πω έτσι, δεν είμαστε απελευθερωμένοι, σε όλα από πάνω υπάρχει κάτι. Για να τα λέμε τα πράγματα όπως είναι. Θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι δεν μιλάμε για εκχώρηση κονδυλίων, ούτε από τα ΠΕΠ, ούτε από τα τομεακά προγράμματα. Αυτό είναι το καινούργιο στοιχείο.

Αυτό που διεκδικούμε είναι η δημιουργία ενός συντονιστικού κέντρου, σε επίπεδο Υπουργείου Εσωτερικών, στο οποίο θα συμμετέχουν τα συναρμόδια Υπουργεία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ως αντικείμενο το κέντρο αυτό θα έχει την διασφάλιση της αποτελεσματικότερης διαχείρισης της χρηματοδότησης των δημοτικών επενδύσεων. Το συντονιστικό κέντρο θα προσπαθήσει ουσιαστικά να υλοποιήσει την απόφαση του τακτικού μας Συνεδρίου, να δημιουργηθεί δηλαδή ένα νέο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Το πρόγραμμα αυτό θα χρηματοδοτηθεί από: πρώτον, εθνικούς πόρους, αύξηση της ΣΑΤΑ, σύμφωνα με το νόμο του

«Καλλικράτη», νέα γενιά παρακρατηθέντων, επαναπατρισμός του φόρου ζύθου. Δηλαδή να ξαναέρθει.

Δεύτερο πράγμα, Κοινοτικούς πόρους ΕΣΠΑ και ανταγωνιστικά προγράμματα.

Τρίτο πράγμα. Όπως και τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία που προσφέρονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Εδώ να ευλογήσουμε και λίγο τον Πρόεδρο. Ο Πρόεδρος κάνει πολύ σημαντική δουλειά στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, απλός, ταπεινός σαν άνθρωπος, τεχνοκράτης μεγάλος, έχει φέρει αποτέλεσμα. Δεν το λέω για να σε παντρέψω, την αλήθεια λέω.

Αφού δεν μιλάμε για εκχωρήσεις, αλλά για μια συντονιστική λειτουργία, η διάρθρωση του προγράμματος αναγκαστικά θα πάρει υπόψη τις πηγές χρηματοδότησης. Οι εθνικοί πόροι θα καλύπτουν όλες εκείνες τις δαπάνες που δεν είναι επιλέξιμες από το ΕΣΠΑ, ενώ οι πόροι του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, θα συνδυαστούν με έργα και δράσεις που κυρίως προσφέρουν δυνατότητες αυτοχρηματοδότησης.

Είναι προφανές ότι μέσα από αυτή την ολοκληρωμένη παρέμβαση, επιδιώκουμε την κινητοποίηση πόρων. Τη συνέργεια και τη συνεργασία, που θα αποφέρουμε καλύτερα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα. Προφανώς αυτή η προσπάθεια θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για το λόγο αυτό, ήδη τονίστηκε η ανάγκη δημιουργίας ενός υποπρογράμματος, ειδικά για τους μικρούς ορεινούς και νησιωτικούς Δήμους. Δεν αγνοούμε τα προβλήματα στη διατύπωση, ωρίμανση και υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων και για αυτό πιστεύω ότι για την καλύτερη υλοποίηση του προγράμματος, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται ένας ισχυρός υποστηρικτικός μηχανισμός, που θα πρέπει να προωθεί τις καταστάσεις αυτές.

Δεν είναι ανάγκη να τον δημιουργήσουμε από την αρχή. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει υποστηρικτικούς μηχανισμούς με εμπειρία και επιστημονικό προσωπικό, που μπορούν να βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση. Γιατί δηλαδή να μην ενεργοποιούσαμε την ΕΕΤΑΑ και να πάει με κατεύθυνση τους 31 ορεινούς Δήμους, αυτούς που θεωρούνται ορεινοί Δήμοι ή οτιδήποτε άλλο, να τους ωριμάσει τις μελέτες, να τους κάνει τα προγράμματα, να τους υποβάλλει τις προτάσεις και να ψάχνουμε τώρα από τη ΜΟΔ, Θα γίνει πρόσκληση ενδιαφέροντος στη ΜΟΔ και ούτω κάθε εξής. Μέχρι να τελειώσουμε, θα έχει περάσει η 5ετία, βρυχηθμούς θα κάνουμε εμείς οι υποτιθέμενοι και νέοι αιρετοί που θέλουμε να ξανά διεκδικήσουμε, αποτέλεσμα όμως δεν θα έχουμε.

Είπε η κυρία Πρόεδρος χθες – και είχε απόλυτο δίκιο – ότι χωρίς διαχειριστική επάρκεια δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Να σας πω ένα πράγμα απλό. Άλλαξε ο νόμος με τους Αντιδημάρχους, γιατί μας πέταξαν ας πούμε το αραποσίτι χθες, (...) – λέει – οι άνθρωποι αυτοί που κάνουν τον τεράστιο αγώνα και ούτω κάθε εξής. Πράγματι, κάνουν τον τεράστιο αγώνα. Υπάρχει όμως και μια άλλη διάταξη, η οποία έλεγε παλιότερα ότι όσοι είναι οι Αντιδήμαρχοι, πρέπει να είναι και οι ειδικοί συνεργάτες.

Αυτό λοιπόν ήρθε μετά με νόμο και λέει, εγώ θα σας πω χοντρικά, για εμένα που είμαι ένας Δήμος 21.000, μπαίνω στην κατηγορία από 20.000 έως 50.000, έχω πέντε Αντιδημάρχους, θα έπρεπε κανονικά να έχω πέντε ειδικούς συνεργάτες. Σου λέει λοιπόν, στους πέντε, είχες τρεις έμμισθους – άλλο τώρα αν άλλαξε – θα έχεις τρεις ειδικούς συνεργάτες. Δηλαδή είναι καταδικασμένη η κυρία Σωτηριάδου, αν έχει δύο, να έχει έναν, ο οποίος ένας τι θα πρωτοκάνει.

Και να σας πω και κάτι άλλο; Δεν πειράζει, ας έχουν και δικαίωμα υπογραφής και ας θίγονται κάποιες τάξεις πραγμάτων, όποιες και τάξεις πραγμάτων, όποια επαγγέλματα να είναι, να έχουν και δικαίωμα υπογραφής. Να έχουν δικαίωμα υπογραφής, οι

ειδικοί συνεργάτες. Αλλά και έτσι να μην είναι, θα σου κάνουν τις μελέτες και θα τις υπογράψει ή η Υπηρεσία, ή θα τις υπογράψει η ΕΕΤΑΑ σαν ενδιάμεσος διαχειριστικός φορέας ή θα τις υπογράψει η Διαχειριστική Αρχή μιας μεγάλης Περιφέρειας.

Αν πάμε σε ένα Δήμο, εγώ θα σου πω στο Δήμο Πατρέων. Πήγαν όλοι από τις πρώην ΤΥΔΚ, από τα... Και βρέθηκε ο Δήμος Πατρέων με 1.500 μηχανικούς. Υπάρχουν άλλοι Δήμοι, δεν θα πω τα Καλάβρυτα που είναι ο Γιώργος, Ερυμάνθου ο Θάνος ο Καρπής και ούτω κάθε εξής, που έχουν έναν ή δύο. Τι να προχωρήσουν δηλαδή; Κάθε μέρα άμα πηγαίνουν στην Πάτρα, στην Περιφέρεια, να κάνουν αυτή τη δουλειά, δεν πρόκειται να προχωρήσουν ποτέ τίποτα. Εκεί θέλουμε μια παρέμβαση. Τα ξέρουμε τα προβλήματα.

Και να σας πω και κάτι άλλο; Εύκολο είναι να μπαίνουμε στην διαδικασία του να διχάσουμε την ΚΕΔΕ, να την πάμε σε ΚΕΔΕ δύο ταχυτήτων, σε μικρή και μεγάλη ΚΕΔΕ, που εκεί θα είμαστε αποδυναμωμένοι και δεν θα μας υπολογίζει κανείς. Είναι επικίνδυνο το πράγμα αυτό να κάνουμε. Είναι πολύ σημαντικό πράγμα.

Το δεύτερο πράγμα. Όταν λέμε για την κινητικότητα. Η κινητικότητα, ήδη εγώ αύριο έχω το πρωί Δημοτικό Συμβούλιο, θα πάρω απόφαση για να πάρω κάποια άτομα στην κινητικότητα. Κανονικά πώς διαμορφώνεται η κατάσταση της κινητικότητας, δεν ξέρουμε επίσημα. Επίσημα δεν μας έχουν πει. Θέλει να κάνουμε ειδικό ψηφιακό οργανόγραμμα, το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο Υπουργείο Εσωτερικών το ίδιο δεν το έχει κάνει. Μπορεί να το έχουν κάνει για κάποιες Γενικές Διευθύνσεις. Σου λέει όμως ο χρόνος – για να φανούμε έξω, υποκριτικά σωστοί – η κυρία Γεροβασίλη, έβγαλε μια εγκύκλιο που σου λέει ότι: μέχρι τις 15 θα μου πεις, αλλά μέχρι τις 9 στείλε το, γιατί είναι η πρώτη φορά. Ποιος Δήμος είναι έτοιμος λοιπόν να το στείλει αυτό εδώ πέρα;

Σου λέει μετά να κάνεις αξιολόγηση δομών. Τι είναι η αξιολόγηση δομών; Μπορεί να μου απαντήσει ένας εδώ μέσα τι είναι η αξιολόγηση δομών; Μπορεί να το ξέρουν ένας – δύο,

εντάξει; Τι θα πρέπει; Θα πρέπει να ορίσουμε στα Δημοτικά μας Συμβούλια ειδική ομάδα, που θα πρέπει να κάνει την αξιολόγηση δομών. Πώς θα είναι. Ούτε αυτό στο περιγράφει, ποια θα είναι η ομάδα που θα αξιολογήσει τις δομές. Δεν μιλάω για την αξιολόγηση των υπαλλήλων, μιλάω δηλαδή ότι στην κάθε θέση που θα υπάρχει στον Οργανισμό Εσωτερικής σου Υπηρεσίας, θα πρέπει να υπάρχουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες και που θα πατάει εκεί ο κάθε υπάλληλος και θα σου λέει ότι: δεν μπορώ να κάνω τίποτα άλλο. Αυτά είναι σοβαρά προβλήματα, αυτά είναι τεράστια προβλήματα.

Δηλαδή στο οικονομικό μέρος πετάξαμε ένα ποσό που είναι σημαντικό, που είναι θετικό, που για πρώτη φορά σαν ΚΕΔΕ τονίστηκε και έγινε, γιατί πρέπει να το πούμε, αλλά από εκεί και πέρα όμως πρέπει να υπάρχει και η υλοποίηση της πορείας αυτών των πραγμάτων.

Κλείνοντας, αυτό που ήθελα να τονίσω είναι ότι αν θέλουμε να προχωρήσουμε μπροστά, θα πρέπει τους ορεινούς Δήμους να τους αντιμετωπίσουμε όχι ως πρόβλημα, αλλά ως ευκαιρία. Ο φυσικός πλούτος των ορεινών Δήμων είναι ατελείωτος. Δηλαδή μπορεί να γίνουν επενδύσεις που δεν μπορεί να φανταστεί κανείς. Αλλά όταν σου λέει ο οικολόγος ο ένας, πονάει ο τρίτος σπόνδυλος, το αριστερό αφτί μου και δεξιά και δεν μπορείς να κάνεις αυτό, όταν σου λέει το ΚΑΣ ότι η αρχαιολογία εκείνη, μπορεί να βρεις το μυστήριό του Ξενοφώντα που ήταν εκεί.

Όταν πας – προσέξτε τώρα, έχουμε και ένα άλλο νέο μοντέλο – στην Επιτροπή Αρχιτεκτόνων και σου λέει: εγώ εκείνο το χρώμα δεν το βλέπω σωστό. Γιατί; Γιατί στο κύκλωμα αυτό δεν του έχεις δώσει καμία μελέτη σαν Δήμος. Έτσι είναι το κύκλωμα, αυτό είναι το κύκλωμα. Όταν πηγαίνεις εκεί και σου λέει η Κτηματική Υπηρεσία: αυτό δεν είναι δικό σου. Έτσι δεν πρόκειται να γίνει τίποτα στην Ελλάδα, για αυτό πήγαμε στο διάολο.

Αυτή είναι η αλήθεια. Δεν πρόκειται να γίνει τίποτα στην Ελλάδα. Αυτή είναι η αλήθεια, εντάξει; Και δεν είναι ότι γινόμαστε γραφικοί για να τα λέμε. Τα λέμε, μήπως και τα ακούσει κάποιος, μήπως και τα μεταφέρει κάποιος, με όποιο τρόπο αν θέλει να τα μεταφέρει.

Η κυρία Πρόεδρος της Επιτροπής των Ορεινών Δήμων της ΚΕΔΕ, παρουσίασε στην κεντρική της εισήγηση διεθνή παραδείγματα για το πώς αξιοποιούνται τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των ορεινών περιοχών. Στη χώρα μας όλοι το παραδεχόμαστε, ότι το αναπτυξιακό απόθεμα που υπάρχει στις ορεινές περιοχές, είναι πάρα πολύ μεγάλο. Δεν μπορεί όμως να κινητοποιηθεί από μόνο του. Για το λόγο αυτό, διεθνείς Οργανισμοί όπως ο ΟΗΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και (...) κυβερνήσεις, έχουν ενσκήψει στο πρόβλημα της αξιοποίησης και βιώσιμης ανάπτυξης των ορεινών περιοχών.

Παράλληλα με την διεκδίκηση αυτών που μας ανήκουν, θεωρώ απαραίτητο να αναπτύξουμε όλες εκείνες τις πρωτοβουλίες και τις διεθνείς σχέσεις που θα φέρουν τον ελληνικό ορεινό όγκο στο επίκεντρο της οικονομικής, κοινωνικής, περιβαλλοντικής και επιστημονικής ανάπτυξης.

Εγώ θέλω να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους, αν σας κούρασα, ζητάω προκαταβολικά συγγνώμη, εύχομαι τα καλύτερα δυνατά για τη συνέχεια.

Να είστε καλά.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Να σας καλημερίσω και εγώ από τη δική μου πλευρά.

Μετά από την πολύ σημαντική εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής των Οικονομικών της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, του Αλέξη του Καστρινού, που σιγά – σιγά ξετυλίγεται το κουβάρι της πολυπλοκότητας της αδυναμίας να είμαστε αποτελεσματικοί σαν χώρα, και νομίζω ότι θα έχει μεγάλο ενδιαφέρον μέχρι τη λήξη αυτού του Συνεδρίου, που βεβαίως θα

αποτυπωθούν τα αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας του διημέρου.

Καταρχήν να καλωσορίσουμε τον Πρύτανη Ιωαννίνων, τον κύριο Γιώργο Καψάλη, ο οποίος μας κάνει την τιμή να βρίσκεται στο Συνέδριό μας. Είναι σίγουρο ότι η Αυτοδιοίκηση, μαζί με την ακαδημαϊκή επιστημονική κοινότητα, πηγαίνουν προς το μέλλον. Έχουμε ανάγκη την ακαδημαϊκή άποψη. Δεν φτάνει η εμπειρία, χρειάζεται η βέλτιστη πρακτική που η επιστήμη μπορεί να διατυπώσει.

Και από εμένα, μία καλημέρα σε όλους τους σημερινούς εκλεκτούς εισηγητές και για να μην καθυστερούμε περαιτέρω, θα θέλαμε να σας καλέσουμε για μια καλημέρα, κύριε Πρύτανη, για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε τις διαδικασίες. Παρακαλώ.

Γ. ΚΑΨΑΛΗΣ: Καλημέρα σε όλους.

Εγώ πρέπει να σας πω ότι είμαι παιδί των πεύκων, καθώς τα παιδικά μου χρόνια τα πέρασα στον Γυφτόκαμπο και στη Λάιστα, του Δήμου Ζαγορίου και ως εκ τούτου με συγκινεί εκ των πραγμάτων η θεματική του Συνεδρίου σας.

Κύριε Πρόεδρε της ΚΕΔΕ, κύριε Πρόεδρε της ΠΕΔ Ηπείρου, κυρία Πρόεδρε της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών, κυρίες και κύριοι Δήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι και εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κύριε Αντιπεριφερειάρχη, εκλεκτοί προσκεκλημένοι, αγαπητέ κύριε Δήμαρχε Κόνιτσας.

Θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά για την πρόσκληση που μου απευθύνετε να παραστώ στο Θεματικό σας Συνέδριο και θέλω επίσης να σας ευχαριστήσω ιδιαίτερα, κύριε Πρόεδρε, για τη δυνατότητα που μου παρέχετε να εκφράσω κάποιες σκέψεις στο πλαίσιο του Συνεδρίου σας.

Κύριε Δήμαρχε Κόνιτσας, θα ήθελα πραγματικά να σας συγχαρώ που ένας μικρός και περιφερειακός Δήμος ανέλαβε μία τόσο σημαντική πρωτοβουλία και ευθύνη, την οποία και διεκπεραιώνει με απόλυτη επιτυχία.

Θέλω επίσης επί τη ευκαιρία να σας συγχαρώ για το εξαιρετικό πρόγραμμα των καλοκαιρινών σας εκδηλώσεων, με αναφορά πρωτίστως στην ιστορία και τον πολιτισμό αυτού του τόπου. Μία προσέγγιση που στην ουσία δεν βρίσκεται μακριά από την ίδια τη θεματική του Συνεδρίου σας.

Κύριε Δήμαρχε Κόνιτσας και κύριοι Δήμαρχοι των Δήμων της Ηπείρου, γνωρίζετε ότι στις συνολικές προσπάθειες που καταβάλλετε τόσο προσωπικά, όσο και γενικότερα, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων είναι ένθερμος υποστηρικτής και αρωγός των εκδηλώσεων και γενικότερα των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνετε. Αυτή τη φορά επιθυμώ να σας ενημερώσω ότι με την προσωπική μου επίβλεψη, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων εξέδωσε έναν καλαίσθητο και ενημερωμένο οδηγό εργαστηρίων που περιλαμβάνει όλα τα ερευνητικά εργαστήρια που υφίστανται και λειτουργούν στα διάφορα Τμήματα του πανεπιστημίου.

Κατά την παρουσίαση ενός εργαστηρίου, παρέχονται πληροφορίες για τη Διεύθυνση και το προσωπικό του, για το έργο που αυτό επιτελεί, για τις ερευνητικές δραστηριότητες που έχει αναπτύξει, για την εργαστηριακή υποδομή που διαθέτει, ενώ παρουσιάζεται και ένας σημαντικός αριθμός δημοσιεύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί από το συγκεκριμένο εργαστήριο.

Πιστεύουμε ότι κατά αυτόν τον τρόπο η Περιφέρεια και οι Δήμοι της Ηπείρου, αλλά και οι Δήμοι όλης της χώρας – αξιοποιώ μάλιστα τη σημερινή ευκαιρία να επικοινωνήσω με τους αξιότιμους Δημάρχους διαφόρων περιοχών – θα έχουν άμεση πρόσβαση και ενημέρωση για το επιστημονικό έργο που μπορεί να αναλάβει το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, καθώς και για τις γενικότερες συνεργασίες που μπορούν, στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων, να διαμορφωθούν από κοινού.

Η ενημέρωση όλων των Δήμων θα προκύψει, γιατί σύντομα θα υπάρξει ανάρτηση του Οδηγού Εργαστηρίων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων σε ηλεκτρονική μορφή, στην κεντρική σελίδα του

Ιδρύματος, αλλά μπορούμε επίσης να σας αποστείλουμε ηλεκτρονικά τον συγκεκριμένο Οδηγό.

Είμαι βέβαιος, κυρίες και κύριοι, ότι από τον συγκεκριμένο Οδηγό μπορούν να υπάρξουν, όπως προανέφερα, αμοιβαία οφέλη, ακόμη και για τη θεματική του Συνεδρίου σας, αναδεικνύοντας και παρουσιάζοντας συγκεκριμένα ερευνητικά και κοινωνικά δεδομένα.

Χαίρομαι ιδιαίτερα για την ευκαιρία επικοινωνίας που είχα μαζί σας και εύχομαι σε όλους σας δύναμη και επιτυχίες στο καθοριστικό και σημαντικό έργο που επιτελείτε ο καθένας για την τοπική του κοινωνία και όλοι μαζί για την Ελλάδα και την πατρίδα μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Συμβολικά, θα ήθελα να επιδώσω σε έντυπη μορφή, τον 1^ο Οδηγό Εργαστηρίων, στον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, τον κύριο Πατούλη, για το έργο και την προσπάθεια την οποία καταβάλλει. Κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Θα μας επιτρέψετε, κύριε Πρύτανη, και να συμφωνήσω μαζί σας ότι έχουμε ανάγκη τη γνώση σας, την άποψή σας, την εμπειρία σας την επιστημονική και γνώση προφανώς και επειδή βρισκόμαστε σε έναν πανέμορφο τόπο, αλλά πολλές φορές δύσκολο στο να μπορέσει κανείς να βρεθεί σε έναν κοινό δρόμο, πρέπει να δούμε τις ηλεκτρονικές πλατφόρμες που πρέπει να δημιουργήσουμε. Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος θέλει τη συνεργασίας σας και προσωπικά προφανώς και η ΠΕΔ, είμαι σίγουρος.

Και για να μη μακρηγορούμε, θέλουμε να σας δώσουμε και εμείς, εμείς πιστεύουμε ότι η δημοκρατία προφανώς μιας χώρας ξεκινά από τη δημοκρατία των τοπικών κοινωνιών και για αυτό, επειδή υπήρχε ο νόμος περί συστάσεως των Δήμων, με διάταγμα περί εκλογής Δημοτικής Αρχής εν Ναυπλίου, της βασιλικής τυπογραφίας 1834, θέλουμε να σας δώσουμε δηλαδή προφανώς ένα κομμάτι των Δήμων μας, μέσα από αυτή εδώ την έντυπη...

Να συνεχίσουμε με τον Πρόεδρο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, τον Κώστα τον Βαρλαμίτη. Να πω ότι την τελευταία χρονιά, αλλά και από την αρχή τουλάχιστον της προσπάθειας θητείας και των δύο, υπάρχει ένας εποικοδομητικός διάλογος που αυτός πιστεύω αρχίζει πλέον να παράγει προϊόντα και θα τον καλέσουμε να μας τα αναφέρει ο ίδιος. Ελάτε.

Κ. ΒΑΡΛΑΜΙΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Δήμαρχε της Κόνιτσας, κυρίες και κύριοι.

Είναι μεγάλη χαρά και τιμή που βρίσκομαι σήμερα μαζί σας, για να μιλήσουμε λίγο για τα προγράμματα που αφορούν τους ορεινούς Δήμους. Είμαι και Ηπειρώτης, είμαι από τα Γιάννενα, για όσους δεν το ξέρετε, η μητέρα μου δε, είναι από την Κόνιτσα. Άρα σας καλωσορίζω και εγώ στην Κόνιτσα.

Καταρχήν να πω και εγώ, να συνεχίσω σε αυτά που είπε ο Πρόεδρος, ότι τα προγράμματα που κάνουμε, δεν είναι εγκεφαλικά. Είναι αποτέλεσμα του συνεχούς διαλόγου που έχουμε με την ΚΕΔΕ και με όλους τους Δημάρχους. Από εκεί και πέρα, αυτό που βγάζουμε εμείς σαν εμπειρία, είναι όταν πραγματικά ακούμε και καταλαβαίνουμε όλοι ο ένας τις ανάγκες του άλλου, πραγματικά μπορούμε να βρούμε λύσεις που να είναι αποδοτικές και αποτελεσματικές για όλους.

Ξεκινώντας, θα πω ορισμένα πράγματα για προγράμματα που αφορούν και τους ορεινούς Δήμους, γιατί νομίζω ότι υπάρχουν αρκετά πράγματα που όλοι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε.

Οι δράσεις που έχει αναπτύξει το Ταμείο προς τους ΟΤΑ, είναι σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία αφορά την ενίσχυση των επενδύσεων, αναφέρθηκε πριν και ο κύριος Καστρινός για την ανάγκη και τη σημαντικότητα που έχουν σήμερα οι επενδύσεις των ΟΤΑ για την ανάπτυξη της χώρας, ο δεύτερος άξονας αφορά την ενίσχυση της ρευστότητας των Δήμων, που είναι ένα πολύ μεγάλο και σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν όλοι οι Δήμοι και ο τρίτος άξονας είναι οι λοιπές κοινωνικές και αναπτυξιακές δράσεις

που παίρνει το Ταμείο, εκτός από τις δράσεις που αφορούν τους ΟΤΑ.

Ξεκινάμε λοιπόν με τις επενδύσεις. Να πούμε ότι το Ταμείο δραστηριοποιείται και υλοποιεί ένα πρόγραμμα, μαζί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Να πούμε ότι το Ταμείο είναι ο μοναδικός φορέας που η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υλοποιεί προγράμματα προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Τα προγράμματα που από μόνη της η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υλοποιεί σε Δήμους, είναι για προγράμματα άνω των 25 με 30 εκατομμυρίων ευρώ. Άρα τα μικρά επενδυτικά προγράμματα που έχουν όλοι οι Δήμοι, υλοποιούνται μέσω του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Να πούμε ότι τα τελευταία 2 χρόνια έχουμε εγκρίνει και προεγκρίνει επενδυτικά προγράμματα τάξεως 270 εκατομμυρίων. Πολλά από αυτά πλέον έχουν αρχίσει και υλοποιούνται, άρα είμαστε σε μία πολύ καλή φάση και αυτό που βλέπουμε με μεγάλη ικανοποίηση είναι ότι ο ρυθμός είναι επιταχυνόμενος. Αυτό δείχνει τη δουλειά που γίνεται στις τοπικές κοινωνίες, για να μπορέσουν να υλοποιήσουν προγράμματα που δημιουργούν οφέλη στις τοπικές κοινωνίες.

Ο δεύτερος άξονας πρωτοβουλιών που αφορούν σε νέες επενδύσεις, είναι το πρόγραμμα που θα μιλήσουμε σήμερα, που είναι εστιασμένο όχι μόνο στους ορεινούς, αλλά και στους νησιωτικούς Δήμους και γενικά στους μικρούς Δήμους και ο δεύτερος άξονας πρωτοβουλίας αυτής της ενότητας, αφορά τα ολοκληρωμένα προγράμματα που έχει αρχίσει να υλοποιεί το Ταμείο Παρακαταθηκών και αναφέρθηκε και ο Πρόεδρος, για την ανάγκη στοχευμένων δράσεων που πρέπει να έχουμε στους ΟΤΑ.

Τώρα, λίγα πράγματα για το πρόγραμμα συγχρηματοδότησης με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Όπως ξέρετε, μπορούμε μέσα από εκεί να καλύψουμε όλες τις ανάγκες για όλα τα έργα που έχουν θετική επίπτωση στο περιβάλλον ή στην ανάπτυξη μιας

περιοχής. Να πω μόνο εδώ πέρα ότι μετά από αίτημα της ΚΕΔΕ και κοινή προσπάθεια, τα επιτόκια αυτών των δανείων έχουν μειωθεί σημαντικά. Να σας πω ότι το μέσο κυμαινόμενο επιτόκιο πλέον είναι 2,5% και το μέσο σταθερό επιτόκιο 10ετίας, νομίζω είναι γύρω στο 3,8%. Καταλαβαίνετε ότι οι όροι χρηματοδότησης είναι πάρα πολύ καλοί, για να μπορέσετε πραγματικά να ανταποκριθείτε στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνετε.

Να σημειώσω μόνο δύο πράγματα που έχουν σχέση με αυτό και αφορά όλους τους Δήμους. Είναι ότι στα έργα τα οποία χρηματοδοτούμε, μπορούμε να χρηματοδοτήσουμε και την απαλλοτρίωση του οικοπέδου, του χώρου ή της έκτασης που χρειάζεται για το συγκεκριμένο έργο. Γιατί στο Ταμείο δεν επιτρέπεται να χρηματοδοτεί απευθείας την αγορά ακινήτων. Άρα λοιπόν σε αυτές τις περιπτώσεις, μέσω της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης, μπορούμε να χρηματοδοτήσουμε και την απόκτηση γης.

Το δεύτερο που πρέπει να κρατήσουμε, είναι ότι επιτρέπεται στο Ταμείο – και είναι ανεξάρτητο από το πρόγραμμα που θα πούμε στη συνέχεια – να χρηματοδοτεί και τις μελέτες για αυτά τα έργα. Και το λέω αυτό, ισχύει για όλους τους Δήμους, καλό είναι να το ξέρουν ότι υπάρχει αυτή η δυνατότητα.

Αναφέρθηκε πριν ο Πρόεδρος για τη συνεργασία με την ΚΕΔΕ. Αυτό που κάνουμε εμείς είναι με όλα τα Όργανα και με όλους τους φορείς και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και φορείς εξειδικευμένους της Πολιτείας, να αναπτύσσουμε σχέσεις συνεργασίας, στοχευμένες πάντα, σε συγκεκριμένες δράσεις και σκοπούς. Μέχρι στιγμής είμαστε πολύ ικανοποιημένοι από την προσπάθεια αυτή, γιατί δείχνει πραγματικά ότι όταν υπάρχει κοινή θέληση και κοινή στόχευση, πραγματικά μπορούν να δημιουργηθούν πάρα πολύ καλές συνεργασίες και να αξιοποιηθούν δυνάμεις και αργό επιστημονικό δυναμικό που βρίσκεται σε δημόσιους φορείς της χώρας μας, που δεν αξιοποιείται.

Έτσι λοιπόν αυτή τη στιγμή έχουμε τρεις συνεργασίες, η μία είναι με την ΠΕΤΑ και αφορά την βοήθεια που παρέχει σε όλους τους Δήμους, με κόστος του Ταμείου, για την προετοιμασία των φακέλων των επενδυτικών, για να είναι σωστοί οι φάκελοι προκειμένου να εγκριθούν, αλλά και για να μην, οι Δήμοι, παίρνουν κόστη ή χρησιμοποιούν εξωτερικούς συνεργάτες, επειδή πολλοί από τους Δήμους δεν έχουν το κατάλληλο προσωπικό.

Η δεύτερη συνεργασία μας είναι με την ΕΕΤΑΑ, που αφορά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης των έργων που χρηματοδοτούμε. Εδώ να πούμε ότι για πρώτη φορά το Ταμείο στην ιστορία του διαμορφώνει μία τέτοια συνεργασία και έχει έναν αξιόπιστο φορέα δίπλα της, για να πιστοποιεί την ολοκλήρωση των έργων. Καταλαβαίνετε πόσο σημαντικό είναι αυτό και για εμάς, παρότι οι δικές μας Υπηρεσίες και οι Υπηρεσίες των Δήμων, πιστοποιούν την ολοκλήρωση των έργων, πόσο σημαντικό είναι ένας τρίτος ανεξάρτητος φορέας, να βεβαιώνει για αυτή την ολοκλήρωση και για εμάς και για την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, αλλά κυρίως και για εσάς, στις σχέσεις σας με τις τοπικές κοινωνίες.

Το δεύτερο μεγάλο έργο που ξεκινάμε με την ΕΕΤΑΑ, είναι αυτό που θα πούμε στη συνέχεια για τις μελέτες.

Ο τρίτος συνεργάτης μας σε αυτή τη φάση, είναι το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, με το οποίο έχουμε μια πολύ καλή συνεργασία κυρίως στη χρηματοδότηση των ενεργειακών προγραμμάτων.

Υπάρχουν οι δυνατότητες και οι προσπάθειες και οι συζητήσεις και με άλλους φορείς για ανάπτυξη συνεργασίας, όπως είναι το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, η ΜΟΔ και άλλοι φορείς.

Και ερχόμαστε τώρα στο ζητούμενο το σημερινό. Την επιχορήγηση μελετών. Καταρχήν, με το Ν.4445/16, δόθηκε η δυνατότητα στο Ταμείο να μπορεί να επιχορηγήσει μελέτες των Δήμων. Το θεωρώ πάρα πολύ σημαντικό. Να πω για την ιστορία ότι

είναι η δεύτερη φορά. Η πρώτη φορά ήταν με την κοινωνική εργασία, κύριε Πρόεδρε. Είναι η δεύτερη φορά που επιτρέπεται και αναλαμβάνει μία τέτοια πρωτοβουλία το Ταμείο, από την ίδρυσή του, να επιχορηγεί συγκεκριμένες αναπτυξιακές δράσεις των Δήμων.

Αυτό που κάναμε είναι να απευθυνθούμε και κυρίως να προσπαθήσουμε να καλύψουμε Δήμους που έχουν... Ή μάλλον, πριν πάμε στους Δήμους, ας πάμε να δούμε τι καλύπτει η επιχορήγηση και μετά να πάμε στους Δήμους.

Να πούμε ότι καλύπτουμε το κόστος της μελέτης και το κόστος υπηρεσιών που κάνει κάποιος Δήμος για την ωρίμανση της μελέτης. Άρα λοιπόν δεν έχουμε μόνο τη μελέτη, έχουμε και την αμοιβή κάποιου συμβούλου που έχουν ανάγκη οι μικροί Δήμοι, για να μπορέσουν να ωριμάσουν και να προετοιμάσουν όλη την διαδικασία προκειμένου να προκηρύξουν το έργο.

Το ύψος της επιχορήγησης είναι 85.000 € συνολικά. Υπάρχει μία σχέση μεταξύ του κόστους ωρίμανσης, των υπηρεσιών ωρίμανσης, σε σχέση με τη μελέτη. Δεν μπορεί το κόστος υπηρεσιών ωρίμανσης να ξεπερνά το 20% του κόστους της μελέτης. Εδώ μπορούμε να χρηματοδοτήσουμε μία, δύο, τρεις ή τέσσερις μελέτες, είναι ανεξάρτητος ο αριθμός, αρκεί το συνολικό ύψος να μην ξεπεράσει τις 85.000 €.

Υπάρχει μία υποχρέωση στους Δήμους, θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τα έργα για τις μελέτες που επιχορηγούνται, μέχρι το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου. Δηλαδή τελικά μέχρι το 2023. Διαφορετικά θα πρέπει να επιστρέψουν τα χρήματα της μελέτης πίσω. Γιατί ο σκοπός είναι να γίνουν τα έργα. Αυτό μας ενδιαφέρει όλους.

Τώρα, να πούμε ότι με την ΕΕΤΑΑ έγινε μία έρευνα τον Δεκέμβρη, για να δούμε λίγο ποιες είναι οι επενδυτικές ανάγκες και για να πάρετε και εσείς κάποιες ιδέες για το τι είδους έργα μπορείτε να εντάξετε.

Όπως βλέπετε, υπάρχουν αρκετά έργα που αφορούν οδοποιία, αποχετευτικά, αναβάθμισης κτιριακών υποδομών, ύδρευσης, λιμενικά, αναπλάσεις, εγγειοβελτιωτικά και αντιπλημμυρικά, έργα διαχείρισης απορριμμάτων, πολεοδομικά και λοιπά. Άρα, κυρίως όμως αυτό που καταλάβαμε είναι ότι οι ανάγκες που υπάρχουν είναι κυρίως σε οδοποιία, αλλά και ύδρευση – αποχέτευση. Φυσικά και όλα τα άλλα μπορούμε να τα χρηματοδοτήσουμε.

Τώρα, η εκτίμηση του κόστους των μελετών που έκαναν οι ίδιοι οι Δήμοι, όπως βλέπετε η πλειοψηφία μπορεί να καλυφθεί άνετα από τις 85.000 €. Γιατί ένα στοιχείο που μας ενδιέφερε στην δημιουργία του προγράμματος, είναι ποιο ήταν εκείνο το ποσό που είναι το βέλτιστο για μία τέτοια διαδικασία.

Και πάμε να δούμε λίγο τους Δήμους και να καταλάβουμε λίγο και γιατί επιλέξαμε αυτούς τους Δήμους και τι έπεται στη συνέχεια.

Καταρχήν, ξεκινήσαμε με έναν περιορισμό. Ο περιορισμός είναι οι πόροι. Το ποσό που είχαμε δεσμεύσει για αυτή τη δουλειά ήταν 7,5 εκατομμύρια ευρώ, το οποίο ήδη το έχουμε εκταμιεύσει σε έναν ειδικό καταπιστευτικό λογαριασμό. Άρα λοιπόν, αφού είδαμε ποιο είναι το ποσό που έχουμε, προχωρήσαμε και ξεκινήσαμε με σκοπό να καλύψουμε κυρίως αυτό που λέμε μικρούς Δήμους, γιατί ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι οι μικροί Δήμοι είναι αυτοί που δεν έχουν και τυπικά υποδομές. Οι άλλοι πιθανώς τυπικά έχουν κάποιες υποδομές.

Άρα ξεκινήσαμε και βάλαμε ένα πλαφόν στους 10.000 μόνιμους κατοίκους και εκεί κάναμε μία εξαίρεση που αφορούσε μόνο έναν Δήμο. Να εντάξουμε και τους ορεινούς, ανεξάρτητα πληθυσμό. Γιατί από ότι είδαμε, μόνο ένας Δήμος έχει, νομίζω, από τους 31 ορεινούς, πληθυσμό οριακά πάνω από 10.000 κατοίκους, έτσι; Για αυτό λοιπόν μπήκε αυτός ο ορισμός. Διαφορετικά θα μέναμε στους κάτω από 10.000, που κάλυπτε όλους τους ορεινούς

Δήμους. Με αυτόν τον τρόπο βγήκε ένα ποσό που θεωρούμε ότι είναι – όπως είπα πριν – καλό για αυτή την δουλειά.

Βέβαια από την αρχή υπήρχε ο προβληματισμός και από την πλευρά της ΚΕΔΕ και από την πλευρά του φίλου Δήμαρχου, του Δημήτρη του Τσιαντή που είναι στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου, κατά πόσο άλλοι Δήμοι που πληρούν στοιχεία ορεινότητας και άρα έχουν αρκετά προβλήματα και αδυναμίες, θα έπρεπε να ενταχθούν ή όχι σε αυτή τη διαδικασία. Άρα λοιπόν, ήδη έχουμε προετοιμάσει και έχουμε συμφωνήσει και με τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ, την επέκταση του προγράμματος, που πιστεύω ότι θα υλοποιηθεί μέσα στους επόμενους 2 μήνες.

Τι καλύπτει αυτή η επέκταση; Καλύπτει όλους τους Δήμους, ανεξάρτητα από πληθυσμό, που η ορεινότητα που έχουν είναι πάνω από 50%. Νομίζω είναι, οι οικισμοί που έχουν, είναι πάνω από το 50% να είναι ορεινοί. Αυτός νομίζω είναι σωστός ορισμός. Σε αυτή την περίπτωση εντάσσονται ακόμη 29 Δήμοι.

Και ελάτε εδώ να δείτε την αποκατάσταση της αδικίας, που λέγατε και πριν και το λέγατε και από χθες. Αν δείτε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, είχαμε νομίζω 2 ή 3 Δήμους που εντάσσαμε. Μα η Δυτική Μακεδονία είναι κατεξοχήν η πιο ορεινή περιοχή της χώρας. Άρα λοιπόν, με τον τρόπο αυτό γίνεται η αποκατάσταση, στη Δυτική Μακεδονία για παράδειγμα, θα ενταχθούν 9 Δήμοι. Άρα λοιπόν, αυτή είναι και η επόμενη μέρα, που ήδη έχουμε αρχίσει να τη δουλεύουμε.

Συνεχίζω τώρα και λέω ποιος είναι ο ρόλος της ΕΕΤΑΑ σε αυτό το πρόγραμμα. Καταρχήν βοήθησε και ανέλαβε τη σύνταξη του Οδηγού Εφαρμογής, τη σύνταξη της πρόσκλησης, δημιούργησε τα έντυπα που χρειάζεται να συμπληρώσουν και να ετοιμάσουν οι Δήμοι και φυσικά την διαμόρφωση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που θα υποστηρίξει όλο το πρόγραμμα και φυσικά θα είναι και τεχνικός σύμβουλος σε ότι αφορά την αξιολόγηση των προτάσεων.

Και πάμε λίγο να δούμε την διαδικασία. Η διαδικασία είναι αρκετά απλή και να πω ότι θα υπάρχει αρκετή βοήθεια από το Help Desk του Ταμείου και της ΕΕΤΑΑ προς όλους τους Δήμους. Καταρχήν να πούμε ότι η προκήρυξη έχει ανέβει και ισχύει και δέχεται αιτήσεις από 1^η Σεπτεμβρίου. Η λήξη του προγράμματος είναι στις 31/10 του επόμενου έτους, άρα δεν χρειάζεται βιασύνη, χρειάζεται ιεράρχηση αναγκών και προετοιμασία. Ούτε χρειάζεται να υποβάλλετε όλες τις αιτήσεις που πιθανώς έχετε για μελέτες, ταυτόχρονα. Μπορείτε να τις κάνετε και σταδιακά.

Τι υποβάλλετε; Τι χρειάζεται; Την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ένα συμπληρωμένο τεχνικό δελτίο της μελέτης, το οποίο υπάρχει το έντυπο και είναι πολύ απλό για να το κάνετε, μία βεβαίωση ότι δεν χρηματοδοτείται η μελέτη από άλλες πηγές και εφόσον το έργο γίνει με έργα του Δήμου, μία αιτιολογημένη πρόταση της Οικονομικής Επιτροπής ότι πραγματικά ο Δήμος έχει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει αυτό το έργο εξ ιδίων, εφόσον το κάνει με δικούς του πόρους.

Έρχεται λοιπόν, έτσι απλά υποβάλλεται το αίτημα, εμείς το στέλνουμε στην ΕΕΤΑΑ ηλεκτρονικά, η ΕΕΤΑΑ ελέγχει τα στοιχεία και γνωμοδοτεί με ποια κριτήρια; Τη σπουδαιότητα του έργου. Καταρχήν όλοι πρέπει να καταλάβουμε και να συμφωνήσουμε ότι πρέπει να εντάξουμε έργα που είναι σημαντικά. Άρα αυτά που ιεραρχούν οι ίδιοι οι Δήμοι ότι είναι σημαντικά για εκείνους. Άρα την ιεράρχηση κατ' ουσία την κάνετε εσείς, της σημαντικότητας. Δεν την κάνει η ΕΕΤΑΑ.

Η ωριμότητα της μελέτης, του έργου και το χρονοπρόγραμμα. Είπαμε μας ενδιαφέρει, έχουμε ένα deadline που είναι αρκετά μεγάλο, αλλά καλό είναι να ξέρουμε όλοι τι χρόνοι απαιτούνται για να φτάσουμε μέχρι εκεί.

Και φυσικά αυτό που είναι το πιο σημαντικό, ότι υπάρχουν οι πηγές χρηματοδότησης, είτε αυτές μπορεί να είναι, όπως είπαμε, από ίδιους πόρους, είτε είναι από προγράμματα του ΕΣΠΑ ή του

ΠΔΕ, είτε της Περιφέρειας, είτε από χρηματοδότηση δική μας ή κάποιου άλλου φορέα.

Με αυτή τη διαδικασία εγκρίνεται η υπαγωγή σας, δεν υπογράφουμε στη συνέχεια καμία σύμβαση μαζί, τα λεφτά, όπως έχω πει, είναι ήδη κατατεθειμένα σε ειδικό καταπιστευτικό λογαριασμό, το μόνο πράγμα που θα κάνουμε τότε είναι να υπογράψετε μία δήλωση προσχώρησης στον λογαριασμό αυτό, τον escrow account και από εκεί και πέρα, με την ολοκλήρωση της μελέτης, θα υπάρχει... προφανώς υπάρχει ένα πρωτόκολλο παράδοσης – παραλαβής της μελέτης, το πινάκιο αμοιβής, το τιμολόγιο και η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για την παραλαβή της μελέτης. Με αυτά τα δικαιολογητικά, εμείς θα στέλνουμε τα χρήματα απευθείας στον λογαριασμό του προμηθευτή, του μελετητή. Αυτή είναι η διαδικασία που υπάρχει, νομίζω ότι είναι αρκετά απλή και μπορεί εύκολα να υλοποιηθεί από όλους.

Κάποιες συχνές ερωτήσεις που, παρότι τα ερωτήματα ή πολλά από αυτά τα ερωτήματα απαντήθηκαν τώρα, αλλά προβληματίζουν αρκετούς Δημάρχους, τουλάχιστον από τα τηλέφωνα που παίρνουμε, είναι, καταρχήν, τι είναι; Είναι επιχορήγηση καθαρά. Δεν είναι δάνειο. Καλύπτει, όπως είπαμε, κόστος μελετών και υπηρεσιών ωρίμανσης, άρα δεν καλύπτει το κόστος έργου, δεν έχει σχέση με το κόστος έργου, οι μελέτες αφορούν μόνο σε έργα υποδομών, δεν αφορούν σε προμήθειες ή παροχή υπηρεσιών, το ποσοστό επιχορήγησης της μελέτης είναι στο 100% της μελέτης με ανώτατο ποσό τις 85.000 € και αυτό είναι το ποσό που τελικά θα προκηρυχθεί το έργο, όχι το εκτιμώμενο. Εσείς μπορεί να κάνετε στην αρχή μία αίτηση για μια μελέτη που εκτιμάτε ότι θα είναι το κόστος 85.000, αλλά εφόσον τελικά μετά την προκήρυξη το κόστος είναι 40.000, έχετε τη δυνατότητα να ξανακάνετε μία καινούργια πρόταση για τις υπόλοιπες 45.000. Ή δύο ή όσες θέλετε.

Επιχορήγηση υπηρεσιών ωρίμανσης καλύπτουμε μόνο για τη συγκεκριμένη μελέτη, όχι για άλλη μελέτη, γιατί μπορεί ταυτόχρονα να τρέχετε και άλλα προγράμματα και άλλες μελέτες, δεν επιχορηγούνται το κόστος υπηρεσιών ωρίμανσης για τις άλλες μελέτες, μόνο τις συγκεκριμένες μελέτες. Και φυσικά υπάρχει η υποχρέωση ολοκλήρωσης του έργου. Αυτά λοιπόν, πάνω στο θέμα αυτό.

Να πούμε, όπως καταλάβατε, ότι στην πρώτη φάση οι περισσότεροι ωφελούμενοι ήταν, από πλευράς Δήμων, θα λέγαμε, τα νησιά, που όντως εκεί, όπως ξέρετε, στα μικρά νησιά είναι ακόμη πιο τραγική η κατάσταση από αυτή που ακούσαμε χθες, με άλλες ιδιαιτερότητες, αλλά και με πολύ περισσότερα προβλήματα.

Και πάμε να μιλήσουμε λίγο για τα ολοκληρωμένα προγράμματα του Ταμείου. Τι καλύπτουν αυτά; Καλύπτουν προτυποποίηση στην τεχνικοοικονομική μελέτη, στο λογισμικό που πρέπει να χρησιμοποιούμε για να μπορέσουμε να υπολογίσουμε την εσωτερική απόδοση της επένδυσης και φυσικά του τεύχους δημοπράτησης και των τεχνικών προδιαγραφών. Τεχνική βοήθεια που σας δίνουμε σε αυτή την περίπτωση, που σημαίνει ο έλεγχος και της μελέτης και των τευχών από εμάς.

Πιστοποίηση ολοκλήρωσης του έργου από τους συνεργάτες του Ταμείου, παράλληλα με την εργασία που κάνουν οι Υπηρεσίες του Δήμου και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό για τους Δημάρχους κυρίως και για τις Δημοτικές Αρχές, όταν υπάρχει μία τέτοια πιστοποίηση από έναν φορέα της Πολιτείας εξειδικευμένο για τέτοια έργα. Και φυσικά, πιστοποίηση των αποδόσεων του έργου. Και από εκεί και πέρα, οι χρηματοδοτικές λύσεις που λέμε και που πάντοτε θα μπορούμε να σας καλύψουμε.

Αυτή τη στιγμή τρέχει, όπως ξέρετε, το πρόγραμμα του οδοφωτισμού, εδώ ο φίλος Δήμαρχος, ο κύριος Γιάννου, ήταν στα πρώτα πιλοτικά που κάνουμε και τώρα είμαστε στη φάση νομίζω να ξεκινήσει το έργο, έχει ολοκληρωθεί η δημοπράτηση, τρέχουν άλλα

τρία πιλοτικά αυτή τη στιγμή, με την ολοκλήρωση των πιλοτικών θα μπορέσουμε να πούμε ότι έχει σταθεροποιηθεί όλη η βάση του έργου και όταν λέμε η βάση του έργου, εννοούμε τα τεύχη δημοπράτησης, οι προδιαγραφές και οτιδήποτε άλλο, γιατί ότι ενστάσεις ή προβλήματα θα φάμε, θα τα φάμε σε αυτή την περίοδο, ώστε να μπορέσουμε πολύ γρήγορα να προχωρήσουμε στην υλοποίηση αυτών των έργων. Ξέρετε τη σημαντικότητα, δεν στέκομαι σε αυτό.

Το δεύτερο ολοκληρωμένο πρόγραμμα που ολοκληρώνεται αυτές τις μέρες και θα το παρουσιάσουμε, είναι ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός. Αναφέρθηκε χθες σε κάποια παρουσίαση, ίσως και σε άλλες, αλλά αυτή έτυχε να παρακολουθώ εγώ, το πόσο σημαντικό πρόβλημα είναι το ενεργειακό κόστος για όλους τους Δήμους, κυρίως για τους ορεινούς Δήμους. Άρα οι παρεμβάσεις που πρέπει να κάνουμε στον ενεργειακό τομέα, είναι πολλές, σημαντικές, με σκοπό πραγματικά να μειώσουμε το κόστος.

Τι λέει ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός; Δίνει τη δυνατότητα στους Δήμους να υλοποιήσουν έργα παραγωγής ενέργειας με φωτοβολταϊκά και να συμψηφίζουν την παραγωγή με την κατανάλωση. Όχι μόνο από το ίδιο ρολόι που ίσχυε μέχρι τώρα, αλλά από οποιοδήποτε ρολόι που έχει ο Δήμος, στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα. Άρα όλα του τα ρολόγια.

Με αυτό τον τρόπο υπάρχει ένα πλαφόν, νομίζω είναι γύρω στα 500 κιλοβάτ η παραγωγή που μπορεί να συμψηφίζεται ετησίως και βέβαια δίνεται η δυνατότητα, εάν για κάποιο χρονικό διάστημα η παραγωγή είναι μεγαλύτερη από την κατανάλωση, τη διαφορά να την κρατήσει και να την συμψηφίσει στη συνέχεια. Η δυνατότητα αυτή, κρατάει 3 χρόνια. Άρα μέσα σε 3 χρόνια μπορείς να συμψηφίσεις πιθανώς παραγόμενη υψηλότερη ενέργεια από καταναλωθείσα.

Καταλάβετε λίγο πόσο σημαντικό είναι αυτό. Κάναμε τώρα... κάνατε, μάλλον, εσείς τα φωτοβολταϊκά στα σχολεία και τι γινόταν

τώρα; Το χειμώνα είχαμε χαμηλή παραγωγή ενέργειας, γιατί η ηλιοφάνεια είναι χαμηλή και αυξημένη ενέργεια, αυξημένο κόστος. Το καλοκαίρι είχαμε το αντίθετο. Παρήγατε ενέργεια, αλλά δεν είχατε κόστος να το συμψηφίσετε. Άρα λοιπόν με αυτόν τον τρόπο λύνεται αυτό το πρόβλημα και δίνεται η δυνατότητα, πραγματικά, να δημιουργηθεί ένα όφελος για τους Δήμους, το υπολογίζουμε στο 35% σε αυτή την κατανάλωση, μετά την αποπληρωμή των δόσεων του δανείου. Άρα είναι ένα πολύ καλό όφελος, γιατί μέσα από αυτή την επένδυση και αποπληρώνεται η όλη διαδικασία, αλλά ταυτόχρονα μένει και όφελος για τους Δήμους.

Τώρα, προγράμματα ενίσχυσης ρευστότητας, τα ξέρετε, είναι αναχρηματοδοτήσεις και λοιπά, δεν θα σταθώ σε αυτά, θα πω μόνο κάτι που είναι καινούργιο, πολλοί το ξέρετε, αλλά επειδή υπάρχουν προθεσμίες, για να μην το χάσουμε. Δίνεται η δυνατότητα με τον τελευταίο νόμο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, η δυνατότητα ρύθμισης οφειλών των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου των ΟΤΑ προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό. Μέχρι τώρα δεν μπορούσαμε καν να τις πειράξουμε αυτές τις οφειλές, γιατί όπως ξέρετε, το Ταμείο Παρακαταθηκών πλέον δεν μπορεί να χρηματοδοτεί αυτές τις οντότητες.

Άρα λοιπόν, το προβλέψαμε νομοθετικά, η διαδικασία είναι απλή, χρειάζεται μόνο απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΥΑ ή του Νομικού Προσώπου και επειδή όλα αυτά τα δάνεια ήταν εγγυημένα από τους Δήμους και αποδοχή της ρύθμισης από το Δημοτικό Συμβούλιο. Αυτό πρέπει να γίνει μέχρι 31/10. Η ρύθμιση τι περιλαμβάνει; Μείωση επιτοκίου στο ύψος των επιτοκίων που ισχύουν για τους Δήμους, επιμήκυνση μέχρι 5 έτη, επιλέγει το Νομικό Πρόσωπο τη διάρκεια όπως και το είδος του επιτοκίου, αν θα είναι κυμαινόμενο ή σταθερό. Αυτό οδηγεί σε μία μεσοσταθμική μείωση δόσεων δανείου των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου

κατά 34% ή κατά 8 εκατομμύρια ετησίως. Κρατάμε μόνο την ημερομηνία υποβολής αιτήσεων.

Και να πούμε μόνο για την ιστορία, για να ξέρετε, ότι μιλάμε περίπου για 150 Νομικά Πρόσωπα, όπως βλέπετε, με 155 εκατομμύρια υπόλοιπα και όπως βλέπετε, βλέπετε την ανάλυση μείωσης των δόσεων.

Τώρα, δεν θα σας κρατήσω άλλο, θα σας πω ότι το Ταμείο κάνει και άλλες δράσεις, κάποια στιγμή μπορούμε να μιλήσουμε και για αυτές.

Θέλω να σας ευχαριστήσω για την υπομονή σας.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Και εμείς θέλουμε να ευχαριστήσουμε τον κύριο Βαρλαμίτη.

Και βεβαίως να πούμε ότι όλα αυτά που παρουσιάστηκαν από τον Πρόεδρο, είναι απόρροια – όπως είπα και πριν – μιας συνεργασίας ειλικρινούς και προφανώς έχουμε και άλλα περιθώρια να δημιουργήσουμε, όταν υπάρχει μία σχέση που δημιουργείται με εργώδη τρόπο εμπιστοσύνης, για να μπορέσουμε σε επόμενα βήματα που θα παρουσιάσουμε σε άλλα Συνέδρια.

Βεβαίως να πω ότι εδώ είναι και ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΕΤΑΑ, ο κύριος Γκοτσόπουλος, ο οποίος από την πρώτη μέρα παρακολουθεί, αλλά και συγχρόνως και εκείνος συμβάλλει μαζί με τον Πρόεδρο, τον κύριο Καλογερόπουλο, τα μέγιστα.

Να προχωρήσουμε. Εσείς θα φύγετε είπατε, κύριε Βαρλαμίτη;

Κ. ΒΑΡΛΑΜΙΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Παρακαλώ, μπορώ να διαθέσω άλλα 5 λεπτά, γιατί έχουμε μείνει και πίσω στο πρόγραμμα, εννοώ στη συνεδρία, εάν υπάρχει κάποια ερώτηση ή κάποιες ερωτήσεις. Αν και ήταν πάρα πολύ επιγραμματικός και πολύ πυκνός στο λόγο του προγράμματος και των προγραμμάτων.

Ο κύριος Ζυγούρης.

Π. ΖΥΓΟΥΡΗΣ: Ανέκυψε τελευταία το εξής σοβαρό πρόβλημα. Οι ΔΕΥΑ οφείλουν στη ΔΕΗ και η ΔΕΗ δεν δέχεται ρύθμιση οφειλών

μόνο από τις ΔΕΥΑ, αλλά απαιτεί λήψη απόφασης από τα Δημοτικά Συμβούλια για να είναι εγγυητές οι Δήμοι και να εκχωρήσουν προς ασφάλεια απαιτήσεως των χρημάτων που οφείλουν οι ΔΕΥΑ στη ΔΕΗ, τα ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού.

Αυτό, σύμφωνα και με γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του κράτους, αλλά είναι σαφέστατο, ότι επειδή τα ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού είναι αυστηρώς ανταποδοτικά, δεν μπορούν να εκχωρηθούν για χρέη της ΔΕΥΑ προς τη ΔΕΗ.

Εκείνο το οποίο ερευνάται και το οποίο θέλουμε και τη βοήθεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και μια σχετική γνωμοδότησή μου είναι ότι οι Δήμοι θα μπορούν να υπογράψουν ως εγγυητές για τα χρέη της ΔΕΥΑ, να συμφωνήσουν δηλαδή να παράσχουν εγγύηση, όχι από τα ανταποδοτικά τέλη, από τα άλλα γενικά τους έσοδα. Τα τακτικά τους γενικά τους έσοδα.

Πάνω σε αυτό, υπάρχει ο εξής ισχυρισμός. Ότι οι ΔΕΥΑ είναι Νομικά Πρόσωπα των Δήμων. Εισφέρεται το κεφάλαιο από το Δήμο. Και το σπουδαιότερο, με την τελευταία διάταξη του νόμου, αν λυθεί μία ΔΕΥΑ και εκκαθαριστεί λόγω χρεών, καθολικός διάδοχος είναι ο Δήμος, ο οποίος θα αναλάβει να πληρώσει και τα χρέη. Επομένως, εφόσον αυτό συμβαίνει με την τελευταία διάταξη του νόμου, γιατί να μη μπορεί ο Δήμος, με απόφαση Δημοτικού συμβουλίου, να εγγυάται μία ρύθμιση οφειλής της ΔΕΥΑ με τα τακτικά του γενικά του έσοδα;

Και εδώ θα ήθελα τον κύριο Πρόεδρο – για αυτό το λέω – του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, διότι μέχρι τώρα, παλαιότερα οι Δήμοι εγγυώντο για χρέη των ΔΕΥΑ. Ο κύριος Πρόεδρος θα μας το πει. Μπορούμε, κύριε Πρόεδρε, να λύσουμε αυτό το θέμα, γιατί αφορά αρκετές ΔΕΥΑ οι οποίες κινδυνεύουν αυτή τη στιγμή, με αφορμή – δεν ξέρω αν είναι εδώ η ΔΕΥΑ Δυτικής Αχαΐας – η ΔΕΗ να κλείσει τα αντλιοστάσια. Τους δίνει μία μέρα, δυο μέρες, τρεις μέρες περιθώριο. Ήθελα την απάντησή σας.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ωραία. Δώστε την απάντησή.

Κ. ΒΑΡΛΑΜΙΤΗΣ: Να πω, όπως είπα και χθες στο Νομικό Σύμβουλο της ΚΕΔΕ, ότι θα μελετήσουμε την πρόταση με τους Νομικούς Συμβούλους του Ταμείου και θα δούμε. Φαίνεται ότι έχει μία βάση αυτό που λέγεται, αλλά δεν μπορώ εγώ να το πω αυτή τη στιγμή.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Να πάρουμε και μία ερώτηση και προχωράμε. Θέλετε και εσείς, κατόπιν; Ορίστε.

Α. ΖΩΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο Δήμαρχος Πολυγύρου είμαι. Πάρα πολλοί συνάδελφοι ενδεχομένως να αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα που έχω και εγώ. Κατά τη λήψη του δανείου, από την πλευρά του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, ενώ με την παράγραφο 6 του άρθρου (...) του 3463 δεν απαιτείται έγκριση από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, απλή κοινοποίηση κατ' εξαίρεση, το ορίζει σαφώς, παρά ταύτα όμως η Αποκεντρωμένη ζητάει να κάνει ειδικές εγκριτικές διαδικασίες. Αλλά το πρόβλημά μας είναι την ώρα της αναμόρφωσης του προϋπολογισμού. Διότι όταν το Διοικητικό Συμβούλιο το δικό σας αποδέχεται το αίτημα του Δήμου και εγκρίνει καταρχήν τη λήψη των δανείων, για να δημοπρατήσουμε εμείς τα έργα, πρέπει να γίνει αναμόρφωση στον προϋπολογισμό.

Στην αναμόρφωση λοιπόν του προϋπολογισμού, ζητάει η Αποκεντρωμένη σύμβαση με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Προτού εγκρίνει την αναμόρφωση του προϋπολογισμού. Με το Προεδρικό Διάταγμα όμως 169/13, εγώ για να δημοπρατήσω πρέπει να έχω αναμόρφωση και δεν μπορώ να υπογράψω σύμβαση, πρέπει να προηγηθεί η αναμόρφωση. Επικαλούνται μία εγκύκλιο του Χουλιαράκη και του Υπουργείου Εσωτερικών, εν πάση περιπτώσει λένε ότι υπάρχει κενό νόμου.

Εγώ ήρθα σε συνεχόμενη επαφή με τους αρμόδιους φορείς του Υπουργείου Εσωτερικών, τελικώς βρέθηκε μία λύση, μία χρυσή τομή με ένα έγγραφο του Κώστα του Ζαφειρίου. Όμως αυτό πιστεύω ότι ταλαιπωρεί τους συναδέλφους και θα έχουμε σοβαρά προβλήματα κατά τη χρονική εξέλιξη.

Και επίσης ένα δεύτερο ερώτημα, το 209 του 3852 έχει καταργηθεί για τους ορεινούς Δήμους και έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 4 του Ν.4071/12, όπου ορίζεται σαφώς, αφού εναρμονίσαμε την Κοινοτική Οδηγία, ποιοι είναι ορεινοί Δήμοι. Η απόφαση που πήρατε εσείς και ο Σκουρλέτης, είναι πολιτική απόφαση και περιορίσατε τους ορεινούς Δήμους; Ο μεν Σκουρλέτης επιχορηγώντας συγκεκριμένους Δήμους και εσείς για τις μελέτες πάλι έναν περιορισμένο αριθμό Δήμων, ενώ εμείς προσφέρουμε Υπηρεσίες με τον 4071, ορεινών Δήμων, με συνεχόμενα έγγραφα και του Υπουργείου Εσωτερικών και της Αποκεντρωμένης και της Περιφέρειας, κινδυνεύοντας να πάμε ακόμα να μπούμε σε μια διαδικασία πειθαρχικών διαδικασιών.

Θα παρακαλέσω πάρα πολύ να το δείτε σε συνεργασία με τον φίλο και αγαπητό Πρόεδρο, που πάντα προσέχει τους Δημάρχους, για να μπορέσουμε να αποδώσουμε δικαιοσύνη στους συναδέλφους. Δεν μπορεί εγώ να κάνω αστυνόμευση και καθαρισμό ρεμάτων κατ' εφαρμογή αυτής της διάταξης, έχοντας τα χαρακτηριστικά του ορεινού Δήμου και την ώρα που πρέπει και εγώ να πάρω για επενδυτικές διαδικασίες και δραστηριότητες ένα άλφα ποσό, ο Σκουρλέτης ή το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, να περιορίζει τον αριθμό των ορεινών. Δεν ξέρω, για αυτό το λέω ότι είναι πολιτική απόφαση. Δεν είναι έτσι τα πράγματα όμως. Υπάρχουν Δήμοι οι οποίοι έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ωραία. Ευχαριστούμε τον κύριο Ζωγράφο, ο οποίος εκτός από πολύ καλός Δήμαρχος πολλών 4ετιών, είναι και έγκριτος νομικός. Και μέχρι να δώσετε την απάντηση, δώστε...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Τώρα, αν πω το ιστορικό, θέλουμε δυο μέρες.

Λοιπόν, μια τελευταία ερώτηση.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Μια σύντομη και πρακτική ερώτηση. Καταρχήν συγχαρητήρια, είναι καταπληκτικό το πρόγραμμα αυτό, εστιάζει

πάρα πολύ καλά στους πολύ μικρούς Δήμους, λύνει σαφώς το οικονομικό πρόβλημα που έχουν οι μικροί Δήμοι σε σχέση με τη χρηματοδότηση των μελετών τους, αλλά έτσι όπως παρουσιάστηκε, δεν είναι σαφές σε ποιο βαθμό λύνει και το πρόβλημα που έχουν οι μικροί Δήμοι και όχι μόνο οι μικροί Δήμοι, σε σχέση με την ανάθεση, δημοπράτηση και λοιπά, των μελετών. Είναι κάτι δηλαδή το οποίο οι Δήμοι θα χρηματοδοτηθούν έτσι ώστε να αναθέσουν αυτοί και να παρακολουθήσουν τη μελέτη, ή θα ζητήσουν μια μελέτη με τεχνικό δελτίο και θα την πάρουν έτοιμη;

Κ. ΒΑΡΛΑΜΙΤΗΣ: Καταρχήν, σε ότι αφορά με την διαδικασία έγκρισης. Όντως υπάρχει αυτό το κενό και ήδη προωθείται, από ότι ξέρω, σε συνεργασία με τα στελέχη του Υπουργείου Εσωτερικών, μία νομοθετική παρέμβαση για να καλυφθεί αυτό το κενό που είπατε, που σε κάποιες περιπτώσεις δημιουργούνται προβλήματα σε κάποιους Δήμους.

Τώρα, σε ότι αφορά τους ορισμούς. Ο σκοπός ο δικός μας είναι πραγματικά να δώσουμε λύσεις σε Δήμους και σε περιοχές, τελικά, που έχουν πρόβλημα. Το κάθε τι όμως που κάνουμε πρέπει να είναι αξιοπρεπές, με την έννοια ότι οι πόροι που διαθέτουμε για το κάθε πρόγραμμα ή που θα καταλήξει στον κάθε δικαιούχο, να είναι τέτοιο που να μπορεί πραγματικά να κάνει τη δουλειά του.

Όπως βλέπετε, το πάμε βήμα – βήμα, τελειώσαμε την πρώτη φάση, ήδη έχουμε ξεκινήσει τη δεύτερη και με τον Πρόεδρο συζητούσαμε ακόμα και την τρίτη φάση σε αυτό, για επέκταση. Δεν είμαστε έτοιμοι ακόμη. Είναι πάντα μέσα στις σκέψεις μας να δούμε και άλλες ορεινές περιοχές, που είναι έξω από αυτούς τους ορισμούς, πώς θα τις καλύψουμε. Δηλαδή να κάνουμε μελέτες που να αφορούν έργα στις συγκεκριμένες περιοχές. Είναι μέσα στη σκέψη μας, πιστεύω σύντομα θα μπορέσουμε να σας δώσουμε και εκεί ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Τώρα, σε ότι αφορά το θέμα που θέσατε, είναι πολύ σοβαρό, το ανέφερε χθες η Πρόεδρος στην τοποθέτησή της, αναφέρθηκε

μάλιστα και όταν κάναμε και την διαβούλευση μαζί τους, δηλαδή για την διαδικασία ανάθεσης και τα προβλήματα που υπάρχουν, γιατί δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι άνθρωποι στους Δήμους για να μπορέσουν να τρέξουν αυτά τα έργα.

Λύνεται μερικά, όχι με το θέμα της ανάθεσης, λύνεται με την επιχορήγηση του κόστους ωρίμανσης, λύνουμε λίγο το θέμα να τρέξουμε και να τρέχουν κάποια πράγματα για να γίνει το έργο, αλλά το θέμα της αναθέτουσας Αρχής δεν μπορούμε να το ξεπεράσουμε. Γίνεται μία πολύ σοβαρή προσπάθεια αυτή τη στιγμή για τους Δήμους τους νησιωτικούς, τους πολύ χαμηλούς, που έχουν πληθυσμό κάτω από 3.000 κατοίκους, είναι μία συνεργασία που κάνει η ΕΕΤΑΑ, η ΜΟΔ και ο πρώην ΟΣΚ, για να καλύψουν αυτό το κομμάτι. Λειτουργεί σε αυτή τη φάση πιλοτικά. Από ότι ξέρω – και μπορεί να μας τα πει και ο κύριος Γκοτσόπουλος – η προσπάθεια είναι αυτό να επεκταθεί σε όλους, και στους ορεινούς Δήμους. Αυτή είναι η σκέψη.

Ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Step by step λοιπόν, βήμα – βήμα θα προχωρήσουμε.

Και να προχωρήσουμε και εμείς. Σας αποδεσμεύουμε, θα τα πούμε σε λίγες ώρες εμείς.

Κ. ΒΑΡΛΑΜΙΤΗΣ: Να είστε καλά.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Τον κύριο Βαρλαμίτη τον αποδεσμεύουμε.

Ο κύριος Γκέκας ο Ράλλης, ο οποίος είναι ειδικός μας σύμβουλος στην ΚΕΔΕ και στην ΠΕΤΑ, να πάρει το λόγο.

Θα παρακαλέσω τους επόμενους ομιλητές, χωρίς να θέλω να στερήσω βεβαίως... να είναι πιο επιγραμματικοί, αν γίνεται, γιατί κάποιοι θα θέλουν να αποχωρήσουν, οπότε θα αδικηθούν και τα συμπεράσματα εδώ της Προέδρου.

Ρ. ΓΚΕΚΑΣ: Γεια σας και από εμένα. Θα προσπαθήσω να είμαι όσο το δυνατόν περισσότερο επιγραμματικός.

Εγώ θα προσπαθήσω να γίνω λιγάκι πιο συγκεκριμένος πάνω στα ζητήματα έτσι όπως τέθηκαν στο Συνέδριο.

Ο κύριος Πρόεδρος της ΚΕΔΕ, ο κύριος Πατούλης, στην εισηγητική του ομιλία, αλλά και οι δύο Πρόεδροι που ακολούθησαν, η Πρόεδρος των ορεινών περιοχών και ο Πρόεδρος της Οικονομικής Επιτροπής, ουσιαστικά τι είπαν; Είπαν ότι οι ορεινοί Δήμοι της χώρας έχουν πολλά προβλήματα, αλλά έχουν και μεγάλα αναπτυξιακά αποθέματα. Έχουν δηλαδή και μεγάλες προοπτικές.

Για να μπορέσουμε να λύσουμε τα προβλήματα και να ξεδιπλώσουμε αυτές τις προοπτικές, τι πρέπει να κάνουμε; Δύο πολύ σημαντικά ζητήματα, έτσι όπως τα έχετε αποφασίσει στο Τακτικό Συνέδριό σας και τα περιέγραψε και ο κύριος Πρόεδρος στην εισηγητική του έκθεση. Να φτιάξουμε ένα ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα στυλ «ΘΗΣΕΑ» και δεύτερον, να φτιάξουμε έναν ισχυρό υποστηρικτικό μηχανισμό.

Η δικιά μου λοιπόν παρέμβαση έχει σαν αντικείμενο να προσπαθήσει να βοηθήσει με πληροφορίες και με κάποια ζητήματα τα οποία προκύπτουν, σε αυτά τα δύο πολύ σημαντικά, κατά τη γνώμη μου, θέματα. Θα προσπαθήσει να απαντήσει σε τέσσερα ερωτήματα. Καταρχήν γιατί χρειάζεται ένα τέτοιο πρόγραμμα, δεύτερον γιατί χρειάζεται αυτό το πρόγραμμα να είναι κρατικό και τρίτον, να περιγράψει ένα διεθνές και ένα εθνικό πρόγραμμα τα πώς μπορεί να στηθεί και τι μπορεί να περιέχει.

Πάμε στην πρώτη ερώτηση. Γιατί χρειάζεται ένα τέτοιο πρόγραμμα. Καθώς καταλαβαίνετε, το πρώτο πράγμα το οποίο προσπαθούμε να βρούμε για να απαντήσουμε σε αυτή την ερώτηση, είναι ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ορεινοί Δήμοι διεθνώς, το δεύτερο είναι ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η γεωργική παραγωγή, μιας και είναι η κυρίαρχη παραγωγική δραστηριότητα στους ορεινούς Δήμους, το τρίτο είναι γιατί κρατική υποστήριξη και το τέταρτο είναι ποιες είναι οι δημόσιες πολιτικές, αν απαντήσουμε στο τρίτο ερώτημα.

Πάμε γρήγορα στο ποια είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Τα διαβάζετε, επειδή ο χρόνος είναι λίγος, θα ήθελα μόνο να σταθώ σε μία πληροφορία, για να μπορέσουμε να την κρατήσουμε για την επόμενη κουβέντα μας. Βλέπετε ότι μιλάμε για κοινά κοινωνικά, οικονομικά και λοιπά συμφέροντα.

Αν κοιτάξουμε το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα, θα δούμε ότι όλοι οι ορεινοί Δήμοι υπέστησαν μεγάλες δημογραφικές αλλαγές. Αυτές οι δημογραφικές αλλαγές στις χώρες τις αναπτυσσόμενες, αυτές που λέμε του τρίτου κόσμου, είχαν σαν αποτέλεσμα μεγάλη αύξηση του ορεινού πληθυσμού και από την άλλη μεριά η παραγωγή δεν μπόρεσε να ακολουθήσει αυτή την αύξηση, με αποτέλεσμα την όξυνση της φτώχειας.

Αν έρθουμε στην Ευρώπη, θα δούμε ότι στις περισσότερες ορεινές περιοχές, παραδείγματος χάρη στη δικιά μας την περιοχή, τη νοτιοανατολική Ευρώπη, στα Πυρηναία, στα highlands, οι ορεινές περιοχές χαρακτηρίζονται ως οι φτωχότερες στην περιοχή. Αυτό όμως δεν ισχύει πάντα. Παραδείγματος χάρη άμα δείτε τις Άλπεις, θα δείτε ότι στις Άλπεις υπάρχουν από τα πλουσιότερα κράτη του κόσμου. Ελβετία, Αυστρία, Βόρεια Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία και τα λοιπά.

Σε όλη όμως την Ευρώπη, παρατηρούμε από το τέλος του 20^{ου} αιώνα και μετά, από το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα και μετά, μία απομείωση του πληθυσμού των ορεινών όγκων. Αυτή η απομείωση δεν έχει τα ίδια χαρακτηριστικά σε όλους τους Δήμους. Ένα χαρακτηριστικό, για να μπορέσω να βοηθήσω και επειδή μιλάω σε Δήμους, είναι ότι τα κράτη τα οποία είχαν μεγαλύτερη αποκέντρωση, κατόρθωσαν και κράτησαν περισσότερο τους πληθυσμούς τους από ότι τα κράτη τα οποία ήταν συγκεντρωτικά. Δείτε παραδείγματος χάρη το παράδειγμα της χώρας μας, τι υπέστη στα τέλη του 20^{ου} αιώνα ή αν θέλετε το παράδειγμα της Ισπανίας, που και οι δύο χώρες, εκτός από τα ζητήματα του

συγκεντρωτισμού, είχαν και τα προβλήματα από τις συνέπειες του εμφύλιου πολέμου.

Τι θέλω να πω; Θέλω να πω ότι όλες οι ορεινές περιοχές σε όλο τον κόσμο, ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητές τους, μπορούμε να βρούμε κοινά προβλήματα. Προφανώς δεν θα μιλήσω και για τη γεωργία, δεν είμαι τόσο χαζός να θέλω να μιλήσω, όταν με ακολουθεί ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αγροτικής Πολιτικής της ΚΕΔΕ, ο οποίος είναι ένας από τους μεγαλύτερους ειδήμονες στη χώρα μας.

Αυτό που θέλω να τονίσω όμως, είναι ότι η γεωργία είναι ακριβώς αυτό που είπαμε. Ένα από τα ζητήματα που όλοι οι ορεινοί Δήμοι το αντιμετωπίζουν. Και ποιο είναι αυτό; Ότι η γεωργική παραγωγή στους ορεινούς Δήμους παγκοσμίως, αρχίζει και φθίνει. Έχει αρχίσει εδώ και πολύ καιρό και φθίνει.

Αυτό έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά πάλι, το καταλαβαίνω. Δηλαδή άμα δείτε στις χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου ή του τρίτου κόσμου, ξαναλέω – πείτε το όπως θέλετε – η βασική γεωργική παραγωγή είναι σιτηρά. Ενώ στην Ευρώπη η βασική γεωργική παραγωγή είναι διαφοροποιημένη. Ακόμα και στις Άλπεις, που είναι μια πλούσια περιοχή, θα δείτε ότι η γεωργική παραγωγή είναι τελείως διαφοροποιημένη. Δηλαδή στις γερμανικές Άλπεις οι κατ' επάγγελμα αγρότες καλύπτουν το 2,9% της απασχόλησης. Αντίστοιχα στη διπλανή Σλοβενία καλύπτουν το 9,1. Αλλά το γενικό συμπέρασμα είναι ότι η αγροτική παραγωγή σε όλες τις ορεινές περιοχές συνεχίζει να είναι μια πολύ σημαντική παραγωγική δραστηριότητα, η οποία όμως φθίνει και πρέπει να δούμε πώς θα την αντιμετωπίσουμε.

Τώρα, ωραία, υπάρχουν προβλήματα. Γιατί πρέπει να πάμε σε κρατική παρέμβαση και δεν αφήνουμε αυτά τα προβλήματα να τα λύσει η αγορά; Προφανώς, φαντάζομαι, ότι δεν υπάρχουν πολλοί στην αίθουσα που να πιστεύουν ότι δεν χρειάζεται καθόλου ο ιδιωτικός τομέας και πρέπει να τα κάνουμε μόνο με κρατική

παρέμβαση. Εγώ, επιτρέψτε μου σε αυτούς τους συναδέλφους να είμαι αντίθετος, όχι ειδικά αυτή την εποχή που περνάμε στην κρίση, αλλά γενικά νομίζω ότι χρειάζεται να μοχλεύσουμε ιδιωτικά συμφέροντα.

Το ζήτημα ποιο είναι; Το είπαν οι Πρόεδροι προηγούμενα. Ότι για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα και να αναπτύξει τις προοπτικές του ο ορεινός όγκος, τι χρειάζεται; Χρειάζεται καλύτερες υποδομές και να μπορέσει να αντιμετωπίσει αυτά τα disadvantage τα οποία έχει. Όπως όλοι γνωρίζουμε, στις υποδομές δεν καταρχήν επενδύει ο ιδιωτικός τομέας.

Ένα δεύτερο πάρα πολύ χαρακτηριστικό είναι, από τη διεθνή εμπειρία, ότι ο ιδιωτικός τομέας για να φέρει τα λεφτά του, θα πρέπει να βρει έτοιμο όλο αυτό το γόνιμο έδαφος για να είναι οι επενδύσεις του περισσότερο παραγωγικές. Και σήμερα γενικά στους ορεινούς όγκους, οι επενδύσεις δεν έχουν την ίδια αποδοτικότητα που έχουν στις άλλες περιοχές. Άρα λοιπόν, θα το δούμε και παρακάτω, είναι διεθνώς αναγνωρισμένο ότι χρειάζονται κρατικές πολιτικές για να μπορέσουν να λειτουργήσουν σαν εφαλτήριο στην ανάπτυξη.

Τι θα περιέχουν αυτές οι κρατικές πολιτικές; Το γράφει, να μη σας τρώω χρόνο, ούτως ή άλλως θα υπάρχει η εισήγησή μου στην ιστοσελίδα της ΚΕΔΕ.

Τώρα, είναι πάρα πολύ σημαντική – το είπε και η Πρόεδρος χθες στην ομιλία της και ο Πρόεδρος σήμερα – αυτή η απόφαση του ΟΗΕ η οποία είναι πρόσφατη, δεν έχει περάσει ούτε ένας χρόνος από τη Γενική Συνέλευση. Τι λέει; Λέει, πρώτον, ότι ενθαρρύνει για μακροχρόνιες και όχι πρακτικίστικες ή αποσπασματικές πολιτικές στον ορεινό όγκο.

Το δεύτερο σημαντικό είναι ο ρόλος των γυναικών, έτσι όπως τον έθεσε η κυρία Πρόεδρος χθες στην ομιλία της.

Το τρίτο όμως, που μας ενδιαφέρει όλους και είναι πάρα πολύ σημαντικό κατά τη γνώμη μου, είναι ότι δεν μπορούμε να κάνουμε

αποτελεσματική πολιτική στους ορεινούς όγκους, χωρίς αποκέντρωση.

Και το τέταρτο, επιβεβαιώνει αυτό που μόλις είπαμε, ότι για να μπορέσεις να ξεκινήσεις αυτή τη διαδικασία, χρειάζονται οπωσδήποτε δημόσιες πολιτικές.

Πάμε τώρα, ποιες είναι οι τάσεις. Στο πρώτο τετραγωνάκι θα ήθελα να σας πω, για να μη σας κουράζω, ένα σύνθημα που υπάρχει για τους αγρότες των Πυρηναίων, το οποίο εγώ όταν το διάβασα, μου άρεσε πάρα πολύ σαν προοπτική. Λένε δηλαδή ότι οι αγρότες των Πυρηναίων... οι κάτοικοι των Πυρηναίων, συγγνώμη, από μικροί γεωργικοί παραγωγοί έχουν γίνει θεματοφύλακες της φύσης. Αυτό ουσιαστικά λέει το πρώτο τετραγωνάκι.

Το δεύτερο τετραγωνάκι έχει σχέση με όλα τα λεφτά. Δηλαδή για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα από την απομείωση και την μη παραγωγικότητα, άμα θέλετε, του αγροτικού τομέα, ουσιαστικά πηγαίνουμε σε πολυλειτουργικότητα ή, άμα θέλετε, σε συμπληρωματικότητα των παραγωγικών διαδικασιών.

Για να μην σας κουράζω, ένα στοιχείο μόνο για να καταλάβετε πόσο σημαντικό είναι. Σε όλα τα Κοινοτικά έργα, η πολυλειτουργικότητα είναι βασικό αξιολογικό κριτήριο για το πρόγραμμα.

Το τρίτο όμως ζήτημα, θα σας παρακαλούσα πάρα πολύ να το πάρετε υπόψη σας, γιατί θα μας χρειαστεί παρακάτω. Τι λέει; Λέει ότι μόνο στις Άλπεις – σας παρακαλώ κρατήστε το – μόνο στις Άλπεις, όχι στα highlands, όχι στα Πυρηναία, όχι σε εμάς, όχι στα Καρπάθια, κατά έτος έχουμε 540 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις τουριστών. Κρατήστε το σας παρακαλώ πολύ αυτό, μόνο για τις Άλπεις, για ποια αγορά τουριστικού προϊόντος σε ορεινές περιοχές μιλάμε. Θα μας χρειαστεί παρακάτω.

Είπε ο κύριος Πρόεδρος και η κυρία Πρόεδρος στη χθεσινή της παρέμβαση, ότι αν δείτε τις κατανομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους ορεινούς όγκους, τα περισσότερα λεφτά πηγαίνουν προς τις

Άλπεις. Είναι χαρακτηριστικό, όσοι από εσάς ασχολούνται με αυτά τα ζητήματα, το περίφημο πρόγραμμα EUSALP, το οποίο είναι ένα πρόγραμμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ιδιαίτερα για την περιοχή των Άλπεων.

Η δική μας περιοχή, παρά τα προβλήματα, παρά τη φτώχεια, δεν έχει ένα τέτοιο πρόγραμμα. Και είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό που είπαν όλοι οι Πρόεδροι, ότι πρέπει να διεκδικήσουμε ένα τέτοιο Κοινοτικό Πρόγραμμα, ανεξάρτητα από το ΕΣΠΑ.

Ένα δεύτερο ζήτημα το οποίο θα συζητήσουμε, είναι τι περιγράφει η σύμβαση των Άλπεων και των Καρπαθίων και στο τέλος θα δούμε ποιοι είναι οι στόχοι και οι πολιτικές πρωτοβουλίες.

Δείτε σας παρακαλώ το χάρτη. Όλοι καταλαβαίνουμε γιατί έχουν δίκιο οι Πρόεδροι όταν λένε ότι πρέπει να διεκδικήσουμε ένα πρόγραμμα ειδικά για τις ορεινές περιοχές των Βαλκανίων. Εδώ πέρα λοιπόν, επιτρέψτε μου να σας ξανά αναφέρω αυτό που είπαμε προηγούμενα. Φέτος πανηγυρίζουμε – και πολύ καλά κάνουμε – ότι θα έχουμε περίπου 30 εκατομμύρια επισκέπτες. Προφανώς άλλο επισκέπτες, άλλο διανυκτερεύσεις. Θα έχουμε 30 εκατομμύρια επισκέπτες. Οι 30 εκατομμύρια επισκέπτες πού χωροθετούνται; Στα νησιά, στην Κρήτη και στα παράλια. Δείτε η υπόλοιπη Ελλάδα τι μένει.

Να σας υπενθυμίσω τι είπαμε προηγούμενα; 540 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις μόνο στις Άλπεις. Αν από αυτή την αγορά μπορέσουμε και κερδίσουμε το 1%, έχουμε λύσει το πρόβλημά μας. Καταλαβαίνετε λοιπόν...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Βγάλτε το χάρτη, σας παρακαλώ, γιατί λέει Μακεδονία τα Σκόπια. Αν δεν το είδατε.

Ρ. ΓΚΕΚΑΣ: Όχι, καταρχήν δεν λέει Μακεδονία τα Σκόπια. Ούτως ή άλλως Μακεδονία είναι εκεί πέρα και καθώς βλέπετε, συγγνώμη, αλλά είναι ο χάρτης από τη NASA.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Ρ. ΓΚΕΚΑΣ: Ωραία. Λοιπόν, να μείνουμε στην ουσία;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Ρ. ΓΚΕΚΑΣ: Ωραία, έχετε απόλυτο δίκιο, προφανώς, φαντάζομαι να μη θεωρείτε ότι εγώ θεωρώ τα Σκόπια, Μακεδονία. Εν πάση περιπτώσει, να μείνουμε στην ουσία αυτού του θέματος, αν μου επιτρέπετε;

Επαναλαμβάνω. Έχουμε μία αγορά 540 εκατομμυρίων διανυκτερεύσεων και το ζήτημα είναι πώς θα μπορέσουμε να συμμετέχουμε σε αυτή την αγορά.

Λοιπόν, τι κάνουν στις Άλπεις; Για να μην προσπαθήσουμε να ανακαλύψουμε τον τροχό. Το πρώτο πράγμα που έκαναν – και πρέπει να το δούμε αυτό – είναι ότι παρότι είναι πλούσιοι, το πρόβλημά τους το έκαναν ευρωπαϊκό. Βλέπετε τι λέει; Ότι στη σύμβαση των Άλπεων, θεωρείται μια περιοχή εξαιρετικής σημασίας, που ανήκει σε όλους τους Ευρωπαίους.

Το δεύτερο πρόβλημα το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό στη σύμβαση των Άλπεων, είναι ότι στηρίζονται στη βιώσιμη ανάπτυξη, δηλαδή οικονομική μεγέθυνση, κοινωνική συνοχή και περιβαλλοντική προστασία.

Και το τρίτο το πάρα πολύ σημαντικό συμπέρασμα που μπορούμε να βγάλουμε από τη σύμβαση των Άλπεων, είναι ότι δίνουν πάρα πολύ σημαντική προσοχή στη μετακίνηση των πληθυσμών. Υπολογίστε ότι στις Άλπεις δεν έφυγαν οι πληθυσμοί όπως έφυγαν τη δεκαετία του '60 από τη Βόρεια Ελλάδα και πήγαν στη Γερμανία, απλώς κατέβηκαν στα αστικά κέντρα. Παρ' όλα αυτά, επειδή η αστικοποίηση, η παγκοσμιοποίηση και όλα αυτά τα πράγματα, κατήργησε ή εκμηδένισε ή εξαφάνισε ή μείωσε τοπικά πολιτιστικά, παραγωγικά και λοιπά προϊόντα, έχει μπει σαν διεθνής προτεραιότητα από τις Άλπεις και χρηματοδοτείται από την EUSALP.

Το συμπέρασμα που έχουμε να βγάλουμε από την αντίστοιχη σύμβαση των Καρπαθίων, είναι ότι καταρχήν συνεργάζονται 7 διαφορετικά κράτη. Αυτό το βλέπουμε συνέχεια. Στα Πυρηναία,

παραδείγματος χάρη, έχουμε τη συνεργασία της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, στα Καρπάθια έχουμε 7 κράτη, ούτως ή άλλως δηλαδή για να μπορέσουμε να έχουμε τέτοιες παρεμβάσεις, χρειάζονται διεθνείς σχέσεις, χρειάζονται διεθνείς συνεργασίες και νομίζω ότι μπορούμε να στηριχτούμε σε μία τέτοια πολιτική.

Αυτά είναι κάποια από τα αντικείμενα τα οποία προκύπτουν μέσα από μία έρευνα που έκανα, το τι έχουν εγκριθεί στα διάφορα προγράμματα, στα οποία θα μπορούσαμε να εντάξουμε και εμείς και εδώ πέρα βλέπετε ποια είναι τα αντικείμενα από τα προγράμματα των ορεινών όγκων, να μη σας φάω χρόνο και σας κουράζω.

Σε αυτό το κομμάτι θα ήθελα να σταματήσουμε λιγάκι, γιατί νομίζω ότι το πρώτο κουτάκι έχει ένα ενδιαφέρον πολιτικό για εσάς. Υπάρχει μία διεθνής άποψη η οποία λέει το εξής, ότι σε όλο τον κόσμο οι ορεινοί όγκοι καλύπτουν το 24% της γης. Σε αυτό το 24% της γης ζει το 14% του πληθυσμού και το άλλο 10% ζει κοντά, δηλαδή στους πρόποδες των ορεινών όγκων. Παράλληλα οι ορεινοί όγκοι προσφέρουν τα μεγαλύτερα αποθέματα υδατικών πόρων, προσφέρουν τεράστια αποθέματα ενεργειακά, προσφέρουν προφανώς, όλοι το γνωρίζετε, τα μεγαλύτερα οικολογικά αποθέματα όπως βιολογικά, δασικά και τα λοιπά προϊόντα.

Όλος αυτός ο πλούτος που προσφέρεται στο υπόλοιπο μέρος της υδρογείου, προσφέρεται αυτή τη στιγμή τσάμπα. Άρα τι πρέπει να γίνει; Πρέπει ένα μέρος αυτού του πλούτου να ξαναγυρίσει πίσω, να αποζημιώνεται. Αυτό που σας είπα προηγούμενα ότι στα Πυρηναία θεωρούνται οι κάτοικοι των ορεινών περιοχών, θεματοφύλακες της φύσης. Αυτό που ο Πρόεδρος το ονόμασε ότι για αυτό το λόγο πρέπει να φτιαχτεί ένα ειδικό πρόγραμμα για τους Δήμους. Για αυτό βλέπετε εδώ πέρα ότι υπάρχει δημιουργός μηχανισμών για την αποζημίωση των ορεινών κέντρων και αυτό

είναι μία διεθνής πολιτική, δεν είναι μία πολιτική η οποία έχει σχέση με τα δικά μας μόνο ζητήματα.

Τώρα, σε ένα εθνικό πρόγραμμα, τι μπορούμε αν βάλουμε. Θα δούμε ποιοι είναι οι στόχοι, η χρηματοδότηση, οι συνέργειες και η διάρθρωση του προγράμματος. Τους στόχους ούτως ή άλλως τους έχετε ψηφίσει στο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ, να μην σας τους επαναλαμβάνω, τους ξέρετε πάρα πολύ καλά. Την χρηματοδότηση την ανέφερε ο κύριος Πρόεδρος στην εισαγωγή του, ουσιαστικά προσπαθούμε να συγκεράσουμε εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους, μαζί με τους πόρους που, όπως είδατε, είναι πάρα πολύ σημαντικοί αυτοί που προσφέρονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Εδώ πέρα να σταθούμε λιγάκι, στις συνέργειες. Είναι αλήθεια ότι την προηγούμενη εβδομάδα, όταν ο Πρωθυπουργός εξήγγειλε το πρόγραμμα της Διοικητικής Μεταρρύθμισης, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που εντόπισε είναι ότι δεν υπάρχουν συνέργειες, δεν υπάρχει συνεννόηση, δεν υπάρχει συντονισμός των δημόσιων πολιτικών. Και λέμε ακριβώς, εδώ πέρα είναι το ζήτημα. Είναι πάρα πολύ καλό το πρόγραμμα για την επιχορήγηση των μελετών των ΟΤΑ. Αλλά άμα μέινει η μελέτη σαν μελέτη σε μια βιβλιοθήκη, θα είναι ένα πολύ ωραίο σκονισμένο έντυπο.

Άρα λοιπόν τη μελέτη θα πρέπει να τη συνδυάσουμε με κάποιο εθνικό ή Κοινοτικό εργαλείο, για να μπορέσει αυτό να παρουσιάσει εκείνα τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, που με βάση την εμπειρία μας θα κεφαλαιοποιήσουμε στον τοπικό μας πληθυσμό. Σήμερα περισσότερο από ποτέ έχουμε την ανάγκη αυτού του συντονισμού.

Λοιπόν, το πρόγραμμα όπως βλέπετε, έχω προσπαθήσει να μαζέψω όλες τις αποφάσεις της ΚΕΔΕ, της Επιτροπής Οικονομικών και της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Ορεινών Δήμων, για να

μπορέσουμε να φτιάξουμε αυτό το πρόγραμμα. Προτείνεται να έχει έξι άξονες.

Ο πρώτος είναι η λειτουργική αυτονομία. Δείτε παραδείγματος χάρη ότι στο πρώτο κουτάκι, στη συντήρηση – επισκευή διοικητικών υποδομών, κατά 99% είναι αποκλεισμένο από το ΕΣΠΑ. Άρα άμα θέλεις αυτό το πράγμα να το κάνεις, θα το κάνεις με εθνικούς πόρους. Αντίθετα, το τελευταίο κουτάκι, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μπορεί να καλυφθεί 100%, όπως είπε και χθες ο κύριος Τσιάμης, από τα προγράμματα του ΕΣΠΑ. Βλέπετε λοιπόν παρεμβάσεις για την κοινωνία, για το περιβάλλον, για τις πολιτιστικές, για την οικονομική μεγέθυνση.

Και μένουμε στο τελευταίο κομμάτι, που είναι ο υποστηρικτικός μηχανισμός, που είναι πάρα πολύ σημαντικό στοιχείο. Βλέπετε ότι εδώ πέρα έχουμε να κάνουμε με προγράμματα που όπως πολύ σωστά νομίζω ότι δεν χρειάζεται να πω και πολλά πράγματα, τα είπε χθες η κυρία Πρόεδρος, έχουν να κάνουν με την διατύπωση και τον έλεγχο των έργων, πράγματα τα οποία μπορεί πάρα πολύ εύκολα να κάνει η ΜΟΔ και όλα τα υπόλοιπα, όπως ξέρετε όλοι πάρα πολύ καλά, τα κάνει σε πάρα πολύ καλή ποιότητα η ΕΕΤΑΑ, μιας και είναι εδώ πέρα ο κύριος Γκοτσόπουλος.

Δεν χρειάζεται δηλαδή για αυτό το πράγμα ούτε να φτιάξουμε καινούργιους μηχανισμούς, ούτε να κάνουμε καινούργιες προσλήψεις και οι πόροι, ούτως ή άλλως, στο πρόγραμμα μεταρρύθμισης του δημοσίου τομέα, υπάρχουν. Το μόνο που χρειάζεται είναι να τα κινητοποιήσουμε.

Λοιπόν, ελπίζω να ήμουν σύντομος, ελπίζω να σας έδωσα τροφή για περαιτέρω κουβέντα.

Η ουσία που θα ήθελα να μείνει από τη δικιά μου παρέμβαση, είναι ότι το να φτιάξουμε ένα πρόγραμμα ειδικά για τους Δήμους, ένα επενδυτικό πρόγραμμα ειδικά για τους Δήμους και έναν αποτελεσματικό υποστηρικτικό μηχανισμό, είναι, κατά τη γνώμη

μου, όχι μόνο ρεαλιστικό, αλλά πάρα πολύ ώριμη πρόταση, που μπορεί άμεσα να έρθει σε εφαρμογή.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την υπομονή σας.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστούμε και εμείς τον κύριο Γκέκα. Σύντομος δεν ήσασταν, αλλά ήταν πολύ ενδιαφέροντα αυτά που είπατε. Και δεν αναφέρομαι βέβαια ότι βγήκατε έξω από το χρόνο, απλώς λόγω των αρκετών εισηγήσεων που έχουμε και της ομίχλης που βρίσκεται έξω από την αίθουσα...

Να συνεχίσουμε, προφανώς, με τον φίλο και συνάδελφο, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος και Δήμαρχο Δομοκού, τον κύριο Τζιαχρήστα, με θέμα «Πρωτογενής παραγωγή – Δασικοί χάρτες». Είμαι σίγουρος ότι από τον κύριο Τζιαχρήστα θα κερδίσω τον χρόνο.

Δ. ΤΖΙΑΧΡΗΣΤΑΣ: Κύριε Πρόεδρε της ΚΕΔΕ, κύριε Δήμαρχε της Κόνιτσας, να σας ευχαριστήσω για τη φιλοξενία. Κύριε Πρόεδρε της ΠΕΔ Ηπείρου, κύριε Πρύτανη, κύριε Διευθύνων Σύμβουλε της ΕΕΤΑΑ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φίλες και φίλοι.

Τα αγαθά που κατακλύζουν σήμερα τις αγορές όλου του κόσμου, προκύπτουν από τρεις διαφορετικούς τύπους παραγωγής. Την πρωτογενή, τη δευτερογενή και την τριτογενή παραγωγή.

Ο πρωτογενής τομέας περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες λήψης διαφόρων αγαθών από τη φύση στην κατάσταση και στη μορφή που βρίσκονται σήμερα, π.χ. προϊόντα φυτικής και ζωϊκής παραγωγής, αλιείας, κυνηγιού και υλοτομίας.

Ο τομέας αυτός της οικονομικής δραστηριότητας είναι αυτός με τον οποίο σχεδόν αποκλειστικά ασχολήθηκε ο άνθρωπος μέχρι τη Βιομηχανική Επανάσταση. Στον τομέα αυτό άρχισε ο άνθρωπος την πρώτη παραγωγική του διαδικασία, με τη συλλογή καρπών, το κυνήγι, την υλοτόμηση και την καλλιέργεια της γης.

Σήμερα ο τομέας αυτός της παραγωγής, αν και έχει μικρότερη ποσοστιαία συμμετοχή στην απασχόληση και στη δημιουργία του Α.Ε.Π. στις ανεπτυγμένες κυρίως χώρες, εντούτοις εξακολουθεί και

είναι πολύ μεγάλης σημασίας, γιατί προσφέρει βασικά οικονομικά αγαθά που είναι απαραίτητα για τη βιολογική ύπαρξη του ανθρώπου. Σε ορισμένες υπανάπτυκτες χώρες αποτελεί ακόμη τον κύριο τομέα παραγωγής και απασχολεί το μεγαλύτερο μέρος του εργατικού δυναμικού.

Στην Ελλάδα ο πρωτογενής τομέας παραγωγής εξακολουθεί να έχει μεγάλη σημασία. Το ποσοστό συμμετοχής της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας του αγροτικού τομέα, φυτική και ζωική παραγωγή, φύρα, δασοκομία και υλοτομία, αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, στη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία όλων των τομέων – κλάδων της ελληνικής οικονομίας για την δετία 2010 – 2015, είναι ανοδική, από το 3,3%, στο 4,1%. Ενώ αντίστοιχα το 2016 παρουσιάζει μια μικρή πτώση στο 4%, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας EUROSTAT, 15/3/2017.

Το ίδιο ποσοστό στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 κρατών – μελών, δηλαδή η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στον αγροτικό τομέα στα 28 κράτη – μέλη, προς τη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία όλων των κλάδων – τομέων της οικονομίας, κυμάνθηκε στη διάρκεια των αντίστοιχων ετών, μεταξύ του 1,5 και του 1,7, ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, η γεωργία, δασοκομία, αλιεία. Στην Ελλάδα, σε έκταση 10ετίας, η τάση αυτή είναι σαφώς πτωτική. Το 2016 ο αριθμός των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα συρρικνώθηκε κατά 2,4% σε σχέση με το 2015 και το 2015 σε πτώση μείον 2,9% σε σχέση με το 2014.

Για αυτό, πρωταρχικός στόχος θα πρέπει να είναι να διατηρήσουμε την ελληνική ύπαιθρο ζωντανή, παραγωγική, με προστασία στο περιβάλλον και στους φυσικούς πόρους και ταυτόχρονα το πώς θα έχουμε έναν παραγωγικό και ανταγωνιστικό αγροτικό τομέα, που στο προσεχές μέλλον θα εξαρτάται ολοένα και λιγότερο από τις Κοινοτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις και θα

στηρίζεται περισσότερο σε προϊόντα ανταγωνιστικά στην αγορά, εσωτερική και διεθνή, με αυξανόμενη προστιθέμενη αξία.

Προς την κατεύθυνση αυτή, έχει βοηθήσει τα μέγιστα και η Κοινή Αγροτική Πολιτική. Σε όλη την διάρκεια των 50 χρόνων, η ΚΑΠ αποτέλεσε έναν από τους πιο σημαντικούς τομείς της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζοντας το σύνολο των κανόνων και των μηχανισμών που ρυθμίζουν την παραγωγή, το εμπόριο και την επεξεργασία των γεωργικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γενικότερα, βασίστηκε πάνω στις αρχές της ενιαίας αγοράς των γεωργικών προϊόντων, της Κοινοτικής προτίμησης και της χρηματοδοτικής αλληλεγγύης. Η ΚΑΠ στη πορεία της υπέστη αρκετές μεταρρυθμίσεις και εξελίχθηκε ώστε να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας.

Και αυτό, πιστεύω πως οι πολιτικές που επιλέχθηκαν τα τελευταία χρόνια, είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά χρειάζονται βελτιώσεις. Όπως για παράδειγμα, στις συνδεδεμένες ενισχύσεις για την παραγωγική διαδικασία των αγροτών, έχουμε 13 προϊόντα που έχουν συνδεδεμένη ενίσχυση. Αυτό μπορεί κάλλιστα να ενισχυθεί. Για πρώτη φορά έχουμε παροχή στρεμματικής ενίσχυσης σε δενδρώδεις καλλιέργειες όπως μήλα, αχλάδια, ροδάκινα, βερίκοκα, κεράσια. Μπορεί να επεκταθεί και σε περαιτέρω καλλιέργειες.

Η ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού μας με γενναία οικονομικά κίνητρα και προσέλκυση νέων αγροτών.

Πρόγραμμα εξωτερικής αποζημίωσης. Δόθηκαν πολλά χρήματα τα 2 πρώτα χρόνια, με αποτέλεσμα το πρόγραμμα αυτό να υστερεί στην χρηματοδότηση και κινδυνεύει να μην έχουμε χρήματα για τους γεωργοκτηνοτρόφους, για τα 2 τελευταία έτη του προγράμματος. Και για αυτό θα πρέπει να εξασφαλιστούν πόροι, καθώς, όπως γνωρίζετε, οι γεωργοκτηνοτρόφοι που κατοικούν σε 600 μέτρα υψόμετρο και άνω, παίρνουν αυτή την ενίσχυση.

Η ενθάρρυνση στην πράξη για σημαντικές επενδύσεις, τόσο στον τομέα υποδομών, όσο και εκείνον της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων.

Η στήριξη καινοτόμων προϊόντων μέσα από συγκεκριμένες δράσεις του δεύτερου πυλώνα του Ευρωπαϊκού Προγράμματος.

Η αποδέσμευση των λεγόμενων μικρών αγροτών, που αποτελούν το μισό περίπου των Ελλήνων αγροτών, από πρόσθετες γραφειοκρατικές εργασίες.

Έχουν μέλλον και μπορούν να ενδυναμώσουν τον παραγωγικό μας ιστό και όλα αυτά σε συνδυασμό με μέτρα και δράσεις και τις παρεμβάσεις μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της περιόδου 2014 – 2020, που έχει πλέον πόρους 4,2 δις ευρώ από Κοινοτική ενίσχυση και 1,8 δις εθνικής ενίσχυσης. Στοχεύουν στην τόνωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού μας τομέα και της πρωτογενούς παραγωγής.

Φίλες και φίλοι, θα πρέπει όμως ως Πολιτεία και ως κοινωνία να ξεφύγουμε πλέον από τη γνωστή ελληνική αδυναμία της τελευταίας στιγμής και άμεσα να ενεργοποιηθεί και να στηριχθεί το σύνολο των μέτρων του νέου προγράμματος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για την περίοδο 2014 – 2020, αλλά και να γίνονται έγκαιρα οι προγραμματισμένες πληρωμές και να ολοκληρώνονται στην ώρα τους, ώστε να υπάρχει και ρευστότητα στην αγορά, αλλά και να ανοίξει ένας καινούργιος δρόμος για την ανάπτυξη της υπαίθρου, των αγροτών μας και της εθνικής μας οικονομίας.

Γιατί κεντρικός στόχος θα πρέπει να είναι το πώς θα αξιοποιήσουμε τα χρήματα αυτά το συντομότερο, για την παραγωγική ανασυγκρότηση του αγροτικού μας τομέα, εκπληρώνοντας ταυτόχρονα τη στρατηγική επιδίωξη στην ελληνική γεωργία, στην ελληνική δασοκομία, στην κτηνοτροφία, στην αλιεία,

να αποτελέσουν τους βασικούς συντελεστές στην ανάκαμψη και την ανάπτυξη της πατρίδας μας.

Προς την κατεύθυνση αυτή όμως, θα πρέπει να μην ξεχνάμε ότι το σημαντικότερο εργαλείο στη στήριξη του πρωτογενούς τομέα, αποτελεί και η διαδικασία της κατάρτισης, ανάρτησης και κύρωσης των δασικών χαρτών, καθώς αποτελούν ένα πολύτιμο αναπτυξιακό εργαλείο που μπορεί να λύσει τα προβλήματα που συσχετίζονται με τον χαρακτήρα της δημόσιας αλλά και της ιδιωτικής περιουσίας, καθώς και τα προβλήματα που αφορούν τους αναπτυξιακούς στόχους που έχει θέσει σήμερα η Ελλάδα. Μια αρχή την οποία ως ΚΕΔΕ την στηρίζουμε και ευχόμαστε σύντομα να ολοκληρωθεί, επιλύοντας όμως τα λάθη και τα προβλήματα του παρελθόντος.

Θα πρέπει βέβαια να είμαστε όλοι, Πολιτεία και Υπηρεσίες, πολύ προσεκτικοί, γιατί με την ανάρτηση των δασικών χαρτών, όπως έχουν σήμερα τα προβλήματα που προκαλούνται, δεν συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση του σκοπού, που είναι η ουσιαστική ανάπτυξη της χώρας, η υποστήριξη ενός ολοκληρωμένου χωροταξικού σχεδιασμού και η προστασία του περιβάλλοντος.

Οι δασικοί χάρτες, μετά την κύρωσή τους, θα πρέπει να αποτελέσουν εργαλείο για τους επενδυτές, για τον παραγωγό, για τον κτηνοτρόφο, για τον πολίτη και για το κράτος, ώστε να σχεδιαστεί μια ολοκληρωμένη πολιτική στη χώρα. Μετά την ολοκλήρωσή τους, πλέον όλοι θα ξέρουν ποια είναι η δημόσια περιουσία και ποια η ιδιωτική, πού μπορεί να επενδύσει κάποιος και πού όχι.

Όλες αυτές οι παρεμβάσεις που προανέφερα, είμαι βέβαιος πως θα αποδειχθούν σύντομα επωφελείς για την διατροφική επάρκεια της χώρας, αλλά και την εξωστρέφεια του αγροτικού μας τομέα.

Φίλες και φίλοι, πιστεύω ότι οι βάσεις για έναν παραγωγικό ανταγωνιστικό αγροτικό τομέα, που στο προσεχές μέλλον θα εξαρτάται ολοένα και λιγότερο από τις Κοινοτικές ενισχύσεις και

επιδοτήσεις και θα στηρίζεται περισσότερο σε προϊόντα ανταγωνιστικά στην αγορά και με αυξημένη προστιθέμενη αξία, τέθηκαν. Όλη μας η προσπάθεια θα πρέπει να αναλωθεί στο πώς πλέον θα κρατήσουμε την ύπαιθρο ζωντανή, ακμαία, προσοδοφόρα και πώς θα βοηθήσουμε τον πρωτογενή τομέα να γίνει ένας από τους στυλοβάτες της ανάκαμψης της χώρας και της εθνικής οικονομίας.

Το πρώτο μεγάλο βήμα, έγινε. Από εδώ και πέρα, τα πάντα στο στάδιο, το πλαίσιο του διαλόγου και της εθνικής συνεννόησης, μπορούμε και πρέπει να προχωρήσουμε όλοι μαζί, αγρότες, κοινωνία, Πολιτεία και να καταχωρήσουμε στην πράξη τις προσδοκίες μας. Το οφείλουμε στον εαυτό μας, στην πατρίδα μας, ώστε μέσα από τον πρωτογενή τομέα να γίνει το μεγάλο άλμα εξόδου από την κρίση και να οδηγήσει τη χώρα μας σε μια δυναμική πορεία ανάκαμψης και ανάπτυξης.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ ιδιαιτέρως τον Δημήτρη τον Τζιαχρήστα για το επιγραμματικό του λόγου του και βεβαίως για το αισιόδοξο μήνυμα του παρόντος που θα φτιάξει το μέλλον.

Να καλέσω τον Λάζαρο τον Μαλούτα, ο οποίος είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης, Δημοτικός Σύμβουλος Κοζάνης, με θέμα ομιλίας «Εγκαταστάσεις ΑΠΕ και ενεργειακή επάρκεια ορεινών περιοχών». Θα ζητήσω και από εσάς το επιγραμματικό της δικής σας άποψης.

Λ. ΜΑΛΟΥΤΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, Πρόεδρε.

Να χαιρετίσω όλους τους συναδέλφους, τους φίλους και τις φίλες που μας παρακολουθούν αυτή την ώρα εδώ και να ευχαριστήσω και εγώ από την πλευρά μου τον Δήμαρχο της Κόνιτσας για την φιλοξενία που μας παρέχει όλες αυτές τις μέρες.

Πρόεδρε, θα προσπαθήσω να τηρήσω και το χρόνο, αλλά επειδή θα δείξω και αρκετές εικόνες, νομίζω ότι θα είναι και ευχάριστη παρουσίαση, δεν θα έχει πολύ «μπλα – μπλα».

Προέρχομαι από μια περιοχή που τα τελευταία 60 χρόνια ζει από και ζει με την ενέργεια. Ειδικά ο Δήμος Κοζάνης, ο Δήμος από τον οποίο προέρχομαι, είναι ο μεγαλύτερος ενεργειακός Δήμος της πατρίδας μας. Στα όριά του είναι εγκατεστημένο το μεγαλύτερο παραγωγικό δυναμικό της πατρίδας μας, λιγνίτης κυρίως, αλλά δεν λείπουν τα μεγάλα και τα μικρά υδροηλεκτρικά, εγκαταστάσεις αιολικής ενέργειας και φωτοβολταϊκά.

Ταυτόχρονα, πέρα από αυτά τα χαρακτηριστικά, ο Δήμος Κοζάνης έχει και ένα άλλο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό. Είναι πάροχος ενέργειας. Είναι ο μεγαλύτερος πάροχος ενέργειας με την έννοια... Για όσους από εσάς δεν ξέρετε, υπάρχουν τρεις Δήμοι στην Δυτική Μακεδονία που παρέχουν θερμική ενέργεια στους πολίτες τους, ο Δήμος Κοζάνης παρέχει θερμική ενέργεια ύψους ισχύος περίπου 250 μεγαβάτ στις αιχμές της ζήτησης. Είναι ένα τεράστιο θερμικό μέγεθος με το οποίο εξυπηρετούνται περί τα 23 – 25 χιλιάδες νοικοκυριά.

Δεν λέω αυτά τα στοιχεία για να προβάλω τον Δήμο μου, ίσως να ερμηνεύσω και την επιθυμία της Προέδρου να εισηγηθώ το θέμα της ενέργειας, αλλά για να ζητήσω την κατανόηση του ακροατηρίου, όλων σας, με την έννοια του ότι προερχόμενος από μία τέτοια περιοχή και υπηρετώντας 27 χρόνια την Αυτοδιοίκηση από διάφορες θέσεις, ίσως κάποια πράγματα που για εμένα είναι αυτονόητα, δεν τα περιλαμβάνω στην εισήγησή μου, αλλά για εσάς να είναι ερωτήματα, οπότε θα είμαι στη διάθεσή σας για ότι χρειαστεί στη συνέχεια.

Στη σημερινή παρουσίαση, θα δείξω μια σειρά από διαφάνειες για να τονίσω κάποια θέματα. Την αναγκαιότητα, καταρχήν, να ασχοληθούν με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενέργεια οι ορεινοί Δήμοι. Την εγγύτητα των ορεινών Δήμων με τις ενεργειακές πηγές, που είναι οι πρώτες ύλες, να το πω έτσι, για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μερικά παραδείγματα καλών πρακτικών, αλλά και να επισημάνουμε τα προβλήματα που

μαστίζουν την περιοχή και αποτελούν σημαντικά, σημαντικότερα εμπόδια για να προχωρήσουν τέτοιου είδους δράσεις.

Όσο θα συζητάμε αυτά, ήδη μπήκαν αρκετά ζητήματα από πολλές πλευρές, και από τον Δήμαρχο της Κόνιτσας, σχετικά με την ερήμωση που υφίσταται όλος ο ορεινός όγκος, όλη η Περιφερειακή Ελλάδα. Και σας παρακαλώ να το κρατάτε και αυτό στο μυαλό σας, τον υδροκεφαλισμό που μαστίζει την πατρίδα μας. Συνηθίζουμε στη χώρα μας – το ανέφερε σε κάποιο σημείο της ομιλίας του και ο Ράλλης ο Γκέκας – όταν κάτι θέλουμε να το χαρακτηρίσουμε υποβαθμισμένο, περιθωριακό, να το χαρακτηρίζουμε τριτοκοσμικό. Λοιπόν, στην πατρίδα μας αυτό που συμβαίνει είναι κάτι χειρότερο από τριτοκοσμικό. Είναι προσβολή για τον τρίτο κόσμο, όταν πάνω από το 50% του πληθυσμού της πατρίδας μας και πάνω από το 65%, το 67% του εισοδήματος που παράγεται, είναι συγκεντρωμένο στην Αττικοβοιωτία και στη Θεσσαλονίκη. Αυτό δεν συμβαίνει σε καμία τριτοκοσμική χώρα, συμβαίνει στην Ελλάδα όμως. Και αν επιτέλους δεν καταλάβουμε ότι με όλα αυτά που συζητάμε αυτές τις μέρες, δεν βάλουμε έναν φραγμό ανάσχεσης σε όλα αυτά τα ζητήματα, η πατρίδα μας δεν θα έχει μέλλον.

Προχωράμε λοιπόν να δούμε τις εικόνες. Αυτός λοιπόν, είναι ένας χάρτης που παρουσιάζει τις βαθμομέρες. Οι βαθμομέρες είναι το χαρακτηριστικό, δηλαδή πόσες μέρες και για πόσους βαθμούς χρειάζεται να θερμανθεί ένας τόπος, είναι στοιχεία από την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, για να πιάσει τους 18 βαθμούς. Όπως πολύ καλά βλέπετε, είναι ταυτόσημος με έναν γεωφυσικό χάρτη της πατρίδας μας. Στα ψηλότερα, στα πιο ορεινά σημεία, υπάρχει και το μπλε το χρώμα, εκεί που υπάρχει η μεγαλύτερη ανάγκη, οι περισσότερες δηλαδή βαθμομέρες, οι μεγαλύτερες θερμικές ανάγκες.

Για να εξειδικεύσει αυτό και να θεσμοθετήσει... Η Πολιτεία θεσμοθέτησε την κατηγοριοποίηση όλης της πατρίδας μας σε τέσσερις κλιματικές ζώνες. Τέσσερις κλιματικές ζώνες, μέσα από τις

οποίες υποστηρίζονται ή τρέχουν κάποια προγράμματα, οι οποίες ομαδοποιούν και συγκεκριμενοποιούν αυτού του είδους τον χάρτη που είδαμε νωρίτερα, με τις βαθμομέρες.

Για να δούμε την αναγκαιότητα και τις ανάγκες που έχουν οι ορεινοί Δήμοι και οι ορεινές περιοχές γενικότερα, ας προχωρήσουμε να δούμε από έναν πίνακα την κατανάλωση της ενέργειας στα σχολεία. Αν πάρουμε υπόψη μας, ανάλογα με τις ζώνες που ανέφερα νωρίτερα και βέβαια με τον χρόνο κατασκευής των σχολείων, αν πάρουμε υπόψη μας ότι οι ορεινοί Δήμοι είναι περιοχές οι οποίες έχουν υποστεί πληθυσμιακή συρρίκνωση και άρα είναι πολύ λίγες οι περιοχές που έχουμε σχολεία να χτίζονται το 2010, δηλαδή με τους καινούργιους Κανονισμούς για τη θερμομόνωση και τα λοιπά, βλέπουμε ότι το άνοιγμα σε αυτόν τον πίνακα είναι 1 προς 2,5. Δηλαδή ένας μικρός ορεινός Δήμος που έχει παλιές εγκαταστάσεις σχολικών μονάδων, αν συγκριθεί με έναν Δήμο του Λεκανοπεδίου της Αττικής ή της Κρήτης, έχει 2,5 φορές περισσότερο ανάγκες για τη θέρμανση των σχολικών του μονάδων. Και εδώ μιλάμε για ένα μέγεθος το οποίο ο Δήμος το δαπανάει. Ο Δήμος παρέχει υπηρεσίες, φιλοξενεί τα παιδιά στο σχολείο.

Και βέβαια, ένα άλλο κομμάτι που σχετίζεται και είναι διακριτό το πώς καταναλώνεται η ηλεκτρική ενέργεια στην πατρίδα μας, είναι το 2%, υπάρχει ένα μικρό κομμάτι στην πίτα, είναι ο δημοτικός φωτισμός. Και βέβαια ο δημοτικός φωτισμός αφορά λιγότερο τα αστικά κέντρα και τις αστικές περιοχές και πολύ περισσότερο όλη την περιφέρεια και βεβαίως τους ορεινούς Δήμους, γιατί; Γιατί υπάρχει μεγαλύτερη διασπορά των οικισμών, περισσότεροι δρόμοι και μεγαλύτερες ανάγκες για φωτισμό.

Και βέβαια τα χαρακτηριστικά αυτά, η ενεργειακή κατανάλωση, δεν αφορά μόνο το Δήμο, σαν πάροχο υπηρεσιών, αφορά και τους πολίτες. Αφορά και τους πολίτες, γιατί η κατανάλωση για να ζεστάνουν τα σπίτια τους είναι εξίσου ψηλή και το άνοιγμα που ανέφερα νωρίτερα, ανάμεσα στις τέσσερις

κατηγορίες, στις τέσσερις ενεργειακές ζώνες της πατρίδας μας, φυσικά υφίσταται και εδώ. Και βέβαια, όταν αυτό το μέγεθος, όταν η κατανάλωση για τη θέρμανση των σπιτιών αφορά τους πολίτες, είναι ένα ζήτημα που πρέπει αλλά και αφορά και το Δήμο. Γιατί απορροφά πόρους των πολιτών.

Ας δούμε τώρα το ενεργειακό δυναμικό. Το ενεργειακό δυναμικό που υποστηρίζει τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Εδώ βλέπουμε στον χάρτη πια τα φωτοβολταϊκά αυτά που είναι εν λειτουργία και αδειοδοτημένα από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας. Βλέπουμε ότι στα φωτοβολταϊκά υπάρχει μια μεγάλη διασπορά, δεν υπάρχει καμιά υψηλή συσχέτιση με την ορεινότητα, χωρίς βέβαια η ορεινότητα, στο κομμάτι των φωτοβολταϊκών, να αποτελεί εμπόδιο.

Αν πάμε στα αιολικά, βλέπουμε ότι υπάρχει μια σχετικά υψηλή πλέον συσχέτιση με την ορεινότητα και με τη νησιωτικότητα βέβαια, γιατί είναι ένας τομέας που ευνοείται στη νησιωτική πατρίδα μας. Και βέβαια αν πάμε ακόμα παραπάνω στα υδροηλεκτρικά, ειπώθηκε και από νωρίτερα, εδώ υπάρχει – να μην το πω, να μην είμαι ακραίος – πλήρης ταύτιση της ορεινότητας με το υδατικό δυναμικό που υπάρχει στην πατρίδα μας και το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Άρα από εδώ, αν αρχίσω με αυτό και θα πω δυο λόγια παρακάτω για αυτό το κομμάτι, υπάρχει ένας πλούτος, υπάρχει ένα δυναμικό, το οποίο προσφέρει ακόμα και σήμερα, ένα τεράστιο πεδίο για ανάπτυξη τέτοιων μορφών ενέργειας.

Εδώ είναι μια διαφάνεια για το ηλεκτρικό δυναμικό.

Έχει ενδιαφέρον αυτή η διαφάνεια, που παρουσιάζει την πρωτογενή παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αν δείτε το μεγάλο το κομμάτι, η μεγάλη ζώνη, το θαλασσί στη βάση του διαγράμματος, είναι η πρωτογενής παραγωγή ενέργειας από βιοκαύσιμα. Δηλαδή τα ξύλα που καίμε στα σπίτια μας. Ιδίως στις ορεινές περιοχές. Και παρότι στην 20ετία που αφορά το διάγραμμα περίπου, υπάρχει σαφώς μείωση του πληθυσμού στις ορεινές

περιοχές, η κατανάλωση δεν έχει πέσει. Αντίθετα κρατιέται σε ψηλά επίπεδα, μερικές φορές βέβαια, Πρόεδρε, με τραγικές συνέπειες για τα αστικά κέντρα. Θυμάστε το φαινόμενο της Αθήνας, όπου έκαιγαν διάφορα υλικά πριν μερικά χρόνια.

Εδώ βλέπουμε τα στατιστικά των αιολικών εγκαταστάσεων. Τα σκούρα τα χρώματα... Τα κόκκινα, σημαίνει κορεσμός, τα πιο σκούρα τα χρώματα σημαίνει αρκετά υψηλή συγκέντρωση. Από ότι βλέπετε, στην περισσότερη Ελλάδα υπάρχει πεδίο να δραστηριοποιηθούν και να εγκατασταθούν αιολικές εγκαταστάσεις, ανεμογεννήτριες και βέβαια εδώ είναι ένας ενδιαφέρων πίνακας, που παρουσιάζει το ελληνικό υδροδυναμικό, ο οποίος είναι από πανεπιστημιακό σύγγραμμα ο πίνακας, ότι από το υφιστάμενο σημερινό υδροδυναμικό της πατρίδας μας, μόνο το 32% αξιοποιείται. Όλο το υπόλοιπο μπορεί να αξιοποιηθεί περαιτέρω. Και αυτός ο πίνακας συναφής, γιατί μας δείχνει με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ακόμα και από αυτές που θεωρούμε λιγότερο ανεπτυγμένες από την πατρίδα μας, οι βαλκανικές, βλέπουμε πόσο περισσότερο έχουν προχωρήσει την αξιοποίηση του υδροηλεκτρικού τους δυναμικού.

Και βέβαια, για άλλους λόγους, με τον τρόπο που έγινε η ανάπτυξη της... η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, πώς η συνεισφορά της υδραυλικής ενέργειας περιορίζεται με την πρόοδο των χρόνων. Βέβαια, να σημειώσω εδώ ότι η υδραυλική ενέργεια ήταν γνωστή από πανάρχαιους χρόνους, από παλιά – Δήμαρχε από την Έδεσσα είναι η φωτογραφία, κατάλαβες – είτε με εγκαταστάσεις υδρόμυλων, είτε εγκαταστάσεις καθαρισμού, ο άνθρωπος από πολλές δεκαετίες πριν αξιοποιούσε και εκμεταλλευόταν την κινητική ενέργεια του νερού.

Τώρα, εδώ μπαίνουμε στο άλλο το κομμάτι, για τον χώρο και τους ανθρώπους του. Και βέβαια θα περάσω μερικές διαφάνειες πολύ γρήγορα, γιατί ο Δήμαρχος Κόνιτσας χθες παρουσίασε κάποια στοιχεία και όταν μιλάς προς το τέλος ενός Συνεδρίου, είναι φυσικό

κάποια πράγματα να έχουν ειπωθεί. Όμως έχει ενδιαφέρον να μείνουμε σε δυο – τρεις διαφάνειες.

Εδώ δείχνει διαχρονικά πώς αυξήθηκε ο αστικός πληθυσμός και πώς μειώθηκε ο πληθυσμός στην ελληνική περιφέρεια. Και να σχολιάσω εδώ, Δήμαρχε, ότι ακόμα και τις δεκαετίες που ο πληθυσμός της Ελλάδας αυξάνονταν, πήγε από τα 7 – 7,5 εκατομμύρια στα 10, η ελληνική περιφέρεια συρρικνώνονταν και πάλι, ακόμα και τότε.

Εδώ έχει έναν ενδιαφέρων πίνακα από τη Στατιστική Υπηρεσία, σε σχέση με την κατανομή του πληθυσμού στα διάφορα υψόμετρα. Δεν είναι ανάγκη να μπερδευτείτε με αυτό, λέω δυο νούμερα μόνο, επειδή έγινε και η συζήτηση και χθες και σήμερα λίγα πράγματα αναφέρθηκαν, σε σχέση με την ορεινότητα και πώς προσδιορίζεται η ορεινότητα.

Ανάμεσα στα 600 και στα 700 μέτρα υψόμετρο, μένει, κάθεται, κατοικεί το 2,2% του πληθυσμού της πατρίδας μας. Με 10 εκατομμύρια χοντρικά, βγάζετε αμέσως το νούμερο. Ανάμεσα στα 700 και στα 900 κάθεται άλλο ένα 2%. Και πάνω από τα 900, το 0,8 του πληθυσμού της χώρας μας. Συνολικά από τα 600 και πάνω – είμαστε περίπου στα 600 εδώ στην Κόνιτσα που φιλοξενούμε – είναι περίπου το 5% του πληθυσμού της πατρίδας μας. Και πολύ φοβάμαι, γιατί ο πίνακας βασίζεται στην απογραφή του 2001, τα πράγματα σήμερα έχουν χειροτερεύσει και στο μέλλον θα χειροτερεύσουν ακόμα περισσότερο. Για αυτό αναδεικνύεται η ανάγκη να αλλάξει αυτή η τάση, αυτή η μετακίνηση του πληθυσμού. Δεν είναι μόνο ανάγκη για να στηρίξουμε τους ορεινούς Δήμους, είναι ανάγκη για να επιβιώσει η πατρίδα μας. Δεν γίνεται αλλιώς.

Και βέβαια, από τα στοιχεία της Στατιστικής και πάλι, με τις προβολές που κάνει για τον πληθυσμό της πατρίδας μας για τα αίτια ανάμεσα στις γενικές απογραφές, βλέπουμε κάποια άλλα τραγικά συμπεράσματα του τι συμβαίνει και πόσο μειώνεται πλέον και σε απόλυτο αριθμό, ο πληθυσμός της πατρίδας μας.

Και βέβαια, δεν είναι μόνο η μείωση του πληθυσμού, είναι και η γήρανση του πληθυσμού, γιατί ποιοι μένουν στις ορεινές περιοχές; Και όχι μόνο στις ορεινές, αλλά και στις νησιωτικές. Εδώ από την Στατιστική, έχουμε τους 10 Δήμους με τον μεγαλύτερο μέσο όρο πληθυσμού. Κεντρικά Τζουμέρκα, Κίμωλος, Γορτυνία, Αργιθέα, Οροπέδιο Λασιθίου, Δωδώνη, Λίμνη Πλαστήρα, Γεωργίου Καραϊσκάκη, Αγράφων και Μεγανησίου. Δηλαδή υπάρχει Δήμος, ορεινός προφανώς, όπου η μέση ηλικία των κατοίκων του είναι 58 χρονών. Αυτό καλό είναι όταν συζητάμε για τα μέτρα, τις δράσεις που πρέπει να κάνουμε, είναι με ποιους ανθρώπους θα τα κάνουμε, έτσι; Για να μη σχεδιάζουμε, να μην ονειροβατούμε, έτσι; Είναι ένα κομμάτι που πρέπει να το παίρνουμε υπόψη μας και είναι ένα κομμάτι το οποίο πρέπει να μας καθοδηγεί και να εξειδικεύει τις δράσεις που πρέπει να κάνουμε. Και από την άλλη, τη βοήθεια που θέλουν αυτοί.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Υπάρχει και μέσος όρος, Τοπική Κοινότητα, 80 ετών.

Λ. ΜΑΛΟΥΤΑΣ: Μπορεί, Δήμαρχε, δεν...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Μη διακόπτετε, παρακαλώ. Γιατί υπάρχει και 90 ετών.

Λ. ΜΑΛΟΥΤΑΣ: Όμως αυτός ο πίνακας μας ανοίγει ένα άλλο κεφάλαιο, μας ανοίγει άλλο ένα κεφάλαιο, γιατί προφανώς οι οικισμοί αυτών των ανθρώπων κατοικούνται ως επί το πλείστον από συνταξιούχους και βεβαίως αυτό συνεπάγεται μειωμένα εισοδήματα και μας πάει σε ένα άλλο κομμάτι, το οποίο είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον για τους πολίτες και για την Αυτοδιοίκηση, μας πάει στο κομμάτι της ενεργειακής φτώχειας. Όπου στην Ελλάδα δεν υπάρχει θεσμοθετημένος προσδιορισμός τι σημαίνει ενεργειακή φτώχεια, αλλά αν πάρουμε υπόψη μας τα ευρωπαϊκά δεδομένα, ότι ενεργειακά φτωχό θεωρείται ένα νοικοκυριό που δαπανά πάνω από το 10% του εισοδήματός του για τις ενεργειακές ανάγκες του.

Αν λοιπόν πάμε να κάνουμε μερικούς λογαριασμούς, από τους πίνακες που είδα στην αρχή, με τις ηλικίες, τα εισοδήματα που όλοι μας ξέρουμε πόσο έχουν κατακυλήσει οι συντάξεις, τι σημαίνει το 10%, σημαίνει ότι οι ορεινοί Δήμοι, οι ορεινές περιοχές, εκτός των άλλων, μαστίζονται και από το φαινόμενο της ενεργειακής φτώχειας.

Τώρα, τα μέσα. Η Αυτοδιοίκηση πάνω από όλα και πρώτα από όλα και για αυτό αγωνιζόμαστε, για αυτό παλεύουμε, είτε με Συνέδρια, είτε με διεκδικήσεις, έχει έναν κυρίαρχο ρόλο, να εμπνεύσει το όραμα, να διεκδικήσει, να παλέψει και βέβαια, όπως είπα και νωρίτερα, σημείωσα νωρίτερα, ο ρόλος του Δήμου είναι πολλαπλός, σαν φορέας σχεδιασμού, σαν σύμβουλος και εμπυχωτής, σαν παραγωγός και προμηθευτής και βέβαια και σαν καταναλωτής και υπεύθυνος για την παροχή υπηρεσιών.

Το ΕΣΠΑ. Το ΕΣΠΑ είναι ένα από τα εργαλεία που τρέχουν αυτή την περίοδο, νομίζω κανένας από εμάς, τουλάχιστον από τους αυτοδιοικητικούς, δεν είναι ευχαριστημένος με τον ρυθμό που εξελίσσεται το πρόγραμμα, όμως μέσα από εκεί υπάρχουν κάποιες δράσεις οι οποίες... το «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» για τους πολίτες, οι δράσεις για τη θερμομόνωση δημόσιων κτιρίων και σχολικών μονάδων, που όλοι μας φιλοδοξούμε να κάνουμε κάποια πράγματα για το Δήμο μας.

Στα επόμενα δυο, αναφέρθηκε ο Πρόεδρος του Ταμείου Παρακαταθηκών νωρίτερα, τα περνάω σύντομα. Είναι του Μαΐου του '17 η απόφαση για τον ενεργειακό συμψηφισμό, που αποσυνδέεται η παραγωγή από την κατανάλωση σε ένα ευρύτερο σημείο, κάτι που διευκολύνει την Αυτοδιοίκηση να εγκαταστήσει μικρά συστήματα παραγωγής μέσα στον οικισμό και βέβαια το κομμάτι των Παρακαταθηκών, δεν στέκομαι παραπάνω.

Το νέο ενδιαφέρον που θα προκύψει το επόμενο διάστημα σε σχέση με την ενέργεια, είναι η νομοθεσία σε σχέση με τις Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις. Ένα κομμάτι, ένα

κείμενο το οποίο βγήκε σε διαβούλευση, ένα κείμενο το οποίο περιμένουμε από το Υπουργείο να το καταθέσει στη Βουλή, ένα κείμενο και κάποιες ρυθμίσεις οι οποίες πιστεύουμε ότι θα βοηθάνε να κινηθούν οι πολίτες, να κινηθεί και η Αυτοδιοίκηση μαζί με αυτούς, συνεταιριστικά, στην παραγωγή ενέργειας.

Δεν ήταν εμπόδιο, όπως θα δούμε σε μια διαφάνεια παρακάτω, μέχρι σήμερα αυτό. Υπήρχαν και άλλα εργαλεία. Υπήρχε η κλασική μορφή του συνεταιρισμού, υπήρχαν αστικοί συνεταιρισμοί, υπήρχαν οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, για όσους ήθελαν να προχωρήσουν. Όμως το ότι εξειδικεύεται ένα κομμάτι, οι συνεταιρισμοί, στην παραγωγή ενέργειας, είναι θετικό.

Και βέβαια άλλο ένα δωράκι...

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ολοκληρώνουμε, σιγά – σιγά.

Λ. ΜΑΛΟΥΤΑΣ: Τα περνάω γρήγορα, Πρόεδρε.

Που αφορούν τους ορεινούς Δήμους στο μεγάλο τους μέρος, ήταν η κατανομή του ειδικού τέλους στους οικιακούς καταναλωτές σε περιοχές που λειτουργούν σταθμοί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Υπήρχε η νομοθεσία από τον Δεκέμβρη του '14 και πρόσφατα κατανεμήθηκαν 17 εκατομμύρια σε... οι περισσότεροι από τους οποίους είναι ορεινοί Δήμοι ή ορεινοί οικισμοί και υπάρχουν τα αιολικά συστήματα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Και αυτό λάθος είναι.

Λ. ΜΑΛΟΥΤΑΣ: Ρωτήστε το, για να σας πω τη γνώμη μου αν θέλετε.

Και βέβαια, ένα ζήτημα, τα 20 εκατομμύρια που κατανεμήθηκαν φέτος από τον Υπουργό Εσωτερικών στους ορεινούς και στους μικρούς νησιωτικούς, ένα ζήτημα που σαν Αυτοδιοίκηση ευχάριστα το δεχόμαστε, όμως είναι ένα ζήτημα το οποίο διεκδικούμε μια άλλη μορφή του, είτε την παγιοποίησή του, είτε την ενσωμάτωσή του και μέσα από αυτόν την αλλαγή των ΚΑΠ, της κατανομής των ΚΑΠ, ούτως ώστε οι ορεινοί οικισμοί, οι ορεινοί

Δήμοι, οι μικροί Δήμοι, να έχουν έναν άλλο τρόπο, ένα μεγαλύτερο ποσοστό στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους.

Καλές πρακτικές, τα περνάω σύντομα, υπάρχει η Ανάβρα – όλοι λίγο-πολύ την έχουμε ακούσει – υπάρχει ένα ενεργειακό project που τρέχει αυτή την περίοδο στην Τήλο, το οποίο είναι εξαιρετικά πρωτοπόρο, υπάρχει – ίσως και αυτό είναι γνωστό – το μικρό νησάκι το Σάμσο στη Δανία, που είναι ενεργειακά αυτόνομο και το έχει κάνει και αξιοθέατο την ενεργειακή του αυτονομία. Έβαλα ειδικά αυτή τη φωτογραφία. Άχυρο καίνε. Και έχουν κάνει μικρές τηλεθερμάνσεις για τη θέρμανση οικισμών. Ένα προϊόν το οποίο δεν είναι άγνωστο και σε εμάς. Και βέβαια την Ενεργειακή Συνεταιριστική Εταιρία Καρδίτσας, για να τονίσω το ότι η ύπαρξη του ειδικού θεσμικού πλαισίου για τους ενεργειακούς συνεταιρισμούς δεν ήταν εμπόδιο, όπου μέχρι στιγμής έχει κατασκευαστεί η μονάδα πελετοποίησης βιομάζας και στη συνέχεια προχωράνε και στο κομμάτι της μονάδας καύσης.

Και βέβαια βάζω και μια διαφάνεια από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, που με αφορμή τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του, έχει ανοίξει μια συζήτηση για το μέλλον της εργασίας. Ένα λοιπόν από τα σημεία που βάζει για συζήτηση για το μέλλον, είναι «Το συνεταιρίζεσθαι, στον μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας». Το λέω αυτό, για να βάλω στο μυαλό όλων μας ότι το συνεταιρίζεσθαι είναι ένας τομέας το οποίο πρέπει να το δούμε με άλλη οπτική, με άλλη προοπτική.

Στη Γερμανία, όπου ξέρουμε τι καθεστώς επικρατεί, τι πολιτικό σύστημα επικρατεί τα τελευταία χρόνια, οι ενεργειακοί συνεταιρισμοί έχουν ζωή δεκαετιών και συνεχίζουν και σήμερα να είναι πρωτοπόροι στην παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αντιλαμβάνεστε τη σημασία του για την Ελλάδα, για την ελληνική περιφέρεια, για την ορεινότητα, που συζητάμε τις τελευταίες 2 μέρες.

Και συνεπώς – και τελειώνω με αυτό, Πρόεδρε – η αναγκαιότητα υπάρχει, το ενεργειακό δυναμικό υπάρχει, καλές πρακτικές και εξελίξεις γύρω μας υπάρχουν, το ζητούμενο είναι να διεκδικήσουμε και να διαμορφώσουμε τις οικονομικές, τεχνικές, θεσμικές και οργανωτικές προϋποθέσεις, ώστε ο τομέας των ΑΠΕ να αποτελέσει ουσιώδη αναπτυξιακό πόρο. Είναι εθνικό καθήκον, είναι όρος επιβίωσης της πατρίδας μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ και εγώ τον συνάδελφο, τον Λάζαρο τον Μαλούτα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Ερωτήσεις...

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Βεβαίως θα γίνουν, μετά την ολοκλήρωση.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Μη μου ανοίξετε κύκλο μόνο μετά, έτσι;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Όχι, όχι.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Παρακαλώ. Δώστε το μικρόφωνο, για να καταγραφεί στα πρακτικά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Κύριε Μαλούτα, συγχαρητήρια για την παρουσίαση.

Όπως γνωρίζετε, στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας υπάρχει το μεγάλο υδροηλεκτρικό εργοστάσιο της ΔΕΗ στο Φράγμα του Ιλαρίωνα. Παράγει 153 μεγαβάτ περίπου το χρόνο και δυστυχώς δεν έχει θεσμοθετηθεί μέχρι σήμερα, τέλος ΑΠΕ για τα μεγάλα υδροηλεκτρικά. Δηλαδή οι τοπικές κοινωνίες οι οποίες συμβάλλουν με την παραχώρηση εδαφών, βοσκοτόπων, έχουν μεγάλη όχληση από τη δημιουργία του φράγματος, το οποίο έχει επηρεάσει μέχρι και το τοπικό μικροκλίμα, δεν έχουν καμία ανταπόδοση.

Για αυτό θα ήθελα η ΚΕΔΕ να τοποθετηθεί πάνω σε αυτό το σημαντικό ζήτημα και να ζητήσουμε από τα συναρμόδια Υπουργεία να θεσμοθετηθεί επιτέλους τέλος ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και για τα μεγάλα υδροηλεκτρικά. Όπως ισχύει για τα μικρά υδροηλεκτρικά.

Ευχαριστώ.

Λ. ΜΑΛΟΥΤΑΣ: Δήμαρχε, νομίζω ότι και σε επίπεδο ΠΕΔ, αλλά και σε επίπεδο ΚΕΔΕ, έχει μπει το ζήτημα. Βέβαια, καλά κάνετε και το θυμίζετε και δεν είναι κακό να επανέρθουμε και εμείς, Πρόεδρε, σε επόμενο...

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Νομίζω ότι συνηγορούμε σε αυτό και προφανώς...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Να πιέσουμε.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Μόνο σκαμπίλια δεν έχουμε δώσει ακόμα, θα τα δώσουμε και αυτά.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ναι, συμφωνούμε.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Γιατί μπορεί τα υδροηλεκτρικά να μπουν στο τραπέζι της πώλησης. Νομίζω ότι αυτή τη στιγμή θα πρέπει να πιέσουμε για τη θεσμοθέτηση του τέλους, ούτως ώστε να λειτουργήσει, αν θέλετε, και ως προβληματισμός για τον ενδεχόμενο αγοραστή – επενδυτή.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ωραία. Κυρία Αναπληρώτρια Διευθύντρια, παρακαλώ σημειώστε και στο πρώτο Συμβούλιό μας να το επικαιροποιήσουμε και να το αναδείξουμε και περαιτέρω.

Βεβαίως να ευχαριστήσω και εγώ εκ νέου, την πολύ τεκμηριωμένη και ενδιαφέρουσα ομιλία από τον Λάζαρο.

Να παρακαλέσω τον κύριο Δημήτρη Τόντη, αναπληρωτής Καθηγητής Κτηνιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, όπου με ιδιαίτερη υπομονή και αυτές τις μέρες και τώρα, αναλαμβάνει να μας πει τη συμβολή της ορεινής κτηνοτροφίας στη βιώσιμη ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή, μιας περιοχής. Η περίπτωση του Δήμου Κόνιτσας και όλα τα 20 λεπτά είναι δικά σας. Ευχαριστώ.

Δ. ΤΟΝΤΗΣ: Καλημέρα και από εμένα.

Να ευχαριστήσω την ΚΕΔΕ μέσω του Προέδρου της και να μου δώσει και 5 λεπτά παραπάνω στο τέλος από τον επόμενο ομιλητή. Ιδιαίτερα να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο της Κόνιτσας. Να τον συγχαρώ από αυτό το βήμα. Είμαι σίγουρος ότι δεν έχει

συνειδητοποιήσει τι έχει κάνει. Δεν έχει συνειδητοποιήσει τι έχει προσφέρει στην τοπική κοινωνία για τις επόμενες γενιές. Εάν αυτά τα οποία θα καταγραφούν στα πρακτικά σας, αντί να μπουν σε κάποια συρτάρια... Και δυστυχώς Υπουργοί, που έχω συμμετάσχει σε πάρα πολλά Συνέδρια, έχω διοργανώσει κτηνιατρικά Συνέδρια, είτε αγροτικής πολιτικής, συνήθως έρχονται στην αρχή και φεύγουν. Αλλά κάπου – κάπου μένουν και κάποιοι Σύμβουλοι την επόμενη μέρα. Εάν κάποια από αυτά τα οποία ειπωθούν σήμερα, προωθηθούν και δεν μείνουν στα χαρτιά. Και θα προσωποποιήσω τον πρόλογό μου, για να καταλάβετε τι εννοώ.

Το κέλυφος της τοποθέτησης, αφορά στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση και τις πολιτικές. Άρα θα έχει πολιτικό χαρακτήρα η τοποθέτησή μου, η εισήγησή μου. Είναι αυτό που όταν κάνουμε τις ομιλίες εμείς οι πανεπιστημιακοί, χρησιμοποιούμε τις λέξεις – κλειδιά. Άρα οι λέξεις – κλειδιά είναι, οι επόμενες: ορεινή κτηνοτροφία, βιώσιμη ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή και προφανώς προτάσεις στο τέλος για το Δήμο Κόνιτσας.

Και πριν να ξεκινήσω, ήθελα να ρωτήσω πόσοι από εσάς, πόσοι Δήμαρχοι, έχετε την κτηνοτροφία ως βασική οικονομική δραστηριότητα στις ορεινές σας περιοχές. Θα μπορούσατε να σηκώσετε λίγο το χέρι; Στις ορεινές περιοχές.

Σε πόσες ορεινές περιοχές είναι καθοριστικό για την επιβίωση του Δήμου σας;

Βλέπω αρκετά χέρια. Χαίρομαι για αυτό. Γιατί μετά στη συζήτηση θα πούμε αρκετά πράγματα.

Θα ξεκινήσω από μια ιστορική αναδρομή. Και υπάρχουν κάποιες φωτογραφίες με μια σκοπιμότητα, ακολουθώντας το παράδειγμα του Υπουργού χθες.

Σας καλωσορίζω στην Κόνιτσα, γιατί γεννήθηκα στη Φούρκα και μέχρι πριν από αρκετά χρόνια η Φούρκα ήταν αυτόνομη Κοινότητα και τώρα είναι κομμάτι της Κόνιτσας. Ήταν κομμάτι της Κόνιτσας, όταν η Κόνιτσα αποτελούσε τον βασικό πυλώνα της

επαρχία, όταν είχαμε ενδοπεριφερειακές αντιθέσεις και το Μέτσοβο ήταν αυτό που έπαιρνε τη μερίδα του λέοντος στην πίτα, ή τα Γιάννενα ήταν η πρωτεύουσά μας της Ηπείρου. Δηλαδή ότι έγινε στην Ελλάδα, γινόταν και σε περιφερειακό επίπεδο. Μην το ξεχνάμε αυτό. Βέβαια άρχισαν και άλλαζαν τα πράγματα την τελευταία 20ετία.

Αυτό το χωριό είναι ιστορικό και είναι γνωστό γιατί είχαμε την πρώτη άμυνα στην εισβολή των Ιταλών το 1940. Εκεί τραυματίστηκε ο Δαβάκης, εκεί σκοτώθηκε ο Διάκος. Ήταν γνωστό πριν από 200 χρόνια, γιατί ήταν το κύριο, το σημαντικότερο κτηνοτροφικό κέντρο σε όλη την περιοχή. Μέχρι τη δεκαετία του '70, ήταν το πρώτο χωριό σε κτηνοτροφία στην περιοχή.

Ποια κτηνοτροφία; Η οικόσιτη κτηνοτροφία. Όπως βλέπετε, επειδή μιλάμε για βιώσιμη ανάπτυξη, για περιβάλλον, αριστερά είναι μια πόρτα. Ο πατέρας μου ήταν μαραγκός. Γεννήθηκα, είχα την ατυχία, έλεγαν μια ζωή να γεννηθώ στη Φούρκα και αποδείχθηκε τύχη, γιατί μετανάστευσαν στην Αμερική. Εδώ στην Ελλάδα δεν μπορούσε να αξιοποιηθεί αυτή η τέχνη. Εκεί έβγαλε λεφτά.

Στη συνέχεια μου δόθηκε η ευκαιρία, και με υποτροφία, να σπουδάσω – γιατί επιστρέψαμε πίσω, μας έστειλε πίσω εμάς στους παππούδες – άρα υποχρεωτικά ήθελα δεν ήθελα, έκανα διακοπές το καλοκαίρι και βλαστημούσαμε τους Υπουργούς, γιατί δεν είχε φως, δεν είχε τηλέφωνο, δεν είχε νερό, δεν είχε δρόμο. Τη δεκαετία του '70 και του '80. Και η βλαστήμια έπεφτε συνέχεια μέσα μας. Μέχρι που μου δόθηκε η ευκαιρία, αφού τελείωσα την Κτηνιατρική της Θεσσαλονίκης, να φύγω με υποτροφία και στη συνέχεια να κάνω μεταπτυχιακές, διδακτορικές και μεταδιδακτορικές σπουδές στην Ελβετία. Επειδή αναφέρθηκε για την Αλπική Ζώνη.

Εκεί λοιπόν, όταν τελείωνα τις ομιλίες μου, τότε δεν υπήρχε το PowerPoint και όλα αυτά, βγάζαμε μόνοι μας slides. Έβγαζα μια τελευταία φωτογραφία που βλέπετε δεξιά εκεί. Αυτή είναι η Φούρκα

και έλεγα Φούρκα. Μου έλεγαν: Α, από πού είσαι; Από τη Φούρκα, έλεγα. Α, έχεις... Έχω σπίτι. Α, να έρθουμε και εμείς; Ήταν η Φούρκα της Ελβετίας. Κανένας δεν μπορούσε να συνειδητοποιήσει ότι υπάρχουν αυτά τα βουνά στην Ελλάδα, είχαν ταυτίσει την Ελλάδα με Μύκονο. Πάμε παρακάτω ας πούμε. Και την Κόνιτσα, κάποιοι ξένοι ήρθαν και ανέδειξαν τον Αώο και το rafting.

Τα παιδιά μου, μεγαλωμένα στη λογική των «Goody's» όποτε πηγαίναμε πάνω και η γιαγιά έκανε πίτες από τσουκνίδες ή μάζευε μανιτάρια, έλεγαν: Ωχ. Μέχρι που κάποιος γραφικός στην αρχή και στη συνέχεια σημαντικός παράγοντας των Γρεβενών, ανέδειξε τα μανιτάρια και έκανε και το άγαλμα, ως σημείο αναφοράς των Γρεβενών.

Και βέβαια, εγώ τα πήρα στο κρανίο όταν πήγα στη Λαϊκή, γιατί κάποιος μου είπε ότι: ξέρεις, το γαϊδουράγκαθο κάνει καλό στο συκώτι, είχα λιπώδες ήπαρ και πήγα και πήρα ένα τέτοιο κομμάτι, που τα έχουμε χιλιάδες εκεί στα βουνά, 5 € το σακουλάκι. Και λέω, κάτι δεν πάει καλά. Κάτι δεν πάει καλά σε αυτή τη χώρα. Και έτσι αισθάνθηκα, πραγματικά, περήφανος που είμαι Βλάχος, στην καταγωγή, που κατάγομαι από αυτό το χωριό και πέρασα όλη αυτή την προσωπική διαδρομή.

Και πάμε τώρα στην κτηνοτροφία. Όταν λοιπόν ήταν το κορίτσι μου μικρό, λέω: κορίτσι μου, βγάλε μια φωτογραφία εκεί πέρα πάνω, γιατί οι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι σε λίγο δεν θα έχουν ούτε άλογα, ούτε θα μεταφέρουν το γάλα έτσι. Σαν αναμνηστική. Και όντως οι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι, που ήταν πολλές οικογένειες και είχαμε δεκάδες χιλιάδες πρόβατα, σήμερα έχουν συρρικνωθεί και το χωριό σβήνει και στην επόμενη 5ετία θα σβήσει εντελώς.

Τι φταίει τώρα και πώς μπορεί να γίνει αναστροφή; Αυτοί οι οποίοι αποφάσισαν αν μείνουν, όπως στο διπλανό χωριό, στη Σαμαρίνα και δείτε, λέω τη σύγκριση, οι δικοί μας έφυγαν και άφησαν αυτό το αλπικό τοπίο και αυτό είναι η πράσινη... Τι είχαμε

πει χθες; Ερημοποίηση. Αυτή είναι η πράσινη ερημοποίηση, γέμισε δάσος. Έχω κληθεί από τον Δήμαρχο Ανωγείων, μάλλον, από τους κτηνοτρόφους εκεί πέρα, για να τους λύσω ένα πρόβλημα που είναι από αρκετά χρόνια και έλεγα εκεί στα Ανώγεια και στους κτηνοτρόφους: Δήμαρχε, εάν ανεβείτε πάνω και δείτε οι δικοί μας κτηνοτρόφοι τι δεν εκμεταλλεύονται, απορώ πώς βγάζει το σφακιανό το πρόβατο τρώγοντας πέτρες, χώμα και αγκάθια, γάλα και η γραβιέρα είναι περιζήτητη. Κάτι δεν πάει καλά σε αυτή τη χώρα.

Και δίπλα στη Σαμαρίνα, παρά το γεγονός ότι δεν έχουν αυτό τον πλούτο, τα παιδιά αποφάσισαν να κρατήσουν την μετακινούμενη ορεινή κτηνοτροφία. Ένα λάθος έκαναν. Όταν είχαμε κάνει μια εκδήλωση επί υπουργίας Φώλια, δεν προχώρησαν στα πέντε σημεία με τα οποία θα κλείσω εγώ τη σημερινή εισήγηση. Δεν πίεσαν το κράτος να δημιουργηθούν Ζώνες. Και έβγαλαν από μόνοι τους από την τσέπη, ότι τους περίσσευε ή ότι ήθελαν να επενδύσουν και έκαναν αυτές τις κατασκευές. Τις οποίες κατασκευές όμως, εμείς είχαμε φροντίσει να τις ετοιμάσουμε για κάποιους Φουρκιώτες, με προγράμματα της δεκαετίας του '80. Άρα όταν έρθει η υποδομή, μπορεί να μη βρει ανθρώπους. Και αυτό είναι το κρίσιμο.

Και βέβαια γιατί είναι κρίσιμο; Γιατί κάποια λεφτά τα οποία είχαν διοχετευτεί για υποδομή, άνθρωποι άφησαν αυτά τα καλύβια και μετέτρεψαν τον αγροτουρισμό στις λεγόμενες, αυτές τις «πράσινες βίλες», με λίγα ζώα από δίπλα και με αρκετές πισίνες και θερμαινόμενα δωμάτια.

Χαίρομαι ιδιαίτερα που στον τομέα της μετακινούμενης κτηνοτροφίας έχει αρκετά χρόνια που οργανώθηκαν οι κτηνοτρόφοι. Που τα παιδιά τους αποφάσισαν, όπως προχθές που ήμασταν στην ημερίδα του ΓΕΩΤΕΕ στα Γιάννενα, να σπουδάσουν γεωπονία ή κτηνιατρική και να κρατήσουν την επιχείρηση, γιατί είναι

επιχειρηματική δραστηριότητα του πατέρα τους. Μόνο έτσι θα πάει μπροστά.

Γιατί αν ακολουθήσουμε τα τσιτάτα και το ποίημα, ας με συγχωρέσει ο κύριος Πρύτανης που χρησιμοποιώ αυτή την έκφραση, είναι πολύ σοβαρό το ποίημα, αλλά είναι τσιτάτα και ποιήματα που χρησιμοποιούν οι πολιτικοί ή συνάδελφοί μου επιστήμονες με τους οποίους διαφωνώ και έχουμε αντιπαρατεθεί δημόσια, ιδίως στο θέμα του πάρκου, αν θα γίνει πάρκο στην Κόνιτσα ή σε άλλες περιοχές, κτηνοτροφικό, θα τα πούμε μετά, γιατί ήθελαν να μετατρέψουν την εκτατική και επιδοτούμενη κτηνοτροφία, σε εντατική ή έστω ημιεντατική. Έχουμε τέτοιο πετυχημένο παράδειγμα; Ναι. Πού; Στο Λιβάδι Ολύμπου. Πού; Στην Ελασσόνα. Και θα πούμε ορισμένα πράγματα.

Τι κάνουν όμως οι δικοί μας, οι οποίοι στηρίζονται στις επιδοτήσεις; Αυτός ο οποίος στηρίζεται στις επιδοτήσεις, είναι μαθηματικά αποδεδειγμένο ότι θα καταρρεύσει όταν σταματήσουν οι επιδοτήσεις. Μετατρέπουν την μετακινούμενη αιγοπροβατοτροφία, σε μετακινούμενη βοοτροφία. Θα το συζητήσουμε αργότερα, αν θέλετε.

Πάμε τώρα στην επόμενη λέξη – κλειδί. Μιλάμε για αειφορία και βιώσιμη ανάπτυξη. Ποια είναι τα δύο χαρακτηριστικά της βιώσιμης ανάπτυξης; Να μπορεί να συνεχιστεί αυτή η ανάπτυξη για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα και να είναι δίκαιη. Σημαίνει ότι ο παραγωγός ο οποίος είναι στα χωριά της Κόνιτσας... Η Κόνιτσα έχει καταπληκτικά χωριά. Εάν γυρίσετε όλη αυτή την περιοχή, όχι για περιπατητικό τουρισμό που έλεγε, για οποιαδήποτε δραστηριότητα, όπως λέμε λαϊκά, θα πάθετε την πλάκα σας. Απλά δεν έχει αναδειχθεί όπως θα έπρεπε τις προηγούμενες δεκαετίες.

Τι πουλάει λοιπόν αυτός ο παραγωγός; Πουλάει 3,5 € το κιλό. Εάν στηθεί ένας μηχανισμός έρευνας και ανάπτυξης – θα σας πει ορισμένα πράγματα ο συνάδελφός μου, ο οποίος ξεκίνησε επιχειρηματικά ας πούμε τέτοιου είδους δράσεις εδώ και δεκαετίες,

στην περιοχή – πόσο πουλιέται ένα τέτοιο κρέας στο εξωτερικό; Πόσο πουλιέται το μαγιάτικο το τυρί. Πόσο θα μπορούσε, μάλλον, να πουληθεί, ή το γιαούρτι, από τέτοιο γάλα, που βόσκει σε εκείνη την περιοχή;

Αλλά κάποιος πρέπει να είναι μπροστάρης. Υπάρχει μπροστάρης σε τέτοια πλαίσια ανάπτυξης, που θα μπορούσε να αποτελέσει, ας το πούμε, παράδειγμα προς μίμηση; Ναι. Ο Δήμος Ελασσόνας. Έχετε τους πολλούς χαιρετισμούς από τον Δήμαρχο, ο Νίκος Ευαγγέλου, είχαμε μια μεγάλη συζήτηση πριν να έρθω εδώ πέρα, πάνω σε αυτά τα θέματα, αφού έχουν λύσει όλα τα προβλήματα τα προηγούμενα που αναφέραμε, έχουν δώσει δύο στόχους. Ένα, εκπαίδευση των κτηνοτρόφων. Δεν μπορεί, λέει, η περιοχή της Ελασσόνας, που έχει το 30% της ελληνικής παραγωγής γάλακτος, να μην έχει γαλακτοκομική σχολή. Και βέβαια, καινοτομία. Επειδή συμμετέχει, είναι μέσα στην Επιτροπή Καινοτομίας της Περιφέρειας Θεσσαλίας, καταλαβαίνει την αξία της λέξης: καινοτομία.

Ένας συνάδελφός μου, ο Δημήτρης ο Κουρέτας, τον είχαν πάρει λίγο, έτσι, στο ψιλό οι διάφοροι παράγοντες, όταν αποφάσισε να αξιοποιήσει το τυρόγαλα. Σήμερα έχει spin off εταιρία και το πανεπιστήμιο έχει αρκετά κέρδη από αυτού του είδους τη δραστηριότητα. Η Επιτροπή Ερευνών δηλαδή.

Υπάρχει στην οργάνωση παραγωγών, γιατί είχαμε μάθει ας πούμε για τους συνεταιρισμούς και είναι αλήθειες ότι πολλοί συνεταιρισμοί κατέρρευσαν από μέσα, υπάρχει παράδειγμα συνεταιρισμού που δουλεύει, που είναι οργανωμένος με τη μορφή ομάδας παραγωγών. Γιατί, προσέξτε κάτι, έζησα πολλά χρόνια στην Αμερική, στην Ευρώπη και κυρίως στην Ελβετία. Η μητέρα και το κράτος του καπιταλισμού που είναι οι τράπεζες και ξεπλένεται – σε εισαγωγικά – ή νόμιμα μεταφέρεται το χρήμα από όλες τις χώρες του Νότου, έχουν αρχή λαϊκής δημοκρατίας στα χωριά τους και ομάδες παραγωγών. Το πιο ισχυρό κόμμα εκεί είναι το αγροτικό.

Βέβαια μπορεί οι γυναίκες να έκαναν 200 χρόνια να φτάσουν στο σημείο ισοτιμίας να ψηφίσουν σε ορισμένα χωριά, αλλά ξέρουν τι σημαίνει η δύναμη του αγρότη και τι σημαίνει συνεταιρισμός και λαϊκή δημοκρατία στη βάση στα χωριά.

Και βέβαια, ρώτησα τι θα ήθελες ή τι θα έπρεπε εγώ να συζητήσω έξω. Και τολμώ ότι, κάνω χρήση του ονόματός του, παραβαίνοντας τους κανόνες, λέει: εκτός από τις ομάδες παραγωγών, να πεις ότι να περνάνε λιγότερες ώρες στο καφενείο. Μπορώ να το πω; Βέβαια. Τι εννοείς με αυτό; Στο καφενείο μιλάμε ο ένας με τον άλλον και παρασυρόμαστε και δεν κάνουμε ουσιαστική δουλειά. Είναι αυτό το οποίο πήγε να ξεκινήσει πριν από 3 χρόνια με τις συζητήσεις για τις ομάδες παραγωγών και έμεινε κουβέντα του καφενείου. Επίσημες εκδηλώσεις, πρακτικά, συμπεράσματα και πίεση στην κεντρική πολιτική ηγεσία και στην Περιφέρεια. Είναι ο βοσκός ο οποίος βραβεύτηκε για την καινοτομία για τη φέτα με ρίγανη, μέσα σε γυάλινη συσκευασία. Άρα έχουμε παραδείγματα ανθρώπων που πάνε μπροστά.

Λοιπόν, το ποίημα, όπως σας έλεγα, θα επαναλάβω πολύ γρήγορα αυτά που... είναι καθοριστικά όμως. Ζωοτροφές. Ακούσαμε, ας πούμε, το παράδειγμα της (...). Δεν μας είπε όμως ο Υπουργός ότι... το θέμα με τις ζωοτροφές, εγώ το θυμάμαι από φοιτητής. Τι έγινε στο επίπεδο των ζωοτροφών; Αυτό που έγινε στο επίπεδο της εθνικής οικονομίας. Δημιουργήθηκε μια κάστα μεταπρατών, οι οποίοι εκμεταλλεύονται τις πρώτες ύλες απέξω, έχουν εργοστάσια που κάποτε ήταν κρατικά ή μικρές βιοτεχνίες και πουλάνε περισσότερο από ότι πρέπει, δηλαδή τη λεγόμενη υπεραξία τη βάζουν στην τσέπη τους. Ότι έγινε με τις μεγάλες γαλακτοβιομηχανίες, ξέρουμε τι έγινε τις προηγούμενες δεκαετίες και οι ίδιοι τις κατήγγειλαν που είχαν τις αγελάδες.

Άρα, υπάρχει ποσοστό κέρδους. Γιατί κάποτε μπορούσε η Δωδώνη και έδινε ένα και τώρα δίνει ογδόντα επτά; Τι άλλαξε; Θα πούμε έξω τι άλλαξε.

Πάμε μετά για τη φέτα ΠΟΠ. Θα πω αναλυτικά ορισμένα πράγματα στη συνέχεια. Αυτό όμως που θα πρέπει να ξέρετε και σας το, έτσι, προτείνω σαν ΚΕΔΕ, είναι ότι οι κτηνοτρόφοι δίνουν λεφτά στο κράτος. Δίνουν λεφτά μέσα από τα σφαγεία. Εάν κάποιος ζητήσει και πει: για ελάτε εδώ ρε παιδιά, πόσα λεφτά πήρε το κράτος από εμάς; Τα γυρίζει πίσω; Εάν τα γυρίσει μέσω των Δήμων, θα μπορέσει ο Δήμος αυτά τα λεφτά να τα αξιοποιήσει. Δεν ξέρω ποια είναι η διαδικασία η εσωτερική του Υπουργείου.

Ο ρόλος του κτηνιάτρου. Είπε ο Δήμαρχος: θέλουμε κτηνίατρο. Είπε ο Δήμαρχος από τα Σέρβια, δεν πάει κανένας κτηνίατρος και... 150.000 πρόβατα. Γιατί δεν πάει κτηνίατρος; Όχι γιατί είναι ορεινά, γιατί ο κτηνίατρος έχει μάθει να είναι πίσω από την ταμειακή μηχανή, να παζαρεύει με τις εταιρίες, αυτός που θα πάει να δουλέψει έξω είναι το θύμα και αν είναι και δημόσιος υπάλληλος του λέει... κινδυνεύει να τον καταγγείλει κάποιος, γιατί είναι πέρα από τις αρμοδιότητές του. Και ξέρουμε τέτοιους. Εδώ έχετε έναν πολύ καλό κτηνίατρο που θα μπορούσατε να τον χρησιμοποιήσετε στην περιοχή σας. Τον Μάκη τον Γαϊτανίδη ας πούμε. Ο οποίος όμως, λένε τα καλύτερα λόγια οι κτηνοτρόφοι και όμως το θεσμικό πλαίσιο της λειτουργίας του είναι, αντί όπως παλιά να κάθεται να βάζει – ε, θα πω σκληρά πράγματα τώρα – την καρφίτσα και το καρμπόν, τώρα πατάει κουμπάκια στον υπολογιστή. Συγγνώμη, Μάκη, που τα λέω αυτά, αν είσαι εδώ ας πούμε, αλλά...

Πάμε τώρα. Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα που έχει μεγάλο ποσοστό θανάτων από αρνιά. Όσοι είστε κτηνοτρόφοι, το ξέρετε. Ποια είναι η παρέμβαση, προληπτικά, για να λύσει αυτό το πρόβλημα; Πού είναι η έρευνα; Στα συρτάρια. Οι προτάσεις μας; Στα συρτάρια. Και βέβαια οι συντελεστές παραγωγής μιας κτηνοτροφικής μονάδας.

Πάμε στο τελευταίο, που είναι η παραγωγή προϊόντων. Αυτά που λέμε είναι καινούργια; Εκτός από τις ζωοτροφές. Όχι. Εγώ θα

στείλω, αν δεν το έχουν στη βιβλιοθήκη τους, στα νέα τα παιδιά, είτε είναι κτηνίατροι, είτε γεωπόνοι ή σύμβουλοι των κυβερνήσεων που πέρασαν τις προηγούμενες δεκαετίες, αυτά τα πρακτικά. Το Συνέδριο που έκανε το ΓΕΩΤΕΕ στα Γιάννενα, γιατί είναι σημαντικό. Θα το δείτε παρακάτω. Στις αρχές της δεκαετίας του '90 τότε, ήταν ουσιαστικός σύμβουλος του Υπουργείου. Και τώρα έκανε παράπονα ο Πρόεδρος του ΓΕΩΤΕΕ, ότι: δεν μας ακούτε στο Υπουργείο.

Σε σχέση με τη φέτα, για να κάνω και μια παρέμβαση. Είναι λάθος να προσδίδεις τη λέξη: ελληνικό. Και θα το πω έξω από τα δόντια και ας θυμώσετε, όσοι κτηνοτρόφοι. Τι θα πει ελληνικό; Πάμε τώρα να μετατρέψουμε την αιγοπροβατοτροφία, όπως είναι η αγελαδοτροφία. Είναι ελληνικό το γάλα; Γιατί είναι ελληνικό το γάλα; Και εδώ διαφώνησα και με τον φίλο μου τον Θανάση τον Βακάλη που έχει κάνει μια καταπληκτική προσπάθεια στον ελλαδικό χώρο, το «ΘΕΣγάλα πίες», με φοβερή παρέμβαση ας πούμε και μια φοβερή οργάνωση.

Τι θα πει ελληνικό γάλα; Πάμε. Μονάδα κατασκευασμένη από γερμανικές εταιρίες. Τρακτέρ γερμανικά. Ζωοτροφές εισαγόμενες. Εργάτης Πακιστανός, Ινδός, να μη χρησιμοποιήσουμε άλλες εθνότητες. Κεφάλαια, ξένες τράπεζες οι οποίες επένδυσαν στην... Τι είναι ελληνικό; Ο ιδιοκτήτης. Μέχρι τότε; Για να ξέρουμε δηλαδή και όταν λέμε ελληνικό γάλα. Είναι το γάλα που παράγεται στην Ελλάδα. Είναι σημαντικό. Έπρεπε αυτό να έχει λυθεί εδώ και 20 χρόνια. Και θα δείτε παρακάτω, χρησιμοποιώντας το παράδειγμα της φέτας, γιατί είναι ελληνικό.

Φέτα και CETA. Γίνεται ολόκληρος αγώνας. Η μισή επιστημονική κοινότητα, η πλειοψηφία του Υπουργείου και οι κτηνοτρόφοι, έχουν μείνει σε αυτό. CETA και CETA και ο Καναδάς. Είναι η πρώτη φορά; Για δείτε λίγο εκεί πέρα. Τι είναι; Είναι η φέτα του Χώτου σε ψυγείο στο εξωτερικό, παραδίπλα ο Σαλάκης και παραδίπλα ο Ήλιος, ο μη ελληνικός, ο Ήλιος, με κομμάτια φέτα

μέσα στη σαλάτα, όπως θα δείτε παρακάτω. Η αξία; 200 γραμμάρια, 4 €. Δηλαδή το κιλό, κανένα 20άρικο.

Καταλαβαίνετε δηλαδή την υπεραξία του προϊόντος, ποιοι την εκμεταλλεύονται. Όχι ο Χώτος. Μακάρι να την εκμεταλλευόταν ο Χώτος. Γιατί είναι, ας το πούμε, πρέπει να έχουμε και εθνική συνείδηση. Την εκμεταλλεύεται με τρόπους, χωρίς να χρησιμοποιεί το όνομα φέτα, αλλά βέτα, ο Άραβας έβαλε τη λέξη βέτα. Την έβαλε δίπλα από την ελληνική, λίγο χαμηλότερη τιμή, λίγο θάλασσα, λίγο κρασί και το αγόρι μου, σουβλάκια, Παρθενώνας, τζατζίκι, αυτό ήταν το πρότυπο της προηγούμενης 20ετίας. Και τι έκανε; Για δείτε λίγο όμως τι έκανε για να υποστηρίξει την δική της οικονομία, το Υπουργείο στην Ελβετία; Λέει, από γάλα προερχόμενο από την Ελβετία. Το γράφει επάνω.

Και γιατί έγινε όλη αυτή η ιστορία; Γιατί πιέστηκαν από τους παραγωγούς και κυρίως από τους εμπόρους, οι κυβερνήσεις, να αλλάξουν το νομοθετικό πλαίσιο. Εμείς πώς την κάναμε τη φέτα; Γιατί είναι στρατηγικό πλεονέκτημα για την Ελλάδα η φέτα; Γιατί η Ελλάδα έχει πρόβατα και έχει και γίδια. Γιατί πάντα ήταν 70% πρόβατα και 30. Το 70 – 30 υποχρεωτικό, έγινε 70 ή και, έγινε στο τέλος από ελληνικές φυλές, μετά έγινε από φυλές οι οποίες είναι από το εξωτερικό και μεγαλώνουν και αρμέγονται στην Ελλάδα, δηλαδή αναπτύσσεται μια, ας το πούμε, μεταπρατική κάστα, αντίστοιχη... Είναι αυτοί όλοι που είναι εισαγωγείς ζώων, ας πούμε και... Ζώων (...) Zootechnica. Και στο τέλος τι θα κάνουμε; Θαβάλουμε κανένα Παρθενώνα ας πούμε απέξω, μπας και πουλήσει. Εντάξει; Όπως κάνουμε.

Τυροκομεία. Μπορούν να σταθούν τα μικρά τυροκομεία; Βγήκαν προγράμματα. Μπορεί να υπάρξει δημοτικό τυροκομείο; Έχουμε παραδείγματα. Μπορεί να υπάρχουν τυροκομεία τα οποία είναι οικογενειακά; Ναι. Τι χρειάζονται; Αλυσίδα. Να συντονιστούν μεταξύ τους τα μικρά τυροκομεία, έτσι ώστε να έχουν αλυσίδα μεταφοράς του προϊόντος.

Και βέβαια όλο αυτό είναι, για τρίτη φορά, το ποίημα, για να κάνεις φέτα χρειάζεσαι γάλα, από πού έρχεται το γάλα; Ερωτηματικό. Εγώ δεν λέω τίποτα. Να ψάξουν οι υπεύθυνοι από πού έρχεται το γάλα. Τα πρόβατα, από πού έρχονται τα πρόβατα; Κτηνοτρόφοι. Θα υπάρχουν σε λίγο κτηνοτρόφοι; Και εγκαταστάσεις. Μελετητικά γραφεία, κάνουν βαριές εγκαταστάσεις. Ήμουν στην Κρήτη και έκαναν εγκαταστάσεις εκεί με μπετό, στα βουνά επάνω, τσιμέντα και λέω... Για αντισεισμική προστασία; Απλά όταν φύγουν από την κτηνοτροφία, μεταστροφή στον τουρισμό, δωμάτια και τελείωσε. Έτσι το καταλαβαίνω εγώ.

Νέα ΚΑΠ. Η ΚΑΠ είναι καλή ή κακή; Είναι μια άλλη ιστορία. Ευτυχώς όμως στη συγκεκριμένη ΚΑΠ υπάρχουν οι λεγόμενοι πυλώνες. Εκεί λοιπόν, χρησιμοποιώντας έναν πυλώνα ο οποίος είναι αναπτυξιακός και δυστυχώς το περισσότερο χρήμα... Γιατί ποιο είναι το χρήμα που έρχεται σήμερα στην Ελλάδα; Να τα πούμε έξω από τα δόντια. Τα τέσσερα κόμμα κάτι δισ, που έρχονται στις επιδοτήσεις. Ποιο ποσοστό πάει στην κτηνοτροφία και ποιο πάει στη γεωργία; Γιατί η σχέση γεωργίας – κτηνοτροφίας είναι 70 – 30; Η μοναδική χώρα. Άντε βρείτε μου μια άλλη εξαίρεση, στην Ευρώπη των 30, ας το πούμε – αν θα μπουκ και άλλες χώρες μέσα – πού υπάρχει αυτή η δυσαναλογία;

Πού είχε τέτοια χαρακτηριστικά; Στην Ήπειρο. Γιατί είχε χαρακτηριστικά στην Ήπειρο, η κτηνοτροφία ήταν πιο ανεπτυγμένη; Λέει, γιατί είχε βουνά. Όχι. Η κτηνοτροφία στην Ήπειρο έφυγε από τα βουνά, κατέβηκε στον κάμπο. Η Δωδώνη, η πλειοψηφία των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, είχε σε ημιορεινές έως πεδινές περιοχές. Απλά ήταν απομονωμένη, είχε την Κατάρρα από εδώ, είχε το δρόμο για την Κοζάνη από εκεί, βλαστημούσαν οι έμποροι και αναγκάστηκε να έχει οικονομία αυτοτροφοδοτούμενη και κατάλαβε ότι το παιχνίδι για να επιβιώσει η Δωδώνη είναι οι εξαγωγές και κατάλαβε ότι για να στηριχθεί η αστική οικονομία γύρω – γύρω από τα Γιάννενα, πρέπει να κάνει οργανωμένη κτηνοτροφία.

Και πάμε τώρα στις Ζώνες. Είδα το παράδειγμα της Ανάβρας και θυμάμαι που είχα συζητήσει με τον Πρόεδρο τότε και μου έλεγε: κτηνοτροφικά πάρκα. Όχι, Πρόεδρε, δεν είναι κτηνοτροφικό πάρκο. Αυτή είναι μία Ζώνη, μια περιοχή. Κτηνοτροφικό πάρκο είναι να πάρεις σε μια περιοχή εδώ στον κάμπο, που κάνατε αγώνες να διώξετε το βυρσοδεψείο πριν από 30 χρόνια, και να εγκαταστήσεις δέκα μονάδες. Έγινε το πείραμα. Έγινε το πείραμα στην Πελοπόννησο και τι έγινε στην Πελοπόννησο; Μια αρρώστια να έρθει, όπως ο καταρροϊκός, ή επάνω στη Θράκη η ευλογιά, καθάρισαν. Πόσα χρόνια χρειάζεται ο κτηνοτρόφος να περάσουν για να κάνει τη μονάδα; Τουλάχιστον 4. Το ζωικό κεφάλαιο να έρθει στην ίδια περίπτωση. Τι δουλειά δίνει ο κτηνοτρόφος στην τοπική κοινωνία; Ένας κτηνοτρόφος δίνει για τέσσερις ανθρώπους δουλειές, τουλάχιστον, όπως έχει αποδειχθεί.

Για τις φυλές. Μιλάνε όλοι, ανέφερα προηγουμένως, εάν γίνει σοβαρή επιστημονική διερεύνηση των ξένων φυλών, του τα είπα του Τσιρώνη στην εκδήλωση του ΓΕΩΤΕΕ, έχουμε μελέτες που λένε ότι το 15% έως 30% των εισαγόμενων προβάτων, είναι θετικά σε scrapie, σε τρομώδη νόσο. Που σημαίνει και καθαρός να είναι, τη βάζει μέσα στη μονάδα του. Αυτό το οποίο κατηγορούσαν και έλεγαν ότι: βρήκαμε τον μπελά μας με τα χιώτικα. Βρήκαμε τον μπελά μας με τα χιώτικα. Υπάρχουν πολιτικές οι οποίες ασκούνται στο τραπέζι και κάτω από το τραπέζι.

Και δύο είναι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής. Εκτός από τα ηπειρώτικα και τις ηπειρώτικες φυλές, βαριά γενετικό δυναμικό. Το караγκούνικο και η γίδα Σκοπέλου.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ολοκληρώνετε σιγά – σιγά.

Δ. ΤΟΝΤΗΣ: Σε 2 λεπτά τελειώνω.

Τι χρειάζεται από εκεί και πέρα; Εκπαίδευση. Χρειάζεται εκπαίδευση και ένα βήμα παραπάνω, πάλι θα ξεσηκωθούν οι κτηνοτρόφοι, πιστοποίηση του επαγγέλματος. Σε 5 – 10 χρόνια, αν θες να πουλήσεις φέτα Κόνιτσας, αυτός ο οποίος θα την παράγει,

από τη ζωοτροφή που θα πάρει, μέχρι το ξενοδοχείο ή το παντοπωλείο που θα την φάει και θα την αγοράσει να φύγει, πρέπει όλη αυτή η διαδικασία να είναι πιστοποιημένη. Έρχονται με ραγδαία βήματα.

Και ποιοι το κατάλαβαν πρώτοι; Οι Αμερικάνοι όταν μπήκαν στο Κόσσοβο, δεν μπήκαν μόνο στρατιωτικά, δεν μπήκαν μόνο επιχειρηματικά. Στήριξαν την αγροτική παραγωγή. Το πανεπιστήμιο εκεί εκπαίδευσε τους κτηνοτρόφους για τι; Να παράγουν πρόβατα, να βγάζουν αρνιά, να τα στέλνουν στην Ελλάδα, να γίνονται ελληνοποιήσεις και να κάνουν business. Δεν το έκαναν μόνο οι Αλβανοί, δεν το έκαναν μόνο οι Βούλγαροι, το έκαναν και οι Κοσσοβάροι.

Θα πάω λίγο παρακάτω, γιατί είναι σημαντικό να αναλάβει πρωτοβουλία ο Δήμος στην κατεύθυνση του κτηνιάτρου. Γιατί σε λίγο θα κληθείτε να αντιμετωπίσετε ένα άλλο πρόβλημα. Όποιος έχει μεγαλύτερη πολιτική επιρροή στην εκάστοτε κυβέρνηση, περνάει και τα θέματα. Επειδή ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα, ασχολούμαι και με την (...) κακοποίηση των ζώων και τα αδέσποτα, θα είναι η διαχείριση των αδέσποτων ζώων. Και θα βγουν κάποια κονδύλια τα οποία έρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, να αντιμετωπιστεί και θα γίνουν καταφύγια και θα σας πουν: πάρτε συμβασιούχο κτηνίατρο. Εάν ζητήσετε συμβασιούχο κτηνίατρο για τον πρωτογενή τομέα, θα πάρετε; Λεφτά υπάρχουν, όπως είχε πει κάποτε κάποιος πρώην Πρωθυπουργός, το θέμα είναι πού υπάρχουν αυτά τα λεφτά, ποιος τα χρησιμοποιεί και για ποιο σκοπό.

Και βέβαια υπάρχει το τρίγωνο της επιτυχίας, στον ιδιωτικό τομέα για να πετύχεις χρειάζεσαι το manpower, τους ανθρώπους, το κεφάλαιο και τις ιδέες ή την καινοτομία. Think tank έχουν οι μεγάλες εταιρίες. Στην Ελλάδα τι χρειαζόμαστε για την κτηνοτροφία; Εκπαίδευση των κτηνοτρόφων, καινοτομία των υπαρχόντων μονάδων που στέκονται οικονομικά και έρευνα. Έχετε ακούσει για

ποσοστό ΑΕΠ που χρηματοδοτεί την έρευνα, στην Ελλάδα; Δεν θα ήθελα να επεκταθώ, γιατί σέβομαι τον Πρύτανη, το τι έχουν πάρει. Ήταν πρόσφατα στη σύνοδο των Πρυτάνεων και τα ξέρουμε εμείς οι πανεπιστημιακοί. Το τι λεφτά έχουν έρθει στα πανεπιστήμια, ιδίως τα τελευταία χρόνια. Για να ξέρουμε δηλαδή και ποιος χρηματοδοτεί την έρευνα και πως είναι αυτοχρηματοδοτούμενα και από ανταγωνιστικά προγράμματα που έρχονται απέξω.

Τι λέει αυτή η φωτογραφία; Αυτή η φωτογραφία είναι από μια πρόσφατη διαδρομή που ζήτησα εγώ από τον γιο... από έναν φίλο κτηνοτρόφο που είναι από τη Σαμαρίνα, όταν τον συνάντησα στο δρόμο Φούρκα – Σαμαρίνα: ρε Πρόεδρε, θα μας δώσεις νερό; Γιατί δεν είχαμε τότε νερό. Γίναμε φίλοι. Ρε, τι; Τσέλιγκας είσαι εσύ με τα 500 πρόβατα; Σήμερα ο άνθρωπος έχει 2.500, 2.200 κάτι πρόβατα, ο γιος του είναι γεωπόνος, έφερε την Τσόκλη επάνω στο Σμόλικα και ξεκίνησε όλη αυτή τη διαδικασία από μόνος του, περιπατητικό τουρισμό. Τι έκανε το κράτος; Ένα μονοπάτι που έχει καταστραφεί, κοντέψαμε να σκοτωθούμε, που καταλήγει σε μια βρύση που την έκανε μόνος του με τα χέρια του, από ξύλα. Ε, δεν μπορεί να κρατηθεί έτσι η κτηνοτροφία. Δεν μπορεί να κρατηθεί.

Και επειδή ανέφερε κάποιος από την ελάσσονα αντιπολίτευση ότι δεν μπορείς να κρατήσεις οικονομία με εκατό πρόβατα, ναι, η ορεινή κτηνοτροφία ξεκινάει με εκατό πρόβατα. Και αν μπορούμε στη λογική, που μπήκαν στη χοιροτροφία, θα πρέπει να βρούμε απάντηση στο ερώτημα γιατί η Ελλάδα που είναι τεράστια χώρα και είχε διακόσιες πενήντα χιλιάδες χοιρομητέρες – τώρα ούτε και ξέρω πόσες έχει, εβδομήντα, ογδόντα, ενενήντα – και η Κύπρος που είναι το 1/10 της Ελλάδας, έχει τριπλάσια χοιροτροφία; Τι φταίει; Τι φταίει; Οι μεγάλες πολυεθνικές, οι μεγάλες επενδύσεις; Αυτά μας έλειπαν; Πόσοι χοιροτρόφοι χρωστάνε... Εκατοντάδες εκατομμύρια.

Τα περισσότερα από αυτά έχουν ειπωθεί και χθες και αναφέρθηκαν και οι Υπουργοί και οι εισηγήσεις που έγιναν προηγουμένως για την ανάπτυξη των ορεινών όγκων. Τι χρειάζεται

ως στρατηγική ομπρέλα; Είναι αυτό που είπε ένας Υπουργός: είμαστε όλοι μαζί, αλλά είμαστε όλοι μαζί, μαζί μου. Αυτό ισχύει εδώ. Δηλαδή όταν μια κυβέρνηση κάνει διαβούλευση και μας φωνάζει, είτε είμαστε ειδικοί, είτε τους κτηνοτρόφους, είτε τα πανεπιστήμια, είτε τους Δήμους, στη Βουλή, γίνεται η κατάθεση των νομοσχεδίων και η διαβούλευση. Αυτό που χρειάζεται είναι ένα Εθνικό Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής, ως συζητιέται, για παράδειγμα, για την άμυνα, για την παιδεία. Γιατί πρέπει να συζητήσουμε τι είναι εθνική στρατηγική για την κτηνοτροφία.

Εθνική στρατηγική για την κτηνοτροφία έκανε η Κίνα. Η οποία έχει κάνει εισαγωγή αρκετές εκατοντάδες χιλιάδες γεννητόρων και κάνει τη δική της – εγώ το λέω, έτσι, εκλαϊκευμένα – αποθήκη γενετικού υλικού, για τη μελλοντική κτηνοτροφία που θα κάνει, αιγοτροφία.

Επενδύσεις κάνει και έχει εθνική πολιτική η Μποτσουάνα, στην Αφρική – σε ένα λεπτό τελειώνω, Πρόεδρε – όπου έκανε τη Μποτσουάνα, αυτή τη φτωχή χώρα, μία από τις πέντε μεγαλύτερες βιομηχανίες κρέατος στον κόσμο.

Εθνική στρατηγική έχει το Ιράν, επειδή είχαν αποκλεισμό, έχει τη δικιά της αυτάρκεια σε κοτόπουλο και σε αιγοπρόβατα. Εθνική στρατηγική έχει το Πακιστάν, όταν το '50 εμείς είχαμε 10 εκατομμύρια πρόβατα αυτοί είχαν 8, εμείς σήμερα έχουμε 12, άντε και 13 με διπλά σκουλαρίκια – να τα λέμε έξω από τα δόντια – και αυτοί έχουν σήμερα 50 εκατομμύρια. Αυτό θα πει εθνική στρατηγική.

Εθνική στρατηγική σημαίνει ότι όταν έκλεισαν τα σύνορα για τη Ρωσία, ο Πούτιν είπε ότι στα επόμενα 5 χρόνια θα έχουμε γάλα, κρέας, απόλυτη ανεξαρτησία, αυτάρκεια. Γιατί υπάρχει και η έννοια του διατροφικού ιμπεριαλισμού, όσοι ασχολούνται από εσάς με την αγροτική οικονομία.

Είναι αυτό που συμβαίνει με τη χώρα μας, γιατί η χώρα μας έχει 2 δισεκατομμύρια εισαγωγές, έχει μια κάστα ανθρώπων οι

οποίοι δεν θέλουν να χάσουν τα λεφτά και αν η Ελλάδα αποκτήσει δική της εθνική αγροτική κτηνοτροφία, έτσι, οικονομία να το πούμε, παύλα κτηνοτροφία, σημαίνει ότι αυτά τα 2 δις θα μειωθούν και θα πάνε σε κάποιες άλλες τσέπες και, λοιπόν, ποιες είναι αυτές οι τσέπες, που αρχίζει να φαίνεται; Οι εισαγωγές ζώντων ζώων, η κόκκινη φυλή και η επόμενη βαπτιζόμενη, το βαπτιζόμενο ελληνικό κρέας.

Στην Ελλάδα είμαστε... Λέει η κατσίκα, φωνάζει και λέει, στην Ελλάδα είμαστε ο μεγαλύτερος πληθυσμός αιγών στην Ευρώπη. Έχουμε περίπου το 40%. Μπορεί να πέφτω στην ακρίβεια στο νούμερο έξω. Δυστυχώς όμως εμείς δεν ψηφίζουμε. Εντάξει; Πώς έλεγαν παλιά ψήφιζαν και τα δέντρα. Η αγελάδα τι λέει όμως; Εμείς είμαστε στο βορρά και έχουμε lobby. Έτσι και έρθει μία νόσος που αφορά τα αιγοπρόβατα, αφορά την Ελλάδα, την Ισπανία και την Ιταλία. Μόλις έρθει ένα νόσημα που θα χτυπήσει τα βοοειδή, όπως είναι ο καταρροϊκός, που πήγε πριν από αρκετά χρόνια στη Γαλλία, τότε εμβόλιο, ζώνη, βαριά βιομηχανία. 5 χώρες στην Ευρώπη έχουν την κτηνοτροφία ως βαριά βιομηχανία. Και δεν ακούνε όλους αυτούς τους οικολόγους που λένε ότι το κόκκινο κρέας κάνει καρκίνο, μην τρώτε το γάλα, ανεβάζει τη χοληστερίνη. Είναι η βαριά τους βιομηχανία. Όλα αυτά εξυπηρετούν και άλλου είδους συμφέροντα.

Τι χρειάζεται ο Δήμος Κόνιτσας; Θα σας πει ορισμένα πράγματα ο συνάδελφος παρακάτω. Ονομασία προέλευσης. Αρνάκι, κατσικάκι, πρέπει να γράφει: Κόνιτσας, σφραγίδα. Πρέπει να γίνει έρευνα, μελέτη για αυτό. Πρέπει να περάσει, όπως στην Ελασσόνα. Αλλά μη ρωτήσετε το Δήμαρχο, γιατί κάπου σταμάτησε. Λέει ο Δήμαρχος: και τι έγινε που το κάναμε; Τεσσεράμισι πουλάει ο άλλος, ε, και εμείς άντε πέντε. Δηλαδή δεν πήρε την ανάλογη προστιθέμενη αξία. Υπάρχουν λόγοι για αυτό.

Τυροκομείο. Δεν νοείται μια περιοχή που έχει τόσες χιλιάδες πρόβατα, να μην έχει δικό της τυροκομείο.

Άλλη περίπτωση. Μετακινούμενο σφαγείο. Θα φύγει ο άλλος από τα βουνά, να σφάξει και αν είναι να βγάλει ένα 500άρικο από το μοσχάρι, τα 100 να τα δώσει τον μεταφορέα; Υπάρχουν διαδικασίες...

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Θα πρέπει να κλείνουμε σιγά – σιγά και να μην μιλάμε για συγκεκριμένους Δήμους. Εδώ είμαστε σε ένα Συνέδριο...

Δ. ΤΟΝΤΗΣ: Ναι, έχω... Σας πρόλαβα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΤΟΝΤΗΣ: Σας πρόλαβα.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Παιδιά, πρέπει να πάμε Θεσσαλονίκη, δεν θα προλάβουμε, θα φύγουμε χωρίς συμπεράσματα.

Ευχαριστούμε πάρα πολύ. Ευχαριστούμε πραγματικά τον Καθηγητή, ο οποίος ήταν εκπληκτικά... και οι πληροφορίες και ο τρόπος και... Νομίζω δώσατε και ιδιαίτερα και πολιτικά μηνύματα. Μας έχετε δώσει ένα ανέκδοτο, να δούμε ποιος είπε: λεφτά υπάρχουν. Θα το σκεφτούμε. Ένα αίνιγμα μάλλον.

Λοιπόν, ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Και νομίζω ότι αξίζει, αυτό που κανείς βγάζει από αυτό, ίσως ένα Συνέδριο στο οποίο να δούμε πιο συγκεκριμένα ποιοι είναι οι πυλώνες ανάπτυξης της χώρας. Και πάνω εκεί νομίζω μπορούμε να χτίσουμε συγκεκριμένα, ανάλογα τους πυλώνες και τον τόπο για τον οποίο αναφερόμαστε.

Κλείνουμε με ένα κτηνίατρο επιχειρηματία, για μια καλή πρακτική η οποία δεν είναι μόνο καλή πρακτική, κατά την άποψή μου, της τοπικής εδώ κοινωνίας, είναι της χώρας θα έλεγα. Και το παράδειγμα για το Μπουραζάνι, το οποίο εγώ ως ειδικευόμενος πριν πολλά χρόνια είχα επισκεφτεί τότε αυτή την προσπάθεια και είχα μάλιστα εκπλαγεί για αυτό που έβλεπα τότε και σαφέστατα έχει βελτιωθεί από τότε και είναι μεγάλη μου χαρά που θα ακούσουμε τον Γιώργο τον Τάσο.

Να πω στους αγαπητούς συνέδρους, έχουμε κάποιες ερωτήσεις, τοποθετήσεις... Δεν υπάρχει άλλη, είναι πέντε, οι οποίες θα δοθούν βέβαια και θα προσπαθήσουμε, όποιος μπορεί, να απαντηθεί. Μετά τα συμπεράσματα, τα οποία η κυρία Σωτηριάδου, έχουμε συλλέξει και έχει συλλέξει και η ίδια και θα ανακοινωθούν και κατόπιν θα γίνει μία αποφώνηση από εμένα και από εμένα και από εσάς, Δήμαρχέ μου, της Κόνιτσας, για να κλείσουμε το Συνέδριό μας.

Ο λόγος σε εσάς, αγαπητέ κύριε Τάσο.

Γ. ΤΑΣΟΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα καταρχήν να ευχαριστήσω εσάς, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω την Πρόεδρο των ορεινών περιοχών, εσάς κύριε Δήμαρχε Κόνιτσας και όλους εσάς κυρίες και κύριοι Δήμαρχοι, που μου δώσατε αυτή την ευκαιρία να μιλήσω για το Μπουραζάνι. Είναι μεγάλη τιμή για εμάς καταρχήν και σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κυρίες και κύριοι, κύριε Πρύτανη,

Στο Μπουραζάνι έχουμε δημιουργήσει υποδομές οι οποίες έχουν σχέση με τον ορεινό όγκο και με ιδιαιτερότητα στον ορεινό όγκο, ιδιαίτερα... έχουν σχέση με την άγρια ζωή. Εκείνο όμως που θα ήθελα πριν να σας πω, είναι ότι βρίσκεται στην Ήπειρο, όπου η Ήπειρος είναι το σημείο εκείνο της Ελλάδας που έχει τον μεγαλύτερο υδάτινο πλούτο. Και εδώ ακριβώς είναι το Μπουραζάνι και εδώ ακριβώς είναι η Κόνιτσα. Δηλαδή είμαστε ακριβώς δίπλα στη συνοριακή γραμμή με την Αλβανία.

Και είστε σε έναν μοναδικό τόπο, κυριολεκτικά, γιατί έχετε τη δυνατότητα να δείτε την Κόνιτσα εδώ, τη χαράδρα του Αώου και εδώ να δείτε τη χαράδρα του Βίκου. Και να δείτε τον ποταμό Αώο που πηγάζει από το Μέτσοβο και μέσω της χαράδρας του Βίκου έρχεται και πηγαίνει στην Αλβανία, το μόνο ποτάμι που χάνουμε σαν Ελλάδα, βλέπετε τον ποταμό Βοϊδομάτη που είναι παραπόταμος του Αώου και εδώ τον ποταμό Σαραντάπορο, που

είναι μισός ελληνικός, μισός αλβανικός σε αυτό το κομμάτι, το φυσικό σύνορο Ελλάδος – Αλβανίας και πηγάζει από τη Δυτική Μακεδονία και έρχεται σε εμάς.

Και φυσικά, αυτό εδώ το σημείο που βλέπετε εδώ, οι δύο χαράδρες, απόσταση 8 χιλιόμετρα η μία από την άλλη, δεν υπάρχει πουθενά στον κόσμο. Αυτό το πράγμα είναι άκρα μοναδικό. Και προσπαθούμε και με τις προηγούμενες Δημοτικές Αρχές και με τη σημερινή Δημοτική Αρχή και με τη βοήθεια φυσικά της Περιφέρειας και του ΕΣΠΑ και της RIS, να αξιοποιήσουμε όλο τον ορεινό όγκο.

Ποιοι είμαστε εμείς; Καταρχήν είμαστε Σουλιώτες. Έχουμε φύγει από το 1814 από το Σούλι, διωκόμενοι από το Αλή Πασά. Είμαστε από το γένος Σαμουήλ, που ανατίναξε το Κούγκι. Και φύγαμε από το Σούλι και πήγαμε στο Λεσκοβίκι της Βορείου Ηπείρου. Απόσταση σε ευθεία γραμμή από την Κόνιτσα, το Λεσκοβίκι, 10 χιλιόμετρα. Όπου εκεί ήρθε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, ήρθαν οι Γερμανοί το '43 και έκαψαν εμάς και όλη την περιοχή και όλα τα χωριά που είχαν οδική πρόσβαση, σε όλο το λεκανοπέδιο της Κόνιτσας, το 1946 έκλεισαν τα σύνορα με την Αλβανία, με αποτέλεσμα, είχαμε απώλειες και έμψυχες αλλά και υλικές και το 1949, τα τέλη Αυγούστου, τέλειωσε ο εμφύλιος πόλεμος. Και βρεθήκαμε στην Ελλάδα με δύο δασικές εκτάσεις, περιουσίες μας, η μία 1.200 στρέμματα και η άλλη 1.500 στρέμματα. Και το 1968, ο θείος μου σκέφτηκε και υλοποίησε μαζί με τον πατέρα μου, να κλείσουν τη μία δασική έκταση των 1.200 στρεμμάτων, να κάνουν τότε ένα εκτροφείο θηραμάτων και μια ελεγχόμενη κυνηγετική περιοχή. Και αυτό έγινε, κυρίες και κύριοι.

Έτσι λοιπόν, έφεραν ελάφια, έφεραν αγριοπρόβατα, έφεραν αγρίμια της Κρήτης, έφεραν αγριογούρουνα και έφτιαξαν αυτό το εκτροφείο, το οποίο υλοποιήθηκε το 1974. Και μετά σκέφτηκαν: μα πρέπει να φτιάξουμε ένα ξενοδοχείο, για να έρχονται οι κυνηγοί να μένουν. Και το 1983 ολοκληρώσαμε το ξενοδοχείο στο Μπουραζάνι. Όχι σε αυτή τη μορφή που το βλέπετε τώρα φυσικά. Ήταν το πρώτο

ξενοδοχείο στη χώρα, στη μέση του πουθενά, έξω από χωριό, έξω από πόλη.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΤΑΣΟΣ: Σας ευχαριστούμε πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Και μιας και είπατε αυτό, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας πω ότι αντί να έρχονται κυνηγοί στην αρχή, μάλλον, ερχόταν και κάποιοι κυνηγοί, αλλά κυρίως ερχόταν οι καλύτερες οικογένειες της χώρας, και για εσάς, κύριε Πρόεδρε, όλα τα παράνομα ζευγάρια των Αθηνών, που δεν ξέραμε ποιοι είναι. Μιας και με πειράζατε.

Από εκεί και πέρα λοιπόν...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Έτσι ήρθε ο Πρόεδρος;

Γ. ΤΑΣΟΣ: Όχι, έτσι δεν ήρθε ο Πρόεδρος, έτσι ερχόταν...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΤΑΣΟΣ: Ακούστε με λίγο. Έτσι ερχόταν πάρα πολλοί...

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Για να μην μείνει στα πρακτικά, απλώς έκανε την επιφώνηση και έβαλε κόμμα και πρόσθεσε το υπόλοιπο, έτσι;

Γ. ΤΑΣΟΣ: Το 1983 λοιπόν, βάλαμε σε λειτουργία το πρώτο ξενοδοχείο. Αντί, λοιπόν, να έρχονται κυνηγοί, έρχονταν οι καλύτερες οικογένειες από όλη τη χώρα να κάνουν διακοπές στο ξενοδοχείο. Δούλευε 12 μήνες το χρόνο. Και φυσικά το σπесиαλιτέ ήταν το κυνήγι. Ήταν από τα ζώα τα οποία είχαμε.

Το 1993 μεγαλώσαμε το ξενοδοχείο και κάναμε άλλα 10 δωμάτια, δηλαδή το κάναμε 20 δωμάτια. Και συνάμα, από το 1991, χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα INTEREG τότε, κάναμε επενδύσεις για να κάνουμε επισκέψιμο το εκτροφείο τότε. Εδώ βλέπετε τη γαστρονομία μας, η οποία είναι ιδιαίτερη. Και εκείνη την εποχή, το 1994, ολοκληρώσαμε το Περίπτερο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης που βλέπετε εδώ, το 1996 με το πρόγραμμα LEADER φτιάξαμε το Εργαστήριο Κεράτων – Τροπαίων, γιατί τα κέρατα των ελαφιών κάθε χρόνο πέφτουν και έτσι αυτά τα αξιοποιούμε και μετέπειτα, το 2002 ολοκληρώσαμε το Συνεδριακό μας Κέντρο, που το βλέπετε εδώ, με το πρόγραμμα INTEREG 3

εκείνη την εποχή και εδώ βλέπετε το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το οποίο το έχουμε ολοκληρώσει με το πρόγραμμα LEADER το 2008.

Και φυσικά για να φτιάξουμε αυτό το Μουσείο, μελετήσαμε όλη τη χλωρίδα της περιοχής και όλη την εντομοπανίδα της περιοχής, δημιουργώντας μια βοτανική ομάδα από το 1994 και αποδείξαμε πλέον ότι η περιοχή στο Μπουραζάνι είναι μία περιοχή που έχει τη μεγαλύτερη βιοποικιλότητα χλωρίδας από όλη την Ευρώπη. 850 είδη φυτών και δέντρων σε 10.000 στρέμματα, 52 είδη από άγριες ορχιδέες συγκεντρωμένες, 113 είδη από πεταλούδες, δηλαδή το 25% των πεταλούδων της Ευρώπης. Σε αυτό μας βοήθησαν οι Άγγλοι επισκέπτες και οι Γάλλοι, που έρχονται κάθε χρόνο για την παρατήρηση της φύσης.

Και μαζί με αυτό όμως, κατασκευάσαμε το 2008, πάλι από ένα πρόγραμμα του Υπουργείου Γεωργίας, τη Μεταποίηση, μια μικρή βιοτεχνία όπου εδώ κάνουμε προϊόντα φυσικής ωρίμανσης από το κρέας των αγρίων θηραμάτων, τα οποία φυσικά αυτά κρέατα προέρχονται από το πλεόνασμα του πάρκου, μέσα από την διαχείριση που γίνεται σε αυτά. Αυτά είναι μοναδικά προϊόντα και όταν μιλάμε για φυσική ωρίμανση, αυτό το κάναμε γιατί η φυσική ωρίμανση είναι ανεπτυγμένη στα κρέατα πάρα πολύ στην Ιταλία, στη Γαλλία, στην Ισπανία και πολύ λίγο στη Γερμανία και είναι και πολύ ανεπτυγμένη, θα θέλαμε να σας πληροφορήσαμε, και στην Κροατία και στο Μαυροβούνιο, σε κρέας μικρών μηρυκαστικών, δηλαδή προβάτων και αιγών. Και εμείς ακόμη δεν έχουμε φτάσει εκεί.

Εκείνο όμως που είναι το πολύ σημαντικό τώρα εδώ, είναι ότι φτιάχνοντας όλα αυτά, έπρεπε να δώσουμε μια διαφορετική ονομασία σε όλο αυτό το εγχείρημα. Γιατί υπήρχε ένα ξενοδοχείο, ένα εστιατόριο, μια μονάδα παραγωγής προϊόντων, ένα Συνεδριακό, ένα περιβαλλοντικό πάρκο, εγκαταστάσεις βιοτεχνίας, οπότε έπρεπε να το ονομάσουμε ή Resort ή να το ονομάσουμε Complex. Επομένως, προτιμήσαμε να το ονομάσουμε Bourazani Resort και το

Wild Life πάει γιατί το χαρακτηρίζει, γιατί ασχολούμαστε με την άγρια φύση.

Εκείνο όμως που αντιληφθήκαμε, από τη στιγμή του 1993 που επέστρεψα πίσω, είναι ότι θα πρέπει να βοηθήσουμε όλη την τοπική κοινωνία και όλη την περιοχή να αναπτυχθεί και αυτή μαζί με εμάς. Διότι διαφορετικά δεν υπάρχει μέλλον. Δεν μπορεί ο ιδιωτικός τομέας να αναπτύσσεται μόνος του, χωρίς η γύρω περιοχή από αυτόν και ιδιαίτερα στον ιδιωτικό τομέα που αυτός ασχολείται με τον τουρισμό, να μην αναπτύσσεται. Διότι ο τουρισμός έχει σχέση με την ευημερία όλων. Ο τουρισμός έχει σχέση με επισκέψιμα σημεία. Ο τουρισμός έχει σχέση με συνεργασίες και με συνέργειες, όπως ακριβώς θα σας δείξω μετέπειτα.

Και έτσι λοιπόν από τότε, με πολλή μεθοδικότητα, αρχίσαμε από το 1993 και με πολλή συνέπεια και υπευθυνότητα να συνεργαζόμαστε με όλες τις Δημοτικές Αρχές, μέχρι και σήμερα. Και εκείνο που θα θέλαμε να σας πούμε, είναι ότι ενώ αρχίσαμε σαν μια κυνηγετική περιοχή και μετέπειτα μετατρέψαμε... το κάναμε όλο αυτό, σταματήσαμε το κυνήγι από το 1992 και το κάναμε περιβαλλοντικό πάρκο, αυτό το κάναμε γιατί όταν ήμουν στο εξωτερικό κάνοντας τις μεταπτυχιακές μου σπουδές με υποτροφία στη Γαλλία, εκεί διαπίστωσα ότι ο 21^{ος} αιώνας – αυτό από το 1988 – είχε μετονομαστεί ήδη σε αιώνα διατήρησης των φυσικών πόρων.

Επομένως, όταν γυρνούσα πίσω στις διακοπές και μιλώντας με την οικογένειά μου, τους έδωσα να καταλάβουν ότι το κυνήγι δεν δημιουργεί κοινωνική πρόοδο. Δημιουργεί έσοδα πολλά μεν, αλλά δεν δημιουργεί το destination, δεν δημιουργεί τουριστικό προορισμό για να αναπτυχθεί η περιοχή και να έχουμε όλοι μέλλον. Έτσι λοιπόν πήραμε τη στροφή το '90 και από το '92 σταμάτησε εντελώς το κυνήγι στην περιοχή μας.

Τώρα, με το περιβαλλοντικό μας πάρκο έχουμε προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Τα προγράμματα αυτά

περιβαλλοντικής εκπαίδευσης αναφέρονται στο δάσος, αναφέρονται στα ζώα, αναφέρονται στους νερόμυλους, δηλαδή στο νερό, γιατί είστε σε μια περιοχή, όπως είδατε, που είμαστε γεμάτοι με νερά, όπου εδώ έχουμε έναν νερόμυλο ο οποίος είναι σε πλήρη λειτουργία, με μόνιμο μυλωνά, με εκθεσιακό χώρο, με επισκέψιμη την πηγή, που την βλέπετε πάνω αριστερά. Τα προγράμματα αυτά έχουν σχέση με τα σχολεία, έχουν σχέση με groups, έχουμε προγράμματα τα οποία αναφέρονται στην βυζαντινή αρχιτεκτονική, έχουμε προγράμματα τα οποία αναφέρονται στα τοπικά προϊόντα, έχουμε προγράμματα τα οποία αναφέρονται στο εθνικό πάρκο, στα γεφύρια, στους παραδοσιακούς οικισμούς και στο γεωπάρκο Βίκος, τα οποία γεωπάρκα προστατεύονται από την UNESCO από το 2015 και φυσικά στην εταιρική κοινωνική ευθύνη. Σας αναφέρω αυτό που σας είπα και προφορικά, έχουμε συνεργασία με όλες τις Δημοτικές Αρχές από το 1993.

Έχουμε βοηθήσει στην αναστήλωση του νερόμυλου με τρία Ευρωπαϊκά Προγράμματα, το 1992 ήταν LEADER, το 2001, 2002 με ένα διακριτικό Ελλάδα – Ισπανία ή Ελλάδα – Γαλλία & Ιταλία και το 2006 με το INTEREG Ελλάδα – Αλβανία. Κοιτάξτε πώς ήταν ο μύλος το 1988, κοιτάξτε εδώ ο μύλος πώς είναι το 2001, το 2004 μετά το LEADER, όπου αυτά τα έργα άρχισαν πλέον να γίνονται το 2001 και το... Συγγνώμη, ναι, ο μύλος εδώ είναι το 1994. Εδώ βλέπετε κάποια στοιχεία απέξω τα οποία γίνονται με το πρόγραμμα αυτό το 2001, το 2002, όπου εδώ η τότε Δημοτική Αρχή, με Δήμαρχο τον κύριο Χατζηγεφραιμίδη, συνέβαλλε τα μέγιστα. Εδώ βλέπετε το τελικό αποτέλεσμα του 2006 πλέον.

Εκείνο που επίσης κάναμε είναι, βοηθήσαμε στο να... η καινούργια γέφυρα που έγινε στο Μπουραζάνι, στον ποταμό Αώο, να έχει τα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΤΑΣΟΣ: Το άλλο λοιπό έργο, ολοκληρώθηκε το 2006 ή το 2007, αν δεν κάνω λάθος, ήταν τότε Δήμαρχος ο κύριος Εξάρχου.

Εκείνο τώρα που θα θέλαμε εδώ να σας τονίσουμε. Να με συγχωρείτε, κύριε Δήμαρχε, για την παράλειψη. Απλώς...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΤΑΣΟΣ: Στο τέλος θα ευχαριστήσω όλους τους Δημάρχους.

Έχετε τη δυνατότητα λοιπόν να δείτε εδώ σε αυτό το σημείο, πώς ήταν η γέφυρα στο Μπουραζάνι η τρίτοξη η αμαξωτή, που την ανατίναξαν οι Γερμανοί στις 8 Οκτώβρη του '44. Ήρθε ο ελληνικός στρατός και έκανε την Μπέλεϋ τη γέφυρα, την στρατιωτική, που βλέπετε εδώ. Έρχεται η Περιφέρεια, με τον κύριο Καχριμάνη, η πρώην Νομαρχία και με το πρόγραμμα INTEREG στήνουν μια καινούργια γέφυρα, που εδώ ευαισθητοποιήσαμε τον αρχιτέκτονα ή τον πολιτικό μηχανικό που έκανε αυτή τη γέφυρα, τα σχέδια αυτής της γέφυρας, για να έχει η γέφυρα τα χαρακτηριστικά στοιχεία της παλιάς γέφυρας.

Συνεργαστήκαμε με τη Δημοτική Αρχή από το 2001 για να γίνει το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Κόνιτσας, γιατί πλέον μας έχουν κάνει σταθμό συνόρων με την Αλβανία. Επομένως από τότε, μαζί με την τότε Δημοτική Αρχή, προβλέψαμε ότι θα έχουμε κίνηση μέσω των οδικών αξόνων που θα γίνουν στα Δυτικά Βαλκάνια. Χωρίς Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο και χωρίς χρήσεις γης, δεν υπάρχει μέλλον.

Επομένως, κατά αυτόν τον τρόπο, μετά από 13 ολόκληρα χρόνια και με την καταπληκτική, την τελευταία στιγμή βοήθεια του κυρίου Περιφερειάρχη, κατορθώσαμε και αυτό το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο έγινε Προεδρικό Διάταγμα. Και έτσι λοιπόν είστε σε μια περιοχή που πριν από την ανάπτυξη, έχουμε Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο.

Επίσης ευαισθητοποιήσαμε τον τότε Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου επί κυβερνήσεως Σημίτη, ώστε ο σταθμός συνόρων Μέρτζανης να είναι απόλυτα προσαρμοσμένος στο φυσικό περιβάλλον. Έχει κεραμίδι, έχει ξύλινα στοιχεία, είναι επενδεδυμένος με πέτρα, ήταν ο κύριος Δημήτρης Καλουδιώτης. Για

αυτό, αυτός ο σταθμός ξεχωρίζει, με σκοπό στο μέλλον να δεχόμαστε επισκέπτες μέσω των Δυτικών Βαλκανίων. Διότι όλοι οι υπόλοιποι σταθμοί της χώρας έχουν σιδηρά στοιχεία και μπετό και μόνο.

Βλέπετε πινακίδες σήμανσης που έχουμε στο Μπουραζάνι, συνεργαζόμενοι με όλες τις επιχειρήσεις εκεί, ώστε όλες οι πινακίδες είναι στον ίδιο στύλο, με το ίδιο μέγεθος. Δεν πάει να πει μεγάλη επιχείρηση μεγάλη πινακίδα, μικρή επιχείρηση μικρή πινακίδα. Όλοι στη δημοκρατία έχουν τα ίδια δικαιώματα και στην πληροφόρηση.

Τα οικοτουριστικά μας προγράμματα είναι πάρα πολλά. Εδώ λοιπόν εκείνο που θέλουμε να σας πούμε είναι, έχουν σχέση με τα μοναστήρια της Ηπείρου, έχουν σχέση με τη γαστρονομία και ιδιαίτερα την τοπική γαστρονομία, όπου εδώ έχουμε τοπικούς παραγωγούς και φυσικά έχουμε ειδικά προγράμματα τα οποία αναφέρονται σε μαθήματα μαγειρικής, που μπαίνουν οι επισκέπτες στην κουζίνα μας και μπορούν να μάθουν πώς ακριβώς μαγειρεύουμε τα τοπικά φαγητά και μετά τα σερβίρουμε.

Έχουμε τη Ζίτσα δίπλα και το Μέτσοβο, που έχουν τα οινοποιεία, οπότε λοιπόν συνδυάζεται η γαστρονομία με την επίσκεψη στα οργανωμένα οινοποιεία τα οποία υπάρχουν αυτή τη στιγμή δίπλα από εμάς. Έχουμε καταπληκτικά παραδοσιακά χωριά, τα Μαστοροχώρια και τα Ζαγοροχώρια, που είναι δίπλα μας. Και στα Μαστοροχώρια μέχρι τα τέλη του '19, το πολύ το '20, θα λειτουργεί το Μουσείο Πέτρας και Μαστόρων. Αυτές είναι ενέργειες της Δημοτικής Αρχής.

Συνεργαζόμαστε με τους τοπικούς Συνδέσμους Δημοτικών Χορών για μαθήματα παραδοσιακών χορών στους επισκέπτες που έρχονται και στα group που έρχονται, έχουμε ειδικά προγράμματα πολλών ημερών.

Και πάμε τώρα στις outdoor activities. Το rafting, έχουμε την αναρρίχηση, έχουμε το canyoning, έχουμε το kayaking και το

canoe, έχουμε τα ποδήλατα βουνού και έχουμε και το αλεξίπτωτο πλαγιάς. Οι διαδρομές που έχουμε οι περιπατητικές δίπλα στα ποτάμια και στις χαράδρες, είναι μοναδικές. Το hiking θέλει πολλή προσοχή. Και φυσικά μέσα στη χαράδρα του Αώου, έχουν δημιουργήσει τα άτομα του Ορειβατικού Συλλόγου Κόνιτσας, τη μοναδική Via Ferrata που έχουμε στην Ελλάδα, βλέπετε συρματοσχοίνα και πλέον η Δημοτική Αρχή βοηθάει τον Ορειβατικό Σύλλογο Κόνιτσας στην δημιουργία των μονοπατιών, τον καθαρισμό των μονοπατιών και τη σήμανση των μονοπατιών. Αυτές οι εικόνες είναι μοναδικές. Με αυτές τις εικόνες μπορούμε να χτυπήσουμε άνετα τις ευρωπαϊκές αγορές.

Χρησιμοποιούμε το ποτάμι μας. Έχουμε συνεργασία με τον Αλιευτικό Σύνδεσμο Κόνιτσας, το Fly Fishing Club Κόνιτσας, όπου εδώ δεχόμαστε ψαράδες που έρχονται από όλο τον κόσμο για να ψαρέψουν με το fly fishing τις πέστροφες, που πάει να πει ότι όταν τις πιάνουν, μετά τις φωτογραφίζουν τις χαϊδεύουν, μετράνε το μήκος τους, τις σκιτσογραφούν και τις ξαναρίχνουν στο νερό, δεν τις τρώνε καν.

Αυτά όλα που σας δείχνουμε, είναι οι δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης όλων των ορεινών όγκων της χώρας. Δεν είναι κάτι που υπάρχει μόνο σε εμάς. Απλώς εμείς τα έχουμε δημιουργήσει εδώ στην πλευρά της Κόνιτσας.

Ο φωτογραφικός τουρισμός είναι ενδιαφέρων. Επίσης ο σχολικός τουρισμός και η περιβαλλοντική εκπαίδευση στην Κόνιτσα, στην πόλη της Κόνιτσας, έχουμε και το Περιβαλλοντικό Κέντρο Κόνιτσας, το οποίο ανήκει στο Υπουργείο Παιδείας και δέχεται πολλούς μαθητές. Έχουμε πολυφωνικά τραγούδια τα οποία περισσότερο είναι στο Πωγώνι αλλά είναι και σε εμάς και αυτά υπάρχουν και στη Δράμα, αλλά υπάρχουν και στην Κροατία, υπάρχουν και στην Αλβανία, υπάρχουν και στη Νότια Σικελία, υπάρχουν και στη Βοσνία – Ερζεγοβίνη, υπάρχουν και στο Μαυροβούνι, επομένως έχουμε δυνατότητες συνεργασίας.

Βρίσκεστε σε περιοχές που έχουμε πεδία μαχών. Δηλαδή το '40 είχαμε τη μάχη της Πίνδου, το '40 – '41, έχουμε τους Βαλκανικούς Πολέμους με την απελευθέρωση, έχουμε στην Πρέβεζα τη μάχη του Ακτίου, έχουμε πιο κάτω στη Ναύπακτο τη μάχη της Ναυπάκτου, σήμερα υπάρχουν επισκέπτες οι οποίοι ενδιαφέρονται να επισκέπτονται τα πεδία μαχών. Και εδώ θα ήθελα να τονίσω ότι με ενέργειες της Δημοτικής Αρχής ετοιμάζεται να γίνει το καινούργιο Στρατιωτικό Μουσείο με τη μάχη της Πίνδου και με τις γυναίκες της Πίνδου στην Κόνιτσα.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Της σημερινής, φαντάζομαι.

Γ. ΤΑΣΟΣ: Της σημερινής Δημοτικής Αρχής και ο Δήμαρχος ενεργεί τα μέγιστα. Και είναι αεικίνητος.

Εκείνο που θα θέλαμε να σας πούμε είναι ότι στην Ευρώπη έχουμε 18 εκατομμύρια camper home. Τα camper home είναι τα αυτοκινούμενα που βλέπετε. Στην Ελλάδα τα camper home έρχονται συνολικά 2.500 με 3.000 το χρόνο, από τα 18 εκατομμύρια. Και αυτό γιατί; Γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί ο δρόμος από Σλοβενία, Κροατία, Μαυροβούνιο, Αλβανία, για να έρθουν σε εμάς. Εμείς δεχόμαστε κάποια από αυτά που έρχονται μέσω Αλβανίας ή από εμάς φεύγουν για Αλβανία.

Το σημαντικό είναι ότι χάριν της Αντιπεριφερειάρχη, της κυρίας Καλογιάννη, με τη συνδρομή των 8 Δήμων της Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων και με τη βοήθεια της Ένωσης Ξενοδόχων Ιωαννίνων, που για 5,5 χρόνια ήμουν υπεύθυνος εκεί δημοσίων σχέσεων, καλέσαμε Γερμανούς και μας δημιούργησαν 18 με 20 θέσεις camper stop, επομένως οργανωμένα πλέον δεχόμαστε τα camper home και συνάμα οι Γερμανοί μας δημιούργησαν σε όλη την Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων, οργανωμένες ποδηλατικές διαδρομές και μπαίνουμε πλέον στους τουριστικούς προορισμούς της Ελλάδας, όπου έχουμε οργανωμένες τουριστικές διαδρομές σε σχέση με τους ξένους tour operators.

Το άλλο που είναι πολύ ενδιαφέρον για εμάς, γιατί είμαστε δίπλα στα σύνορα, είναι οι μηχανές που έρχονται μέσω των Δυτικών Βαλκανίων και έχουμε διανυκτερεύσεις από αυτές τις μηχανές και στην Κόνιτσα και ίσως και στο Καλπάκι, κύριε Δήμαρχε. Εκείνο που είναι σημαντικό είναι, σε επίπεδο Περιφέρειας γίνεται ένα διαδημοτικό μονοπάτι το οποίο θα πιστοποιηθεί από Ευρωπαίους, από Γερμανούς και αυτό, συνεργαζόμαστε ήδη με αυτούς. Στο μονοπάτι αυτό είναι μέσα ο Δήμος Κόνιτσας, ο Δήμος Ζαγορίου, ο Δήμος Μετσόβου και ο Δήμος Τζουμέρκων. Είναι γύρω στα 75 χιλιόμετρα, ίσως και παραπάνω, αν δεν κάνω λάθος, και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό, διότι όλη η προσπάθειά μας πλέον είναι να πιστοποιήσουμε τα μονοπάτια μας, για τους λόγους που θα σας εξηγήσω σε λίγο. Και εδώ βλέπετε οι διαδρομές που υπάρχουν, αυτές είναι οι περιπατητικές διαδρομές στη χαράδρα του Αώου, στον Βοϊδομάτη, στο νερόμυλο στο Μπουραζάνι και στα βυζαντινά μνημεία της... Σε ένα λεπτό τελειώνω.

Εδώ βλέπετε το hiking. Το hiking έχει σχέση με τον Ορειβατικό Σύλλογο Κόνιτσας. Είναι πολύ σκληρές αυτές οι διαδρομές. Που εδώ, για να μπορέσουμε να υποστηρίξουμε όλα αυτά τα προγράμματα, η Περιφέρεια, με την κυρία Καλογιάννη μπροστά, με την έγκριση πάντα του κυρίου Περιφερειάρχη και σε συνεργασία με τη Δημοτική Αρχή και με το Αναγνωστοπούλειο Ίδρυμα, δημιουργεί, μετά από μια έγκριση που είχαμε τις τελευταίες μέρες από το πρόγραμμα INTEREG, την πρώτη σχολή για να βγάλουμε οδηγούς βουνού, rafting, καγιάκ, παρά πέντε και fly fishing, που ανέφερε ο κύριος Δήμαρχος φειδωλά χθες και πάντοτε είναι φειδωλός ο δικός μας ο Δήμαρχος, που έχει σαν αποτέλεσμα ότι εμείς θα μπορούμε μετά το 2019 – 2020 να βοηθήσουμε όλους τους ορεινούς Δήμους της χώρας με εξειδικευμένο προσωπικό για τα βουνά.

Εδώ βλέπετε τα επισκέψιμα σημεία που έχουμε σε όλη την Ήπειρο, τα οποία τοποθετούνται πάνω στο χαρτί με αριθμούς και τα καινούργια τουριστικά προγράμματα είναι το Γεωπάρκο και είναι ο

θρησκευτικός τουρισμός με τον Άγιο Παΐσιο, όπου πλέον αρχίζουμε και δεχόμαστε Ρώσους επισκέπτες, οι οποίοι έρχονται για θρησκευτικό τουρισμό. Αυτό είναι γεγονός.

Κυρίες και κύριοι, θα ήθελα, τελειώνοντας, να σας ευχαριστήσω καταρχήν που με ακούσατε και θα ήθελα δημοσίως να ευχαριστήσω όλους τους Δημάρχους, όλες τις Δημοτικές Αρχές που συνεργάστηκαν μαζί μας όλα αυτά τα... μας άφησαν, μάλλον, να συνεργαστούμε μαζί τους όλα αυτά τα χρόνια, δείχνοντάς μας εμπιστοσύνη, για να μπορέσουμε να φτιάξουμε πράγματα για όλο αυτό τον τόπο.

Και επίσης θα ήθελα να τονίσω ότι όλο αυτό το κάναμε για να μπορέσουμε να φέρουμε την ανάπτυξη, με τα προγράμματα τα οποία υπάρχουν μέσα από το ΕΣΠΑ, μέσα από την Έξυπνη Εξειδίκευση. Και εδώ σας μιλάω και ως μέλος του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας, που με την Περιφέρεια έχουμε προγραμματίσει αρκετά για κάποιους ορεινούς Δήμους που έχουμε εδώ. Με σκοπό και με στόχο κάποια στιγμή να έρθει η ευημερία, να ανοίξουν οι δρόμοι από τα Δυτικά Βαλκάνια, για να μπορέσουν κάποιοι από τα παιδιά μας να γυρίσουν πίσω.

Εάν δεν φτιάξουμε δομές που να έχουν σχέση με το σήμερα, σε θέματα ανάπτυξης και αν οι επιχειρηματίες δεν έρθουν κοντά με τις Δημοτικές Αρχές για να θέτουν τους προβληματισμούς, δεν θα μπορέσουμε ποτέ να φύγουμε από αυτή τη μιζέρια. Πρέπει να σκεφτούμε διαφορετικά.

Και θα ήθελα δημοσίως να εκφράσω ευχαριστίες στον κύριο Δήμαρχο Κόνιτσας, γιατί είναι ο μόνος Δήμαρχος που δουλεύει η Επιτροπή Τουρισμού με πολλή συνέπεια, κάθε μήνα μία συνάντηση, έχουμε αποτελέσματα, προχωράμε παρακάτω και πιστεύω το μέλλον για εμάς εδώ είναι ευοίωνο και είμαστε στη διάθεση όλων να σας δώσουμε πληροφορίες για τα αντικείμενα που σας ενδιαφέρουν από αυτά που σας ανέφερα, για το καλό όλων. Γιατί το να συνεργαζόμαστε όλοι οι ορεινοί Δήμοι, είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Ήδη αρχίζουμε συνεργασία με τις χώρες της μακροπεριφέρειας Αδριατικής – Ιονίου, στον θεματικό τουρισμό.

Σας ευχαριστώ πολύ, κυρίες και κύριοι.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ τον κύριο Τάσο, ο οποίος ανέδειξε τις βέλτιστες πρακτικές του επιχειρείν, γενικά της επιχειρηματικότητας, στην εσχατιά της Ελλάδας, στη συνοριακή Ελλάδα, που βέβαια είχαν τη χαρά, την τιμή να έχουν και προγόνους οι οποίοι είχαν διορατικότητα στις σκέψεις τους, διότι τίποτα δεν ξεκινάει σήμερα και τελειώνει σήμερα, υπάρχει μια συνέχεια αυτής της διαδικασίας και πράγματι ένας πλούτος της περιοχής. Και, Δήμαρχε, είσαι τυχερός και από ότι κατάλαβα και ο κύριος Τάσος είναι τυχερός που είσαι εσύ Δήμαρχος, σήμερα τουλάχιστον και αύριο, ώστε να συνεχίσετε την προσπάθεια αυτή η οποία εμάς μας κάνει πάνω από όλα περήφανους σαν Έλληνες.

Γ. ΤΑΣΟΣ: Με συγχωρείτε πολύ, το ξέχασα, γιατί ο λόγος μου ήταν προφορικός.

Κυρία Πρόεδρε των ορεινών Δήμων, θα ήθελα να σας παρακαλέσω, εάν έχετε τη δυνατότητα και αν έχετε την καλοσύνη, να προτείνετε στο Υπουργείο Τουρισμού, στην ετήσια ανάπτυξη της στρατηγικής του marketing για τον τουρισμό της χώρας, θα πρέπει να έχουν ένα μεγάλο μέρος αυτού του marketing οι ορεινοί Δήμοι και τα τουριστικά προϊόντα των ορεινών Δήμων.

Εδώ είναι ο Δήμαρχος Ζίτσας, ο Μιχάλης ο Πλιάκος. Με τον Μιχάλη έχουμε βρεθεί σε πάρα πολλές εκθέσεις στο εξωτερικό και έχει πάει σε πολλές περισσότερες από εμένα. Σε αυτές τις εκθέσεις, κυρία Πρόεδρε, μόνο η θάλασσα εμφανίζεται. Οι ορεινοί όγκοι δεν υπάρχουν. Με αυτή την Ένωση που έχετε, μπορείτε πλέον, κύριε Πρόεδρε της ΚΕΔΕ, να πιέσετε ώστε ένα συγκεκριμένο κονδύλι αυτού του marketing να αναφέρεται και στα προϊόντα των ορεινών όγκων.

Σας ευχαριστώ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Θα δείτε, αν έχετε την υπομονή, εγώ για αυτό πιέζω, για να ακούσουμε τα αποτελέσματα του Συνεδρίου μας, γιατί θα χάσετε το γεύμα στο Μπουραζάνι, όπως το πάτε.

Λέω λοιπόν, πράγματι, πρέπει να αναδείξουμε... Και θα το δείτε και στο ψήφισμα το οποίο ουσιαστικά σε λίγο θα αναγνωστεί και πιστεύω ότι θα καλύψει όλες τις πτυχές, αλλά και πάνω από όλα αν χρειάζεται να διορθώσουμε ή να βελτιώσουμε ή να ενσωματώσουμε κάτι ακόμα.

Θα παρακαλούσα λοιπόν, εσείς που έχετε το μικρόφωνο, για 2 λεπτά μέγιστο, στο επίπεδο της τοποθέτησης ή της ερώτησης, πέντε συναδέλφων, πρώτα ο κύριος Καπεντζώνης Γιώργος, Δήμαρχος Δωρίδος, με το θέμα «Χαρακτηρισμός ορεινών Δήμων – Νέος νόμος για την Αυτοδιοίκηση – Τεχνικές Υπηρεσίες – Υπηρεσίες». Όλα αυτά, θα παρακαλέσω...

Δώσατε το μικρόφωνο; Είναι εδώ ο κύριος Καπεντζώνης;

Ωραία. Ο κύριος Καλιντέρης Γιώργος, ο οποίος είναι ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Κόνιτσας. Τουρισμός. Είναι εδώ; Για 2 λεπτά σας παρακαλώ.

Γ. ΚΑΛΙΝΤΕΡΗΣ: Ναι, ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Να ευχαριστήσω και εγώ εκ μέρους του Δήμου και τους ομιλητές και εσάς, για όλα αυτά τα οποία είπαμε.

Επειδή ο χρόνος είναι πάρα πολύ μικρός, θα ήθελα σαν συνέχεια αυτών που ακούστηκαν σε θέματα τουρισμού, επειδή είμαι και υπεύθυνος στα θέματα τουρισμού του Δήμου, θα παρακαλούσα να ακούσετε μία, πιστεύω, σοβαρή πρόταση την οποία θα θέλαμε να κάνουμε.

Ξεκινώντας όμως από το εξής. Δεν την έπαθε μόνο ο Ολλανδός που είπαμε χθες και δεν ήξερε τα βουνά. Πριν από 1 – 2 χρόνια είχαν έρθει εδώ Φιλανδοί και όταν τους φιλοξενήσαμε, και ήταν ειδικοί στον τουρισμό παρακαλώ, όταν τους φιλοξενήσαμε, λέει: τώρα μαθαίνουμε ότι πέρα από τον ήλιο και τη θάλασσα, υπάρχει και η Ελλάδα των βουνών, των χαραδρών, των ποταμών.

Είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό, το ότι όλοι οι ορεινοί όγκοι λοιπόν, είναι άγνωστοι δυστυχώς στην Ευρώπη.

Και να σας πω και τη γνώμη του ρεπόρτερ του Βενιζέλου, του εθνικού Βενιζέλου, του παλιού Βενιζέλου, ο οποίος είχε έρθει στην Κόνιτσα, παρακαλώ, πριν από αρκετά χρόνια, ότι τα βουνά απέναντι τα οποία βλέπουμε, της Τύμφης, δεν έχουν τίποτα να ζηλέψουν από τις Άλπεις, από τις καλύτερες κορυφές των Άλπεων. Μας το είχε πει ο ίδιος, ο οποίος είχε φέρει... με τον Βενιζέλο ολόκληρη την Ελλάδα.

Για αυτό θα πρότεινα λοιπόν, πάνω σε όλα αυτά, που αφορά όλους τους ορεινούς Δήμους, να γινόταν μία Επιτροπή η οποία θα αφορά τον τουρισμό των ορεινών Δήμων. Να μην έχουμε αυτό το οποίο ήδη είπε ο κύριος Τάσος. Ακούγονται συνέχεια θάλασσα και τα λοιπά. Πρέπει να γίνει μία Επιτροπή Τουρισμού, μέσα στους ορεινούς ακριβώς Δήμους, η οποία θα προωθήσει τα θέματα αυτά και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, γιατί τα είπατε όλα στον χρόνο που έπρεπε.

Ο κύριος Κωνσταντάρας...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ: Έχω καλυφθεί, κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Έχεις καλυφθεί, Δήμαρχέ μου; Ευχαριστώ πολύ που καλύφθηκες.

Ο Φώτης ο Δομουχτσίδης, Δήμαρχος Σιντικής.

Φ. ΔΟΜΟΥΧΤΣΙΔΗΣ: Εγώ δεν καλύφθηκα, κύριε Πρόεδρε.

Εγώ, κύριοι, λέγομαι Φώτης Δομουχτσίδης, είμαι Δήμαρχος Σιντικής. Τώρα πού είναι η Σιντική; Η Σιντική είναι το βορεινό 1/3 του Νομού Σερρών. Και ένα μεγάλο μέρος του Δήμου, παρομοιάζει, μοιάζει με την Κόνιτσα, έχοντας παρόμοια μέρη στα βορεινά, στον Όρβηλο, στο Άγκιστρο και στα Κρούσια.

Ήθελα, κύριε Πρόεδρε, να σταθώ λιγάκι, εγώ με μεγάλη μου χαρά ήρθα εδώ και διαβάζω τον τίτλο «Η Περιφέρεια ψηλά. Ισότιμη

συμμετοχή των ορεινών Δήμων στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας». Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι πλέον οι Δήμοι πρέπει να χωριστούν σε δύο κατηγορίες. Η πρότασή μου είναι για τρεις μεν, αλλά αναφέρομαι για δύο κατηγορίες. Δεν έχω καμία σχέση σαν Δήμος εγώ, με το Δήμο τον δικό σας, το Δήμο του Ευόσμου, της Μενεμένης, της Θεσσαλονίκης και ούτω κάθε εξής.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει 38 Δήμους, εκ των οποίων οι 18 είναι αστικοί. Οι υπόλοιποι 20 Δήμοι είναι περιφερειακοί Δήμοι. Δεν ξέρω εάν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί τίτλος αστικός και περιφερειακός Δήμος, αλλά δεν έχω καμία σχέση με αυτούς τους Δήμους στην οργάνωση, στη λειτουργία, ούτε καν στα αυτοκίνητα. Και τα αυτοκίνητα που έχω στον δικό μου το Δήμο για να εξυπηρετήσω τις ανάγκες, είναι διαφορετικά. Αποτελούνται, είναι ένας στόλος από αγροτικά, 4Χ4, για να μπορέσω να καλύψω τις δασικές ανάγκες. Και τις ορεινές ανάγκες στους δρόμους.

Η ομοιότητα ενός αστικού και ενός περιφερειακού Δήμου, είναι όση ομοιότητα έχει ένας βιομήχανος με παπούτσια σκαρπίνια, με έναν αγρότη μέσα στις λάσπες με τις μπότες. Αυτές είναι και διαφορετικές αποστολές και λειτουργίες.

Μιλήσαμε για υγεία και κοινωνική πολιτική. Καταρχήν θέλω να τονίσω, κύριοι, ότι πολιτική κάνει το κράτος. Και δυστυχώς το κράτος μας, το κράτος, δεν μιλάω τώρα για την κυβέρνηση, αυτές οι διαδικασίες και οι λειτουργίες και οι υπηρεσίες που έχει, δεν πέτυχαν. Αυτές μας έφεραν εδώ πέρα. Και βλέπετε να έχει αλλάξει τίποτα πουθενά; Εγώ βλέπω ακριβώς και τα ίδια πρόσωπα στα Υπουργεία, στις Διοικήσεις, στις Διευθύνσεις.

Κοινωνική πολιτική. 1.300.000 στρέμματα, 86 χιλιόμετρα από άκρη σε άκρη είναι ο δικός μου ο Δήμος. Βάλαμε τα ασθενοφόρα σε άλλο Δήμο και μου πέθανε ο Αντιδήμαρχος, δικός μου Αντιδήμαρχος, εν ενεργεία, πριν 3 μήνες, κατά τη μεταφορά του, από καρδιακή προσβολή, από τη Ροδόπολη προς τις Σέρρες. Μία ώρα να κάνει το ασθενοφόρο, εάν θα βρίσκεται στη θέση του, στις

βάσεις που έχουν ορίσει. Και άλλη μία ώρα και παραπάνω, να τον πάρει να τον πάει στο νοσοκομείο. Και εξέπνευσε μέσα στο ασθενοφόρο. Ποια κοινωνική πολιτική;

Ασφάλεια. Άκουσα τον κύριο Οικονόμου. Κατεβήκαμε κάτω. Μα στον πρώτο χρόνο τα περιπολικά που γυρνάνε, γίνονται βίδες. Όταν 86 χιλιόμετρα, Σιδηρόκαστρο – Θεσσαλονίκη, Αθήνα – Λιβαδειά, είναι η απόσταση του Δήμου.

Κάθε μήνα, κύριε Πρόεδρε, τα απορριμματοφόρα μου πάνε με 4.500 και 5.000 χιλιόμετρα για σέρβις, κάθε μήνα. Από να διανύσουν αυτό το Δήμο με τα 44 χωριά και τις 3 πόλεις.

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση, που είπε ο κύριος Τσιάμης. Εγκαταστήσαμε στο Δήμο πλήρες πρόγραμμα, με tunneling, firewalls, έχω έξι Αντιδημάρχους, τρεις ενεργές Αντιδημαρχίες και το Δημαρχείο. Το γραφείο πενήντα χιλιόμετρα μακριά στην Αντιδημαρχία της Κερκίνης, έχει ακριβώς ίδια ασφάλεια και προστασία, σαν να είναι το διπλανό γραφείο δίπλα από τους servers του Δήμου. Και έρχεται το ανεκδιήγητο κράτος και ο Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών, όταν ήρθε το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης, και έβγαλε και εκείνο το διαβόητο χαρτί, θα εκδίδονται μόνο στις έδρες του Δήμου τα πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης, για προστασία των προσωπικών δεδομένων. Λες και η υπάλληλος που θα το έβαζε στην έδρα του Δήμου είχε καμία διαφορά από την υπάλληλο που ήταν 60 χιλιόμετρα μακριά.

Αυτά είναι κόμπλεξ και κατάλοιπα άλλων εποχών και δεν πρέπει να λαμβάνονται τώρα υπόψη. Ο παππούς και η γιαγιά, γιατί έχω γερασμένο Δήμο, στο δημογραφικό πρόβλημα, έχω γερασμένο Δήμο γιατί η νεολαία φεύγει, φεύγει. Κύριοι, έχω 45.000 ψηφοφόρους και ψηφίζουν 30.000-32.000 ψηφοφόροι και η απογραφή του 2011 είναι 22.000 κάτοικοι. Έχω λιγότερους κατοίκους μονίμους γιατί προτιμάνε να πάνε στα αστικά κέντρα, από αυτούς που ψηφίζουν. 49.000 ψηφοφόρους, για ψηφοφόρους

μιλάω, έχουν οι Σέρρες, 45.000 ο Δήμος Σιντικής. 70.000 μονίμους κατοίκους στις Σέρρες, 22.000 στο Δήμο Σιντικής. Οι έξι στους δέκα εργαζόμενους του Δήμου μένουν στις Σέρρες, διότι έχουν απαξιωθεί η λειτουργία των χωριών. Το Σιδηρόκαστρο που είναι κωμόπολη, πώς θα λειτουργήσει όταν οι άλλοι κοιτάνε καλύτερες συνθήκες κοινωνικής πρόνοιας, παιδείας, και το βράδυ να βγουν, να δουν φώτα. Καλά η πρασινάδα και λοιπά, καλά το περιβάλλον. Οι κάτοικοί μας έφυγαν και μέيناμε με τους παππούδες. Άκουσα 80 χρονών. Έχω χωριό ονόματι Οδηγήτρια, που είναι 75 χρονών ο μέσος όρος ηλικίας. Δεν είναι τόσο μεγάλος σαν το δικό σας.

Προσωπικό; Ποιο προσωπικό; Είπε ο κύριος Καστρινός για την αξιολόγηση δομών. Καθίσαμε και κάναμε αξιολόγηση δομών. Τι είναι αξιολόγηση δομών; Τι υπηρεσίες πρέπει να παρέχουμε στους πολίτες. Άρα με αυτές τις υπηρεσίες θα πρέπει να οργανώσουμε ανάποδα το Δήμο για να βγάλουμε τα Τμήματα, τις Διευθύνσεις, τους Προϊσταμένους, για να μπορέσουμε να παρέχουμε. Ποιο προσωπικό; Δεν μπορώ να βρω άτομο για να βάλω Γενικό Γραμματέα. Μου έφυγε ο προηγούμενος. Ποιον πολιτικό μηχανικό; Ποιος θα έρθει από τη Θεσσαλονίκη; Ποιο προσωπικό;

Αυτή είναι η περιφέρεια. Την αποστράγγισε, την απομύζησε οι αστικές περιοχές. Για αυτό 5 εκατομμύρια στην Αθήνα έχουμε από τα 10 στην Ελλάδα, και το μισό των υπόλοιπων πέντε είναι στη Θεσσαλονίκη. Αυτή είναι η κατάντια. Δεν φταίει ο Δήμος, δεν φταίτε, κύριοι. Κανένας μας δεν φταίει. Αυτές είναι οι λάθος πολιτικές που εφάρμοσε το κράτος. Το ζω σαν μικρό παράδειγμα στο Σιδηρόκαστρο, το οποίο είναι ουσιαστικά μια πόλη παροχής υπηρεσιών. Τελειώσανε οι κτηνοτρόφοι, τελειώσανε οι γεωργοί. Ποιος θα μείνει στο Σιδηρόκαστρο τώρα, υπηρεσίες δεν έχουν. Κλείνουν τα μαγαζιά το ένα πίσω από το ένα άλλο. Δεν φταίει πάλι ο Δήμος, δεν φταίνε οι Δήμαρχοι. Αυτό είναι κρατική πολιτική.

Αποκεντρωμένη που να βοηθάει την περιφέρεια, αποκέντρωση. Φυσικά. Ποια αποκέντρωση; Αφού όλες οι υπηρεσίες

μαζεύτηκαν στις Σέρρες. Και η ΔΕΗ έκλεισε, και ο ΟΤΕ έκλεισε. Οι τράπεζες μείωσαν τα καταστήματά τους και έβαλαν ΑΤΜ. Ακόμα και ο στρατός το ίδιο έκανε.

Πρόγραμμα για τους Δήμους, που είπε ο κύριος Γκέκας...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Φ. ΔΟΜΟΥΧΤΣΙΔΗΣ: Για αυτό είπα παρομοιάζει η Κόνιτσα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Φ. ΔΟΜΟΥΧΤΣΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, υπογράφω κάθε μέρα έξι κηδείες, δύο γάμους και ένα βαφτίσι, σαν Ληξίαρχος. Δεν ξέρω αν καταλαβαίνετε την αναλογία, κύριοι. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Η Ελλάδα θα γίνει Σαχάρα, κόβονται οι οάσεις, αν συνεχίσουμε έτσι.

Πρέπει να ξεχωρίσουν, 1.200 χιλιόμετρα, κύριοι, έχω αγροτικούς δρόμους. 1.200 χιλιόμετρα αγροτικούς δρόμους. Αν καταλαβαίνετε το μέγεθος. Από εδώ στην Αθήνα δύο φορές. Πώς θα συντηρηθούν με τις 400.000 ΣΑΤΑ που μου δίνουν; Πώς θα συντηρηθούν, που έχω δύο γκρέιντερ παρατάξιμα και δεν βρίσκω οδηγό. Έτσι κάθονται. Και ευτυχώς μου έστειλε δύο χειριστές ο στρατός, για να μπορέσουμε να κάνουμε τους δρόμους για τους αγρότες μας. Δεν φταίει ο Δήμος. Κάποια στιγμή, εδώ είμαστε συνδικαλιστικό Όργανο, κύριοι, είναι η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, αυτά πρέπει να περάσουν. Οπωςδήποτε, Πρόεδρε, πρέπει να χωριστούν οι Δήμοι σε δύο κατηγορίες. Οι ορεινοί Δήμοι... εγώ ούτε ορεινός είμαι, ούτε μειονεκτικός. 79 λεπτά παρέλαβα αποθεματικό στο Δήμο όταν παρέλαβα και αυτή τη στιγμή έχω απόθεμα που είναι λίαν ικανό να κάνει ότι θέλει. Αλλά οι ορεινοί Δήμοι είναι όπως εμάς, αλλά είναι διαφορετικές οι λειτουργίες.

Προτείνω εγώ και νομίζω αυτή είναι και η μετάφραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για μετάφραση μιλάω...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Φ. ΔΟΜΟΥΧΤΣΙΔΗΣ: Λοιπόν, αστικοί και περιφερειακοί Δήμοι. Έχουμε πρόβλημα με το προσωπικό, τα εργαλεία, με τους δρόμους,

με την άρδευση. 60 γεωτρήσεις άρδευσης έχω στο 1,5 εκατομμύρια στρέμματα. Τι κοινωνική πολιτική να κάνω όταν δεν μπορώ να συντηρήσω τους αγροτικούς δρόμους, δεν μπορώ να μεταφέρω... λεφτά.

Ανέφερε ο κύριος Σίμος Δανιηλίδης στο προηγούμενο Συνέδριο, ότι ξέρετε, στο Δήμο Νεάπολης – Συκεών έχουμε 9.000 φωτιστικά, ΦΟΠ, και έχει 70.000 κατοίκους. Κύριοι, εγώ έχω 22.000 κατοίκους και 60.000 φωτιστικές λάμπες. Ο δικός μου ο πολίτης είκοσι φορές επιβαρύνεται στα ανταποδοτικά παραπάνω. Με τι λοιπόν να κάνω κοινωνική πολιτική;

Εάν λοιπόν δεν ληφθούν αυτές οι διακρίσεις, εγώ δεν είμαι αστικός Δήμος, εγώ είμαι αγροτοκτηνοτρόφος, άσχετα που ανεβάζω τον τουρισμό σαν δεύτερη ευκαιρία, ούτως ώστε να μπορέσουμε να (...). Η βάση της Ελλάδος είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία. Δεν ξέρω στους αστικούς Δήμους, σε εμένα είναι. Και έχει εγκαταλειφθεί. Σταμάτησαν οι επιδοτήσεις, σταμάτησαν τα ζώα. Έχω το 95% των βουβαλιών της Ελλάδος, που αναφέρατε για.. Κατσίκια, πρόβατα. Οκτώ περιοχές που έχουμε αγριογούρουνα. Καταστροφή στο Δήμο μου.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Λοιπόν, ολοκληρώνετε...

Φ. ΔΟΜΟΥΧΤΣΙΔΗΣ: Τελειώνω, τελειώνω.

Ενέργεια. Ήθελα να πω κάτι για την ενέργεια που αναφέρθηκε. Επειδή είπατε για την ενέργεια, είπατε για την Ανάβρα, το χωριό. Σας τονίζω ότι το μοναδικό χωριό με μηδενική ανεργία στην Ελλάδα είναι το χωριό Άγκιστρο, που ήταν μια κίνηση του Δήμου που έδωσε τα ιαματικά, το ξενοδοχείο, στους κατοίκους, 250 κάτοικοι, οικογένειες, τα δύο τρίτα λειτουργούν προσφέροντας υπηρεσίες, και το ένα τρίτο είναι αγροκτηνοτρόφοι που δίνουν τα προϊόντα τους εκεί. Μηδέν ανεργία.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ολοκλήρωσε, Φώτη. Πρέπει να κλείσουμε.

Φ. ΔΟΜΟΥΧΤΣΙΔΗΣ: Έχουμε, Πρόεδρε, τουλάχιστον εκατό λύσεις. Πρέπει οπωσδήποτε να προχωρήσουμε στον διαχωρισμό των

Δήμων. Ακόμα και οι ορεινοί, οι περιαστικοί και λοιπά, είναι περιφερειακοί Δήμοι. Έχουμε φόρμουλες. Βάζουμε τους παράγοντες και φτιάχνουν μια φόρμουλα.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Θα το δούμε στο Συνέδριό μας.

Φ. ΔΟΜΟΥΧΤΣΙΔΗΣ: Έγινε, Πρόεδρε. Αυτό ήθελα να πω.

Ευχαριστώ πολύ, κύριοι.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Πρέπει να κλείσω, ειλικρινά, δεν θα βγουν συμπεράσματα.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Από τον κύριο Δήμαρχο ορμώμενος, λέω τα κάτωθι. Εγώ είμαι γεννημένος στη Μελισσόπετρα Κονίτσης. Το ίδιο φαινόμενο συμβαίνει στην ιστορική αυτή ένδοξη πόλη, την Κόνιτσα, την κωμόπολη. Έχει αποσιλωθεί. Της πήραν τη ΔΟΕ, εντελώς απενεργοποιήθηκε η πρώην Σχολή Αναγνωστοπούλειος, με τα υπέροχα τυροκομικά προϊόντα, μαραζώνει. Επίσης πήραν το νοσοκομείο. Τι άλλο πρέπει να πάρουν; Επιχείρησαν να αποδυναμώσουν και το τάγμα. Ευτυχώς έκανε παρέμβαση ο Επίσκοπος και εσώθη το τάγμα.

Με λίγα λόγια, αυτή η πόλη θα καταντήσει φάντασμα, δεν θα υπάρχουν άνθρωποι.

Ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ εγώ.

Ο κύριος Μπουλές Γιάννης, είναι εδώ; Του Δήμου Ναυπακτίας; Είναι Δημοτικός Σύμβουλος, επικεφαλής αξιωματικής αντιπολίτευσης, προτάσεις για αλλαγές στον Καλλικράτη.

Θα παρακαλέσω πραγματικά επιγραμματικά..

Ι. ΜΠΟΥΛΕΣ: Κωδικοποιημένα, κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Δεν μπορούσα να διακόψω τον Φώτη, παρότι... Είπε τον πόνο του, είναι αντιληπτό. Ξέρουμε...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Όχι, δεν είναι χειμαρρώδης. Βγάζει τον πόνο από μέσα τον οποίο ζει κάποιος όταν τον αφήνεις μόνο του.

Ελάτε.

Ι. ΜΠΟΥΛΕΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, και να ευχαριστήσω και τον Πρόεδρο της Κόνιτσας για την φιλοξενία.

Ήθελα επιγραμματικά να σημειώσω ότι ως ΚΕΔΕ θα έπρεπε σε κάποια φάση να κάνουμε μια αποτίμηση του Καλλικράτη, έτσι ώστε βάσιμα να τοποθετούμαστε πάνω σε αδυναμίες και δυνατότητες που μας δίνει, χωρίς το υποκειμενικό στοιχείο, το οποίο μας βγάζει έξω από μια επιστημονική τεκμηρίωση.

Αυτό λοιπόν νομίζω θα έπρεπε να γίνει από την ΚΕΔΕ και να είναι και ένας μπούσουλας στις διαπραγματεύσεις με το Υπουργείο, αλλά και σε εμάς με τις τοπικές κοινωνίες πράγματι που σε πολλές περιπτώσεις αιρετοί ζητούν να γίνουν Δήμοι, όχι επειδή ανάγκη, κατά τη δική μου κρίση, αλλά επειδή θέλουν να γίνουν Δήμαρχοι. Ας δούμε και τέτοιες αδυναμίες, τέτοιες πλευρές, με ένα διαφορετικό τρόπο.

Συμβάλλοντας στο θέμα της ορεινότητας και της συμμετοχής στην περιφερειακή ανάπτυξη, θα ήθελα να καταθέσω επιγραμματικά την εμπειρία από ένα Δήμο της Ναυπακτίας, που έχει ένα αστικό κέντρο παραθαλάσσιο, και έχει και 66 Τοπικές Κοινότητες. Σε αυτές τις Τοπικές Κοινότητες θα πρέπει να προσθέσουμε και γύρω στους 20 οικισμούς, που έχουν τις ανάγκες των Τοπικών Κοινοτήτων.

Δύο πράγματα θέλω να πω. Εν όψει των συζητήσεων, κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει κάποιες διορθώσεις στον Καλλικράτη να συμπεριλάβουν τις διαδικασίες με τις οποίες εκπροσωπούνται αυτές, αυτοί οι πληθυσμοί, οι Τοπικές Κοινότητες.

Γνωρίζετε πολύ καλά ότι μιλάμε για πληθυσμιακή αποδιάρθρωση των Τοπικών Κοινοτήτων. Χωριά με δέκα, με είκοσι, με τριάντα κατοίκους, γηρασμένους. Όταν γίνονται εκλογές, οι τέσσερις ή πέντε Συνδυασμοί συνωστίζονται να βάλουν υποψήφιο σε μια Τοπική Κοινότητα. Ξέρετε ότι στο δικό μας Δήμο για να έχεις πλήρες ψηφοδέλτιο θέλεις 210 υποψηφίους. Ο κάθε Συνδυασμός. Αυτό βάλτε το επί πέντε. Και πηγαίνετε πέντε υποψήφιοι Δήμαρχοι

στα χωριά αυτά τα 66, να συγκροτήσετε ψηφοδέλτιο, για να δείτε τι ακριβώς συμβαίνει.

Επειδή είσαστε όλοι έμπειροι, δεν θα επιμείνω σε αυτό. Θα υπογραμμίσω όμως ότι σε αυτό το θέμα προστίθεται και η εκπροσώπηση των γυναικών, που είναι υποχρεωτική. Για να δείτε πώς μέσα από τον μηχανισμό και το θεσμικό πλαίσιο εκφυλλίζονται οι διαδικασίες, που αποτελούν ντροπή για την Αυτοδιοίκηση. Νομίζω ότι πρέπει να διορθωθούν αυτά.

Και επειδή πρέπει να κάνουμε και μια πρόταση, θεωρώ ότι σε Τοπικές Κοινότητες, είτε έχουν τοπικό εκπρόσωπο, είτε έχουν Συμβούλιο, θα πρέπει να υπάρχει χωριστό ψηφοδέλτιο που να εκπροσωπείται η Τοπική Κοινότητα, χωρίς ένταξη σε Συνδυασμό. Ένα θέμα είναι αυτό.

Δεύτερο. Υπάρχει το θέμα της αιρετής εκπροσώπησης. Θεωρώ ότι η εξοικονόμηση που επήλθε με την κατάργηση των Δήμων, στην προκειμένη περίπτωση έξι Δήμων, Καποδιστριακών, μας δίνει τη δυνατότητα να έχουμε Αντιδήμαρχο σε κάθε καταργούμενο Δήμο Καποδιστριακό, που δεν συμβαίνει σήμερα. Δεν φτάνουν οι Αντιδήμαρχοι, με αποτέλεσμα να ορίζονται εντεταλμένοι, οι οποίοι δεν μπορούν να παίξουν το ρόλο τους, γιατί καταλαβαίνετε τα προβλήματα σε ένα τέτοιο τεράστιο όγκο, όπως ανέφερε ο προηγούμενος συνάδελφος. Τα ίδια ισχύουν και εκεί, να μην τα επαναλάβω.

Άρα λοιπόν θα μπορούσε να αυξηθεί ο αριθμός των Αντιδημάρχων για να καλύψουν τέτοιες ανάγκες και αυτό είναι στα πλαίσια της οικονομίας, γιατί υποκαθιστούν κόστος Δήμου ο ένας Αντιδήμαρχος, καταργούμενου Δήμου.

Τέλος, θα ήθελα να σας πω ότι στο θέμα της αποκέντρωσης, ας είμαστε λίγο πιο προσεκτικοί. Με ποια έννοια. Συνήθως την αποκέντρωση τη βλέπουμε μέχρι τον εαυτό μας. Συγκεντρωτικό κράτος των Αθηνών, να έρθει σε εμάς, και να μείνει σε εμάς. Μήπως, βάζω το ερώτημα, τα χρήματα τα οποία (...) για την

ορεινότητα, να πηγαίνουν αποκλειστικά στις ορεινές Κοινότητες και όχι στα αστικά κέντρα, όπως είναι μια τέτοια περίπτωση; Βάζω έναν προβληματισμό. Διότι θα μπορούσε ο Δήμος, εφόσον είναι στην ευχέρειά του, και εφόσον οι ψήφοι οι πολλοί είναι στο αστικό κέντρο, να ξεχάσει τις ορεινές Κοινότητες οι οποίοι δεν προσδίδουν και στην ψήφο τα αναμενόμενα.

Ευχαριστώ πολύ. Αυτά για τη δική σας φαρέτρα.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστούμε τον κύριο Μπουλέ.

Να πω μόνο ότι υπάρχει πάντα ανοιχτή πλατφόρμα στην οποία δεχόμαστε ως Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, και από το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προτάσεις για τη μεταρρύθμιση την οποία πιέζουμε την κυβέρνηση και προφανώς το Υπουργείο Εσωτερικών να ξεκινήσει. Άρα αυτές ενσωματώνονται, μαζί και με τα νομικά περιεχόμενα από τη Νομική μας Υπηρεσία. Είναι ένα ανοιχτό εργαστήριο παραγωγής πολιτικής και διαμόρφωσης. Καλείστε σε αυτό, προφανώς, ακούστηκαν, και επειδή κάποιος είπε εκ των προηγούμενων ομιλητών ότι μπαίνουν σε κάποια συρτάρια, τα Υπουργεία, εμείς κύριε Καθηγητά, δεν τα βάζουμε στα συρτάρια...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Αυτό λέω. Είπα, από τα Υπουργεία είπατε. Εμείς λέω λοιπόν, δεν τα βάζουμε στα συρτάρια. Επεξεργάζονται και επεξεργαζόμαστε και όπως άκουσα και τον Φώτη, γιατί όπως σε ένα Δήμο δεν μπορείς να ξέρεις στην κάθε γωνιά την ίδια στιγμή το τι συμβαίνει, έχεις συνεργάτες, έχεις ενεργούς πολίτες. Το ίδιο συμβαίνει και για αυτό που συζητάμε σήμερα στην Ελλάδα. Θα πρέπει να ξέρουμε, όσο είναι δυνατόν, εμπλουτισμένα, κάθε φορά το τι συμβαίνει.

Από εκεί και πέρα, μην μπούμε στην απάντηση του περιεχομένου για τους Αντιδημάρχους. Θα σας έλεγα ακόμα ότι εμείς, υπήρξε μια ακατάστατη διαδικασία χωρίσματος της Ελλάδος. Αυτό όταν μας παραμύθιασαν κάποιοι ότι είμαστε πολλοί Δήμοι, θα

σας πω ότι στη Γαλλία είναι 10.000 Δήμοι. 10.000 Δήμοι. Να μην πούμε για άλλες χώρες. Αυτό το πράγμα που έγινε στην Ελλάδα, μαζί με την αδυναμία του να φέρουμε ανάπτυξη, επιχειρηματικότητα και αποκέντρωση, μαζί με τον Καλλικράτη, γίναμε ένας αχταρμάς. Ένας αχταρμάς, και ζούμε αυτό που λέει ο Φώτης, σήμερα, με 60.000 φωτιστικά και ποιος θα τα πληρώσει.

Έχουμε Συνέδριο κοντά μας, τον Νοέμβριο εννοώ, αρχές Νοεμβρίου, θα ειπωθούν και πιστεύω ότι θα είναι το πιο πυκνό και πιο ώριμο Συνέδριο της Αυτοδιοίκησης...

Κλείνω, θέλετε κάτι;

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Τον έχεις. Σου τον είχα δώσει, δεν ήσουν. Τον έχεις τώρα, βεβαίως. Δώστε παρακαλώ το μικρόφωνο. Για δύο λεπτά σας παρακαλώ.

ΚΑΠΕΤΖΩΝΗΣ: Δεν είναι κατάχρηση, Πρόεδρε, ευχαριστώ που παίρνω το λόγο, που ήρθα εδώ, αλλά δεν θέλω να έχω πίσω μου κόσμο όταν μιλάω, γενικά...

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Παρακαλώ.

ΚΑΠΕΤΖΩΝΗΣ: Ευχαριστώ πάντως.

Ειπώθηκαν πάρα-πάρα πολλά αυτές τις δύο μέρες. Πρέπει να πω τις ευχαριστίες, που τα λέμε όλοι βέβαια, στο Δήμο Κόνιτσας, για την πρωτοβουλία, για τη διοργάνωση την άψογη. Και στην ΚΕΔΕ ακόμα περισσότερα συγχαρητήρια, που πήρε την πρωτοβουλία και το θάρρος να ανοίξει ένα θέμα, το οποίο για εμάς είναι καυτό, Πρόεδρε.

Ακούστηκαν το ένα τρίτο από το Δήμαρχο Σιντικής. Εμένα με βοηθάει για να μην επαναλάβω πράγματα, έχω να προσθέσω πράγματα όμως. Έχω να πω ότι αυτό που είπε το ότι οκτακόσια, χίλια τα εκατό παραπάνω το κάθε φωτιστικό πρέπει να χρεώσουμε εμείς τους δικούς μας δημότες. Είναι ελάχιστο αυτό και μελετημένο και μπορούμε εύκολα να το αποδείξουμε αυτό. Άρα άλλης κατηγορίας πολίτης ο δικός μας.

Πρέπει να πω ότι τα απορριμματοφόρα στις μεγάλες πόλεις, μεγάλοι όγκοι μαζεύονται και θα κάνουν κατά μέσο όρο 30-35 χιλιόμετρα την ημέρα το κάθε απορριμματοφόρο, και σε εμάς θα κάνει πάνω από 130, άρα καταλαβαίνετε ότι και εκεί είμαστε στο εξακόσια τα εκατό παραπάνω επιβάρυνση για τα ανταποδοτικά μας τέλη. Με χίλιους τρόπους.

Δεν συζητάμε για το προσωπικό. Έχουμε τρεις μηχανικούς στο Δήμο μας, οι οποίοι είναι από άλλη περιοχή, είναι από την έδρα του Νομού, οι οποίοι περιμένουν να ανοίξει η κινητικότητα χωρίς υπογραφή του Δημάρχου και να φύγουν και οι τρεις.

Έχουμε τις παράλληλες υπηρεσίες του κράτους, που λέει η Αστυνομία θα κλείσει το Αστυνομικό Τμήμα στο Ευπάλειο, εάν ο Δήμος δεν βρει κτίριο. Και πώς θα βρει ο Δήμος κτίριο που δεν έχει για τις δικές του ενδεχομένως ανάγκες να καλύψει; Κάνοντας ένα κτίριο καινούργιο ή ανακαινίζοντας ένα κτίριο, προϋπολογισμού 100.000 €. Αλλά, Δήμαρχε, δεν θα το κρατήσεις το Αστυνομικό Τμήμα; Πώς θα απαντήσουμε σε αυτούς, στον κόσμο; Για το αίσθημα ασφάλειας, για τα άλλα προβλήματα. Πρέπει λοιπόν να φτιάξουμε και το κτίριο αυτό.

Δεν συζητάω ότι δεν υπάρχει χρονιά που να μην προσπαθούμε να καλύψουμε αναλώσιμα, λάστιχα και άλλες ανάγκες, σε άλλες Υπηρεσίες, σε Δασαρχεία, σε Αστυνομίες και σε Πυροσβεστικές.

Δεν συζητάω ότι ζητάμε από τις εταιρίες ανεμογεννήτριες που έρχονται, έχουμε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο Δήμο, να μας δώσουν, να αγοράσουν ένα ασθενοφόρο, το οποίο ο Δήμος, το Κέντρο Υγείας Λιθωρικού στερείται, για να το παραχωρήσουμε στο Κέντρο Υγείας, με δαπάνες του Δήμου.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΚΑΠΕΤΖΩΝΗΣ: Και θα φύγει προφανώς και εκείνο.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΚΑΠΕΤΖΩΝΗΣ: Δεν συζητάμε ότι με τον ίδιο τρόπο ζητήσαμε φέτος να μας δώσει... να κάνει την αγορά ενός αυτοκινήτου για την Αστυνομία. Είκοσι, είκοσι τόσες χιλιάδες ευρώ.

Άρα τίποτα δίπλα μας δεν μένει. Ο κόσμος απευθύνεται στους Δήμους. Οι Δήμοι έχουν μεγαλώσει με τον Καλλικράτη. Πρέπει να δίνουμε απαντήσεις. Δεν μπορούμε να λέμε δεν κάνουμε εμείς, δεν μπορούμε. Θα πούνε δικαιολογείσαι Δήμαρχε, δεν κάνεις αυτό που πρέπει. Και τι κάνουμε; Πρέπει να δώσουμε απαντήσεις.

Και εγώ τι λέω τώρα; Ότι μεγαλώσανε οι Δήμοι, μεγάλωσε ο Καλλικράτης τους Δήμους, που είπε και ο Γιάννης ο Μπουλές, όμως δεν μεγαλώσαμε όλοι το ίδιο και δεν είμαστε όλοι το ίδιο.

Δεν μπορεί ένας Δήμος, ο δικός μας, με 2,5 μηχανικούς, να το πω έτσι, λόγω υποχρεώσεων που έχουν και άλλων τέλος πάντων οικογενειακών, να συγκριθεί, να είναι ένας Δήμος με τις ίδιες απαιτήσεις, προδιαγραφές, ευθύνες, με ένα Δήμο που στα 30 χιλιόμετρα από εμάς έχει 130 μηχανικούς. Δεν μπορεί να γίνει.

Δεν μπορεί να μπούμε στο ΕΣΠΑ, που είναι τα μόνα χρήματα που υπάρχουν ανταγωνιστικά, με υποβαθμισμένες Υπηρεσίες, γιατί είναι καθαρά ανταγωνιστικά. Δεν μπορώ να χτυπήσω με τίποτα τη Λαμία, τη Λειβαδιά, τη Χαλκίδα, που έχουν πολύ καλά οργανωμένες υπηρεσίες. Έχουμε μεγάλες διαφορές.

Δεν μπορεί να είμαστε ενωμένοι όλοι μαζί και εγώ να έχω τρία απενταγμένα έργα από την προηγούμενη περίοδο στο ΕΣΠΑ και κατά τα άλλα να είμαστε ενωμένοι και να είμαστε όλοι αγαπημένοι. Δεν γίνεται. Είμαστε διαφορετικοί, το βλέπουμε, το διαπιστώνουμε. Δεν το λέω με την κακή έννοια. Δεν με πειράζει να χαρακτηριστώ κατά κάποιον τρόπο Δήμος δεύτερης ταχύτητας ενδεχομένως. Αλλά είναι δεύτερης ταχύτητας. Αυτό σημαίνει, για να μπορώ να ανταποκριθώ σε λιγότερες υποχρεώσεις από άλλους, μεγαλύτερους Δήμους ενδεχομένως, γιατί πέραν των άλλων είναι και η ευθύνη. Δεν μπορεί ένας Δήμος που έχει ελάχιστες υποδομές και προσωπικό, να έχει την ίδια ευθύνη έναντι του νόμου και έναντι του

εισαγγελέα, για τα κυνοκομεία, για οτιδήποτε, άλλες δομές που δεν μπορούμε ούτε να τις διανοηθούμε εμείς.

Άρα αυτό το θέμα ξανά μπαίνει...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

ΚΑΠΕΤΖΩΝΗΣ: Πρώτα έρχονται οι αρμοδιότητες, μετά έρχεται ο εισαγγελέας, και μετά θα δούμε τι θα γίνει με τους πόρους.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ωραία. Έλα, Γιώργο.

ΚΑΠΕΤΖΩΝΗΣ: Θέλω όμως να φτάσω στο εξής. Για να δοθούν κίνητρα...

ΟΜΙΛΗΤΕΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Παρακαλώ, μη διακόπτουμε.

ΚΑΠΕΤΖΩΝΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι. Πρόεδρε, ένα λεπτό. Άλλωστε παίρνω και το χρόνο από τον συνάδελφο τον Δήμαρχο του Θέρμου, που είπε να μιλήσω εγώ για αυτόν.

Άρα πρέπει να ξέρουμε ποιοι είμαστε, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ποιοι είμαστε. Δεν είναι εδώ η κυβέρνηση να μας ακούσει σε όλα, εντάξει, αλλά είμαστε μεταξύ μας, και χαίρομαι που είναι τόσοι Δήμαρχοι από το Λεκανοπέδιο εδώ αυτό το διήμερο και καταλαβαίνουν, ας μην πω τον πόνο μας, να πω ποια είναι η πραγματικότητα.

Άρα θα πρέπει, Πρόεδρε, να δούμε αυτό που όλοι αναγνωρίζουμε, που όλοι αντιλαμβανόμαστε, αυτό που υφιστάμεθα, και που πραγματικά αναγνωρίζουμε, θεσμικά να το κατοχυρώσουμε. Αυτή η λέξη που λέει κατηγοριοποίηση των Δήμων, δεν είναι κακό, πρέπει να γίνει, θεωρώ ότι είναι προτεραιότητά μας, για να μην ελλοχεύουν οι κίνδυνοι της καχυποψίας και της εσωτερικής μας γκρίνιας. Για να είμαστε ενωμένοι πρέπει να ξέρουμε τι έχει ο καθένας. Και να πάω τώρα στην... και να πούμε, είναι ορεινοί; Είναι οι αστικοί; Είναι νησιωτικοί; Προφανώς. Και ότι άλλο είναι.

Πρόταση. Ειδικό θεματικό Συνέδριο για αυτή τη διαδικασία της κατηγοριοποίησης των Δήμων, που έχει να κάνει και με την ανάλυση των δεδομένων για τα διοικητικά, για τις υπηρεσίες, για τα

θεσμικά, για την οικονομική... για τις κατανομές των πόρων. Κάθε φορά θα το λέμε, κάθε φορά θα μπαίνει, και τίποτα δεν γίνεται.

Αυτές οι διαφορές που αναφέραμε, με την αγροτική οδοποιία για παράδειγμα, με τα ανταποδοτικά τέλη, με άλλους τρόπους, σημαίνει σε εμάς οκτακόσια, χίλια, χίλια πεντακόσια τα εκατό παραπάνω επιβάρυνση. Δεν σημαίνει, με τη σημερινή κατανομή των ΚΑΠ, ότι θα πάρουμε επειδή είμαστε αγροτικός Δήμος, έχουμε κάποιες Κοινότητες παραπάνω, θα πάρουμε και 10% παραπάνω στη ΣΑΤΑ ή 15. Η επιβάρυνσή μας είναι 1.500%. Δεν αποτυπώνεται, δεν γράφεται πουθενά. Κάπως πρέπει αυτό να αποτυπωθεί.

Αυτό λοιπόν ζητάω, το προτείνω, σας το προτείνω. Ξέρω ότι είστε ανοιχτοί σε αυτή τη διαδικασία, ξέρω ότι έχετε ιδιαίτερη ευαισθησία και κάνετε το Συνέδριο για τους νησιωτικούς Δήμους το επόμενο διάστημα, που θα γίνει νομίζω στα Κύθηρα. Θα πρέπει να πάμε κάποια στιγμή σε μια κατηγοριοποίηση των Δήμων, να ξέρουμε ποια είναι τα χαρακτηριστικά, να ξέρουμε ποιες είναι οι υποχρεώσεις, και να πάμε από εκεί και πέρα στα κίνητρα, σε ειδικά κίνητρα, σε μοριοδοτήσεις, σε οικονομικά κίνητρα, σε προσωπικό, σε ότι άλλο είναι, σε ιδιωτικές επενδύσεις που ακούστηκε χθες εδώ, για τις παραμεθόριες περιοχές και για τις άλλες περιοχές.

Θέλω να ευχαριστήσω. Δεν θέλω να πω κάτι παραπάνω. Μας κάλυψαν οι προηγούμενοι...

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ το Γιώργο. Νομίζω ότι ήταν γόνιμη η παρέμβασή του και τον ευχαριστώ για αυτό.

Πηγαίνοντας προς την ολοκλήρωση αυτού του πολύ σημαντικού Συνεδρίου, δεν θα μπορούσε να μην αποφωνήσουμε με τα συμπεράσματα προφανώς και θα καλέσω την αγαπημένη μας συνάδελφο, την Αλίκη τη Σωτηριάδου, να πει εν είδει ψηφίσματος αυτά τα οποία κατεγράφησαν, αυτά που η Επιτροπή Ορεινότητας... και να θυμίσω, Γιώργο, παραδείγματος χάριν, δεν υπήρχε Επιτροπή Ορεινότητας, υπήρχε Νησιωτικότητας – Ορεινότητος, και

βελτιώθηκε και βλέπουμε ότι κάνει ένα πολύ σημαντικό έργο η Επιτροπή. Μετά από δύο εβδομάδες θα είμαστε στη νησιωτικότητα, στα Κύθηρα, το είπες. Και θα δούμε και τα παρακάτω, θα τα πω στην αποφώνηση και εγώ, για να μην τρώω το χρόνο.

Αλίκη, ο λόγος σε εσένα.

Α.-Μ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το Συνέδριο αυτό με τη συμμετοχή όλων σας μέχρι το κλείσιμο των εργασιών του, συναδέλφισσες και συνάδελφοι, δικαιώνει προφανώς την απόφαση του Προέδρου και του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΕ αυτή τη δημοτική περίοδο για τη συγκρότηση ως αυτοτελούς Επιτροπής, της Επιτροπής Ορεινών Περιοχών.

Πέρα λοιπόν από τις ευχαριστίες μου και την αναγνώριση αυτού του έργου στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ και τον Πρόεδρο που είχε αυτή την πρωτοβουλία, θέλω να ευχαριστήσω και εσάς γιατί ανταποκριθήκατε συμμετέχοντας στο Συνέδριο μέχρι και αυτή την ώρα.

Έχοντας συμμετάσχει σε όλα τα Συνέδρια της ΚΕΔΕ, τα πανελλήνια συνέδρια, τα ετήσια Συνέδρια που κάνουμε, και σε πάρα πολλά θεματικά συνέδρια που υπήρχε ενδιαφέρον και για το Δήμο μου, μπορώ να πω ότι σε αυτό το ειδικό θεματικό Συνέδριο, το συζητούσαμε με τον κύριο Πρόεδρο πριν, η παρουσία των συναδέλφων μέχρι και τη λήξη των εργασιών του είναι χαρακτηριστική. Και αυτό βεβαίως οφείλεται σε αυτό που καλά γνωρίζουμε όλοι, ότι είμαστε μία κατηγορία Δήμων, ανήκουμε σε αυτούς τους Δήμους που οι αιρετοί πραγματικά έχουν ένα Γολγοθά μπροστά τους και περιμένουν να ακούσουν και να ανταλλάξουν τις απόψεις τους βεβαίως σε τέτοιου είδους συνέδρια.

Θέλω να ευχαριστήσω από καρδιάς, αγαπητέ Ανδρέα Παπασπύρου, εσένα, Δήμαρχε Κόνιτσας, για την υπέροχη φιλοξενία στην όμορφη Κόνιτσα, και στο πρόσωπό σου να ευχαριστήσω όλους τους αιρετούς του Δήμου, που είμαι βέβαιη ότι τις

προηγούμενες μέρες συνέδραμαν το έργο σου για την υποδοχή, την εξαιρετη υποδοχή που μας επιφυλάξατε, αλλά και τους υπηρεσιακούς παράγοντες του Δήμου της Κόνιτσας, που σίγουρα και αυτοί από τη δική τους πλευρά συνέβαλλαν υπό τις οδηγίες σου στην υποδοχή και τη φιλοξενία.

Να πω ότι από την τελευταία εισήγηση προέκυψε, του κυρίου Τάσου, προέκυψε ένα πολύ σημαντικό συμπέρασμα, το οποίο βεβαίως δεν μπορεί να καταγραφεί στα συμπεράσματα του Συνεδρίου, αλλά είναι το συμπέρασμα που όλοι πρέπει να πάρουμε μαζί μας επιστρέφοντας, και θα έλεγα και ο κύριος Τάσος με τις ιδιότητες που μας ανέφερε ότι έχει, να το επικοινωνεί με όλο τον ιδιωτικό τομέα σε όλη την Ελλάδα, ότι η συνεργασία του ιδιωτικού τομέα με τις τοπικές Αρχές είναι απαραίτητη για να γίνει αυτό το ξεκίνημα και στις ορεινές περιοχές, όπως έχει γίνει στο παρελθόν στα νησιά μας και εύχομαι έτσι να εξακολουθήσει να γίνεται για όλη την Ελλάδα.

Να πω ότι στις εισηγήσεις που έχουν γίνει, έχουν αναφερθεί τα θέματα που για δύο επιστολές που έχω λάβει στην Επιτροπή, από το Δήμο Βοΐου, και από τον Δημήτρη τον Παπακώστα, από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αργιθέας. Δεν τις διαβάζω γιατί ήδη έχουμε αναφερθεί σε αυτά τα ζητήματα που μου έχουν μεταφέρει.

Και να προχωρήσω στο ψήφισμα με τα συμπεράσματα του Συνεδρίου.

Οι ορεινές περιοχές της χώρας μας διαθέτουν έναν ανεκμετάλλετο εθνικό πλούτο του οποίου η αξιοποίηση μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη της χώρας.

Η δημιουργία και εφαρμογή Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για τις ορεινές περιοχές που θα εμπεριέχει αναπτυξιακό πρόγραμμα και υποστηρικτικό μηχανισμό είναι η αναγκαία και ικανή συνθήκη για

την ισότιμη συμμετοχή των ορεινών δήμων στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας.

Στο Ειδικό Θεματικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ στην Κόνιτσα (8-9/9/2017) οι σύνεδροι κατέθεσαν τις εξής προτάσεις:

- Τη διάκριση των εννοιών «Ορεινός Δήμος», «Ορεινή Περιοχή», «Ορεινή Κοινότητα», «Μειονεκτική Κοινότητα» και θεσμική κατοχύρωση του χαρακτηρισμού ενός δήμου ως «ορεινού», προκειμένου να είναι εφαρμόσιμες οι θετικές διακεκριμένες πολιτικές για τους ορεινούς Δήμους.
- Τη σύσταση Ινστιτούτου Ορεινής Πολιτικής κατ' αντιστοιχία του προβλεπόμενου στο άρθρο 208 του Ν. 3852/2010 Ινστιτούτου Νησιωτικής Πολιτικής.
- Τη θεσμοθέτηση αυτοτελούς κοινοβουλευτικής επιτροπής ορεινής πολιτικής στην Βουλή.
- Τη διαμόρφωση Σύγχρονου Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών.
- Την εκτίμηση πραγματικού λειτουργικού κόστους των ορεινών μικρών πληθυσμιακά Δήμων.
- Τον επαναπροσδιορισμό των κριτηρίων των ΚΑΠ και της ΣΑΤΑ, με ενίσχυση του κριτηρίου ορεινότητας. (Θεσμοθέτηση ειδικού λογαριασμού ενίσχυσης των μικρών ορεινών πληθυσμιακά Δήμων, για την ενίσχυση των ανταποδοτικών τους υπηρεσιών, ενίσχυση επιχορήγησης για δαπάνες πολιτικής προστασίας στους ορεινούς Δήμους).
- Την απόδοση των τελών υλοτομίας και ποσοστού εσόδων από τους αρχαιολογικούς χώρους.
- Την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων όπως το ΠΑΑ 2015-2020 για την επισκευή, βελτίωση και κατασκευή αγροτικών –δασικών δικτύων δρόμων για τους δασεργάτες, κτηνοτρόφους και προγραμματική τεχνική υποστήριξη των μικρών ορεινών Δήμων για την προετοιμασία έργων και δράσεων για το ΕΣΠΑ.

- Τη δημιουργία προγράμματος για τους ορεινούς Δήμους στα πρότυπα του «ΘΗΣΕΑΣ» που θα αφορά την Τ.Α. για προμήθεια εξοπλισμού.
- Την απαλοιφή οποιουδήποτε αποκλεισμού από χρηματοδοτικά προγράμματα των ορεινών Δήμων με μικρό πληθυσμό για έργα περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (βιολογικοί καθαρισμοί κλπ.).
- Έως τη στελέχωση των ορεινών Δήμων με το αναγκαίο προσωπικό, τη θεσμική κατοχύρωση της υποχρεωτικής διοικητικής υποστήριξης αυτών των Δήμων από τους Δήμους της έδρας των νομών ή τις υπηρεσίες της Περιφερειακής Ενότητας.
- Αύξηση αριθμού αντιδημάρχων και αριθμού ειδικών συνεργατών – επιστημονικών συνεργατών στους ορεινούς Δήμους.
- Σύσταση θέσεων Γενικού Γραμματέα σε όλους τους Δήμους ανεξαρτήτως πληθυσμού (και θέσης ιδιαίτερου γραμματέα Δημάρχου)
- Τροποποίηση του άρθρου 3... Αυτό είναι κάτι το οποίο, επιτρέψτε μου την παρένθεση, υπήρχε στην εισήγηση μου χθες, που για λόγους ταχύτητας το υπερπηδήσαμε. Το έχουμε συζητήσει ικατ' επανάληψη στην Επιτροπή. Τροποποίηση του άρθρου 3, στοιχ. Ιβ της αριθμ. 129/2534/20.1.2010 ΚΥΑ Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης – Οικονομικών (ΦΕΚ 108/4.2.2010 τεύχος Β), ως εξής: Από το εσφαλμένο «οι δήμαρχοι δήμων με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων» στο ορθό «οι δήμαρχοι». Αφορά την τροποποίηση, αφορά μια τροποποίηση που είναι απαραίτητη προκειμένου οι Δήμαρχοι όλων των Δήμων της χώρας, και των ορεινών δηλαδή, που είναι κάτω οι πληθυσμοί τους από 10.000 κατοίκους, να έχουν το δικαίωμα, να έχουν... να φέρουν αυτοκίνητο, όπως οι Δήμαρχοι όλων των άλλων Δήμων της χώρας.
- Θέσπιση κριτηρίων πρόσληψης και παραμονής προσωπικού με ισχυρή μοριοδότηση της εντοπιότητας, αλλά και παραμονής στη θέση πρόσληψης για ικανό χρονικό διάστημα.

- Άμεση στελέχωση και εξοπλισμός αγροτικών ιατρείων και Κέντρων Υγείας στις ορεινές απομακρυσμένες περιοχές.
- Μετάβαση στο ψηφιακό σήμα όλων των ορεινών περιοχών.
- Μείωση του ισχύοντος ορίου απόστασης μεταξύ κατοικίας – σχολικής μονάδας, για την κάλυψη του κόστους μετακίνησης μαθητών στους ορεινούς δήμους.
- Οι ορεινοί δήμοι ζητούν:
 - ✓ Περαιτέρω συνδεδεμένες ενισχύσεις για τα αγροτικά προϊόντα.
 - ✓ Απόδοση στρεμματικών ενισχύσεων για τις δενδρώδεις καλλιέργειες.
 - ✓ Εξασφάλιση εξισωτικής αποζημίωσης για όλη την περίοδο του τομεακού προγράμματος 2014-2020.
 - ✓ Τη δημιουργία αγροτικών ΚΕΠ. Εδώ ξέρετε ότι θα συμπεριλαμβάνονται και όλα τα αιτήματα που έχουμε σχετικά με τον ΟΓΑ, τον ΕΛΓΑ και τον τρόπο που θα λειτουργούν οι υπηρεσίες.
- Την εφαρμογή ειδικών φορολογικών κινήτρων για τους ορεινούς δήμους.
- Την επαναφορά στο καθεστώς ασφάλισης των επαγγελματιών των ορεινών περιοχών με πληθυσμό μικρότερο των 2.000 κατοίκων στον ΟΓΑ.

Και την ισότιμη συμμετοχή των ορεινών περιοχών στο ετήσιο πρόγραμμα τουριστικές προβολής του Υπουργείου Τουρισμού.

Αυτές είναι οι προτάσεις, και να ενημερώσω εδώ τον κύριο Τάσο ότι έχουμε ήδη κάνει ως Επιτροπή, ως Πρόεδρος της Επιτροπής έχω επισκεφτεί την Υπουργό Τουρισμού, την κυρία

Κουντουρά, το γνωρίζει και ο Πρόεδρος, και έχουμε ζητήσει αυτό το οποίο ήδη έχετε πει, ότι πρέπει και οι ορεινές περιοχές ισότιμα να συμμετέχουν στις χρηματοδοτήσεις και στα προγράμματα γενικά προβολής του Υπουργείου Τουρισμού.

Από την πλευρά μου σας ευχαριστώ πολύ. Ευχαριστώ πολύ όλα τα μέλη της Επιτροπής για τη συμβολή τους στην δημιουργία της θεματολογίας.

Ευχαριστώ όλους τους προσκεκλημένους ομιλητές που ανταποκρίθηκαν δίνοντας προσωπικό χρόνο για να γίνει αυτό το Συνέδριο.

Από καρδιάς ευχαριστώ και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, τον Δήμαρχο Κόνιτσας, και όλους όσους συνεργάστηκαν μαζί μου, τα στελέχη της ΚΕΔΕ, τη γραμματέα της Επιτροπής, την επιστημονική συνεργάτη, όλα τα στελέχη της ΚΕΔΕ που πραγματικά με αυταπάρνηση, ενόχλησα αρκετές φορές και ανταποκρίθηκαν πάντα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες, σύνεδροι, πηγαίνουμε προς το τέλος αυτού του διημέρου, για εμάς τριημέρου, γιατί όπως είναι γνωστό, θεωρήσαμε το Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, καθώς επίσης και το Συμβούλιο για την Ορεινότητα, να συνεδριάσει εδώ στην ακριτική και πανέμορφη Κόνιτσα, με στόχο να μπορέσουμε να μεταλαμπαδεύσουμε προς κάθε σημείο της χώρας τη σημαντικότητα του να βρισκόμαστε, επιμένω, ενωμένοι, για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε όχι μόνο τις δυσκολίες της εποχής, αλλά κυρίως αυτοί οι οποίοι δεν αποφασίζουν σωστά για τη χώρα ή δεν αποφασίζουν ορθά για την Αυτοδιοίκηση.

Και ξέρετε επειδή δεν είμαστε μόνοι στο να διαχειριστούμε το πρόβλημα μόνο το τοπικό, εξαρτώμαστε κυρίως από εκείνους οι οποίοι διαχειρίζονται τα δικά μας χρήματα με έναν άσχετο τρόπο, επιτρέψτε μου, αναλαμβάνω την ευθύνη των λεγομένων μου, γιατί

δεν μαθαίνουν ή δεν θέλουν να μάθουν. Δεν είναι αξίωση του να γίνει κάποιος Υπουργός. Αξιο είναι όταν αναλαμβάνεις αυτή τη θέση ευθύνης, να αφήσεις ένα ορθό και σωστό έργο.

Και θα έλεγα, δεν βλέπουμε ως Αυτοδιοίκηση διαχρονικά, εκείνοι που αναλαμβάνουν το Υπουργείο Εσωτερικών, να θέλουν να μάθουν με λεπτομέρεια, να κάνουν focus των προβλημάτων, σε μια όχι πεδινή Ελλάδα, το είπαμε και χθες στο Συνέδριό μας, αλλά σε μια Ελλάδα που έχει την ορεινότητα, που έχει τη νησιωτικότητα, που έχει την αστική του πλευρά μέσα από τα ιστορικά αν θέλετε... τις ιστορικές τους καταγραφές, αλλά και συγχρόνως και άλλες περιφερειακές ενδιάμεσες περιοχές, που χρειάζονται να υπάρχουν Έλληνες

Είναι αλήθεια ότι σε αυτή την προσπάθεια είμαστε μόνοι μας, όσον αφορά το κράτος. Είναι σκληρό να το λέμε; Δεν είναι σκληρό, είναι ρεαλιστικό. Λυπάμαι που το λέω, προφανώς, αλλά είκοσι χρόνια σχεδόν πλέον ασχολούμαι με την Αυτοδιοίκηση, και είναι φωτοτυπημένα αυτά τα οποία ουσιαστικά ζητάει η Αυτοδιοίκηση, όχι για την ίδια, για να πάει η χώρα μπροστά, για να μη φύγουν τα παιδιά μας, για να μπορέσουμε να συνθέσουμε, αλλά κα να συνδέσουμε το επιχειρείν της χώρας μας, για να πάει ο κάθε τόπος στην ανάπτυξη.

Ποια είναι τα εργαλεία; Οι πόροι και η δυνατότητα να αποφασίζει ο τόπος για τον τόπο του. Τα έχουμε αυτά τα εργαλεία, κύριοι; Όχι, δεν τα έχουμε σε όλη την Ελλάδα, και προφανώς κάποιες περιοχές έχουν πολλαπλασιασμό των προβλημάτων, αλλά αυτό το πρόβλημα υπάρχει παντού. Διότι αφενός μεν το να αποφασίζουμε εμείς για τον τόπο μας εξαρτάται όχι από ένα Δημοτικό Συμβούλιο, αλλά κυρίως διότι μας θεωρούν εν δυνάμει κλέφτες, και έχουν βάλει δεκατρείς ανεξάρτητες Αρχές να ελέγχουν την κάθε απόφαση της τοπικής κοινωνίας.

Εγώ δεν σας λέω ότι όλοι είναι αγνοί και ότι είμαστε με το φωτοστέφανο του Αγίου Παΐσιου. Θα είχαμε πάει στο Άγιο Όρος

προφανώς. Αλλά δεν μπορεί να μας βάζουν εκείνοι που το 99,7% του χρέους της χώρας το έχουν βάλει εκείνοι και το 0,7% είναι από την Αυτοδιοίκηση. Δεν μπορεί δηλαδή ο λύκος να φυλάξει τα πρόβατα. Το κάνουν όμως, και μάλιστα επιτρέψτε μου και ως Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου πλέον της Ευρώπης, Δήμων και Περιφερειών, να γνωρίζω από πρώτο χέρι πώς λειτουργούν οι Αυτοδιοικήσεις σε όλη την Ευρώπη. Και είδαμε σε συνεργασία με το επιχειρείν, τι έχουν προσφέρει για τους κατοίκους τους.

Εδώ λοιπόν έχουμε μία αδυναμία της αποκέντρωσης, και όταν λέμε αποκέντρωση, γιατί κάποιος εκ της Ναυπάκτου είπε, αν θυμάμαι καλά, ναι, αλλά να πάνε όχι στην αστική περιοχή του Δήμου, να πάνε στην Κοινότητα. Ναι, δεν υπάρχει... να γίνει ο διαμερισμός, αλλά προσέξτε, το θέμα είναι να σε αφήνουν να λειτουργείς. Ξέρετε, στη Στοκχόλμη, με την Δήμαρχο της Στοκχόλμης, και το έλεγα και χθες στον Σκουρλέτη σε ένα περιθώριο, ξέρετε πώς διοικούνται; Δεν υπάρχει Αποκεντρωμένη Αυτοδιοίκηση και δεν ξέρω εγώ τι άλλο για να σε ελέγξει. Υπάρχει μία αιρετή ελεγκτική του Α' Βαθμού διοίκηση, που συγχρόνως με την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου βγάζει την απόφαση και αύριο είναι εκτελεστέα, η όποια απόφαση. Και προφανώς πριν στην εισήγηση, αν υπάρχουν οικονομικά ζητήματα για την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, υπάρχουν οι ορκωτοί λογιστές που έχουν προετοιμάσει την εισήγηση. Τόσο απλά. Την επόμενη μέρα είναι εκτελεστέα η απόφαση στη Σουηδία.

Και επειδή ακριβώς είπα και για τους πόρους, οι εκατό κορώνες είναι τριάντα κορώνες στην Αυτοδιοίκηση. Όχι μέσω του κεντρικού κράτους, του πανίσχυρου Υπουργού Εσωτερικών, δεν αναφέρομαι στον σημερινό μόνο, και στο σημερινό προφανώς, ο οποίος λέει με τους ΚΑΠ εγώ τους έχω και διαχειρίζομαι, και υπογράφει λες και σου κάνει χάρη. Δεν κατάλαβα. Γιατί, τα έβγαλες από το σπίτι σου; Έκανες καμία επιχειρηματική δράση; Τα παίρνεις από τον πολίτη, κάνεις τον θεματοφύλακα, τα τζιράρεις σε άλλες

υποχρεώσεις του κράτους και αν σου περισσέψουν τα δίνεις. Αλλά όχι όταν τα θέλουν, όποτε εσύ νομίζεις ότι τα θέλουν.

Στη Σουηδία οι τριάντα κορώνες από τις εκατό, δεν τις ακουμπάει κανείς. Πηγαίνουν κατευθείαν στην Αυτοδιοίκηση, κατευθείαν. Δεν έχεις κανένα προϊστάμενο πέραν του πολίτη και της ανεξάρτητης Αρχής των αιρετών. Δεν έχεις έναν Υπουργό Εσωτερικών, που του λες, ξέρετε, έχετε τους ΚΑΠ, δηλαδή τα δικά μας λεφτά, μπορείτε να το δώσετε, το έχουμε δει δυόμισι χρόνια κοντά, είκοσι εκατομμύρια στους ορεινούς; Τα δικά μας λεφτά, ο τραπεζίτης δηλαδή, ο Υπουργός Εσωτερικών. Και έρχονται τώρα και λένε τους τα δώσαμε. Βρε μπράβο, δυόμισι χρόνια πέρασαν που το λέγαμε. Συγχαρητήρια. Δηλαδή έχουμε φτάσει να λέμε συγχαρητήρια που τα αργήσανε να τα δώσουν. Και προφανώς δεν μπορεί να προχωρήσει αυτή η Ελλάδα έτσι. Δεν μπορεί.

Θα πρέπει να μάθουν και οι Περιφερειάρχες, δεν είναι μικροί πρωθυπουργοί, ρε παιδιά. Δεν είστε μικροί πρωθυπουργοί. Είστε ο Β' Βαθμός, που σε άλλες χώρες είναι καμία σχέση με τον Α'. Στον Α' Βαθμό το ΕΣΠΑ, που αφορά τον Α' Βαθμό Αυτοδιοίκησης, πηγαίνει εκεί, ανάλογα τον πληθυσμό, τις ανάγκες βάσει των περιοχών και την έκταση. Κατευθείαν, δεν υπάρχει... δηλαδή τι πάει να πει Περιφερειάρχης να διαχειρίζεται τα δικά μου λεφτά; Τα διαχειρίζεται δίκαια; Ή τα κάνει χαρτοπόλεμο για να κάνει τον μεγάλο σε παπά, σε διάκο και σε οποιονδήποτε, χωρίς να έχει καμία σχέση με την Αυτοδιοίκηση;

Για αυτό δεν γίνονται αναπτυξιακά έργα. Δεν είναι επειδή το λέω στην Κόνιτσα αφορά τον Περιφερειάρχη προφανώς της Κόνιτσας. Γενικά μιλάω. Δεν ξέρω αν το κάνει ο ίδιος βέβαια, δεν το έχω ελέγξει. Αλλά είναι σίγουρο ότι ακόμα και αυτός ο τομέας θέλει βελτίωση μεγάλη.

Ο Περιφερειάρχης στη Σουηδία, επειδή πήρα αυτό το μοντέλο, υπάρχουν και άλλα, αναφέρεται για τα χρήματα του ΕΣΠΑ ή τα εθνικά θέματα, που αφορούν τη διασύνδεση μεταξύ των Δήμων.

Τελεία. Και στη Σουηδία έχει και τη μεταφορά. Κλείσαμε. Τι πάει να πει δηλαδή εγώ θέλω να κάνω στον τόπο μου ένα καμπαναριό και θα στο δώσω εγώ; Από πού προκύπτει; Θέλω να κάνω μια διαδρομή στο Δήμο μου. Θα σου δώσω εγώ την ασφαλτόστρωση. Γιατί εσύ; Δεν κατάλαβα. Νταλαβερτζήδες θέλουμε στη χώρα αυτή; Νταλαβεράκι; Κάνε και κανένα push ups; Αυτή είναι η Αυτοδιοίκηση Α' Βαθμού ή πρέπει να είναι θαρραλέα και περήφανη για το καθημερινό έργο που προσφέρει;

Στον μόνο που πρέπει να λογοδοτούμε είναι στη νομική όποια υπηρεσία ελέγχου και στον πολίτη. Σε κανέναν άλλον. Δεν υπάρχουν προϊστάμενοι. Υπάρχει το πρόβλημα και η λύση του.

Για αυτό ακριβώς, αγαπητοί συνάδελφοι, θέλουμε πολλή δουλειά. Και η μόνη μας δύναμη, γιατί λογικό είναι, ένας Δήμαρχος θέλει να πετύχει. Ωραία τα λέει ο Πατούλης, αλλά καμιά πλατεϊτσα τώρα αν μου πει ο άλλος... πέρνα λίγο από το γραφειάκι έτσι να δείξω και εγώ κάτι;

Άρα εδώ ή θα έπρεπε να αποφασίσει η Αυτοδιοίκηση Α' Βαθμού κατεβάστε τα μολύβια, ξεχάστε τον τρόπο και πάμε σε κάθε Περιφέρεια και στο Υπουργείο και θα ζητήσουμε εδώ και τώρα να γίνουν αυτά που πρέπει, ή έστω και ένας αν λακίσει έχει χαθεί το έργο και έχει χαθεί. Και έχει χαθεί. Γιατί πάμε εκεί στο Δήμο ας πούμε Δωρίδος, και σου λέει εμένα μου απένταξαν τρία. Ναι, αλλά του τα πέταξαν τα τρία, για αυτά τα τρία να τα βάλουν κάπου αλλού. Δεν πιστεύω αν το τρία ενοχλεί. Αλλά...

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Επιθετικών απόψεων, προφανώς. Ναι, αλλά ποιος είναι αυτός ο μεγαλοδύναμος, ρε παιδί μου, που θα ξέρει πότε... και μάλιστα έρχονται και λένε έλα λέγε, λέγε τι θέλεις, Δήμαρχε. Δηλαδή, ξέρεις, το σκουπίδι ας πούμε, έτσι; Έλα, λέγε...

Αν λοιπόν αυτά τα πράγματα δεν τελειώσουν, αγαπητέ κύριε Καθηγητά, κύριε Πρύτανη, αγαπητέ κύριε Τάσο που εκπροσωπείτε

το επιχειρείν της χώρας σήμερα εδώ σε αυτό το κλείσιμο, δεν πρόκειται να αλλάξει τίποτα.

Αυτό που είπε ο φίλος μου ο Φώτης, θα γεμίσει από συνοριακούς ο πληθυσμός με κάποιον τρόπο και απλώς θα αφυδατωθεί η χώρα από εθνικό πολίτη.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ακριβώς. Απλό είναι το θέμα.

Άρα εμείς αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να είμαστε ενωμένοι ως Αυτοδιοίκηση εφόσον αποκτούμε κάθε φορά ωριμότητα ενότητας. Και όταν λέμε κανένας Δήμος δεν είναι μόνος του, να το εννοούμε, και όταν κάποιος αδικηθεί, είτε από κεντρική κυβέρνηση, είτε από Περιφέρεια, να ξέρει ότι αυτός που το έκανε δεν θα έχει τον Δήμαρχο μόνο του, θα το κάνουμε εθνικό θέμα. Θα τον ξεφτιλίσουμε κοντολογίς. Αυτό θέλει δύναμη και δουλειά ακόμα.

Θεωρούμε λοιπόν ότι η δυνατότητα του να μπορέσουμε να πούμε σήμερα πολύ καθαρά για τα προβλήματα της ορεινότητας, που σαφέστατα και ορθά ανεδείχθη, γιατί πράγματι, Μιλτιάδη, εμείς από αστικό Δήμο είμαστε και δίνουμε άλλα... δηλαδή έχουμε και εμείς τα προβλήματα, προφανώς έχουμε, αλλά το να γνωρίζουμε και λεπτομέρειες των προβλημάτων είναι πολύ βασικό. Δηλαδή ότι η ορεινότητα, όταν κάποιος είναι παράλιο και έχει και τρεις ορεινούς στα 1.500 μέτρα Κοινότητες ή χωριά, παλιά, πού τους κατατάσσουμε; Και αν κάποιος έχει πάρα πολλές Κοινότητες στα 700 μέτρα και ο άλλος έχει στα 2.000, ποιος είναι πιο ορεινός;

Αυτό πράγματι οφείλω να πω ότι η κεντρική κυβέρνηση κάνει δουλειά μόνη της χωρίς να μας έχει ρωτήσει μέχρι στιγμής. Και όμως εμείς είναι ένα θέμα επεξεργασίας περαιτέρω, το οποίο δεσμεύομαι ότι αν θέλουμε να πάμε, αγαπητέ Γιάννη, στο ζήτημα... γιατί εγώ το ξεκαθαρίζω, δεν με νοιάζει να χάσει η πόλη μου εκατό χιλιάδικα και να νιώθουμε όλοι ότι είμαστε και έχουμε συμβάλλει για την ανάπτυξη της χώρας. Δεν είναι δηλαδή το ζήτημα σοβινιστικό.

Εξάλλου εγώ δεν γεννήθηκα στο Μαρούσι, ούτε μεγάλωσα στο Μαρούσι. Δηλαδή θέλω να σας πω η Ελλάδα μας νοιάζει.

Άρα δεν είναι το θέμα αν φύγουν εκατό χιλιάδες από την αστική πλευρά και πάνε στην ορεινή. Αλλά να έχουμε βρει τα κριτήρια, αλλά για να βρούμε τα κριτήρια πρέπει να έχουμε βρει τις κατηγοριοποιήσεις.

ΣΥΝΕΔΡΟΣ: (εκτός μικροφώνου)

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Να βρούμε τις κατηγοριοποιήσεις. Εδώ λοιπόν θα δουλέψουμε πάνω σε αυτό, και σε αυτούς τους δύο μήνες που μένουν για το Συνέδριο, και θα μπει επ' αφορμής και αυτό που είπες, Γιώργο, μια ειδική θεματολογία. Θα μπει ένα τραπέζι επί αυτού καταρχήν, επάνω στο Συνεδριό μας, επεξεργασμένο και δουλεμένο και από το Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι ένα πρόκριμα, Αλίκη, πιστεύω, και νομίζω ότι μπορούμε να το κάνουμε και μέσα προφανώς από το (...) της Επιτροπής Ορεινότητας.

Άρα λοιπόν θεωρώ ότι με αυτό το ψήφισμα, το οποίο, αγαπητέ Δήμαρχε, η κυρία Σωτηριάδου έβγαλε πριν λίγο, που είναι ένα απαύγασμα της διαχρονικής λειτουργίας της Επιτροπής Ορεινότητας, των απόψεων που ακούστηκαν σήμερα και του τελικού συμπεράσματος, το οποίο σαφέστατα μπορεί και ακόμα μέχρι το τελικό μας Συνέδριο εάν υπάρχουν και κάποιες αλλαγές ή προτάσεις, γιατί είναι μια δυναμική διαδικασία. Δεν λέμε ήρθαμε οι σοφοί σήμερα και κλειδώσαμε. Αλλά καλό είναι αυτό ως ένα πολύ σημαντικό... μια σημαντική βάση, να το φέρουμε στο Συνεδριό μας μετά να υπερψηφιστεί και να είναι κανόνας της Αυτοδιοίκησης στη χώρα σήμερα.

Θα έλεγα λοιπόν κλείνοντας, αγαπητέ Δήμαρχε, φίλε, Ανδρέα Παπασπύρου, στρατηγέ, όπως εμείς συνηθίζουμε να σε λέμε αυτοδιοικητικά, θεωρούμε ότι αρίστευες στο επίπεδο της φιλοξενίας, καταρχήν. Αρίστευες στο επίπεδο της συνεργασίας με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος και τους υπηρεσιακούς παράγοντες, τους οποίους ευχαριστώ όλους και όλες, τις Υπηρεσίες

της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, που αποδεικνύονται έμπειροι σαν υπηρεσιακοί, αλλά και ανθρώπινο ως συνεργάτες. Και εσένα προφανώς, διότι έδειξες όλο αυτό το διάστημα της συνεργασίας, στην επιτυχία που είχε και στο επίπεδο του πληθυσμού και της συμμετοχής και των απόψεων των επεξεργασμένων που ακούστηκαν.

Θα ήθελα προφανώς να ευχαριστήσω και τον Γιάννη τον Λώλο, ο οποίος είναι πολύ δυνατός αυτοδιοικητικός και ως Πρόεδρο της ΠΕΔ Ηπείρου, σε μια δύσκολη περίοδο, σε μια δύσκολη Περιφέρεια, φτωχή περιφέρεια. Αλλά συγχρόνως με τους δρόμους που διαμορφώνονται, με τους ανθρώπους του επιχειρείν, και τις ομορφιές που έχει η Ήπειρος, έχει πάρα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον ανάπτυξης για τα επόμενα χρόνια.

Και βέβαια κλείνοντας να πω ότι εμείς είμαστε σε πολύ ώριμη φάση να συνεργαζόμαστε με την ακαδημαϊκή επιστημονική κοινότητα, οι οποίοι πιστεύουμε ότι με άοκνο τρόπο, επεξεργασμένο, σοβαρό, και με βέλτιστες πρακτικές του τι συμβαίνει παντού, εννοώ στην Ευρώπη, μπορούν να βοηθήσουν σε αυτό το έργο, στο οποίο ζητούμε, και το είπα και πριν, αγαπητέ Πρύτανη, κύριε Καψάλη, ότι θέλουμε τη συνεργασία σας. Ξέρουμε ότι και εσείς έχετε πολλή όρεξη με λίγους πόρους, αλλά νομίζω ενωμένη Αυτοδιοίκηση και ακαδημαϊκή κοινότητα, πραγματικά ενωμένη, μπορεί να δώσει ένα σήμα για την επόμενη μέρα.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ όλες και όλους που βρέθηκαν σήμερα εδώ.

Κύριε Δήμαρχε, αποφωνήστε.

Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ: Θα ήθελα να πω ευχαριστώ τον Πρόεδρο της ΚΕΔΕ. Ήμουν κάποτε στρατηγός, τώρα γνωρίζω τι είμαι. Είμαι Δήμαρχος σε ένα μικρό Δήμο, στρατηγός είστε εσείς στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, και οι παλαιότεροι Δήμαρχοι, τους οποίους τιμώ ιδιαίτερα.

Θα ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι η ακριτική μικρή Κόνιτσα άνοιξε αυτές τις μέρες με ιδιαίτερη χαρά, μεγάλη αγκαλιά αγάπης και υποδέχτηκε εσάς, το Διοικητικό Συμβούλιο, την Πρόεδρο των Ορεινών Δήμων, τον Πρόεδρο της ΠΕΔ, και όλους τους αγαπητούς συναδέλφους που ήρθαν εδώ και τίμησαν με την παρουσία τους το Συνέδριο.

Πιστεύουμε βάσιμα ότι από αυτήν την ακριτική περιοχή θα εξακτινωθεί ισχυρό μήνυμα με όλα τα αιτήματα και τις προτάσεις προς τους αρμόδιους φορείς και αυτή τη φορά κάποια τουλάχιστον από αυτά θα βρουν λύση.

Θα ήθελα εδώ να μου δώσετε την ευκαιρία να ευχαριστήσω το Δημοτικό Συμβούλιο, τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου της Κόνιτσας, του Δήμου μου, καθώς και όλο το προσωπικό, τα οποία αυτές τις τρεις μέρες δεν κοίταξαν ποτέ το ρολόι τους και έκαναν ότι μπορούσαν σε τρόπο ώστε να υπάρξει αυτό το αποτέλεσμα, το οποίο εσείς αξιολογήσατε ή θα αξιολογήσετε.

Επιπροσθέτως θα ήθελα να πω ότι σαφώς αναφέρεται στο νόμο ότι δεν υπάρχει ιεραρχική σχέση μεταξύ Δήμων και Περιφέρειας, το γνωρίζετε πολύ καλύτερα εσείς από εμένα. Όπως επίσης υποστηρίζω το ότι πρέπει να υπάρχει διάκριση των αρμοδιοτήτων. Όμως ωστόσο επειδή βιώνουμε εδώ τη σχέση με την Περιφέρεια, θα ήθελα να επισημάνω ότι... νομίζω ότι εκφράζω και την άποψη των περισσότερων τουλάχιστον συναδέλφων, ότι ανταποκρίνεται στα αιτήματα των Δήμων, βοηθάει να ξεπεράσουμε τα προβλήματα και δεν υπάρχει ανταπόκριση με σκοπιμότητα.

Σας ευχαριστώ πολύ και θα μου επιτρέψετε, για να σας θυμίζει το πέραςμα από εδώ, από την Κόνιτσα, και να θυμόσαστε την Κόνιτσα, θα σας προσφέρω πρώτα μια φωτογραφία. Πιστεύω να τη βάλετε κάπου σε όποιο σημείο νομίζετε εσείς. Βέβαια θα μου πείτε είναι μεγάλη εικόνα, αλλά μεγάλη είναι και η ΚΕΔΕ.

Γ. ΠΑΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ: Επίσης, να σας προσφέρω μια χειροποίητη παραδοσιακή βρύση, το τονίζω το χειροποίητη. Αυτές οι μικρές πέτρες έχουν τοποθετηθεί μία προς μία με το χέρι. Για να σας πω και να επισημάνω ότι εδώ έχουμε σπουδαία αρχιτεκτονικά μνημεία, και επίσης να σας πω ότι αν δεν γίνουν τίποτα από όλα αυτά που είπαμε εδώ, οι βρύσες θα στερέψουν αν θα φύγει ο πληθυσμός, αν θα φύγουν οι κάτοικοι και η περιοχή ερημώσει.

Ευχαριστώ θερμά.
